BETÆNKNING

AFGIVEN AF

KOMMISSIONEN

NEDSAT TIL AT FORETAGE

ET GENNEMSYN AF DEN ALMINDELIGE BORGERLIGE

STRAFFELOVGIVNING

KØBENHAVN
TRYKT HOS J. H. SCHULTZ A/S
1912

1) Indledning

2) Udkast til Almindelig borgerlig Straffelov med Motiver

3) Udkast til Tillægslov A om den ved Siden af den almindelige borgerlige Straffelov gældende Straffelovgivning samt om Afsoning af Tvangsbøder og Underholdsbidrag

4) Udkast til Tillægslov B om nogle Forandringer i Lovgivningen om Rettens Pleje

5) Udkast til eventuel midlertidig Tillægslov C (længere og kortere), om nogle Forandringer i Lovgivningen om Rettens Pleje

6) Udkast til kgl. Anordning om Fuldbyrdelse af Frihedsstraffe m. m.

7) Udkast til kgl. Anordning vedrørende Fuldbyrdelse af Dødsstraf

8) Uddrag af fremmede Love.

Ved kgl. Ordre af 11. August 1905 blev der nedsat en Kommission, hvem det blev paalagt at foretage et Gennemsyn af den almindelige borgerlige Straffelovgivning og udarbejde Udkast til ny Lovbestemmelser paa dette Omraade og derefter afgive Betænkning til Justitsministeriet.

Til at indtræde i denne Kommission udnævntes:

Gehejmekonferentsraad *Christian Frederik Ricard,*
Dr. juris, ekstraordinær Assessor i Højesteret, Gehejmeetatsraad *August Herman Ferdinand Carl Goos,*
Højesteretsassessor *Gottlieb Andreas Jensen,*
Justitiarius i Københavns Kriminal- og Politiret *Jacob Vitus Ingerslev,*
Politidirektør *Eugen Petersen,*
Hojesteretsassessor *Harald Paulsen,*
Kriminalretsassessor *Josva From,*
Birkedommer *Carl Valeur,*
Borgmester, Byfoged *Poul Christian Stemann Rosenørn,*
Herredsfoged *Poul Sveistrup,*
Inspektør for Vridsløselille Straffeanstalt *Frederik Carl Christian Ammitzboll,*
Højesteretssagfører *Peter Gregers Christian Jensen,*
Højesteretssagfører *Carl Winther* og
Fuldmægtig i Justitsministeriet *Frederik Carl Gram Schrøder.*

Gehejmekonferentsraad *Ricard* udnævntes til Kommissionens Formand og Fuldmægtig *Schroder* til dens Sekretær.

Ved Behandlingen af Tilregnelighedssporgsmaalet har Overlæge, Dr. med. *Christian Geill* bistaaet Kommissionen og deltaget i dens Forhandlinger.

I Januar Maaned 1908 afgik Gehejmekonferentsraad *Ricard* ved Døden. Geliejmeetatsraad *Goos* blev derefter ved kgl. Ordre af 30. Januar 1908 udnævnt til Kommissionens Formand.

Af Kommissionens øvrige Medlemmer ere afgaaede ved Døden: Højesteretsassessor *Paulsen*, Højesteretssagfører *Jensen*, Borgmester *Rosenørn* og Herredsfoged *Sveistrup*.

Den 19. September 1905 afholdt Kommissionen konstituerende Møde, og paa et Mode den 7. Oktober 1905 blev Arbejdsplanen vedtaget. Fremgangsmaaden blev ordnet saaledes, at Gehejmeetatsraad *Goos* i Tilslutning til den gældende Straffelov udarbejdede Forslag til Revision af dens enkelte Kapitler. Disse Forslag blev derefter gjort til Genstand for Drøftelse i den samlede Kommission, indtil de efter gentagne Behandlinger vedtoges i deres endelige Skikkelse, hvori de fremtræde i det Udkast til en almindelig borgerlig Straffelov, som er Resultatet af Kommissionens Arbejde. I de Bemærkninger, som ledsage Udkastet, har Kommissionen ikke tilsigtet at give noget egentligt Fortolkningsbidrag. Hensigten har kun været at gøre nærmere Rede for Kommissionens Standpunkt paa de Omraader, hvor Udkastet i væsentligere Grad afviger fra den gældende Straffelovgivning. I Forbindelse med Udarbejdelsen af de om Straffarterne givne Bestemmelser har man anstillet Undersøgelser om, hvorvidt disse Bestemmelser ville kunne fores ud i Livet paa en tilstrækkelig effektiv Maade. Disse Undersøgelser have givet til Resultat, at de Omdannelser og Nybygninger, der ville blive nødvendige, ikke kunne antages at ville stille saa store finansielle Krav, at der heri med Rette vil kunne søges nogen Anstødssten mod Udkastets Ophøjelse til Lov, hvorved bemærkes, at Kommissionen er gaaet ud fra, at man vil kunne regne med Oprettelsen af den i midlertidig Straffelov af 1. April 1905 § 11 i Udsigt stillede Anstalt, der efter Udkastets Regler maatte indrettes til Udstaaelse af Arbejdsfængsel, og som vilde kunne rumme de Fanger, der skulle udstaa længere Tids Arbejdsfængsel, samt mulig i en særskilt Afdeling enten unge Fanger under 21 Aar eller ældre, forhærdede Fanger. At udarbejde detaillerede Forslag og Overslag har Kommissionen ikke anset for at være en den paahvilende Opgave.

Ved Siden af Hovedudkastet er der udarbejdet Udkast til en Lov om den ved Siden af den almindelige borgerlige Straffelov gældende Straffelovgivning samt om Afsoning af Tvangsbøder og Underholdsbidrag. En saadan Lov vil det være nødvendigt at gennemføre samtidig med Straffeloven, da de Straffebestemmelser, der have Hjemmel i andre Love end den nugældende Straffelov, for en væsentlig Del have sidstnævnte Lov til Forudsætning, hvortil kommer, at en stor Del af denne Lovgivning ikke kan blive bestaaende ved Siden af den i Forslag bragte ny Lov. Denne fordrer dels Forandringer i, dels Ophævelse af mange af Særlovgivningens Bestemmelser.

Endelig forelægger Kommissionen Udkast til Lov om de Forandringer, der ere paakrævede efter Straffelovsudkastet i den processuelle Lovgivning. Paa Grund af den for Tiden herskende Usikkerhed med Hensyn til Tidspunktet, da Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 træder i Kraft, har det været nødvendigt at udarbejde to forskellige Udkast til Love om Ændringer i Procesreglerne, nemlig et Lovudkast, udarbejdet i en noget fyldigere og i en forkortet Skikkelse, der tager Sigte paa det Tilfælde, at

Retsplejeloven endnu ikke er traadt i Kraft den Dag, da den ny Straffelov træder' i Kraft, og et andet, der hviler paa Forudsætningen om, at Retsplejeloven til den Tid er gældende og virkende Proceslov.

Endelig har Kommissionen efter Anmodning fra Justitsministeriet gennem et nedsat Udvalg samarbejdet med Medicinalkommissionen angaaende Oprettelsen af et for hele Landet fælles Kriminalasyl til Anbringelse af sindssyge Forbrydere. Disse Overvejelser førte til et Forslag, der indgik som Led i den af Medicinalkommissionen afgivne Betænkning angaaende Ordningen af Sindssygeplejen i Danmark, der danner Grundlaget for det af Justitsministeren i Marts 1912 fremsatte Lovforslag om Opførelsen af et Sindssygehospital samt on Sikringsanstalt.

Indholdsfortegnelse.

		Almindelig Del:		Side
1ste	Kap.	Indledende Bestemmelser	§§ 1— 5	1
2det	—	Straffelovenes Virkekreds	§§ 6— 10	6
3die	—	Straffe	§§ 11— 30	8
4de	—	Almindelige Bestemmelser om Betingelser for Strafbarhed, Straffrihed og Strafnedsættelse	§§ 31— 42	15
5te	—	Straffens Udmaaling, Forhøjelse og Nedsættelse	§§ 43— 47	18
6te	—	Særlige Hensyn, som paavirke Fastsættelsen af Straffen	§§ 48— 56	21
7de	—	Forsøg og Meddelagtighed	§§ 57— 62	24
8de	—	Udsættelse af Straffuldbyrdelsen ifølge Dom	§§ 63— 67	26
9de	—	Strafbarhedens Ophør	§§ 68— 71	28
10de	—	Paatalen	§§ 72— 78	29
11te	—	Andre retlige Følger af strafbare Handlinger	§§ 79—100	32

		Særlig Del:		
12te	Kap.	Forbrydelser mod Statens Selvstændighed og Forhold til fremmede Stater	§§ 101—122	43
13de	—	Forbrydelser mod Statsforfatningen og de offentlige Myndigheder	§§ 123—133	49
14de	—	Forbrydelser mod offentlig Myndigheds Udøvelse	§§ 134—142	52
15de	—	Forbrydelser mod den offentlige Orden	§§ 143—150	55
16de	—	Krænkelser af Sanmundsfreden	§§ 151—164	58
17de	—	Forbrydelser i særlige offentlige Pligtforhold	§§ 165—190	61
18de	—	Falsk Forklaring	§§ 191 - 197	68
19de	—	Falsk Anklage	§§ 198—200	70
20de	—	Forbrydelser mod Sædeligheden	§§ 201—221	71
21de	—	Forbrydelser i Familieforhold	§§ 222—237	75
22de	—	Forbrydelser mod en Persons Legeme, Helbred og Liv	§§ 238—250	79
23de	—	Forbrydelser mod Foster	§§ 251—254	83
24de	—	Forbrydelser mod en Persons Frihed	§§ 255—259	84
25de	—	Brud paa en Persons Fred, Ærefornærmelser	§§ 260—274	85
26de	—	Tyveri og Rapseri	§§ 275—280	89
27de	—	Underslæb, Tilegnelse af Hittegods, Utroskab	§§ 281—289	92
28de	—	Bedrageri	§§ 290—297	94

				Side
29de	Kap.	Røveri og Afpresning	§§ 298—302	96
30te	—	Hæleri	§§ 303—307	98
31te	—	Besvigelse af Fordringshavere	§§ 308—312	99
32te	—	Andre strafbare Formueindgreb	§§ 313—321	102
33te	—	Strafbare Handlinger i særlige private Pligtforhold	§§ 322—323	104
34te	—	Betleri, Løsgængeri og skadelig Erhvervsvirksomhed	§§ 324—344	105
35te	—	Pengefalsk	§§ 345—348	111
36te	—	Dokumentfalsk	§§ 349—355	112
37te	—	Falsk med Hensyn til Måle- og Vejeredskaber, Mærker m. m	§§ 356—363	115
38te	—	Varefalsk	§§ 364—367	118
39te	—	Forbrydelser mod den almene Sikkerhed	§§ 368—373	119
40de	—	Forbrydelser mod den almene Sundhed	§§ 374—389	120
41de	—	Andre almenskadelige Handlinger	§§ 390—397	125
42de	—	Strafbare Handlinger ved Offentliggørelse af Skrift	§§ 398—408	128
43de	—	Lovens Træden i Kraft og Ophævelse af ældre Bestemmelser	§ 409	132

Almindelig borgerlig Straffelov.

Almindelig Del.

1ste Kapitel,

Indledende Bestemmelser.

§ 1.

Denne Lov finder Anvendelse paa alle Kongerigets Straffemyndighed undergivne Personer med de Begrænsninger, der følge af Straffelov for Krigsmagten.

Lovens Kapitler 1—11 finde, for saa vidt intet modsat er bestemt, Anvendelse paa alle af saadanne Personer begaaede strafbare Handlinger.

§2.

Straf kan kun paalægges for Handlinger, hvis Strafbarlied er hjemlet ved Lov, eller som maa stilles lige med saadanne Handlinger.

Bestemmelserne om strafbare Handlinger finde tilsvarende Anvendelse paa strafbare Undladelser, hvor intet modsat er bestemt.

Bestemmelserne om den, der begaar en strafbar Handling (Gerningsmand), gælde ogsaa om den, der forvolder, at Handlingen begaas af nogen, der ikke har Ansvar for den.

Bestemmelserne om, hvem Ansvaret for en strafbar Handling paahviler, finde, under Iagttagelse af de i Kap. 42 og i den særlige Lovgivning givne nærmere Bestemmelser, ogsaa Anvendelse paa strafbar Offentliggørelse og Udbredelse af et Skrift.

§3.

Er den ved en Handlings Paakendelse gseldende Lovgivning om Strafskyld forskellig fra den, der gjaldt ved Handlingens

Foretagelse, afgøres Strafskylden efter den senere Lov, dog at Afgørelsen derved ikke maa blive strengere end hjemlet ved den Lov, der gjaldt ved Handlingens Foretagelse. Efter sidstnævnte Lov bliver Strafskylden at bedømme, naar Ophoret af Lovens Gyldighed er hidført ved ydre, Strafskylden uvedkommende Forhold.

§ 4.

Ved Anvendelse af Bestemmelser i Straffelovgivningen om forhøjet Straf i Gentagelsestilfælde komme Afgørelser, trufne under tidligere gældende Ret, i Betragtning efter deres Lydelse lige med Afgørelser efter den Lov, efter hvilken Strafskylden for en foreliggende Handling afgøres.

§ 5.

Om nogle i denne Lov forekommende Udtryk gælde følgende nærmere Bestemmelser:

a) Under de til dansk Statshøjhed sigtende Betegnelser indbefattes den danske Stats hele Omraade med Undtagelse af de Tilfælde, hvor Udtrykket »Kongeriget« er brugt.

b) Ved Politiet, naar dette er brugt som Betegnelse for en enkelt med Politimyndighed udrustet Person, forstaas Politimesteren, i København Politidirektøren.

c) Ved Krigstid forstaas ogsaa det Tidsrum, i hvilket den væbnede Magt eller nogen Del af den er sat paa Krigsfod.

d) Ved Bestikkelse forstaas, at nogen ved Ydelse af eller Lofte om Ydelse af uberettiget Fordel søger at bevæge en anden til en Handling eller tilbyder saadan Fordel som Belønning for en foretagen Handling. Ved at fremsætte Krav paa eller modtage Stikpenge forstaas, at nogen for sig eller andre kræver eller modtager uberettiget Fordel eller Løfte derom for at foretage en Handling eller som Belønning for en foretagen Handling.

e) Under offentlige Udtalelser indbefattes al Tale eller Skrift, der er beregnet paa at virke i en videre Kreds.

Ved ofientligt Sted forstaas ethvert for almindelig Færdsel bestemt eller almindelig befærdet Sted.

Under Offentliggørelse af Skrift, Afbildning m. m. indbefattes Opslag, Udlæggelse og lignende paa offentligt Sted.

Ved offentlig Sag forstaas en i Strafferetsplejens Former forfulgt Sag.

f) Til en Persons nærmeste henregnes hans Ægtefælle, Slægtninge i lige Linie, Søskende, ligesaa nær besvogrede samt den besvogredes Ægtefælle, endvidere Personens forlovede, Adoptivforældre eller Adoptivbørn samt Plejeforældre, for saa vidt Forældremyndigheden er dem overdraget, eller de udøve den paa det offentliges Vegne, samt under tilsvarende Betingelser Personens Plejebørn.

Er et Ægteskab opløst, begrunder det fremdeles Anvendelse af de om de nærmeste givne Kegler, for saa vidt angaar Begivenheder før Oplosningen.

g) Til Dokument henregnes enhver Genstand, som indeholder en med Betegnelse af Udstederen forsynet Meddelelse, der efter sit Indhold er bestemt til at have Betydning i Retsforhold eller søges benyttet som Bevis i et saadant.

h) Til Forfalskning af en Vare henregnes Borttagelse af noget Varen tilhørende Stof eller Berøvelse af nogen den tilhørende Egenskab samt Tilsætning af fremmed Stof ud over de ved Lov, Anordning eller lovmedholdelig Sædvane bestemte Grænser, saafremt Varens Nærings- eller Brugsværdi derved forringes.

i) Til betydelig Skade paa Legeme eller Helbred henregnes det, at nogen mister eller faar væsentlig Svækkelse paa Syn, Hørelse, Taleevne eller Avledygtighed, eller bliver vanfør eller i høj Grad vansiret, eller at hans Sjæls- eller Legemskræfter forstyrres eller svækkes saaledes, at han for bestandig eller for en lang, ubestemmelig Tid bliver uskikket til at udføre sine Kaldspligter eller det daglige Livs Sysler. Til betydelig Skade regnes det ogsaa, naar et Legemsangreb, øvet mod en svanger Kvinde, har den Følge, at en for tidlig Fødsel forvoldes.

j) Under Ting (Genstand) indbefattes ogsaa enhver til Frembringelse af Lys, Varme eller Bevægelse fremstillet eller opbevaret Kraft.

k) Ved Udgiver af et Skrift, der offentliggøres, forstaas den, der træffer Bestemmelse om Skriftets Offentliggørelse, uanset om han betegnes som Udgiver eller som Redaktør eller paa anden Maade, og uanset om Offentliggørelsen sker for hans Hegning eller bekostes af en anden.

2det Kapitel.

Straffelovenes Virkekreds.

§ 6.

Under Kongerigets Straffemyndighed høre Handlinger, som foretages:

1) i den danske Stat;
2) paa dansk Fartøj, som befinder sig udenfor nogen Stats folkeretlig anerkendte Omraade;
3) paa dansk Fartøj, som befinder sig paa fremmed folkeretlig anerkendt Omraade, af Personer, der høre til Besætningen elleriøvrigt have en vedvarende Gerning at varetage paa Fartøjet eller som rejsende følge med dette; .
4) udenfor den danske Stat eller dansk Fartøj af en Person, som har dansk Indfødsret eller er bosat i den danske Stat,
   a) naar Handlingen krænker den danske Stat eller dansk Statsmyndighed, eller den kan paadrage Straf af Arbejdsfængsel, hvis Lavmaal ikke er under det almindelige, eller højere Straf;
   b) samt ellers, naar Handlingen enten er foretaget udenfor fremmed, folkeretlig anerkendt Omraade eller er strafbar tillige efter det Lands Lov, i hvilket den er foretaget;
5) udenfor den danske Stat eller dansk Fartøj af andre end de under Nr. 4 nævnte Personer,
   a) naar Handlingen krænker den danske Stat eller dansk Statsmyndighed,

eller den kan paadrage en Straf, der overstiger Strafarbejde i 6 Aar;

b) samt ellers, naar Handlingen er foretaget af nogen, der har bosat sig eller befinder sig i den danske Stat, og den, saafremt den er foretaget paa fremmed, folkeretlig anerkendt Omraade, tillige vilde kunne straffes efter dette Lands Lov.

§ 7,

I de Tilfælde, i hvilke en Handlings Strafbarhed afhænger af en indtraadt eller tilsigtet Følge, betragtes Handlingen tillige som foretaget der, hvor Virkningen er indtraadt eller tilsigtet at skulle indtræde.

§ 8.

I de i § 6 Nr. 5 nævnte Tilfælde kan offentlig Paatale kun ske efter Paabud af Justitsministeren.

Er Afgørelse angaaende Straf for en Handling truffet af rette Myndighed i en anden Del af den danske Stat end Kongeriget, er Paatale af denne Handling for Kongerigets Myndigheder udelukket.

§9.

Naar i Medfør af foranstaaende Regler Paatale sker for Kongerigets Straffemyndigheder, skal Afgørelsen sko efter Kongerigets Straffelove. Dog skal, hvis Handlingen er foretaget i en anden Del af den danske Stat, Afgørelsen ske efter de der gældende Straffelove. I det i § 6 Nr. 5 b i Slutningen nævnte Tilfælde kan strængere Straf ikke idømmes, end hjemlet ved den fremmede Lov.

Har nogen, der i Kongeriget skal dømmes for en Handling, allerede andetsteds udstaaet Straf for denne, skal dette komme i Betragtning saaledes, at Straffen i tilsvarende Omfang formindskes og efter Omstændighederne helt bortfalder.

§ 10.

Anvendelse af Reglerne i §§ 6 og 7 begrænses ved de i Folkeretten anerkendte Undtagelser.

Ved Anvendelsen af § 6 Nr. *i* anses paa de Steder, hvor danske ikke ere undergivne Landets Jurisdiktion, Personer, der staa under dansk Beskyttelse, lige med dem, der har dansk Indfødsret.

3die Kapitel.

Straffe.

§ 11.

Som Straffe anvendes Dødsstraf, Strafarbejde, Arbejdsfængsel, simpelt Fængsel og Bøde. Denne Opregnings Orden angiver Straffenes større eller mindre Strenghed som Strafarter. Strafarbejde paa Livstid regnes for strengere Strafart end tidsbestemt Strafarbejde.

Paa Fanger, der udstaa Straf, anvendes særlige Disciplinærstraffe.

Om Anvendelse af Disciplinærstraffe i særlige Pligtforhold samt paa Personer, der ere tagne i offentlig Varetægt eller ere tvangsanbragte, gælde de ved særlige Bestemmelser hjemlede Regler.

§ 12.

Dødsstraf fuldbyrdes i et indelukket Rum ved Faldøkse. Ved kgl. Anordning fastsættes nærmere Regler om, hvad der ved og efter Fuldbyrdelsen skal iagttages.

§ 13.

Strafarbejde idømmes enten paa Tid, ikke under 1 Aar og ikke over 16 Aar, eller paa Livstid. Det udstaas i dertil bestemte Statsanstalter. For saa vidt Friluftsarbejde udenfor Anstaltens Omraade finder Sted, paahviler Ledelse og Tilsyn Anstalten.

Arbejdsudbyttet **tilfalder** Staten. Dog kan der tillægges Fangen mindre Beløb som Belønning for Flid og god Opførsel.

§ 14.

Strafarbejde fuldbyrdes enten under Afsondring fra andre Fanger eller **i** Fællesskab.

Ved Strafarbejdes Fuldbyrdelse under Afsondring skal Fangen saavel under Ar-

bejdet som udenfor dette holdes i Enrum. Dog kan det af Anstaltens Styrelse tilstedes Personer, der ved Fuldbyrdelsens Begyndelse ikke have fyldt 21 Aar, at være i Fællesskab ved Friluftsarbejde, Husgerning, Gudstjeneste og Undervisning. Fornødne Afvigelser fra Afsondringen kan derhos efter Anstaltsstyrelsens Indstilling af Justitsministeren tilstaas Personer, som ere over 60 Aar gamle, eller hvis legemlige eller aandclige Helbredstilstand kræver det.

Strafarbejdets Fuldbyrdelse i Fællesskab skal ikke være til Hinder for, at Fangen i en mindre, ved Anordning nærmere bestemt Del af Straffetiden ved Udstaaelsens Begyndelse og Afslutning holdes i Enrum. I Anstalten skal Fangen om Natten holdes i Enrum, for saa vidt hans Helbred ikke er til Hinder.

§ 15.

Strafarbejde under Afsondring finder, med nedenstaaende Undtagelser, Anvendelse paa Fanger, hvis Straffetid ikke overstiger et sammenhængende Tidsrum af 6 Aar.

Strafarbejde i Fællesskab anvendes paa Fanger, som skulle udstaa Strafarbejde paa Livstid eller i et sammenhængende Tidsrum, der overtigcr 6 Aar, samt, uden Hensyn til Straffetidens kortere Varighed, paa Fanger, som tidligere efter foranstaaende Kegel have udstaaet Strafarbejde i Fællesskab eller efter fyldte 25 Aar mere end en Gang have udstaaet Straf i Enrum, enten som Strafarbejde eller som Arbejdsfængsel. Efter Anstaltsstyrelsens Indstilling kan Justitsministeren tilstede, at en Fange udenfor den almindelige Kegel udstaar Strafarbejde i Enrum.

For saa vidt mere end en Anstalt haves til Raadighed til Udstaaelse af det paagældende Strafarbejde, træffer Justitsministeren fornøden Bestemmelse om Fangernes Fordeling.

§ 16.

Ved kgl. Anordning træffes nærmere Bestemmelser om Arbejdsordningen ved Strafarbejdsanstalterne, om Flids- og Op-

førselsbelønningerne og disses Anvendelse under Straffens Udstaaelse eller efter Løsladelse til Bedste for Fangen eller dem, der høre under hans Forsorg, fremdeles om de til Fangernes Retledelse iøvrigt egnede Foranstaltninger.

Ved Anordningen kan der hjemles Adgang til at løslade en Fange paa Prøve under nærmere bestemte Betingelser, dog ikke førend to Trediedele af Straffetiden og mindst 1 Aar er udstaaet.

§ 17.

Arbejdsfængsel idømmes, hvor ikke andet er særlig bestemt, fra 14 Dage indtil 3 Aar. Det udstaas i dertil bestemte Anstalter eller Anstaltsafdelinger, der tilhøre Staten eller dog staa under dennes Styre.

Dog skal Justitsministeren kunne bestemme, at Arbejdsfængsel under 3 maaneder skal udstaas i dertil af ham angivne Arresthuse eller Arbejdsanstalter, selv om de staa under kommunalt Styre.

For saa vidt Friluftsarbejde udenfor Anstaltens Omraade finder Sted, paahviler Ledelse og Tilsyn **vedkommende** Anstalt.

Arbejdet er pligtmæssigt. Dets Art og Mængde bestemmes af Anstaltens Styrelse indenfor de ved Anordning dragne Grænser eller maa, hvis det er selvforskaffet, godkendes af denne. Selvforskaffet Arbejdes Udbytte tilfalder Fangen. For Arbejde, paalagt af Styrelsen og pligtmæssigt udført, tillægges der Fangen en Godtgørelse.

§ 18

Arbejdsfængsel fuldbyrdes enten i Enrum eller i Fællesskab.

Ved Fuldbyrdelse i Enrum holdes Fangen afsondret fra andre Fanger saavel under som udenfor Arbejdet. Dog kan Anstaltsstyrelsen, indenfor de ved Anordning bestemte Grænser, eller Justitsministeren efter Anstaltsstyrelsens Indstilling tilstede saadanne Afvigelser fra Afsondringen, som Arbejdets Art eller Fangens Alder eller Helbred maatte kræve.

Ved Fuldbyrdelse af Arbejdsfængsel i Fællesskab finde Bestemmelserne i § 14 Stk. 3 tilsvarende Anvendelse.

§ 19.

I Fællesskab udstaas Arbejdsfængsel af Fanger, der tidligere have udstaaet Strafarbejde i Fællesskab eller mere end en Gang Strafarbejde eller Arbejdsfængsel ikke under det almindelige Lavmaal i Enrum, eller som ere dømte til Arbejdsfængsel ikke under det almindelige Lavmaal efter denne Lovs §§ 163, 164, 241, Stk. 2, 313, 324, 325, 326 og 392. Efter vedkommende Anstaltsstyrelses Indstilling kan Justitsministeren tilstede, at en Fange udenfor den almindelige Regel udstaar Straffen i Enrum.

Om Fangernes Fordeling mellem de forskellige Statsanstalter træffer Justitsministeren fornøden Bestemmelse.

§ 20.

Ved kgl. Anordning træffes nærmere Bestemmelser om Arbejdsordningen i de Anstalter eller Anstaltsafdelinger, i hvilke Arbejdsfængsel udstaas, om Arbejdsgodtgørelsens Størrelse og om Indskrænkninger i Fangens Raadighed over Arbejdsudbyttet eller Godtgørelsen, samt om de til Fangernes Retledelse i øvrigt egnede Foranstaltninger. Særlige Bestemmelser kunne herved træffes i alle Tilfælde, hvor Fangernes Beskaffenhed opfordrer dertil.

Ved Anordningerne kan der hjemles Adgang til at løslade en Fange paa Prøve, dog ikke førend to Trediedele af Straffetiden og mindst 9 Maaneder er udstaaet.

§ 21.

Simpelt Fængsel idømmes, hvor ikke andet er særlig bestemt, fra 7 Dage indtil 2 Aar. Dette Fængsel udstaas i Arresthusene eller i de i §§ 56, 3° og 243 omhandlede Tilfælde i særlig dertil af Justitsministeren bestemte Arrester. I Reglen udstaas saadant Fængsel i Enrum. Forplejningen er ikke indskrænket til den anordnede Fangekost.

Arbejde, som ikke strider mod god Orden i Fængslet, er tilladt. Forskaffer Fangen sig ikke selv Arbejde, skal Fængslets Styrelse paa hans Begæring saa vidt muligt give ham Lejlighed til Sysselsættelse

paa en passende og efter Omstændighederne lønnende Maade. Udbyttet tilfalder Fangen.

Nærmere Bestemmelser træffes ved kgl. Anordning.

§ 22.

Justitsministeren kan indenfor hvert enkelt Amt træffe Bestemmelser om Fordeling af Fanger mellem Amtets Arresthuse, uanset om disse forblive under kommunalt Styre, samt om den ved saadan Bestemmelse nødvendiggjorte Fordeling af Udgifterne ved Fangernes Anbringelse.

§ 23.

Bøde fastsættes i Tilfælde, hvor andre Grænser ikke ere foreskrevne, til Beløb fra *i* Kr. til 5,000 Kr. Bode forskyldt i Medfør af almindelig borgerlig Straffelov tilfalder Statskassen ; for andre Bøders Anvendelse gælder den særlige Lovgivnings Regler.

En forskyldt Bøde kan af Politiet tilstedes betalt afdragsvis.

Betales Bøden ikke, bliver den eller den ikke betalte Del af den at inddrive hos den skyldige, naar Politiet skønner, at der derved kan faas Dækning for Beløbet, uden at den bødefældtes Livsvilkaar ville lide føleligt Skaar.

For Bøde, der idømmes nogen for Presseforseelser, kan der søges Fyldestgørelse i Indtægterne af paagældende Skrift uden Hensyn til, at domfældte ikke maatte have Andel i dem.

Er den bødefældte død, hæfter hans Bo kun for Bøden, hvor dette har særlig Hjemmel. Saadan Hjemmel kræves ogsaa til Inddrivelse af Bøde hos nogen anden end den bødefældte.

§ 24.

Opnaas ikke Betaling af en Bøde, træder i dens Sted en Frihedsstraf.

Bøde, der er idømt af eller vedtaget for en Domstol, afsones efter Reglerne om simpelt Fængsel (§ 21), eller hvis den paagældende i Løbet af de sidste Aar har udstaaet strængere Frihedsstraf end simpelt Fængsel eller mere end en Gang har afsonet Bøde, efter Reglerne om Arbejdsfængsel. Om Arten af Afsoningsstraffen samt om

dens Varighed træfler Dommeren Afgørelse samtidig med, at Bødens Størrelse fastsættes. Afsoningsstraffens Varighed kan ikke sættes lavere end til 2 Dage og ikke højere end til 6 aaneder, efter Forseelsens Beskaffenhed.

Er en Del af Bøden betalt eller inddrevet, men Resten maa afsones, bliver den fastsatte Afsoningsstraf forholdsvis at nedsætte dog saaledes, at Del af en Dag regnes lige med en hel Dag. Er en Del af Bøden afsonet, men Resten tilbydes betalt, bliver der ved Beregningen af Forholdet alene at tage Hensyn til de hele Dage, hvori Afsoningsstraf er udstaaet.

Bøde, der er endelig fastsat ved administrativ Stats- eller kommunal Myndigheds Afgørelse eller vedtaget for en Forligskommission, afsones efter Reglerne om simpelt Fængsel. Det Beløb af Bøden, som udgør indtil 40 Kr., afsones med 1 Dag for hver 5 Kr., det Beløb, som er over 40 Kr. indtil 400 Kr., afsones med 1 Dag for hver 10 Kr., hvad der er over 400 Kr. indtil 4,000 Kr. med 1 Dag for hver 50 Kr., og hvad der er udover dette med 1 Dag for hver 100 Kr., dog saaledes, at de ovenfor foreskrevne laveste og højeste Grænser iagttages. Ved Afsoningstidens Beregning kommer i øvrigt kun den Del af Bøden i Betragtning, hvortil der svarer fulde Dages Frihedsstraf.

§ 25.

Paa Fanger, der udstaa Straf, kunne efter de nærmere ved kgl. Anordning fastsatte Regler, foruden Irettesættelser, følgende Disciplinærstraffe (§ 11 St. 2) anvendes af Styrelsen:

1) Udelukkelse fra, Indskrænkning i og Fortabelse af Goder, som Lovene og Reglementerne hjemle Fanger, hvis Opførsel er upaaklagelig;
2) Udelukkelse fra Belønning og Godtgørelse for Arbejde samt Fortabelse af det Fangen godskrevne;
3) Hensættelse i Strafcelle (§ 30), uden Arbejde eller med Arbejde uden Belønning eller Godtgørelse, i højst 8 Dage for hver Gang, Forseelse begaas. Straf-

cellen kan skærpes ved haardt Natteleje, ved Berøvelse af Lys (mørk Arrest) indtil 4 Dage, for Fanger under 18 Aar indtil 2 Dage samt ved Kostindskrænkning indtil 5 Dage;

4) paa Mandsfanger, som have Arbejdspligt, naar de ere over 15 og under 50 Aar, og deres Helbred efter Lægens Skøn ikke er til Hinder, for meget grove Brud paa Fængselsordenen legemlig Revselse indtil 15 Slag med Rotting eller Kat.

Til at værge mod Voldsomheder, betvinge voldsom Modstand eller forebygge Rømning kan Spændetrøje, Haandlænker eller andet for Øjemedet nødvendigt Tvangsmiddel anvendes.

§ 26.

Ved Dag i Bestemmelser om Frihedsstraffe forstaas et Døgn, ved Maaned en Kalendermaaned.

Frihedsstraf under 3 Maaneder fastsættes i Dage og ellers i Maaneder og Aar. Afsoningsstraf efter § 24 fastsættes altid i Dage.

§ 27.

I Tilfælde, hvor Udførelse af Lovens Bestemmelser kræver Fastsættelse af et Forhold mellem uensartede Straffe, regnes Dødsstraf lig 24 Aars Strafarbejde,

livsvarigt Strafarbejde ligt med 18 Aars Strafarbejde,

1 Dags Strafarbejde lig med 2 Dages Arbejdsfængsel og med 4 Dages simpelt Fængsel, og

1 Dags simpelt Fængsel lig 10 Kr. Bøde, dog at simpelt Fængsel i 6 Maaneder er det højeste, som en Bøde kan ligestilles med.

I Tilfælde, hvor i Medfør af Lovgivningen en særlig militær Straf skal forandres til en tilsvarende borgerlig, bliver simpelt Fængsel at vælge, naar den militære Straf er eller maa stilles i Klasse med simpel Arrest, ensom Arrest, simpel Fæstningsarrest eller Statsfængsel, og Arbejdsfængsel, naar den militære Straf er eller maa stilles i Klasse med Arrest i Bøjen, mørk Arrest, mørk Arrest paa indskrænket

Kost, Fængsel paa Vand og Brød, simpelt eller strengt, eller streng Fæstningsarrest.

§ 28.

Naar Bestemmelser om Straffens Forhøjelse eller Nedsættelse ikke kunne udføres indenfor de for den paagældende Strafart foreskrevne Grænser, kan Udførelsen ske enten ved at forhøje eller nedsætte Straffen ud over hine Grænser eller ved at omsætte Straffen til den nærmest strengere eller mildere Strafart efter det i § 27 angivne Forhold. Paa sidstnævnte Maade sker Udførelsen, naar den Straf, der skal forhøjes eller nedsættes, er Strafarbejde paa Livstid.

§29.

Naar der i en Straffebestemmelse udenfor den almindelige borgerlige Straffelov forekommer Straf af Fængsel uden nærmere Betegnelse, bliver simpelt Fængsel at anvende.

§ .

Naar en Person, der udstaar Frihedsstraf, under sin Straffetid hensættes i Strafcelle jfr. § 25, medregnes denne Tid ikke til Tiden for den ham idømte Straf.

4de Kapitel.

Almindelige Bestemmelser om Betingelser for Strafbarhed, Straffrihed og Strafnedsættelse.

§ 31.

Straffri ere Handlinger, foretagne af Børn under 14 Aar.

§ 32.

For en Handling, forøvet af en Person mellem 14 og 18 Aar, nedsættes den foreskrevne Straf til det halve.

§ 33.

Straffri ere Handlinger, foretagne af Personer, som paa Grund af Sindssygdom,

Aandssvaghed eller anden mangelfuld Sjælstilstand maa antages at have været uden Bevidsthed om Handlingens Ret-stridighed eller uden skyldigt Herredomme over sig selv.

§ 34.

Har nogen i den Hensigt at forøve en strafbar Handling bragt sig i en saadan Tilstand, som nævnes i § 33, bliver denne uden Indflydelse paa Handlingens Strafbarhed. Har nogen ellers ved egen Skyld hensat sig i en saadan Tilstand og i denne foretaget en strafbar Handling, straffes han efter Keglen i § 103.

§ 35.

For en Handling, forøvet af en Person, der befandt sig i mangelfuld Sjælstilstand, uden at dog Strafskyld derved var udelukket i Medfør af § 33, kan Straffen nedsættes under det foreskrevne Lavmaal, indtil det halve, samt til den nærmest lavere Strafart.

Ved selvforskyldt Beruselse finder denne Adgang til Strafnedsættelse ikke Anvendelse.

§ 36.

For Forbrydelser i særlige Pligtforhold, kan Ansvar kun paalægges udenforstaaende Personer, naar dertil er særlig Hjemmel. Have i øvrigt flere Personer medvirket som Gerningsmænd til samme Forbrydelse, paahviler Strafansvar dem alle, medmindre der er særlig Hjemmel for at holde nogen af dem udenfor Strafansvaret.

§ 37.

Handlinger, som foretages for at modstaa eller afværge et paabegyndt eller overhængende retstridigt Angreb, straffes ikke, saafremt de ikke overskride, hvad Formaalet maatte antages at kræve. Dog skal det kun være tilladt at anvende øjensynlig livsfarlige Forsvarsmidler mod Angriberen, naar Angrebet med Rimelighed kunde antages at udsætte den angrebnes Retsgoder for betydelig Skade eller at true væsentlige Samfundsinteresser.

Har nogen overskredet Grænserne for det berettigede Nødværge, straffes han kun, naar det findes, at Overskridelsen kan lægges ham til Last. I saa Fald kan Straffen dog nedsættes under den foreskrevne Grad og til en mildere Art af Frihedsstraf end den foreskrevne, samt, hvis højere Straf end Arbejdsfængsel ikke er foreskrevet, til Bøde.

Tilsvarende Regler finde Anvendelse med Hensyn til Handlinger, som retmæssig foretages for at skaffe lovlige Paabud adlydte, iværksætte en lovlig Paagribelse eller hindre en Fanges eller tvangsanbragt Persons Rømning.

§ 38.

Handlinger, som foretages for at afværge Ulykke for Personer eller Samfundet, straffes ikke, om end derved begaas en Lovovertrædelse af forholdsvis underordnet Betydning, saafremt det maatte antages, at ingen anden Redningsmaade stod til Raadighed.

Bestemmelsen i § 37, Stk. 2 finder her tilsvarende Anvendelse.

§ 39.

Paa forsætlig begaaede Handlinger ere Straffebestemmelserne anvendelige uden særlig Hjemmel.

Uagtsomhed straffes ved de i den almindelige borgerlige Straffelov omhandlede Forbrydelser, der ikke blot bestaa i Undladelse af at handle, kun, naar det er særlig hjemlet. Paa Lovovertrædelser, som ligge udenfor den almindelige borgerlige Straffelov samt paa Undladelsesforbrydelser ere de paagældende Straffebud anvendelige, ogsaa naar Lovovertrædelsen er begaaet af Uagtsomhed, for saa vidt det modsatte ikke har særlig Hjemmel.

Kan en Lovovertrædelse hverken tilregnes som forsætlig eller uagtsom, er Straf ikke forskyldt.

§ 40.

Ukendskab til eller urigtig Opfattelse af saadanne faktiske og retlige Omstændigheder ved Handlingen, som betinge dens Strafbarhed, udelukker Straf for forsætlig Forbrydelse. Er der Hjemmel for at straffe

uagtsom Forbrydelse, er Straf under disse Omstændigheder kun udelukket, naar Ukendskabet eller den urigtige Opfattelse ikke kan lægges den handlende til Last.

§ 41

Uvidenhed om en Handlings Retstridighed, udelukker ikke den ellers forskyldte Straf, medmindre det findes, at Uvidenheden af særlige Grunde ikke kan lægges den handlende til Last.

§42.

Hvor Loven betinger Straf eller forhøjet Straf af, at Handlingen har en uforsætlig Følge, indtræder denne Straf dog kun, saafremt den handlende kunde have indset Muligheden af en saadan Følge, eller han har undladt efter Evne at afværge den, efter at han er bleven opmærksom paa Faren.

5te Kapitel.

Straffens Udmaaling, Forhøjelse og Nedsættelse.

§ 43.

Ved Straffens Udmaaling inden for Strafferammens Grænser skal der tages Hensyn til alle Omstændigheder, som ere egnede til at forøge eller formindske Strafskylden, og saaledes fornemmelig dels til Graden af Handlingens Farlighed med Hensyn til Tid, Sted og Udførelsesmaade, Genstandens Vigtighed og Skadens Omfang, dels til Forsættets Styrke og Fasthed, Bevæggrundene til Handlingen, Uagtsomhedsgraden, den skyldiges Alder, Livsvilkaar, Opdragelse, foregaaende Vandel, hans Forhold til den forurettede samt hans Adfærd efter Gerningen.

Hjemler et Straffebud Valg mellem flere Strafarter, indskrænkes Valget kun, hvor der er foreskrevet særlige Betingelser for dette.

§44.

Forhøjelse af den for en strafbar Handling foreskrevne Straf paa Grund af Gentagelse finder Sted, hvor det er særlig bestemt, og efter de Regler, som det paagældende Bud derom indeholder.

Bestemmelser om forhøjet Straf for Gentagelse finde kun Anvendelse, naar den tidligere Handling er forøvet efter det fyldte 18. Aar, og den nye strafbare Handling er forøvet, efter at den paagældende er fundet skyldig i den tidligere. Ogsaa Domme for Forsøg og Meddelagtighed samt folkeretlig gyldige Domme, fældede i andre Lande end den danske Stat, naar de uden væsentlig Forhaling kunne foreligge tilstrækkelig oplyste, skulle tages i Betragtning til Idømmelse af foreskreven Gentagelsesstraf.

Er der, førend den nye Handling blev begaaet, forløbet en Tid af fem Aar eller, hvis Handlingen ikke har medført højere Straf end Bøde eller simpelt Fængsel i 2 Aar eller Arbejdsfængsel under det almindelige Lavmaal, to Aar, efter at den tidligere Straf er udstaaet, eller de Foranstaltninger, der ifølge § 50 ere traadte i Stedet for Straf, ere ophørte, kommer Bestemmelsen om forhøjet Straf ikke til Anvendelse. Ved betingede Straffedomme, hvis Fuldbyrdelse er bortfalden, samt hvor Straf bortfalder i Medfør af §§ 49, 51 eller 52, regnes Fristen fra den endelige Doms Afsigelse, ved Benaadning fra Resolutionens Datum.

§45.

Findes nogen at have drevet Ejendomsforbrydelse, Falskforbrydelse, de i §§ 382 og 383 omhandlede Forbrydelser, Fosterfordrivelse eller Rufferi (§ 210 1ste og 2det St.) erhvervsmæssig, forhøjes den for Forbrydelsen foreskrevne Straf med det halve; er Gentagelsesstraf forskyldt for Forbrydelsen, sker Forhøjelsen i Forhold til den for Gentagelsen foreskrevne Straf. Straffen kan i intet Tilfælde sættes lavere end til 6 Maaneders Arbejdsfængsel eller højere end til Strafarbejde paa Livstid. Ved gentagen Erhvervsforbrydelse af ovennævnte Arter for-

højes den for Forbrydelsen foreskrevne Straf til det dobbelte, dog ikke udover Strafarbejde paa Livstid, og kan i intet Tilfælde sættes lavere end til Strafarbejde i 2 Aar.

Forhøjet Straf for den, der ellers i Erhvervsøjemed eller vanemæssig eller jævnlig begaar strafbare Handlinger, finder kun Sted, hvor det særlig er foreskrevet, og efter de Regler, som det paagældende Bud derom indeholder.

§ 46.

Den foreskrevne Straf kan nedsættes med det halve samt til den nærmeste mildere Art af Frihedsstraf og fra simpelt Fængsel til Bøde efter det i § 27 angivne Forhold:

1. for den, der i en ved et retstridigt Angreb eller grov Fornærmelse fremkaldt oprørt Sindsstemning har forøvet en strafbar Handling;
2. for den, der ved sit Afhængighedsforhold til nogen Deltager eller ved Trusler om betydelig Skade har ladet sig bevæge til at begaa en strafbar Handling; samt
3. for den, som af egen fri Vilje, og førend han endnu vidste sig mistænkt, har bestræbt sig for at forebygge Forbrydelsen eller genoprette den derved forvoldte Skade, eller har angivet sig selv og aflagt fuldstændig Tilstaaelse.

§ 47.

Naar der ved en strafbar Handling er særlige Omstændigheder til Stede, der i saa betydelig Grad forringe dens Strafværdighed, at Anvendelse af den foreskrevne Straf skønnes at være for haard, kan Straffen nedsættes under den foreskrevne samt til en mildere Frihedsstraf, eller hvis højere Straf end Arbejdsfængsel ikke er foreskrevet, til Bøde. Kan Straffen efter det anvendelige Bud ikke overstige Bøde eller simpelt Fængsel i 6 Maaneder eller Arbejdsfængsel i 15 Dage, kan under de nævnte Omstændigheder den tiltalte lades straffri.

6te Kapitel.

Særlige Hensyn, som paavirke Fastsættelsen af Straffen.

§ .

Ved Fastsættelse af en Bødes Størrelse bliver der indenfor de Grænser, som Straf-skyldens Vurdering tilstede]', at lage Hensyn til, hvorledes den skyldiges Kaar skønnes at være.

§49.

Har den skyldige været underkastet Varetægtsfængsel, som han ikke ved sit Forhold i Anledning af Sagen har paa-draget sig, skal dette komme i Betragt-ning saaledes, at Straflen i passende Om-fang formindskes og efter Omstændighederne helt bortfalder.

§50.

Straf kan bortfalde,

1) naar en Person, hvis mangelfulde Sjælstilstand ikke har udelukket Straf i Medfør af § 84 dømmes til at under-gives Sikringsforanstaltninger,

2) naar Straffen for en Person, der an-bringes i en særlig Anstalt for Drankere i Medfør af § 85, ikke overstiger Arbejds-fængsel i 3 Maaneder, samt

3) naar Straf for en Person, der under-gives de i § 86 nævnte Foranstaltninger, ikke vilde overstige simpelt Fængsel.

§ .

Ligeledes kan Straffen bortfalde, naar den skyldige dømmes til at have de i §§ 80 og 81 omhandlede Rettigheder forbrudt, og Straffen for det paagældende Forhold ikke vilde overstige simpelt Fængsel.

§ 52.

Naar den, der findes skyldig i uagt-som Lovovertrædelse, har erlagt en ham i Medfør af §§ 91—93 paahvilende Erstatning

og Godtgørelse eller mistet en Erstatning, der vilde have tilkommet ham, hvis Uagtsomheden ikke havde foreligget, kan det i Dommen bestemmes, at Straffen bortfalder.

§ 53

Findes nogen under samme Sag skyldig i flere Forbrydelser, af hvilke den største medfører Dødsstraf eller Strafarbejde paa Livstid, bortfalder Straffen for de andre Forbrydelser.

I andre Sammenstødstilfælde blive alle de begaaede Forbrydelser at tage i Betragtning ved Straffens Bestemmelse. Dog kan det højeste Maal, hvortil Straffen for den groveste af Forbrydelserne kan stige, kun overskrides, naar Forbrydelserne ere af væsentlig forskellig Slags, og da ikke med mere end det halve.

Undtagelsesvis skulle Domstolene, naar den skyldige paa samme Tid skal idømmes Frihedsstraf for en større og Straf for en forholdsmæssig kun ubetydelig Forbrydelse, være bemyndigede til at anvende endog den ringeste Grad af den for hin foreskrevne Straf, naar denne efter Omstændighederne i det Hele Maa anses tilstrækkelig.

§ 54

Medføre de til Straffens Bestemmelse medvirkende Forbrydelser alle Frihedsstraf, bliver en fælles Frihedsstraf at fastsætte. Vilde de enkelte Forbrydelser medføre Frihedsstraf af forskellig Art, bliver Straffen i det hele at fastsætte til den strengeste af de forskyldte Frihedsstraffe.

Medføre nogle af Forbrydelserne Frihedsstraf, andre Bøde, kan Domstolen enten idømme Bøde ved Siden af Frihedsstraffen eller tage de Forbrydelser, for hvilke Bødestraf er bestemt, i Betragtning ved Fastsættelsen af en fælles Frihedsstraf.

Omsætning fra en Strafart til en anden i Medfør af foranstaaende Regler sker efter det i § 27 angivne Forhold. Frihedsstraf over 3 Maaneder skal i dette Tilfælde kunne forøges med Dage.

§ 55.

Findes nogen, som allerede er dømt til Straf, skyldig i en forud for Dommen forøvet Forbrydelse, bliver en Tillægsstraf at idømme, for saa vidt Keglerne i § 53 vilde have medført Straffens Forøgelse ved samtidig Paakendelse. Herved blive, for saa vidt Fuldbyrdelsen af den tidligere idømte Straf ikke er afsluttet, Reglerne i § 54 saa vidt muligt at iagttage.

Skal paa Grund af en idømt Tillægsstraf en tidligere idømt, men ikke fuldt udstaaet Frihedsstraf omsættes til en Frihedsstraf af strengere Art, iværksættes Omsætningen af den straffuldbyrdende Myndighed efter det i § 27 angivne Forhold, saaledes at et overskydende Dageantal bortfalder.

§ 56.

1) Naar en Person, der ikke har fyldt 21 Aar, vilde være at dømme til Strafarbejde, ikke over 3 Aar, kan Straffen ved Dommen omsættes til Arbejdsfængsel, at udstaa i en særlig for unge Personer beregnet Anstalt eller Anstaltsafdeling. Omsætningen sker efter det i § 27 angivne Forhold med den Begrænsning, at Varigheden ikke udstrækkes udover det fyldte 25de Aar.

2) Naar en Person, der for Forbrydelser, begaaede efter det fyldte 21de Aar, ifølge Dom mindst 4 Gange har udstaaet Arbejdsfængsel eller Strafarbejde i en Tid, hvis sammenlagte Varighed ikke er under 4 Aar, inden Udløbet af 3 Aar fra den sidste Løsladelse paany forskylder Straf af Arbejdsfængsel eller af Strafarbejde ikke over 6 Aar, skal Straffen fastsættes til Arbejdsfængsel i en særlig Anstalt eller Anstaltsafdeling. Er den forskyldte Straf Arbejdsfængsel, forlænges i saadant Fald Straffetiden til det dobbelte, og hvis den er Strafarbejde, omsættes den til Arbejdsfængsel efter det i § 27 angivne Forhold med den Begrænsning at den forskyldte Strafs Varighed ikke derved forlænges udover 10 Aar. Frihedsstraf af tilsvarende Art, som er udstaaet i Udlandet, bliver at tage i Betragtning ved denne Bestemmelses Anvendelse.

Hvis den paagældende Person i Løbet af de sidste 10 Aar efter de foreliggende Oplysninger maa antages at have ført en hæderlig Vandel i et uafbrudt Tidsrum af 3 Aar, skulle Domstolene være beføjede til at bortse fra Anvendelse af foranstaaende Regel.

3) Naar nogen har forskyldt Strafarbejde eller Arbejdsfængsel for nogen af de i Kap. 12—14 omhandlede Forbrydelser, kan Straffen under særlige Omstændigheder omsættes til simpelt Fængsel, der udstaas i særlig dertil bestemte Arrester (§ 21). Omsætningen sker efter det i §'27 angivne Forhold; dog er Ketten beføjet til at nedsætte Varigheden, men ikke under den forskyldte Strafs Tidslængde.

7de Kapitel.

Forsøg og Meddelagtighed.

§ 57.

Handlinger, som bestemt sigte til at udøve en Forbrydelse eller at fremme dens Udøvelse, straffes, naar Forbrydelsen ikke fuldbyrdes, som Forsøg.

Forsøg straffes ikke, for saa vidt andet ikke ere særlig bestemt, naar der for Lovovertrædelsen ikke er foreskrevet højere Straf end Bøde, simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel, hvis Lavmaal er under det almindelige.

§ 58.

Den for fuldbyrdet Forbrydelse foreskrevne Straf finder ogsaa Anvendelse paa det fuldendte Forsøg.

Er Forsøget ikke ført til Ende, kan den højeste for den fuldbyrdede Forbrydelse foreskrevne Straf ikke anvendes, og Straffen kan nedsættes under den foreskrevne Grad samt til en mildere Frihedsstraf eller, hvis højere Straf end Arbejdsfængsel ikke er foreskrevet, til Bøde. Vod Straffens Bestemmelse bliver særlig at tage Hensyn til, om Forsøgsvirksomheden mere eller mindre har nærmet sig sin Fuldendelse.

§ 59.

Forsøget fritages for Straf, naar Gerningsmanden af egen fri Vilje, og førend han endnu ved, at den forbryderske Virksomhed er opdaget, afstaar fra at fortsætte denne eller, dersom den er afsluttet, forebygger den Følge, ved hvis Indtræden Forbrydelsen vilde være fuldbyrdet. Under samme Betingelser fritages den for Straf, som, efterat Fuldbyrdelsen, ham uafvidende, er mislykket, træffer Foranstaltninger, som maatte antages egnede til at forebygge Fuldbyrdelsen.

§ 60.

Den, der forsætlig har tilskyndet en ansvarlig Person til at begaa en Forbrydelse eller hjulpet ham hertil, straffes som meddelagtig. Strafansvar paadrages ogsaa, naar Forbrydelsen blot er forsøgt, eller en forsøgt eller stedfunden Tilskyndelse eller Hjælp er mislykket.

Meddelagtighed straffes ikke, for saa vidt andet ikke er særlig bestemt, naar der for Lovovertrædelsen ikke er foreskrevet højere Straf end Bøde, simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel, hvis Lavmaal er under det almindelige.

En meddelagtig fritages for Straf under de i § 59 nævnte Betingelser, naar han forebygger Forbryde sens Udøvelse eller, efterat Forbrydelsen, ham uafvidende, paa anden Maade er forebygget, træffer Foranstaltninger, som maatte antages egnede til at forebygge den.

§ 61.

Den for en Forbrydelse foreskrevne Straf finder Anvendelse paa meddelagtige. Dog nedsættes, forsaavidt andet ikke er foreskrevet, Straffen for en meddelagtig paa lignende llaade, som i § 58 Stk. 2 bestemt, naar hans Virksomhed kun er gaaet ud paa at yde Gerningsmanden en mindre væsentlig Hjælp eller blot paa at styrke denne i et allerede fattet Forsæt.

Paa mislykket Meddelagtighed anvendes Reglen i § 58 2det Stykke.

§ 62.

Bestemmelserne i Kapitlerne 4-6 finde tilsvarende Anvendelse paa Forsøg og Meddelagtighed.

8de Kapitel.

Udsættelse af Straffuldbyrdelsen ifølge Dom.

§ 63.

Naar en Straffedom ikke lyder paa højere Straf end Bøde, simpelt Fængsel i to Aar eller Arbejdsfængsel i et Aar, kan det under formildende Omstændigheder i Dommen bestemmes, at Fuldbyrdelse af Straffen udsættes og efter fem Aars Forløb fra Dommens Afsigelse bortfalder, saafremt de i Loven foreskrevne eller ved Dommen fast satte yderligere Betingelser opfyldes.

§ 64.

Bortfalder i Medfør af § 63 Fuldbyrdelsen af en udsat Straf, indtræde de til Æresoprejsning knyttede Følger for den domfældte umiddelbart herved. Herom er den domfældte berettiget til af Opholdsstedets Politi at forlange en skriflig Erklæring, der udstedes uden Betaling.

Den bortfaldne Straf anses for udstaaet ved Dommens Afsigelse.

§ 65.

Hvis den domfældte gør sig skyldig i en forsætlig Forbrydelse, om hvilken der inden fem Aar efter Afsigelsen af den Dom, der har bragt § 63 til Anvendelse, indledes retslig Undersøgelse mod ham med det Udfald, at han findes skyldig til højere Straf end simpelt Fængsel, bliver ogsaa den udsatte Straf at fuldbyrde, saaledes at der fastsættes en fælles Straf for begge Forbrydelser, hvorved Reglerne i § 54 blive at iagttage. Er den senere begaaede Forbrydelse, for hvilken Straf af den anførte Størrelse er for-

skyldt, uagtsom, afgør Retten efter samtlige Forhold, om Fuldbyrdelse skal finde Sted, og fælles Straf fastsættes efter foranstaaende Regel.

Overholdes en i Dommen fastsat Betingelse ikke, bliver Straffen at fuldbyrde, medmindre det fra domfældtes Side paastaas, at Betingelsen er overholdt, eller at det skyldes en ham utilregnelig Hindring, at den ikke er overholdt. Efter hans Begæring bliver det da af den til Paadømmelse af Straffesager kompetente Ret ved hans Værneting ved Kendelse, som afsiges efter foregaaende Undersøgelse, men uden formelig Stævning eller Rettergang, at afgøre, om Fuldbyrdelse skal finde Sted, eller Betingelsen frafaldes eller ændres efter Forholdene. Saadan Kendelse kan ikke af domfældte indankes for højere Ret.

§ 66.

Indledes retslig Undersøgelse mod den domfældte for en i Løbet af fornævnte Tidsrum begaaet Forbrydelse, der vilde have ført til Straffens Fuldbyrdelse, først efter Tidsrummets Udløb, kommer det stedfundne Brud paa Betingelsen i Betragtning som en skærpende Omstændighed ved Udmaalingen af Straffen for denne Forbrydelse.

§ 67.

Indledes i Løbet af det Tidsrum, i hvilket en Straffedoms Fuldbyrdelse i Medfør af § 63 henstaar, retslig Undersøgelse med Hensyn til en af den betinget domfældte forud for Dommen forøvet Forbrydelse med det Udfald, at Tillægsstraf efter § 55 er forskyldt, bortfalder den ved den tidligere Dom bestemte Udsættelse, dersom denne ifølge § 63 ikke kunde eller burde have fundet Sted ved samtidig Paakendelse af Forbrydelserne, og fastsættes Straf overensstemmende med Reglerne i § 54.

Indledes saadan Undersøgelse først efter fornævnte Tidsrums Udløb, finder Bestemmelsen i S 66 tilsvarende Anvendelse.

9de Kapitel.

Strafbarhedens Ophør.

§ 68.

Ved den skyldiges Død bortfalder Straf, jfr. dog § 23 sidste Stykke om Bødestraf i visse Tilfælde.

§ 69.

Strafansvaret for en Forbrydelse, der ikke antages at ville medføre højere Straf end Bøde eller simpelt Fængsel i to Aar eller Arbejdsfængsel under det almindelige Lavmaal, bortfalder, for saa vidt andet ikke er særlig bestemt, naar der er forløbet to Aar fra det Tidspunkt, da den strafbare Virksomhed eller Undladelse er ophørt, uden at der er foretaget noget Rettergangsskridt, hvorved den skyldige er betegnet som sigtet. Standses en paabegyndt Forfølgning mod en saaledes sigtet paa ubestemt Tid, løber Fristen paany saaledes, at den Tid, i hvilken Forfølgning har fundet Sted, ikke medregnes. Antages Forbrydelsen at ville medføre højere Straf end foran nævnt, men ikke ud over Arbejdsfængsel i et Aar, bortfalder Strafansvaret, naar fem Aar ere forløbne, beregnet paa samme Maade.

Med Hensyn til Forbrydelser, som maa antages at ville medføre højere Straf end foran nævnt, skal Justitsministeren være bemyndiget til at frafalde Strafansvaret, naar der er forløbet ti Aar fra Forbrydelsens Udøvelse, beregnet paa ovenanførte Maade. Justitsministerens Afgørelse herom kal indhentes, førend Forfølgning kan rejses eller fortsættes, eller Straffedom fældes.

§ 70.

Er Forbrydelsen forøvet paa dansk Skib udenfor Riget, begynde de i § 69 omtalte Frister først at løbe fra det Tidspunkt, da Skibet er kommet til dansk Havn eller et Sted med dansk Konsul, dog saaledes at Paabegyndelsen i intet Tilfælde udsættes længere end 1 Aar. Kan Forfølgning ikke finde Sted, førend Afgørelse er truffet med Hensyn til et den skyldige vedkom-

mende retligt Forhold, eller kan den lovhjemlet udsættes, indtil saadan Afgørelse er truffet, løbe Fristerne ikke saa længe Aigørelsen uden Afbrydelse søges hidført.

§ 71.

Efter 5 Aars Forløb bortfalder Adgangen til at fuldbyrde Straffe af Bøde, simpelt Fængsel, der ikke overstiger to Aar, samt Arbejdsfængsel, der ikke overstiger et Aar, dog at det Tidsrum ikke medregnes, i hvilket Straffens Fuldbyrdelse har været udsat i Medfør af § 63 eller paa Grund af en Frihedsstrafs Udstaaelse ikke har kunnet finde Sted.

Efter 10 Aars Forløb kan ingen Straffedom fuldbyrdes uden Justitsministerens Bestemmelse.

10de Kapitel.

Paatalen.

§ 72.

Strafbare Handlinger ere offentlig Paatale undergivne, for saa vidt intet modsat er bestemt. Til særlige Betingelser er den offentlige Paatale kun bundet, hvor saadant er foreskrevet. Under paatrængende Omstændigheder skal en Paatale, som efter Reglen er betinget af Justitsministerens Paabud eller Godkendelse, kunne finde Sted uden en saadan. Det paahviler i slige Tilfælde Paatalemyndigheden uopholdelig at gøre Indberetning herom til Justitsministeren.

Naar almene Hensyn af vedkommende Paatalemyndighed findes at kræve det, kunne Lovovertrædelser, der ere henviste til privat Paatale, paatales af det offentlige, og kunne Lovovertrædelser, hvis offentlige Paatale er betinget af den forurettedes Begæring, paatales uden saadan Begæring. Andre Undtagelser fra de almindelige Regler om Paataleretten finde kun Sted, hvor de have særlig Hjemmel.

§ 73.

Skønnes det, at Straffen for en Person mellem 14 og 18 Aar ikke vil overstige 2

Aars Strafarbejde, kan Paatalemyndigheden bestemme, at offentlig Paatale bortfalder paa Betingelse af, at den paagældende overgives til Opdragelse efter de om Behandling af unge forbryderske Personer gældende Lovbestemmelser. Sagen kan genoptages, saafremt den paagældende, medens han er anbragt paa nævnte Maade, gør sig skyldig i et Forhold, for hvilket Paatalemyndigheden ikke anser Anvendelse af den særlige Straffemyndighed, som de nævnte Lovbestemmelser maatte hjemle, for tilstrækkelig.

Finder Paatalemyndigheden, at der er Anledning til at frafalde Tiltale mod de nævnte Personer i andre Tilfælde elier uden den nævnte Betingelse, udkræves Justitsministerens Godkendelse. Ogsaa Genoptagelse beror i saa Fald paa Justitsministerens Bestemmelse.

§ 74.

Kan en Lovovertrædelse, ved hvilken en Enkeltmand er forurettet, ikke medføre højere Straf end Bøde eller simpelt Fængsel i to Aar, skal den Omstændighed, at offentlig Paatale er hjemlet efter den forurettedes Begæring, ikke udelukke den forurettede fra privat Paatale, uden først at fremsætte Begæring om offentlig Forfølgning. Ligeledes skal den forurettede være berettiget til privat Paatale, dersom Paatalemyndigheden nægter at paatale, eller en begyndt offentlig Forfølgning bortfalder. Har den offentlige Paatale ført til en frifmdende Dom, som ikke paaankes af det offentlige, skal den forurettede have Adgang til privat Paaanke.

Er privat Paatale begyndt, kan offentlig Paatale ikke begæres.

§ 75.

Privat Paatale eller Begæring om offentlig Paatale kan ske i den forurettedes Sted:

a. naar den forurettede er under Myndighedsalderen, ved Værgen eller enhver af Forældrene,
b. naar den forurettede er sindssyg, ved Værge, Ægtefælle, Forældre eller myndige Børn,

c. naar den forurettede er død, ved Ægtefælle, Slægtninge i op- og nedstigende Linie og Søskende.

Er den forurettede en Kreds af privat organiserede Personer, sker privat Paatale eller Begæring om offentlig Paatale ved Bestyrelsen eller ved den dertil af Bestyrelsen bemyndigede.

Bestemmelser i den særlige Lovgivning om Bemyndigelse til at paatale eller begære Paatale paa den forurettedes Vegne berøres ikke af denne Lov.

§ 76.

Den privates Begæring om offentlig Paatale maa for at kunne tages til Følge ikke udelukke nogen medskyldig fra Forfølgningen, medmindre Paatalemyndigheden billiger Udelukkelsen. Angaar den kun nogle af de skyldige, men uden at udelukke mulige medskyldige, kan Paatalen udstrækkes til disse.

§ 77.

Frafalder en privat, af hvis Begæring offentlig Paatale er betinget, sin Begæring, efter at Tiltale er rejst, men inden Dom er afsagt eller Nævningers Erklæring afgiven, standses Forfølgningen, medmindre Paatalemyndigheden skønner, at almene Hensyn kræve dens Fortsættelse.

§ 78.

Adgang til privat Paatale og til at begære offentlig Paatale bortfalder, for saa vidt andet ikke er særlig bestemt, naar Begæring ikke er fremsat, eller Paatale sket inden 1 Aar, efter at den berettigede er kommen til Kundskab om Handlingen og om den skyldige. Fører en af en privat begyndt Forfølgning ikke til Afgørelse af Strafpaastanden, løber Fristen paany saaledes, at den Tid, i hvilken Forfølgning har fundet Sted, ikke medregnes.

11te Kapitel.

Andre retlige Følger af strafbare Handlinger.

§79.

I Forbindelse med Straf, eller efter Omstændighederne uden at Straf for Handlingen paalægges, kan der træffes Bestemmelse om Fortabelse af visse Rettigheder, Sikringsforholdsregler, Erstatning og anden Fyldestgørelse efter nedenstaaende Regler.

Afgørelse om saadanne Følger kan, naar intet modsat er bestemt, søges af den paatalende uden samtidig Paastand om Straf.

§ 80.

Findea nogen skyldig i en i den offentlige Mening vanærende strafbar Handling, blive de offentlige Rettigheder, som ifølge Lovgivningen fortabes ved saadant Forhold, efter derom fremsat Begæring ved Dom under offentlig Sag at frakende den skyldige. Det samme gælder, naar Fortabelse af en saadan Rettighed ifølge Lovgivningen er betinget af den for en Forbrydelse forskyldte Strafs Størrelse eller iøvrigt særlig ordnet.

Har nogen, hvem Tjeneste eller Hverv i Stat, Kommune, Folkekirke eller anerkendt Trossamfund er betroet, forset sig paa strafbar Maade heri saaledes, at han skønnes uværdig til Tjenesten eller Hvervet, blive disse og de til dem knyttede Goder ligeledes efter derom fremsat Begæring ved Dom under offentlig Sag at frakende ham. Naar en Forseelse i saadan Tjeneste eller Hverv ifølge særligt Bud skal have Fortabelse af Stillingen og andre Goder til Følge, fastsættes denne ligeledes ved Dommen, naar saadant begæres.

Virkningen af Frakendelsen bortfalder ved Æresoprejsning i det Omfang, som hjemles ved de derom gældende Regler.

§81.

Under tilsvarende Betingelser, som i § 80 nævnt, med de nærmere Bestemmelser af disse, som i derom handlende Lovgivning maatte være foreskrevne, bliver Retten til at

virke som Sagfører, Dispachør, Mægler, autoriseret Revisor eller Translatør, som Læge, Tandlæge, Dyrlæge, Apoteker eller Jordemoder, som Landinspektør, som Bestyrer af eller Lærer ved Børnehjem eller Opdragelsesanstalter samt ved Skoler for Børn og unge Mennesker, som Lods eller Skibsfører, Styrmand eller Maskinmester i Søfart efter derom fremsat Begæring ved Dom under offentlig Sag at frakende den skyldige eller undergives lovhjemlede Indskrænkninger.

Under de Betingelser, som ved derom handlende Lovbestemmelser ere fastsatte, bliver fremdeles efter derom fremsat Begæring ved Dom under offentlig Sag Retten til for egen eller fremmed Regning at drive andre Næringsveje at frakende den i en strafbar Handling skyldige eller at undergive de ved saadan Skyld hjemlede Indskrænkninger.

Frakendelse eller Indskrænkning af Rettigheder i Medfør af denne Paragraf kan ske enten paa Tid eller for bestandig.

Virkningen af de i denne Paragraf omhandlede Domme bortfalder ved kongelig Resolution eller efter de særlige Regler, som vedkommende Love maatte indeholde.

§ 82.

Endvidere bliver der ved Dom at træffe Bestemmelse om strafbare Handlingers Følger i familieretlige Forhold i nedennævnte Tilfælde:

1) om Ophævelse af Ægteskab, naar en Ægtefælle findes skyldig i de i §§ 224, 226 og 227 omhandlede Forbrydelser mod den anden Ægtefælle, og denne med Hjemmel i derom gældende Regler begærer Ægteskabet omstødt eller opløst ved Dom,

2) om Fortabelse af Forældremyndighed, naar Betingelserne efter derom gældende Regler ere tilstede, og det under offentlig Sag mod dens Indehaver begæres af den Myndighed, der staar i Spidsen for Børnetilsynet. At Forældreret er frakendt ved Dom, ændrer

intet i den nævnte Myndigheds Beføjelse til at gengive den.

3) om Fortabelse af Arveret:

a) naar nogen forsætlig har dræbt den, han skulde arve, eller forsætlig har hensat Arveladeren i en Tilstand, der gjorde det umuligt for ham inden sin Død retsgyldigt at træffe Bestemmelse om sine Efterladenskaber eller paa anden Maade hindret ham heri, samt udenfor dette Tilfælde,

b) naar en Livsarving har øvet Vold mod nogen af sine Forældre eller Slægtninge i opstigende Linie, medmindre den angrebne udtrykkeligt har erklæret det for sin Villie, at Arveforholdet skal forblive uforandret, samt naar Livsarvingen groft har fornærmet saadan Slægtning eller truet ham, som i § 264 nævnt, og denne gør Paastand om Arverettens Fortabelse. Den frakendte Arveret kan dog i disse Tilfælde i det hele eller for en Del tilbagegives ved en senere testamentarisk Bestemmelse.

§ 83.

Om Formueinddragelse som Følge af strafbare Handlinger bliver der ved Dom at træffe Bestemmelse med Hensyn til:

a. Genstande, der ere frembragte ved Forbrydelsen eller have være brugte eller bestemte til at bruges ved dennes Udførelse, for saa vidt de tilhøre nogen i Forbrydelsen skyldig,

b. Genstande, der ved selve deres Beskaffenhed vise sig bestemte til at tjene et forbrydersk Formaal, og hvis Inddragelse findes fornøden i det offentliges Interesse, uden Hensyn til hvem der er Tingens Ejer, og om Ejeren har været indstævnet under Sagen, samt

c. den skyldiges Udbytte af Forbrydelsen, for saa vidt ingen privat har Krav derpaa eller et Beløb, der skønnes at svare hertil. Har den skyldige handlet paa

en andens Vegne, kan saadan Inddragelse paalægges denne, selv om han ikke har været indstævnet under Sagen.

De inddragne Ting blive Statens Ejendom og inddragne Beløb blive at indbetale eller inddrive til Statskassen. Kan den ved en strafbar Handling skadelidende ikke ved Udlæg i andre Genstande opnaa en ham ved Dommen tilkendt Erstatning, skal Statens Krav paa inddragne Beløb staa tilbage for Erstatningskravet, og do af Staten inddragne Genstande, med Undtagelse af de under Ltr. b. nævnte, kunne fordres anvendte til hans Fyldestgørelse. Om Behandlingen af de i Medfør af Ltr. b. inddragne Ting træffer Politiet nærmere Bestemmelse.

Særlige Regler, som ere foreskrevne med Hensyn til Inddragelse ved visse Lovovertrædelser, gælde fremfor de foranstaaende Bestemmelser.

Ligeledes bliver der ved Dom at træffe Bestemmelse om Fortabelse af Formuekrav, som den skyldige gaar glip af paa Grund af en Lovovertrædelse.

§ 84

Findes det under en offentlig Sag, at en tiltalt, der ved Handlingens Foretagelse befandt sig i mangelfuld Sjælstilstand (§ 33 og § 35), vedblivende er farlig for Retssikkerheden, kan det, hvad enten Tilstanden har udelukket Strafskyld eller ikke, ved Dommen bestemmes, at der skal træffes saadanne Sikkerhedsforanstaltninger mod ham, som Øvrigheden finder fornødne, jfr. § 50 Kan Sikkerhed ikke forskaffes ved mindre indgribende Foranstaltninger, saasom Anvisning af eller Forbud mod et bestemt Opholdssted eller Henvisning til Sindssyge- eller Aandssvageanstalter, Helbredelsesanstalter for Drankere el. lign., bliver den paagældende at tage i offentlig Varetægt i en af de særlig dertil indrettede Anstalter eller Anstaltsafdelinger. Findes de trufne Foranstaltninger efter indhentet Erklæring fra vedkommende Læge ikke længere nødvendige, kunne de af Øvrigheden ophæves.

Naar nogen, der er dømt til Straf, uden at Betingelserne for at anvende foranstaaende Regel have været tilstede, senere, før eller under Straffuldbyrdelsen eller ved dennes Afslutning, findes at være kommet i en mangelfuld Sjælstilstand, der gør ham vedvarende farlig for Retssikkerheden, kan det ligeledes ved Dom under offentlig Sag bestemmes, at Sikkerhedsforanstaltninger blive at træffe af Øvrigheden i Overensstemmelse med de i 1ste Stk. angivne Regler.

Med Hensyn til Anvendelse af Opdragelses- og Forbedringsmidler i Stedet for Straf paa unge Mennesker under 18 Aar træder Paatalemyndigheden og Retten i Virksomhed, saaledes som det ved de derom givne Bestemmelser er foreskrevet, **jfr.** § 73.

§ 85.

Naar nogen under en offentlig Sag dømmes til Arbejdsfængsel eller højere Straf, og Retten finder, at Forbrydelsen er foregaaet under Paavirkning af spirituøse Drikke, kan der vod Dommen gives den demte Paalæg om, at han under Ansvar, som i § 164 2det Stykke bestemt, i et vist Tidsrum, dog ikke udover 5 Aar fra hans Løsladelse, ikke i noget offentligt Beværtningslokale eller i Udsalgs- eller Uddelingssted for spirituøse Drikke maa nyde saadanne Drikke og ej heller færdes udenfor sit Hjem i kendelig beruset Tilstand. Om Paalæget optages det fornødne i »Politiefterretninger«.

Af Politiet kan der gives Beværtere, Handlende eller Uddelere Paalæg om ikke at udskænke, sælge eller uddele spirituøse Drikke til en saadan Person under Strafansvar, som i § 338 bestemt.

Fremgaar det af indhentet Lægeerklæring og Sagens øvrige Omstændigheder, at den dømte er forfalden til Drukkenskab, kan der under de Betingelser, som i 1ste Stykke nævnt, ved Dommen gives Politiet Bemyndigelse til ved Løsladelsen at anbringe den skyldige i en Helbredelsesanstalt for Drankere eller, om fornødent, en særlig dertil indrettet offentlig Anstalt

eller Anstaltsafdeling i saa lang Tid, som Politiet efter indhentet Erklæring af Anstaltens Styrelse og vedkommende Læge skønner fornødent, dog første Gang ikke udover 18 Maaneder og ved senere Domfældelser ikke udover 3 Aar. Udgifter ved en saadan Anbringelse betragtes som henhørende til Sagsomkostninger.

Har Dommen gjort Anvendelse af § 50, 2det Stykke skal Anbringelsen i Drankeranstalten iværksættes efter de for Straffuldbyrdelse gældende Regler.

§ 86.

Undsiger nogen en anden eller truer med Brand eller anden Ulykke, kan det, naar Straf enten er udelukket eller ikke findes tilstrækkelig sikrende, under en af det offentlige paa Begæring af den truede eller, hvis almene Hensyn kræve det, uden saadan Begæring anlagt Sag, ved Dom paalægges ham at foretage, hvad der af Retten findes formaalstjenligt til Sikring mod Truslens Udførelse, og i fornødent Fald bestemmes, at han skal tages i offentlig Varetægt. Øvrigheden kan ophæve de givne Paalæg, naar den anser det ufornødent at opretholde dem; dog kan don truede fordre, at Spørgsmaalet herom af Øvrigheden forelægges Retten ved Genoptagelse af den Sag, under hvilken de ere paalagte. Paa den dømtes Begæring bliver Sagen at genoptage, medmindre dot af Paatalemyndigheden skønnes, at Forholdene ere ganske uforandrede, og der ikke er gaaet ot Aar efter Dommen eller efter en allerede stedfunden Genoptagelse.

Udgifter ved en saadan Anbringelse betragtes som henhørende til Sagsomkostninger.

§ 87.

Naar en Person, der i Løbet af de sidste tre Aar, den Tid ikke medregnet, i hvilken han har udstaaet Frihedsstraf, to Gange er dømt for Betleri eller Løsgængeri efter §§ 324—326, eller naar en Person, der er dømt for Ejendomsforbrydelse drevet som Erhverv, eller for Sædelighedsforbrydelse begaaet under Omstændigheder, der i

Medfør af §§ 212 og 215 medføre Straffens Forhøjelse, paany inden tre Aars Forløb fra den sidste Doms Fuldbyrdelse gør sig skyldig i nogen af disse Lovovertrædelser, kan der ved Dommen gives Politiet Bemyndigelse til at paalægge ham under Ansvar, som i § 327, sidste Stykke bestemt, i indtil 5 Aar fra Løsladelsen at tage Ophold i den Kommune, som det maatte anvise ham, eller, hvor saadant findes tilstrækkeligt, at forbyde ham under Ansvar, som foran nævnt, at bo eller indfinde sig i eller indenfor en bestemt Afstand fra den Kommune, hvor Handlingen er begaaet, hvis denne ikke er hans Forsørgelseskommune.

Ophold paa et Sted udenfor Forsørgelseskommunen kan Politiet dog kun med Samtykke af vedkommende Kommuneraad anvise ham. Anbringelse ved Forsørgelseskommunens Foranstaltning paa en udenfor Forsørgelseskomtnunen beliggende Arbejds- eller Forsørgelsesanstalt anses lige med Ophold i Forsørgelseskommunen, og til saadan Anbringelse kræves ikke Opholdskommunens Samtykke.

Politiet er berettiget til at forkorte det Tidsrum, for hvilket Paalæget eller Forbudet er givet, men kan ikke senere anvise til tvunget Ophold en anden Kommune end Forsørgelseskommunen.

Tvunget Ophold i Medfør af ovenstaaende Bestemmelser kommer ikke i Betragtning med Hensyn til Erhvervelse af Forsørgelsesret.

§ 88

Er en Udlænding tidligere straffet i eller udenfor Riget, og han nu findes skyldig til Arbejdsfængsel eller højere Straf, kan det, naar Omstændighederne findes at opfordre dertil, ved Dom bestemmes, at han efter Straffetidens Udløb bliver at udbringe af Riget.

Dømmes en Udlænding, der ikke i de 5 sidste Aar har haft stadigt Ophold i den danske Stat, til Strafarbejde, skal han tillige dømmes til efter Straffetidens Udløb at bringes ud af Riget.

Tilbagevenden uden Tilladelse medfører Strafansvar efter Reglen i § 329.

Politiet skal inden Udbringeisen advare den paagældende om Virkningen af den ulovlige Tilbagevenden.

§ 89.

Ved Dom under offentlig Sag kan der efter derom fremsat Begæring træffes Bestemmelse om:

1. Ophævelse af en Forening i Henhold til Grundlovens § 87,
2. Omstødelse af Ægteskab, der er indgaaet trods et Slægtskabs- eller Svogerskabsforhold, der er ubetinget Ægteskabshindring, eller trods et endnu bestaaende Ægteskab.

§ 90.

[de Tilfælde, hvor det i Lovgivningen om Lovovertrædelser i visse særlige Forhold ved Siden af Straf for Overtrædelsen er foreskrevet, at der til Haandhævelse af Pligten mod eller Fyldestgørelse for det almene, skal foretages visse Handlinger af det offentlige eller af den skyldige eller af denne eller hans Bo udredes visse Ydelser, eller at Adgang til at foretage visse Handlinger formenes ham, bliver det ved den paagældende Lov paabudte eller forbudte at paalægge eller forbyde ved Dom i offentlig Sag angaaende Overtrædelsen.

Udgifter ved de Foranstaltninger, som det offentlige til Udførelse af saadant Paalæg træffer, betragtes som henhørende til Sagsomkostninger.

Om Fremtvingeisen af de den skyldige paalagte Handlinger eller Ydelser gælder, hvad der hjemles ved Lovgivningen om Retsplejen, eller hvad der særlig maatte være bestemt.

§ 91

Økonomisk Skade eller Tab, derunder Helbredelsesudgifter, Næringstab samt Begravelsesomkostninger, som er forvoldt ved en strafbar Handling, kan det ved Dommen paalægges den skyldige at erstatte efter de for Skadeserstatningspligt gældende Regler. Erstatning for Tab i fremtidigt Erhverv fastsætter Retten til saadant

Beløb, som den efter samtlige foreliggende Omstændigheder finder billigt.

§ 92

Udover den i § 91 omhandlede Erstatning kan den, der findes skyldig i strafbar-Krænkelse af en andens Legeme, Ære, Fred, Frihed eller Sædelighed, dommes til at betale den forurettede en af Retten fastsat billig Godtgørelse for den Skade af anden Art, som Retten skønner forvoldt ved Handlingen, saasom Tort, Ulempe, Lidelse, Lyde, Vansir samt Forstyrrelse eller Ødelæggelse af Stilling og Forhold, der ikke har den i § 91 omhandlede Karakter.

§ 93.

Har den ved en strafbar Handling forvoldte Død berøvet nogen en Forsørger, kan Retten paalægge den skyldige at udrede Erstatning for det Tab, den forsørgede under Hensyn til samtlige Omstændigheder derved antages at lide. Erstatningen kan fastsættes enten til en Sum en Gang for alle eller til et løbende Underholdsbidrag for et vist Tidsrum.

Retten kan derhos tilkende den dræbtes Ægtefælle, Børn eller Forældre Godtgørelse overensstemmende med Bestemmelsen i § 92

§94.

Er en strafbar Handling foretaget af et Barn under 14 Aar eller af en Person, der efter Reglerne i § 33 jfr. § 34 ikke har paadraget sig nogen Strafskyld, kan Ansvar for Skaden kun paalægges en saadan, naar Retten finder, at hans Formuesomstændigheder tillade Udredelse af Erstatning, helt eller delvis, uden at der derved paaføres ham et føleligt Savn.

§ 95.

Om Adgang for den forurettede til at faa de af strafbare Handlinger flydende borgerlige Retskrav afgjorte under offentlig Sag gælder, hvad derom hjemles ved Lovgivningen om Retsplejen.

§ 96.

For Sagsomkostninger i en Straffesag saa vel som for Erstatning og Godtgørelser, der ere idømte nogen paa Grund af Presseforseelse, kan der søges Fyldestgørelse ved Eksekution i Indtægterne af det paagældende Skrift uden Hensyn til, hvem der ellers maatte have Krav paa disse. Opnaas der ikke Fyldestgørelse for Erstatning, idømt paa Grund af et Blads eller periodisk Skrifts Indhold hos den dømte eller i Skriftets Indtægter, kan den søges hos den Bogtrykker, der har trykt Skriftet.

Udenfor foran nævnte Tilfælde kan Dækning af Sagsomkostninger kun søges hos andre end den domfældte ifølge særlig Hjemmel.

§ 97.

Ubeføjede ærefornærmende Sigtelser blive efter den fornærmedes Paastand at kende døde og magtesløse.

Retten kan efter den fornærmedes Paastand tilpligte den domfældte at udrede til ham en Sum, hvis Størrelse bestemmes i Dommen, til Bestridelse af Omkostningerne ved Kundgørelse i en eller flere offentlige Tidender enten af Domsslutningen alene eller af denne i Forbindelse med Domsgrundene. Inddrivelse sker som i Lovgivningen om Retsplejen og § 96 bestemt.

Er Fornærmelsen fremsat i et offentligt Blad eller Tidsskrift, kan det efter Begæring af den fornærmede paalægges Udgiveren, uden at særlig Stævning til ham behøves, at optage Domsslutningen samt saa meget af Domsgrundene, som Retten skønner fornødent til den fornærmedes Fyldestgørelse. Optagelsen, som skal ske uden Vederlag og i Spidsen af Bladets eller Tidsskriftets Tekst, maa ske inden en Uge, efter at den dertil bestemte Afskrift er modtaget eller, om det ikke kan ske inden denne Tid, i det første derefter udkommende Nummer eller Hæfte. Med Hensyn til Fremtvingelsen heraf finder § 266 Anvendelse.

§ 98.

I en Dom, hvorved nogen f ældes for falsk Anklage efter §§ 198 og 199 kan det efter Begæring af den forurettede bestemmes, at Domsslutningen og saa meget af Domsgrundene, som Retten skønner fornødent, ved offentlig Foranstaltning skal kundgøres i en eller flere offentlige Tidender. Til Bestridelse af Omkostningerne herved tilpligtes den domfældte at udrede en Sum, hvis Størrelse bestemmes i Dommen. Keglerne i § 90, Stk. 3 og § 96 finde herved Anvendelse.

§ 99.

Den skyldiges Død medfører ikke Bortfald af de i dette Kapitel omhandlede Følger, for saa vidt deres Iværksættelse endnu er mulig.

§ 100.

Med Hensyn til Adgangen til at paatale. i Medfør af § 86 finder Keglen i § 69 2det Stk. samt Reglen i § 78 tilsvarende Anvendelse.

Paa andre i dette Kapitel omhandlede Følger finde §§ 69 og 78 ikke Anvendelse.

Særlig Del.

De enkelte Forbrydelser.

12te Kapitel.

Forbrydelser mod Statens Selvstændighed og Forhold til fremmede Stater.

§ 101

Den, som retstridig foretager noget for at bringe den danske Stat eller nogen Del af den under fremmed Herredomme eller for at løsrive nogen Del fra den danske Stat, straffes med Strafarbejde fra 8 Aar indtil paa Livstid. Under særdeles skærpende Omstændigheder kan Dødsstraf anvendes.

§ 102

Den, som retstridig foretager noget for at fremkalde Krig eller anden fjendtlig Forholdsregel mod den danske Stat eller mod nogen med den for rigstilfælde forbunden Stat, straffes, hvis Formaalet ikke har været det i § 101 nævnte, med Strafarbejde fra 4 Aar indtil paa Livstid.

§ 103.

Den, som retstridig foretager noget for at formaa en fremmed Stat til at krænke den danske Stats Bestemmelsesfrihed paa anden Maade end ved Krig eller fjendtlige Forholdsregler og uden det i § 101 nævnte Formaal, straffes med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar.

§ 104

Den, som uden derved at have forskyldt Straf efter nogen af de foranstaaende Paragrafer ved offentlig at forhaane eller bagvaske den danske Stats Styrelse tilskynder eller ophidser til nogen af de i nævnte Paragrafer omhandlede Krænkelser, straffes med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

§ 105

Den, som i Krigstid retstridig bærer Vaaben mod den danske Stat eller dansk Forbundsfælle eller yder Fjenden Bistand i Raad eller Daad eller svækker den danske Stats eller dens Forbundsfælles Kampdygtighed, straffes med Strafarbejde fra 4 Aar indtil paa Livstid. Er den skyldige en Person, der har dansk Indfødsret, kan Straffen stige til Dødsstraf.

§ 106.

Med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar straffes, forsaavidt § 105 ikke kommer til Anvendelse, den, der i Krigstid eller under truende Udsigt til Krig ved Flugt eller paa anden Maade unddrager sig eller nogen anden værnepligtig fra Krigstjeneste eller opfordrer eller hjælper dertil, eller som tilskynder værnepligtige til ikke at adlyde Indkaldelsesordre eller til Ulydighed mod Befalinger, som Krigstjenesten vil medføre, eller som yder en Spejder for en fremmed Stat Skjul, Underhold eller anden Bistand, saa og den, der under de nævnte Forhold forvolder, tilskynder eller hjælper til, at Handlinger, for hvilke Straffelov for Krigsmagten foreskriver mindst en til Arbejdsfængsel svarende Straf, foretages af nogen, paa hvem nævnte Straffelov er anvendelig.

Foretages de nævnte Handlinger i Fredstid, straffes de med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

§ 107.

Med den i § 106, Stk. 1 foreskrevne Straf straffes den, der i Krigstid vægrer sig ved at meddele en militær Befalingsmand i dansk eller dansk Forbundsfælles Krigsmagt de Oplysninger, han maatte have angaaende Omstændigheder af Betydning for et Krigsforetagende.

§ 108.

Med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel straffes den, der i Krigstid eller under truende Udsigt til Krig ved Uagtsomhed retstridig forvolder betydelig Skade eller stor Fare for dansk eller dansk Forbundsfælles Kampdygtighed.

§ 109.

Den, der i Krigstid eller under truende Udsigt til Krig misligholder Kontrakt angaaende den danske eller dansk Forbundsfælles Krigsmagts Forsyning eller Befordring, straffes med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel. Sker det for Vindings Skyld, er Straffen Strafarbejde indtil 6 Aar, for saa vidt højere Straf ikke derved er forskyldt.

Har Misligholdelsen fundet Sted i Udøvelse af Næringsvej, kan Retten til at fortsætte denne frakendes den skyldige paa Tid eller for bestandig.

Har Misligholdelsen fundet Sted af Uagtsomhed, er Straffen Bøde, for saa vidt strengere Straf ikke er forskyldt efter § 108.

§100

Med Bøde indtil 6OO Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, der i den danske Stat hverver til fremmed Krigstjeneste uden Regeringens Tilladelse.

§ 111.

Don, som retstridig aabenbarer, hvad der bør holdes hemmeligt af Hensyn til den danske Stats Sikkerhed eller Rettigheder i Forhold til fremmede Stater, eller retstridig forskaffer sig eller andre Besiddelse af saadan Hemmelighed for at aabenbare den, straffes med Strafarbejde indtil 4 Aar eller, hvis Hemmeligheden er forraadt til fremmed Stat, eller stor Fare er forvoldt ved Handlingen, med Strafarbejde indtil 8 Aar.

Var Hemmeligheden betroet den paagældende i Stillings Medfør, er Straffen Strafarbejde fra 3 til 16 Aar. Samme Straf rammer den, der forvolder, tilskynder eller hjælper til, at saadan Handling foretages af nogen, hvem Hemmeligheden er betroet i Stillings Medfør.

Er Hemmelighedens Aabenbarelse sket af Uagtsomhed, eller har den, der uberettiget forskaffer sig eller andre Besiddelse af saadan Hemmelighed, ikke dermed forbundet den Hensigt at aabenbare den, er Straffen Bøde eller simpelt Fængsel.

Ovenstaaende Bestemmelser finde tilsvarende Anvendelse paa den, der i Krigstid uden Samtykke af Krigsstyrelsen offentliggør ikke forud af denne offentliggjorte Efterretninger om forestaaende eller forventede Krigsforetagender, om danske eller dansk Forbundsfælles Troppers eller Krigsskibes Styrke, Stilling og Bevægelser, Krigsmateriels Transport, samt de Overbefalendes Opholdssted og Rejser.

§ 112

Med Bøde eller simpelt Fængsel straffes, for saa vidt højere Straf efter foranstaaende Bestemmelser ikke er forskyldt, den, som forsætlig eller uagtsomt

a) uden behørig Bemyndigelse beskriver eller afbilder danske militære Forsvarsmidler eller Anlæg, der ikke ere tilgængelige for alle og enhver, eller som mangfoldiggør eller offentliggør saadanne Beskrivelser eller Afbildninger,
b) offentliggør Bestemmelser, der vedrøre danske Stridskræfters Mobilisering og andet Krigsberedskab, samt
c) overtræder Bestemmelser eller undlader at efterkomme Paabud, som iøvrigt maatte være givne til Værn for Statens Forsvarsforanstaltninger eller Hemmeligheder.

Foretages saadanne Handlinger i Krigstid, kan Straffen stige til Arbejdsfængsel i 6 Maaneder.

§113

Den, som forfalsker, ødelægger eller paa anden Maade unddrager Staten noget Dokument eller anden Genstand, der er af Betydning for Statens Sikkerhed eller Rettigheder i Forhold til fremmede Stater, straffes med Strafarbejde indtil 8 Aar.

Havde den paagældende i Stillings Medfør Adgang til Genstanden, finder Budet i § 111, 2det Stykke tilsvarende Anvendelse.

Foretages saadanne Handlinger af Uagtsomhed, er Straffen Bøde eller simpelt Fængsel.

§ 114.

Handler nogen, hvem det paahviler paa Statens Vegne at forhandle eller afgøre noget med fremmed Stat, forsætlig mod Statens Tarv i Udførelsen af dette Hverv, straffes han med Strafarbejde fra 3 til 16 Aar.

Samme Straf rammer den, der forvolder, tilskynder eller hjælper til, at der handles mod Statens Tarv af den, hvem Hvervet paahviler.

Har den skyldige handlet af Uagtsomhed, straffes han med Bøde eller simpelt Fængsel.

§ 115

Med Bøde eller simpelt Fængsel straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt, den, der foretager noget, hvorved fremmed militært Efterretningsvæsen sættes i Stand eller hjælpes til at virke indenfor den danske Stats Omraade. Under særlige Forhold kan Straffen stige til Arbejdsfængsel.

§116

Med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel straffes en dansk Undersaat, som i Tilfælde af Krig, i hvilken den danske Stat er neutral, begaar nogen af de nedennævnte Handlinger:

1) offentlig at opfordre til at indtræde i de krigsførende Magters Krigsmagt til Lands eller til Vands eller til paa anden Maade at yde dem Krigshjælp. samt, naar Regeringen har udstedt særligt Forbud derimod, offentlig at indbyde til at deltage i Statslaan til nogen af de krigsførende Magter;

2) i nogen som helst Egenskab at tage Tjeneste i de krigsførende Magters Hær eller om Bord i deres Regeringsskibe, derunder indbefattet at lodse deres Krigs- eller Transportskibe udenfor dansk Lodsfarvand eller udenfor Tilfælde af Søfare at yde dem Hjælp til Sejladsen, — naar enten den, der handler saaledes, staar i et særligt Pligtforhold til den danske Stat, eller Regeringen har udstedt særligt Forbud mod saadanne Handlinger;

3) at bygge eller ombygge, sælge eller paa anden Maade overdrage, umiddelbart

eller middelbart, til nogen af de krigsførende Magter Skibe, som vides eller formodes at være bestemte til Krigsbrug, saa vel som paa nogen Maade paa eller fra dansk Territorium at medvirke til saadanne Skibes udrustning eller Indretning til Krigsforetagender;

4) paa eller fra dansk Territorium at understøtte nogen af de krigsførende Magter i deres Krigsforetagender, saasom ved at forsyne deres Skibe med Genstande, som maa henregnes til Krigskontrebande eller ved for nogen af de krigsførende Magter at foretage Arbejder, som sigte til at forøge deres Skibes Armering eller i øvrigt give dem større Styrke eller Bevægelighed til Krig;

5) at transportere Krigskontrebande for nogen af de krigsførende Magter eller til dem at udleje eller bortfragte Skibe, som vides eller formodes at være bestemte til saadant Brug.

§117

Den, der foretager noget, der sigter til at berøve et fremmed Statsoverhoved Livet, straffes med Strafarbejde paa Livstid eller med Dødsstraf.

Begaas nogen anden af de i Kapitlerne 22, 24 og 25 omhandlede Forbrydelser mod et fremmed Statsoverhoved, forhøjes den i disse Bud foreskrevne Straf til det dobbelte.

Begaas de i Kapitlerne 22, 24 og 25 omhandlede Forbrydelser mod fremmede Sendebud, forhøjes den i disse Bud foreskrevne Straf med det halve.

For Handlinger, paa hvilke denne Paragrafs 2det eller 3die Stk. bliver at anvende, kan i Stedet for den i det paagældende Straffebud foreskrevne Strafart den nærmest strengere Strafart anvendes under Iagttagelse af det i § 27 angivne Forhold.

§ 118

Med Bøde eller simpelt Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Arbejdsfængsel indtil 1 Aar straffes den, der offentlig forhaaner en fremmed **Stat,** dens Flag eller andet anerkendt Nationalmærke eller offentlig retter ærefornærmende Angreb mod dens Styrelse.

§ 119

Særlige Strafferegler i Straffeloven for Krigsmagten angaaende folkeretstridige Handlinger, begaaede af nogen, der er den nævnte Straffelov undergiven, skulle ogsaa finde Anvendelse paa den udenfor staaende, der forvolder, tilskynder eller hjælper til. at saadanne Handlinger begaas af nogen Straffeloven for Krigsmagten undergiven.

§ 120

Med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den. som uden Hjemmel, offentlig eller i retstridigt Øjemed, tillægger sig nogen udenlandsk Titel eller bærer noget udenlandsk Ærestegn, eller som benytter eller lader nogen i sin Tjeneste benytte et Kendetegn eller en Betegnelse, som ved Overenskomst med fremmed Magt er forbeholdt Personale, Indretninger eller Materiel, der er bestemt til at yde Hjælp til saarede og syge i Krig, eller Tegn eller Betegnelse, som let kan forveksles med saadanne.

§ 121

Krænkelser af fremmed Stat, der ikke hjemfalde til Straf efter foranstaaende Bestemmelser og heller ikke ere strafbare efter deres øvrige Beskaffenhed, straffes i det Omfang og paa den Maade, som særlige Love eller Overenskomster med fremmed Stat hjemle.

§ 122

Til Paatale af do i dette Kapitel omhandlede Forbrydelser kræves Justitsministerens Befaling.

13de Kapitel.

Forbrydelser mod Statsforfatningen og de offentlige Myndigheder.

§ 123.

Den, som retstridig foretager noget for at hidføre Forandring i Statsforfatningen, straffes med Strafarbejde fra 3 til 16 Aar.

Finder i nævnte Øjemed Oprør eller **Voldsgerninger** Sted, kan Straffen for Anstifterne og Lederne stige til Strafarbejde paa Livstid eller til Dødsstraf.

§124

Den, der foretager nogen Handling, der sigter til at berøve Kongen eller den, der som Tronfølger eller Rigsforstander fører Regeringen, Livet, straffes med Strafarbejde paa Livstid eller med Dødsstraf.

Begaas nogen anden af de i Kapitlerne 22, 24 og 25 **omhandlede** Forbrydelser mod Kongen eller den, der som Tronfølger eller Rigsforstander fører Regeringen, kan ringere Straf end simpelt Fængsel i intet Tilfælde anvendes, og i øvrigt forhøjes de i de nævnte Bud foreskrevne Straffe indtil det dobbelte, hvorhos en strengere Art af Frihedsstraf end den foreskrevne kan anvendes under Iagttagelse af det i § 27 angivne Forhold.

§ 125.

Begaas nogen af de i Kapitlerne 22, 24 og 25 **omhandlede Forbrydelser** mod Tronfølgeren, Dronningen eller Enkedronningen eller noget andet Medlem af det kongelige Hus, forhøjes den i de nævnte Bud foreskrevne Straf til det dobbelte, hvorhos en strengere Art af Frihedsstraf end den foreskrevne kan anvendes under Iagttagelse af det i § 27 angivne Forhold.

§ 126.

Med Bøde eller simpelt Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Arbejdsfængsel indtil 1 Aar straffes den, der offentlig **forhaaner** den danske Stat, dens Flag eller andet anerkendt Nationalmærke.

§ 127

Den, som retstridig søger at hindre eller forstyrre Foretagelsen af de forfatningsmæssige Valg til Rigsdag eller Alting eller at forvanske eller forspilde saadant Valgs Udfald, straffes med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar.

Samme Straf finder Anvendelse, naar saadanne Handlinger begaas ved anordnede

umiddelbare Stemmegivninger om Anliggender, hvis **Afgørelse** kræver Medvirkning af Rigsdag eller Alting.

§ 128

Med Arbejdsfængsel eller under formildende Omstændigheder med simpelt Fængsel straffes

1) den, som uberettiget skaffer sig eller **andre** Anerkendelse som valgberettiget ved Valg til Rigsdag eller Alting,

2) den, der ved Vold, Trusler, Svig eller paa anden retstridig Maade søger at bevæge nogen til ved Valg til Rigsdag eller Alting at stemme i en bestemt Retning eller at afholde sig fra at stemme, eller som gør Brug af Bestikkelse med Hensyn til saadan Stemmegivning,

3) den, der retstridig forvolder, at nogen ved Valg til Rigsdag eller Alting mod sin Hensigt afholdes **fra** at stemme eller afgiver ugyldig Stemme, eller at nogen afgiver sin Stemme anderledes, end ban tilsigtede.

Bestemmelsen i § 127, 2det Stykke finder herved tilsvarende Anvendelse.

§ 129

Med simpelt Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøde straffes den, som ved Valg til Rigsdag eller Alting eller ved de i § 127, sidste Stykke omhandlede Stemmegivninger kræver eller modtager **Stikpenge** for at stemme eller have stemt paa en vis Maade eller for at afholde eller have afholdt sig fra at stemme.

§ 130.

Andre Overtrædelser af Forskrifter, der ere givne med Hensyn til Valg til Rigsdag eller Alting eller de i § 127, 2det Stykke omhandlede Stemmegivninger, straffes efter de Regler, den særlige Lovgivning derom indeholder.

§ **131.**

Bestemmelserne i §§ 127—130 finde tilsvarende Anvendelse ved Valg til det færøiske Lagting, til **kommunale,** kirkelige eller koloniale Raad i den danske Stat

samt ved andre foreskrevne umiddelbare Stemmegivninger i offentlige Anliggender end de i § 127, 2det Stykke nævnte.

§ 132.

Med Bøde, simpelt Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Arbejdsfængsel indtil 1 Aar straffes den, der offentlig retter ærefornærmende Angreb mod Statsraadet, Rigsdag, Alting, det færøiske Lagting, kommunale, kirkelige eller koloniale Raad i den danske Stat eller de nævnte Forsamlingers Afdelinger eller Udvalg, mod nogen Domstol, Politiet eller anden offentligt Hverv røgtende Myndighed, civil eller militær, eller mod en ifølge Lov eller af Regeringen anordnet Kommission.

§ 133.

Til Paatale af de i §§ 3—126 omhandlede Forbrydelser kræves Justitsministerens Befaling.

14de Kapitel

Forbrydelser mod offentlig Myndigheds Udøvelse.

§ 134

Den, som ved retstridige Midler søger at bestemme nogen, hvem det paahviler at handle i offentlig Tjenestes eller Hvervs Medfør, eller hvem der i en privat Virksomhed er paalagt særlige Pligter mod det offentlige, til at foretage eller undlade noget med Hensyn hertil, eller som retstridig søger at hindre eller forstyrre Pligtens Udøvelse, straffes med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Er Handlingen rettet mod nogen, hvem det paahviler at handle som Øvrighed eller Domstol eller i Øvrighedens eller Domsmagtens Tjeneste eller at bistaa herved, og iværksættes den ved personlig Vold eller Trusel om saadan, er Straffen Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar.

Er Handlingen rettet mod Kongen, Rigsforstander, Statsraadet eller nogen Minister, Rigsdagen, Altinget, Rigsretten eller Højesteret, er Straffen Strafarbejde fra 3 til 16 Aar og kan under særdeles skærpende Omstændigheder stige til Strafarbejde paa Livstid.

§ 135.

Iværksættes de i §134 nævnte Handlinger ved Hjælp af Opløb, finde de i nævnte Paragraf foreskrevne Straffe tilsvarende Anvendelse paa den, der fremkalder saadant Opløb, samt paa dem, der ved Opløbet optræde som dets Ledere, eller som deltage i det, efter at Paabud om at skilles ad er forkyndt paa foreskreven Maade.

§ 136.

Den, der for det i § 134 nævnte Foraals Skyld gør Brug af Bestikkelse, straffes med Arbejdsfængsel eller under formildende Omstændigheder med simpelt Fængsel. Har Formaalet for eller Grunden til Bestikkelsen ikke været pligtstridig Handlemaade, er Straffen simpelt Fængsel eller under formildende Omstændigheder Bøde.

§ 137

Den, som uden derved at have forskyldt Straf efter § 134 ved offentlig at forhaane eller bagvaske nogen der nævnt Myndighed ophidser til Had imod eller Foragt for den eller dens Virksomhed, straffes med Bøde eller simpelt Fængsel, men hvis Ophidselsen er rettet mod de i § 134, 2det og 3die Stk. nævnte Myndigheder, med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Straffebestemmelser, som den særlige Lovgivning indeholder for Forhold, der tilsidesætte den skyldige Agtelse mod de nævnte Myndigheder, forblive ved Magt.

§138

Med Bøde eller simpelt Fængsel straffes den, der uberettiget giver eller foranlediger offentlig Meddelelse om det ved de i § 127 og § 131 nævnte Valghandlinger og Stemmegivninger foregaaede, eller om Forhandlingerne indenfor de i § 132 nævnte Myndigheder.

Samme Straf finder Anvendelse paa den, der offentlig gengiver de nævnte Myndigheders Forhandlinger paa forsætlig forvrænget Maade.

Straffebestemmelser, som den særlige Lovgivning indeholder med Hensyn til saadanne Forhandlinger, forblive ved Magt.

§ 139.

Begaas nogen af de i Kapitlerne 22, 24 og 25 omhandlede Forbrydelser mod nogen, der har offentligt Hverv eller Pligt at varetage eller er Medlem af nogen Myndighed af saadan Art, enten under eller i Anledning af Udøvelsen af et ham som saadan paahvilende Hverv, forhøjes den for Forbrydelsen foreskrevne Straf med det halve, hvorhos en strengere Art af Frihedsstraf end den foreskrevne kan anvendes under Iagttagelse af det i § 27 angivne Forhold. Har den angrebne ved utilbørligt Forhold givet Anledning til Angrebet, finder fornævnte Forhøjelse ikke Sted.

§ 140.

Den, som uhjemlet udøver nogen offentlig Myndighed, straffes med Bøde eller simpelt Fængsel. Til Arbejdsfængsel kan Straffen stige, naat han har handlet saaledes for at skaffe sig eller andre uberettiget Fordel eller for at skade nogen.

§ 141

Med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder straffes, for saa vidt andet ikke er særlig foreskrevet, den, som offentlig eller i retstridigt Øjemed udgiver sig for at indehave nogen offentlig Myndighed eller at have offentlig Bemyndigelse til en Virksomhed.

Med samme Straf straffes, for saa vidt anden Straf ikke er særlig foreskrevet, den, som uden Hjemmel, offentlig eller i retstridigt Øjemed

a) gør Brug af nogen Kongen, Medlemmer af det kongelige Hus eller en offentlig Institution forbeholdt Betegnelse eller Mærke eller af Efterligninger af de nævnte Genstande, eller

b) bærer eller lader en i sin Tjeneste værende Person bære nogen for en offentlig Myndighed, Tjenestemand eller Militærperson foreskreven eller den foreskrevne meget lignende Dragt eller andet Kendetegn eller
c) tillægger sig nogen dansk Titel eller Ærestegn.

§142

Til Paatale af de i dette Kapitel omhandlede Forbrydelser, som begaas mod nogen af de i § 134, 3die Stykke nævnte Myndigheder kræves Justitsministerens Befaling.

15de Kapitel.

Forbrydelser mod den offentlige Orden.

§143

Den, som uden derved at have forskyldt højere Straf offentlig tilskynder eller ophidser til Forbrydelser eller fremstiller det som fortjenstligt at begaa Forbrydelser eller forherliger deres Udøvere, straffes med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Samme Straf anvendes paa den, der offentlig tilskynder eller ophidser til Ulydighed mod Lov eller mod noget Paalæg af Øvrighed eller Domstol eller til at modarbejde nogen af Øvrighed eller Domstol truffen Foranstaltning.

§ 144.

Med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder straffes, for saa vidt strengere Straf ikke er forskyldt efter Handlingens øvrige Beskaffenhed,

1) den, som stifter eller deltager i en ulovlig Forening,

2) den, som vedblivende udøver en Virksomhed, til hvilken Retten er ham frakendt.

§ 145

Den, der for at skuffe ved Skatters og Afgifters samt andre offentlige Forpligtelsers Berigtigelse forfærdiger urigtigt eller forandrer rigtigt Maale- eller Veje-

redskab eller forskaffer sig eller benytter saadant urigtigt Redskab, straffes med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar.

Med samme Straf straffes den, der i saadant Øjemed eftergør eller forfalsker det anordnede Stempelpapir eller de anordnede Stempelmærker eller overlader eller modtager til Brug saadant falsk Papir eller Mærke.

§ 146

Med Bøde eller simpelt Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Arbejdsfængsel straffes, for saa vidt anden Straf ikke er særlig foreskrevet, den, som

1) forvansker eller unddrager nogen Myndighed et offentligt Dokument eller uberettiget borttager nogen efter offentlig Foranstaltning opslaaet Bekendtgørelse,
2) uberettiget aftager eller ødelægger noget ved offentlig Foranstaltning anbragt Segl eller Mærke.
3) unddrager nogen, der er under Forfølgning for en strafbar Handling, herfra eller fra Straf ved at holde ham skjult eller hjælpe ham til Flugt eller udgive ham for en anden, eller
4) tilintetgør, bringer til Side eller forvansker Genstande af Betydning for en offentlig Undersøgelse eller udsletter en strafbar Handlings Spor.

Foretages de under Nr. 3 og 4 nævnte Handlinger for at unddrage sig selv eller nogen af ens nærmeste fra Forfølgning, kommer Straf ikke til Anvendelse.

§147

Den, der befrier eller hjælper en Person til at undvige, hvem Friheden er berøvet som Følge af Dom eller Sigtelse for en strafbar Handling, eller som i Medfør af § 83 eller § 86 er taget under offentlig Varetægt, straffes med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder straffes, for saa vidt særligt Straffebud ikke herom er givet, den, der bortbringer nogen, der af offentlig Myndighed er tvangsanbragt i en Anstalt eller paa lignende Maade, fra det

Sted, hvor han er anbragt, eller som hjælper ham til at komme bort fra det.

Med Bøde indtil 200 Kr. straffes den, der ulovlig sætter sig i Forbindelse med nogen fængslet eller tvangsanbragt Person.

§ 148

Ulydighed mod Lov eller mod Paalæg af Øvrighed eller Domstol, for hvilken Straf efter denne Lov ikke er forskyldt, strafles i det Umfang og paa den Maade, som den særlige Lovgivning hjemler.

Det samme gælder om andre Handlinger end de i §§ 146 og 147 nævnte, hvorved den offentlige Myndighed modarbejdes, samt om Undvigelser og Disciplinærforseelser af fængslede eller tvangsanbragte Personer.

§ 149

Med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel straffes den, der vidende om, at en Forbrydelse, hvorved Menneskeliv udsættes for nærliggende Fare, eller som kan paadrage højere Straf end Strafarbejde i 6 Aar, tilsigtes begaaet, forsætlig undlader ved betimelig Anmeldelse eller paa anden Maade at foretage Skridt, der ere egnede til at forebygge Forbrydelsen eller dens Følger, skønt saadant kunde ske uden at udsætte ham selv eller nogen af hans nærmeste for Fare for Liv, Helbred eller Velfærd eller for Tiltale for nogen i den offentlige Mening vanærende Handling. Under formildende Omstændigheder kan Straffen gaa ned til Bøde.

Straf finder kun Sted, naar i det mindste strafbart Forsøg paa den befrygtede Forbrydelse bar fundet Sted.

§ 150.

Med Bøde indtil 6OO Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, der undlader paa Opfordring at bistaa nogen, der handler paa en offentlig Myndigheds Vegne, til Afvendelse af Ulykke eller Forbrydelse, uagtet saadant var muligt uden Fare eller Opofrelse af større Betydning.

Den, der ellers nægter den offentlige Myndighed en Bistand, som det ved Lov eller i Medfør af Lov er paalagt at yde, straffes efter derom gældende særlige Regler.

16de Kapitel.

Krænkelser af Samfundsfreden.

§ 151

Den, som fremkalder Opløb i den Hensigt at øve eller true med Vold paa Person eller Gods, straffes med Arbejdsfængsel, forsaa vidt strengere Straf ikke efter Handlingens Beskaffenbed er forskyldt.

Paa samme Maade straffes de, der ved et Opløb, under hvilket nævnte Formaal er lagt for Dagen, optræde som Opløbets Ledere, samt andre Deltagere, naar de forblive eller komme til Stede, efterat Paabud om at skilles ad er forkyndt paa foreskreven Maade. Dog kan Straffen for de sidstnævnte Deltagere gaa ned til simpelt Fængsel.

Begaas der under saadant Opløb nogen under dets Formaal hørende Forbrydelse, straffes Opløbets Anstiftere eller Ledere samt Deltagerne i den begaaede Forbrydelse med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar, for saa vidt den begaaede Forbrydelse ikke medfører strengere Straf.

§ 152

Deltagere i et Opløb, der ikke er af den i § 151 nævnte Art, straffes, dersom de forblive eller komme til Stede, efterat Paabud om at skilles ad er forkyndt paa foreskreven Maade, med Bøde eller simpelt Fængsel.

Øves der ved et saadant Opløb Vold paa Person eller Gods, kan Straffen for Deltagerne i Opløbet stige til Arbejdsfængsel, selv om de ikke have Del i Voldshandlingen. Strengere Straf for Deltagerne i denne efter de om samme foreskrevne Regler udelukkes ikke ved denne Bestemmelse.

§ 153.

Den, som offentlig ophidser nogen Del af Befolkningen mod en anden Del paa en Maade, der er egnet til at forstyrre den almindelige Fred, straffes, for saa vidt strengere Straf ikke efter Handlingens Beskaffenhed er forskyldt, med Bøde eller simpelt Fængsel. Under skærpende Om-

stændigheder kan Straffen stige til Arbejdsfængsel.

§ 154.

Med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder, straffes den, der ved ugrundet Paakaldelse af Hjælp, Misbrug af Nødsignal eller lignende volder Skræk blandt eller Sammenstimling af et større Antal Mennesker. Foraarsages derved Udrykning af Politi, Brandvæsen eller den væbnede Magt, kan Straf af Arbejdsfængsel indtil 2 Maaneder anvendes.

Paa lige Maade straffes den, der mod bedre Vidende eller uden at have rimelig Grund til at anse Rygtet for sandt, offentlig udbreder et falsk Rygte, som er skikket til at fremkalde almindelig Forbitrelse eller Skræk, Uro for Erhvervslivet eller Fare for den almene Fred.

§ 155.

Slagsmaal paa offentligt Sted samt andre Forstyrrelser af den almindelige Fred hvorfor Straf efter ovenstaaende Bestemmelser ikke er forskyldt, straffes efter Politivedtægterne.

§ 156.

Den, der retstridig hindrer eller forstyrrer lovlige offentlige Sammenkomster, der finde Sted til Behandling af alment Anliggende, eller lovlig bestaaende Foreningers Møder, der afholdes i saadant Øjemed, straffes med Bøde eller simpelt Fængsel.

Er Handlingen forøvet af nogen bevæbnet eller af flere i Flok, eller har den været forbundet med voldsom eller truende Adfærd, eller findes den skyldige jævnlig at have foretaget slige Handlinger, eller er han tidligere straffet for Forbrydelse af voldsom Art mod Person eller Gods, kan Straffen stige til Arbejdsfængsel.

§ 157

Med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, der uberettiget giver offentlig Meddelelse om Forhandlinger angaaende alment Anliggende, der have fundet Sted i lovlige Foreningers Møder.

Samme Straf finder Anvendelse paa den, der offentlig gengiver Forhandlinger angaaende alment Anliggende ved offentlige Sammenkomster eller Foreningsmøder paa forsætlig forvrænget Maade.

§ 158.

De i § 156 foreskrevne Straffe finde tilsvarende Anvendelse paa den, der retstridig hindrer eller forstyrrer lovlige offentlige Sammenkomster eller Foreningsmøder, der finde Sted til Gudstjeneste, religiøs Opbyggelse, Foretagelse af religiøse Handlinger eller i Anledning af Ligfærd.

Brud paa Sømmelighed og Orden ved Ligfærd straffes, naar Straf efter foranstaaende Kegel ikke er forskyldt, efter Reglerne om Overtrædelse af Politivedtægt.

§ 159

Den, som offentlig driver Spot med eller forhaaner noget lovlig bostaaende Trossamfunds Lærdomme eller Gudsdyrkelse, straffes med Bøde eller simpelt Fængsel.

Bestemmelserne i § 157 finde tilsvarende Anvendelse paa offentlige Meddelelser om de nævnte Trossamfunds religiøse Handlinger.

§ 160.

Med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel straffes den, der borttager, ødelægger, beskadiger eller øver Overlast paa Ting, som høre til en Kirke. Tyveri af saadanne Ting straffes efter Reglerne om grovt Tyveri.

§ 161 ·

Den, som ved Borttagelse eller Mishandling af Lig, ved Forstyrrelse af Gravsted eller andet Varetægtssted for afdødes Legemer eller af noget paa Begravelsesplads anbragt Minde om afdøde, eller som paa anden lignende Maade krænker Freden for afdøde, straffes, for saa vidt Handlingens Beskaffenhed ikke medfører strengere Straf, med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

§ 162.

Krænkelse af den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage samt Grundlovsdagen straffes efter de i den særlige Lovgivning derom givne Forskrifter.

§163

Den, som forsætlig eller uagtsomt hensætter sig i en Tilstand af den i § 33 omme1dte Art, straffes med Arbejsfængsel indtil 6 Maaneder, hvis han i saadan Tilstand begaar en Handling, for hvilken Arbejdsfængsel er foreskrevet som højeste Straf, og med Arbejdsfængsel uden den angivne Begrænsning, hvis ogsaa Strafarbejde er foreskrevet som Straf for Handlingen.

§164

Den, som i beruset eller lignende Tilstand, i hvilken han forsætlig eller uagtsomt har hensat sig, forstyrrer Færdsel, Ro eller Orden paa offentligt Sted eller forulemper nogen eller volder Pare for sig selv, Husfæller eller andre, straffes, for saa vidt strengere Straf ikke er særlig foreskrevet, med Bøde indtil 100 Kr. Under skærpende Omstændigheder samt i Gentagelsestilfælde kan Straffen stige til Bøde indtil 200 Kr. eller Arbejdsfængsel fra 2 til 15 Dage. Findes nogen 3 Gange i Løbet af et Aar strafskyldig efter foranstaaende Bestemmelse, er Straffen Arbejdsfængsel fra 7 Dage indtil 3 Maaneder.

Den, som overtræder et i Medfør af § 85, 1ste Stykke givet Paalæg, straffes med Arbejdsfængsel fra 7 Dage indtil 3 Maaneder.

17de Kapitel.

Forbrydelser i særlige offentlige Pligtforhold.

§ 165

Straffebestemmelserne i dette Kapitel finde, for saa vidt andet ikke er særlig bestemt, Anvendelse paa enhver, hvem det paahviler at varetage offentlig Tjeneste eller Hverv, samt paa den, der i en privat Virksomhed i Medfør af Paalæg ved Lov eller af offentlig Myndighed har særlige Pligter mod det offentlige at iagttage.

§ 166.

Naar nogen i § 165 nævnt Person kræver eller modtager Stikpenge i den ham paahvilende offentlige Gerning, straffes han med Arbejdsfængsel eller under formildende Omstændigheder med simpelt Fængsel. Har Formaalet eller Grunden ikke været pligtstridig Handlemaade, er Straffen simpelt Fængsel eller under formildende Omstændigheder Bøde.

Er Tjenesten eller Hvervet af særlig Betydning for den offentlige Styrelse, eller er den skyldige en Øvrighedsperson, Dommer, Nævning, offentlig beskikket Voldgiftsmand eller beskikket eller udmeldt Syns- eller Skønsmand, kan i Tilfælde af pligtstridig Handlemaade Straffen stige til Strafarbejde i 6 Aar.

§ 167

Kræver nogen i § 165 nævnt Person ikke-skyldig Skat eller Afgift eller Kendelse for en ham paahvilende Handlings Udførelse, eller modtager han, hvad der af Vildfarelse, som er ham bevidst, tilbydes ham som skyldig Ydelse, eller beholder han det i god Tro fra hans Side oppebaarne efter at være blevet opmærksom paa Fejlen, straffes han, for saa vidt anden Straf ikke er særlig foreskrevet, med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar, hvis saadant sker til privat Vinding; sker det til Vinding for det offentlige, er Straffen simpelt Fængsel og kan i det sidste af ovennævnte Tilfælde gaa ned til Bøde.

§ 168.

Naar nogen i § 165 nævnt Person, hvem det paahviler at føre nogen Tjenesten, Hvervet eller Paalæget vedkommende Bog, i denne anfører Usandhed eller lægger Skjul paa Sandheden, straffes han, for saa vidt ikke højere Straf særlig er foreskrevet, med simpelt Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøde.

Sker det for at skaffe sig eller andre uberettiget Fordel eller for at skade nogen, straffes han, for saa vidt strengere Straf ikke er forskyldt for Handlingen, med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde i indtil 6 Aar.

§ 169.

De i § 168 foreskrevne Straffe komme ogsaa til Anvendelse paa den, der i Dokument, han udsteder i offentlig Tjenestes, Hvervs eller Paalægs Medfør, eller ved Mærkning eller lignende, som han i saadant Medfør foretager, anfører Usandhed eller lægger Skjul paa Sandheden, for saa vidt Handlingen ikke paa Grund af andet Straffebud paadrager højere Straf.

§170

Naar nogen i § 165 nævnt Person retstridig aabenbarer, hvad der i Tjenestens, Hvervets eller Paalægets Medfør er ham betroet som Hemmelighed, eller ved Lov eller anden gyldig Bestemmelse er betegnet som saadan, straffes han, for saa vidt anden Straf ikke er særlig foreskrevet, med Bøde, simpelt Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Arbejdsfængsel, og hvis det sker af Uagtsomhed med Bøde eller under skærpende Omstændigheder med simpelt Fængsel.

Sker Aabenbarelsen for at forskaffe ham selv eller andre uberettiget Fordel eller for at skade nogen, er Straffen simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel, for saa vidt højere Straf ikke efter Handlingens Beskaffenhed er forskyldt.

De for saadant Forhold gældende Straffebestemmelser komme ogsaa til Anvendelse paa den, som efter at være fratraadt Stillingen forser sig saaledes med Hensyn til slige Hemmeligheder, som han i Stillingen har faaet Kundskab om.

§ 171.

Benytter nogen i § 165 nævnt Person sin Kundskab om en Tjenestehemmelighed til at forskaffe sig selv eller andre uberettiget Fordel eller til at skade nogen, kommer den i § 170 Stk. 2 foreskrevne Straf til Anvendelse. Bestemmelsen i § 170, 3die Stykke finder herved tilsvarende Anvendelse.

§ 172

Misbruger nogen i § 165 nævnt Person sin Stilling til at bestemme eller søge at bestemme nogen til at gøre, taale eller

undlade noget, straffes han med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

§ 173

Misbruger i andre Tilfælde end ovenfor nævnte nogen i § 165 nævnt Person sin Stilling til at krænke privates eller det offentliges Rettigheder, straffes han, for saa vidt Handlingen ikke efter sin Beskaffenhed medfører større Straf, med Bøde eller simpelt Fængsel. Sker det for at skaffe sig eller andre Fordel, eller er betydelig Skade forvoldt, kan Arbejdsfængsel anvendes.

§ 174

Naar nogen i § 165 nævnt Person nægter eller forsætlig undlader at opfylde Pligt, som Tjenesten, Hvervet eller Paalæget medfører, eller at efterkomme Befaling, som med Hensyn hertil lovlig gives ham, straffes han, for saa vidt anden Straf ikke er særlig foreskrevet, med Bøde eller simpelt Fængsel.

§ 175

Viser udenfor det i § 174 nævnte Tilfælde nogen i § 165 nævnt Person grov Forsømmelighed eller Skødesløshed i Udførelsen af Tjenesten, Hvervet eller Paalæget, eller viser han herved jævnlig eller trods Advarsel Forsømmelighed eller Skødesløshed, straffes han med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder. I Gentagelsestilfælde kan Straffen stige til Bøde eller simpelt Fængsel udover de nævnte Grænser eller under skærpende Omstændigheder til Arbejdsfængsel.

Særlige Straffebestemmelser for Forsømmelser og Skødesløshed, der ikke er saaledes beskaffen, at den kan straffes efter ovenstaaende Regler, forblive ved Magt.

§ 176.

Naar nogen tilskynder eller hjælper en ham i Udførelsen af offentlig Tjeneste, Hverv eller Paalæg underordnet til strafbar Handling heri, blive de for denne foreskrevne Straffe, forøgede med det halve, at anvende paa den overordnede.

Samme Straf anvendes, naar den over-

ordnede forsætlig forvolder, at saadan Handling begaas af en underordnet, som formedelst Vildfarelse eller af anden Grund er straffri eller kan straffes med lavere Straf end den for Forbrydelsen i Almindelighed foreskrevne.

§ 177

Naar de Udøveren af en privat Virksomhed paalagte Pligter mod det offentlige tilsidesættes paa strafbar Maade, kan Retten til at udøve Virksomheden frakendes ham paa Tid eller for bestandig.

§ 178

Naar nogen, der handler som Dommer, Nævning eller offentlig beskikket Voldgiftsmand eller som Medlem af nogen Kommission eller Raad, der har Myndighed til at træffe Afgørelser i Retsforhold, der vedrøre private, mod bedre Vidende begaar Uret med Hensyn til Sagens eller den enkelte Embedshandlings Genstand, straffes han med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Gaar Handlingen ud paa at paadrage nogen Sigtelse eller Domfældelse under offentlig Sag for en strafbar Handling, er Straffen Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar, og hvis det gælder en Handling, der kan paadrage Straf af Arbejdsfængsel eller højere Straf, Strafarbejde indtil 6 Aar.

Har Handlingen forvoldt Velfærds Spild for nogen, eller at Strafarbejde er udstaaet, eller at andet Frihedstab i mere end 3 Aar er lidt, eller at Dødsstraf er fuldbyrdet, er Straffen Strafarbejde indtil 16 Aar eller paa Livstid.

§ 179

Naar nogen i § 178 nævnt Person undlader at iagttage den lovbestemte Fremgangsmaade med Hensyn til Sagens eller enkelte Retshandlingers Behandling, straffes han med Bøde.

§ 180.

Søger nogen, hvem det paahviler at virke for Straffemagtens Haandhævelse, uden at han hører til de i § 178 nævnte

Personer, med Urette at **paadrage** nogen Sigtelse eller Domfældelse under offentlig Sag for en strafbar Handling, straffes han efter Reglerne i § 108, dog at Straffen i intet Tilfælde kan blive lavere end simpelt Fængsel i 3 Maaneder eller tilsvarende Arbejdsfængsel.

§181

Foretager nogen, hvem det paahviler at virke for Straffemagtens Haandhævelse, uden at han hører til de i § 178 nævnte Personer, ulovlig Anholdelse, Fængsling eller anden Frihedsberøvelse uden Dom eller ulovlig forlænger Frihedsberøvelsen, straffes han efter Reglerne i § 256. Samme Straf anvendes paa ham, naar han ulovlig skærper Frihedsberøvelsens Strenghed.

Begaas Handlingen af Uagtsomhed, straffes den skyldige med Bøde eller simpelt Fængsel.

§182

Anvender nogen, hvem det paahviler at virke for Straffemagtens Haandhævelse, uden at han hører til de i § 178 nævnte Personer, ulovlige Midler for i en Straffesag at opnaa Forklaring i en bestemt Retning eller Tilstaaelse eller foretager en ulovlig Ransagning eller Beslaglæggelse, straffes han, for saa vidt Handlingen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører større Straf, med Bøde eller simpelt Fængsel.

§ 183

Undlader nogen, hvem det paahviler at virke for Straffemagtens Haandhævelse, uden at han hører til de i § 178 nævnte Personer, at iagttage den lovbestemte Fremgangsmaade med Hensyn til Anholdelse, Fængsling, Ransagning, Beslaglæggelse eller lignende Forholdsregler, straffes han med Bøde.

§ 184.

Naar nogen, hvem det paahviler at drage Omsorg for Fuldbyrdelse af Domme i offentlige Sager, foretager en ulovlig Fuldbyrdelse af Frihedsstraf eller anden Frihedsberøvelse eller Udbringelse af Riget eller ulovlig forlænger en Frihedsberøvelses Varighed eller skærper dens Strenghed, straffes han efter Reglerne i § 256.

Begaas Handlingen af Uagtsomhed, straffes den skyldige med Bøde eller simpel Fængsel.

§185

Naar nogen, hvem det paahviler at virke ved en Dødsstrafs Fuldbyrdelse, undlader at iagttage den herved foreskrevne Fremgangsmaade, straffes han med simpelt Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøde.

§ 186.

Naar nogen, hvem det paahviler at paatale Forbrydelser, retstridig forsætlig undlader at forfølge en strafbar Handling eller hindrer, at en skyldig dømmes til den forskyldte Straf, straffes han med simpelt Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøde.

§ 187

Naar nogen, hvem det paahviler at virke for Fuldbyrdelsen af Straffedomme eller Domme i offentlig Sag, forsætlig lader en sigtet undvige eller retstridig hindrer, at Dommen kommer til Fuldbyrdelse, eller lader Dommen fuldbyrde paa mildere Maade end dømt, straffes han med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Sker det af Uagtsomhed, straffes han med Bøde eller simpelt Fængsel.

§ 188.

Naar nogen, der har offentlige eller under offentlig Varetægt staaende Midler eller Genstande i Hænde til Opbevaring eller Forvaltning eller iøvrigt har at varetage offentlige eller under offentlig Forsorg staaende Formueanliggender, begaar Underslæb eller viser Utroskab, straffes han med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar.

Begaas der i Forbindelse med Forbrydelsen Dokumentfalsk eller nogen af de i §§ 168 og 169 omhandlede Forbrydelser, er Straffen Strafarbejde indtil 12 Aar.

Forsømmer nogen, hvem det paahviler at føre Tilsyn med en forannævnt Tjenestemand, saadant Tilsyn, uden dog at være strafskyldig efter § 176, straffes han med Bøde eller simpelt Fængsel,

§ 189.

Pligtovertrædelser i andre særlige offentlige Pligtforhold end de i §§ 178—188 omhandlede, straffes efter de Regler, som ere hjemlede ved den derom handlende Lovgivning, for saa vidt Bestemmelserne i §§ 165—175 ikke finde Anvendelse.

§ 190.

Naar nogen udenforstaaende forvolder, tilskynder eller hjælper til, at nogen i § 165 nævnt Person i Udførelsen af Tjenesten, Hvervet eller Paalæget foretager nogen strafbar Handling, for hvilken Straffen kan stige til Arbejdsfængsel eller højere Straf, straffes han henholdsvis som Gerningsmand eller som meddelagtig i Handlingen.

18de Kapitel.

Falsk Forklaring.

§ **191.**

Den, som bekræfter et falsk Udsagn med Ed för en Eet eller anden offentlig Myndighed, ved hvilken Brug af Ed er lovhjemlet, straffes for Mened.

For Mened straffes ogsaa den, som til eller for nogen foran nævnt Myndighed afgiver falsk Udsagn under skriftlig Ed eller i Henhold til tidligere aflagt Ed, hvor disse Former for edelig Bekræftelse har Hjemmel.

Lige med Ed i de nævnte Tilfælde anses saadanne Forsikringer, for hvis Anvendelse i Eds Sted der er Hjemmel.

§192

Mened straffes med Strafarbejde indtil 8 Aar. Under formildende Omstændigheder kan Straffen gaa ned til Arbejdsfængsel ikke under 6 Maaneder.

§ 193.

Med Arbejdsfængsel straffes den, der under Afhørelse for nogen i § **191** omeldt Myndighed afgiver falsk Forklaring uden Ed,

§ 194

Straf kommer ikke til Anvendelse paa den, der som sigtet under offentlig Sag for en strafbar Handling afgiver falsk Forklaring.

Ej heller finder Straf Anvendelse paa den, som afgiver falsk Forklaring under Afhørelse i Tilfælde, hvor Forklaring ifølge Loven ikke maa kræves.

Afgiver nogen ubeediget falsk Forklaring under Afhørelse i Tilfælde, hvor han var berettiget til at nægte Afgivelse af Forklaring, kan Straffen nedsættes og efter Omstændighederne **helt** bortfalde. Er i et saadant Tilfælde den afgivne Forklaring beediget, kan Straffen efter § 192 nedsættes med det halve.

§ 195

Med Bøde eller simpelt Fængsel straffes den, der udenfor det i § 193 ommeldte Tilfælde for eller til en offentlig Myndighed afgiver falsk Forklaring om noget, som han er pligtig at meddele eller som uden saadan Pligt afgiver falsk Forklaring for eller til **en** Myndighed, der i Embeds Medfør er pligti at modtage Meddelelsen.

Til Arbejdsfængsel kan Straffen stige under skærpende Omstændigheder, særlig naar saadan Forklaring afgives under Tilbud om Ed eller paa Tro og Love eller under lignende højtidelig Forsikring, hvor saadan Form er paabudt eller tilstedt.

Med Bøde, simpelt Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Arbejdsfængsel straffes

a) den, der til nogen **Myndighed,** hvem dette vedkommer, indgiver falske Klageaal, samt
b) den, der til en Paatalemyndighed anmelder en strafbar Handling, der ikke er begaaet.

Er der for nogen i denne Paragraf omhandlet Lovovertrædelse foreskrevet Straf eller anden Følge i særlig Lov, anses den skyldige efter denne.

§196

Den, **der** af Ubetænksomhed afgiver falsk Forklaring **i** noget ellers efter de

foregaaende Paragrafer strafbart Tilfælde, straffes med Bøde.

§197

Den, der nægter eller undlader for eller til en offentlig Myndighed at afgive Forklaring, som han er pligtig at afgive, straffes med Bøde indtil 6OO Kr. Særlige Regler om højere Bøder og om andre Følger af Nægtelsen eller Undladelsen forblive i Kraft.

19de Kapitel.

Falsk Anklage.

§ 198.

Den, som ved bevidst falsk Anklage eller falsk Anmeldelse til eller Forklaring for Ret eller Politi/eller ved Forvanskning eller Bortryddelse af Bevis eller Tilvejebringelse af falskt Bevis, eller som ved andre Midler, skønt vidende om Vedkommendes Uskyld, søger at paadrage en anden Sigtelse eller Domfældelse for en strafbar Handling, straffes, hvis denne ikke kan medføre højere Straf end simpelt Fængsel i højst to Aar, med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel, men hvis den kan medføre højere Straf, med Arbejdsfængsel ikke under 6 Maaneder eller Strafarbejde indtil 6 Aar.

Har Forbrydelsen haft til Følge, at nogen har udstaaet Strafarbejde, kan Straffen stige til Strafarbejde i 12 Aar, eller hvis det lidte Frihedstab har varet mere end 3 Aar, til 16 Aar. Har nogen lidt Dødsstraf som Følge af Handlingen, kan Straffen stige til Strafarbejde paa Livstid.

§ 199.

Med Bøde eller simpelt Fængsel straffes den, som uden rimelig Grund til Mistanke anklager eller til Ret eller Politi anmelder nogen for en strafbar Handling.

Paatale finder kun Sted efter den forurettedes Begæring.

§ 200.

Med Bøde eller simpelt Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Arbejdsfængsel straffes den, som forsætlig undlader at oplyse ham bekendte Omstændigheder, der ere egnede til at godtgøre, at en for en Forbrydelse sigtet eller dømt er uskyldig, skønt det kunde ske uden at udsætte ham selv eller hans nærmeste for Tiltale eller Fare for Liv, Helbred eller Velfærd eller for Tab af borgerlig Agtelse.

20de Kapitel.

Forbrydelser mort Sædeligheden.

§ 201

Den, som forskaffer sig eller andre Brugen af en anden Persons Legeme til usædeligt kønsligt Forhold uden eller mod den paagældendes Villie eller som ved Trusler, Frihedsberøvelse eller andre Tvangsmidler eller ved Svig eller ved misbrug af Myndigheds — Afhængigheds — Pleje — eller lignende Forhold eller af Stilling som Læge, Sjælesørger eller Lærer bestemmer nogen til at lade sig bruge paa nævnte Maade, straffes, hvis Forholdet ikke rammes af strengere Straffebud, med Arbejdsfængsel eller med Strafarbejde indtil 6 Aar.

Bestaar det usædelige Forhold ikke i, at en Kvinde bruges eller bestemmes til Samleje, kan Straffen under iøvrigt formildende Omstændigheder gaa ned til simpelt Fængsel.

§ 202.

Med de i § 201 foreskrevne Straffe straffes ogsaa den, som forleder en Person, der er under 20 Aar eller i mangelfuld Sjælstilstand, til at lade sig bruge til kønsligt usædeligt Forhold med nogen.

§ 203.

Med Strafarbejde fra 2 til 12 Aar straffes den, der tiltvinger sig eller andre usædeligt Samleje med en Kvinde ved Vold eller ved Fremkaldelse af Frygt for nogens Liv eller Helbred.

§ 204

Bringes en Kvinde i nogens Vold for derved at bevæges til usædeligt Samleje, er Straffen Strafarbejde indtil 8 Aar, men fra 2 til 12 Aar, hvis det sker for i saadant Øjemed at føres til fremmed Land.

§ 205.

Med Strafarbejde indtil 8 Aar straffes den, der tilsniger sig eller andre Samleje med en Kvinde, som vildfarende antager Samlejet for ægteskabeligt.

§ 206.

Med Strafarbejde indtil 8 Aar straffes den, der har eller forskaffer nogen usædeligt Samleje med en sindssyg, bevidstløs eller iøvrigt utilregnelig Kvinde. Er Kvinden for saadant Formaals Skyld bragt i den utilregnelige Tilstand, er Straffen Strafarbejde fra 2 til 12 Aar.

§ 207.

Med Strafarbejde indtil 12 Aar straffes den, der har eller forskaffer nogen Samleje med et Pigebarn under 14 Aar.

§ 208.

Med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel straffes den, der ved Uagtsomhed forvolder nogen af de i §§ 201—207 nævnte Krænkelser.

§ 209.

Straf efter §§ 201—208 kan bortfalde for de Personer, mellem hvem det usædelige Forhold har fundet Sted, naar disse senere ere indtraadt i et gyldigt, uomstødt Ægteskab med hinanden.

§ 210.

Den, der for Vindings Skyld forleder nogen til kønslig Usædelighed, samt den, der forleder nogen til at drive Erhverv ved kønslig Usædelighed eller afholder nogen, der driver saadant Erhverv, fra at opgive det, straffes for Rufferi med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar,

Er saadan Handling tillige strafbar efter nogen af Bestemmelserne i §§ 201—207, forhøjes den i det strengeste anvendelige Bud foreskrevne Straf med Halvdelen.

Paa samme Maade som efter ovenstaaende Bestemmelser straffes den, der holder Bordel, eller som tager til Huse eller giver Bolig til nogen Person under 18 Aar, der driver Erhverv ved kønslig Usædelighed, eller som fremmer en Persons Befordring ud af Riget, for at denne i Udlandet skal drive saadant Erhverv.

§211

Den, der for Vindings Skyld fremmer kønslig usædelige Forehavender ved at virke som Mellemmand eller ved at tilstede Personer Adgang til Lokale, over hvilket han raader, for at give dem Lejlighed til saadanne Forehavenders Iværksættelse, straffes med Arbejdsfængsel.

Mod samme Straf straffes den, der udnytter en andens kønslig usædelige Erhverv til sin Fordel eller helt eller delvis lader sig underholde derved. Under formildende Omstændigheder kan Straffen for den, der paa nævnte Maade lader sig underholde, gaa ned til simpelt Fængsel. Ydes Underholdet af nogen underholdspligtig, kan Modtageren lades straffri.

§ 212.

Findes nogen, der er strafskyldig efter noget foranstaaende Bud i dette Kapitel, jævnlig at have begaaet eller tidligere at være straffet for nogen i nævnte Bud omhandlet Forbrydelse, kan Straffen forhøjes med det halve, og kan ikke i noget Tilfælde sættes lavere end til Arbejdsfængsel i et Aar.

§ 213

Den, der, efter at være fyldt 25 Aar, øver kønslig Usædelighed med en Person af samme Køn, som ikke er 21 Aar gammel, straffes med Arbejdsfængsel.

Øves kønslig Usædelighed mellem Personer af samme Køn for Betaling, straffes Deltagerne mod simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel. Paatale finder i dette Tilfælde kun Sted, naar almene Hensyn kræve det.

§ 214

Med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 1 Aar straffes en Kvinde,

der driver Erhverv ved kønslig Usædelighed, naar hun har Bolig sammen med en voksen Mandsperson eller har noget umyndigt Barn over to Aar til Huse hos sig eller modtager Besøg i kønslig usædeligt Øjemed af Mandspersoner under 18 Aar.

§215

Den, som foretager noget, der er egnet til at krænke nogens Blufærdighed, straffes med Bøde eller simpelt Fængsel. Til Arbejdsfængsel kan Straffen stige i Gentagelsestilfælde, eller naar den skyldige findes jævnlig at have begaaet saadanne Handlinger eller iøvrigt under særdeles skærpende Omstændigheder.

Paatale finder kun Sted, naar det begæres af den forurettede, eller naar almene Hensyn kræve det.

§ 216

Den, som paa offentligt Sted eller paa et Sted, der derfra let kan iagttages, eller i Overværelse af et større Antal Personer eller til Forulempelse for Husfæller eller omboende foretager Handlinger af den i § 215 ommeldte Art, straffes med Arbejdsfængsel. Under formildende Omstændigheder kan Straffen gaa ned til simpelt Fængsel.

Lige med offentligt Sted stilles ved denne Bestemmelses Anvendelse Gaardsrum, Portrum og Trappegange i beboede Huse og lignende Steder, hvor der er Adgang for flere.

§217

Med den i § 216 foreskrevne Straf straffes endvidere den, der stiller kønslig usædelig Levevis til Skue eller opfordrer eller indbyder til Utugt paa en Maade, hvorved nogen forulempes, eller som er egnet til at vække almen Forargelse.

§218.

Med Bøde eller simpelt Fængsel straffes den, der offentliggør eller i Offentliggørelseshensigt forfærdiger, lader forfærdige eller falholder, uddeler, udstiller eller paa anden Maade søger udbredt blandt Almenheden utugtige Skrifter, Billeder

eller andre Genstande af saadan Karakter, eller indfører dem i dette Øjemed samt den, der driver Erhverv ved at sælge eller udleje dem omend blot til en snevrere Kreds, endvidere den, der holder offentlig Foredrag eller foranstalter offentlig Forestilling eller Udstilling af utugtigt Indhold.

Som utugtigt anses et Skrift og de andre ovennævnte Fremstillinger, naar de maa anses at have til Formaal at vække og pirre sanselig Attraa, eller naar de uden berettiget Øjemed Motstille kønslige Forhold paa en Maade, der er egnet til at krænke Blufærdigheden.

§ 219.

Handlinger og Fremstillinger, der ere egnede til at krænke Velanstændigheden, men ikke have den i §§ 216—218 angivne Karakter, straffes under i øvrigt til disse Bud svarende Betingelser med Bøde indtil 200 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 1 Maaned.

§ 220.

Handlinger, som ved Lov eller i Medfør af Lov ere forbudte for den almene Sædeligheds, Blufærdigheds eller Velanstændigheds Skyld, uden at Straf efter denne Lov er forskyldt, straffes efter de Bestemmelser, som den særlige Lovgivning indeholder.

§ 221

Forbryder nogen sig gentagende mod de i §§ 210, 211, 214, 218 eller 219 givne Bud i Udøvelse af Næringsvej, kan Retten til at fortsætte denne frakendes ham paa Tid eller for bestandig.

21de Kapitel.

Forbrydelser i Familieforhold.

§ 222.

Den, som indgaar et Ægteskab, der er ugyldigt paa Grund af tidligere bestaaende Ægteskab eller paa Grund af Parternes Slægtskab eller Svogerskab, straffes med Arbejdsfængsel. Har en af

Parterne været uvidende om Ugyldigheden, kan Straffen for den vidende Part stige til Strafarbejde indtil 6 Aar.

§ 223.

Med Arbejdsfængsel straffes den, som indgaar et Ægteskab, vidende om, at det paa Grund af de benyttede Former er ugyldigt, naar den anden Part har været uvidende om Ugyldigheden.

Straf efter denne Paragraf bortfalder, naar de paagældende senere ere indtraadt i et i Fonnen gyldigt Ægteskab med hinanden.

§ 224.

Med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel straffes, hvis højere Straf ikke er forskyldt, den, der ved Trusler, Svig eller andre Midler, der berettige til at kræve Ægteskabet omstødt, har bestemt nogen til Indgaaelse af Ægteskab.

Paatale finder kun Sted efter den forurettedes Begæring. Saa længe Ægteskabet bestaar, kan Paatale ikke finde Sted, med mindre Paastand om Omstødelse fremsættes i Forbindelse med Straffesagen.

§ 225.

Den, som indgaar Ægteskab med Tilsidesættelse af gældende Bestemmelser om Lysning, Dispensation eller lignende lovbestemte Betingelser, straffes med Bøde eller simpelt Fængsel.

§ 226.

En Ægtefælle, som ved Mishandling, Vanrøgt, Tilskyndelse til kønslig Usædelighed, nedværdigende Behandling eller anden lignende Adfærd krænker den anden Ægtefælle, eller som modvillig anddrager sig en ham paahvilende Forsørgelses- eller Bidragspligt mod Ægtefællen, saaledes at denne derved udsættes for Nød, straffes, for saa vidt strengere Straf ikke er forskyldt, med Arbejdsfængsel eller under formildende Omstændigheder med simpelt Fængsel. Er Handlingen tillige strafbar efter nogen af Bestemmelserne i Kap. 20, forhøjes den i det strengeste anvendelige Bud foreskrevne Straf med Halvdelen.

Paatale efter denne Paragraf kan bortfalde, naar den forurettede begærer det.

§ 227.

Gift Person, som har Samleje med nogen anden end sin Ægtefælle, og en ugift, der har Samleje med nogen gift, straffes, for saa vidt det ægteskabelige Samliv ikke da var hævet, med simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder.

Paatale finder kun Sted, naar dot begæres af en fornærmet Ægtefælle, hvis Ægteskab paa Grund af Forbrydelsen er opløst eller begæres opløst i Forbindelse med Straffesagen. For at tages til Følge maa Paatalebegæringen fremsættes inden 3 Maaneder efter, at den fornærmede er blevet vidende om Brøden.

§ 228.

Handlinger, der forurette en Person, der er eller har været den handlendes Ægtefælle, straffes, hvis Straf ikke er forskyldt efter foranstaaende Bestemmelser, kun for saa vidt dertil er Hjemmel i den særlige Lovgivning.

§ 229.

Den, som i retstridigt Øjemed unddrager en anden den ham tilkommende Familiestand eller tilvender sig selv eller andre en falsk Familiestand, straffes med simpelt Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøde.

§ 230.

Den, som antager et ham ikke retlig tilkommende Slægtsnavn, statsanerkendt Slægtsmærke eller personligt Vaabenmærke som sit, straffes med Bøde indtil 200 Kr.

§ 231.

Den, der retstridig unddrager nogen umyndig fra Forældres eller anden vedkommendes Myndighed eller Forsorg, straffes med de for ulovlig Frihedsberøvelse foreskrevne Straffe. Sker Unddragelsen for at øve eller fremme kønslig Misbrug med den umyndige eller for at skaffe sig eller andre uberettiget Vinding, forhøjes den i det strengeste anvendelige Bud foreskrevne Straf med det halve.

§ 232.

Krænker nogen sin Slægtning i opstigende Linie ved Mishandling, Vanrøgt, **nedværdigende** Behandling eller anden lignende Adfærd, straffes han, for saa vidt strengere Straf ikke er forskyldt, med Arbejdsfængsel eller under formildende Omstændigheder med simpelt Fængsel.

Paatale kan bortfalde, naar den forurettede begærer det.

§ 233.

Straffebudet i § 226 finder tilsvarende Anvendelse paa **Forældre** og andre, som gøre sig skyldige i de der nævnte Forbrydelser mod nogen under deres Myndighed staaende eller til deres Forsorg betroet umyndig.

§ 234

Overtræde Forældre eller andre, der have Myndighed over eller Forsorg for eller Bidragspligt imod Børn eller unge Personer Forskrifter, der er givne ved Lov eller i Medfør af Lov for at **værne** om disse Personers Opfostring, Helbred, Undervisning, Retskaffenhed eller Sædelighed, straffes de, for saa vidt Straf efter denne. Lov ej derved er forskyldt, efter den særlige Lovgivnings Forskrifter. Angaa disse Forskrifter en videre Kreds, forhøjes den i den foreskrevne Straf med det halve for Forældre og andre forsorgspligtige.

8 235.

For Blodskam straffes den, der har Samleje med Slægtning i nedstigende Linie, med Strafarbejde indtil 6 Aar, og den, der har Samleje med Slægtning i opstigende Linie eller med Broder eller Søster, med Arbejdsfængsel.

Straffri ere Personer under 18 Aar, som af nogen i opstigende Linie beslægtet ere forledte til Samlejet.

§ 236.

Have Personer, som ved Ægteskab ere besvogrede i op- og nedstigende Linie, Samleje med hinanden, straffes de med Arbejdsfængsel eller under formildende Omstændigheder med simpelt Fængsel.

Bestemmelsen i § 235, 2det Stykke, finder tilsvarende Anvendelse.

§ 237.

De i §§ 222, 226, 232, 233, 235 og 236 foreskrevne Straffe finde ogsaa Anvendelse paa medskyldige, der ikke staa i det særlige i vedkommende Paragraf ommeldte Familieforhold.

22de Kapitel.

Forbrydelser mod en Persons Legeme, Helbred og Liv.

§ 238.

Den, som ved Vold eller paa anden Maade retstridig angriber en andens I jegerne, straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt, for Legemsfornærmelse med Bøde eller simpelt Fængsel.

Har Legemsfornærmelsen haft Skade paa Legeme eller Helbred til Følge, kan Straffen stige til Arbejdsfængsel, og hvis Døden eller betydelig Skade er forvoldt, til Strafarbejde indtil 6 Aar.

Er Legemsfornærmelsen udøvet mod en sagesløs eller mod en svanger Kvinde, og har den medført en ikke rent forbigaaende lidelse, kan Straf af Bøde ikke anvendes, og Straffen kan under skærpende Omstændigheder stige til Arbejdsfængsel i 6 Maaneder.

§ 239.

Den, som retstridig tilføjer en anden Skade paa Legeme eller Helbred, straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt, for Legemsbeskadigelse med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Har Legemsbeskadigelsen paaført den angrebne Sygeleje eller Uskikkethed til Arbejde i længere Tid, eller er den paaførte Skade uhelbredelig, kan Straffen stige til Strafarbejde indtil 6 Aar, og hvis Døden eller betydelig Skade er forvoldt, til Strafarbejde indtil 8 Aar.

Er Legemsbeskadigelse udøvet mod nogen af de i § 238, sidste Stykke nævnte Personer, kan Straf af simpelt Fængsel ikke anvendes.

§240

Den, som retstridig tilføjer en anden betydelig Skade paa Legeme eller Helbred, straffes for grov Legemsbeskadigelse med Strafarbejde indtil 12 Aar. Er den angrebnes Død derved forvoldt, er Straffen Strafarbejde fra 2 til 16 Aar.

§ 241.

Er nogen af dei §§ 238—240 nævnte forbrydelser udført paa en særlig farlig Maade, saasom ved at der er gjort Brug af Gift eller lignende sundhedsfarligt Stof eller af Kniv eller lignende farligt Redskab, eller er den udøvet af tiere i Forening mod nogen underlegen, kan Straffen forhøjes udover den foreskrevne Grænse med Halvdelen samt til den nærmest strengere Strafart under Iagttagelse af det i § 27 angivne Forhold, og kan ikke i noget Tilfælde sættes lavere end til Arbejdsfængsel.

Den samme Regel skal gælde, naar den skyldige findes jævnlig at have begaaet Forbrydelser af voldsom Art, eller han tidligere mere end en Gang or straffet for nogen saadan Forbrydelse.

§242

Den, som retstridig dræber en anden, straffes for Manddrab med Strafarbejde fra 8 Aar indtil paa Livstid. Er Drabet begaaet under særdeles skærpende Omstændigheder, kan Straffen stige til Dødsstraf.

Er Handlingen begaaet i en ved et retstridigt Angreb eller grov Fornærmelse fremkaldt oprørt Sindsstemning, kan Straffen nedsættes til Strafarbejde i 2 Aar.

§ 243

Straf efter § 238, 1ste Stykke finder ikke Anvendelse, naar den angrebne har samtykket i Angrebet, og kan bortfalde, naar Handlingen er udøvet i Slagsmaal eller for at gengælde et forudgaaet Angreb paa Legeme eller Ære, eller naar den angrebne har øvet Gengæld mod Angriberen.

1 tilsvarende Tilfælde kan strengere Straf end simpelt Fængsel ikke anvendes for Handlinger, paa hvilke efter foranstaaende Regler højere Straf end Arbejdsfængsel ikke kan anvendes.

Handlinger, for hvilke højere Straf end Arbejdsfængsel er hjemlet ved de foranstaaende Bestemmelser, straffes med simpelt Fængsel fra 3 Maaneder indtil 6 Aar, naar den skadelidte eller dræbte har samtykket.

Strafforhøjelse efter § 241 finder ikke Anvendelse paa Angreb, der ere skete med den angrebnes Samtykke.

§ 244

Straf efter § 242 nedsættes til Strafarbejde fra 2 til 12 Aar for en Moder, der paavirket af Frygt for yderlig Nød eller Vanære dræber sit Barn under eller straks efter Fødselen.

Har Moderen ikke ført et Forsøg paa at dræbe Barnet til Ende, eller har hun forebygget, at hendes Handling fik Døden eller betydelig Skade for Barnet til Følge, kan Forsøget lades straffrit, om end andre ved § 59 hjemlede Betingelser for Forsøgets Straffrihed mangle.

§ 245

Den, som ved Uagtsomhed paafører en anden Skade af den i § 239, 2det Stykke, 1ste Led nævnte Art, straffes med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder.

Den, som ved Uagtsomhed paafører en anden betydelig Skade eller forvolder en andens Død, straffes med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

§ 246

Med Bøde eller simpelt Fængsel straffes den, der tilskynder eller hjælper nogen til at berøve sig selv Livet eller at tilføje sig betydelig Skade paa Legeme eller Helbred.

Straf kommer ikke til Anvendelse, medmindre Døden eller betydelig Skade er indtraadt.

§ 247

Den, som retstridig bringer en anden i hjælpeløs Tilstand eller forlader nogen, der staar under hans Omsorg, i saadan Tilstand, straffes med Arbejdsfængsel eller med Strafarbejde indtil 6 Aar. Har Handlingen medført Døden eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred er Straffen Strafarbejde indtil 12 Aar.

Er det en Moder, som paavirket af Frygt for yderlig Nød eller Vanære under eller straks efter Fødselen har forøvet en saadan Handling mod sit Barn, kan hun lades straffri, naar hun har bestræht sig for at forebygge Skade for Barnet (jfr. § 46, Nr. 3), og Barnet lever uden at have faaet betydelig Skade.

§ 248.

Begaar nogen forsætlig en anden Forbrydelse end den i § 247 nævnte under saadanne Omstændigheder, at ham bevidst en andens Liv eller Helbred derved udsættes for Fare, straffes han, for saa vidt særlig Bestemmelse herom ikke er givet, efter Reglerne i § 247. Hjemle disse Regler ikke højere Straf end den for Forbrydelsen i Almindelighed foreskrevne, forhøjes denne under de her nævnte Omstændigheder mod Halvdelen, dog at Straffen ikke kan overstige Strafarbejde paa Livstid.

§ 249.

Med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder straffes

1) den, der undlader efter Evne at hjælpe nogen, som er i øjensynlig og overhængende Livsfare, uagtet saadant var muligt uden særlig Fare eller Opofrelse af større Betydning for ham selv eller andre,
2) den, der undlader at træffe de i Lovgivningen foreskrevne eller i øvrigt af Omstændighederne paabudte Foranstaltninger til at redde nogen tilsyneladende livløs, samt
3) den, der undlader at efterkomme de ved Lov eller i Medfør af Lov givne Paalæg med Hensyn til Omsorg for skibbrudne og andre af lignende Ulykker ramte Personer.

Omkommer den, hvem Hjælpen skulde være ydet, kan Straffen stige til højere Bøde eller simpelt Fængsel i S Maaneder.

§ 250.

Handlinger, der kun kunne straffes efter §238, 1ste Stykke ere privat Paatale undergivne.

Handlinger, paa hvilke alene § 238, 3die Stykke eller § 245, 1ste Stykke vilde være anvendelig, paatales kun efter Begæring af den forurettede, medmindre almene Hensyn kræve Paatalen.

Handlinger, paa hvilke § 243, 2det og 3dje Stykke er anvendelig, paatales kun, naar almene Hensyn kræve det.

23de Kapitel.

Forbrydelser mod Foster.

§251. En Kvinde, der med Forsæt ved fordrivende Midler eller paa anden Maade retstridig dræber det Foster, hvormed hun er svanger, straffes for Fosterfordrivelse med Arbejdsfængsel ikke under 3 Maaneder eller med Strafarbejde indtil 6 Aar. Paa Moderens Forsøg finder Reglen i § 244, 2det Stykke tilsvarende Anvendelse.

Gør nogen anden end Moderen sig retstridig skyldig i Fosterfordrivelse, straffes han med Strafarbejde indtil 8 Aar, og hvis han har handlet uden Moderens Samtykke, med Strafarbejde fra 2 til 16 Aar. I Gentagelsestilfælde eller naar Moderen er omkommet ved Forbrydelsen, er Straffen Strafarbejde fra (i Aar indtil paa Livstid.

§ 252

Har et forsætligt Legemsangreb eller anden forsætlig Forbrydelse mod en svanger Kvinde haft til Følge, at Fosteret gaar til Grunde eller lider betydelig Skade, kan Straffen for Forbrydelsen, hvis højere Straf for den ikke er forskyldt, stige til Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil li Aar.

§ 253.

Gør en svanger Kvinde eller nogen, der har en svanger Kvinde under sin særlige Forsorg, eller som handler for en saadan forsorgspligtig, sig skyldig i et Forhold, der bevirker, at der savnes den nødvendige Hjælp ved Nedkomsten, straffes den skyldige med Arbejdsfængsel.

Straf efter denne Paragraf finder ikke Anvendelse, naar Barnet lever uden at have faaet betydelig Skade.

§ 254

Undlader nogen, til hvis Husstand en svanger Kvinde hører uden dog at være undergivet hans særlige Forsorg, at yde Kvinden den til hendes Nedkomst fornødne Hjælp, straffes han med Bøde eller simpelt Fængsel, hvis Kvinden er kommet i nødlidende Tilstand og under denne har foretaget eller undladt noget, der medfører Barnets Død.

Samme Straf anvendes under tilsvarende Betingelser paa den Mandsperson, der undlader at yde en af ham udenfor Ægteskab besvangret Kvinde den fornødne Hjælp til hendes Nedkomst.

24de Kapitel.

Forbrydelser mod en Persons Frihed.

§ 255.

Den, som ved Magt retstridig tvinger eller ved Trusler, Svig eller paa anden Maade retstridig bestemmer nogen til at gøre, taale eller undlade noget, straffes med Bøde, simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 1 Aar.

§ 256.

Den, som retstridig berøver en anden Friheden, straffes med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Har Frihedsberøvelsen varet længere **Tid** eller voldt den forurettede ualmindelig Lidelse eller udsat hans Liv, Helbred eller Velfærd for Fare, er Straffen Arbejdsfængsel.

§ 257.

Med Strafarbejde indtil 12 Aar straffes den, der retstridig bringer nogen i sin eller en andens Vold for at sætte ham **i** hjælpeløs Tilstand eller bringe ham **i** fremmed Krigstjeneste eller **i** Fangenskab

eller anden Afhængighed i et fremmed Land. Sker det for at bringe Personer i Trældom, kan Straffen stige til Strafarbejde paa Livstid.

§ 258.

Den, som ved Uagtsomhed forvolder en Frihedsberøvelse af den i § 256, 2det Stykke nævnte Art, straffes med Bøde eller simpelt Fængsel. Har den uagtsomme Frihedsberøvelse medført betydelig Skade paa Legeme eller Helbred eller Døden, er Straffen simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Den, som ved Uagtsomhed forvolder, at nogen kommer i en Persons Vold, der har den i § 257 nævnte Hensigt, straffes med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

§ 259.

Handlinger, strafbare efter § 255, § 256, 1ste Stykke og § 258, 1ste Stykke, 1ste Punktum paatales kun, naar det begæres af den forurettede, eller naar almene Hensyn kræve Paatale.

25de Kapitel.

Brud paa en Persons Fred, Ærefornærmelser.

§ 260.

Den, der krænker nogens Fred

1) ved uberettiget at bryde Brev eller anden lukket skriftlig eller trykt Meddelelse eller ved at skaffe sig Adgang til en andens Gemmer,

2) ved uberettiget at forskaffe sig nogen til en anden rettet Meddelelse, eller ved at tilintetgøre eller paa anden Maade unddrage nogen en saadan, eller

3) ved uberettiget at give offentlig Meddelelse om personlige, huslige eller andre Privatlivet tilhørende Forhold, straffes med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder.

Andre Krænkelser af Privatlivets Fred end foran nævnte straffes kun, for saa vidt dertil er særlig Hjemmel.

§261

Med Bøde, simpelt Fængsel eller under skærpende Omstændigheder Arbejdsfængsel indtil 1 Aar, straffes

1) den, der angaaende nogens personlige Forhold uberettiget fremsætter offentlige Meddelelser, som ere egnede til at lægge Hindringer i Vejen for den paagældendes lovlige Erhverv eller iøvrigt for hans Livsforhold, samt

2) den, der for at skade eller forulempe nogen gør Brug af falsk eller misbruger ægte skriftlig eller trykt Udtalelse, naar Betingelser for at straffe Forholdet med højere Straf efter Reglerne i Kap. 19 mangle.

§ 262.

Med Bøde eller simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, der uberettiget trænger eller sniger sig ind i en andens Bolig, paa hans Grund eller paa andet Sted for hans lovlige Virksomhed, eller som vægrer sig ved paa Opfordring at forlade saadant Sted eller paa anden Maade krænker Husfreden.

Har Handlingen voldt betydelig Forstyrrelse af Beboernes Nattero, eller er den forøvet af nogen bevæbnet eller af flere i Flok eller forbundet med voldsom eller truende Adfærd, eller findes Personen jævnlig at have forbrudt sig mod Husfreden, eller er han tidligere straffet for nogen Forbrydelse af voldsom Art mod Person eller Gods, kan Straffen stige til simpelt Fængsel i længere Tid end 6 Maaneder eller til Arbejdsfængsel indtil 1 Aar.

§ 263.

Den, som uden at være strafskyldig efter § 262, trods forudgaaet Advarsel af Politiet forulemper en anden ved uberettiget at trænge sig ind paa ham eller at forfølge ham med skriftlige Meddelelser eller ved lignende Adfærd, straffes med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder.

§ 264

Med Bøde eller simpelt Fængsel straffes den, der paa en Maade, som er egnet

til at fremkalde alvorlig Frygt, ved Ord eller Gerning truer nogen med at paaføre ham eller andre Skade eller Ulempe ved en Handling, der kan medføre højere Straf end simpelt Fængsel.

§ 265.

Med Bøde fra' 20 til 600 Kr. straffes den Part i en borgerlig Retssag, der uden rimelig Grund har anlagt Retssag mod nogen eller bragt Sagen ind for højere Ret eller sat sin Modpart i den Nødvendighed at anlægge Sag eller at indbringe Sagen for højere Ret.

Samme Straf rammer den Part, der har brugt opdigtede Udsættelsesgrunde eller andre Udflugter til at forhale Sagen eller at skille Modparten ved hans Ret.

Samme Straf rammer en Parts Rettergangsfuldmægtig, der findes skyldig i nogen af de ovennævnte Forhold.

§ 266.

Med Bøde eller simpelt Fængsel straffes den, der modvillig undlader at efterkomme et ved Dom eller paa anden i Lovgivningen om Retsplejen hjemlet Maade til Opfyldelse af Pligt mod privat Person givet Paalæg om at foretage noget, der ikke er Betiding af Penge, eller som overtræder et i saadant Øjemed paa lige Maade givet Paalæg om at undlade noget.

Straffen bortfalder, naar den berettigede har opnaaet sin Ret eller faaet Sikkerhed herfor.

§ 267.

Med Bøde eller simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, der krænker en andens Ære ved at fremsætte eller udbrede Sigtelser mod ham om Handlinger, der vilde gøre ham uværdig til eller nedsætte ham i Medborgeres Agtelse.

Er Sigtelsen fremsat offentligt, er Straffen mindst Bøde paa 400 Kr. og kan stige til simpelt Fængsel i et Aar.

§ 268.

Straf efter § 267 er udelukket, naar der er ført Bevis for Sigtelsens Sandhed, eller naar den sigtende har været pligtig til at

udtale sig, eller han har handlet til berettiget Varetagelse af eget eller andres Tarv.

Sandhedsbevis tilstedes ikke ført for strafbar Handling, for hvilken den beskyldte ved endelig Dom i Ind- eller Udland er frikendt, ej heller naar Sigtelsen alene paastaas straffet efter § 270 som utilbørlig.

§ 269.

Den, som mod bedre Vidende fremsætter eller udbreder en saadan Sigtelse, som i § 267 nævnt, straffes for Bagvaskelse. Den foreskrevne Straf forhøjes med det halve.

§ 270.

Den, som krænker en andens Ære ved Ukvemsord, Skældsord eller ved Lader, Fagter eller anden Gerning, der tilkendegiver Ringeagt, straffes med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder.

Samme Straf finder Anvendelse paa Sigtelser, der angribe Æren, naar Straf efter § 267 jfr. § 269 ikke er paastaaet eller ifølge § 268 er udelukket, men Sigtelsens Fremsættelse eller Udbredelse paa Grund af dens Form eller de Omstændigheder, hvorunder det er sket, eller af anden Grund er utilbørlig.

§ 271

Findes nogen at have fremsat Ærefornærmelser saa hyppigt enten mod den samme Person eller mod forskellige Personer, at deres Fremsættelse udarter til Forfølgelse eller Vane, kan Straffen efter § 270 stige til højere Bøde eller til simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder og kan ikke sættes lavere end til Bøde paa 200 Kr. og efter § 267, jfr. § 269, til simpelt Fængsel udover den der foreskrevne Grænse eller til Arbejdsfængsel indtil 1 Aar og kan ikke sættes lavere end til Bøde paa 600 Kr. eller simpelt Fængsel i 3 Maaneder. Fremsættes saadanne Ærefornærmelser offentlig, kan Straf af Bøde ikke idømmes.

§ 272.

Straffen for de i dette Kapitel nævnte Handlinger, for hvilke højere Straf end simpelt Fængsel ikke kan idømmes, kan

bortfalde eller nedsættes under foreskrevet Lavmaal, naar Handlingen er fremkaldt af den forurettede selv ved utilbørlig Adfærd eller, naar han har øvet Gengæld mod Fornærmeren. I tilsvarende Tilfælde kan strengere Straf end simpelt Fængsel ikke anvendes paa Handlinger, for hvilke den foreskrevne Straf vilde kunne stige til Arbejdsfængsel.

§ 273.

De efter §§ 260, 261, 2°, 265, 266, 267, 269, 270 og 271 strafbare Handlinger straffes ogsaa, naar de ere rettede mod nogen, der er afgaaet ved Døden.

§274

De i dette Kapitel nævnte Handlinger, hvis Straf ikke kan overstige simpelt Fængsel, ere privat Paatale undergivne. Dog skal den forurettede kunne begære offentlig Paatale, naar en ærefornærmende Sigtelse fremsættes i navnløs eller med urigtigt eller opdigtet Navn forsynet Skrivelse, eller naar Sigtelse offentlig fremsættes mod nogen, der varetager eller paa den Tid, hvorom Talen er, varetog offentlig Gerning, for en Handling eller et Forhold, som vilde medføre eller vilde have medført Stillingens Fortabelse.

Straf efter § 265 kan idømmes af den Eet, for hvilken Sagen er indbragt, uden særlig Paastand.

Berettigede til at paatale i de i § 273 omtalte Tilfælde er den afdødes Ægtefælle, hans Slægtninge i op- og nedstigende Linie og hans Søskende.

26de Kapitel.

Tyveri og Rapseri.

§ 275

Den, som borttager en ham ikke tilhørende Ting uden Besidderens Samtykke for at skaffe sig eller andre uberettiget Vinding ved dens Tilegnelse, straffes for Tyveri.

§ 276.

Tyveri (simpelt) straffes med Arbejdsfængsel.

Er den skyldige tidligere dømt for nogen af de i Kapitlerne 26—30 omhandlede Forbrydelser eller for nogen i Vindingsøjemed foretagen Falskforbrydelse til Arbejdsfængsel eller Strafarbejde, kan Straffen forhøjes med Halvdelen og kan ikke sættes lavere end til Arbejdsfængsel i 3 Maaneder. Er han mere end en Gang dømt paa nævnte Maade, straffes han med Strafarbejde indtil 6 Aar.

§ 277.

Tyveriet er, foruden i det i § 160 omhandlede Tilfælde, groft, naar der stjæles:

1) Ting, som ifølge Forholdenes Beskaffenhed ikke kunne værnes paa betryggende Maade, saasom Husdyr, anbragte paa Marken, Befordringsmidler, der midlertidig ere henstillede paa offentligt Sted eller andet Sted, hvortil der er uhindret Adgang for flere, Gods, der ved Skibbrud, Ildebrand eller lignende Ulykkestilfælde er kommet udenfor regelmæssig Varetægt,

2) Ting, der ere under Postvæsenets Varetægt til Forsendelse,

3) Ting, som bero i Hus, Skib, Jernbanevogn eller noget Rum i disse eller i lukket Gaard eller lignende Sted, dersom den skyldige har skaffet sig eller en anden Adgang ved Vold eller ved Dirk, falsk eller ulovlig tilvendt Nøgle eller ved at stige over Hus, Mur eller andet saadant Hegn, eller ved at stige ind ad en anbragt Aabning, der ikke er bestemt til Indgang, eller ved at forstikke sig for at stjæle ved Nattetid eller paa en Tid, der frembyder lignende gunstig Lejlighed til at stjæle,

4) fra Skab, Kiste, Skuffe eller lignende Gemme, som befinder sig paa noget af de under Nr. 3 nævnte Steder, dersom Gemmet enten paa Stedet eller efter at være bragt andet Steds hen opbrydes med Vold eller aabnes med Dirk eller med falsk eller ulovlig tilvendt Nøgle,

5) af nogen, som for at være beredt til Angreb, Forsvar eller Trusel har medtaget Hjælper, Vaaben eller andet farligt Middel.

§ 278

Groft Tyveri straffes med Arbejdsfængsel i mindst 3 Maaneder eller med Strafarbejde indtil G Aar eller, hvis flere af de i § 277 nævnte Omstændigheder støde sammen, indtil 8 Aar.

Er den skyldige tidligere dømt paa den i § 276, 2det Stykke angivne Maade, kan Straffen ikke gaa ned til Arbejdsfængsel. Er han mere end en Gang dømt paa nævnte Maade, straffes han med Strafarbejde fra 2 til 12 Aar.

§ 279.

Borttages paa den i § 275 nævnte Maade Nærings- eller Nydelsesmidler eller andre Ting af ringe Værdi for umiddelbart at forbruges eller anvendes eller for vederlagsfrit at overlades til andre i saadant Øjemed, og maa det efter Omstændighederne antages, at Handlingen alene har været rettet herpaa, straffes den skyldige for Rapseri med Bøde indtil 200 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 1 Maaned. Til højere Bøde eller simpelt Fængsel i 6 Maaneder eller Arbejdsfængsel i 3 Maaneder kan Straffen stige, naar Rapseriet er begaaet under nogen af de i § 277 nævnte Omstændigheder, samt naar den skyldige hyppig har begaaet Kapserier, eller han tidligere er dømt paa den i § 276, 2det Stk. angivne Maade.

§ 280.

Tyveri, forøvet mod nogen af den skyldiges nærmeste, samt Rapseri paatales ikke uden den forurettedes Begæring, medmindre Paatale kræves af almene Hensyn.

27de Kapitel.

Underslæb, Tilegnelse af Hittegods, Utroskab.

§ 281

Den, der tilegner sig en ham ikke tilhørende Ting, som han har i sit Værge, for derved at skaffe sig eller andre uberettiget Vinding, straffes for Underslæb.

Som for Underslæb straffes den, der i ovennævnte Øjemed

a) unddrager en ham tilhørende Ting fra at komme nogen tilgode, der har Ket til at bruge Tingen eller lovligt Krav paa den,
b) beholder et forud modtaget Vederlag for en Ydelse, han nu unddrager sig,
c) til Skade for Skyldneren overdrager et Gældsbrev, der helt eller delvis er indfriet, uden at det har faaet Paategning derom,
d) tilegner sig fast Ejendom, der tilhører en anden, eller foretager Retshandler over fast Ejendom til Skade for nogen, hvem han har overdraget den.

§ 282.

Underslæb og de dermed i § 281 ligestillede Handlinger straffes med Arbejdsfængsel.

Er den skyldige tidligere dømt paa den i § 276, 2det Stykke angivne Maade, kan Straffen forhøjes med Halvdelen og kan ikke sættes lavere end til Arbejdsfængsel i 3 Maaneder. Er han mere end én Gang dømt paa nævnte Maade, straffes han med Strafarbejde indtil 6 Aar.

Har den i § 281 a ommeldte Handling fundet Sted under de i § 277 nævnte Forhold, finde Straffebestemmelserne om groft Tyveri tilsvarende Anvendelse.

§ 283.

Under Betingelser, svarende til dem, der gælde for Rapseri, straffes Tilvendelser, som ellers vilde falde ind under § 281, med Bøde indtil 200 Kr. eller med simpelt Fængsel indtil 1 Maaned. Til højere Bøde

eller simpelt Fængsel i 6 Maaneder eller Arbejdsfængsel i 3 Maaneder kan Straffen stige, naar den skyldige findes hyppig at have begaaet Handlinger af denne Art, eller han tidligere er dømt paa den i § 276, 2det Stykke angivne Maade.

§ 284

Har den, der ikke tilbageleverer et forud modtaget Vederlag for en Ydelse, han unddrager sig, ikke haft til Hensigt at beholde Vederlaget, men han ved at rømme, forstikke sig eller paa anden lignende Maade vanskeliggør Retsforfølgning, straffes han med Bøde eller simpelt Fængsel.

§ 285.

Den, der tilegner sig Hittegods, derunder Danefæ, for derved at skaffe sig eller andre uberettiget Vinding, straffes med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Bestemmelserne i § 282, 2det Stykke og § 283 finde tilsvarende Anvendelse ved Tilegnelse af Hittegods. Dog kan Straffen i det i § 282, 2det stk. sidste Punktum nævnte Tilfælde gaa ned til Arbejdsfængsel i 6 Maaneder, og under de i § 283 nævnte Omstændigheder kan den licit bortfalde.

§ 286.

Med Bøde indtil 200 Kr. straffes den, der undlader til rette vedkommende at aflevere eller anmelde Hittegods, som han faar i sit Værge, dersom hans Forhold ikke findes strafbart efter § 285, og anden Bestemmelse ikke er givet ved særlig Lov.

§ 287.

Den, der i et Formueanliggende, som det paahviler ham at varetage for en anden, handler mod dens Tarv, hvem Anliggendet vedrører, for derved at skaffe sig eller andre uberettiget Vinding, straffes for Utroskab med Arbejdsfængsel.

' Har den skyldige til Utroskabens Fremme foretaget nogen Falskforbrydelse, der ikke som saadan medfører endnu højere Straf, samt i de i § 282, 2det Stykke nævnte Gentagelsestilfælde kan Straffen stige til Strafarbejde indtil 6 Aar.

§ 288.

Har nogen, hvem det paahviler paa en andens Vegne at varetage et Formueanliggende, udvist grov Pligtforsømmelse, uden at dog Straf efter § 287 er forskyldt, straffes han, hvis derved Tab for den, hvis Tarv det gælder, er forvoldt, med Bøde eller simpelt Fængsel. Straffen bortfalder, naar Tabet erstattes, førend der gaar endelig Dom i Sagen.

Med Bøde eller simpelt Fængsel straffes fremdeles den, der uden derved at have paadraget sig Strafskyld efter § 287, ved Varetagelsen af et Formueanliggende paa en andens Vegne kræver eller modtager for sig eller andre en Fordel, hvortil han efter gyldig fastsatte eller aabenbart forudsatte Regler er uberettiget. Samme Straf finder Anvendelse paa den, der tilbyder eller yder den befuldmægtigede saadan Fordel.

§ 289.

De i ½§ 283, 284 og 288 ommeldte Handlinger paatales kun efter en forurettets Begæring, medmindre Paatale kræves af almene Hensyn.

Det samme gælder, naar de i §§ 281, 285 og 287 omtalte Handlinger begaas mod nogen af den skyldiges nærmeste.

28de Kapitel.

Bedrageri.

§ 290.

Den, som ved usande Foregivender eller Forvanskning eller Fordølgelse af Sandheden, i Strid med, hvad der ifølge Lov eller Samhandelens Krav eller særegne foreliggende Forhold er Pligt, eller ved Misbrug af en Persons unge Alder eller mangelfulde Sjælstilstand bestemmer nogen til en Handling, der er egnet til at paaføre denne Formuetab, for derved at skaffe sig eller andre uberettiget Vinding, straffes for Bedrageri.

Det samme gælder, naar Handlingen er foretaget overfor en Person, der handler eller raader for en anden, hvem Tabet vil ramme.

§ 291.

Bedrageri straffes med Arbejdsfængsel.

§ 292.

Bedrageri, som forøves i Forsikringsforhold af Forsikringstageren, straffes med Arbejdsfængsel eller med Strafarbejde indtil 6 Aar.

§ 293.

Er den skyldige tidligere dømt paa den i § 276, 2det Stykke angivne Maade, kan Straffen forhøjes med Halvdelen og kan ikke sættes lavere end til Arbejdsfængsel i 3 Maaneder. Er han mere end en Gang dømt paa nævnte Maade, straffes han med Strafarbejde indtil 6 Aar.

§ 294

Den, der under Fortielse af sin manglende Evne eller Vilje til straks at betale eller stille Sikkerhed lader sig yde til umiddelbar Anvendelse Nærings- eller Nydelsesmidler eller andre Ydelser af ringe Værdi, der forudsættes at skulle betales forud eller straks, efter at Ydelsen har fundet Sted, straffes med Bøde indtil 200 Kr. eller med simpelt Fængsel indtil 1 Maaned. Til højere Bøde eller simpelt Fængsel i 1 Aar eller Arbejdsfængsel i 6 Maaneder kan Straffen stige, naar den skyldige findes hyppig at have begaaet Handlinger af denne Art, eller han tidligere er dømt paa den i § 293 angivne Maade.

Med samme Straffe straffes den, der uden Erlæggelse af den fastsatte Betaling tilsniger sig Adgang til Forestillinger, Udstillinger eller Forsamlinger eller til Befordring med Jernbane eller andet alment Samfærdselsmiddel.

§ 295.

Den, der udenfor de i § 294 omhandlede Tilfælde tilsniger sig eller oppebærer en Ydelse, der skulde betales forud, eller straks efter at den har fundet Sted, men ikke har ydet eller yder den forudsatte Betaling eller stiller Sikkerhed for den, straffes, hvis kun den Hensigt at forhale Fyldestgørelsen kan tillægges ham, med Bøde eller simpelt Fængsel.

Med samme Straf straffes den, der forskaffer sig eller andre Laan, eller for sig

eller andre modtager Ydelser, for hvilke Vederlag eller Skadesløsholdelse til en senere Tid skal ydes, naar den senere Fyldestgørelse udebliver, dersom han, uden at være skyldig i Bedrageri, dog har maattet vide, at hans Udsigt til at yde den forudsatte Fyldestgørelse var væsentlig ringere end den, med hvem Retshandelen er indgaaet, havde Føje til at paaregne.

§ 296.

Den, som ved falske Foregivender tilvender sig eller andre Gaver eller Understøttelse, straffes med Bøde eller simpelt Fængsel. Under skærpende Omstændigheder kan Arbejdsfængsel anvende

§ 297.

Bedrageri, forøvet mod nogen af den skyldiges nærmeste, samt de i §§ 294 og 295 ommeldte Handlinger paatales ikke uden en forurettets Begæring, medmindre Paatale kræves af almene Hensyn,

29de Kapitel.

Røveri og Afpresning.

§ 298.

Den, som ved voldelig at overvælde nogen eller ved at sætte ham ud af Stand til Forsvar eller ved Trusler, der maa fremkalde Frygt for øjeblikkelig Mishandling, i det Øjemed derved at skaffe sig eller en anden uberettiget Vinding skaffer sig Besiddelsen af en Ting, som en anden end Voldsmanden ejer eller har Ret til at bruge eller besidde, eller som i nævnte Øjemed benytter saadanne Midler til at bringe Tingen Sikkerhed eller til at tvinge nogen til en Handling eller Undladelse, der er egnet til at medføre Formuetab for den overfaldne eller nogen, for hvem denne handler eller raader, straffes for Røveri.

§ 299.

Røveri straffes med Arbejdsfængsel ikke under 6 Maaneder eller med Strafarbejde indtil 8 Aar.

Er den skyldige tidligere dømt paa den i § 276, 2det Stykke angivne Maade, forhøjes Straffen med Halvdelen. Er han mere end en Gang dømt paa forannævnte Maade, kan Straffen ikke sættes lavere end til Strafarbejde i 2 Aar.

Med Strafarbejde fra 4 til 16 Aar straffes Røveri, naar der ved dets Udførelse forsætlig er udøvet betydelig Mishandling, eller naar den anvendte Vold har medført Døden, uden at derved større Straf er forskyldt.

Sørøveri straffes med Strafarbejde ikke under 4 Aar indtil paa Livstid.

§ 300.

Den, som i det Øjemed derved at skaffe sig eller en anden uberettiget Vinding ved retstridig Adfærd af anden Art end den i § 298 nævnte eller ved Trusel om saadan Adfærd eller ved at true med at anmelde eller anklage den truede eller nogen ham nærstaaende for en strafbar Handling eller ved at udsprede om ham eller nogen ham nærstaaende Sigtelse for noget, der er egnet til at nedsætte i Medborgeres Agtelse, eller med at gøre Meddelelse til bestemte Personer om huslige eller personlige Forhold, hvis Hemmeligholdelse for disse den truede med rimelig Grund ønsker, tvinger nogen til en Handling, der er egnet til at medføre Formuetab for den truede eller nogen, for hvem han handler eller raader, straffes for Afpresning.

§ 301.

Afpresning straffes med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar.

Er den skyldige tidligere dømt paa den i § 276, 2det Stykke angivne llaade, forhøjes Straffen med Halvdelen og kan ikke sættes lavere end til Arbejdsfængsel i 6 Maaneder eller, hvis han mere end en Gang er dømt paa foran nævnte Maade, ikke lavere end til Strafarbejde.

§ 302.

Forøves Afpresning mod nogen af den skyldiges nærmeste, paatales Forholdet ikke uden den forurettedes Begæring, medmindre Paatale kræves af almene Hensyn.

30te Kapitel.

Hæleri.

§ 303.

Den, som modtager eller skaffer sig eller andre Del i en ved Tyveri, Underslæb, Tilegnelse af Hittegods, Utroskab, Bedrageri, Røveri eller Afpresning erhvervet Vinding, samt den, der ved Fordølgelse, Hjælp til Afhændelse eller paa lignende Maade virker for at sikre en anden Udbyttet af en saadan Forbrydelse, straffes, for saa vidt han ikke ellers har Del i Forbrydelsen, for Hæleri.

§ 304.

Hæleri straffes med Arbejdsfængsel eller, hvis dets Genstand er Hittegods, med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Er Hæleren tidligere dømt paa den i §276, 2det Stykke angivne Maade, kan Straffen forhøjes med indtil Halvdelen og kan ikke sættes lavere end til Arbejdsfængsel i 3 Maaneder. Har Hæleren tidligere mere end en Gang været dømt paa nævnte Maade, straffes han med Strafarbejde indtil 6 Aar; dog kan Straffen i de i 1ste Stykke i Slutningen nævnte Tilfælde gaa ned til Arbejdsfængsel i 6 Maaneder.

§ 305.

Under Betingelser svarende til dem, der gælde for Rapseri, straffes Hæleri med Bøde indtil 200 Kr. eller med simpelt Fængsel indtil 1 Maaned. Til højere Bøde eller simpelt Fængsel i 6 Maaneder eller Arbejdsfængsel i 3 Maaneder kan Straffen stige, naar den skyldige findes hyppig at have begaaet Hæleri af denne Art, eller han tidligere er dømt paa den i § 276, 2det Stykke angivne Maade.

§ 306.

Straffen for Hæleri kan nedsættes til simpelt Fængsel eller Bøde for den, der efter at være blevet vidende om Forholdet beholder en Ting, som han fra først af ikke havde Grund til at antage ulovlig erhvervet.

Paa lige Maade kan Straffen nedsættes og kan efter Omstændighederne helt bortfalde for den, der modtager det ulovlig erhvervede til Underhold eller Forplejning for sig eller andre af nogen, der er pligtig at sørge herfor.

§ 307.

Hæleri forøvet overfor nogen af den skyldiges nærmeste samt de i §§ 305 og 306 omtalte Hælerier paatales ikke uden den forurettedes Begæring, medmindre Paatale kræves af almene Hensyn.

31te Kapitel.

Besvigelse af Fordringshavere.

§ 308.

Den, der for at berøve sine Fordringshavere eller nogen enkelt Fordringshaver Dækning for skyldig Gæld, ved Gave, Salg til Underpris, Betaling af eller Sikkerhedsstillelse for uforfalden Gæld, Proformaretshandler, falske Foregivender, Ødelæggelse, Forstikkelse eller paa anden lignende Maade unddrager sine Ejendele eller Fordringer fra at tjene til vedkommendes Fyldestgørelse, straffes for Besvigelse af Fordringshaver.

For Besvigelse af Fordringshaver straffes endvidere den, der for at berøve sine Fordringshavere Dækning under offentlig Behandling af sit Bo eller Tvangsakkordforhandling eller ved de dertil indledende Skridt opgiver eller vedkender sig opdigtede Forpligtelser.

For Besvigelse af Fordringshaver straffes fremdeles

1) den, der under Varetagelse af andres Anliggender foretager nogen af de i Stykke 1 og 2 nævnte Handlinger, samt
2) Trediemand, der modtager Fordel af en saadan Handling. Er det en Fordringshaver, der begunstiges ved Handlingen, bortfalder dog Straf for ham, for saa vidt ingen særlig sikret Eet med hans Vidende er krænket.

§ 309.

Besvigelse af Fordringshaver straffes med Arbejdsfængsel. Til Strafarbejde indtil 6 Aar kan Straffen stige, naar den Adgang til Dækning, som krænkes, har været sikret ved Pant, Udlæg, Arrest, Konkurs, Tvangsakkordforhandling eller anden Sikkerhed.

§ 310.

Besvigelse af Fordringshaver, hvorved ingen særlig sikret Ret er krænket, paatales kun, dersom Eksekutionsforretning er paafulgt uden at have ført til Fordringshaverens Dækning, eller Konkurs eller Forhandling om Tvangsakkord udenfor Konkurs med Hensyn til Boet er aabnet, eller hvis almene Hensyn kræve det.

§ 311.

Med simpelt Fængsel straffes:

1) den, der undlader at efterkomme en ham efter Lovgivningen paahvilende Pligt til at erklære sig fallit,
2) den, der paa en Tid, da han maa indse, at han ikke er i Stand til og ikke med Rimelighed kan vente at blive i Stand til at fyldestgøre sine Fordringshavere, letsindigt forværrer sin Formuestilling ved at stifte ny Gæld eller betaler eller stiller Sikkerhed for forfalden Gæld eller undlader om fornødent at gøre sit til at hindre en Fordringshaver i ad eksekutiv Vej at opnaa Dækning eller Sikkerhed frem for andre,
3) den, der ved ødsel Levemaade, ved Spil, ved vovelige Foretagender, der ligge udenfor hans Forretning eller staa i Misforhold til hans Midler, ved i høj Grad uordentlig Forretningsførelse eller ved anden slig Adfærd letsindig forværrer sin Formuestilling til Skade for sine Fordringshavere,
4) den, der undlader Regnskabsførelse eller Aarsopgør, hvortil han paa Grund af sin Næring maatte være pligtig, eller som, uden at Betingelserne for Straf i Medfør af 8 308 er

til Stede, i sin Næring fører i høj Grad urigtigt eller uordentligt Regnskab eller tilintetgør, ubrugbargør eller paa anden Maade unddrager Regnskabsbøger eller andre hans Regnskab vedkommende Papirer fra Benyttelse til fornøden Oplysning.

Ovenstaaende Bestemmelser finde ogsaa Anvendelse paa den, som under "Varetagelsen af andres Anliggender har forholdt sig paa den angivne Maade.

Krænkes ved den under Nr. 2 ommeldte Betaling af eller Sikkerhedsstillelse for forfalden Gæld en særlig sikret Ret, kan Straffen stige til Arbejdsfængsel. Den Fordringshaver, der modtager Betalingen eller Sikkerhedsstillelsen straffes kun, naar en særlig sikret Ret med hans Vidende derved er krænket.

For de efter denne Paragraf strafbare Handlinger finder Paatale kun Sted, naar Konkurs eller Forhandling om Tvangsakkord udenfor Konkurs med Hensyn til Boet er aabnet, og det begæres af nogen af Boets Kreditorer, eller naar almene Hensyn kræver det.

§312.

Med Bøde eller simpelt Fængsel straffes, dersom Handlingen ikke er strafbar efter § 309,

1) den, der ved Ting, hvori Udlæg, Afsætning eller Arrest er gjort, foretager Handlinger, der ere i Strid med den saaledes sikrede Ret,
2) den Skyldner eller Tillidsmand, der ved Afgivelsen af de til Aabning af Forhandling om Tvangsakkord udenfor Konkurs fornødne Erklæringer giver urigtige Oplysninger, eller gør sig skyldig i grov Skødesløshed.

Paatale finder i det under Nr. 1 nævnte Tilfælde kun Sted efter den forurettedes Begæring.

32te Kapitel.

Andre strafbare Formueindgreb.

§ 313.

Den, som retstridig ødelægger, beskadiger, ubrugbargør eller paa anden Maade forspilder en Ting, der tilhører en anden, straffes med Bøde, simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder.

Øves ringere Overlast paa fremmed Ting, er Straffen Bøde indtil 6OO Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder.

Er ved Handlingen betydelig Værdi forspildt eller, findes den skyldige jævnlig at have begaaet saadanne Handlinger eller, er med Handlingen forbundet anden Krænkelse, der dog ikke som saadan medfører højere Straf, er Straffen Arbejdsfængsel.

§ 314

Med Bøde eller simpelt Fængsel straffes, for saa vidt anden Straf ikke er særlig foreskrevet eller højere Straf forskyldt for Handlingen,

1) den, som retstridig bruger eller raader over en Ting, som en anden har Eet over eller Krav paa, eller som er i en andens Besiddelse,

2) den, der i Udøvelsen af en Ret over en Ting overskrider sin Beføjelse lige overfor medberettigede,

3) den, der retstridig hindrer nogen berettiget i at bruge eller raade over en Ting eller fratager en Besidder Tingen,

4) den, der gør sig skyldig i retstridig Adfærd i Naboejendomsforhold eller i tilsvarende Forhold ved Kyststrækninger, Søer eller Vandløb.

§ 315.

Ere de i §§ 313 og 314 nævnte Handlinger foretagne i den Hensigt at gøre en virkelig eller formentlig Ret gældende, kan Straffen ikke overstige Bøde.

§316.

Med de i § 314 foreskrevne Straffe straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt for Handlingen,

1) den, som i et Bo, Selskab eller Foretagende, hvor Afgørelse om et Formueanliggende træffes ved Afstemning, skaffer sig Adgang til uberettiget at deltage i denne eller til at afgive flere Stemmer, end der tilkommer ham, eller foretager noget, hvorved Udfaldet af en Afstemning forvanskes,

2) den, der i et Anliggende, som under Nr. 1 angivet, ved Svig eller anden retstridig Adfærd søger at bevæge nogen til at stemme i en bestemt Betning, samt den, der i saadant Anliggende gør Brug af Bestikkelse eller kræver eller modtager Stikpenge for at stemme i nogen bestemt Retning eller for at have stemt saaledes,

3) den, som ved Svig eller anden retstridig Adfærd eller Bestikkelse søger at afholde lysthavende fra at byde med ved Tvangsauktion, Strandingsauktion eller lignende Auktioner.

§ 317.

Med de i § 314 foreskrevne Straffe straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt for Handlingen, eller anden Straf er særlig foreskrevet,

1) den, der uberettiget enten selv i Erhvervsøjemed gør Brug af eller sætter en anden i Stand til i saadant Øjemed at gøre Brug af en Forretnings- eller Driftshemmelighed vedkommende en Bedrift, hvori han har Del eller er ansat eller i Løbet af de 3 sidste Aar har haft Del eller været ansat,

2) den, der uden at have været ansat eller været Deltager i vedkommende Bedrift uberettiget i Erhvervsøjemed gør Brug af eller sætter andre i Stand til at gøre Brug af en Forretnings- eller Driftshemmelighed, som han er kommet til Kundskab om ved andres eller egne uretmæssige eller utilbørlige Handlinger,

3) den, som om nogen andens Erhverv eller om Forhold, der staa i Forbindelse dermed, gør Meddelelser, der ere egnede til at skade dette Erhverv, og hvis Sandhed han ikke kan bevise.

§ 318.

Don, som ved Forhandling paa en andens Vegne om Tilbud paa Ydelser af Formueværdi, kræver eller modtager Stikpenge for at give eller have givet et Tilbud Fortrin, straffes med de i § 314 foreskrevne Straffe, for saa vidt højere Straf efter andet Bud ikke er forskyldt for Handlingen.

Paa samme Maade straffes den, som lige overfor nogen, der paa en andens Vegne skal indhente Tilbud paa Ydelser af Formueværdi, anvender Bestikkelse for at opnaa Fortrin for sit Tilbud eller for at belønne for opnaaet Fortrin.

§ 319

Den, der ved Svig eller anden retstridig Adfærd bestemmer nogen til en Handling, som medfører formuetab eller Formueulemper for denne eller nogen, for hvem han handler eller raader, straffes mod de i § 255 foreskrevne Straffe, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt for Handlingen.

§ 320.

Offentlig Paatale af de i dette Kapitel omhandlede strafbare Handlinger finder Sted, naar Straffen kan overstige simpelt Fængsel, men ellers kun, naar det begæres af den forurettede, eller almene Hensyn findes at kræve det. I andre Tilfælde er Paatalen privat.

§ 321

Krænkelse af Enerettighed til Erhverv straffes og paatales efter de i den særlige Lovgivning foreskrevne Regler.

33te Kapitel.

Strafbare Handlinger i særlige private Pligtforhold.

§ 322.

Brud paa Pligter, som paahvile i private Tjenesteforhold, straffes i det Omfang og paa den Maade, som den herom gældende særlige Lovgivning hjemler, for saa

vidt Straf efter denne Lov enten ikke er forskyldt eller ikkun en lavere Straf er forskyldt for Handlingen.

De i den særlige Lovgivning for saadanne Pligtbrud foreskrevne Straffe finde Anvendelse ikke blot, naar Retsforholdet iøvrigt hører under dansk Rets Ordning, men ogsaa naar Retsforholdet hører under fremmed Lovgivning, for saa vidt Handlingen ogsaa er strafbar efter den.

§ 323.

Naar en Person, der staar udenfor de i § 322 omtalte Pligtforhold, forvolder, tilskynder eller hjælper til, at et strafbart Pligtbrud begaas, finder den herfor eller for Meddelagtighed heri foreskrevne Straf kua Anvendelse paa ham, dersom der enten er særlig Hjemmel dertil, eller Straffen for Pligtbrudet kan stige til Arbejdsfængsel eller Strafarbejde.

34te Kapitel.

etleri, Løsgængeri og skadelig Erhvervsvirksomhed.

§ 324.

Den, der betler paa offentligt Sted eller fra Hus til Hus eller paa et Sted, hvor han ikke har lovligt Ærinde, straffes, for saa vidt han ikke fældes som Løsgænger, med Arbejdsfængsel fra 7 Dage til 3 Maaneder. Sker Betleriet paa truende Maade eller af to eller flere i Følge eller under falske Foregivender, der støttes ved udvortes Kunstgreb eller skriftlige Bevidnelser, kan Straffen stige til Arbejdsfængsel i 6 Maaneder.

Udøves Betleriet vanemæssigt, eller er Betleren tidligere dømt for Betleri, Løsgængeri eller nogen Ejendomsforbrydelse, er Straffen Arbejdsfængsel fra 14 Dage indtil 3 Aar (§ 17).

Ovenstaaende Straffe finde tilsvarende Anvendelse paa den, der anvender andre til Betleri for sig, eller som ikke afholder nogen til hans Husstand hørende umyndig fra at betle.

§ 325.

Den, der hengiver sig til eller driver om i Lediggang, straffes, saafremt Forholdene give Grund til at antage, at han, holt eller delvis, søger Underhold ved strafbare Handlinger, eller han under saadan Levevis udviser en Adfærd, der volder Fare for den almindelige Sikkerhed, for Løsgængeri med Arbejdsfængsel. Er Løsgængeren i Løbet af de sidste 3 Aar to Gange tidligere dømt til højere Straf end simpelt Fængsel, kan Straffen forhøjes med det halve og kan ikke sættes lavere end til Arbejdsfængsel i 6 Maaneder.

§ 326.

Naar en arbejdsfør Person, uden at være strafskyldig som Løsgænger efter § 325, paa almenkendelig Maade søger helt eller delvis Underhold ved Betleri eller ved uhæderligt Erhverv eller hengiver sig til Lediggang med den Følge, at han falder Fattigvæsenet til Byrde eller forsømmer sin Forsørgelsespligt mod nogen, der derved kommer i Nød, eller bliver ude af Stand til at udrede ham paalagt Bidrag til Hustru eller Barn, kan der af Politiet gives ham Tilhold om at søge hæderligt Arbejde eller at udføre et ham anvist Arbejde.

Efterkommes Tilholdet ikke, eller forlades et Arbejde uden Grund, eller afskediges den paagældende fra det formedelst slet Opførsel, og han derefter inden et Aar, efter at Tilholdet er givet, befindes i noget af de nævnte Tilfælde, der hjemle, at det gives, straffes han med Arbejdsfængsel.

§ 327.

I Forbindelse med det i § 326 nævnte Tilhold kan Politiet foreskrive Iagttagelse af Regler sigtende til at paase dets Opfyldelse, derunder paalægge Vedkommende til visse Tider at møde og give fornøden Oplysning.

Don, som er dømt for at have drevet Ejendomsforbrydelse som Erhverv, eller som mere end en Gang er dømt for Ejendomsforbrydelse, eller hvem Dom efter foranstaaende § 325 eller § 326 er overgaaet, kan der af Politiet gives Tilhold om til

visse Tider at møde og give det Oplysning om, hvor han bor eller opholder sig, samt gøre Bede for, hvormed han ernærer sig.

Overtrædelse af saaledes givne Paalæg straffes med Arbejdsfængsel fra 7 Dage indtil 3 Maaneder.

Med samme Straf straffes den, der overtræder et i Medfør af § 87 givet Paalæg.

§ 328.

Overtrædelser af Bestemmelser, givne til Forebyggelse af Betleri og Løsgængeri samt af Paalæg, der ved Lov eller i Medfør af Lov gives Udlændinge eller Personer, der nyde offentlig Fattighjælp, straffes, for saa vidt Straf efter denne Lov ikke er forskyldt, efter den særlige Lovgivnings Kegler.

§ 329.

Med Arbejdsfængsel indtil 3 Maaneder straffes den, der uberettiget vender tilbage til Riget i Strid med Dom efter § 88. I Gentagelsestilfælde kan Straffen stige til Arbejdsfængsel udover den nævnte Grænse.

§ 330.

Den, som i en Retshandel udnytter nogens Nød, Letsind, Enfoldighed eller Uerfarenhed til at opnaa eller betinge et Vederlag, der under Hensyn til det i Samhandelen almindelige i Forbindelse med de særlig foreliggende Omstændigheder staar i stærkt Misforhold til, hvad derfor ydes, straffes for Aager.

For Aager straffes ogsaa den, som efter at have erhvervet noget paa en Retshandel af ovennævnte Beskaffenhed grundet Krav med Kendskab hertil gør Kravet gældende eller overdrager det til en anden.

Paatale finder kun Sted, naar almene Hensyn kræve det.

§ 331.

Straffen for Aager er Bøde. Til simpelt Fængsel indtil et Aar kan Straffen stige, naar Retshandelen er indgaaet i en Form, beregnet paa at skjule dens egentlige Væsen, saa og naar Aager drives vanemæssig eller som Næringsvej samt i Gentagelsestilfælde.

Dersom den skyldige i Retshandelens Medfør har oppebaaret mere, end der efter samtlige Omstændigheder kunde anses rimeligt, paalægges det ham efter Paastand at afgive et saadant Udbytte til den forurettede.

Overtrædelser af Takstbestemmelser, for hvilke Straf efter §§ 330 og 331 ikke er forskyldt, straffes efter do Regler, den særlige Lovgivning herom indeholder.

§ 332.

De i § 331, 1ste Stykke fastsatte Straffe tinde tilsvarende Anvendelse paa den, der i Vindingshensigt udnytter nogens Letsind, Enfoldighed eller Uerfarenhed til at forlede ham til Spekulationsforretninger, der ikke høre til lians Næringsvej.

Overtrædelser af Bestemmelser, der indskrænke Adgangen til Omsætning af Varer, Værdipapirer eller lignende Genstande, straffes, for saa vidt Straf efter foranstaaende Bud ikke er forskyldt, efter de Regler, den særlige Lovgivning derom indeholder.

§ 333.

Den, der for egen eller andens Regning driver Forretning med at foranstalte eller indbyde til Lykkespil — Væddemaal af tilsvarende Art derunder indbefattet —, straffes, for saa vidt Spillet ikke ifølge særlig Bestemmelse er tilladt, med Bøde eller simpelt Fængsel indtil 1 Aar.

I Stedet for Inddragelse af det vundne Udbytte kan Retten bestemme, at det skal tilbagebetales.

Lige med Lykkespil i forannævnte Henseende stilles andet Spil, der drives under Forhold, som vise, at uberegnelig Vinding er dot egentlige Øjemed.

Retshandler, der tjene nyttige økonomiske Formaal, henregnes ikke til Lykkespil, selv om Tilfældighed er bestemmende for Vinding og Tab ved Retshandelen.

§ 334.

Den, som paa offentligt Sted foranstalter, eller som yder Husrum til utilladt Lykkespil, straffes, for saa vidt Straf efter § 333 ikke er forskyldt, med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder.

Lige med offentligt Sted stilles ved Anvendelse af foranstaaende Bud Foreningers Lokaler, naar enten enhver eller enhver af en vis Klasse som Regel kan opnaa Optagelse i Foreningen, eller Lykkespil indgaar i Foreningens Formaal, eller der erlægges særskilt Betaling for Deltagelse i Spillet.

Bestemmelserne i § 333, 2det og 3die Stykke finde tilsvarende Anvendelse ved denne Paragraf.

§ 335.

Deltagere i utilladt Lykkespil jfr. §§ 333 og 334 straffes med Bøde indtil 200 Kr.

§ 336.

Overtrædelse af Regler, der gælde for Adgang til eller Udøvelse af Forretning med tilladt Lykkespil, straffes saaledes, som den særlige Lovgivning foreskriver.

§ 337.

Den, som for egen eller andens Regning gør sig skyldig i ulovlig Udskænkning af, Handel med eller Fordeling af stærke Drikke straffes med Bøde fra 20 til 400 Kr.

Til højere Bøde eller simpelt Fængsel indtil G Maaneder kan Straffen stige i Gentagelsestilfælde, eller naar Virksomheden er drevet i længere Tid.

§ 338.

Den, som i Udskænkningsforretning skænker, lader skænke eller taaler, at der skænkes berusende Drikke til Personer, der ikke ere fyldt 16 Aar og ikke med Føje kunne antages at være ældre, eller som ere kendelig berusede, eller som paa Grund af det skænkedes Mængde øjensynlig maa blive berusede, eller med Hensyn til hvem det i § 85, 2det Stykke ommeldte Paalæg er givet, straffes med Bøde fra 20 til 400 Kr. og i Gentagelsestilfælde med Bøde ikke under 40 Kr. De, som herved gaa til Haande, straffes med Bøde fra 10 til 100 Kr. og i Gentagelsestilfælde med Bøde fra 20 til 400 Kr. Paa lignende Maade straffes enhver anden, der i offentlige Udskænkningslokaler skænker berusende Drikke for ovennævnte Personer.

Straffebestemmelserne i denne Paragrafs 1ste Stykke finde tilsvarende Anvendelse, naar under Handel eller Brugsforeningers Fordeling berusende Drikke udleveres til Personer, der ere kendelig berusede, eller med Hensyn til hvem det i § 85, 2det Stykke ommeldte Paalæg er givet, eller til Personer under 14 Aar, hvis der er Grund til at formode, at disses Begæring har eget Forbrug til Hensigt.

§ 339.

Overtrædelser af andre Forskrifter, der gælde med Hensyn til Levering af stærke Drikke, straffes efter de Kegler, den særlige Lovgivning eller Politivedtægter indeholde.

§ 340.

Den, som uden Hjemmel i et ham af en offentlig Myndighed eller af Styrelsen for et af det offentlige anerkendt Samfund retmæssig overdraget Hverv gør sig en Næringsvej af at udforske private, det almindelige Erhvervsliv uvedkommende Livsforhold, straffes med Bøde eller, hvis falske Forestillinger om Hjemmelen ere fremkaldte eller benyttede, med simpelt Fængsel.

Samme Straf finder Anvendelse paa den, der til saadan Efterforskning benytter nogen efter foranstaaende Bestemmelse uberettiget Person.

§ 341

Med Bøde eller simpelt Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Arbejdsfængsel straffes; for saa vidt anden Straf ikke er særlig foreskrevet,

1) den, som udspreder løgnagtige Beretninger, hvorved Prisen paa Varer, Værdipapirer eller lignende Genstande tilsigtes paavirket, og

2) den, der med Hensyn til Aktieselskab eller lignende Foretagender offentliggør Opgivelser angaaende samrnes Stilling, som enten ved urigtige Anførsler eller ved Fortielse af væsentlige Omstændigheder ere egnede til at vildlede.

Overtrædelse af Forskrifter, der ere givne ved Lov eller i Medfør af Lov

for Drift af Aktieselskaber eller lignende Poretagender, straffes, for saa vidt Straf efter denne Lovs Bestemmelser ikke er forskyldt, efter de Regler, som den særlige Lovgivning derom indeholder.

§ 342.

Den, der ved Driften af en Forretning for Udvandring anvender falske Fremstillinger eller anden svigefuld Adfærd for at forlede nogen til at udvandre, straffes med Bøde eller simpelt Fængsel, for saa vidt strengere Straf ikke er forskyldt efter Handlingens Beskaffenhed.

§ 343.

Overtrædelse af andre, udenfor de i dette Kapitel omhandlede, indskrænkende Bestemmelser for Erhvervsvirksomheder straffes efter de Regler den særlige Lovgivning indeholder.

§ 344

Naar nogen i Udøvelse af en Næringsvej gentagende forbryder sig mod Bestemmelserne i §§ 330—338 og 340—342, kan Dommen frakende ham Ret til at drive den paagældende Næringsvej, paa Tid eller for bestandig.

35te Kapitel.

Pengefalsk,

§ 345.

Den, som eftergør Penge, der ere gangbare i Ind- eller Udlandet, for at udgive dem eller lade dem udgive, eller som i saadan Hensigt forskaffer sig eftergjorte gangbare Penge, straffes med Strafarbejde indtil 12 Aar.

§ 346.

Den, som filer, beklipper eller paa anden Maade formindsker Værdien af Mønt, der i Ind- eller Udlandet er gangbar, for at udgive den eller lade den udgive, eller som i saadan Hensigt giver gangbare Penge Udseende af en højere Værdi end

den virkelige eller ikke gangbare Penge Udseende af at være gangbare, samt den, der i samme Hensigt forskaffer sig saaledes forfalsket Mønt eller Penge, straffes med Strafarbejde indtil 6 Aar.

§ 347.

Den, der uden at være strafskyldig efter §§ 345 eller 346, udgiver eftergjorte eller forfalskede Penge som ægte eller uforfalskede, skønt han ved eller formoder, at de ere eftergjorte eller forfalskede, straffes med Arbejdsfængsel.

Har Udgiveren selv i god Tro modtaget de eftergjorte eller forfalskede Penge, straffes han med simpelt Fængsel eller Bøde.

§ 348.

Den, som uden dermed at forbinde Udgivelseshensigt, har foretaget nogen af de i §§ 345 og 346 ommeldte Handlinger, straffes, hvis Pengene ere komne i Omløb, med Bøde.

Med Bøde indtil 200 Kr. straffes den, der udspreder Genstande, som ved deres Form og øvrige Udstyr have saa betydelig ydre Lighed med inden- eller udenlandske gangbare Penge, at Forveksling let kan finde Sted. Lige Straf er den undergivet, som har forfærdiget eller forskaffet sig saadanne Genstande, hvis de ere komne i Omløb som Penge, uden at det skyldes Omstændigheder, hvorover han ikke var Herre.

36te Kapitel.

Dokumentfalsk.

§ 349.

Den, der gør Brag af et falsk Dokument for at skuffe i Retsforhold, straffes for Dokumentfalsk.

Som falsk anses et Dokument, naar det betegner nogen som Udsteder, der ikke er det, eller udstedes i en opdigtet Persons Navn, eller der er givet det et Indhold, som ikke hidrører fra Udstederen, eller naar et ufærdigt, med Navn forsynet Dokument uberettiget udfyldes.

Lige med falsk Dokument anses Dokumentet

1) naar Navntegnelsen paa det er forskaffet ved Hjælp af en Vildfarelse, paa Grand af hvilken den er givet paa et Dokument af andet Indhold end tilsigtet,
2) naar Udstederen urigtig har tillagt sig en Stilling, der er afgørende for Dokumentets retlige Betydning,
3) naar ret Segl eller Stempel uberettiget er anbragt paa et Dokument, som ikke er færdigt uden Anbringelse af Segl eller Stempel, samt
4) naar Dokumentets Indhold uberettiget er forandret ved Borttagelse af nogen Del af det.

§ 350.

For Dokumentfalsk straffes ogsaa den, der giver et falsk eller dermed ifølge § 34i) ligestillet Dokument fra sig for at sætte Modtageren i Stand til at bruge det til at skuffe i Retsforhold, samt den, der i nævnte Øjemed af en anden modtager et saadant Dokument, endvidere den, der for at skille nogen ved hans Eet fragaar sin Navntegnelse paa et Dokument eller tilintetgør, forstikker eller helt eller delvis ubrugbargør et saadant.

§ 351.

Dokumentfalsk straffes med Arbejdsfængsel, mindst 8 Maaneder, eller med Strafarbejde indtil 8 Aar.

Angiver Dokumentet sig at hidrøre fra Kongen eller at indeholde en offentlig Myndigheds Afgørelse eller Bevidnelse, eller er det en offentlig Forskrivning eller et til almindelig Omløb bestemt Værdipapir, kan Straffen stige til Strafarbejde indtil 12 Aar.

Er Dokumentet efter sin Beskaffenhed eller er Forfalskningen af underordnet Betydning, eller har Hensigten alene været at skaffe Bevis for et berettiget eller at beskytte mod et uberettiget Krav, er Straffen Bøde eller simpelt Fængsel. Under særlig skærpende Omstændigheder kan Strafen stige til Arbejdsfængsel.

§ 352.

Straffen for Dokumentfalsk kan nedsættes med det halve, naar dot falske Dokument er behæftet med saa øjensynlige Mangler eller Forfalskningen saa kendelig, at det kun ved stor Uforsigtighed kan skuffe.

§ 353.

Den, der i Retsforhold benytter eller overlader til Benyttelse et ægte og uforfalsket Dokument som vedrørende en anden Person end den, hvem det virkelig angaar, eller paa anden mod Dokumentets Bestemmelse stridende Maade, straffes udenfor Tilfælde, hvor særlige Regler gælde, med Bøde eller simpelt Fængsel indtil ti Maaneder.

Med samme Straf straffes den, der udenfor Tilfælde, hvor særlige Kegler gælde, for at skuffe i Retsforhold i eller til et Dokument afgiver urigtig Erklæring angaaende nogen Omstændighed, som Dokumentet er bestemt til at bevidne, eller som benytter eller overlader til Benyttelse et saadant Dokument som indeholdende Sandhed. Er Dokumentet et saadant, som det ifølge Lovgivningen er paabudt at udstede, kan Straffen stige til simpelt Fængsel udover ovennævnte Grænse eller til Arbejdsfængsel.

§ 354

Med Bøde indtil 600 Kr. straffes den, der udenfor de i § 197 nævnte Tilfælde undlader at udstede et i Lovgivningen i visse Retsforhold paabudt Dokument eller udelader af et saadant noget af det paabudte Indhold eller indfører i det noget, som det er forbudt at optage, eller indfører i det noget urigtigt, uden at Betingelserne for Anvendelse af § 353,2det Stykke ere tilstede, alt for saa vidt ikke særlige Regler hjemle anden Straf.

§ 355.

Den, der uden Benyttelseshensigt forfærdiger eller forskaffer sig et falsk Dokument, der efter Form og Indhold fremtræder som et til almindeligt Omløb bestemt Værdipapir, straffes med Bøde, naar det

kommer i Omløb, uden at det skyldes Omstændigheder, hvorover han ikke var Herre.

Fremdeles finder Bestemmelsen i § 348, 2det Stykke tilsvarende Anvendelse med Hensyn til forannævnte Papirer.

37te Kapitel.

Falsk med Hensyn til Maale- og Vejeredskaber, Mærker m. m.

§ 356.

Den, der for at skuffe i Samhandelen forfærdiger urigtigt eller forandrer rigtigt Maale- eller Vejeredskab, eller forskaffer sig eller benytter saadant urigtigt Redskab, straffes med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil li Aar.

§ 357.

Den, der i Strid med derom gældende Kegler i Samhandelen benytter Maale- eller Vejeredskab, som ikke er lovlig justeret og stemplet, eller som ved Tid eller Brug er blevet forandret, straffes paa den Maade, som den særlige Lovgivning hjemler.

§ 358.

Den, der for at skuffe i Samhandelen uberettiget forsyner en Genstand eller skaffer den forsynet med et offentligt eller et nogen privat lovlig forbeholdt Stempel, Mærke, Benævnelse eller anden Betegnelse, hvis Øjemed er at bringe noget om Genstanden til almindeligt Kendskab, eller som i nævnte Hensigt gør Brug af saaledes uberettiget mærket Genstand, straffes, hvis Genstanden er af væsentlig ringere Beskaffenhed end den, Betegnelsen antyder, med Arbejdsfængsel eller under skærpende Omstændigheder med Strafarbejde indtil 6 Aar.

Hvis Genstanden ikke er af væsentlig ringere Beskaffenhed. straffes den skyldige med Bøde eller simpelt Fængsel. Straffen kan dog under særlig skærpende Omstændigheder stige til Arbejdsfængsel.

Ovenstaaende Bestemmelser komme til Anvendelse, om end Betegnelsen ikke gengives uforandret, men Forandringen ikke er at anden Beskaffenhed, end at Betegnelserne i deres Helhed, trods Forskel i Enkeltheder, let kunne forveksles.

§ 359.

De i § 358 foreskrevne Straffe finde tilsvarende Anvendelse paa den, der for at skuffe i Samhandelen uberettiget forandrer en Betegnelse af den i § 358 nævnte Art, hvormed Genstanden er forsynet, eller fjerner eller tilintetgør saadan Betegnelse, saaledes at derved Genstandens Beskaffenhed angives urigtigt, saa vel som paa den, der i det nævnte Øjemed gør Brug af en Genstand, hvis Mærke er behandlet paa den foran angivne Maade.

§ 360.

Den, der udenfor de i §§ 358 og 359) omhandlede Tilfælde for at skuffe i Retsforhold gør Brug af eller overlader eller modtager til Brug eftergjorte eller forfalskede Mærker eller lignende Genstande, eller som i saadant Øjemed borttager eller tilintetgør slige Genstande, straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt, med Arbejdsfængsel.

Til simpelt Fængsel eller Bøde kan Straffen nedsættes, naar Frimærker, Adgangstegn, Rejsebilletter eller lignende Genstande af underordnet Betydning forfalskes ved at give dem Udseende af at være gyldige i videre Udstrækning end den virkelige.

§361

Med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar straffes den, der for at skuffe med Hensyn til Grænserne for Grundejendom eller Grundrettigheder eller for Rettigheder med Hensyn til Vandløb eller Vandstrækninger, sætter falsk Skelsten eller andet Mærke for disse eller flytter, borttager, forvansker eller ødelægger saadant Mærke. Sker det for at skaffe Bevis for et berettiget Krav eller for at beskytte mod et uberettiget, kan Straffen gaa ned til simpelt Fængsel eller Bøde.

§ 362.

Med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 **Maaneder** straffes den, der med Hensyn til Mærker eller lignende Genstande foretager Handlinger af den i § 353 med Hensyn til Dokumenter angivne Art,

Med Bøde eller simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, der ved Falholdelse af Varer eller ved anden i Lovgivningen angivet Virksomhed med Hensyn til Varer benytter Stempler, Mærker filler andre Betegnelser eller Vareformer, som indeholde urigtige eller vildledende Angivelser om det, de ere bestemte til at tilkendegive om Varen.

§ 363.

Med Bøde indtil 200 Kr. straffes, for saa vidt ikke særlige Regler hjemle anden Straf,

1) den, der helt eller delvis undlader at bruge paabudte Stempler, Mærker, andre Betegnelser eller Vareformer, eller bruger saadanne, som ere forbudte, eller i hvilke forbudt Indhold er optaget eller indført noget urigtigt, uden at Betingelserne for Straf efter § 367 ere tilstede,
2) den, der uberettiget, men uden Benyttelseshensigt har forfærdiget eller forskaffet sig inden- eller **udenlansk** offenligt Segl, Stempel eller Mærke eller de til saadannes Frembringelse eller Gengivelse fornødne Stempler, Clichéer eller lignende, **naar** Benyttelse har fundet Sted, uden at det skyldes Omstændigheder, hvorover han ikke var Herre, samt
3) den, der med Hensyn til Frimærker eller lignende Frigørelsesmidler foretager nogen af de i § 348 ommeldte Handlinger under tilsvarende Betingelser.

38te Kapitel.

Varefalsk.

§ 364.

Den, der med Pordølgelse af Tingens Beskaffenhed falholder uægte eller forfalskede Varer, straffes med Arbejdsfængsel.

Er det uægte eller forfalskede Levnedsmidler eller industrielt behandlede Foder- eller Gødningsstoffer, der falholdes paa nævnte Maade, kan Straffen stige til Strafarbejde i 6 Aar.

Efter ovenstaaende Eegler straffes ogsaa den, der med Pordølgelse af Tingens Beskaffenhed i Afsætningsøjemed eftergør eller forfalsker Varer, samt den Køber, der forvansker Prøver, efter hvilke Varens kontraktmæssige Beskaffenhed skal afgøres.

§ 365.

Med Bøde straffes den, der uden at fordølge Tingens Beskaffenhed falholder Levnedsmidler, der ham bevidst ere eftergjorte eller forfalskede, naar den særlige Beskaffenhed ikke paa tydelig og forstaaelig Maade er angivet ved et paa Varen selv eller paa dens Etikette eller Indpakning eller paa den eventuelt udstedte Faktura anbragt Mærke.

§ 366.

Overtrædelser af Forskrifter, der ere givne eller gives ved Lov eller i Medfør af Lov for at betrygge mod Vildledelse ved Forhandling af Levnedsmidler eller andre Varer med Hensyn til Varens sande Beskaffenhed, Værd m. m., straffes, for saa vidt Straf efter denne Lovs Bestemmelser ikke er forskyldt, efter de Regler, den særlige Lovgivning derom indeholder.

§ 367.

Naar nogen i Udøvelse af Næringsvej gentagende forbryder sig mod Bestemmelserne i §§ 364 og 365, kan Dommen frakende ham Ret til at drive den paagældende Næringsvej paa Tid eller for bebestandig.

39te Kapitel.

Forbrydelser mod den almene Sikkerhed.

§ 368.

Den, som forvolder Ildsvaade under saadanne Omstændigheder, at derved opstaar Fare for andre Menneskers Liv eller for Ødelæggelse i stort Omfang af fremmed Ejendom, straffes for Brandstiftelse med Strafarbejde til 12 Aar.

Er Brandstiftelsen foretaget for at volde stor Ødelæggelse af fremmed Ejendom eller for at befordre, Oprør, Plyndring eller anden saadan Forstyrrelse af Samfundsordenen, eller har Faren for andre Menneskers Liv været nærliggende, er Straffen Strafarbejde fra 6 Aar indtil paa Livstid.

§ 369.

Straffebestemmelserne i § 368 finde tilsvarende Anvendelse paa den, der under lige Omstændigheder forvolder Nedstyrtning, **Sprængning,** Oversvømmelse, Skibbrud eller lignende Søskade, Skade eller Forstyrrelse paa Jernbaner eller lignende Transportmidler til Lands eller i Luften samt paa Maskiner eller Kraftledninger.

§ 370.

Forvolder nogen af Uagtsomhed, at nogen Tildragelse af den i § 368 eller § 369 nævnte Art indtræder, straffes han med Bøde, simpelt Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Arbejdsfængsel.

§ 371.

Den, som, uden at Straf i Medfør af §§ 368 eller 369 er forskyldt, forvolder Fare for en Tildragelse af den i disse Paragrafer nævnte Art ved at undlade at udføre eller hindre nogen i at udføre en til Forebyggelse eller Bekæmpelse af Tildragelsen ham paahvilende tjenstlig Pligt eller ved at ødelægge, beskadige, bortskaffe eller vanskeliggøre Brugen af Ting, der ere bestemte til at betrygge mod saadan Tildragelse, eller ved at anvende falske Tegn, Signaler eller lignende eller ved uberettiget at sætte

Transportmidler, Maskiner eller Kraftledninger i eller ud af Virksomhed, straffes med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Er Handlingen foretagen af Uagtsomhed, eller uden at don handlende har været opmærksom paa Faren, er Straffen Bøde eller simpelt Fængsel, for saa vidt strengere Straf ikke efter andet Bud er forskyldt.

§ 372.

Med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, der undlader, uagtet det var ham muligt uden særlig Fare eller Opofrelse for ham selv eller andre, ved betimelig Anmeldelse eller andet egnet Middel efter Evne at afværge nogen Tildragelse af den i § 368 eller § 369 nævnte Art i Tilfælde, hvor denne medfører nærliggende Fare for Menneskeliv. Omkommer nogen ved Tildragelsen, kan Straffen stige til højere Bøde eller til simpelt Fængsel i 6 Maaneder.

§ 373.

Overtrades Bestemmelser, der ved Lov eller i Medfør af Lov ore givne for at forebygge eller bekæmpe Tildragelser af den i § 368 eller § 369 nævnte Art, straffes den skyldige, for saa vidt Straf efter § 371 ikke er forskyldt, efter de Regler, den særlige Lovgivning derom indeholder.

Den, der overlader Barn under 16 Aar eller en sindssyg eller aandssvag Person farligt Vaaben, Krudt eller andet Sprængstof, straffes, hvis højere Straf ikke er forskyldt, med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder.

40de Kapitel.

Forbrydelser mod den almene Sandhed.

§ 374.

Den, som ved Overtrædelse af de Forskrifter, der ved Lov eller i Medfør af Lov ere givne til Forebyggelse eller Modarbejdelse af smitsom Sygdom blandt Mennesker eller Husdyr, eller ved anden ufor-

svarlig Adfærd vidende forvolder Pare for, at saadan Sygdom finder Indgang eller udbredes, straffes med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel.

Hører Sygdommen til dem, der i Lovgivningen betegnes eller undergives særlig Behandling som ondartede, er Straffen Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil (i Aar.

§ 375.

Er der ved Overtrædelsen af de i § 374 ommeldte Forskrifter ikke voldet nogen Fare, eller har den handlende ikke været opmærksom paa Paren ved sin Handlemaade, straffes han efter de Regler, den særlige Lovgivning derom indeholder, for saa vidt strengere Straf ikke er forskyldt efter andet Bud.

§ 376.

Den, der vidende om at lide af en Kønssygdom, hvis Evne til at overføres ved Smitte paa det, paagældende Tidspunkt ikke er usandsynlig, har Samleje med eller træder i andet smittefarligt Kønsforhold til nogen, straffes med Arbejdsfængsel eller under skærpende Omstændigheder med Strafarbejde indtil ti Aar.

Har den paagældende ikke været vidende om sin Lidelses Natur, eller har han med Urette anset Sygdommens Evne til at overføres ved Smitte for usandsynlig, straffes han, hvis han ikke har efterkommet de ham af Hensyn til Smittefaren ved Lov eller i Medfør af Lov givne Paalæg, eller hvis han iøvrigt har udvist grov Uagtsomhed, med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøde.

Er den for Smitten udsatte den skyldiges Ægtefælle, finder Paatale alene Sted efter dennes Begæring.

§ 377

Straffebestemmelserne i § 376 finde tilsvarende Anvendelse paa den, der under lige Omstændigheder tager eller beholder et Barn til Amning eller Pleje.

Er Ammen eller Plejeren Barnets Moder, kan Straffen nedsættes under det

lovbestemte Lavmaal eller under meget formildende Omstændigheder helt bortfalde.

§ 378.

Med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel straffes

a) den, der anbringer et Barn, som ham vidende lider af Kønssygdom af den i § 376 angivne Art. til Amning eller Pleje hos nogen, der ikke er gjort opmærksom paa Smittefaren. eller under Forhold, der udsætte andre Børn for Smitte. samt

b) den, der vidende om at lide af Kønssygdom af den i § 376 angivne Art lader sig optage eller forbliver i en andens Husstand, naar der i denne er Børn, eller han har undladt at gøre opmærksom paa Smittefaren.

Har den paagældende ikke været vidende om Forholdet, straffes han under de i § 376. 2det Stykke angivne Forudsætninger med Bøde eller under skærpende Omstændigheder med simpelt Fængsel.

Bestemmelsen i § 377. 2det Stykke rinder herved tilsvarende Anvendelse.

§ 379.

Overtrædelser af Forskrifter, der ere givne ved Lov eller i Medfør af Lov til Modarbejdelse af Smitte ved Kønssygdomme, straffes, naar Straf efter §§ 376—378 ikke er forskyldt, efter de Kegler, den særlige Lovgivning derom indeholder.

§ 380.

Den, som ved Beskadigelse af offentlige eller alment benyttede Vandbeholdninger bevirker, at der indtræder almindelig Mangel paa Drikkevand, eller som forvolder omfattende Nødstilstand med Hensyn til Livsfornødenheder ved Ødelæggelse af andres Beholdninger, Brud paa overtagne Forpligtelser, Udspredelse af falske Efterretninger eller andet retstridigt Forhold, straffes med Strafarbejde indtil 12 Aar.

Sker saadan Handling af Uagtsomhed, er Straffen simpelt fængsel eller Arbejdsfængsel

§ 381.

Den, der retstridig tilsætter Vandbeholdninger eller Vandløb, hvorfra Drikkevand til Mennesker eller Husdyr tages, sundhedsfarlige Stoffer, straffes med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar.

Forvoldes ved Handlingen nærliggende udbredt Fare for Menneskeliv, er Straffen Strafarbejde indtil 12 Aar.

Foretages Handlingen af Uagtsomhed, er Straffen Bøde eller simpelt Fængsel; under de i 2det Stykke nævnte Omstændigheder kan den stige til Arbejdsfængsel.

§ 382.

Straffebestemmelserne i § 381 finde tilsvarende Anvendelse paa den, der tilsætter Ting, som ere bestemte til Forhandling eller udbredt Benyttelse, Gift eller andre Stoffer, som medføre, at Tingen ikke kan bruges efter sin Bestemmelse uden Fare for Menneskers eller Husdyrs Sundhed, samt paa den, der undergiver nævnte Ting, naar de ere saaledes fordærvede, at Nydelsen eller Brugen af dem er paa angiven Maade sundhedsfarlig, en Behandling, der er egnet til at skjule deres fordærvede Tilstand.

De i § 381, 1ste og 2det Stykke foreskrevne Straffe finde endvidere Anvendelse paa den, der med Forfølgelse af den foretagne Behandling falholder eller i øvrigt søger at udbrede de paa nævnte Maade behandlede Ting.

§ 383.

Den, der uden at være strafskyldig efter § 382, 2det Stykke med Fordølgelse af Tingenes sundhedsfarlige Beskaffenhed falholder eller søger udbredt blandt Almenheden Nærings- eller Nydelsesmidler, der paa Grund af Bedærvetbed, Tilberedelse, Opbevaringsmaade eller af lignende Grunde ere sundhedsfarlige, eller Brugsgenstande, der indeholde sundhedsfarlige Stoffer, straffes med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel eller i de i § 381, 2det Stykke nævnte Tilfælde med Strafarbejde indtil 6 Aar.

Er Handlingen foretagen uden For-

dølgelse af Tingens farlige Beskaffenhed, men uden at gøre opmærksom paa denne, er Straffen simpelt Fængsel eller Bøde. Er Handlingen foretaget af Uagtsomhed, er Straffen Bøde.

§ 384.

Den, der foretager Handlinger, som ved Lov eller i Medfør af Lov ere forbudte af Hersyn til Sundhedsfare hidrørende fra Nærings- eller Nydelsesmidler, Brugsgenstande, Beboelsesrum, Naboforhold, Næringsbrug eller lignende, eller som undlader at foretage, hvad der for saadant Øjemeds Skyld er lovlig paabudt, straffes, for saa vidt Straf efter §§ 381—383 ikke er forskyldt, efter de Regler, den særlige Lovgivning derom indeholder.

§ 385.

Med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde indtil 6 Aar straffes:

a) den, som falholder eller søger udbredt blandt Almenheden som Lægemidler eller Forebyggelsesmidler mod Sygdomme Ting, om hvilke han ved, at de ere uegnede til det angivne Formaal. og at deres Benyttelse udsætter Menneskers Liv eller Helbred for Fare, samt
b) den, der ved Sygebehandling eller Fødselshjælp anvender en Behandlingsmaade, som han ved ikke er egnet til at helbrede eller modvirke Sygdommen eller tjenlig til Fødselshjælp, men udsætter de behandledes Liv eller Helbred for Fare.

Foretages saadanne Handlinger af Uagtsomhed, er Straffen Bøde eller under skærpende Omstændigheder simpelt Fængsel.

§ 386.

Med simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel straffes den, der ved Sygebehandling af Husdyr anvender en Behandlingsmaade af den i § 385 b betegnede Art. Sker dette af Uagtsomhed, er Straffen Bøde.

§ 387

Driver nogen uberettiget Virksomhed som Forhandler eller Udbreder af Lægemidler eller Forebyggelsesmidler mod Syg-

domme, eller som Læge, Tandlæge, Fødselshjælper eller Dyrlæge, straffes han, for saa vidt ikke Straf efter §§ 385 eller 386 or forskyldt, eller anden Straf er foreskrevet i den særlige Lovgivning, med Bøde eller simpelt Fængsel.

Samme Straf rammer Personer, der under Udøvelse af de fornævnte Virksomheder foretage Handlinger, der ere i Strid med de til at sikre mod de fra Virksomheden hidrørende Farer foreskrevne Regler.

§ 388.

Med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder, for saa vidt strengere Straf ikke efter Handlingens øvrige Beskaffenhed er forskyldt, straffes den, der til offentligt Skue hensætter nogen i afmægtig, bevidstløs, hypnotisk eller lignende Tilstand, medmindre Handlingen tjener videnskabeligt eller andet berettiget Øjemed.

§ 389.

Med Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den. som ved offentlige Forestillinger eller for at forberede til saadanne, uden tilstrækkelige Sikkerhedsforanstaltninger eller mod Politiets Forbud, foretager eller lader foretage farlige Legemsøvelser med Børn under 14 Aar.

Overtrædelser af andre Ferskrifter, der ere givne for at værne Børn mod Sundhedsfare, straffes efter de Regler, den særlige Lovgivning derom indeholder. for saa vidt strengere Straf ikke er forskyldt efter denne Lov.

41de. Kapitel.

Andre almenskadelige Handlinger.

§ 390.

Den, som mishandler Dyr eller ved Overanstrengelse, Vanrøgt eller paa anden Maade behandler Dyr uforsvarligt, straffes med Bøde eller simpelt Fængsel, eller under skærpende Omstændigheder med Arbejdsfængsel indtil 1 Aar.

eller følger af gældende Bestemmelser, se saaledes Bkg. 8. Marts 1892 § 5 (Tandlæger), Frd. 4. December 1672, Frd. 21. April 1812 og Frd. 28. December 1839 (Apotekere og Provisorer m. fl.), Bkg. 25. November 1896 g 22 (Jordemødre), Bkg. 1. December 1890 § 7 jfr. 2 (Bestyrere af private lærde Skoler), Lov om Sagførervirksomheden af 26. Maj 1868 § 14 og Lov om Rettens Pleje § 124 (Sagførere), Lov om Sønæring .25 Marts 1892 § 17, Sølov 1. April 1892 §§ 296 og 306 (Skibsfører, Styrmand, Maskinmester m. fl.). Lov Nr. 117, 14. Maj 1909 § 5 (autoriserede Revisorer).

Adgangen til at faa Frakendelsen af disse Virksomheder udtalt ved Dom under offentlig Sag er bundet til den i § 80, 1ste Stykke udtalte Betingelse, en i den offentlige Mening vanærende Handling, dog med de nærmere Bestemmelser, som indeholdes i den derom handlende Lovgivning, der i nogle Tilfælde udvider, i enkelte andre yderligere begrænser den almindelige Betingelse, jfr. flere af de ovenfor anførte Bud. — Med særligt Hensyn til den i LOV om Sundhedsvæsenets Centralstyrelse af 30. April 1909 § 7, 6te Stykke om Apotekere indeholdte Regel er der i Slutningen af dette Stykke tilføjet, at Afgørelsen ogsaa kan gaa ud paa blot at undergive Virksomheden en vis Indskrænkning, hvor dette har Lovhjemmel, idet det ikke er udelukket, at Spørgsmaal herom kan rejses i Forbindelse med offentlig Sag, om end Loven af 1909 hjemler borgerlig Retssag, naar Spørgsmaalet rejses isoleret.

2det Stk., der tager Sigte paa Erhvervsvirksomheder, der ikke forudsætte særlig Tillid, men blot kræve almindelig borgerlig Tillid, henholder sig ganske til de særlige herom handlende Bud dels i den hidtil gældende Ret, dels i Udkastet (se saaledes §§ 177,221,344,367,403). Naar det ogsaa her i Slutningen udtales, at den skyldige ved Dommen kan undergives visse Indskrænkninger i Udøvelsen af Næringsretten, har dette navnlig Hensyn til en Bestemmelse, som findes optaget i Forslag til Lov om Beværternæring, hvorefter den, der findes skyldig i ulovlig Beværtning med

stærke Drikke kan dømmes til at have „sin Næringsadkomst undergivet Politiets Bestemmelse". Der er saaledes givet de fornødne Kegler, for saa vidt denne eller andre lignende Bestemmelser maatte blive optaget i Lovgivningen.

3die Stk. fastsætter, at Frakendelsen kan ske enten paa Tid eller for bestandig. Udkastet ændrer ved denne Bestemmelse den bestaaende Lovgivning, der kun ganske undtagelsesvis kender tidsbegrænset Fortabelse af disse Rettigheder. Domstolene ville saaledes være frit stillede, jfr. i saa Henseende Udkastets §§ 177, 221, 344 og 367; se dog § 403, hvor Frakendelse for bestandig positivt er udelukket.

Med Hensyn til Paragrafens sidste Stk. skal bemærkes, at Æresoprejsning ikke gengiver forbrudt Næringsret. Til dennes Generhvervelse udkræves kgl. Resolution, hvor Særlovgivningen ikke har anden Regel som f. Eks. Sølov § 296, der dog rimeligvis vil tabe sin væsentligste Betydning, efter at der er aabnet Adgang til at frakende Rettigheden for en vis Tid.

§ 82

Paragrafen omhandler de Følger i familieretlige Forhold, som der bør kunne træffes Bestemmelse om ved Dom i Sager angaaende strafbare Handlinger. Udkastet ordner disse Forhold i videre Udstrækning end den gældende Ret, der kun har Regler om nogle af de i Nr. 3 omhandlede Tilfælde, jfr. Stl. § 304. Ogsaa i denne Paragraf henholder Udkastet sig iøvrigt til den gældende Lovgivning om de i Paragrafen behandlede Familieforhold, og Bestemmelsen har kun den Betydning at hjemle Afgørelse ved Dom under Sagen angaaende den strafbare Handling, hvilken Sag for enkelte Tilfældes Vedkommende kan være en privat Sag, se Nr. 3.

Hvad Nr. 1 angaar, synes det at være naturligt, at Spørgsmaalet om Omstødelse eller Opløsning af et Ægteskab efter den krænkede Ægtefælles Paastand kan afgøres under Straffesagen, naar den anden Ægtefælle har gjort sig skyldig i de i Paragrafen angivne Forhold, i Stedet for at lade den

af smitsomme Plantesygdomme eller for at værne om de i § 394 omtalte Indretningers Virksomhed, eller sigtende til skadelige Dyrs Udryddelse, straffes, for saa vidt Straf efter foranstaaende Paragrafer ikke er forskyldt, efter de Kegler, den særlige Lovgivning derom indeholder.

42de Kapitel.

Strafbare Handlinger ved Offentliggørelse af Skrift.

§ 398.

Er Udgiveren af et Skrift af strafbart Indhold paa Grund af manglende Forsæt ikke strafskyldig efter de om forsætlige Skriftet indeholdte Retsbrud gældende Straffebud, straffes han for uagtsomt Forhold,

a) naar Forfatteren pr ukendt, og Udgiveren under Afhørelse for Retten ikke vil eller ikke kan opgive ham;

h) naar Forfatteren paa **Grund** af Alder eller mangelfuld Sjælstilstand er straffri eller kan fældes til nedsat Straf, og Udgiveren ved Udgivelsen var vidende om den Omstændighed, der medførte eller gjorde det sandsynligt, at han ikke kunde straffes eller kun vilde **lide** nedsat Straf;

c) naar Straf, som Forfatteren har eller vilde have forskyldt, ikke kan eller vilde kunne fuldbyrdes, og Udgiveren ved Udgivelsen var vidende om den Omstændighed, der medførte eller gjorde det sandsynligt, at Forfatteren var unddraget eller agtede at unddrage sig Fuldbyrdelsen;

d) naar Forfatteren tidligere er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, og Udgiveren ved Udgivelsen var vidende herom.

Straffen for saadan Uagtsomhed er, for saa vidt højere Straf ikke er hjemlet ved særlig Regel, Bøde indtil 600 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder, men Bøde eller simpelt Fængsel uden saadan Grænse, dersom Handlingen, hvis der var handlet med Forsæt, kunde have paadraget højere Straf end simpelt Fængsel. Straffri er Udgiveren dog, hvis Omstændigheder op-

lyses, der udelukke, at Uagtsomhed kan læggos ham til Last.

Hvad ovenfor er bestemt om Udgiveren finder tilsvarende Anvendelse paa Forlæggeren, saafrerat nogen af de under Ltr. a—d nævnte Omstændigheder ere til Stede saavel for Udgiverens som Forfatterens Vedkommende, samt paa Bogtrykkeren, saafremt de nævnte Omstændigheder ogsaa ere til Stede for Forlæggerens Vedkommende.

§ 399.

Ere Udtalelser af strafbart Indhold offentliggjorte i et Dagblad eller andet periodisk Skrift, og er Udgiveren paa Grund af manglende Forsæt ikke strafskyldig efter det for Handlingen gældende almindelige Straffebud, straffes han for uagtsomt Forhold med de i § 398 foreskrevne Straffe, medmindre Omtændigheder oplyses, der udelukke, at Uagtsomhed kan lægges ham til Last.

§ 400.

Er et Skrift paa Grund af sit strafbare Indhold inddraget ved Dom eller ifølge Retskendelse foreløbig beslaglagt eller dets Udbredelse i Riget forbudt, og er Dommen eller Kendelsen kundgjort som nedenfor bestemt, straffes den, som derefter deltager i fortsat eller fornyet Offentliggørelse eller Udbredelse af Skriftet, med Bøde eller simpelt Fængsel, for saa vidt strengere Straf ikke er forskyldt for Handlingen.

Det paahviler Politiet at foranstalte den Dom eller Kendelse, ved hvilken det bestemmes, at et Skrift inddrages eller foreløbig beslaglægges eller dets Udbredelse forbydes, kundgjort i Statstidenden. Ophæves saadan Kendelse eller Forbud, eller bortfalder ifølge ny Dom et Skrifts Inddragelse, foranstaltes Kundgørelse herom paa lige Maade.

§ 401.

Ved Inddragelse af et Skrift i Henhold til alm. Del § 83 iagttages:

1) Er det kun Dele af Skriftet, der begrunder Inddragelsen, skulle disse betegnes i Dommen, og de øvrige Dele

blive, saa vidt muligt, paa Vedkommendes Begæring og paa hans Bekostning at udsondre og tilbagelevere;

2) Inddragelsen kan ogsaa omfatte de til Fremstillingen benyttede Plader, Former eller lignende. En benyttet Sats bliver, paa Vedkommendes Begæring og paa hans Bekostning, at foranstalte aflagt i Stedet for at inddrages;

3) Er det et fremmed, i Riget indført Skrift, som skal inddrages, kan det ved Dommen bestemmes, at Skriftet inden en fastsat Frist skal være udsendt af Riget, og at Inddragelse finder Sted, hvis dette Paalæg ikke efterkommes;

4) Inddragelsen omfatter ikke Eksemplarer, der ikke ere tilgængelige for Almenheden. og som befinde sig paa Hænder, hvorfra de ikke tilsigtes videre udbredte.

§ 402.

Er paa Grund af et periodisk Skrifts Indhold i Løbet af 1 Aar 3 Gange Straf under offentlig Sag idømt nogen, kan det ved den sidste Dom bestemmes. at Forhandling eller Udbredelse af dette Skrift paa offentligt Sted eller fra almen tilgængelige Lokaler ikke maa finde Sted i en Tid af indtil 2 Aar. Kundgørelse herom foranstaltes af Politiet optaget i Statstidenden.

Overtrædelse af saadant Forbud straffes efter de for Overtrædelse af Politivedtægt givne Regler.

§ 403

Retten til at drive Næring som Udgiver, Forlægger eller Trykker af Dagblad eller andet periodisk Skrift kan ved Dom for en Tid af indtil 5 Aar frakendes den, der i Løbet af 1 Aar 3 Gange dømmes for Offentliggørelse af Skrift af strafbart Indhold.

§ 404.

Med Bøde indtil 600 Kr. straffes Udgiveren af et Dagblad eller andet periodisk Skrift, naar han undlader at optage uforandret en Berigtigelse af faktiske Meddelelser, som Skriftet har indeholdt, eller en Henvisning til en i et andet Skrift inde-

holdt Berigtigelse, for saa vidt Berigtigelsen eller Henvisningen inden et Aar efter Meddelelsens Offentliggørelse begæres optaget af nogen, hvem Meddelelsen angaar. For at en Berigtigelse kan kræves optaget, maa den indskrænke sig til faktiske Forhold, intet strafbart indeholde og ikke give Tredjemand nogen Berigtigelsesret mod Bladet eller Tidsskriftet.

Paa lige Maade straffes Udgiveren, naar han undlader at optage Bekendtgørelse om Sags Anlæg i Anledning af Angreb, som det periodiske Skrift har indeholdt paa den, der begærer Optagelsen.

Ovennævnte Berigtigelser, Henvisninger eller Bekendtgørelser skulle optages uden Vederlag, Berigtigelser dog kun, for saa vidt de ikke overskride 50 Linier, for det overskydende mod sædvanlig Betaling for Bekendtgørelser. De skulle optages i det første eller andet — for andre periodiske Skrifters end Dagblades Vedkommende i det første — Nummer, som udkommer, efter at Optagelsen er forlangt, og som ikke allerede da var gjort færdigt til Trykning, samt med en lige saa fremtrædende Skrift og paa et lige saa iøjnefaldende Sted som Meddelelsen eller Angrebet.

Paatalen er privat. Efter Paastand kan den domfældte tilpligtes at optage den begærede Berigtigelse, Henvisning eller Bekendtgørelse i det første efter Dommen udkommende Nummer.

§ 405.

Med Bøde indtil 1,000 Kr. straffes den, der undlader at anføre sit Navn eller Firma samt Trykkested paa et af ham trykt Skrift, eller som paa et saadant Skrift gør urigtig Angivelse herom.

Samme Straf rammer den, der har til Forhandling eller Uddeling et Skrift, paa hvilket de nævnte Angivelser mangle eller ere urigtige.

§ 406.

Med Bøde indtil 1,000 Kr. straffes den Bogtrykker, der undlader senest inden en Time fra Udleveringens Begyndelse at af-

give til Politiet et Eksemplar af et af ham trykt Skrift paa ikke over 6 Ark.

Straf efter ovenstaaende Bestemmelse er ogsaa anvendelig paa den, der har et saadant Skrift til Forhandling eller Uddeling, naar ingen Bogtrykker eller ham vidende en urigtig Bogtrykker er anført paa Skriftet.

§ 407

Med Bøde straffes Udgiveren af et Dagblad eller andet periodisk Skrift, naar han undlader paa dette at angive sig som saadan.

Angives paa Skriftet en anden Person som Udgiver end den virkelige, straffes denne samt den urigtig angivne, saafremt Angivelsen er sket med hans Samtykke, med Bøde eller simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder.

Med samme Straffe straffes Forlæggeren af et saadant Skrift, paa hvilket den nævnte Angivelse mangler eller er urigtig.

§ 408.

Hvad der i foranstaaende Bestemmelser er fastsat om Skrifter, gælder ogsaa om billedlige og lignende Fremstillinger, samt hvad enten Fremstillingen af Skriftet eller det dermed ligestillede sker ved Trykken eller paa anden, mekanisk eller kemisk Maade.

43de Kapitel.

Lovens Træden i Kraft og Ophævelse at ældre Bestemmelser.

. § 409.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 19 .

Fra samme Dag ophæves: Lov om Pressens Brug af 3. Januar 1851, Lov om Straffen for Løsgængeri og Betleri af 3. Marts 1860, Almindelig borgerlig Straffelov af 10. Februar 1866, Lov af 16. Februar 1866 om Afsoningen af Bøder udenfor kriminelle Sager, Midlertidig Lov Nr. 63 af 1. April 1911 om nogle Ændringer i Straffe-

lovgivningen, samt hidtil gældende Straffebestemmelser i Love og Anordninger, som ikke opretholdes ved særlig Lov.

Til Straffebestemmelser, som ophæves i Medfør af foranstaaende Bud. hører ogsaa Regler om de Forhold, der omhandles i denne Lovs 10de og 11te Kapitel, for saa vidt intet Forbehold maatte være taget.

1ste Kapitel.

Indledende Bestemmelser.

§ 1

Udkastet begynder med i § 1 at fastsætte, hvilke Personer Loven er anvendelig paa og giver den Kegel, at det er paa alle Personer, der ere undergivne Kongerigets Straffemyndighed, alene med Undtagelse af de Personer, paa hvem Straffelov for Krigsmagten (helt eller delvis) finder Anvendelse. Hvilke disse Undtagelser ere bestemmes for Tiden i Lov 7. Maj 1881, men Begrænsningen gælder den til enhver Tid i Kraft værende militære Straffelov. Kun denne personlige Afgrænsning gives der her Norm for, medens man andetsteds vil finde Bestemmelse om andre Berøringer mellem den borgerlige og den militære Straffelov, saaledes om hvilken den tilsvarende borgerlige Straf er, der i visse Tilfælde skal anvendes i Stedet for en militær Straf, se § 27, og om hvilken Strafskyld borgerlige Personer kunne paadrage sig for nogen i Straffelov for Krigsmagten omhandlet Forbrydelse, se f. Eks. § 106.

I 2det Stykke gives den ny Bestemmelse, at Lovens almindelige Del finder Anvendelse paa alle af de i 1ste Stykke omhandlede Personer begaaede strafbare Handlinger, altsaa ogsaa hvor Handlingen er en Overtrædelse af en udenfor Straffeloven liggende Straffebestemmelse. Kun hvor noget modsat er bestemt, blive Reglerne i almindelig Del uanvendelige. Kommissionen har anset en saadan Bestemmelse for ønskelig, dels under Hensyn til den delvise Usikkerhed, Mangelen af en saadan Bestemmelse hidtil har medført, dels under Hensyn til at man har fundet det naturligt, at den almindelige borgerlige

Straffelov er det centrale, som andre Straffelove kunne henholde sig til og maa antages at henholde sig til, medmindre de udtale de modsatte. Som Tilfælde, hvor Forhehold er taget, kan henvises til Udkastets § 5 i Begyndelsen og § 39.

§ 2.

§ 2, Stykke 1 opretholder i en ændret Affattelse Bestemmelsen i den gældende Straffelovs § 1. Kommissionen, der er kaldet til at revidere den gældende Lov, nærer den Anskuelse. at der, saaledes som Opgaven er stillet, maa kunne paavises afgørende Grunde for at fravige en i den gældende Lovgivning bestaaende Regel, der er af principiel Betydning, og saadanne Grunde er der efter Kommissionens Skøn ikke i det foreliggende Tilfælde. Forhaabentlig vil det vise sig. at de Erfaringer, man har indhøstet under den gældende Straffelovs Herredømme, ere komne Udkastets specielle Del tilgode, saa at den fremtræder i en fuldstændigere Skikkelse end i den gældende Lov, men at den skulde være saa udtømmende, at der ikke vil blive Brug for Analogi, kan ikke antages, navnlig naar Hensyn tages til den evige Fornyelse af Retsforholdenes Fremtrædelsesformer. Hvad der skulde tale for at udelukke Analogi, er Hensynet til den sigtede, men dette Hensyn kan efter Kommissionens Skøn ikke være afgørende, idet Erfaringen viser, at Domstolene have udøvet den dem nu tillagte Analogiseringsbeføjelse med saa megen Skønsomhed, at dens Bevarelse ikke kan siges at rumme nogen Fare for den sigtede, i hvilken Sammenhæng kan fremhæves, at han paa saa mange andre Punkter er hjemfalden til Domstolenes fri Skøn, uden at det er muligt at binde dette, saaledes med Hensyn til Strafbarhedens Forudsætninger, hvor Domstolene frit afgøre og frit maa afgøre, f. Eks. hvad Betsbrud, Uagtsomhed, Forsvarlighed, retstridig osv. er. For Retsbelæringen af Nævninger vil Analogibeføjelsens Bevarelse ikke kunne volde praktisk Vanskelighed, naar den opnaaede tilnærmelsesvise Fuldstændighed og bl. a. den fore-

tagne Omformning af Bedragerikapitlet m. fl. tages i Betragtning.

2det Stykke er optaget særlig under Hensyn til Affattelsen af den almindelige Dels Bestemmelser, der gennemgaaaende alene tale om Handlinger. Det er en Selvfølge, at en undladelse kun er strafbar under Betingelser, der svare til dem, hvorunder en Handling er strafbar. Bestemmelsen er vel ikke fornøden, men indeholder et Supplement, som det er fundet forsigtigt at optage, se ogsaa norsk Stl. § 4 og østrigsk Udk. § 90.

3die Stykke maa ses paa Baggrund af, at Udkastet opretholder Forskellen mellem Gerningsmænd og meddelagtige; det giver en under disse Omstændigheder ønskelig Bestemmelse om et Tilfælde, i hvilket en gennem Mellemmand handlende er Gerningsmand, og drager saaledes i en Retning Grænsen mellem Gerningsmanden og den meddelagtige. Keglen omfatter ikke blot det Tilfælde, hvor Mellemmanden er personlig utilregnelig, men ethvert Tilfælde, hvor han ikke har Ansvar, derunder det vel praktisk vigtigste Tilfælde, at han svæver i Vildfarelse. I en anden Retning, nemlig med Hensyn til Bestemmelsen af Rækkevidden af at begaa en strafbar Handling, har man derimod anset det for rigtigst at overlade Afgørelsen til Teori og Praksis. Kun findes der i denne Sammenhæng Anledning til at bemærke, at der i den specielle Del paa enkelte Steder, hvor der har været særlig Opfordring dertil (se §§ 218, 345 og 346), udtrykkelig er tilføjet at den, der lader den omspurgte Handling foretage, er Gerningsmand til den — uden Hensyn til om Mellemmanden har Ansvar eller ej —, men at der deraf ingen Slutning kan drages til, at Udkastet i andre Tilfælde skulde hvile paa en modsat Forudsætning og saaledes være i Strid med, hvad der maa siges at følge af Sagens Natur og ogsaa i Almindelighed at være fast antaget, nemlig at ikke blot den, der selv eller ved dødt Redskab foretager den strafbare Handling, begaar Forbrydelsen, men ogsaa den, der opnaar sit forbryderiske Formaal ved at lade Handlingen ud-

føre af en anden — i Modsætning til den, der kun stiller sig i tjenende Forhold til en andens Forbrydelse.

4de Stk. vil blive omtalt sammen med Kap. 42.

§ 3.

Paragrafen lovfæster kun et nu almindelig godkendt Princip, at den Lov, der gælder paa det Tidspunkt, da en Handlings Strafskyld skal paakendes, bliver at anvende, dog kun for saa vidt Resultatet ikke maa blive strengere end hjemlet ved den Lov, der gjaldt, da Handlingen blev foretaget. Ved Udførelsen af denne Afvejelse maa selvfølgelig hele den ældre Lov sammenlignes med hele den ny Lov, og man kan ikke nøjes med at sammenligne Strafferammerne i de særlige Bud, som skulle anvendes. Fremgangsmaaden maa være den, at Handlingen bedømmes særskilt efter begge Love under Hensyntagen til samtlige i de paagældende Love indeholdte Bestemmelser, der ere af Betydning for Paadømmelsen, Paataleregler, Forældelsesregler, Regler om Sammenstød af Forbrydelser, skærpende og formildende Momenter osv.; den Lov, der herefter fører til det mildeste Resultat, bliver at anvende. Slutningsbestemmelsen fastslaar kun en i Teori og Praksis fast antagen Regel, som det imidlertid er fundet rettest udtrykkelig at udtale.

De fornødne Bestemmelser om Anvendelsen og Omsætningen af Udkastets ny Strafarter ere optagne i Udkastet til en Indførelseslov.

§ 4.

Paragrafen opretholder Bestemmelsen i Straffelovens § 307, hvis Princip Kommissionen ikke har fundet Anledning til at fravige. Da Bestemmelsen ogsaa skal finde Anvendelse paa strafbare Handlinger, der ligge udenfor Straffeloven, omfatter den baade Domme og Vedtagelser. Ved den valgte Affattelse har man tilsigtet at lette Paragrafens Anvendelighed og at undgaa alle de Finesser, som en saadan Regel let kan give Anledning til, og som i Realiteten ere uden Betydning. Efter

deres Lydelse vil sige, at der kun skal ses paa, for hvilken Forbrydelse og til hvilken Straf der tidligere er dømt, saa at ikke blot enhver faktisk Prøvelse af den tidligere Dom, men ogsaa retlig Prøvelse af den baade i Forhold til den da gældende Ret og i Forhold til den ny Lov er udelukket. Begrebsforandringer med Hensyn til, om en Handling henføres under den ene eller den anden Forbrydelseskategori, ville ikke vanskeliggøre Keglens Anvendelse, naar henses til den Udstrækning, i hvilken Udkastet, indfører Gentagelsesvirkning, navnlig indenfor Formueforbrydelsernes Kreds. Det vil saaledes ikke volde nogen Vanskelighed, at Udkastet indfører et nyt Begreb „Underslæb", der i den gældende Straffelov behandles som Bedrageri.

§ 5

Paragrafen har udelukkende leksikalsk Betydning for selve Lovudkastet, og dens Forklaringer finde ikke Anvendelse paa den øvrige Straffelovgivning. Den indeholder Oplysning om, hvorledes forskellige Udtryk, der bruges andetsteds i Udkastet, ere at forstaa, og som det er fundet praktisk at samle her i Stedet for jævnlig at gentage disse Forklaringer eller i alt Fald vidtløftiggøre den øvrige Del af Lovteksten paa mange Punkter.

Med Hensyn til de enkelte Litra skal kun følgende Bemærkninger gøres:

Naar der i Ltr. c tales om at sætte paa Krigsfod, tænkes der paa det Tidspunkt, da Bestemmelse er truffet om at sætte den væbnede Magt eller nogen Del af den paa Krigsfod, jfr. ved dette Ltr. §§ 105, 106, 107, 108 og 109.

Ved en Gennemgang af §§ 128, 129, 136, 166 og 316 vil det vise sig, at Affattelsen af specielle Dels Bestemmelser vinde i Anskuelighed ved at optage en Definition af, hvad Loven forstaar ved Bestikkelse og ved at kræve eller modtage Stikpenge, som sket i Ltr. d. Hvor der i Loven gøres Brug af Begreberne Bestikkelse og Stikpenge, er det selvfølgelig altid indenfor et Omraade, hvor Formaalet er retstridigt.

Ordet offentlig forekommer mange Steder i Udkastet, hvor ingen nærmere Forklaring behøves. I mange Tilfælde er det benyttet for at angive de Stat eller Kommune vedrørende Forhold, medens Ordet almen er benyttet for at betegne Forhold, der tage Sigte paa Borgerne direkte uden nogen mellemkommende statlig eller kommunal Repræsentation. Dette vil imidlertid tilstrækkelig tydelig fremgaa af Sammenhængen paa de Steder, hvor Udtrykkene ere benyttede. Kun i de Sammenstillinger, som ere optagne i Ltr. e er det fundet fornødent eller hensigtsmæssigt at give en Forklaring. Hvad særlig offentligt Sted angaar, skal Opmærksomheden henledes paa, at særegne Forhold have gjort det ønskeligt at udvide Begrebet ved Ligestillingerne i §§ 216 og 334.

I Ltr. f. er der givet Forklaring af, hvad der forstaas ved nærmeste, et Udtryk, der benyttes mange Steder, se saaledes §§ 146, 149, 200, 280, 289, 297, 302 og 307.

Da Udtrykket Dokument forekommer forskellige Steder i Udkastet, er det fundet rigtigst her i Ltr. g at give en Definition deraf jfr. iøvrigt Bemærkninger til Kap. 36.

Til Ltr. i, sidste Punktum bemærkes, at man har fundet det rigtigst at lægge Vægten paa, om for tidlig Fødsel forvoldes ved Handlingen, og ikke til — saaledes som norsk Straffelov § 9 — om Fosteret lider Skade eller gaar til Grunde. Herom findes en særlig Regel i § 252.

Ltr. j vil have Betydning ikke blot for Tyveri og andre Tilegnelsesforbrydelser, men ogsaa f. Eks. ved Beskadigelse af private eller almene Ting og ved almenfarlige Forbrydelser.

Kommissionen har overvejet, om man burde indføre den i fremmede Straffelove almindelige Todeling eller Tredeling af Lovovertrædelser. § 6 anvender en Inddeling af de strafbare Handlinger i 3 Klasser efter Straffens Størrelse: en øverste Klasse, en Mellemklasse og en laveste Klasse, og en lignende Sondring har ogsaa vist sig at være af Betydning paa enkelte andre Steder i Udkastet, til Dels dog med Benyttelse af

andre Skillelinier. At gennemføre en Deling paa dette Grundlag vil imidlertid ikke være praktisk, og i øvrigt medfører enhver Udsondring, at sammenhængende Ting splittes til Ulempe for Overskueligheden. Praktisk Betydning vilde en saadan Deling væsentligst faa i Straffeprocesloven, men Loven om Rettens Pleje har givet sine Regler uden at ty til Klassifikation. Herefter har man ikke fundet Anledning til at gaa til en saadan, udenfor vor Rets Traditioner liggende Ny-Dannelse, der tilmed vilde nødvendiggøre en Revision af alle Straffelovgivningens Særlove.

2det Kapitel.

Straffelovens Virkekreds.

Kapitlet indeholder Bestemmelserne om Straffelovens Virkekreds under Hensyn til, hvor og af hvem den Handling er begaaet, som der er Spørgsmaal om at belægge med Straf. Kommissionen har anset det for fornødent paa dette Omraade i væsentlig Grad at ændre den bestaaende Lovgivning.

Med Hensyn til de i §§ 6 og 7 indeholdte Regler bemærkes i al Almindelighed at de fastsætte de yderste Grænser for Kongerigets Straffemyndighed. Disse ere dragne vide, for at det ikke ved Straffemyndighedens unødvendige Begrænsning skal blive muligt for en skyldig at undgaa Straf, fordi der ingen Stat er, hvor han kan dømmes. At paa den anden Side som Følge af disse Regler andre Stater kunne have en med Danmark konkurrerende Straffemyndighed over den samme Handling, volder ikke nogen Vanskelighed, som ikke enten vil være fjernet, førend Sagen bringes for en dansk Domstol eller af denne ved Paadømmelsen kan tages i tilbørlig Betragtning, jfr. herved Bestemmelserne i § 8 og § 9, Stk. 2.

At der gives folkeretlig anerkendte Undtagelser fra den ved §§ (i og 7 hjemlede Straffemyndighed, er givet og udtrykkelig udtalt ved § 10, St. 1 jfr. den gældende Stl. § 8, der i sin Opregning dog ikke er ganske udtømmende. Det er saaledes med Hensyn til Søterritoriet ret almindelig erkendt (skønt ikke uimodsagt) at Staten har en Straffemyndighed indbefattende Højhedsret over dette, men den

sædvanlige Lære (opstillet saaledes af institut de droit international i 1894) hævder dog med Hensyn til fremmede Fartøjer „de passage" paa Søterritoriet, at Forbrydelser (crimes et délits) begaaede af Personer paa Skibet mod Personer eller Ting paa samme Skib, falde udenfor Kyststatens Jurisdiktion, medmindre de krænke Kyststatens eller dens ikke til Skibets Mandskab eller Passagerer hørende Undersaatters (ressortissants) Rettigheder eller Interesser. For saa vidt dette maatte være anerkendt Folkeret følger deraf en Begrænsning i Anvendelsen af § 6 Nr. 1. Jfr. endvidere de i den seneste Tid opstaaede Spørgsmaal med Hensyn til Luftskibsfarten.

Om i øvrigt en indenfor §§ 6 og 7, jfr. § 10, liggende Straffemyndighed i givne Tilfælde skal benyttes, er et Spørgsmaal, som §§ 6 og 7 ikke tilsigte at løse. Det afgøres indadtil efter andre Bud, dels i Straffeloven, dels i Loven om Rettens Pleje. Internationalt kan det komme til at afhænge af, om der bør gives en mulig konkurrerende Straffemyndighed Fortrin, hvis denne gør Krav derpaa.

løvrigt vil Udkastets Synspunkter blive belyst ved Omtalen af de enkelte Nr. i § 6 og ved Omtalen af § 7. Den i den senere Tid begyndte Anvendelse af Luftskibe og Flyvemaskiner foranlediger dog først følgende Bemærkninger, der ere af Betydning for forskellige af de i § 6 indeholdte Regler.

Luftens Befaring har fremkaldt et Spørgsmaal, der har Betydning for Straffemyndighederne, men som endnu ikke har fundet nogen anerkendt folkeretlig Afgørelse. Nogle hævde, at i Mangel af positiv modsat Afgørelse er Luften i sin Helhed fri og derfor ikke for nogen Dels Vedkommende undergivet den tilstødende Stats Straffemyndighed medførende Suverænetet, hvilket ogsaa af de samme Forfattere findes stemmende med Forholdets Natur (Fauchille i Annuaire de l'Institut de droit international 1902). Derimod har efter disse Forfattere Staterne i Kraft af Folkeretten Hjemmel til en Beskyttelses- eller Isolations-

zone (bestemt i Udstrækning efter Hensyn **til, i** hvor stor Afstand lagttagelse kan ske fra Luftskibet). Dette giver dem Eet til at hindre Spionering samt sikre mod Toldsvig. Krænkelser af Sundhedsforskrifter og af Forsvarets nødvendige Krav, hvilket med Hensyn til fremmed Luftfartøj da kun kan medføre Straffemyndighed efter § 6 Nr. 5. Ganske andre blive Resultaterne, naar Analogien fra Søterritoriet lægges til Grund. Der bliver da en Luftzone, over hvilken den tilstødende Stat har en Suverænetetsret af samme Art som over Søterritoriet, i Udstrækning bestemt efter Hensynet til, hvor langt der fra den tilstødende Stat kan naas med Kanoner eller Syn. Bliver dette eller noget lignende de internationale Forhandlingers Resultat, faar § 6 Nr. 1's Anvendelse en Udvidelse, medens Nr. 2 lider en Indskrænkning, og Nr. 3 faar en videre Anvendelse. Udkastet holder dette Spørgsmaal aabent, ved at benytte udtrykket ,,Omraade", der omfatter et eventuelt under Statens Højhedsret hørende Luftomraade.

Naar der i § 6 Nr. 1 tales om den danske Stat, er det en Selvfølge, at ogsaa dansk Søomraade, eventuelt Luftomraade, indbefattes herunder.

Nr. 2 gentager Reglen i Straffelovens § 3, kun at Hensyn ligesom i Nr. 3 er taget til Muligheden af, at der ogsaa eksisterer et folkeretlig anerkendt Luftomraade.

I Nr. 3 gives der en udtrykkelig Bestemmelse om Forbrydelser, begaaede paa dansk Fartøj, der befinder sig paa fremmed folkeretlig anerkendt Omraade, svarende i alt væsentligt **til,** hvad der ogsaa nu anses for gældende Ret. Enhver, der har en vedvarende Gerning at varetage paa Skibet, omfattes af Bestemmelsen, selv om han ikke hører til Besætningen, saaledes f. Eks. Hovmesteren; „som rejsende" er indføjet for at vise, at f. Eks. den fremmede Lods, der midlertidigt er om Bord, efter Omstændighederne ikke er inddraget under Straffemyndigheden.

I Nr. 4 gives Regel om Straffemyndigheden over danske Undersaatter, de

indfødte og de bosatte, der begaa strafbare Handlinger i Udlandet.

Bestemmelsen, som den er formet, har sin uomtvistelige Berettigelse i den Myndighed, som en Stat har over sine Undersaatter, og som har sit Modstykke i, at Staten yder sine Undersaatter Beskyttelse, ogsaa naar de opholde sig udenfor Statens Grænser. I Kraft af denne Myndighed er den i og for sig beføjet til uden Begrænsning at binde Undersaatterne til Lydighed mod sine Love ogsaa, naar de befinde sig udenfor Statens territoriale Omraade, og det uden Hensyn til, at den fremmede Stat, i hvilken Handlingen foretages, har en konkurrerende Straffemyndighed. Noget andet er det selvfølgeligt, at en Del af disse Love kun have Handlinger for Øje, der foretages indenfor dens Omraade, jfr. f. Eks. ulovlig Hvervning (110). Foretages saadanne Handlinger udenfor Staten, ere de ikke retstridige og som Følge deraf heller ikke strafbare, noget, som f. Eks. ofte vil være Tilfældet med Politiforseelser, idet de kun tilsigte Værn for lokale Interesser. Men medens Statens Ret til at udøve Straffemyndighed over sine Undersaatters Handlinger udenfor Staten saaledes er ubetinget, behøver den ikke at benytte denne Ket til den yderste Grænse. Statsinteressen kræver ikke dette med lige Styrke i alle Tilfælde. Der gives Tilfælde, hvor Staten med Føje slapper Tøjlerne og i alt Fald kun gør Brug af sin Straffemyndighed overfor Undersaatterne udenfor Staten, naar det behøves for ikke at aabne dem et Fristed til at undgaa en forskyldt Straf. Paa denne Tanke hviler den Forskel, der i § ti er gjort mellem Tilfældene under Litra a. og under Litra b. Tanken findes, om end udført paa anden Maade, ogsaa i den gældende Straffelovs §§ 5 og 6 og er godkendt i den norske Straffelovs § 12 Nr. 3.

I Nr. 4 Litra a. angives de Tilfælde, hvor den her omhandlede Straffemyndighed ikke er knyttet til nogen yderligere Betingelse. Nødvendig maa dette gælde, hvor Staten selv som saadan angribes, og kun saadanne Tilfælde tager Nr. 4 a. i

Begyndelsen Sigte paa ; ikke paa Tilfælde, hvor det er Statens private Rettigheder, der krænkes. Udtrykket den danske Stat eller dansk Statsmyndighed er brugt for at tydeliggøre, at ikke blot de Forbrydelser, der krænke Staten som Helhed falder ind under Budet, men at ogsaa de Forbrydelser medtages, der krænker Staten gennem en enkelt Myndighed f. Eks. en Embedsmand. Den forskyldte Strafs Størrelse bør ikke være afgørende, se saaledes en Række Bestemmelser om Straf for Uagtsomhed i Kap. 12.

Dernæst bør Staten ogsaa kunne gøre sin Straffemyndighed gældende i alle Tilfælde, hvor det ikke drejer sig om forholdsvis Ubetydeligheder. Naar Grænsen skal drages, kan man gaa forskellige Veje. Der kunde være Tale om at følge den norske Lovs Eksempel, at angive Grænsen for den ubetingede Straffemyndighed ved en speciel Opregning af de Straffebud, der skulde medtages under dette Litra. Men ved en saadan Omstændelighed tabes Overskueligheden, og idet der kræves en speciel Prøvelse af de enkelte Straffebuds Egnethed til at falde indenfor eller udenfor Grænsen, bliver det ikke let helt at undgaa Resultater, der synes inkonsekvente eller i alt Fald vanskelige at forklare. Udkastet har ment bedst at kunne drage Grænsen efter et almindeligt Hensyn til den foreskrevne Strafs Størrelse, nemlig om denne kan overstige simpelt Fængsel indenfor denne Strafarts almindelige Grænse, se § 21. Herved udelukkes af de af Udkastet omfattede Forhold en Del af de Handlinger, der omhandles i Kapitlerne 22 og 25, saaledes simple Legemsfornærmelser og i Reglen Ærefornærmelser, for saa vidt de ere privat Paatale undergivne, og visse Tilfælde af uagtsomme Handlinger. Disse Handlinger bør imidlertid heller ikke inddrages under dette Litra. I de Tilfælde, hvor det er paakrævet at straffe, aabner Litra b. den fornødne Adgang, og det skønnes ikke, at der er nogen Nødvendighed for at muliggøre, at Strafansvar gøres gældende, hvor dette Litras Betingelser ikke

ere opfyldte, altsaa hvor Handlingen ikke er strafbar ogsaa efter det Lands Lov, i hvilket den er foretaget. Er f. Eks. den i fremmed Stat ærekrænkede en Udlænding, kan han ikke beklage sig over, at han ikke kan faa en Dansk dømt her, naar han heller ikke kunde faa ham dømt i den Stat, hvor den paastaaede Ærekrænkelse har fundet Sted.

Begrænsningen er formuleret saaledes, at det kommer an paa, om Handlingen kan paadrage Straf af Arbejdsfængsel eller højere Straf. Det afgørende er herefter, om det Straffebud, der skal bringes til Anvendelse, har Arbejdsfængsel eller højere Strafart indenfor sin Strafferamme.

I Nr. 4 Litra b. angives de Tilfælde, hvor Straffemyndighedens Anvendelse overfor den danske Undersaat er undergivet visse Betingelser, som ikke gælde ved Litra a. Bestemmelsen har som ovenfor berørt til Formaal, at der ikke skal savnes Adgang til Strafbeskyttelse selv mod de mindre betydelige strafbare Handlinger, naar den maatte være fornøden, enten fordi der ingen anden Stat er, hvis Straffemyndighed kan paakaldes, eller fordi den skyldige er sluppen hjem, uden at den fremmede Stats Straffemyddighed (eller hvad der erstatter den) er bleven realiseret.

Det første Tilfælde er det, hvor Handlingen er foretagen udenfor fremmed folkeretlig anerkendt Omraade og vedrører saaledes ikke de Handlinger, der ere foretagne i et Land, der vel ikke har Straffemyndighed over fremmede, men hvis Suverænetet er folkeretlig anerkendt. I dette Tilfælde, samt hvor Handlingen ellers er udøvet i folkeretlig anerkendt Land, er det en Betingelse for at gøre Straffemyndigheden gældende, at Handlingen ogsaa er strafbar efter dette Lands Lov. Det kommer herved kun an paa, om Gerningsstedets Lov fastsætter Straf for en saadan Handling, medens det ikke kommer i Betragtning, om Handlingen in concrete ikke kan belægges med Straf, f. Eks. paa Grund af Paatale- eller Forældelsesregler. Tanken med at opstille Betingelsen er den, at Staten ved disse mindre betydelige straf-

bare Handlinger ikke har Grund til at fordre Lydighed mod sin Lov af Undersaatterne, naar den fremmede Stat giver dem Eet til 'at foretage den Handling, som Hjemstedets Lov forbyder.

Paa et andet Grundlag end den **i** Nr. 1—4 omhandlede Straffemyndighed hviler den, som Nr. 5 hjemler med Hensyn til Handlinger, begaaede af Udlændinge i Udlandet. Den er ikke Udspring af Statens Højhedsret, men af Statens Ret til retshaandhævelse for at forsvare egne eller andres eller fælles Interesser. I den gældende Straffelov har kun et enkelt herunder hørende Tilfælde faaet Hjemmel ved § 6 (naar Handlingen er foretaget i Udlandet af en Person, der først senere er blevet dansk Undersaat). Men baade Sagens Natur og en stor Mængde **fremmede** kontinentale Straffelove og Udkast gaa betydelig videre og med Rette.

Ogsaa her gøres der en Sondring mellem en ikke til særlige Betingelser bundet Anvendelse af Straffemyndighed (Litra a) og en anden, som er bundet til særegne Betingelser (Litra b).

Under Litra a er først nævnt Angreb paa den danske Stat. Ved at inddrage disse under dansk Straffemyndighed varetager Staten sin egen Interesse, og der er saa meget mere Grund til at gøre det, som mange af disse Tilfælde ikke ville være strafbare efter Udlandets Lovgivning eller mulig belagte med en Straf, hvis Størrelse ikke tilfredsstiller den danske Stat. Der er ikke Grund til at indskrænke dette Tilfælde ved at udsondre enkelte Statsforbrydelser. Det forudsættes naturligvis — og fremgaar ogsaa særlig af en Række Paragrafer i de specielle om Statsforbrydelser handlende Kapitler —, at Udlændingens Angreb paa den danske Stat er retstridigt, og at han altsaa ikke har haft en af Folkeretten anerkendt Hjemmel til at handle, som han gjorde. Endvidere forudsættes det ogsaa, at der ikke er nogen folkeretlig Hindring, f. Eks. i Udleveringstilfælde, imod **at** gøre Brug af denne **Straffemyndighed,** og at der

heller ikke ved Bestemmelsen gives Staten nogen Adgang til paa folkeretstridig Maade at bemægtige sig den skyldiges Person for at gøre Beføjelsen til at straffe ham effektiv. Alt dette behøver ikke udtrykkelig at siges. Ved Bestemmelsen i § 8, 1ste Stykke, der unddraget Anvendelsen af § 6 Nr. 5 fra de almindelige Paatalemyndigheder, er der draget Omsorg for, at al fornøden folkeretlig Overvejelse vil have fundet Sted fra rette vedkommendes Side. førend Paatale i Henhold til denne Regel sker.

Adgangen til at anvende danslc Straffemyndighed bør imidlertid efter Udgangspunktet omfatte flere Forbrydelser end dem, der angribe Staten, nemlig ogsaa dem, hvor Retshaandhævelsen udøves til forsvar for Staternes fælles Interesse i at bekæmpe Forbrydelser. Ogsaa heri samstemme de fleste Love, skønt de afvige en Del i Udførelsen. Nogle bruge til Afgrænsning Forbrydelsens Art i Forbindelse med dens Grovhed for en Del med særlig Hensyn til dens mulige internationale Karakter (f. Eks. Falskmøntneri) eller til, om ngrebsobjektet er en Undersaat af den Stat, om hvis Straffemyndighed der er Tale. Lægger man imidlertid Vægten paa, at Straffemyndigheden i disse Tilfælde udøves som Retshaandhævelse i Staternes fælles Interesse, føres man til at medtage alle virkelig grove Forbrydelser. i denne Repression have Staterne fælles Interesse, og der bør da ikke være nogen formel Hindring for, at denne Retshaandhævelse kan udøves uden Hensyn til Statshøjhedens Grænse — efter udtrykkelig eller stiltiende Konvention, noget, hvortil der ved § 10, Stk. 1, er taget Hensyn. Der kan jo ogsaa trygt gaas ud fra, at alle Stater ere enige om disse Handlingers Strafbarhed. Ifølge dette Synspunkt kunde man da enten følge den Vej, som den norske Stl. har fulgt, at opregne enkeltvis alle de Straffebud, der gaa ind under Reglen, eller at finde et fælles Kriterium i Straffens Størrelse. Af lignende Grunde som de ved § 6 Nr. 4 a. fremhævede har Udkastet

fulgt den sidste Vej. Til Afgrænsning af, hvad der skal betragtes som grov Forbrydelse, er der brugt den med Udkastets Straffesatser stemmende Regel, som ogsaa er fulgt i § 56, 2° og § 149, nemlig om Forbrydelsen kan paadrage højere Straf end Strafarbejde i 6 Aar.

Endelig aabner Bestemmelsen i Ltr. b Adgang til at anvende dansk Straffemyndighed i Tilfælde, hvor hverken Statens egen eller en større, for Staterne fælles Interesse kommer i Betragtning, men hvor Lovovertræderen har bosat sig eller dog befinder sig her i Landet, uden Hensyn til om Opholdet har en varigere eller blot ganske midlertidig Karakter. Opfordring til Anvendelse af Straffemyndigheden i saadanne Tilfælde kan da enten være et blot Bekvemmelighedshensyn, som Danmark enes med den fremmede Stat om at tage lige overfor en Forbryder, f. Eks., naar denne alligevel skal dømmes her, fordi han her har begaaet en anden Forbrydelse, eller det kan bero paa, at en anden Straffemyndighed ikke findes eller kan komme til at virke. Dette sidste kan fremkomme derved, at den skyldige er blevet dansk Undersaat (altsaa efter Handlingens F retagelse; det under Stl.s § 6 indbefattede Tilfælde). Er Handlingen da foretaget udenfor folkeretlig anerkendt Omraade, er Danmark den eneste Stat, der kan afhjælpe Savnet af en retshaandhævende Myndighed. Er den foretaget paa fremmed, folkeretlig anerkendt Omraade, vil den skyldige som dansk Undersaat ikke kunne udleveres, og Danmark maa da have den naturlige Pligt at øve den Retshaandhævelse, som Staten ikke vil sætte den nævnte kompetente Stat i Stand til at øve. Men i begge de nævnte Tilfælde har den danske Stat, som selv ingen direkte Interesse har i denne Straffemyndigheds Anvendelse, da al Anledning til at tage Hensyn til denne fremmede Stat, ikke blot i Henseende til Handlingens Strafbarhed i Almindelighed, men ogsaa til om ydre Strafbetingelser eller Strafudelukkelsesgrunde (Mangel af Paatalebetingelser, Forældelse, Frifindelse ved retskraftig Dom, Benaad-

ning) in concrete ere til Stede. Vilde den fremmede Stat ikke selv kunne straffe, bortfalder Grunden for Danmark til at straffe. Hertil slutter sig naturlig Reglen i § 9, 1ste Stk., sidste Pkt., hvorefter der i disse Tilfælde ikke kan idømmes strengere Straf end hjemlet ved den fremmede Lov.

I de i Litra 5. a. i Slutningen og i mange af de i Litra 5. b. nævnte Tilfælde vil Udlevering vel i Reglen finde Sted, hvor Betingelserne for en saadan foreligge, i Stedet for at gennemføre Strafforfølgning. Allerede den lettere Adgang til at faa Sagen oplyst der, hvor Handlingen er begaaet, vil tale for en saadan Fremgangsmaade. Men ofte, navnlig i Tilfælde af Sammenstød af Forbrydelser, vil det vise sig formaalstjenligt at have Regler som de foreslaaede.

§7.

Paragrafen indfører den i den gældende Straffelov ukendte Regel, at en Handling betragtes som foretaget ogsaa der, hvor Virkningen indtræder eller tilsigtes at skulle indtræde. Der haves navnlig saadanne Forhold for Øje, hvor Handling og Virkning ikke falde sammen. En Følge, der ikke er en begrebsmæssig Bestanddel af Forbrydelsen, men hvis Indtræden kan medføre en Forhøjelse af Straffen, bevirker ikke ved sin Indtræden, at Handlingen betragtes som foretaget paa det Sted, hvor den indtræder. Forøves saaledes en Voldsforbrydelse i Sverrig, og den overfaldne tager hertil, hvor han som Følge af Voldshandlingen dør, vil Danmark ikke kunne betragtes som Gerningssted. Bestemmelsen, der findes i norsk Straffelov § 12 og ligeledes er optaget i det østrigske og svejtsiske Udkast, er uden Betænkelighed og er i Overensstemmelse med, hvad der er vedtaget i 1910 paa de internationale Konferencer i Paris om den hvide Slavehandel og om Undertrykkelse af offentliggjorte utugtige Skrifter, Billeder etc. Selv i de Tilfælde, hvor det er en Udlænding, der i Udlandet foretager en Handling, hvis Virkning indtræder her i Landet, synes det

ikke at kunne bestrides, at Staten er berettiget til at benytte sin Straffemyndighed til at forsvare de her i Landet værende Retsgoder, der uden en saadan Kegel kun ere ufuldstændig beskyttede.

§ 8.

1 ste Stykke giver de fornødne Kauteler for, at tilbørlige folkeretlige Hensyn tages ved Benyttelsen af Bestemmelsen i § 6 Nr. 5. I denne Forbindelse skal henvises til den Begrænsning, som § 10 undergiver Reglerne i §§ 6 og 7. Den i 2det Stykke ommeldte Afgørelse angaaende Straf maa være en Realitetsafgørelse, men er forbindende hvad enten det er en Dom, der er afsagt, eller det er en administrativ Beslutning, der er fattet. Paatale i Kongeriget vil saaledes være udelukket, hvis Paatalemyndigheden har besluttet ikke at dekretere Aktion.

§ 9.

Selve det Grundlag, hvorpaa Straffemyndigheden hviler, tilsiger, at det er Kongerigets Straffelov, der maa anvendes, naar Kongerigets Straffemyndighed træder i Virksomhed. Dertil kommer, at det vilde være en upraktisk Regel, om danske Domstole skulde anvende fremmed Ket ved Afgørelsen. Noget andet er det, at fremmed Ret kan faa Betydning ved Bedømmelsen af, om den paatalte, i Udlandet begaaede Handling overhovedet er retstridig.

Forbeholdet om Anvendelsen af andre Statsdeles Straffelove og Bestemmelsen i sidste Stykke tiltrænger ikke nærmere Omtale.

3die Kapitel.

Straffe.

Kapitlet indeholder de Straffe, som Udkastet bringer i Forslag at anvende. Her er et Omraade, hvor Kommissionen har anset det for fornødent at foreslaa betydelige Afvigelser fra Straffeloven af 1866, idet den delvis har fulgt de Tendenser, der have faaet Udtryk i do midlertidige Straffelove af 1. April 1905 og 1. April 1911. Særlig skal nævnes, at af de hidtil hjemlede Strafarter er Fængsel paa Vand og Brød, Statsfængsel, Fortabelse af Embede, Bestilling eller Valgret ikke optaget i Udkastet, der heller ikke aabner Adgang til at anvende legemlig Revselse som Straf.

Der har indenfor Kommissionen været fuld Enighed om at afskaffe Strafarten, Fængsel paa Vand og Brød. Fra et penitentiært Synspunkt maa den betegnes som uheldig, idet den er ganske blottet for det opdragende Moment, der bør være en Bestanddel af al Straf. 1 de lavere Grader tilføjer den end ikke den Lidelse, som er tilsigtet ved dens Anvendelse, i alt Fald ikke paa Flertallet af de Personer, den anvendes paa, og i de højere Grader er Lidelsens Følger uberegnelige paa Forhaand. Fra en enkelt Side er det vel blevet gjort gældende, at det i visse Tilfælde vilde være heldigt, om man havde en kortvarig, intens Straf til Raadighed, saaledes hvor det af Hensyn til Lovovertræderens Bedrift eller Familie var ønskeligt at afkorte Straffen, eller hvor det er en Udlænding, som det er rimeligt at skille sig af med saa hurtig som muligt. De førstnævnte Hensyn, der ere Strafskylden ganske uvedkommende, kan der imidlertid raades Bod paa paa anden Maade: ved

betinget Dom eller delvis Benaadning, og at give en Undtagelsesbestemmelse for det sidstnævnte Tilfælde vilde være internationalt odiøst.

Da simpelt Fængsel efter Udkastets Kegler nærmest er custodia honesta, vil Statsfængsel som særlig Strafart kunne bortfalde. Det ses for øvrigt ikke at have været anvendt efter Straffelovens Ikrafttræden.

Fortabelse af Embede eller Bestilling bør ikke anvendes som Straf. Fortabelsen er en Følge af, at Indehaveren har gjort sig skyldig i en i øvrigt strafværdig Handling. Noget andet er det, at det vil være naturligt at lade Straffen bortfaldte, naar Stillingen frakendes paa Grund af et udvist lovstridigt Forhold, der dog kun vil paadrage en mindre Straf, se § 51. At lade Valgrets Forbrydelse være en Straf, er i Uoverensstemmelse med Grundlovens Regler. De nærmere Regler om, hvilke andre retlige Følger end Straf en Lovovertrædelse kan medføre, findes i det 11te Kapitel.

§ 11.

De Strafarter, Udkastet anvender, ere angivne i §11. Som det fremgaar af denne Paragraf, har Kommissionen ment at burde bibeholde Dødsstraffen, idet der ikke efter dens Skøn er afgørende Grunde til at gaa bort fra den gældende Ret paa dette Punkt, hvor den vist maa siges at_vere i Overensstemmelse med den almindelige Retsbevidsthed i Folket. Der findes ikke Grund til at optage en almindelig Drøftelse af, hvad der er fremført og kan fremføres for eller imod Dødsstraffens Bevarelse. Spørgsmaalet har i Tidernes Løb været gjort til Genstand for saa alsidige og indgaaende Undersøgelser, at en fortsat Fremførelse af Grunde pro et contra i Motiverne neppe vil gøre nogen Forandring i Rækkerne af Dødsstraffens Forsvarere og Modstandere.

De Tilfælde, hvor Udkastet aabner Adgang til Anvendelse af Dødsstraf, falde i to Grupper: 1) De groveste Statsforbrydelser §§ 101, 105 og 123 samt §§ 117 og 124 og 2) Manddrab § 242. Dødsstraffen

er, i Modsætning til den gældende Ret, aldrig foreskrevet som obligatorisk Straf. Udkastet stiller den kun til Raadighed ved enkelte Forbrydelser, der høre til de groveste eller maa henregnes hertil, naar de foretages under særdeles skærpende Omstændigheder. Dette gælder først og fremmest i de Tilfælde, hvor Forbrydelsen objektivt viser sig som et Led i en Krig mod Samfundet, og hvor Dødsstraffens Anvendelse i det givne Tilfælde er Samfundets Forsvar mod en staaende Kamp mod Samfundet, af hvilken den enkelte Handling, som nu straffes, kun er et enkelt Udslag, der kan ventes efterfulgt af andre, med andre Ord: et Forsvar mod anarkistiske Misgerninger, hvad enten de skyldes organiserede Bander eller uorganiserede Bevægelser, som have bredt sig i vide Lag af Befolkningen og give sig Udslag i Dynamit- eller Bombeattentater eller lignende. Overfor disse Forbrydelsformer vil det aldrig lykkes nogen Teori at faa Dødsstraffen udelukket. Det drejer sig om Samfundets Sikkerhed og Eksistens. Findes Adgang til Dødsstraf ikke hjemlet i den almindelige Straffelov, vil man ty til Standret og Krigsstraffelovens Anvendelse, til Belejringstilstand og lignende ekstraordinære Forholdsregler for under disse Forhold at gøre Brug af Dødsstraffen. Til dette Tilfælde har man dog ikke ment at kunne indskrænke Adgangen til at anvende Dødsstraffen, idet det maa erkendes, at visse Forbrydelser ogsaa under andre Omstændigheder kunne være af en ualmindelig grov Karakter. Hvad særlig Manddrab angaar har Udkastet i saa Henseende opgivet den gældende Rets Fremhævelse af det overlagte Manddrab. Overlæg vil i mange Tilfælde med Rtette kunne betegnes som en særdeles skærpende Omstændighed, men sikkert er det, at Overlæg ikke altid kan karakteriseres saaledes, f. Eks. ikke hvor det overlagte Drab har sin Rod i Jalousi, Næringssorg, religiøse Skrupler, Medlidenhed osv. I Stedet for dette Hensyn har Udkastet da sat det almindelige: under særdeles skærpende Omstændigheder. Straffebestemmelsen kan naturlig ikke give nær-

mere Bestemmelse af, hvad der er særdeles skærpende Omstændigheder; det maa overlades til Domstolenes Vurdering i det enkelte Tilfælde, og man tør gaa ud fra, at .Dødsstraffen kun vil blive anvendt, hvor man staar overfor en i høj Grad oprørende Misgerning.

Ved § 12 ændres Keglerne om Fuldbyrdelsesmaaden derhen, at Dødsstraf fremtidig skal fuldbyrdes med Faldøkse, en Ændring, som baade æstetiske Hensyn og Hensynet til den domfældte kræver. Reglerne om, hvad der i øvrigt skal iagttages ved en Dødsstrafs Fuldbyrdelse, ere ikke optagne i Udkastet til Straffeloven, men i det udarbejdede Udkast til en dette Forhold vedrørende kgl. Anordning er det bragt i Forslag at udelukke den store Almenhed fra Fuldbyrdelsen, medens Offentlighedens Kontrol udøves gennem 12 voksne Personer, der udpeges af vedkommende kommunale Raad paa det Sted, hvor Fuldbyrdelsen iværksættes. Foruden disse Personer kan Politiet give andre særlig Tilladelse til at overværeEksekutionen, jfr. herved et tidligere i Kigsdagssamlingen 1882—83 behandlet Forslag.

Af Frihedsstraffe anvender Udkastet tre Strafarter: Strafarbejde, Arbejdsfængsel og simpelt Fængsel. Strafarbejde tænkes benyttet som Straf dels for de grovere Forbrydelser, dels for Forbrydere, hvis Fortid gør det antageligt, at en strengere Behandling er paakrævet. Arbejdsfængsel indenfor denne Strafarts almindelige Kammer, vil komme til at træde i Stedet for følgende i den gældende Ret kendte Strafarter: Forbedringshusarbejde i de lavere Grader, Fængsel paa Vand og Brød, Fængsel paa sædvanlig Fangekost og Tvangsarbejde. Arbejdsfængslet vil blive anvendeligt paa Mellemklassen af Forbrydelser, medens simpelt Fængsel vil ramme de Lovovertrædelser, som vel maa stemples som saadanne, men som dog ligge under den egentlige Kriminalitets Niveau. Det har været gjort til Genstand for Overvejelse, om man skulde sammensmelte Strafarbejde og Arbejdsfængsel til en Strafart i Lighed med, hvad f, Eks. den norske

Straffelov har gjort. Disse to Strafarter frembyde mange Lighedspunkter, men Kommissionen har dog ment, at afgørende Grunde tale for at bevare Sondringen. Man har i saa Henseende lagt Hovedvægten paa, at der ved en Mellemstraf mellem Strafarbejde og simpelt Fængsel bevares den naturlige Forskel mellem Forbrydelser, der fortjene at mærkes med den strengeste Strafart, som Staten regelmæssig anvender, og Forbrydelser, der vel bør mødes med en strengere Straf end simpelt Fængsel, men dog ikke med et saa dybt og varigt Mærke i den almindelige Bevidsthed som det, der rammer den, der belægges med Strafarbejde. Det er ikke nok, at en Forbryder af Mellemklassen kun dømmes til **en** kortere Straf. Strafarten, hvortil han dømmes, bør ogsaa være en anden. Ved Delingen opretholdes en i Forholdet mellem Forbrydelserne og i den almindelige Opfattelse grundet naturlig Forskel. Særegne Anvendelser, som Udkastet gør af Arbejdsfængsel som Strafart, se saaledes § 56, opfordre yderligere til Sondringens Fastholdelse.

Forskellen mellem de forskellige Arter af Frihedsstraf kan kortelig angives saaledes: Ved Strafarbejdes Udstaaelse arbejder Fangen for det Offentlige; den Godtgørelse, han faar for sit Arbejde, er Belønning for god Opførsel. Ved Udstaaelse af Arbejdsfængsel arbejder Fangen pligtmæssig, men for sig selv; kun maa hans Fortjeneste reguleres, da en Fanges Arbejde regelmæssig ikke kan ligestilles i Værdi med den fri Arbejders. Ved **Anvendelsen** af simpelt Fængsel tilsigtes det kun at ramme den domfældte med Frihedsberøvelse, medens der iøvrigt forbeholdes ham Bestemmelsesfrihed paa alle Omraader indenfor de Grænser, som maa drages af Hensyn til Fængselsordenen.

Udkastets Ordning af Strafarbejdet afviger fra de nugældende Bestemmelser paa følgende Punkter:

Sondringen mellem Forbedringshusarbejde og Tugthusarbejde er opgivet som betydningsløs. Denne Afvigelse fra den bestaaende Tilstand vil ganske vist have

den Følge, at det bliver Fængselsmyndighederne og ikke som nu Domstolene, der træffe Valget af Strafarbejdets Udstaaelsesmaade indenfor de af Loven optrukne Linier, men dels maa Fængselsmyndighederne anses for at være fuldt saa vel rustede til at træffe dette Valg som Domstolene, dels bar Administrationen allerede nu en Beføjelse til at lade en idømt Forbedringshusstraf udstaa i Fællesskab i Stedet for, som Keglen er, i Celle, jfr. Strl.s § 13.

Strafartens Minimum er sat til 1 Aar i Overensstemmelse med de Anskuelser, der almindelig raade indenfor Fængselsvidenskaben, og som gaa ud paa, at intet varigt Resultat vil kunne opnaas, hvis Fængselsmyndighederne ikke i det mindste have et Aar til Kaadighed til Paavirkning og Behandling af Personer, overfor hvem den strengeste Art af Frihedsstraf skal bringes til Anvendelse.

Afkortning af Straffetidens Længde paa Grund af Straffens Udstaaelse i Enrum er afskaffet som grundløs. Udstaaelsen i Enrum er ikke nogen Skærpelse af Straffen, men kun Udtryk for den i visse Tilfælde penitentiært set rigtigste og virkningsfuldeste Udstaaelsesmaade, og en Udstaaelsesmaade, som den domfældte i grumme mange Tilfælde selv foretrækker. Efter indvundne Erfaringer bar Ophold i Celle, selv i en temmelig lang Aarrække, ikke en saadan skadelig Indflydelse paa Fangens legemlige eller aandelige Tilstand, at Afkortning af denne Grund er paakrævet. Lider en Fange under Opholdet i Enrum, bør der raades Bod derpaa ved Lempelser i Afsondringen, ikke ved at afkorte Straffen.

Samtidig med at Udkastet ophæver Afkortningen af Straffetiden paa Grund af Straffens Udstaaelse i Enrum, indfører det Adgang til Løsladelse paa Prøve, naar 2/3 af Straffetiden og mindst 1 Aar er forløbet. Man har ment at burde indføre denne delvise Nydannelse i vor Eet. Adgangen til Løsladelse paa Prøve er gjort adskillig videre end den ved § 17 i Anordning 13. Februar 1873 hjemlede betin-

gede Benaadning. Der aabnes Fangen Mulighed for ved Flid og god Opførsel at opnaa Afkortning af Straffetiden, kun at et Aar ogsaa her er sat som Minimum, da dette Tidsrum som tidligere anført er anset for at være det korteste, der kan stilles til Raadighed for Strafanstaltens Paavirkning, naar varige Resultater med en Fange skulle kunne opnaas, og det herefter vilde være fornuftstridigt ved en almindelig Regel at give Adgang til at nedsætte dette Minimum. Bortset herfra vil enhver Fange have Udsigt til ved at udvise rosværdigt Forhold i nogen Grad at forkorte sin Straffetid. Utvivlsomt klæber der den Fare ved dette Institut, at det opfordrer til Hykleri og Gaaen under Øjnene og saaledes kan bidrage til at fremelske slette Sider i Fangernes Karakter i Stedet for at styrke de gode; men dels vil det sande Sindelag sjelden forblive skjult, dels synes de Fordele, som ere forbundne med en saadan Løsladelse paa Prøve, saa overvejende, at det findes ubetænkeligt at indføre den. Dertil kommer, at det i den Udkastet medfølgende Fængselsanordning er foreslaaet sat som Betingelse for Straffens endelige Bortfald, at Fangen i mindst 3 Aar efter Løsladelsen fører et retskaffent og arbejdsomt Liv, hvorved der i et saa langt Tidsrum lægges en Dæmper paa slette Tilbøjeligheder, at disse muligvis træde saaledes i Baggrunden, at den løsladte i Fremtiden vil være bedre rustet til at modarbejde dem. En Forudsætning for, at Løsladelsen paa Prøve skal føre til gode Kesultater, er det, at den løsladte, under saa skjulte Former som mulig, hos Fængselsselskaber eller andre finder den pekuniære og moralske Støtte, som han i Almindelighed ikke kan være foruden, naar han skal genvinde en hæderlig Stilling i Samfundet.

Med Hensyn til Arbejdets Art forudsætter Udkastet selv i §§ 13 og 14, at Friluftsarbejde udenfor Anstaltens Omraade kan finde Sted, og peger derved paa, at man anser det for at være ønskeligt, at Friluftsarbejde søges gennemført i videre

Udstrækning end hidtil, idet man mener, at denne Arbejdsform i det store og hele særlig egner sig til at befordre Fangens legemlige og moralske Udvikling, en Anskuelse, der bestyrkes ved de Erfaringer, der i Aarenes Løb ere indvundne baade i Udlandet og her i Landet.

Angaaende Fuldbyrdelsesmaaden optager Udkastet kun de store Grundtræk og overlader det til kgl. Anordning at give Detailbestemmelserne. Man opnaar derved, at nye Tanker og nye Erfaringer paa Strafudstaaelsens Omraade kunne omsættes til Handling, uden at det gøres fornødent at sætte det langsommere virkende Lovgivningsmaskineri i Virksomhed. Lovgivningens Opgave paa dette Omraade bør være at drage de yderste Grænser for Administrationens Beføjelser, og Administrationens Bevægelsesfrihed bør indsnævres saa lidt som mulig. Udkastets Kegler angaaende Udstaaelsesmaaden gaa ud paa, at Strafarbejdet enten udstaaas i Enrum eller i Fællesskab, dog at det i visse Tilfælde, navnlig overfor unge Personer, der ved Fuldbyrdelsens Begyndelse ikke have fyldt 21 Aar, tilstedes at gøre saadanne Modifikationer i Afsondringens Gennemførelse, som en formaalstjenlig Behandling af disse Personer gør ønskelig. Afsondring om Natten bør saa vidt mulig gennemføres, men det har dog været nødvendigt at indskrænke det bestemte Paabud i saa Henseende i § 14, Stk. 2 til de Tilfælde, hvor Fangen tilbringer Natten i Anstalten, idet Afsondringens Gennemførelse i Reglen vil være umulig, naar Arbejdet udføres borte fra Anstalten, hvor ofte kun mere primitive Opholdsrum haves til Raadighed. Da der vil kunne forekomme Tilfælde, hvor det vil være heldigt at kunne fravige de i §§ 14 og 15 opstillede Regler, maa der forbeholdes Justitsministeren Ket til efter Anstaltsstyrelsens Indstilling at træffe anden Ordning i det enkelte Tilfælde.

Arbejdsfængsel vil efter Udkastet blive den almindeligst anvendte Strafart. Da de Personer, der ville komme til at udstaa denne Straf, ville blive af meget forskellig Beskaffenhed, maa Behandlingen

blive meget forskelligartet, navnlig maa Straffetidens Længde og Fangernes Alder blive afgørende for, under bvilke Former og i hvilken Udstrækning de ville kunne undergives moralsk Paavirkning gennem Undervisning, Foredrag o. lign. Ligeledes vil det aal, man kan sætte for den faglige Sysselsættelse, blive paavirket heraf. Udkastet indskrænker sig derfor til kun at fastslaa Hovedreglerne for Behandlingen samt til udtrykkelig i § 20 at udtale, at særlige Bestemmelser kunne træffes i alle Tilfælde, hvor Fangernes Beskaffenhed opfordrer hertil, se i saa Henseende navnlig §56 1° og *2°*. Udkastet forudsætter, at Frilufts-arbejde ogsaa her vil blive bragt i Anvendelse. Det fastslaar, at Arbejdsfængslet skal udstaas enten i Enrum eller i Fællesskab, og angiver Hovedprinciperne, hvorefter Sondringen skal gøres, men aabner Adgang til at fravige Beglerne, naar det i et foreliggende Tilfælde maatte være ønskeligt. Navnlig vil Arbejdets Art og Fangens Alder eller Helbred ofte kræve en Afvigelse fra den fuldstændige Afsondring. Løsladelse paa Prøve indgaar som Led ogsaa i denne Strafart, dog at mindst m Maaneder af Straffetiden skal være udstaaet. For de Fangers Vedkommende, der idømmes kortere Tids Arbejdsfængsel, har man nemlig ikke anset det for paakrævet at indføre Løsladelsen paa Prøve, idet man saavel med Hensyn til disse Personer som med Hensyn til de Personer, der idømmes simpelt Fængsel, er gaaet ud fra, at de ikke ere egentlig fordærvede og derfor heller ikke trænge til den l'aavirkning, som Løsladelsen paa Prøve skulde udgøre et Led af. Dette Moment ville Domstolene ved Fastsættelsen af Straffetidens Længde naturlig tage i Betragtning. løvrigt henvises alle Detailspørgsmaal til Behandling i kgl. Anordning.

Medens der med Hensyn til Udstaaelsesstedet ikke sker nogen Forandring for Strafarbejdes Vedkommende, der i Fremtiden ligesom nu skal udstaas i Statsanstalter, stiller Sagen sig anderledes for Arbejdsfængsels Vedkommende. De fleste af de Strafarter, som Arbejdsfængslet skal

afløse, udstaas nu i Anstalter eller Fængsler, der ejes og drives af Kommunerne for egen Regning. Skal man naa de Resultater med Hensyn til Fangernes Retledelse og Forbedring, som Kommissionen mener, at man har Føje til at vente af en almindelig Gennemførelse af en med Arbejdstvang forbunden og iøvrigt penitentiære Hensyn tagende Frihedsberøvelse, maa Staten tage Straffuldbyrdelsen i sin Haand, da man kun derved kan opnaa en rationel Udførelse af de Foranstaltninger, der efter Kommissionens Skøn maa træffes, for at Fangerne kunne faa det moralske, intellektuelle og materielle Udbytte af Straffen, som tilsigtes, hvilken Betragtning med særlig Styrke gør sig gældende, hvor der er Tale om en ikke ganske kortvarig Straffetid. Naar Udkastet bringer i Forslag, at Arbejdsfængsel som Regel skal udstaas i Anstalter eller Anstaltsafdclinger, der tilhøre Staten eller dog staa under dennes Styre, er det i Overensstemmelse med, hvad der i Udlandet er den almindelig Ordning, at Straffuldbyrdelsens Gennemførelse er en Opgave, som det paahviler Staten at varetage.

Ved de herhen hørende Reglers Udformning har Kommissionen ladet sig lede af Hensynet til at tilstræbe en Udnyttelse af de bestaaende Arresthuse og Tvangsarbejdsanstalter i saa vid Udstrækning som mulig. Man vilde anse det for det bedste, om al Arbejdsfængselsstraf blev udstaaet i særlige, Staten tilhørende eller under dens Styre staaende Anstalter. Da det imidlertid ved Siden heraf vilde være nødvendigt at have kommunale Arresthuse f. Eks. for Varetægtsfanger og Personer, der afsone Alimentationsbidrag, og ligeledes kommunale Tvangsanstalter til Udstaaelse af disciplinære Straffe for Fattiglemmer, og da de eksisterende Arresthuse og Tvangsarbejdsanstalter ville kunne rumme flere end saadanne Personer, har man anset det for forsvarligt at tilstede, at Arbejdsfængsel under 3 Maaneder efter Justitsministerens Bestemmelse skal kunne udstaas i Arresthuse eller Arbejdsanstalter, selv om de staa under kommunalt Styre.

I disse kortere Tidsrum vil en mere gennemført penitentiær Behandling ikke udkræves. Hovedsagen er, at Fangerne holdes til Arbejde, for at man ikke skal være udsat for, at Fængselsopholdet skulde virke nedbrydende paa dem. Baade af Hensyn til de Personer, som disse Anstalter iøvrigt komme til at rumme, navnlig dem, der udstaa simpelt Fængsel, og af Hensyn til Muligheden af at kunne gennemføre Arbejdstvangen effektivt, derunder ogsaa Sikkerhed for, at tilstrækkeligt og passende Arbejde haves for Haanden, er Keglen i § 22 om Justitsministerens Fordelingsret givet. Det vil derved kunne opnaas, at der af de indenfor det enkelte Amt til Raadighed staaende Arresthuse udpeges et eller flere, hvor de Personer samles, der indenfor Amtet ere dømt til Arbejdsfængsel i et saadant Tidsrum, at Justitsministeren i Henhold til § 17 Stk. 2. har bestemt, at Straffen skal udstaas i et under kommunalt Styre staaende Arresthus. Man vil kunne naa til den Ordning, at et enkelt eller enkelte Arresthuse kun huse Arbejdsfanger og mulig Varetægtsfanger, medens Amtets øvrige Arresthuse ere forbeholdte andre, overfor hvem Frihedsberøvelse skal iværksættes, og vil derved kunne opnaa, at baade Betjening og Arbejdsmængde vil kunne i alt væsentligt tilfredsstille de Fordringer, der kunne stilles til denne Strafart i dens laveste Grader. — I sin Hovedbestemmelse vedrørende Udstaaelsesstedet for Arbejdsfængsel linder Udkastet ingen Grund til at tage Stilling til Spørgsmaalet, om Staten skal være Ejer eller kun dispositionsberettiget over vedkommende Anstalt. Dette er kun et finansielt Spørgsmaal, som Forholdene i hvert enkelt Tilfælde kan gøre det ønskeligt at ordne paa den ene eller den anden Maade. Hvad det kommer an paa er, at Anstalten staar under Statens Styre, saa at Staten umiddelbart har fuld og uindskrænket Bestemmelsesret med Hensyn til Bygningers Indretning, Vedligeholdelse og Omdannelse samt til Personalets Ansættelse og Afskedigelse, hvoraf Konsekvensen vil blive, at Staten i første Række maa bære de med disse Foranstaltninger forbundne

Omkostninger. Dette udelukker dog ikke. at det vil kunne paalægges Kommunerne at deltage i Udgifterne, idet der f. Eks. kunde paalignes dem en Bidragspligt i Forhold til de Udgifter, som Straffuldbyrdelse nu koster dem, udregnet enten i Forhold til den enkelte Sag eller efter en paa en Gennemsnitsberegning hvilende Norm. Kommissionen gaar efter anstillede Undersøgelser ud fra, at en Del af de bestaaende Arresthuse og Tvangsarbejdsanstalter med nogen Udvidelse og Ombygning ville kunne gøre Fyldest ved Udstaaelsen af Arbejdsfængsel, selv i denne Strafarts højeste Grader. Det vil sikkert være det økonomisk mest fordelagtige at samle Arbejdsfængselsfangerne i saa faa Anstalter som mulig, navnlig de Fanger, der ere idømte Arbejdsfængsel i 1 Aar eller derover. Det vil være absolut nødvendigt, at der haves to særlige Anstalter til Raadighed for de i § 56, 1ste og 2det Stykke omhandlede Personer; dog vil der intet være til Hinder for, at disse Anstalter have Økonomi tilfælles med en Strafanstalt og saaledes blive en Afdeling af en samlet Strafarbejds- og Arbejdsfængselsanstalt. For Kvindefangers Vedkommende vil det under Hensyn til det ringe Antal Fanger utvivlsomt være nødvendigt at have en Anstalt, der deles i en Afdeling for Udstaaelse af Strafarbejde og en Afdeling for Udstaaelse af Arbejdsfængsel. Den nærmere Udførelse af, hvad her er antydet, henskydes imidlertid til den kgl. Anordning.

Bestemmelserne i § 21 en: i Overensstemmelse med, at Udkastet, som foran bemærket, tilstræber ved Anvendelsen af simpelt Fængsel kun at berøve den domfældte Friheden, medens der i øvrigt saa vidt mulig ikke gøres nogen Indskrænkning i hans liestemmelsesfrihed. De særlig fremhævede Tilfælde i § 56, 3° og § 243 svare i alt væsentlig til de Forhold, paa hvilke Statsfængsel efter de nu gældende Regler er anvendeligt.

Ved Fastsættelsen af Minimum baade for Arbejdsfængsel og for simpelt Fængsel har man ønsket at komme bort fra de ganske kortvarige Frihedsstraffe, der efter

Kommissionens Mening bør afløses af Bødestraf. Kun i enkelte særlige Tilfælde, og da af Hensyn til Lovovertrædernes særegne Beskaffenhed er man gaaet til kortere Tids Arbejdsfængsel, jfr. saaledes §§ 163, 164, 324 og 327.

Med Hensyn til Bødestraffen foreslaar Udkastet en mindre Forhøjelse baade af Minimum og Maksimum, der dels har sin Forklaring i Forholdet mellem Penges Værdi nu og deres Værdi, da Straffeloven af 1866 udkom, og derhos tilstræber at undgaa, at der i fremtidige Speciallove, hvor der ikke er særlig Grund dertil, foreskrives selvstændige Bødesatser, hvorved Hensynet til Ensartethed paa dette Omraade jævnlig uden Grund tilsidesættes. Angaaende Fastsættelsen af Bødens Størrelse henvises til den i § 48 indeholdte Udmaalingsregel. Man har fundet det rettest udtrykkelig at udtale, at Politiet kan tilstede, at en Bøde betales afdragsvis, hvorimod man ikke har ment at burde tillægge bødefældte nogen Ret i saa Henseende, da det i mange Tilfælde vilde vanskeliggøre Keglens Gennemførelse, navnlig i de større Jurisdiktioner; den afdragsvisc Betaling maa betragtes som en Begunstigelse, der indrømmes den bødefældte, og som han i og for sig ikke kan gøre Krav paa. Det gøres til Regel, at den helt eller delvis ikke betalte Bøde skal inddrives hos den skyldige, naar det skønnes at kunne ske, uden at bødefældtes Livsvilkaar ville lide føleligt Skaar. Kommissionen har ment, at denne Ændring i den bestaaende Retstilstand er paakrævet. Det offentlige bør ikke kunne tvinges til at anvende en strengere Strafart, end der i og for sig findes forskyldt, fordi den skyldige foretrækker at være Friheden berøvet en kortere Tid fremfor at miste den paalagte Pengebod, hvad enten han ledes af Gerrighed, Ønsket om at staa som Martyr eller af et hvilket som helst andet Motiv. Den foreskrevne Begrænsning i Adgangen til at inddrive Bøden, vil sikre tilstrækkelig mod, at Inddrivelsen rammer haardere end tilsigtet. Skønnet maa udøves af den straffuldbyrdende Myndighed, der selvfølgelig er be-

rettiget til at omgøre sin Beslutning, hvis det f. Eks. under Fogedforretningen maatte vise sig, at bødefældtes Formueforhold er ringere end antaget. Det skal blot bemærkes, at bødcfældte vil kunne gøre det i Konkurslovens § 160 hjemlede beneficium competentiæ gældende, og at Bødekrav maa vige for Erstatningskrav.

Reglen i § 23, Stk. 4 har sit Forbillede i f. Lov 13. August 1885 og er i Overensstemmelse med et i Justitsministeriet udarbejdet, Kommissionen tilstillet Forslag til Lov om Ændringer i Lov om Pressens Brug af 3. Januar 1851 m. m. Forbeholdet i 5te Stk. 1ste Pkt. har Hensyn til forskellige Bestemmelser i Særlovgivningen. Som herhen hørende Bestemmelser skal eksempelvis nævnes: Lov Nr. 85 15. Maj 1903 § 28, Lov Nr. 104 s. *D.* § 42, 2det Stk., Lov Nr. 110 om Indkomstskat til Københavns Kommune 18. April 1910 § 28, 2det Stk. Med Hensyn til Forbeholdet i 5te Stk. 2det Pkt. kan nævnes: Lov om Beskatningen af Brændevinsbrænding 1. April 1887 § 46 jfr. Lov Nr. 96 af 8. Maj 1908 § 9, 2det Stk., Ølskatten af 1. April 1891 § 18, Stk. 3.

Forinden Omtalen af § 23 afsluttes, skal det endnu bemærkes, at Kommissionen har overvejet, om man mulig kunde aabne bødefældte Adgang til at arbejde Bødens Beløb af ved Arbejde for det Offentlige. Man har imidlertid opgivet denne Tanke som uigennemførlig, hvilket er i Overensstemmelse med det Resultat, man er kommet til i Norge.

I § 24 gives Regel om den subsidiære Straf, der skal træde i Stedet for Bøde, af hvilken Betaling ikke opnaas. Man er blevet staaende ved som Hovedregel at anvende en Frihedsstraf, der skal udstaas efter Reglerne om simpelt Fængsel, idet det fra forskellig Side er blevet hævdet, at man ikke i Almindelighed bør omsætte den laveste Strafart til en forholdsvis streng Art af Frihedsstraf. Bøder, der ikendes eller vedtages for en Domstol, skulle dog afsones efter Reglerne om Arbejdsfængsel, naar det maa antages, at Hensættelse i simpelt Fængsel, altsaa i Fængsel uden Arbejdspligt, ikke

vilde passe, og Udkastet fastslaar, at dette er Tilfældet, naar den paagældende i Løbet af det sidste Aar har udstaaet strengere Frihedsstraf end simpelt Fængsel eller mere end en Gang afsonet Bøde. Det kan naturligvis volde Vanskelighed at paase, om disse Betingelser ere til Stede, men da manglende Konstatering kun vil medføre mildere Behandling, kan der ingen Betænkelighed være ved Ordningen. Dommeren træffer — ligesom nu i kriminelle Sager — Afgørelse af, hvorledes og i hvor lang Tid Bøden skal afsones, hvis den ikke betales. Udkastet sætter 6 Maaneder som Maksimum for Afsoningsstraffen uden Hensyn til Bødens Størrelse. Man kommer derved bort fra de nu kendte ganske urimelige lange Afsoningsstraffe, som kunne indtræde, hvor Bødens Størrelse fastsættes efter et rent objektivt Hensyn saasom efter Udbyttet eller et besveget Beløbs Størrelse, eller hver sysselsat Person, for hver brugt Dag, hvert indført Spil Kort, hvert fanget eller fældet Vildt o. lign. Dommeren, der ved Fastsættelsen af Bødens Størrelse efter § 48 skal tage Hensyn til den skyldiges Kaar, bør iøvrigt være frit stillet ved Afsoningsstraffens Fastsættelse og ikke bundet til en arithmetisk Beregning, hvilket vilde føre til ganske urimelige Resultater. Til den større Bøde, der paalægges den, der formodes at være vel stillet, bør der ikke svare en forholdsmæssig højere Afsoningsstraf. Denne bør fastsættes under Hensyn til, hvad der efter Forseelsens Beskaffenhed findes passende. Bøder, der paalægges ved administrativ Stats eller kommunal Myndigheds Afgørelse, afsones altid efter Keglerne om simpelt Fængsel. Her bør man have en bestemt Skala at gaa efter, baade under Hensyn til Forseelsens Beskaffenhed og de Myndigheder, der paalægge Bøden. Med Hensyn til disse Myndigheder benytter Udkastet en meget vidtrækkende Betegnelse, for at gøre det utvivlsomt, at slige Bøder kunne afsones uden Hensyn til, hvilken Myndighed der har paalagt den. Den valgte Skala fører til mildere Resultater end Skalaen i Lov 16. Fbr. 1866, hvilket staar i naturlig For-

bindelse med, at Afsoningsstraffens Varighed er begrænset til 6 Maaneder.

Med Hensyn til de Disciplinærstraffe, der maa stilles til Raadighed overfor Fanger, der udstaa Straf, har der været nogen Meningsforskel indenfor Kommissionen, for saa vidt angaar Anvendelsen af legemlig Revselse som Disciplinærstraf. Da det imidlertid fra særlig sagkyndig Side er hævdet, at det vil være meget betænkeligt at ophæve Adgangen til at benytte denne Disciplinærstraf, idet man maa have et særlig virksomt Middel til Raadighed ikke mindst for at kunne fremtvinge Arbejdspligtens Opfyldelse, fremtræder Udkastets § 25 Nr. 4 som Kommissionens fælles Indstilling. Herefter kan legemlig Revselse anvendes for meget grove Brud paa Fængselsordenen overfor Mandsfanger, der have Arbejdspligt, naar de ere over 15 og under 50 Aar. Overfor Kvindefanger har Kommissionen ikke villet tilstede Anvendelse af legemlig Revselse. Den gældende Lovgivning hjemler denne Disciplinærstraf, men desuagtet er den faktisk ikke anvendt i Strafanstalterne siden 1871. Dette skyldes en Bestemmelse, der blev truffet af den daværende Inspektør for Christianshavns Strafanstalt, og som siden da er bleven opretholdt i Praksis indenfor Strafanstaltens Omraade. Udkastet til den kgl. Anordning begrænser Adgangen til at anvende legemlig Revselse yderligere ved at fastsætte, at den ikke maa benyttes som Straf for Undvigelse, hvad tidligere har været almindeligt, og ikkun paa Personer, der forud have været hensat i Strafcelle i 8 Dage. En Sammenligning med de Bestemmelser, der i saa Henseende findes i andre Lande, skønnes ikke at kunne være af afgørende Betydning, idet Folkekarakterens Forskelligartethed maa tages i Betragtning. Dog skal det bemærkes, nt der i de Danmark nærmest staaende Lande, Norge og Sverig, er Hjemmel til at anvende legemlig Revselse som Disciplinærstraf. Efter Udkastet er denne Straf uanvendelig paa Fanger, der udstaa simpelt Fængsel, og med Hensyn til Varetægtsfanger er Udkastet til Anordningen i Overensstemmelse med Lov

om Rettens Pleje § 767 Nr. 6, jfr. ogsaa Udkast til Indførelsesloven. Kun som Forsvars- eller Afværgelsesmiddel kan Spændetrøje, Haandlænker o. l. anvendes.

Foruden at give nogle nødvendige Anvisninger og Forklaringer har § 26 den Betydning, at den antyder, at Udkastet gaar ud fra, at der ved Frihedsstraf i 3 Maaneder og derover, bortset fra Bødeafsoning, ikke regnes med mindre Enheder end 1 Maaned.

De i § 27 angivne Forhold mellem uensartede Strafarter hvile paa et Skøn over, hvad der synes at være et passende og naturligt Forhold. Hvad særlig Forholdet mellem simpelt Fængsel og Bøde angaar, stemmer det bedst med specielle Dels Strafferammer at sætte 1 Dags simpelt Fængsel lig med en Bøde paa 10 Kr. For saadan Ligestilling maa der dog være den, ligeledes med Ordningen i specielle Del stemmende Grænse, se saaledes §§ 305 og 337 („højere Bøde eller simpelt Fængsel i 6 Maaneder"), at ingen nok saa høj Bøde kan regnes lig med længere Tids simpelt Fængsel end 6 Maaneder. Ved Bedømmelsen af Forholdet mellem civile og militære Straffe er Bestemmelsen affattet saaledes, at den ogsaa vil give fornøden Anvisning, selv om de militære Strafarter maatte blive forandrede.

Af Hensyn til de i Udkastet indeholdte Bestemmelser om Forhøjelse eller Nedsættelse af Straffen er det nødvendigt at give Regel for de Tilfælde, hvor Forhøjelsen eller Nedsættelsen ikke kan udføres indenfor Strafferammens normale Grænser. Udkastet gaar i § 28 den Vej at give Domstolene Valget mellem at fravige Grænsereglerne og at gaa til den nærmest højere eller lavere Strafart. Med Henblik paa, at det Tilfælde kan komme til at foreligge, at den Straf, der skal nedsættes eller forhøjes, er Strafarbejde paa Livstid, er det i § 11 foreskrevet, at denne Straf regnes for en strengere Strafart end tidsbestemt Strafarbejde. Derefter kan man ikke efter § 28 gaa fra det højeste tidsbestemte Strafarbejde til Dødsstraf, men kun til livsvarigt Strafar-

bejde, og fra dette gaas ned til tidsbestemt. Sammenstødstilfælde omfattes ikke af § 28, se derom §§ 53 og 54.

Det har været nødvendigt at optage § 29 i selve Udkastet. Den har Hensyn til kommende Særlove og kan derfor ikke henføres til Indførelsesloven.

4de Kapitel.

Almindelige Bestemmelser om Betingelser for Strafbarhed, Straffrihed og Strafnedsættelse.

Kapitlets Indhold slutter sig nærmest til den gældende Straffelovs 3die Kapitel. Det giver visse almindelige Regler med Hensyn til Forbrydelserne, nemlig om Forhold, der frembyde sig ved alle strafbare Handlinger. Som Kapitlets Overskrift tilkendegiver, indeholder dette ikke en udtømmende Opregning af alle almindelige Betingelser for Strafbarhed, Straffrihed og Strafnedsættelse, men kun saadanne Betingelser, som man har anset det for paakrævet at optage i Loven. Det er saaledes ikke udtalt, at Handlingen skal være retstridig. Naar dette udtrykkelig fremhæves i flere Bestemmelser i specielle Del, skyldes det særegne Hensyn. Betingelsen maa underforstaas ved ethvert Straffebud, hvor den ikke er udtrykkelig tilføjet eller har faaet en nærmere Udførelse (som f. Eks. ved Bedrageri). Betingelsen maa anses for at være selvfølgelig, da den retmæssige Handling fornuftigvis ikke kan straffes, og forudsættes forøvrigt ogsaa i §§ 40 og 41. Indflydelsen paa Strafbarheden af overordnedes Befalinger har man heller ikke fundet det rigtigt at optage til Behandling i Loven, da de derved opstaaende Spørgsmaal maa løses efter almindelige, ikke i Straffeloven hjemmehørende Synspunkter. Med Hensyn til de i Kapitlet indeholdte Bestemmelser skal yderligere tilføjes, at medens de positive Strafbetingelsers Tilstedeværelse — saaledes fornøden Alder — i hvert foreliggende Tilfælde maa oplyses, bliver der kun Spørgsmaal om de negative

Straffrihedsgrunde— se f. Eks. § 33, — hvor Omstændighederne pege paa Muligheden af deres Tilstedeværelse, hvilket altid vil stille sig som Undtagelse.

Med Hensyn til Aldersfordringen er Udkastet hievet staaende ved den senest ifølge midl. Straffelov af 1. April 1911 gældende Ret og sætter i § 31 den kriminelle Lavalder til 14 Aar, saaledes at det er en Betingelse for at straffe en Lovovertrædelse, at den Person, der har forøvet den, paa Handlingens Tid var fyldt 14 Aar. Udkastet er i Overensstemmelse med den nyere Tids Anskuelser, ogsaa i Udlandet, se saaledes norsk Stl. § 46, tysk Udkast § 68, østrigsk Udkast § 5 og svejtsisk Udkast § 10.

§ 32 hjemler for strafbare Handlinger, forøvede af Personer mellem 14 og 18 Aar, en dog ikke meget betydelig Skærpelse i Forhold til Straffelovens § 37, idet Maksimum i saa graverende Tilfælde, at Dødsstraf eller livsvarigt Strafarbejde vilde være blevet anvendelig paa en Person over 18 Aar, kan stige til henholdsvis 12 og 9 Aar. Det, Bestemmelsen fastslaar, er, atStrafferammen nedsættes til det halve, altsaa baade Maksimum og Minimum. Det er den foreskrevne Straf, dvs. den i Loven foreskrevne abstrakte Straf i Modsætning til den af Domstolen i det konkrete Tilfælde fastsatte Straf, dernedsættes. Bestemmelsen maa ses i Forbindelse dels med § 56 Nr. 1, der giver Anvisning paa i visse Tilfælde at anvende en efter disse Personer afpasset Straf og Straffuldbyrdelse, dels med § 73, der aabner Adgang til under visse Forudsætninger at lade offentlig Paatale bortfalde paa Betingelse af, at den paagældende undergives Behandling efter den til enhver Tid gældende Børnelovgivnings Regler.

§33

Ved Bestemmelsen af Utilregnelighed benytter Udkastet den saakaldte „blandede" Maade, idet det opstiller baade biologiske og psykologiske Betingelser.

Denne blandede Metode er fulgt i de fleste nyere Straffelove og Udkast, saaledes i Ungarn, Italien, Bulgarien, Rusland, svejtsisk Udkast af 1903 samt i de nye tyske

og østrigske Udkast (fra ældre Tid ogsaa i den gældende tyske Straffelov samt i den engelske og amerikanske Praksis). Ogsaa den hollandske Straffelov af 1881 antages i Virkeligheden at have fulgt samme Vej, skønt dennes Udtryk synes mere ensidigt at pege paa den biologiske Bestemmelse. Antages dette om den hollandske Lov, maa det samme ogsaa gælde om den ny norske Straffelov § 44, der i Reglen nævnes som Eksempel paa biologisk Bestemmelse. Ved Tilføjelse af Ordet „i øvrigt" gør den i Virkeligheden Utilregnelighed (som psykologisk-juridisk Begreb) til Betingelse ogsaa ved de særlig nævnte biologiske Tilfælde (Sindssyge o. s. v.).

Endelig kan hertil ogsaa regnes den gældende danske Straffelov trods dens Udtryksmaades forskellige Ufuldkommenheder, da den psykologiske Bestemmese af Utilregnelighedsbetingelsen, som findes i § 38, Stykke 1, 2det Led maa være af Vigtighed ved Forstaaelsen af 1ste Leds „afsindige", ligesom det følger af sig selv ved det 3die Led.

I Modsætning til denne blandede Bestemmelse af Utilregnelighedsbetingelsen staar dels den eksklusive psykologiske Bestemmelse, der hovedsagelig repræsenteres af ældre Straffelove, ligesom den hyppig findes i den ældre strafferetlige Teori, dels den eksklusive biologiske eller medicinske, som er repræsenteret i nogle faa nyere Love og Udkast, nemlig (naar den hollandske og ny norske Lov ikke medregnes) i Straffelove for Spanien og Japan samt i det sveitsiske Udkast før 19o3 samt det nyeste fra 1908, der atter er vendt tilbage til hint ældre Udkast.

Det blandede System maa saaledes siges at være det, der i Nutiden har den overvejende legislative Stemning for sig, og med Rette. Den eksklusive psykologiske Bestemmelse har den Mislighed, at en af dens to Bestanddele — manglende Forstaaelse af Handlingens Retstridighed og manglende Evne til at beherske sin Villie — i et givet Tilfælde kan hævdes at foreligge hos en Person, uagtet hans Sjælstilstand er normal; men at

anerkende dette vil komme i Strid dels med den Grundsætning, at normale Personers Retsuvidenhed ikke fritager dem for Straffen, heller ikke om den skyldes en Affekt, der har lukket hans Øje, dels med det Krav, Samfundet stiller til den normale Person, at han skal beherske sine Drifter og Lidenskaber, et Krav, der er saa ubetinget, at ingen Drift hos den normale Person erkendes for uimodstaaelig i den Forstand, at han fritages for Straffen. Den eksklusive lægevidenskabelige Bestemmelse paa sin Side lægger Spørgsmaalet om Straffrihed i Hænderne paa Psykiatrikerne eller tillægger disse den afgørende Indflydelse paa dette Spørgsmaal. Derved forrykkes ganske det naturlige Forhold mellem den tekniske Sagkyndighed og Udøveren af Statsmyndigheden. Det er den sidste, der skal træffe Afgørelsen, den første, der skal yde de Oplysninger, den sidder inde med, og som kan bidrage til den rette Afgørelse. En modsat Ordning er formelt ganske uforenelig med den processuelle og statsretlige Ordning, som den til alle Tider og under vekslende Former maa være.

Til nærmere Belysning af Udkastets Formulering af den blandede Bestemmelse af Utilregneligheden tjener en Sammenligning dels med den norske Straffelov, dels med de nyeste tyske og østrigske Udkast, hvilke først have foreligget for Kommissionen paa et Tidspunkt, da dens Overvejelser angaaende dette Emne i alt væsentlig vare afsluttede.

n. Stl. § 44 udtaler:

„En Handling er ikke strafbar, naar den handlende ved dens Foretagelse var sindssyg, bevidstløs eller i øvrigt utilregnelig paa Grund af mangelfuld Udvikling af Sjælsevnerne eller Svækkelse eller sygelig Forstyrrelse af disse eller formedelst Tvang eller overhængende Fare.

I det tyske Udkast § 63, Stk. 1 hedder det:

„Nicht strafbar ist, wer zur Zeit der Handlung geisteskrank, blødsinnig oder bewusztlos war, so dass dadurch seine freie Willensbestimmung ausgeschlossen wurde".

I det østrigske Udkast § 3 hedder det: „Nicht strafbar ist, wer zur Zeit der Tat wegen Geistesstørung, Geistesschwäche oder Bewusztseinsstørung nicht die Fähigkeit besasz, das Unrecht seiner Tat einzusehen oder seinen Willen dieser Einsicht gemäsz zu bestimmen".

Som det vil ses, staar Udkastets Formulering det østrigske Udkast nærmest, og har ogsaa med dette visse Fortrin fremfor det tyske Udkast og den norske Lov.

Med Hensyn til de biologiske Betingelser skille det tyske Udkast og den norske Lov sig fra det danske og østrigske Udkast derved, at de første nævne de abnorme Personer, de sidste de abnorme Tilstande.

Det østerrigske Udkast har det Fortrin for det tyske, at det tredie Led i Opregningen er betegnet som„ Bewusztseinsstørung", ikke som „Bewusztlosigkeit". Det er ganske vist ikke Meningen med det tyske Udkasts „bewusztlos" at betegne det snævrere Omraade af fuldstændig al positiv Handlen ophævende Bevidstløshed ; men dette ligger dog nærmest i Udtrykket (ligesom i gæld. Stl. § 38 „mangle deres Bevidsthed"' og i n. Stl. § 44 in). Derfor er det østrigske Udkasts Udtryk bedre og nærmer sig mere til det, som i vort Udkast er betegnet med „anden mangelfuld Sjælstilstand". Overhovedet er den størst mulige Vidde i Angivelsen af disse Tilstande naturlig og ubetænkelig, netop fordi der alene skal angives, hvad der kan ophæve Tilregneligheden, men kun gør det, naar den psysiske Betingelse Foraarsages af Tilstanden.

Efter den Affattelse, der i det østerrigske Udkast og i nærværende Udkast er givet dette tredie Led af den biologiske Bestemmelse, behøves derfor heller ikke den Tilføjelse, der i norsk Stl. er gjort med Hensyn til „Tvang eller overhængende Pare" (en Tilføjelse, som ogsaa findes i den gældende tyske Stl. § 52, men i denne Lov ikke har den ifølge n. Stl. gældende psykiske Betingelse, at han derved er blevet „utilregnelig"). En særlig Fremhævelse af, at den psykiske Virkning ogsaa kan indtræde som Følge af Tvang (hvorved ikke forstaas den absolute, Handlemulig-

heden udelukkende Tvang), eller Fare, er derhos mislig, fordi det let faar Udseende af at udvide dette Utilregnelighedstilfælde udover de rette Grænser. Dette er vel ikke den norske Lovs Mening, hvad der ses af de Forklaringer, der gives Tilføjelsen. Der sigtes i Virkeligheden kun til Tilfælde, hvor Bevidstheden under ekstraordinære Nødstilstande (f. Eks. skibbrudnes Kannibalisme lige overfor overhængende Hungersdød) forstyrres saaledes, at moralske Begreber og Tilskyndelser forsvinde. Men under disse Omstændigheder er hin Tilføjelse ganske uforønøden. Der foreligger da en „mangelfuld Sjælstilstand" eller en ,.Bewusztseinsstørung". — Dette Led i Utilregneligheds-bestemmelsen rummer i Udkastets Affattelse alt, hvad det bør rumme, hverken mere eller mindre.

Hvad det psykiske Led i Utilregnelighedsbetingelsen angaar, kan den i n. Stl. givne Bestemmelse, at Vedkommende paa Grund af den mangelfulde Sjælstilstand er „utilregnelig", ikke anses som fyldestgørende. Vel ses det af de Forklaringer, der ere givne heroin, at Meningen hermed er den samme, som paa anden Maade angives i nærværende og de andre ovenfor omtalte Udkast; men da denne Forklaring ikke er udtrykt i Loven, beror dens Anvendelse paa Dommerens Skøn. Loven selv giver ham ingen Anvisning, intet Tilknytningspunkt til Retledelse af hans Opfattelse, for hvis retlige Princip han paa den anden Side ikke kan eller bør bindes ved at modtage Udtalelser af de sagkyndige. Mod den norske Lovs Formulering kan det ogsaa indvendes, at Straffriheden paa Grund af Utilregnelighed ikke knyttes til den konkrete Handling, men til Personenn, saaledes at den givne Handlings Utilregnelighed formodes, naar den almindelige Tilstand er til Stede. Principielt er dette ikke rigtigt; endvidere hindres derved de individuelle Tilfældes faktiske Forskelligartethed i at komme til deres Eet, saaledes som det ogsaa fra lægevidenskabelig Side er gjort gældende (Østr. Irrenärztetag M. t. ø. U. pag. 9).

I det tyske Udkast er den psykiske Betingelse for Utilregnelighed udtrykt ved, at Personens „frie" Viljesbestemmelse var udelukket. Motiverne forvarer sig imod, at de derved have taget Parti for den filosofiske Indeterminisme imod Determinismen, en Strid, der erkendes ikke at skulle afgøres ved Straffeloven. Den Viljesbestemmelsens Frihed, der tales om i Udkastet, er den, som den almindelige Opfattelse gaar ud fra; Udtrykket skal altsaa ikke tages i videnskabelig Betydning, men i den, som bruges i det almindelige Liv. Bedre maa det dog erkendes at være at undgaa dette fra saa mange Sider paaankede Udtryk, og for ikke ensidig at fremhæve et enkelt af de to psykiske Omstændigheder, hvorpaa Utilregneligheden kan bero, med det østrigske og det her foreliggende Udkast at sige uden Omskrivning eller Tndklædning, at den mangelfulde Sjælstilstand skal have medført enten manglende Indsigt i Handlingens Retstridighed eller manglende Evne til at beherske sin Vilje og styre den efter denne Indsigt. Det Udtryk, det foreliggende Udkast har brugt for den sidst nævnte Mangel, er valgt for at afvæbne enhver Sigtelse for at have taget Parti for den videnskabelige Indeterminisme — en Indvending, der kunde tænkes gjort mod det østrigske Udkasts Formulering. I det praktiske Liv gaas der ud fra, at et Menneske har Evnen til at beherske sig, og Samfundet stiller dette Krav til ham uden at agte paa mulige teoretiske Indvendinger. Ogsaa overfor en Del Personer, hvis Sjadstilstand er mangelfuld, nemlig de i Udk.'ets § 35 omhandlede, stiller Samfundet et saadant Krav, om end Kravet naturligvis er mindre vidtgaaende end overfor normale Personer. Derfor henviser Udkastet ikke til et Herredømme over sig selv, som fra videnskabelig Side mulig benægtes, men til det Herredømme, som er Samfundets Krav, hvilket Kravs Tilstedeværelse ikke kan benægtes. Hertil sigter den benyttede Udtryksmaade „uden skyldigt Herredømme over sig selv." At Udkastet — ligesom det østrigske Udkast — refererer den psykiske Utilregne lighedsbetingelse til den foreliggende kon-

krete Handling, ikke til Personens almindelige Tilstand, fremgaar formentlig klart af Udtrykkene.

Mod Udkastets Affattelse har Overlæge Dr. med Geill, der har været Kommissionen tilforordnet som psykiatrisk sagkyndig, fremført den Hovedanke, at der efter Affattelsen er en Mulighed for, at en sindssyg kan blive straffet, medens han iøvrigt har anset Affattelsen for i alt væsentligt tilfredsstillende. Han har bragt i Forslag, at Udkastet affattes saaledes. at Personer, der ere erklærede for sindssyge, uden Betingelser eller Begrænsning blive straffri. Til Begrundelse af dette Forslag har Overlæge Geill anført, at tilsyneladende have adskillige sindssyge Bevidsthed om Handlingens Retstridighed og Herredømme over sig selv, men dette er ogsaa kun tilsyneladende, da sindssyges Motivdannelse altid er sygelig paavirket, medens det ofte vil vil være umuligt for Sindssygelægen at paavise Forbindelsen mellem Sindssygdommen og den begaaede Forbrydelse. Ved Sindssygdom er det karakteristiske, at Hjernens Centra og Ledningsbaner, alle de Nerveelementer, der danne Grundlaget for det psykiske Liv, ere forstyrrede i deres Virksomhed. Motivdannelsen er springende og lader sig derfor hyppig ikke eftervise. Anderledes ved de mangelfulde Sjælstilstande, der stamme fra en fra Fødslen eller tidlig Barnealder mangelfuldt udviklet Hjerne, som Neurasteni, Hysteri og Epilepsi. Her foregaar Tankelivet ikke i Spring eller ad uvante Baner, men det forløber trægt ad de rigtige, men daarligt banede Veje uden at møde de Hæmninger, som ellers sætter Refleksionen i Bevægelse, og kan derfor praktisk talt saa godt som altid følges af Psykiatrikerne. Udkastet kan derfor akcepteres af Lægevidenskaben for disse Personers Vedkommende, medens Psykiatrien for sindsyges Vedkommende maa gøre Paastand paa, at en Person, der gennem en psykologisk Analyse af Sindssygelægen henføres under en af det psykiatriske Systems erfaringsmæssig fastslaaede kliniske Sindssygdomsformer, lades straffri uden Hensyn

til, om manglende Bevidsthed eller Herredømme kan paavises i det enkelte Tilfælde.

Hvad enten Udkastet affattes paa den ene eller den anden Maade vil den reelle Forskel næppe blive stor, og en væsentlig Del af det, der er Psykiatrien og Strafferetsvidenskaben imellem, bunder formentlig ikke saa meget i Spørgsmaalet om Strafskyld som i Spørgsniaalet om Behandlingsmaaden, to Spørgsmaal, der maa holdes ude fra hinanden. Foruden at henvise til ovenstaaende Udvikling skal Kommissionen overfor Overlæge Geills Standpunkt fremhæve, at Sindssygdom for det første ikke er et saa bestemt afgrænset Begreb, at det egner sig til betingelsesfrit at danne Skel imellem det strafbare og det straffri. Staar man overfor et tvivlsomt Tilfælde, hvad navnlig kan ske, naar der er Spørgsmaal om, hvorvidt Personen har handlet under Indflydelse af et forbigaaende, nu afsluttet Sygdomsanfald, hvor ogsaa Psykiatrikeren som Hovedregel vil bevæge sig paa Formodningernes Omraade, maa det baade af Hensyn til den almene Sikkerhed og Lovovertræderen være forbeholdt den Myndighed, der bærer det endelige Ansvar for Afgørelsen, selv at danne sig sit Skøn og træffe sin Afgørelse med Hensyn til Strafskylden paa Grundlag heraf, idet det heller ikke maa lades ude af Betragtning, dels at Strafskyldens Konstatering har andre Følger end Strafs Idømmelse, dels at der vil kunne blive Spørgsmaal om Anvendelse af Straffe som f. Eks. Bøder, der ikke kunne have nogen helbredsnedsættende Indflydelse paa Lovovertræderen, og endelig, at man, naar Spørgsniaalet om Straffens Udstaaelse bliver aktuelt, vil kunne drage Omsorg for, at den paagældende undergives en for hans Sjælstilstand passende Behandling. Divergenspunkter ville forøvrigt efter Udkastets Affattelse formentlig blive yderst sjeldne. Udkastet forlanger ikke, at Sindssygdommen har medført manglende Bevidsthed eller manglende Herredømme, men kun at Tilstanden er en saadan, at en af disse Mangler maa antages at have foreligget, og da man mener at være berettiget til at gaa

ud fra, at Psykiatrikeren i saa godt som alle Tilfælde, hvor han diagnosticerer Sindssygdom, kan udtale, at Personen som Følge af Sindssygdommen maa antages at være belastet med en af de angivne Mangler, vil Underkendelse af Lægeskønnet næppe komme til at foreligge udenfor Tilfælde, hvor Konklusionens Underbygning er mangelfuld, eller hvor Psykiatrien selv er tvivlende, saaledes hvor Erklæring staar mod Erklæring.

At § 33 finder Anvendelse ogsaa paa forbigaaende mangelfulde Sjælstilstande og derfor ogsaa paa en saadan, der er hidført ved Beruselse, er utvivlsomt. Ogsaa er det klart, at § 33's Betingelser kunne være til Stede, uden at Beruselsen er steget til en saadan Højde, at den udelukker enhverSlags positiv Handling. Der er imidlertid en fra alle Sider erkendt Trang til Strafansvar for Forbrydelser, begaaede af utilregnelige berusede, naar Beruselsen er hidført ved egen Skyld. Men dette Strafansvar maa søges paa et andet Grundlag end selve den i den utilregnelige, selvpaadragne Tilstand begaaede Forbrydelse, nemlig paa den Beruselsesakt, hvis Følge den begaaede Forbrydelse er blevet. Om dette Ansvar handler udkastets § 34, hvorved er at mærke, at den omfatter ikke blot Beruselse men ogsaa andre ligeartede forbigaaende, f. Eks. ved frivillig Hypnotisering hidførte Utilregnelighedstilstande.

Den i det første Punktum af § 34 udtalte Sætning findes paa lignende Maade udtalt i n. Stl. § 45. I det tyske og det østrigske Udkast findes Sætningen ikke, idet det er antaget for overflødigt, da den følger af de almindelige Grundsætninger Men da Sætningen dog af og til er blevet bestridt i Teorien som almengyldig, er der ikke tilstrækkelig Grund til ikke udtrykkelig at udtale den. Forøvrigt vil dens Anvendelse være ret sjelden. Hovedspørgsmaalet angaar Strafværnet, naar Personen ikke har beruset sig for at begaa den Forbrydelse, han i denne Tilstand har forøvet. Den norske Straffelov § 45, 2det Stykke og det tyske Ud-

kast § 64 bestemmer herom, at Vedkommende straffes med den for uagtsom Forbrydelse foreskrevne Straf. Mod denne Løsning er der fra almindelige Grundsætningers Standpunkt ikke noget at indvende, om end Omraadet for pligtmæssig Agtpaagivenhed herved strækkes noget videre, end man efter almindelige Grundsætninger vilde komme til, — f. Eks. ogsaa til Tilfælde, hvor Personen ikke vidste eller burde vide, at han i beruset Tilstand havde Tilbøjelighed til at begaa strafbare Handlinger af den foreliggende Art. Praktisk er derimod Bestemmelsen ikke tilstrækkelig fyldestgørende, først fordi dens Anvendelse er bundet til de Tilfælde, hvor Uagtsomheden overhovedet er strafbar, og omend disse Tilfælde i det foreliggende Udkast ere meget talrigere end efter den nugældende Straffelov, er der dog vigtige, og det netop meget praktiske Forbrydelser, ved hvilke dette ikke er Tilfældet, f. Eks. ved Vold paa Gods, Fornærmelse mod offentlige Tjenestemænd o. s. v., — dernæst fordi den i Keglen lave Straf for uagtsom Forbrydelse baade med Hensyn til Art (sjelden højere end simpelt Fængsel) og Grad, ikke skaber et egnet og effektivt Værn mod de i Drukkenskab begaaede Forbrydelser.

Det østrigske Udkast gaar en anden Vej. Efter det straffes den, der i selvforskyldt Beruselse begaar en strafbar Handling (dog kun, hvis Straffen for denne, naar den begaas af en tilregnelig, kan gaa højere end til ti Maaneders Frihedsstraf), for at have hensat sig i en Tilstand, der er farlig for Retsordenen. Da Drukkenskab erfaringsmæssig gør tilbøjelig til at foretage retstridige Handlinger, er der ikke i almindelige strafferetlige Grundsætninger noget til Hinder for at gøre den berusede ansvarlig for sin, som det ved Udfaldet viser sig, farlige Beruselse, ogsaa efter den Grundsætning, som udtales i Udkastets § 42, og det er naturligt at bestemme Straffen under Hensyn til den indtraadte Følge, der er et Udtryk for Farlighedens Grad. Udkastet har derfor fulgt denne af det østrigske Udkast benyttede Vej, og det uden den rent positive Begrænsning, som østrigsk

Udkast har opstillet. Den nærmere Udførelse af Synspunktet findes i § 163, hvortil § 164 slutter sig som et videre rækkenrie Supplement. I § 163 foreskrives større eller mindre Straffe efter den realiserede Fares (den begaaede Forbrydelses) Størrelse, men paa begge i Paragrafen nævnte Trin foreskrives den under disse Forhold bedst egnede Strafart, nemlig Arbejdsfængsel. — Endnu bemærkes, at „selvforskyldt" Beruselse omfatter baade „forsætlig" og „uagtsom" Beruselse, — og at Paatalen af den efter § 163 strafbare Beruselse efter Synspunktet altid er offentlig, ogsaa om Handlingen, begaaet af en tilregnelig, kun vilde være privat Paatale undergivet. Se i øvrigt § 85.

I nær Tilslutning til den fuldstændige i § 33 omhandlede Utilregneligheid giver § 35 særlige Kegler om Strafnedsættelse ved mangelfulde Sjælstilstande, der ikke ophæve, men kun svække enten Forstaaelsen af Handlingens Retstridighed eller Modstandskraften mod den forbryderske Tilskyndelse. Regler om en særlig Behandling af disse Tilfælde af saakaldet „formindsket Tilregnelighed", som ogsaa den gældende Straffelovs § 39 i en enkelt Retning indeholder Hjemmel for, og hvorom der saavel fra den juridiske som den medicinske Videnskabs Side enstemmigt er rejst Krav, om end disse i Enkelthederne ere indbyrdes afvigende, er nu optaget i alle de nyeste Love og Udkast, saaledes i n. Stl. § 56, jfr. § 39, i de forskellige svejtsiske Udkast, se Udkast 1908 §§ 14—18, i det nye tyske Udkast §§ 63 og 70 samt i det østr. Udkast §§4, 37 og 57. Om særlige Bestemmelser for disse Tilstande er der Spørgsmaal i tre Hovedretninger: 1) Strafnedsættelse, 2) særlige Regler om Straffuldbyrdelsen samt 3) Anvendelse af Sikringsmidler. Den gældende Straffelov har kun det første Punkt for Øje; Udkastet gaar i § 35, smhdt. med § 50 og § 84 videre. Det slutter sig nærmest til den Ordning, der har faaet Udtryk i n. Stl. I § 35 handles der dog direkte kun om det samme, som er Genstand for den gældende Lov § 39, nemlig Strafformildelsen, indirekte dog ogsaa om det an-

det Punkt, særegne Regler for Straffuldbyrdelsen.

Betingelsen for Strafnedsættelsen er biologisk den samme som i §33: „mangelfuld Sjælstilstand", den særlige psykiske Betingelse er blot negativt udtrykt, men klart nok forudsat. Med Hensyn hertil samt de mange Grader, som Virkeligheden kan frembyde fra nær op til fuldstændig Utilregnelighed og paa den anden Side nærmende sig til fuld Tilregnelighed, er den gældende Lovs imperative Strafnedsættelse ændret til fakultativ. Hele denne fakultative Strafnedsættelse er udelukket ved selvforskyldt Beruselse, idet det dog selvfølgelig staar Dommeren aabent at tage fornødent Hensyn til saadan Tilstand ved Strafudmaalingen indenfor Strafferammen (saaledes ogsaa n. Stl. og tysk Udkast). Naar det tyske Udkast indskrænker Strafnedsættelsen til formindsket Tilregneligheid „in hohem Grade", er der for dette Udkast paa Grund af Strafnedsættelsens fakultative Karakter ingen Anledning til at opstille en saadan, i og for sig unaturlig Begrænsning. Hvad dernæst angaar Kravet om en særlig Ordning af Frihedsstraffes Fuldbyrdelse for disse Personer, er der taget fornødent Hensyn hertil ved Bestemmelsen i § 35, at ogsaa den nærmest lavere Strafart kan anvendes, hvorved Domstolene blive i Stand til at anvende f. Eks. Arbejdsfængsel i Stedet for Strafarbejde, naar det foreliggende Tilfælde gør det ønskeligt at undergive Personen den med denne Strafart forbundne Behandling. Iøvrigt skal yderligere henvises til Keglen i § 84, jfr. § 50 Nr. 1. Ethvert forekommende Tilfældes ejendommelige Beskaffenhed kan herefter komme i tilbørlig Betragtning, uden at nærmere Bestemmelser behøves udover de, som ved Lov og Anordning ere fastsatte om de forskellige Frihedsstraffes Fuldbyrdelse.

§36.

Den i Paragrafens 1ste Punktum givne Regel angaar de særlige Tilfælde, at den Forbrydelse, der er begaaet af tiere, er en Forbrydelse i „særlige Pligtforhold", være sig

et offentlig-retligt (f. Eks. som Embedsmand) eller et privatretligt (f. Eks, i Familieforhold, Forbrydelser af Skibsmandskab o. s, v.), og at nogen af de flere som Gerningsmænd medvirkende staar udenfor dette Pligtforhold, f. Eks. ikke er Embedsmand eller som Passager ikke hører til Skibsmandskabet eller ikke staar i det paagældende Familieforhold (extraneus).

Til de offentlig-rotlige særlige Pligtforhold, for hvilke en Regel for den udenfor staaendes Ansvar tiltrænges i den borgerlige Straffelov, hører ogsaa de af en Krigsmand begaaede, under Straffeloven for Krigsmagten hørende Forbrydelser; det Spørgsmaal om den medvirkende Civilperson har Ansvar for Krigsmandens Forbrydelse (f. Eks. som Deltager i et Mytteri af Krigsfolket, eller naar han har benyttet sig af en Vildfarelse, hvori Krigsmanden har befundet sig, for at faa denne til at overtræde sin Militærpligt), maa afgøres i den borgerlige Straffelov.

Medens det er klart, at personlige Egenskaber og Forhold der ere af Betydning for Strafbarheden, men som ikke høre med til Forbrydelsens Begreb, ikke kunne have Indflydelse paa Ansvaret for en medvirkende, der ikke har denne Egenskab eller staar i dette Forhold (saasom at en medvirkende er Recidivist), har det været hævdet, at det samme maa gælde, hvor Egenskaben eller Forholdet hører med til den paagældende Forbrydelses Begreb, og at den udenfor det særlige Pligtforhold staaende derfor maa være straffri. Sagens Natur maa dog snarest føre til det modsatte Resultat. Men det maa samtidig erkendes, at der er Overgangstilfælde, hvor den sidst nævnte Opfattelse vel i og for sig er berettiget, men hvor dog den personlige Egenskab som saadan har været Hovedgrunden for Lovgiveren til at straffe overhovedet eller til at straffe med en Straf af en vis Størrelse. I saadanne Tilfælde vilde det da stride mod Lovens Tanke at overføre Ansvaret eller det strengere Ansvar ogsaa paa den udenfor staaende. Afgrænsningen af disse Tilfælde fra de andre, hvor Ansvaret i væ-

sentlig lige Grad maa ramme den udenfor staaende, maa som oftest ske efter Hensyn til Straffens Størrelse. Ved de større Forbrydelser er det Lovgiverens Hovedhensigt, at disse Pligtbrud ikke maa finde Sted, og enhver, der er medvirkende til dem, maa straffes, hvad enten han staar i eller udenfor Pligtforholdet. Ved de mindre strafbare Handlinger vil i Reglen Hovedvægten være lagt paa den i Pligtforholdet staaendes særlige Skyld, og et Ansvar bør da ikke lægges paa den udenfor staaende. Udkastet har fulgt dette Synspunkt, saaledes som en Række Bestemmelser i den specielle Del viser. Formelt kunde den tilsigtede Sondring mellem Tilfældene ske enten ved at fastholde Ansvaret for den udenfor staaende som almindelig Regel og særlig at hjemle Undtagelserne, eller ved omvendt at kræve særlig Hjemmel for Ansvaret. Den sidste Vej er mest praktisk. Det er den, der ildtales i § 36 1ste Sætning: Ansvaret for den udenfor staaende maa have særlig Hjemmel. Denne særlige Hjemmel, hvorunder ogsaa indbefattes analogisk Hjemmel, er givet i en Række Bestemmelser i den specielle Del, ved hvilke det ovenfor angivne Synspunkt har været ledende: se § 1 06, 1. St. i Sl., § 111, 2. St., §113,2. St., § 114, St. 2, § 119 i Sl., § 190,' § 237, § 323 og § 396. Paragrafen giver dernæst den iøvrigt selvfølgelige Regel, at Strafansvar paahviler alle Medgerningsmænd. Reglen udtales kun af Hensyn til de Undtagelser, der findes i specielle Del, se § 308 Nr. 2 eller i den særlige Lovgivning.

§ 37.

Paragrafens 1ste Stk. angiver do objektive Betingelser, under hvilke en Handling, foretagen i Nødvæge, bliver straffri, og er i alt væsentligt i Overensstemmelse med Straffelovens § 40 og midl. Straffelovs § 17, dog er den overflødige og vildledende Specifikation af det uretmæssige Angrebs Genstand udeladt. Nødværgets Betingelse er kun, at et retstridigt Angreb afværges, ligegyldigt hvem eller hvad der angribes, naar Afværgelsen holder sig indenfor de afstukne Grænser. Frem-

træder Handlingen objektivt som en saadan Afværgelse, foreligger Nødværge, uden at den handlendes subjektive Motiver kunne gøre nogen Forandring heri. Nødværge kan udøves ikke blot til Forsvar for den angrebne selv eller en anden enkelt Mand, men ogsaa overfor saadanne Angreb, der sætte Samfundet i Fare. Forudsætning herom indeholdes i Paragrafens 1ste Stk. 2det Pkt. Om Angriberen kan drages til Ansvar for Angrebet eller ej, er ligegyldigt. Nødværge anerkendes ogsaa overfor f. Eks. en sindssyg eller en Person, der paa Grund af Vildfarelse er straffri. Udkastet sætter den almindelige Begrænsning for Nødværgeretten, at der ikke til Afværgelse af Angrebet maa foretages Handlinger, der overskride, hvad Formaalet maatte antages at kræve. Det kommer herefter an paa, hvad en fornuftig Mand under den paagældende Situation vilde skønne. En saadan Gennemsnitsnorm er det af Hensyn til Retsordenens fornuftige Overholdelse nødvendigt at opstille.

I Overensstemmelse med den gældende Ret er Nødværgets Ret imidlertid ikke blot begrænset derved, at det ikke maa overskride, hvad Formaalet kræver, men endvidere derved, at øjensynlig livsfarlige Forsvarsmidler kun under særlige Forudsætninger maa anvendes. Denne Grænse er dog draget videre end efter Stl. i Overensstemmelse med og videre Udførelse af den Tanke, der ligger til Grund for midl. Stl. § 17. Imod en saadan Grænse udover det til Afværgelsen fornødne stiller af nyere Udkast kun det tyske Udkast sig, hvorimod Principet er anvendt saavel i n. Stl., der udelukker Forsvarsmidler, der ere „ubetinget utilbørlige" samt i det svejtsiske Udkast § 26 og østr. Udkast §12, der kræver, at Forsvarsmidlet skal være „angemessen", hvilket Udtryk i det østr. Udkast nærmere forklares i Overensstemmelse med Principet. Bortset fra mindre Afvigelser i Principets Udførelse, adskiller Udkastet sig særlig fra den norske Stl. deri, at denne blandt de Momenter, hvorefter det „ubetinget utilbørlige" skal bestemmes, inddrager „Angriberens Skyld", altsaa et subjek-

tivt moralsk Moment, som f. Eks. „Frækhed i at fremture i Forbrydelse", hvorimod Udkastet — forsaavidt mere i Overensstemmelse med de Udkast, der kun godkender de „angemessene" Forsvarsmidler —, alene bestemmer Grænsen efter Angrebets ydre, objektive Beskaffenhed.

Andet Stykke i Paragrafen opretholder Principet i den gældende Stl.s § 40, 2det Stk., men giver Udførelsen en noget mere bestemt og mere omfattende Karakter. Det første Punktum indeholder vel i og for sig kun noget selvfølgeligt, jfr. §§ 40 og 41, men ved Forbindelsen med 2det Punktum antydes det tilstrækkelig, at den strengeste Maalestok for, hvad der kan „lægges til Last", ikke under disse særegne Forhold bør lægges til Grund ved Afgørelsen af, om den angrebne overhovedet skal straffes. — Nedsættelsen i 2det Pkt. er nærmere bestemt, og derhos er Straffelovens ensidige Fremhævelse af det objektive Hensyn („Overskridelsens Grad"), der her ikke er paa sin rette Plads, udeladt, se ogsaa n. Stl. § 56, tysk Udkast § 66, 2det Stk., østr. Udk. §§ 4 og 57. Ved § 47 aabnes der Mulighed for, at Straffen helt kan bortbortfalde, naar de i denne Paragraf ommeldte Forhold foreligge.

Det tredie Stykke er i Formen, men ikke i Principet nyt. Tilsvarende Bestemmelser tindes i n. Stl. § 48. Ved Tilføjelsen af retmæssig, er det Meningen at tilkendegive, at den, der handler, skal være en Person, der er berettiget til at skaffe Paabudet adlydt, iværksætte Paagribelsen o. s. v., se Retsplejelov § 754. Med Hensyn til disse Handlinger, vilde det være ønskeligt, om Grænserne kunde trækkes skarpere op; men det er ugørligt. Hvad der paa dette Omraade er en væsentlig Samfundsinteresse, bliver et Skøn, som Administrationen maa træffe, og det faar sit Udtryk gennem den Instruks, som vedkommende højeste Myndighed giver. Retledende vil det ofte være, om den paagældende Person er udrustet med Skydevaaben, Sabel eller Stav. Det tilkendegiver, at han ikke maa gaa videre, end Brugen af dette Vaaben tilsteder.

§38

Bestemmelserne om en Nødstilstands Evne til at medføre Straffrihed indeholdes i § 38. Udkastet giver ikke særlige Regler om Handlinger, der foretages under absolut Tvang. Det er en Selvfølge, at en saadan Handling ikke kan straffes. Heller ikke de Tilfælde, hvor Nødstilstanden fremkalder mangelfuld Sjælstilstand, hører hjemme her. Udkastet udvider betydelig den gældende Straffelovs liegler om Nødstilstandens heromhandlede Evne og er for saa vidt i Overensstemmelse med de nyere Love og Udkast, jfr. norsk Stl. § 47, sveitsisk Udk. § 25 (1903), tysk Udk. § 67 og østerrigsk Udk. § 11.

Fra de nævnte Love og Udkast adskiller dette Udkast sig navnlig derved, at det udtrykkelig medtager den Nødstilstand, hvoraf Samfundet trues, uden at nogen enkelt Person trues. Det er klart, at Principet kræver ogsaa denne Anvendelse. Nødstilstanden betegnes som en truende „Ulykke" for Personer eller Samfundet, (jfr. gældende Stl.s Overskrift til Kap. 29 og § *299* samt Udk. § 86). Der gives herved en Bestemmelse af, hvad der er Nød, som ikke erstattes ved det i og for sig rigtige Forholdsmæssighedskrav, hvortil de andre nævnte Love og Udkast alene holde sig. Hvilke Rettigheder, der ere i Fare, er ligegyldigt. Kun skal det være en Ulykke for Personer eller Samfund, hvis den truende Pare bliver til Virkelighed. For saa vidt der udenfor Tilfældet „Ulykke" kan blive Tale om Straffrihed blot paa Grund af Uforholdsmæssigheden af de gensidige Tab — hvilket kan forekomme ved Formuegoder — ligger dette udenfor nærværende Bestemmelses Omraade. Medfører Formuerettens Grundsætninger Ret til at gøre Indgreb i et forholdsvis ubetydeligt Formuegode for at redde det forholdsvis betydeligere, er Handlingen ikke retstridig og som Følge deraf ikke strafbar, uden at en saadan Hjemmel, som § 38 indeholder, tiltrænges. At derimod det, der stilles ligeoverfor og maa vige for „Ulykken", maa være enretsbeskyttet Interesse af forholdsmæssig underordnet Betyd-

ning, er en Sætning, som Udkastet har tilfælles med de andre nævnte Love og Udkast, kun at det her er udtrykt paa den mere omfattende Maade, som Udstrækningen til Samfundsulykken kræver. Ved Fremhævelsen af, at en „Ulykke" er Betingelsen for § 38, bliver det yderligere klart, at den af det tyske Udkast (men ikke af de andre Udkast og Love) satte Betingelse, at Nøden ikke maa være selvforskyldt, or ugrundet. Hensynet til, om Nøden er selvforskyldt, kan derimod med større Ret kræves som Betingelse for den Strafnedsættelse ved Overskridelse af Grænserne for Nødretten, som § 38, 2det Stykke hjemler. Det østrigske Udkast § 57 og paa en særegen Maade ogsaa det svejtsiske Udk. (1903) § 25, jfr. § 48, derimod ikke det tyske Udk. eller n. Stl., har en lignende Nedsættelsesbeføjelse. Det østr. Udk. knytter Nedsættelsen til Betingelsen „uforskyldt". Da Nedsættelsen i Udk. imidlertid i Henhold til § 37, 2det Stk., til hvilket § 38 henviser, er fakultativ, kan denne Tilføjelse ikke anses fornøden. Her saavelsom ved Bedømmelsen af, hvad der er „Ulykke", og hvad der er forholdsmæssigt underordnet, har Dommeren Skønnet. En mere bestemt Angivelse i Loven erkendes fra alle Sider at være umulig. Ved Bedømmelsen af, hvorvidt ingen anden Redningsmaade kunde antages at staa til Raadighed, kommer det her ligesom i §37 an paa. hvorledes en almindelig forstandig Person i den paagældende Situation vilde skønne.

Spørgsmaalet om Erstatningspligt for den, der er straffri efter § 38, giver Udk. ingen Regel om, da dette tilkommer den borgerlige Ret,

§ 39.

Det er fundet rettest udtrykkelig at udtale som Forklaring til alle de specielle Straffebud, der ikke omtale de subjektive Betingelser, at Forsæt medfører Strafbarhed, uden at særlig Hjemmel behøves.

Med Hensyn til Uagtsomhed fastsætter Udkastet i Overensstemmelse med den gældende Straffelov som almindelig Regel, at den kun er strafbar, naar det er særlig

hjemlet. Dog bestemmes det, at Undladelsesforbrydelser og Lovovertrædelser, som ligge udenfor den almindelige borgerlige Straffelov, ere strafbare, selv om de kun kunne tilregnes som uagtsomme, for saa vidt det modsatte ikke har særlig Hjemmel. For Undladelsesforbrydelsers Vedkommende er Grunden den, at det er yderst sjældent, at der ved disse foreligger en positiv Beslutning om ikke at ville opfylde Handlepligten, og at det maa være uden Betydning overfor Lovens Paabud om at handle, om den, der ikke efterkommer det, udøver Passivitet af positiv ond Villie eller af Ligegyldighed uden at have tilkendegivet nogen særlig derpaa rettet Villiesyttring. De udenfor Straffeloven liggende Lovovertrædelser ere for den langt overvejende Del Politiforseelser (i videre Forstand); ved disse er der saa godt som ingen Forskel paa Strafskylden mellem, hvad der foretages forsætligt eller uagtsomt. Herefter og efter Politibestemmelsernes Formaal og Art er det naturligt at straffe den uagtsomme Lovovertrædelse. Ved forskellige Forbehold i den specielle Del, som holde Særlovgivningen i Kraft, tages fornødent Hensyn til Forhold, hvor Reglen ikke vilde være paa sin Plads, se f. Eks. § 322, hvorefter uagtsomme Overtrædelser i særlige private Pligtforhold kun straffes, for saa saa vidt der er særlig Hjemmel dertil i den paagældende Lovgivning.

Som en naturlig Afslutning paa Paragrafen udtales det, at Straf ikke er forskyldt, naar en Lovovertrædelse hverken kan tilregnes som forsætlig eller uagtsom. Dette udtales ogsaa i det tyske Udkasts § 58, 1ste Stykke, men Sætningen er her begrænset ved „wenn das Gesetz nichts anderes bestimmt". Da denne Undtagelse sikkert ikke gælder i dansk Eet, er det ikke uden Betydning, at den almindelige Regel udtales som ubetinget gældende. Det tyske Udkasts Motiver S. 200—201 henviser til bødestraffede Overtrædelser dels af fiskale Love, dels af Politilove. Ved de sidste kan der ingen Trang være til en naturstridig Undtagelse, da Uagtsomheden her er strafbar og netop

ved disse Love rækker vidt. Der er heller ingen dansk fiskal Lov, som indeholder Hjemmel for en saadan Undtagelse, selv Bestemmelsen i Toldforordning af 1 Fbr. 1797 § 110 kan ikke antages at indeholde en herimod stridende Bestemmelse. I flere nyere Love er det udtrykkelig udtalt eller forudsat, at der i det mindste maa foreligge Tilsidesættelse af skyldig Agtpaagivenhed (se saaledes Øl-Skatlov af 1891 § 15, Lov om Indkomstskat til Københavns Kommune af 18. April 1910 § 28 (grov Uagtsomhed) medens i andre endog Forsæt kræves (se Lov om Skiftegebyrer af 30. November 1874 § 10, Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903 § 28, Lov Nr. 104 s. D. § 42, Arveafgiftslov af 27. Maj 1908 §§ 37 og 38, og ikke selv hvor Bøden, som i de sidst anførte Tilfælde bestaar i et Multiplum af den besvegne Afgift. At Tilregneligheds-fordringen ikke gælder Konfiskation følger af, at denne ikke i sig selv er og heller ikke i nogen nyere Lov, ligesaalidt som i Udkastet, betragtes som Straf.

Lige saa lidt som den gældende Straffelov har Udkastet fundet Opfordring til i Loven at give en Begrebsbestemmelse af Forsæt eller af Uagtsomhed. Heller ikke n. Stl. har fundet en saadan Bestemmelse fornøden. Derimod har de nye Udkast saadanne Bestemmelser, se saaledes det sveitsiske Udkast § 19 (der definerer Forsæt som Udførelse af Gerningen „mit Wissen und Willen", Uagtsomhed som „pflichtwidrige Unvorsichtigkeit", hvilket atter nærmere bestemmes), tysk Udk. § 59 og § 60 (der have samme Bestemmelser som det svejtsiske Udk.) samt østr. Udk. § 7, der definerer Forsæt ved, at den paagældende „vilde" hidføre Krænkelse eller Fare (alt eftersom Forbrydelsen objektivt bestaar i at forvolde et Indgreb eller blot Fare for Indgreb) og Uagtsomhed ved, at vedkommende vel ikke „vilde" hidføre Krænkelse eller Fare, men forudsaa den som „mulig" Følge af sin Handling eller ved Anvendelse af pligtmæssig Agtpaagivenhed havde kunnet forudse den.

Hvad nu de anførte Bestemmelser af Forsætsbegrebet angaar, svarer den øst-

rigske Bestemmelse til den Forudsætning, som den danske Stl. §§ 188 og 204 indeholder („skønt han ikke har „villet" Døden" — „enten har villet saadan Skade"), medens det svejtsiske og tyske Udk. definerer ved Hjælp af Udtryk, svarende til det danske „med Vidende og Villie". Men det skønnes ikke, at der enten ved hin Omskrivning eller ved denne Ombytning ydes andet eller mere, end der allerede sproglig ligger i eller ifølge almindelig, ogsaa kriminalistisk Opfattelse ligger i Udtrykket „Forsæt". En virkelig Definition gives ikke; ej heller faar Dommeren nogen yderligere Vejledning ved en saadan Omskrivning eller Ombytning af Begrebet. En Vejledning, for saa vidt den vilde henlede Opmærksomheden paa de to Former, hvorunder Forsæt kan fremtræde, vilde bedre ligge i den Omskrivning, som Ørsted benytter, at Forsæt foreligger, naar den handlende enten „ønsker eller venter" Forbrydelsen. Men da ogsaa denne Angivelse af Forsætsformerne er almen erkendt, skønnes det ikke at være til nogen Nytte at optage den. Det er ogsaa klart, at ingen af de omspurgte Formuleringer giver noget Bidrag til at løse det i Teorien saa omdebatterede Spørgsmaal, om ogsaa den saakaldte dolus eventualis er Forsæt. Det Spørgsmaal, om der her er „Villie" til eller „Forventning" om Forbrydelsen, vilde det fremdeles være overladt Domstolene at afgøre. Heller ikke gør nogen af de nævnte fremmede Love eller Udkast legislativ Anvendelse af dette Begreb.

Et yderligere Bidrag til at drage Grænsen for den ene Form af Forsættet (nemlig den, der beror paa Forventningen) er derimod givet i det tyske Udkasts § 59, 2det St., det bestemmer, at forsætlig (med Vidende og Villie) handler ogsaa den, som anser Forbrydelsen som „ikke usandsynlig". Den Forestilling om eller Forudseen af Forbrydelsen, som kan være til Stede ved Handlingens Foretagelse, indeholder mange Grader (fra nødvendig til sandsynlig, ikke-usandsynlig og blot mulig); at Forestillingen om Forbrydelsen som blot

„mulig" ikke er nok til Forsæt, er almindelig erkendt, og at dette ogsaa er Udkastets Standpunkt, fremgaar af § 42; paa den anden Side er der vel ogsaa almindelig Enighed om, at det er nok, at Forbrydelsens Indtræden har staaet som sandsynlig. Da der ikke for Afvejelsen af denne Grad er nogen objektiv justeret Maalestok, men den alene beror paa Dommerens Skøn, er det for de førstnævnte almen erkendte Tilfældes Skyld uden Betydning at sige noget herom i Loven. Det vil ikke medføre nogen Forandring i Dommerens Stilling. Snarere kunde dette siges med Hensyn til det tyske Udkasts Sætning om, at „Ikke-Usandsynlighed" (altsaa hvor for og imod er i Ligevægt) er nok til Forsæt. Dette turde nemlig ikke være paa samme Maade almindelig erkendt, og modsiges for dansk Rets Vedkommende af Bestemmelserne i §§ 188 og 20-1. Selv om man imidlertid vilde erkende Rigtigheden af det tyske Udkasts Standpunkt, vilde det neppe faa Betydning som Baand paa Dommerens Skøn at opstille dette som almengyldig Regel. Større Betydning vil det faa, naar Loven fremhæver dette Ligevægtstilfælde som bestemmende ved enkelte Forbrydelser, hvor det af særegne Grunde sikkert lettere kan indtræde end i Almindelighed, se f. Eks. § 376, - hvad enten man saa vil betragte dette som en Anvendelse af eller Undtagelse fra en almindelig Regel.

Der forekommer i Udkastet ikke faa Tilfælde, hvor Straffebudet kræver til sin Anvendelse en vis skærpet Grad af Forsæt, saaledes hvor det kræves, at Faren (ved Fareforbrydelser) skal være forudset som „nærliggende" eller „stor" (altsaa i højere Grad „sandsynlig"), §§ 107, 149, 368 og 381, eller hvor det kræves, at Handlingen skal være foretaget „for at" opnaa et vist forbrydersk Formaal, jfr. Vindingsforbrydelserne samt ved en Del Sædelighedsforbrydelser. Da disse Krav kun vedkomme enkelte Forbrydelser, af hvis Beskrivelse i det paagældende Lovbud det tilstrækkeligt fremgaar, hvad det er, der kræves, er der ingen Grund til at optage noget derom i den almindelige Del og

derfor heller ikke til at give nogen nærmere Bestemmelse af, naar den skærpede Grad foreligger. Det tyske Udkast har i § 59, Stk. 3 gjort dette med Hensyn til det sidstnævnte Tilfælde ved Begrebsbestemmelse af „Absicht" i Modsætning til det mere omfattende Forsætsbegreb. Imod paa lignende Maade at ville bestemme det danske Begreb „Hensigt" taler særlig det, at det næppe vilde stemme med dansk (ogsaa kriminalistisk) Sprogbrug at gøre forbrydersk Hensigt til et fra forbrydersk Forsæt forskelligt (snævrere) Begreb. Hvad der ligger i det i de vedkommende specielle Straffebud brugte Udtryk maa afgøres efter disse Udtryks naturlige og principrigtige Rækkevidde. Retsanvendelsen vilde f. Eks. næppe holde sig saa bogstavelig til Ordene, at den vilde udelukke de Tilfælde fra Reglen om, at en Handling skal have Vinding for Øje, hvor Vindingen er den nødvendige Følge af Handlingen, selv om den ikke har været Motivet til den. Af anførte Grund har Udkastet ogsaa udeladt den i Stl.s § 42 i Slutningen indeholdte negative Regel med Hensyn til Handlingens „Bevæggrund eller Øjemed". Sigtes derved til noget, der ikke vedkommer Forbrydelsens objektive Bestanddele, er den overflødig. Sigtes der ogsaa til noget, der hører til Forbrydelsens objektive Bestanddel, binder den til en Forstaaelse af vedkommende Straffebud, som mulig ikke stemmer med den, Retsanvendelsen ellers vilde lægge ind i dette, hvad der paa dette Omraade ligesaa lidt er heldigt, som det modsatte i tysk Udkast kan erkendes at være det.

Naar Forsætsbegrebet ikke foreslaas defineret, er der heller ikke Grund til at definere den strafbare Uagtsomhed. De i de ovenfor nævnte Udkast, særlig i det østrigske Udkast givne Bestemmelser ere i og for sig fuldkommen rigtige, men saa almen erkendte, at der ingen Trang kan være til at faa disse lovfæstede. Forudsætningen ligger derhos i det almindelige Udtryk i § 40 (om error facti „kan lægges den handlende til Last"). Af samme Grund giver Udkastet heller ikke nogen Bestemmelse af „grov Uagtsomhed" ved den

stærkere Grad af Uagtsomhed, som ved enkelte Forbrydelser er tagen i Betragtning, s. § 376 samt nogle Tilfælde i Særlovgivningen.

§ 40

Begge de i § 40 udtalte Sætninger ere kun Anvendelser af Begreberne og Reglerne om Forsæt og Uagtsomhed. Budet, hvortil der ikke findes noget tilsvarende i den gældende Ret, kunde derfor synes overflødigt. Der er imidlertid en dobbelt Grund til at optage Bestemmelsen, nemlig dels at der, som nys bemærket, ikke er givet nogen Begrebsbestemmelse af Forsæt eller Uagtsomhed, og at Paragrafen tjener til at belyse disse Begreber i en enkelt, vigtig Anvendelse, dels at den staar som naturlig Baggrund for den Regel, der i modsat Retning findes i § 41, og er et vigtigt Supplement til at klargøre Grænsen mellem de to Bud. Det maa nemlig erkendes, at den sædvanlige systematiske Grænse, dragen efter Forskellen mellem error facti og error juris, kan vildlede.

De Tilfælde, som Paragrafen har for Øje, ere saadanne, hvor Personen svæver i Vildfarelse med Hensyn til Omstændigheder ved Handlingen, der betinge deus Strafbarhed. Disse Omstædigheder kunne være saavel af faktisk som af retlig Beskaffenhed. Den, der er uvidende om et bestaaende Slægtskabsforhold, vil ikke kunne straffes for Blodskam. Ligeledes vil den blive straffri, der tilegner sig en Genstand, som han paa Grund af Vildfarelse med Hensyn til de civilretlige Regler antager for at være ham tilhørende, medens den i Virkeligheden tilhører *en* Trediemand. Selvfølgelig kan Vildfarelse ligesaa vel bevirke, at en Undladen som at en positiv Handling bliver straffri; saaledes vil vildfarende Antagelse af et Slægtskabsforhold, der udelukker Straf, f. Eks. efter § 146 i. f. ogsaa komme vedkommende til Gode. Af Affattelsen fremgaar det, at det samme gælder i Tilfælde, hvor en Handling ikke positivt erklæres for retmæssig, men hvor det kun udtales, at den under visse Omstændigheder lades straffri, se f. Eks. § 38. Kun Vildfarelse indenfor

de af Paragrafen dragne Grænser vil, hvis det skønnes, at en almindelig forstandig Mand kunde antages at kunne have gjort sig skyldig i samme Vildfarelse, bevirke Straffrihed. Derimod giver Paragrafen ikke Regel for den Vildfarelse, der gaar ud fra, at Loven hjemler Straffrihed i Nødstilstand i videre Udstrækning, end den i Virkeligheden gør.

Det er ikke anset nødvendigt særlig at omtale Vildfarelse mod Hensyn til Omstændigheder, som forhøje Strafskylden. Enten indbefattes de under Ordene „betinge deres Strafbarhed", eller ogsaa er den ligeartede Anvendelse paa dette Tilfælde hævet over enhver Tvivl, og en Modsætningsslutning vilde være ganske uholdbar.

Hvis Handlingen, bortset fra de Omstændigheder, som Vildfarelsen refererer sig til, er en Lovovertrædelse, vil Personen naturligvis kunne straffes for denne Overtrædelse. Hvis Vildfarelsen kan lægges den handlende til Last, hjemler Paragrafen Uagtsomhedsstraf, for saa vidt Uagtsomhed i det omspurgte Forhold overhovedet er strafbar.

§ 41.

Medens § 40 giver Regel om de Tilfælde, hvor den handlende, subjektivt set, ikke har begaaet den Handling, som Loven belægger med Straf, da dertil udkræves, at han ved Foretagelsen skal være vidende om visse Omstændigheder, som han ikke har været vidende om, eiden Person, som § 41 handler om, fuldt vidende om alle de Omstændigheder, der ere forbundne med den af ham foretagne Handling; derimod er han uvidende om, at det er en retstridig Handling han har begaaet. Udkastet giver i Tilslutning til den gældende Ret den Hovedregel, at en saadan Uvidenhed ikke udelukker den ellers forskyldte Straf, det være sig efter Omstændighederne Straf for forsætlig eller uagtsom Forbrydelse. Tilfældet behandles, som om denne Uvidenhed slet ikke eksisterede. Herved maa bemærkes, at medens Stl.s § 42, kun er Lov for Straffelovens Forbrydelser, har Udkastets § 41 Almengyldighed, og

dens Regel kommer saaledes ogsaa til Anvendelse paa Politiforseelser. Denne Udvidelse, som er ønskelig, for at Retshaandhævelsen kan naa den tilbørlige Effektivitet, har saa meget mindre Betænkelighed, som Straffebudet for Politiforseelser i Reglen vil omfatte baade forsætlige og uagtsomme Handlinger, og Strafferammen erden samme. Endelig er der for Undtagelsestilfælde, der særlig paa dette Omraade kunne tænkes, taget det Forbehold, at Uvidenheden om Handlingens Retstridighed af særlige Grunde — som naturligvis maa være oplyste for Retten — ikke findes at kunne lægges den handlende til Last.

I Modsætning til Udkastet og de ileste ældre som nyere Love og Udkast har n. Stl. ikke ved en almindelig Regel villet udelukke den omspurgte Retsuvidenhed fra at medføre Straffrihed, men ladet Spørgsmaalet helt aabent for Domstolene, se § 57. Men Kommissionen har ikke kunnet finde det tilraadeligt paa denne Maade at undgaa den almindelige Besvarelse, som er et bydende Krav fra det praktiske Retslivs Side, i Særdeleshed naar der, som sket i Udkastet, aabnes Adgang til at tage Hensyn til de Tilfælde, hvor særlig undskyldende Momenter ere tilstede. Udkastet har ikke fundet Anledning til at hjemle Adgang til Strafnedsættelse for saadan Retsvildfarelse — saaledes som sket i n. Stl. § 57, svejtsisk Udk §21 og tysk Udk. § 61. De i nogen Grad undskyldende Momenter, som i et givet Tilfælde kunne foreligge, give de vide Strafferammer fuldt tilstrækkelig Lejlighed til at tage i tilbørlig Betragtning, saa at der ikke kan blive Trang til at gaa ned under det foreskrevne Lavmaal, hvor ikke de Omstændigheder, som ellers betinge en saadan Nedsættelse, foreligge.

Det er en Selvfølge, at Uvidenhed om Strafbarheden saa meget mindre kan komme i Betragtning, naar end ikke Uvidenhed om Retstridigheden diskulperer.

§42

Der findes ikke nogen til Paragrafen svarende Bestemmelse i den gældende

Straffelov, uagtet det Tilfælde, der forudsættes, nemlig at Straffen for en Handling betinges af eller forhøjes, naar Handlingen har en Følge, der ikke selv hører med til Forbrydelsesbegrebet, men er et ydre Kriterium for dennes Retstridighed eller Farlighed, hvilket navnlig forekommer ved Angreb paa Personers Legeme eller Frihed, ikke er mindre hyppigt i den gældende Lov end efter Udkastet. Som Følge af denne Tavshed i Loven maa det paagældende Straffebud (f. Eks. §§ 197, 203, 211, 280 i. f., 286, 287, 290) anvendes, selv om den indtrufne Følge er ganske tilfældig, o: en saadan, med Hensyn til hvilken der ikke kan bebrejdes vedkommende noget, end ikke Uagtsomhed efter den strengeste Bedømmelse ; Undtagelse herfra gælder kun i de Tilfælde, hvor Straffeloven udtrykkelig har sat Uagtsomhed som Betingelse, saaledes som f. Eks. i §§ 188 og 204, hvor endog en meget gror Uagtsomhed er gjort til Betingelse, jfr. ogsaa midl. Stl. § 1. Udk. har ikke optaget nogen til denne sidste Undtagelse svarende Regel, hvis Bibeholdelse i høj Grad unødig vilde forvikle særlig Straffebestemmelserne for Angreb paa Personer. Derimod er den almindelige Regel, at selv den rent tilfældige Følge maa tages i Betragtning, begrænset ved nærværende Paragraf, idet den Følge, med Hensyn til hvis Indtræden intet kan bebrejdes den handlende, overhovedet udelukkes fra Indflydelse paa Straffen, saaledes som Strafskylds naturlige Betingelser kræve. Som Tilfælde, hvor Reglen i § 42, faar Betydning, henvises til §§ 198, 238, 239, 240, 247, 248, 252, 256 og 299. Som Tilfælde, hvor Straf overhovedet er betinget af saadan Følge, kan henvises til §§ 163, 253, 288 og 326.

Bestemmelsen i § 42 har kun de Tilfælde for Øje, hvor Forsæt til Handlingen støder sammen med uagtsom bevirket Følge. Udenfor Paragrafen ligge de Tilfælde, hvor Straf eller forhøjet Straf er foreskrevet under den Betingelse, at en vis Begivenhed, som ikke er en „Følge" af Handlingen, indtræder. Navnlig det sidste Led om Undladelse af at afværge Begivenheden kunde

synes ogsaa her at burde finde Anvendelse. Det er imidlertid overflødigt at udstrække Paragrafen eller nogen Del af den til disse Tilfælde, da Omstændighederne ved dem altid foreligge saaledes, at den paagældende har set Muligheden af Begivenhedens Indtræden og har Pligten til efter Evne at at afværge den ; jfr. saaledes §§ 149, 249 og 254. Udkastet følger i alt væsentligt norsk Straffelov, navnlig ogsaa ved at medtage den Eventualitet, under hvilken Ansvaret efter de paagældende Bud finder Anvendelse, at han har „undladt efter Evne at afværge Følgen, efter at han er bleven opmærksom paa Faren." Dette Alternativ for Paadragelse af Ansvar har det tyske og det østrigske Udkast ikke medtaget, idet det er fundet, at dette Tilfælde maa bringes ind under Ansvar for Tilsidesættelse af særlig Afværgelsespligt. Men da Undladelse af at afværge (efterkomme) under disse Forhold gør Vedkommende til Medaarsag til Følgen, er Undladelsen ogsaa her en Foraarsagelse, for hvilken han med Føjeifalder den paagældende Straf, for saa vidt en strengere Straf ikke er forskyldt, enten fordi hun anses skyldig i forsætlig Hidførelse af Følgen eller ifølge Straffen for forsømt Afværgelse, hvor en saadan er foreskrevet.

5te Kapitel.

Straffens Udmaaling, Forhøjelse og Nedsættelse.

Kapitlet giver først en almindelig Regel om de Forhold, Domstolene skulle tage Hensyn til, naar den konkrete Straf skal vælges indenfor de i specielle Del foreskrevne Strafferammer og giver i de følgende Paragrafer Bestemmelser om visse Forhold, der i al Almindelighed skulle have en forhøjende eller nedsættende Indflydelse paa Straffens Størrelse.

§ 43

§ 43, 1. Stk. er i alt væsentligt i Overensstemmelse med Stl.s § 57, idet der kun er foretaget enkelte Tilføjelser og redaktionelle Ændringer. Det har været drøftet i Kommissionen, om der overhovedet er Grund til at optage en saadan almindelig Udmaalings- Bestemmelse, der dog ikke kan give nogen objektiv Maalestok for, hvilken Indflydelse do i den fremhævede Omstændigheder skulle have paa Strafudmaalingen, men maa lade sine Anvisningers Betydning bero paa Domstolenes Skøn. Norsk Stl. har ingen saadan Bestemmelse, og til Begrundelse heraf udtales det i Motiverne, at man ved en saadan Opregning vanskelig undgaar enten ikke at sige andet end det selvfølgelige eller ogsaa at sige for lidt eller for meget. Efter Kommissionens Skøn kan det imidlertid ikke anses for overflødigt i Loven at angive de Synspunkter for Strafudmaalingen, som Lovgiveren ønsker fulgt. En saadan Bestemmelse vil altid indeholde en Anvisning til Domstolene af, hvad Loven vil have lagt Vægt paa, og vil derhos tvinge Dommerne til at bøje deres mulig divergerende Opfattelse efter Lovens Bud. Heller ingen af de nyere Udkast have

fulgt norsk Stl.s Eksempel, se det svejtsiske Odk. § 49, østr. Udk. § 43 og tysk Udk. § 81, hvilket sidste netop herved forandrer den gældende tyske Stl., der ingen almindelig Udmaalingsbestemmelse har. Ved Siden af den almindelige Regel i § 43 indeholde mange af den specielle Dels enkelte Bud særlige Udmaalingsregler, idet do udtrykkelig udtale, at en vis indenfor Strafferammen liggende Straf kun kommer til Anvendelse, naar der foreligger henholdsvis „skærpende" eller „særdeles skærpende" Omstændigheder eller „formildende" eller „særdeles formildende" Omstændigheder. Til den første Klasse høre Budene i §§ 101, 118, 126, 134, 135, 146, 153, 170, 195, 242, 255, 261, 296, 351, 358, Stk. 1 og 2, 359, 370, 376, Stk. 1, 377, 385, 390 og 394, Stk. 1. Til den anden Klasse høre §§ 128, 129, 131, 136, 149, 168, 185, 186, 192, 201 i. f., 202, 216, 217, 226 og 233, 229, 232, 236, 376, Stk. 2, 377, 392, Stk. 1 og 393. Man kunde mene, at den almindelige Udmaalingsregel gjorde disse Særregler overflødige. Saaledes forholder det sig dog ikke; de have en særlig Opgave. Det vil nemlig ses, at alle disse Særanvisninger kun angaa Valg af en henholdsvis strengere og mildere Strafart, som vel ligger indenfor Strafferammen, men dog kun som mere eller mindre udhævet Undtagelse. I adskillige af Tilfældene er Undtagelsesanvisningen særlig motiveret ved, at Strafferammen bliver ekstraordinær vid, naar den strengere eller mildere Strafart medtages, idet den forandrer dennes Omraade til henholdsvis strengere eller mildere Strafarter (f. Eks. Strafarbejde og Arbejdsfængsel, og tillige som Undtagelse simpelt Fængsel — eller simpelt Fængsel eller Bøde, og tillige som Undtagelse Arbejdsfængsel). Anvisningen henleder **Opmærksomheden** paa, at en saa stor Vidde er en Undtagelse, og at den undtagelsesvis medtagne Strafart kun bør finde Anvendelse under særegne Omstændigheder. De have den praktiske Betydning, at Domstolene i alle de Tilfælde, hvor deres Afvej else ikke giver noget bestemt Udslag i skærpende eller

formildende Retning, ikke kunne bringe den strengere eller mildere Strafart, som kun er stillet til Raadighed under en modsat Forudsætning, til Anvendelse. Udelukket er det fremdeles — hvad der ikke er udelukket ved den almindelige Regel —, at Domstolene, hvor Afvejelsen giver et bestemt Udslag i den ene eller den anden Retning, dersom Udslaget af Afvejelsen er „skærpende Omstændigheder", kan anvende en høj Grad af den som Undtagelse betegnede mildere Straf art, eller omvendt en lav Grad af den strengere som Undtagelse betegnede Strafart under formildende Omstændigheder.

2det Stk. i § 43 er motiveret ved de nu omtalte Særanvisninger i den specielle Del.

§44

Paragrafen giver de almindelige for al Gentagelsesstraf fælles Regler. Iste Stk. henviser Afgørelsen af, hvornaar Gentagelse medfører Forhøjelse af Strafferammen, til den specielle Del samt den særlige Straffelovgivning, hvor man ogsaa vü finde de nærmere Regler om Forhøjelsen, der ere forskellige ved de forskellige Forbrydelsesarter; jfr. i saa Henseende §§ 156, Stk. 2, 164, 212, 21ft, 241. Stk. 2, 251 in fine, 262, Stk. 2, 276, 278, 279, 282, Stk. 2, 283, 285, Stk. 2, 287, 293, 294, 299, Stk. 2, 301, 304, 305, 324, 325 in fine, 329, 331, 332, 337, Stk. 2 og 3 og 338, og udenfor Straffelovens Omraade f. Eks. Told-Fr. 1. Febr. 1797 § 107, Pl. 27. Nvbr. 1831) § 1 (ulovlig Omløben med Varer), Næringslov 29. Debr. 1857 §§ 75—78 jfr. § 82, Lov Nr. 47 1. April 1887 §§ 38, 40 og 43 d (Beskatning af Brændevin), Lov Nr. 52, 11. April 1890 § 12 (Lov om Varemærker), Lov Nr. 43, 13. Marts 1891 § 3 (Vivisektion), Lov Nr. 50, 1. April 1891 §§ 14—17 (Ølskatlov), Lov Nr. 105, 14. April 1893 § 16 (smitsomme Sygdomme hos Husdyrene), Nov Nr. 69, 13. April 1894 § 25 (Patentlov), Lov Nr. 70, 27. April 1894 § 1 (urigtige Varebetegnelser), Lov Nr. 79, 8. Maj 1894 § 23 (Jagtlov), Lov Nr. 20, 5. Febr. 1905 § 9 (Kvægtuberkulose), Lov Nr. 134, 22. April 1904 § 12 (Helligdagslov), Lov Nr. 107, 1. April 1905

§ 26 (Beskyttelse af Mønstre), Lov Nr. 110, 4. Maj 1907 § 13 (Ferskvandsfiskeri), Lov Nr. 99, 8. Maj 1909 § 8 (Bipest), Lov Nr. 104,13. Maj 1911 § 11 (indenrigs Kødkontrol). Man har overvejet, om man mulig kunde befri den specielle Del for disse Bestemmelser ved at optage en for alle Forbrydelser fælles Regel i den almindelige Del. Man er imidlertid naaet til det Resultat, at en saadan Bestemmelse i almindelig Del vilde blive ganske uhaandtevlig, naar de Hensyn skulde tages, som have faaet Udtryk i den specielle Dels Bestemmelser, ikke mindst paa Grund af den betydelige Forskel der er paa de for de forskellige Forbrydelser fastsatte normale Strafferammer. Det sveitsiske, tyske og østrigske Udkast (§ 55 - § 87 — §§ 63 og 64) have vel saadanne fælles Bestemmelser, men hvile ogsaa med nogen Begrænsning i Henseende til Straffens Størrelse eller den tidligere begaaede Lovovertrædelses Grovhed paa det Princip, at Straflidelse for en hvilken som helst Forbrydelse bør medføre Forhøjelse af Straffen, naar den straffede begaar en hvilken som helst ny Forbrydelse, eller naar den ny Forbrydelse — som østrigsk Udkast udtaler i § 64 — „auf derselben Neigung beruht" som den foregaaende Forbrydelse. I dansk Ret har man derimod hidtil kun knyttet Gentagelsesstraf til bestemte Forbrydelser af samme eller beslægtet Art, og dette Princip har man ikke fundet Anledning til at fravige, idet dette Standpunkt efter Kommissionens Anskuelse stemmer bedst med de almindelige Krav, der bør stilles til Straffelovgivningen (jfr. ogsaa § , Stk. 1), og med de Forudsætninger, hvorpaa Anerkendelsen af forhøjet Straf i Gentagelsestilfælde hviler; Loven bør bestemt angive de Forbrydelser, ved hvilke Gentagelsesstraf skal finde Anvendelse. Denne Fastholden ved det **bestaaende m**edfører imidlertid som nævnt, at de særlige Bestemmelser maa henvises til den specielle Del.

2det Stk. giver derimod nogle almindelige Bestemmelser vedrørende Betingelserne for Gentagelsesstraf, der ere i Overensstemmelse med Stl.s § 61. Det er udtrykkelig udtalt, at ogsaa Domme for Forsøg og Meddelag-

tighed skulle tages i Betragtning saavel som folkeretlig gyldige Domme, fældede i andre Lande. Det voksende internationale Samkvem gør det naturligt at medtage de sidstnævnte Domme under de i Paragrafen anførte Betingelser. Domme, afsagte i Stater, hvis kriminelle Jurisdiktion over fremmede ikke er folkeretlig anerkendt som f. Eks. Tyrkiet, hør dog ikke kunne have Gentagelsens strafforhøjende Virkning.

Med Hensyn til Forældelsesfristen har Kommissionen ment at burde forkorte den i Stl.s § 61 fastsatte Frist af 10 Aar, og har sat den almindelige Frist til 5 Aar, en Tidsfrist, som Udkastet ogsaa anvender i Bestemmelserne om betingede Straffedomme i Kap. 8 og om Strafbarliedens Ophør i Kap. 9. Straffens Forhøjelse i Tilfælde af Gentagelse er et af de Midler, Straffelovene anvende overfor de professionelle Forbrydere, men har en Person afholdt sig fra Gentagelsesstraf medførende Forbrydelser i en Aarrække, har han vist, at han ikke med Rette kan betragtes som professionel, hvortil maa udkræves, at det er ensartede eller nærmere beslægtede Forbrydelser, han gentagende begaar. Ved de mindre Lovovertrædelser, der ikke have medført højere Straf end Bøde eller simpelt Fængsel indenfor denne Strafarts normale Ramme, har man ment at kunne lade Forældelse indtræde efter 2 Aars Forløb fra Straffens Udstaaelse, hvilket Tidspunkt maa indtræde ved Afsoningens Afslutning for de Bøders Vedkommende, der ikke indgaa. Samme korte Forældelsesfrist bør ogsaa komme til Anvendelse i de Tilfælde, hvor Arbejdsfængsel anvendes under det almindelige Lavmaal, idet Grunden til, at Arbejdsfængsel benyttes, som tidligere anført, ikke er Hensynet til Forbrydelsens Beskaffenhed, men derimod Hensynet til, at simpelt Fængsel vilde være en for Personen uegnet Straf. Ved Løsladelse paa Prøve regnes Kristen fra det Tidspunkt, da Straffen erklæres for endelig udstaaet, jfr. Udkast til kgl. Anordning § 37. De øvrige Spørgsmaal, der kunne opstaa om, hvornaar Forældelsesfristen er udløbet, ere direkte besvarede i Paragrafen,

§45

Medens den gældende Ret, jfr. midl. Stl. af 1. April 1911 § 18, kun fastsætter, at det skal betragtes som en meget skærpende Omstændighed ved visse Lovovertrædelser, at do maa antages at være drevne erhvervsmæssig, gaar Udkastet videre, idet det for de i § 45, 1ste Stk. nævnte Forbrydelser foreskriver en Forhøjelse af Straffen i det Hele og navnlig en Forhøjelse af Minimum, naar det findes, at den paagældende har drevet visse Forbrydelser erhvervsmæssigt. For denne Strafforhøjelse er det muligt at give en de vigtigste Tilfælde omfattende fælles Bestemmelse, da der ikke er synderlig store Forskelligheder i Henseende til den normale Straffetid ved de Forbrydelser, hvor der er fundet Grund til at lade den erhvervsmæssige Virksomhed medføre Strafforhøjelse. Bestemmelsen vil gøre det til Pligt for Undersøgelsesretten at fremskaffe de Oplysninger, der ere fornødne for at bedømme om erhvervsmæssig forbrydersk Virksomhed foreligger, saa snart noget tyder herpaa.

Det ligger i selve Udtrykket „erhvervsmæssig", at den Forbrydelse, der drives saaledes, maa være foretaget i Vindingshensigt, og det er derfor ufornødent udtrykkelig at udtale det. Ligeledes ligger det i Udtrykket, at der maa foreligge en fortsat eller paa Fortsættelse planlagt Virksomhed, jfr. ogsaa Forudsætningen i Paragrafens 3die Stykke (hvormed dog ikke skal være sagt, at en hyppig eller endog vanemæssig Begaaelse af Forbrydelsen altid er tilstrækkelig til at betegne den som drevet erhvervsmæssigt).

Som Følge heraf behøves der ikke nogen særlig yderligere Definition af en Erhvervsforbrydelse.

Angaaende de Forbrydelser, paa hvilke Strafforhøjelsen tænkes anvendt, er det en Selvfølge, at det kun kan være saadanne, som kunne tænkes drevne som Erhverv, men end ikke alle disse har man fundet det rigtigt at inddrage under den almindelige Regel om Strafforhøjelse. Udenfor maa for det første holdes en Række af

Tilfælde, hvor Erhvervsmomentet er en Betingelse for Strafbarlieden, og hvor Loven vilde modsige sig selv, hvis den foreskrevne Straf skulde vige for en anden højere under denne altid forhaandenværende Forudsætning (saaledes i en Række af Tilfælde i 34te og 40de Kap. („driver Forretning" o. s. v.) jfr. ogsaa § 210, naar den i 3dje Stykke taler om at „holde Bordel"). Yderligere tindes der en Række mindre grove Forbrydelser, som man har anset det for rettest at holde udenfor, skønt de let kunde tænkes drevne som Erhverv, som f. Eks. § 213 (kønslig Usædeligbed mellem Personer af samme Køn) § 218 og § 219 (Offentliggørelse af utugtige eller mod Velanstændighed stridende Skrifter m. m.), samt i Særlovgivningen f. Eks. Indgreb i Forfatterret og andre Enerettigheder. Sled Hensyn endelig til en Række andre Forbrydelser, saaledes Betleri, Løsgængeri, Aager m. fl. er der tildels paa anden Maade taget Hensyn til Erhvervsmomentet, hvorfor den almindelige Bestemmelse ikke bør omfatte disse Forhold. Denne bør kun bringes til Anvendelse paa grove Forbrydelser, om end ikke alene de allergroveste. For de øvriges Vedkommende er det tilstrækkeligt, at Erhvervsmomentet virker skærpende indenfor Strafferammen.

De Forbrydelser, paa hvilke en fælles Strafforhøjelsesregel først og fremmest bør komme til Anvendelse, or Ejendomsforbrydelserne. Af disse vil det praktisk set i Virkeligheden kun blive de i Kap. 26—30 ommeldte Arter, hvor Bestemmelsen vil faa nogen Betydning, og blandt disse vil Betingelsen vanskelig kunne tænkes at være tilstede ved Underslæb med Hittegods, § 285, men skulde Betingelsen „erhvervsmæssig" virkelig være opfyldt, findes det ikke unaturligt at anvende det høje Minimum efter § 45. Ved de i §§ 279, 283, 294 og 305 omhandlede Lovovertrædelser er det ved selve Begrebsbestemmelsen udelukket, at § 45 kan blive anvendelig. Yderligere er medtaget Falskforbrydelser og de i §§ 382 og 383 ommeldte Forbrydelser,

der ere af en saa graverende Art, at det synes betimeligt at medtage dem. At Fosterfordrivelse modtages, vil sikkert vinde udelt Tilslutning, og med Hensyn til Rufferi ligger den fornødne Forklaring i Bestræbelserne for at bekæmpe den hvide Slavehandel. Man mener herved at have truffet det rette Omraade for den almindelige Bestemmelse, hvortil knytter sig enkelte Særbestemmelser. Minimum for første Straffedom for Erhvervsforbrydelse er sat til ti Maaneders Arbejdsfængsol, hvad enten der er forskyldt Gentagelsesstraf for den Forbrydelse, der skal paakendes, eller ej. Ved gentagen Erhvervsforbrydelse bliver Minimum Strafarbejde i 2 Aar.

Med Hensyn til Paragrafens 2det Stk. skal henvises til §§ 212,215, 241, Stk.2, 262, Stk. 2, 271, 279, 283, 285, Stk. 2, 294, 305, 313, 319, 324, 325, 331, 332, 337, Stkr. 2 og 3. En Gennemgang af disse Lovbud vil i Forbindelse med det ovenanførte godtgøre, at det vilde være ørkesløst at søge deres Bestemmelser samlet i en fælles Regel.

§ 45 tager kun Sigte paa Strafforhøjelsen for den erhvervsmæssig drevne Forbrydelse og rører ikke ved det herfra forskellige Spørgsmaal, hvorledes Fængslernes Stamgæster skulle behandles (se herom § 56, 2.).

§§ 46 og 47.

Paragraf 46 nævnerde almindelige Strafnedsættelsesgrunde, som man har ment at burde optage. Nr. 1 almindeliggør en i den gældende Straffelov kun i særlige Tilfælde hjemlet Strafnedsættelsesgrund. Nr. 2 udfører nærmere de Tanker, der have faaet Udtryk i Stl's § 56. Med Hensyn til Trusler indskrænkes Reglen til Trusler om »betydelig Skade« i Overensstemmelse med det i § 37, 1. Stk. in fine benyttede Kriterium. Nr. 3 hviler ogsaa paa Tanker, der allerede indeholdes i den gældende Stl.

I Modsætning til denne, til bestemte Betingelser knyttede Strafnedsættelsesbeføjelse giver Udkastet i § 47 Domstolene en Beføjelse til at udøve en ubestemt, paa et Skøn over samtlige foreliggende Omstændigheder

hvilende Strafnedsættelses- eventuelt Straffritagelsesret. Paragrafen træder i Stedet for de i de gældende Straffeloves specielle Del ved de enkelte Forbrydelser hjemlede, men ikke til særlige Betingelser indskrænkede Bestemmelser om, at Straffen under særdeles formildende Omstændigheder kan nedsættes, men udvider Beføjelsen ved at gøre den anvendelig ved alle Forbrydelser, naar Domstolene i det enkelte Tilfælde skønne, at det til Paadømmelse foreliggende Forhold vel formelt rammes af den almindelige om Lovovertrædelsen handlende Paragraf, medens man i Realiteten, efter samtlige foreliggende Omstændigheder i Virkeheden har med et Tilfælde at gøre, hvor Lovens Bestemmelser, der umulig kunne være affattede med Hensyntagen til alle Livets Varianter, ikke passe.

Der kan gøres Indvendinger imod al saadan kun til ubestemte Betingelser knyttet Nedsættelsesret for Domstolene, hvorved Lovens nøje afvejede Strafferammer kunne gøres illusoriske. Af nyere Love og Udkast har kun det tyske Udkast § 83 en saadan Regel. Forsvaret for en slig Bestemmelse ligger i, at den er et Værn mod altfor stor Vidde af de normale Strafferammer, hvorved Domstolene vilde faa en Beføjelse, der i Anvendelsen kunde føre langt videre, idet de kunde vælge en saavel i Henseende til Art som Grad lav Straf, uden at der krævedes saadanne „særlige" Omstændigheder, som den foreslaaede Bestemmelse angiver. Saaledes bliver Bestemmelsen i Virkeligheden et Værn mod en altfor lemfældig Praksis, samtidig med at den tilfredsstiller den almindelige Følelse, der vilde rejse sig imod en streng Straf under de ekstraordinære Forhold, som her forudsættes, medens den ligesaa bestemt vilde reagere imod en urimelig lav Straf paa Forbrydere, naar Handlingen ingen usædvanlige Omstændigheder frembød. Dertil kommer, at Bestemmelsen vil sætte Domstolene i Stand til at tage Hensyn til alle paa Paadømmelsestiden foreliggende formildende Omstændigheder, der bør have Indflydelse paa Strafvurderingen, og derved anviser Benaadningsmyndigheden det Om-

raade, hvor den naturlig hører hjemme, nemlig, som Hovedregel, hvor Forhold, der indtræde efter Domfældelsen, paakalder dens Hjælp. Paa Grundlag af disse Betragtninger anser Kommissionen det for ønskeligt at optage den i Forslag bragte Paragraf.

Det Spørgsmaal frembyder sig imidlertid, om denne Nedsættelsesret skal udstrækkes ogsaa til grove, ja de groveste Forbrydelser. Faktisk vil det ikke let kunne forekomme, at en grov Forbrydelse kan frembyde de særlige Omstændigheder, der her er Tale om. Den objektive Side af disse Forbrydelser er af Lovgiveren selv ved Straffens Størrelse betegnet som saa betydelig, at den vanskelig kan frembyde den lidet betydelig objektive Karakter, hvilken ved Siden af subjektive Momenter maa betinge Strafnedsættelsens Anvendelse. Alligevel kan det næppe forsvares ved en positiv Regel ubetinget at udelukke saadanne Forbrydelser fra Nedsættelses-Beneficiet, da det dog ikke a priori tør paastaas, at Forudsætningerne for dette umulig kunne foreligge her f. Eks. ved groft Tyveri, kun at Nedsættelse fra Strafarbejde til Bøde udelukkes. Det er derfor sikkert tilraadeligt ikke ved en udtrykkelig Hegel at udelukke disse Tilfælde, idet man kan gaa ud fra, at Anvendelsen af Bestemmelsen paa dem vil høre til de aller sjeldneste Undtagelser. Efter Lov om Hettens Pleje § 864 vil Afgørelsen af, om Paragrafen er anvendelig, blive truffet af Dommerne, ikke af Nævningerne.

Det skønnes ikke at være af noget Værd at give en saadan detaljeret Beskrivelse af „særlig lette Tilfælde" som den, det tyske Udkast § 83, Stk. 2 giver. Det eneste, der af denne Beskrivelse kan være af nogen Nytte til nærmere Bestemmelse af „betydelig forringet Strafværdighed" er Henvisningen til, at den normale Straf skønnes at være „for haard" („unbillige Härte"), for at udhæve, at det er hertil, at Skønnet maa konkludere for at antage betydelig forringet Strafværdighed. Selve Nedsættelsen er ikke indskrænket som i den forrige Paragraf ved „med det halve" eller til „den nærmest mildere Strafart", men

kun derved, at Nedsættelse til Bøde ikke kan fnde Sted i noget Tilfælde, hvis Strafarbejde (alene eller ved Siden af mindre streng Frihedsstraf) er foreskrevet. Kun ved de mindste Lovovertrædelser aabnes Adgang til at lade Forholdet straffrit. Afgrænsningen af disse er sket i Overensstemmelse med Udkastets specielle Dels Bygning.

Endnu bemærkes, at ifølge Lov om Rettens Pleje § 706, in. maa det antages, at den almindelige Paatalemyndighed har Hjemmel til at undlade Paatale, hvor den antager, at Domstolene ville gøre Anvendelse af Straffritagelsesreglen, uden at nogen særlig Udtalelse herom i Paatalekapitlet behøves for disse eller andre Straffritagelsestilfælde. Endvidere ere Udtryk valgte, der vise, at det her ikke gælder Bortfald af Straf af ydre Grunde, men om en Fritagelse for Straf paa Grund af ringe Strafværdighed, altsaa eu Frifindelse.

Ved Siden af Paragrafen maa der optages særlige Bestemmelser angaaende de Tilfælde, hvor Strafnedsættelse eller Straffens Bortfald findes at burde hjemles under bestemt angivne Forudsætninger jfr. saaledes: §§ 139, 211, 223, 266, 272, 361, 377 og 378.

6te Kapitel.

Særlige Hensyn, som paavirke Fastsættelsen af Straffen.

Kapitlet omhandler de forskellige særlige Hensyn, som have Indflydelse paa Fastsættelsen af Straffen.

§ 48

paabyder, som tidligere omtalt, at tage Hensyn til den bødefældtes Kaar ved Fastsættelsen af en Bødes Størrelse. Dette kan dog kun gøres indenfor de Grænser, som Strafskyldens Vurdering tilsteder. En Overtrædelse af en eller anden ubetydelig Bestemmelse i en Politivedtægt bør ikke belægges med en høj Bøde, fordi Lovovertræderen er rig, ligesom en Person, der har gjort sig skyldig i en Legemsfornærmelse, ikke bør slippe med en ganske lille Bøde, fordi han er fattig. Det kan ikke gøres Dommeren til Pligt at skaffe nøjagtige Oplysninger om Formueforholdene; det vilde blive uoverkommeligt. Han maa danne sig sit Skøn paa Grundlag af, hvad der faktisk er oplyst, og hvad der maa antages.

§ 49

Udkastet indeholder i § 49 en betydelig Udvidelse af Stl.s Regel i § 58 om Hensyntagen til udstaaet, uforskyldt Varetægtsfængsel ved Straffens Fastsættelse og hviler paa et andet Princip, Medens § 58 betegner det uforskyldte Varetægtsfængsel som en formildende Omstændighed, fastsætter Udkastet, at det skal komme i Betragtning til Formindskelse af Straffen i passende Omfang og gaar derved ud fra, at Strafskylden er upaavirket, men at en Del af den forskyldte Straf alt er afsonet ved det udstaaede, uforskyldte Varetægtsfængsel, der derfor altid skal tages i Betragtning. Der

er i Virkeligheden kun Spørgsmaal om et matematisk bestemt Afdrag, som den fængslede har Krav paa, ikke som ved Strafskyldens Fastsættelse om en skønsmæssig Vurdering. Den her ommeldte Nedsættelse er ganske analog med den i § 9, Stk. 2 ommeldte, kun er der den Forskel, at det i § 9 drejer sig om Afregning af ligeartede Frihedsstaffe, — Betten maa skønne over, hvilken her hjemlet Frihedsstraf der maa sættes i Klasse med den i Udlandet udstaaede —, medens der her er Tale om en Frihedsberøvelse, som vel kan siges at være fuldstændig ligeartet med simpelt Fængsel, men derimod ikke med Arbejdsfængsel eller Strafarbejde. Som Følge deraf kan man ikke lovfæste den Norm, hvorefter Beregningen skal foretages, idet hverken en uafkortet Formindskelse af Straffen eller en efter Udkastets § 27 foretagen Afregning penitentiært set er tilfredsstillende udenfor de Tilfælde, hvor simpelt Fængsel skal anvendes som Straf. Udkastet gaar derfor den Vej at indrømme Domstolene et noget friere Skøn ved Beregningen af Nedsættelsen, end Tilfældet er i § 9. Udtrykket „i Anledning af Sagen" tilkendegiver, at Personen ved sit Forhold, ogsaa før Sag blev rejst, kan have foranlediget Varetægtsfængslets Anvendelse og som Følge deraf intet Krav har paa, at det tages i Betragtning ved Straffens Fastsættelse.

Da der som sagt ikke i denne Paragraf er Tale om et paa Strafskylden influerende Forhold, vil dens Anvendelse ingen Indflydelse have med Hensyn til andre retlige Følger af den begaaede strafbare Handling, jfr. Kap. 11, og det bør derfor af Domspræmisserne fremgaa, hvilket Straffebud Handlingen falder ind under, selv hvor hele Straffen bortfalder, ligesom det ogsaa vil kunne være af Betydning for Bedømmelsen af andre retlige Følger, at Dommen fastslaar Størrelsen af den Straf, der bortset fra det udstaaede Varetægtsfængsel er forskyldt. Man har imidlertid ikke anset Straffeloven for at være det Sted, hvor et positivt Paabud i saa Henseende burde optages.

§ 50

Paragrafen angaar de Tilfælde, hvor Straf træffer sammen med Sikringsforanstaltninger, og hvor derfor det Spørgsmaal opstaar, om baade Straf og Sikring er fornøden, eller om ikke Straffen kan bortfalde som overflødiggjort ved den stedfindende Sikringsforholdsregel.

Der opstilles ikke nogen obligatorisk Regel i saa Henseende; Afgørelsen overlades til vedkommende Myndighed indenfor de Grænser, som Paragrafen drager.

I det først ommeldte Tilfælde, Sikringsforanstaltninger i Henhold til § 84 overfor Personer i mangelfuld Sjælstilstand, gives der Domstolene Beføjelse til at lade enhver Straf, uden Hensyn til dens Størrelse, bortfalde. Naar Bestemmelse skal tages om, hvorledes disse Personer skulle behandles, maa Domstolene sikre sig den fornødne psykiatriske Hjælp og træffe Afgørelse under fornøden Hensyntagen til, hvad den lægevidenskabelige Sagkundskab udtaler om den for Individet paakrævede Behandling, under samtidig Afvejelse af, hvad Samfundets Sikkerhed kræver. Det maa saaledes — saa vidt muligt — klarlægges, om Sikkerhedsforanstaltningerne kunne antages at ville blive ai varig og betryggende Art, hvor der er Spørgsmaal om at lade Straf for en grov Forbrydelse bortfalde.

Med Hensyn til det under Nr. 2 optagne Tilfælde angaaende Drankere bemærkes, at Udkast § 85 ikke henlægger til Domstolene at træffe Bestemmelse om Anbringelse i særlig Anstalt, men kun at give Politiet Bemyndigelse til at træffe den paagældende Foranstaltning. Dommen vilde saaledes i alt Fald kun kunne udtale Straffens Bortfald betingelsesvis; men naturligere vil det være at overlade Politiet (o: Straffuldbyrdelsesmyndighederne) Afgørelsen heraf. Allerede heraf følger Nødvendigheden af en Begrænsning. Denne er imidlertid ogsaa given ved Betingelsen for Anvendelsen af saadan Sikring. Efter § 85 er Betingelsen Dom til „Arbejdsfængsel eller højere Straf". At høje Straffe, som der kan være Tale om, ikke bør kunne bortfalde paa Grund af

Forholdsregler, der vel ere sikrende, men som dog hovedsagelig har det Formaal at helbrede, kan formentlig ikke bestrides. Der bør kun være Spørgsmaal derom, hvis Straffen er ringe, altsaa kun Arbejdsfængsel i en kortere Tid. Udkastet sætter Begrænsningen til 3 Maaneder, hvad der formenes at være uden Betænkelighed. Spørgsmaalet bliver — da Adgang til Spiritus begge Steder er udelukket — nærmest et Lokale-Spørgsmaal, og for saa vidt bør Hindringen for et frit Valg være saa lille som mulig. — Ordet „anbringes" er valgt, fordi det her gælder en Tvangsanbringelse, ikke Tagen i Varetægt.

I det under Nr. 3 omhandlede Tilfælde er det atter Dommeren, der træffer Bestemmelsen ogsaa om de sikrende Forholdsregler. Ogsaa her hvor Sikringen ikke behøver at bestaa i Tagen i Varetægt, bør det kun være mindre Straffe, der kunne bortfalde, og Udkastet begrænser Adgangen til de Tilfælde, hvor simpelt Fængsel vilde være blevet idømt.

At Paatalemyndigheden ikke under Hensyn til muligt Bortfald af Straffen ifølge denne Paragraf kan undlade Paatale ligger i, at der altid kræves en Dom.

§ 51.

Som ved Kapitel 3 omtalt anvender Udkastet ikke Forbrydelse af Rettigheder som Straf, men anser Fortabelsen som en Følge af den begaaede strafbare Handling. Fortabelsen kan imidlertid ramme den paagældende saa haardt, at der er Grund til at se bort fra en mindre Straf, naar denne Følge indtræder, og i Overensstemmelse hermed giver § 51 Domstolene Beføjelse til under disse Omstændigheder at lade Straf borfalde, naar den ikke vilde overstige simpelt Fængsel. Kun Dom kan gøre Anvendelse af denne Bortfaldsregel, og Paatalemyndigheden kan heller ikke her af Hensyn til denne Paragrafs Bortfaldsmulighed undlade Paatale udenfor de almindelige Regler.

§ 52.

Paragrafen almindeliggør den i Stl.s § 284 indeholdte Regel. Er Krav paa Er-

statning frafaldet, maa dette stilles i Klasse med, at Erstatning er betalt. Der er samme Grund til at aabne Mulighed for Straffens Bortfald, naar den uagtsomme Lovovertræder gaar Glip af en Erstatning, der vilde være tilkommet ham, som i de Tilfælde, hvor han har faaet Erstatningen udbetalt og senere tilbagebetaler den, saaledes ved Brandassurance. I Modsætning til § 284 er Straffens Bortfald fakultativ; Uagtsomhedens større eller mindre Grovhed bør Domstolene kunne tage Hensyn til ved Afgørelsen.

Straffuldbyrdelsesmyndighederne kunne ikke gøre Anvendelse af denne Paragraf, naar Dommeren ikke har ladet Straffen bortfalde.

§§ 53 og 54.

Udkastets Sammenstødsregler i §§ 53 og 54 stemme i alt væsentligt med den gældende Ret og hvile paa den Betragtning, at Strafskylden ikke vokser proportionelt med Forbrydelsernes Antal. Hver af disse bør medvirke til Bestemmelsen af Straffens Størrelse, men i hvilken Grad det skal være, bør det overlades til Domstolene at afgøre i Stedet for at opstille en matematisk Beregning i Loven. Dette gælder først og fremmest, hvor Forbrydelserne ere ensartede, men det passer ogsaa for forskelligartede Forbrydelser. Udkastet indlader sig ikke paa nogen nærmere Bestemmelse af det Spørgsmaal, naar „flere", naar kun „en" Forbrydelse foreligger, men overlader dette til Teori og Retsanvendelsen. Praktiske Ulemper heraf ere paa Grund af Sammenstødsreglernes Beskaffenhed ikke at befrygte hverken i de Tilfælde, hvor Spørgsmaalets Besvarelse er utvivlsom, eller i dem, hvor der i Teorien er Strid.

Sidste Stykke i § 53 er en Afvigelse fra Principet og skyldes nærmest et Opportunitetshensyn overfor Domstolene, idet man anser det for urimeligt at tvinge Domstolene til f. Eks. at idømme en eller nogle enkelte Dages Strafarbejde i Tilfælde, hvor en ubetydelig Lovovertrædelse skal paadømmes sammen med en grov Forbrydelse,

der er begaaet under saa formildende Omstændigheder, at den foreskrevne Strafferammes Minimum skønnes at burde anvendes. Den i første Stykke indeholdte Lempelse i Principet er ligesom 3die Stk. i Overensstemmelse med den gældende Ret.

Forskellige Forhold kunne gøre det ønskeligt, at det i Sammenstødstilfælde af Dommen fremgaar ikke blot, hvor stor den samlede Straf er, men ogsaa hvilken Straf de enkelte Forhold ere ansete med. Nødvendigt vil dette være, hvor Lovovertrædelserne anses med Bøder, der tilfalde forskellige Kasser, og i andre Tilfælde vil Reglerne om Appelsum eller Regler om, at Straffen i Gentagelsestilfælde skal fordobles, blive saa godt som uanvendelige, hvis Dommen ikke giver Oplysning om, hvilket Maal af Straf den enkelte Lovovertrædelse, isoleret set, er anset med. Dette vil navnlig komme frem ved Lovovertrædelser, for hvilke Straffen er Bøde, men kan ogsaa forekomme ved Fængselsstraf. Udkastets Regler lægge imidlertid ingen Hindring i Vejen for, at de i saa Henseende fornødne eller ønskelige Oplysninger optages i Dommen, og Domstolene ville selv være i Stand til at gennemføre en saadan Ordning.

§ 55.

Paragrafen bevarer den gældende Rets Regler om Idømmelse af Tillægsstraf. De Spørgsmaal, som Forholdet til den tidligere idømte Straf kunne fremkalde, indeholder Paragrafen den fornødne Besvarelse af.

§ 56

Særegne Forhold kunne medføre, at en forskyldt Straf af en vis Art bør eller bør kunne omsættes til en anden Strafart, i andre Tilfælde end de i de foregaaende Paragrafer omhandlede Sammenstødstilfælde, men ligesom disse af ydre Hensyn, og derfor væsentlig efter det i § 27 angivne matematiske Forhold, ikke paa Grund af en ændret Strafskyldsvurdering. Ogsaa disse Tilfælde omhandles naturligst i den almindelige Del, og da i nærværende Kapitel. Herom handler den sidste Paragraf i dette Kapitel.

Forudsætningen for § 56, Nr. 1 er, at ved Fuldbyrdelse af en Frihedsstraf, som unge Personer skulle lide, bør der lægges særlig Vægt paa Straffens opdragende Formaal, og Fuldbyrdelsen indrettes derefter. Selv om der ogsaa ved den almindelige Fuldbyrdelse saa vel af Arbejdsfængsel som af Strafarbejde kan og bør tages Hensyn hertil — se saaledes ovenfor §§ 14 og 18 — og man ved langvarige Strafarbejdsstraffe maa nøjes hermed, er der Opfordring til, naar Straffetiden ikke er saa lang, at den rækker ind i en modnere Alder, at indrette en Anstalt eller Anstaltsafdeling, hvor Opdragelse af den unge Forbryder træder stærkt i Forgrunden som det principale Fomaal. Af Betydning herved er da endvidere, at en saadan ung Forbryder slipper for det Mærke, som Hendømmelse til „Strafarbejde" ikke kan undgaa at paatrykke ham. saa at denne Straf for ham omsættes til Arbejdsfængsel. Den Forlængelse af Straffetiden, som heraf kan blive Folgen, giver paa den anden Side Haab om, at den særlige Opdragelse vil lykkes bedre end ved en kortere Tids Frihedsstraf. Naar Varigheden samtidig faar en nødvendig Begrænsning, sker der ikke derved den unge Forbryder nogen Uret. Paa lignende Tanke hviler Reglen i Loven om forsømte Børn af 14. April 1905 § 36.

Paa disse Hensyn er Bestemmelsen i Nr. 1 grundet. Med Hensyn til Enkelthederne bemærkes: De unge Personer, der falde ind under Reglen, ere alle dem, der paa Dommens Tid ikke have fyldt det 21de Aar, altsaa ikke blot de ikke 18aarige, for hvis Vedkommende Paatalemyndigheden ikke finder Anledning til at gøre Brug af den ved § 73 hjemlede Ret, men som med Hensyn til Straffens Fastsættelse nyde godt af den ved § 32 foreskrevne Nedsættelse. Ogsaa paa andre Punkter er der i Udkastet taget Hensyn til det 21de Aar til at drage Skel med Hensyn til Fuldbyrdelsesmaaden, se § 14, og som Grænse med Hensyn til Statens Virksomhed for de unges Opdragelse spiller det ogsaa ifølge den ovennævnte Bestemmelse i Børne-

loven en Rolle. For saa vidt den unge Person kun har forskyldt Arbejdsfængsel, behøves selvfølgelig intet særlig Lovbud for at hjemle den straffuldbyrdende Myndighed Eet til at bestemme, at han skal udstaa det i en saadan særlig Anstalt; se § 19, sidste Stykke. Dette tiltrænges derimod, naar det er Strafarbejde, han har forskyldt. Den Omsætning til Arbejdsfængsel, som da tiltrænges, maa have en særlig Hjemmel. Der er herved gaaet ud fra, at Omsætningen ikke kan overlades til Straffuldbyrdelsesmyndighederne, men maa, fordi den regelmæssig fører til Forlængelse af Straffetiden, lægges i Domstolens Haand, og at Omsættelsen her maa være fakultativ („kan") c : bero paa et Skøn over den unge Persons aandelige Habitus. Ved højere Grader af forskyldt Strafarbejde maa der af oven anførte Grunde ses bort fra Omsættelse, og der maa ved Strafarbejdets Fuldbyrdelse tages de fornødne Hensyn. Naar Grænsen er sat ved 3 Aar, er dette sket, fordi Udstrækning af Reglen til højere Strafarbejde efter Omstændighederne vilde fore til uforholdsmæssig Forlængelse af Straffetiden, uden at Begrænsningen til 25 Aars Alderen altid vilde hjælpe. For at sætte Grænsen til det fyldte 25 Aar taler dels den Betydning, dette Aar har i den borgerlige Ret, se ogsaa § 17, dels Hensynet til at Personen da har naaet en saadan Modenhed, at en særlig paa unge Personer beregnet Behandling ikke længere har egentligt Bud til ham. Lykkes det derimod forinden i saa lang Tid som mulig at holde svage eller vanskelige Karakterer borte fra slet Paavirkning og daarlige Livsvilkaar samt opdrage dem til et arbejdsomt Liv under ordnede Former, tør man have Lov til at haabe paa gode Resultater. Omsætningen sker efter det i § 27 angivne Forhold, altsaa ved Fordobling af Straffetiden, med den nævnte Begrænsning.

ad Nr. 2. Den Omstændighed, at en Person antages at have en udpræget Hang til at begaa Forbrydelser, fremkalder det Spørgsmaal, om der ikke kan og bør træffes særlige Foranstaltninger for at værne Samfundet lige over for de fra slige Personer

truende Farer, et Værn, som den forskyldte Straf ikke antages for tilstrækkelig til at forskaffe, selv ikke i de Tilfælde, hvor Betingelserne for Strafforhøjelse i Gentagelsestilfælde foreligge, end sige hvor disse Betingelser mangle. Det Middel, der i saa Henseende er bragt i Forslag, og som adskillige nyere Love og Udkast have gjort Anvendelse af, er ved Siden af en forskyldt Frihedsstraf efter dennes Afslutning at holde Forbryderen i Forvaring for en vis ubestemt Tid, vel nok med en Maksimumsgrænse, men indenfor denne varierende efter, hvad der kan formodes om den forudsatte Forbrydelseshangs Aftagen eller Vedbliven. At det ikke hermed drejer sig om en blot ubestemt Forlængelse af Straffen, fremgaar ikke blot af den Forskel, de paagældende Love selv gøre mellem den forskyldte Straf og den efterfølgende Forvaring, men følger, bortset herfra, af, at Straf paalægges som forskyldt ved, hvad Forbryderen har gjort, medens den efterfølgende Frihedsberøvelse sker for at afværge, hvad han formodes at ville gøre. En saadan særlig Sikringsforanstaltning eller præventiv Forholdsregel er da i de paagældende Love udført paa forskellig Maade. Alle Vegne er det vel erkendt, at administrative Myndigheder ikke kunne gøres til Herre over, om slige Foranstaltninger bør træffes. Der kræves altid en Dom herfor (saakaldte „ubestemte Straffedomme"). Men med Hensyn til Bestemmelsen om Varigheden og om Stedet, hvor den paagældende skal forvares, er der adskillig Forskel. Det væsentlig karakteristiske er dog fælles for alle, nemlig Ubestemtheden af den efter Straffuldbyrdelsen følgende Frihedsberøvelse, hvad enten Bestemmelsen om Varigheden af saadan Forvaring lægges i de straffuldbyrdende Myndigheders Haand eller henlægges til ny Afgørelse ved Domstolene, og hvad enten den paagældende anbringes i en særlig Anstalt eller i en Strafanstalt (hvorved Forvaringen, faar en rent ydre Lighed med Straf).

Anvendelse af denne Tanke er gjort i den gældende tyske Stl, § 362 med Hensyn til Betlere, Løsgængere og lignende Lov-

overtrædere, og i det ny tyske Udkast § 42 under forandrede, men dog til mindre Forseelser knyttede Betingelser (Anbringelse i Arbejdsanstalt indtil 3 Aar). Paa lignende Maade har den norske Lov om Betleri, Løsgængeri og Drukkenskab af 31. Maj 1900 §§ 2 og 4 stillet sig. En mere betydningsfuld Anvendelse af Tanken gør dernæst n. Stl. § 65, østrigsk Udkast § 38 og sveitsisk Udkast § 31. De anvende Tanken alene (eller tillige) paa Forbrydelser, som enten i sig selv eller ved de Straffe, de have medført, ere af grovere Art og udstrække derfor Forvaringens mulige Varighed mod saadanne „farlige" Forbrydere til langt længere Tidsrum (østrigsk Udkast: 3-10 Aar, n. Stl. indtil 3 Gange Straffetiden, dog ikke udover 15 Aar, svejtsisk Udkast: mindst 5 (ved Recidiv 10) Aar indtil 20 Aar).

Det ligger udenfor den gældende danske Ret at gøre Anvendelse af saadan Forvaring paa ubestemt Tid til Sikring mod de fra fuldt tilregnelige Personers Side paa Grund af en antagen forbryderisk Hang hos dem befrygtede strafbare Handlinger. Den fra Chr. V.s Lov arvede, ved Stl. § 299 videre udviklede Forholdsregel, der indbefatter en saadan Forvaring, har til Forudsætning den bestemte og alvorlig mente Trusel om at ville begaa en grov Forbrydelse; et rent sjæleligt Skøn om den tilregnelige Persons Hang er ikke nok. Kun ved Personer, hvis Sjælstilstand er abnorm, finder en slig Forvaring Anvendelse, se Stl. § 38.

Denne Stilling har Udkastet bibeholdt. Hvad en mere vidtrækkende Anvendelse af Forvaring angaar, finder denne i Udkastets Kap. 11 kun Anvendelse a) ved Personer, der paa Grund af mangelfuld Sjælstilstand ikke ere fuldt tilregnelige (omend ikke fuldstændig utilregnelige), s. § 84, b) paa Undsigere, § 86, i Tilslutning til Stl s § 299 — samt c) ifølge § 85, i f. ved drikfældige. Dette sidste Tilfalde er nyt, men indeholder ingen Ændring i Principet. Den overfor drikfældige hjemlede Adgang til Forvaring eller rettere Tvangsanbringelse i Helbredelsesøjemed, hviler

ikke paa et fra rent psykiske Momenter hentet Skøn over Personens Hang til Forbrydelser, men paa en ydre Faktors erfaringsmæssig konstaterede Evne til, selv om den ikke har frembragt en mangelfuld Sjælstilstand, at nedsætte en tilregnelig Persons Modstandskraft mod forbryderske Tilskyndelser under det normale, mod hvilken Faktor der derfor kan træffes Modvirkningsforanstaltninger, der selv i den ifølge § 85 stærkt begrænsede Udstrækning ikke vilde have Hjemmel ligeoverfor Personer, der hverken befinde sig i abnorm Sjælstilstand eller ere Alkoholister. Ligeoverfor saadanne Personer indrømmer Udkastet vel Adgang til visse præventive Frihedsindskrænkninger, se § 87, jfr. Tilholdsreglerne i § 327, men ikke til nogen personlig Frihedsberøvelse, der sætter Personen fuldstændig ud af det Samliv, som er de tilregnelige Personers almindelige Ret. At forlade dette Standpunkt for at følge hine Loves og Udkasts Eksempel har man ikke anset for rigtigt. At undergive tilregnelige Personer en præventiv Frihedsberøvelse paa Grund af deres antagne Hang til Forbrydelse er i Strid med de naturlige Principer, der i en Retsstat regulerer Forholdet mellem Samfundet og de tilregnelige Individer. I Kraft af sin Ret paalægger Samfundet de normale Individer Pligter som forlanges opfyldte, eller Indskrænkninger, som fordres opretholdte, og det gaar ud fra, at det normale Individ er i Stand hertil. Har han alligevel ikke gjort dette, er Personen strafskyldig. Straffen for den begaaede Forbrydelse er den til Raadighed staaende Retshaandhævelse mod tilregnelige Personer. Men den forskyldte Straf er altid en bestemt Størrelse. Derfor ligger de i Varighed ubestemte Frihedsberøvelser udenfor de Grundsætninger, som regulere det normale Samfundsliv. Samfundets Forhold til de utilregnelige (eller ikke fuldt tilregnelige Personer) har en helt anden retlig Karakter. Disse Personer kan der overhovedet enten ikke paaægges nogen „Pligt", fordi de savne Forudsætningerne, eller ikke Pligt i samme Omfang, fordi de ikke have de normale

Forudsætninger. De paadrage sig derfor heller ikke (eller ikke fuld) Strafskyld ved deres retstridige Handlinger. Mod dem maa Samfundet søge sit Værn i andre Forholdsregler. Det er henvist til, saa vidt og saa længe det er fornødent, at søge Værnet mod disse farlige, ikke fuldt tilregnelige Personer ved at ophæve det dem indrømmede frie Samliv. Det vil sige, Samfundet tager dem i Forvaring paa ubestemt Tid, o: saa længe Faren er tilstede.

At anvende den samme Forholdsregel paa tilregnelige Personer med fuld Strafskyld betyder da paa samme Tid at behandle dem som „strafskyldige", fordi de ere tilregnelige, og som „farlige", som om de vare utilregnelige. Det er dette, der kommer i Strid med Samfundslivets naturlige Regulering. Alle de Begrænsninger, som den ubestemte Forvaring af tilregnelige Personer undergives, ere i Virkeligheden utilstrækkelige Indrømmelser heraf, hvad enten de bestaa i en vilkaarlig, absolut Grænse for Variglieden, eller i den nøje og kraftige Præcisering af Betingelserne, eller i Domstolenes Medvirkning dels fra først, dels (efter det østrigske Udkast) senere. Principet selv er forkasteligt; dette hviler paa Samfundets Almagt over Individerne, realiserer derfor Politistatens, ikke Retsstatens Ideal. Hine Indskrænkninger ville i oprørske Tider let fejes til Side (jf. Terrorismen i Frankrig), naar først Principet er miskendt[1]). For saa vidt det vilde siges, at Samfundet lige overfor Forbryderen med Hang til at begaa endog de groveste Forbrydelser befinder sig i en Nødstilstand, der hjemler Ret til at fravige de almindelige Grundsætninger, maa det bemærkes, at en egentlig Nødstilstand dog ikke uden videre kan siges at foreligge i det forudsatte Tilfælde, og at den Trang til Værn, som er til Stede, i alt Fald kan naas ved Anvendelse af Strafinstitutet, der jo rummer Tilføjelse endog af de videst gaaende Onder, men altid i

[1]) Lige overfor Fremmede, hvem en Stat ikke er retlig pligtig til at modtage inden for sine Grænser, gælder der ingen retlige Grænser for Retten til at udvise dem som „besværlige" og ved Politiforanstaltning jfr. Udk. § 328.

forskyldt, bestemt Maal, ikke Forholdsregler af ubestemt Varighed, om hvis Ophør Samfundet er henyist til at tage Bestemmelse efter et Skøn over indre sjælelige Tilstande, som let kan fejle.

Medens Kommissionen saaledes ikke har ment at kunne følge de ovenfor nævnte Love og Udkast paa den Vej, ved Forvaring af ubestemt Varighed at værne sig mod en befrygtet Hang til at begaa Forbrydelser, har man haft Opmærksomheden henvendt paa, at gentagne Strafudstaaelser kunne aabenbare Unytten af visse Sider i den normale Straffuldbyrdelse, og at dette kan give Grand til at fuldbyrde en Frihedsstraf som saadanne Forbrydere (Strafanstalternes Stamgæster) have forskyldt, paa en særegen Maade. Det er herpaa, den under Nr. 2 optagne Hegel er rettet. I Princip og Udførelse afviger denne Regel fuldstændig fra hine Love og Udkast. Den indfører ikke en ubestemt Forvaring, men bliver ved den bestemte Straf. Det, den anordner, sker ikke paa Grund af Forbryderens Farlighed, men paa Grund af, at han ikke er blevet „forbedret", og at man anser det for unyttigt at anvende de sædvanlige penitentiære Forholdsregler overfor ham. Naar dette Synspunkt fører til en Forlængelse af Straffetiden og for saa vidt til Dels i Resultatet virker paa samme Maade som den ubestemte Forvaring, er dette en Konsekvens af den forandrede Straffuldbyrdelse.

Blandt de Øjemed, som den normale Fuldbyrdelse af de med Arbejdstvang forbundne Frihedsstraffe tilstræbe, spiller ved Siden af al Strafs Formaal — at tilfredsstille Retsfølelsens og Generalpræventionens Krav — Specialpræventionen en betydningsfuld Rolle. Frihedstraffen fuldbyrdes med andre Ord normalt med det Formaal tillige at virke „opdragende" sædeligt, i alt Fald retligt, paa Forbryderen. Gentagne Strafudstaaelser kunne imidlertid vise, at paa den paagældende Forbryder er al slig Opdragelse og alle Bestræbelser i denne Retning virkningsløs spildte. Der er da ingen Mening i vedblivende at fortsætte med frugtesløse Forsøg i saa Henseende,

men derimod Grand til at fuldbyrde Straffen alene med de andre Formaal for Øje og med Hensyn til Specialpræventionen lade sig nøje med den Indflydelse, som, uden aktive Foranstaltninger i saa Henseende, mulig kan ventes af selve det strengt regelbundne Pangeliv og en passende Arbejdstvnng i Retning af Tilvænning til et Lovens Krav respekterende Liv udenfor Fængslet, naar Fangelivet ophører. En saadan fra den almindelige afvigende Fuldbyrdelse af de paagældemle Frihedsstraffe vil kræve særlige Anstalter eller Anstaltsafdelinger, i hvilke slige Fanger hensættes. Og da Virkningen af den passive Tilvænning til regelbundet Liv naturlig maa kræve længere Tid end en normal Fuldbyrdelse, hvor der med Udsigt til Udbytte gribes aktivt ind i opdragende Retning, maa Straffetiden for de omhandlede Fanger forlænges paa passende Maade. — Det er paa dette Grundlag, at Reglen under Nr. 2 er bygget. Med Hensyn til Enkeltheder i Reglen bemærkes:

1) Der mangler Grund til fra dette Synspunkt at kræve som Betingelse, at Vedkommende har begaaet Forbrydelser af en vis Art. Opgaven kan alene være at fastsætte saadanne Betingelser med Hensyn til de udstaaede Straffe, at Unytten af videre Forsøg paa Efteropdragelse bliver evident. Betingelserne ere i Henhold hertil bestemt saaledes, a) at de Forbrydelser, for hvilke Personen har udstaaet Straf, ere begaaede efter det fyldte 21 Aar, (Nr. 2 betegner saaledes Modstykket til Nr, 1. Nr. 2 har de gamle forhærdede, Nr. 1 de unge umodne Forbrydere for Øje), b) at der har fundet en Flerhed af Strafudstaaelser (enten som Arbejdsfængsel eller Strafarbejde) Sted; Dommenes Antal er sat til mindst 4, c) at den sammenlagte Straffetid udgør mindst 4 Aar, d) at den ny Forbrydelse begaas inden 3 Aar fra den sidste Løsladelse, og at der for den senest begaaede Forbrydelse er forskyldt Straf af Arbejdsfængsel eller af Strafarbejde ikke over 6 Aar. Endelig ligger det i Sagens Natur, at tilsvarende Straffe, udstaaede i Udlandet, ogsaa maa komme i

Betragtning ved Bestemmelsens Anvendelse. løvrigt bemærkes, at de positive Tidsbestemmelser, som Reglen foreskriver, naturligvis bero paa Skøn.

2) Den Forlængelse af Straffetiden, som Reglens Tanke kræver, hidføres, hvis den forskyldte Straf er Strafarbejde, ved dettes Omsætning til Arbejdsfængsel efter Reglen i § 27, altsaa til det dobbelte; men herved er dog sat den Begrænsning, at Varigheden ikke derved udstrækkes ud over 10 Aar, saa at der kun gives et Tillæg af 4 Aar, hvis 6 Aars Strafarbejde er forskyldt. Er man oppe paa et højere Maal af Strafarbejde, vil der altid være Tale om saa alvorlige Forbrydelser, at Strafudstaaelsen rettest bør ske i en Strafanstalt, hvor man da ved Fuldbyrdelsesmaaden eventuelt kan tage det fornødne Hensyn. Det til Grund for denne Bestemmelse liggende Synspunkt kræver, at ogsaa et forskyldt Arbejdsfængsel, naar det skal udstaas paa denne ikke normale Maade, maa forlænges, og man har anset det for rimeligt at fordoble Tidslængden.

3) Omsætningen, resp. Forlængelsen af Straffetiden, fastsættes, som i §'ens Begyndelse sagt, af Domstolen, og det er gjort til en Pligt for Domstolene at anvende Bestemmelsen. Man kan imidlertid ikke se bort fra den Mulighed, at en[1] Person, der opfylder Betingelserne for dette Buds Anvendelse, dog ikke kan anses for uforbedret og upaavirket af Straffen i den Grad, som Forudsætningen for Bestemmelsen er, f. Eks. hvis den eller de sidste Straffedomme skyldes Forbrydelser, som han havde begaaet, før de tidligere Domme fældedes over ham, men som ikke vare blevne oplyste under de tidligere Sager. Af Hensyn til saadanne ekstraordinære Forhold er der givet Domstolene en Beføjelse til at se bort fra Reglen, hvis Personen i de sidste 10 Aar maa antages i et uafbrudt Tidsrum af 3 Aar at have ført en hæderlig Vandel. Er der Forhold, der tale saa stærkt imod ham, selv om intet egentligt Bevis er ført i saa Henseende, at Domstolen ikke mener at kunne antage, at han har ført en hæderlig Van-

del i det angivne Tidsrum, bliver Undtagelsesbestemmelsen uanvendelig.

Omsætningsreglen i Nr. 3 hviler paa den Betragtning, at simpelt Fængsel ved de i Kap. 12—14 omhandlede Forhold kan være en naturligere Strafart, idet det er et Udtryk for det nu foreskrevne Statsfængsel.

7de Kapitel.

Forsøg og Meddelagtighed.

Kapitlet indeholder Bestemmelserne vedrørende Forsøgs og Meddelagtigheds Strafbarhed.

§ 57

I § 57 angives de positive og negative Betingelser for en Handlings Strafbarhed som Forsøg.

Den første negative Betingelse er, at Forbrydelsen ikke er fuldbyrdet. Fuldbyrdet er den. naar alt, hvad der efter paagældende Straffebud hører til Forbrydelsens Begreb, foreligger. Det er overflødigt at udtale denne selvfølgelige Sætning i den almindelige Del. Mere Betydning vilde det have, om der kunde angives visse Træk, fælles for alle eller visse Klasser af Forbrydelser i Henseende til Kravet til Fuldbyrdelsen. Nogen egentlig legislativ Interesse vilde det dog ikke have at samle disse Træk i en eller rettere flere Almensætninger; disse maatte ogsaa i adskillige Tilfælde udtrykke sig paa temmelig ubestemt eller flydende Maade[1]). Paa dette sidste har da heller ikke den gældende Straffelov indladt sig. Derimod har den i § 44 udtalt hin Almensætning. Udkastet har af ovenanførte Grund ikke fundet Anledning til at optage en tilsvarende Udtalelse. T den gældende Straffelovs Form er den ogsaa for saa vidt noget vildledende, som den kunde forlede til den Slutning, at en Forbrydelse ikke kunde væve fuldbyrdet, naar Gerningsmanden ikke havde foretaget *alt*, hvad han havde foresat sig. En saadan Sætning vilde være urigtig, da en vis til en Forbrydelses Begreb hørende Virkning kan være indtraadt tidligere, end Ger-

[1]) Dette er saaledes Tilfældet ved de Forbrydelser, hvor Fuldbyrdelsen allerede ligger i, at en »Fare« for visse Retsgoder er foraarsaget. Selv om Kravet altid var det, at Faren skulde være »aktuel«, udskiller den aktuelle Fare sig ikke ved nogen fast Grænse fra eventuel Fare, og Aktualiteten bar Grader. Hvilken Grad dor kræves til Fuldbyrdelsen, kan med Føje være afgjort paa forskellig Maade efter Forbrydelsens øvrige Karakter.

ningsmanden havde tænkt sig, og førend han var færdig med hele den Virksomhed, han havde anset fornøden. I Forbindelse hermed bemærkes, at ydre Betingelser, hvoraf en fuldbyrdet Forbrydelses Strafbarhed maatte være gjort afhængig, saasom Begæring om Paatale, en vis Begivenheds Indtræden, ogsaa gælde for den forsøgte Forbrydelse. Om saadanne fælles Betingelser vilde det være urigtigt at udtale noget særligt i Forsøgsbestemmelserne, jfr. ogsaa § 62.

En anden negativ Betingelse fremkommer, naar Loven udelukker Strafbarheden af Forsøg paa visse Lovovertrædelser. Den gældende Straffelov hjemler ikke en saadan Udelukkelse i noget Tilfælde. Dens Bud i § 45, 1. Stk. kender ingen Undtagelse. Men denne ubegrænsede Strafbarhed af Forsøg er kun Lov ved de Forbrydelser, hvis Strafbarlied har Hjemmel i selve den almindelige Straffelov. For Udkastet stiller Sagen sig anderledes. Dets Bestemmelser i den almindelige Del ere, som udtalt i § 1, bestemte til at gælde for hele Strafferetten med Undtagelse af den militære. Den i sig selv unaturlige Indskrænkning af de almindelige Reglers Gyldighed, som nu maa gøres, — saa meget mere unaturlig, som mange særlige Forbrydelser i Realiteten ere ensartede med dem, som Straffeloven omhandler — bortfalder saaledes, og det bliver nu et fælles Spørgsmaal, om den almindelige Regel om Forsøgs Strafbarhed overhovedet skal lide nogen Indskrænkning.

At en Begrænsning er ønskelig følger af, at Retshaandhævelsens altid relative Krav ikke lider noget nævneværdigt Skaar ved at lade Forsøg paa ubetydelige Lovovertrædelser uænsede, at der heller ikke har vist sig nogen praktisk Trang til at inddrage saadanne Forsøg under Strafbarheden, samt at Retsfølelsen snarest vilde tage Anstød af den Smaalighed, hvorom en Retsforfølgning paa et saadant Grundlag vilde vidne. 1 Overensstemmelse hermed hjemle ogsaa i alt Fald alle nyere Love Forsøgets Straffrihed ved slige lidet betydelige Lovovertrædelser, se saaledes n. Stl. § 49 (Forsøg paa „Forseelse" er ikke

strafbart) østrigske Udkast § 14, 3die Stk. (Forsøg straffes ikke, naar den foreskrevne Straf for Handlingen ikke overskrider Frihedsstraf i 3 Maaneder eller Bøde af 1000 Kr.), svejtsisk Udkast § 237 (ligesom n. Stl.) og tysk Udkast § 75 (Forsøg paa „Verbrechen" er altid strafbart, paa „Vergehen", hvor det særlig er bestemt, paa ,,Uebertretungen" aldrig). Udkastet sætter Grænsen ved, om der er foreskrevet højere Straf end Bøde, simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel under det almindelige Lavmaal og strækker saaledes Straffriheden noget videre end de nævnte Love og Udkast, men denne Udvidelse kan formentlig ikke volde nogen Betænkelighed. For saa vidt der i Særlovgivningen maatte være hjemlet Forsøgsstraf i videre Udstrækning, er der taget Forbehold i saa Henseende. Eksempel herpaa forekommer i den fiskale Lovgivning, se saaledes Lov om Toldafgifterne 5. Maj 1908 § 8 og Lov om Afgift af indenlandsk Rosukker 27. Maj 1908 g 4. Enkelte Tilfælde, som nu paa Grund af den absolute Regel i Straffelovens § 45 ere strafbare, ville herefter være udelukkede, saaledes de almindelige Krænkelser af Privatlivets Fred, § 260, fremdeles Ærefornærmelser, se §§ 267 og 270. Men med Hensyn til disse Tilfælde har den gældende Straffelovs absolute Regel næppe nogensinde haft praktisk Betydning, saa at det sikkert ikke vil efterlade noget Savn, at Forsøg i disse Tilfælde holdes udenfor Strafbarlieden.

I subjektiv Henseende er den positive Betingelse for et strafbart Forsøg i Udkastet betegnet ved, at det foretagne skal „bestemt sigte" til „Forbrydelsen"« Udøvelse eller Fremme. I dette Udtryk ligger i og for sig ikke. nogen reel Fravigelse fra den gældende Straffelovs Angivelse af den subjektive Fordring, ej heller fra de Udtryk, som n. Stl. § 9, østrigsk Udkast § 14 og tysk Udkast § 75 har givet dette subjektive Krav. (Svejtsisk Udkast giver ikke det subjektive Krav andet Udtryk end det, der ligger i det sproglige „versucht"). Fælles for dem alle er Udelukkelse af det, der undertiden er kaldt „uagtsomt Forsøg". Naar de to sidstnævnte Udkast alene kræver „Forsæt" i Frygt for, at „sigte til"

kunde lede til den Antagelse, at det subjektive Krav kun var fyldestgjort, naar Forbrydelsen var den handlendes egentlige Fonnaal (tysk „Absicht"), forvarede man sig under den norske Straffelovs Behandling udtrykkelig mod denne Antagelse. Udtrykket udelukker ikke, at ogsaa Forventning om, at Forbrydelsen vil blive den i og for sig ikke attraaede Følge af Handlingen, efter Omstændighederne kan være nok. Spørgsmaalet kan kun komme til at dreje sig om, hvor stærk eller sikker Forventningen maa have været for at statuere Forsøg. Der er imidlertid, som tidligere bemærket, ingen haandgribelig Grænse mellem „nødvendig", „højst sandsynlig" og „sandsynlig". Skønnet i dot konkrete Tilfælde maa her være afgørende. Derfor er det ogsaa for Lovgiveren et ørkesløst Spørgsmaal, om Forsøg kan foreligge ved det saakaldte eventuelle Forsæt. Bortset fra den forskellige Maade, hvorpaa Teorien definerer dette Begreb, vilde det være spildt Ulejlighed at forsøge part ved en Lovbestemmelse herom at binde hint Skøn. Naar Udkastet til sin Bestemmelse af det subjektive Krav til Forsøget føjer Ordet „bestemt", betegner dette en naturlig Bevisfordring, hvis Tilføjelse er begrundet ved Hensynet til den Vidde, Udkastet giver det andet positive Krav til det strafbare Forsøg, nemlig med Hensyn til den Handling, i hvilken Forsættet maa have givet sig Udtryk. Faktisk vil Tilføjelsen formentlig faa den reelle Betydning, at de fjernere forberedende Handlinger saa godt som aldrig ville blive straffede, da Domstolene næppe, selv i Forbindelse med en egen Tilstaaelse, ville anse Bevisfordringen for tilfredsstillet, med mindre andre betydende Momenter komme til.

Med Hensyn til den Handling, hvori Forsættet maa have givet sig Udtryk, fastholder Udkastet den gældende Stl.s Standpunkt, hævdet ogsaa af vore ældre Kriminalister (Ørsted, Bornemann), nemlig at blot forberedende Handlinger ere tilstrækkelige til at udgøre et strafbart Forsøg. I saa Henseende staar den gældende Straffelov ret alene. Fra Begyndelsen af forrige Aarhundrede har efterhaanden den franske

code pencil's Sætning om, at der skal foreligge on *„commencement d'execution[1]',* vundet almindeligTilslutning, og hint Udtryk er blevet forstaaet saaledes, at forberedende Handlinger i større eller mindre Udstrækning holdtes udenfor det strafbare Forsøg. Dette gælder ogsaa om de anførte nyeste Love og Udkast. n. Stl. kræver i § 49 en Handling, hvorved Forbrydelsens Udførelse „tilsigtedes paabegyndt", svejtsiske Udkast § 22 og tysk Udkast § 75, at Vedkommende „die Ausführung begonnen hat", i østrigske Udkast § 14 mindre absolut, at Vedkommende skal have foretaget en „unmittelbar zu ihrer Ausübung führende Handlung", (hvorved kun de fjernere forberedende Handlinger udelukkes).

Denne sædvanlige Udelukkelse af forberedende Handlinger fra strafbart Forsøg skyldes ikke noget principielt strafferetligt Krav, men hviler paa Hensyn til forskellige Ulemper, som deres Medtagelse antages at forvolde, medens der paa den anden Side ikke er nogen paaviselig Trang til at faa dem med. For saa vidt blandt Ulemperne fremhæves Vanskelighederne ved at holde Forberedelsen af en besluttet Forbrydelses Udførelse udefra den ubestemte Forberedelse for kommende Tilfælde, hvilken alle erkende ikke udgør et strafbart Forsøg, forekommer lignende Ulemper, naar der efter den gængse Ordning skal skelnes mellem Forberedelse, der ikke skal være strafbar, og den „begyndte" Udførelse, der skal være strafbar, eller naar der efter det østrigske Udkast skal skelnes mellem den „umiddelbart" til Udførelsen førende Handling, og den, der kun middelbart fører dertil.

Ved disse sidste Sondringer kan det derhos vanskeligt undgaas at saare Retsfølelsen. Hvorfor skal den Indbrudstyv gaa fri, der med sin Dirk eller falske Nøgle staar ved Huset, hvori han vil gøre Indbrud, men endnu ikke er begyndt paa at benytte det, medens han straffes, saafremt han har stukket Dirken eller Nøglen ind, — eller hvorfor skal (efter det østrigske Udk.) den Tyv være straffri, som anskaffer sig de fornødne Instrumenter til et

Indbrudstyveri, han har besluttet at gøre den følgende Nat, medens den straffes, der umiddelbart begiver sig hen til Forbrydelsesstedet med sine anskaffede Redskaber eller i alt Fald, naar han med disse er naaet hen til Stedet og skal til at anvende dem? Den danske Straffelov aabner ikke Døren for saadanne vilkaarlige Afgrænsninger mellem det straffri og det strafbare. Dertil giver Grænsen mellem den ubestemte og bestemte Forberedelse ingen Anledning. Hvad det her gælder om, er kun, at det fornødne Bevis er til Stede. I saa Henseende er Domstolene Værnet, hvis Paatalemyndigheden skulde gribe fejl, ligesom en chikanøs Premgangsmaade fra dennes Side, hvis en saadan mod al Rimelighed skulde forsøges, hurtig vilde blive afvæbnet ved Domstolenes Afgørelser. For saa vidt blandt Ulemperne fremhæves Bevisvanskeligheder, ere disse ikke større end de, der paa mangfoldige andre Omraader kan møde Domstolene. Paa dette særlige Omraade undgaas de heller ikke ved den gængse Ordning, hvis da den Fortolkning af denne — som den i n. Stl. er formuleret — følges, og som under Forhandlingerne om den norske Straffelov fik udtryk, at Handlinger, som utvetydig pege paa et forbryderisk Maal, fyldestgøre Kravet om, at strafbart Forsøg kræver Handling, hvorved Udførelse „tilsigtes paabegyndt." Om en Handling „utvetydig" peger paa det forbryderske Maal, er et Bevisspørgsmaal lige saa godt som det, der efter Udkastet kræves, at Handlingen „bestemt" skal sigte paa saadant Maal. Overhovedet bliver der efter denne Forstaaelse — der maaske ikke andet Steds vil blive fulgt — kun liden Forskel mellem n. Stl. og Udkastet paa dette Punkt. n. Stl. vil efter denne Forstaaelse ikke udelukke de forberedende Handlinger som saadanne men medtage dem, naar de have den nævnte utvetydige Karakter. Udkastet medtager dem, naar Beviset for det tilsigtede Maal overhovedet er ført, hvad sandsynligvis meget sjældent vil kunne gøres jfr. foran, uden som n. Stl. kun at anerkende Handlingens utvetydige Karakter som

Beviskilde. D. Stl, følger her kun den fri Bevisbedømmelses almindelige Princip.

Den Maade, hvorpaa dansk Retspraksis har hævdet Beviskravet paa Forsøgsomraadet i det hele, maa fjerne al Frygt for, at den med Hensyn til Forbrydelsens Forberedelse skulde være mindre nøjeregnende, end Strafferetsplejens Grundsætninger kræve. Om en stærk Trang til at bevare Forberedelsen under Strafbarheden kan der ganske vist ikke være Tale. Men i givet Tilfælde vilde udelukkelsen dog kunne virke lammende paa Retshaandhævelsen og — som ovenfor eksempelvis nævnt — saarende for Retsfølelsen. Det maa herved erindres, at ved ubetydelige Forseelser er Strafbarheden af Forsøget overhovedet udelukket, og at det selv ved mange strafbare Handlinger af Mellemklassen er lidet praktisk. Jævnlig Anvendelse vil Forsøgsreglerne overhovedet kun finde ved en vis Kreds af større Forbrydelser. Og netop ved disse Forsøg vil det i givet Tilfælde kunne føles som en Mangel, at Forberedelsen ganske i Almindelighed var udelukket fra Strafbarheden, trods et foreliggende ubestrideligt Bevis for alle ellers udkrævede Betingelser.

Som Følge af disse Betragtninger er der ikke fundet Anledning til paa dette Omraade at fravige den gældende Ret for at følge den Vej, der nu er blevet den almindelige.

løvrigt fravige de nævnte Love og Udkast i visse udtrykkelig nævnte Tilfælde den almindelige Regel. Efter Udkastets Regel bliver der ikke Tale herom. Derimod er nogle Forbrydelsers Begreb angivet saaledes i Udkastet, at allerede Forberedelse er nok til fuldbyrdet Forbrydelse. Der bliver da ikke Spørgsmaal om at straffe den efter Forsøgsreglerne, saaledes §§ 101—103.

Endnu bemærkes, at Udkastet, lige saa lidt som de ofte nævnte fremmede Love og Udkast[1]), udtrykkelig udtaler noget med Hensyn til Strafbarheden af Forsøg

[1]) Kun det svejtsiske Udkasts § 22 omtaler særlig de absolut utjenlige Forsag, men kun for at hjemle en større Adgang til Strafnedsættelse. En saadan Adgang behøves ikke under Hensyn til Bestemmelserne i § 73, jfr. ogsaa § 47 og § 62.

med utjenlige Midler eller rettet mod utjenlig Genstand (putative Forbrydelser). I den foreliggende Affattelse hjemler Paragrafen utvivlsomt Strafbarheden. At derimod en indbildt Forbrydelse ikke er et strafbart Forsøg, er klart og behøver ikke at udtales i Loven.

§58

Efter den gældende Straffelovs § 46 kan Straffen for Forsøg ingensinde overstige tre Fjerdedele af den for den fuldbyrdede Forbrydelse foreskrevne Straf. Denne Regel fraviger Udkastet, idet det gør den for fuldbyrdede Forbrydelser foreskrevne Straf anvendelig ogsaa paa det fuldendte Forsøg, hvilket foreligger, naar den handlende har afsluttet sin paa Forbrydelsens Hidførelse rettede retstridige Virksomhed. Naar dette er Tilfældet, er hans Strafskyld begrundet. Den forøges i og for sig ikke derved, at den Følge, som Loven kræver til fuldbyrdet Forbrydelse, virkelig indtræder, og formindskes ikke ved dens Udeblivelse. Straffetruslen er rettet mod Handlingen; fra at foretage denne skal den afholde ham. Afholder han sig ikke, er Betingelsen for at straffe ham fuldt ud til Stede. Kravet om „retfærdig" Straf fører til samme Resultat.

Naar trods denne Betragtning en vis Følges Indtræden kræves til den fuldbyrdede Forbrydelse, har dette sin Grund i Hensyn, der ikke vedkomme Strafskylden, om det end ved de nu almindelige, relativt bestemte Strafferammer har Betydning ved Straffens Udmaaling indenfor denne (se § 43) og ligeledes med Hensyn til Virkningen af den frivillige Tilbagetræden (se § 59, smhdt. med § 46 Nr. 3). Naar Udkastet bevarer disse Virkninger af Følgens Indtræden, er der saa meget mindre Betænkelighed ved at opstille Grundreglen om Straffen for det fuldendte Forsøg. Udkastet har altid meget vide Strafferammer, som gør det muligt ved Udmaalingen at tage alt rimeligt Hensyn til, at den tilsigtede Følge ikke er indtraadt, se § 43, jfr. § 62, og Reglen i § 59 fastholder den Opmuntring til at forebygge Følgen, som

ligger i den under Forudsætning af Frivillighed tilsagte Straffrihed ogsaa for det fuldendte Forsøg.

For det ikke fuldendte Forsøg bevares derimod Principet i den gældende Lovs § 46, omend udtrykt paa en anden Maade, idet Maksimum ikke er saa matematisk bestemt og Minimum er udtrykt som en vidtrækkende Nedsættelsesret. Denne Formulering er den samme, som er brugt i § 47 (videregaaende altsaa end det, der hjemles ved § 46). Denne store Frihed i Fastsætsættelsen af Straffen er naturlig, fordi Forholdene kan stille sig saa højst forskellig i Henseende til Strafskyld indenfor det ufuldendte Forsøgs Ramme, jfr. Slutningen af Paragrafen. Naar Slutningspunktummet i § 47 ikke her er medtaget, ligger Grunden klart for. Under de der nævnte Omstændigheder straffes Forsøget overhovedet ikke ifølge § 57 Slutning. ,

§ 59

Paragrafen opretholder den ved den gældende Straffelovs § 45, 2det Stykke hjemlede Straffrihed for det frivillig opgivne Forsøg i sit hele Omfang. Affattelsen af sidste Punktum viser, at de Foranstaltninger, der træffes, maa være saadanne, at en almindelig fornuftig Mand vilde anse dem for egnede til at forebygge Forbrydelsens Fuldbyrdelse. En ren temerær Paastand er ikke nok. Principet for denne Straffrihed er alle Vegne godkendt, se særlig nu n. Stl. § 50, tysk Udkast § 77, østrigsk Udkast § 16, svejtsisk Udkast § 22.

§ 60

Udkastet bevarer fra den gældende Ret særlige Straffebestemmelser i den almindelige Del for Meddelagtighed. Det samme er Tilfældet med alle nyere Love og Udkast (se svejtsisk Udkast § 23, tysk Udkast §§ 78—80, østrigsk Udkast §§ 13 og 15) undtagen den ny norske Straffelov. Denne Lov er hidtil den eneste, som har strøget Meddelagtighedsregler af Lovens almindelige Del ud fra den Betragtning, at der ingen Grund er til i Almindelighed at behandle de saakaldte meddelagtige efter

andre Regler end dem, der gælde for Gerningsmænd.

At Udkastet ikke deler denne sidste Betragtning fremgaar af Indholdet af §§ 60 og 61. Med Hensyn til den meddelagtige opstilles her Begrænsning i to Henseender for Strafbarheden, der ikke gælde for Gerningsmænd, nemlig dels at kun den forsætlige Meddelagtighed straffes, dels at Meddelagtighed overhovedet ikke straffes, naar der blot er Tale om ubetydelige Lovovertrædelser. Hjemmel for disse Betingelser ligger i, at den meddelagtige indskrænker sig til at fremme en andens Forbrydelse, ikke udfolder en selvstændig Virksomhed for det strafbare Maal. At Loven kan udstrække sine Forbud eller Paabud og Straffeloven sin Straffetrusel til at ramme ogsaa en saadan akcessorisk Virksomhed, er vel givet. Men der er ikke den samme bydende Grund dertil som ved Gerningsmandens selvstændige Virksomhed. Med Føje har man derfor hidtil været enig om at holde uagtsom Meddelagtighed — ligesom et uagtsomt forsøgslignende Forhold — fri for Straf, og nogen Trang til at inddrage Meddelagtighed i ubetydelige Lovovertrædelser har neppe nogen Sinde været følt. Retshaandhævelsens særlige Krav ere tilstrækkelig fyldestgjorte, naar forsætlig Meddelagtighed i nogenlunde betydelige Lovovertrædelser erklæres for strafbar. God Kriminalpolitik byder at blive staaende herved. Lignende Hensyn er det, som har ført til lignende Begrænsninger med Hensyn til Omraadet for Forsøgets Strafbarhed.

Den akcessoriske Karakter, som Virksomheden maa have for at henføres under Meddelagtighed i den i § 60 brugte Betydning og under denne og den efterfølgende Paragrafs Regler er nøjagtig betegnet ved Affattelsen af § 60. Udenfor disse Paragrafers Omraade falder herefter den, hvis Virksomhed er rettet paa et forbrydersk Maal, der er hans eget. Han er Gerningsmand (hvis flere ere med om det, ere de Medgerningsmænd), hvad enten han selv udfører den Handling, hvori Forbrydelsen bestaar, eller han lader denne udføre af andre som sine Redskaber,

der som udøvende ogsaa kunne paadrage sig Ansvar for Handlingen og saaledes blive Medgerningsmænd (f. Eks. Husbonden ved sit Tyende, den forretningsdrivende ved sin Medhjælp, den overordnede Funktionær ved sine Assistenter o. s. v.), eller han endelig ved en tilsyneladende underordnet Virksomhed forvolder Udførelsen ved en Person, der ham vidende ikke har Ansvar for Handlingen (paa Grund af Utilregnelighed, Vildfarelse m. m.), jfr. om dette sidste Tilfælde Udkastets § 2, til hvilken Bestemmelse Udtrykket „ansvarlig" i § 60 svarer.

Medens saaledes Udkastet fastholder, at der hør optages særlige Bestemmelser i den almindelige Del om meddelagtige, afviger det meget betydelig fra den gældende Straffelov med Hensyn til Udførelsen. Straffelovens Regler i Kap. 5 hvile i Virkeligheden ikke paa den oven angivne Sondring mellem akcessoriske og principale Deltagere i Forbrydelsen. Den giver i flere af sine Paragrafer Regler ogsaa for Gernings-mænd, gaaende ud fra det vide Begreb om meddelagtige, hvorefter alle de flere, der ere med i den samme Gerning, være sig som Hovedmænd eller Bipersoner, betegnes saaledes. Dernæst har den selv indenfor den snævrere Ramme gjort Sondringer, som i og for sig ere ufomødne. Dette staar noget i Forbindelse med en matematisk Beregning af Strafskylden, hvilken Udkastet ikke finder Anledning til at bevare. Hine Sondringer findes heller ikke i noget af de omtalte nyere Udkast. Som Følge af alt det anførte har Udkastet i høj Grad kunnet simplificere Meddelagtighedsreglerne. De to foreslaaede Paragrafer ere tilstrækkelige til en fyldestgørende Ordning ud fra Udkastets Standpunkt. Naar disse Regler ere samlede med Forsøgsreg-1erne i et Kapitel, tjener ogsaa dette til Simplifikation, tilmed da Reglerne for Forsøg og Meddelagtighed paa adskillige Punkter frembyde væsentlige Ligheder.

Den akcessoriske-Virksomhed, som Udkastet straffer som Meddelagtighed, kan dels bestaa i psykisk Paavirkning, dels i Hjælp. Den psykiske Paavirkning betegnes i § 60 som at „tilskynde" til at begaa en

Forbrydelse. Herunder indbefattes enhver psykisk Paavirkning uden Hensyn til Paavirkningens Styrkegrad. Der er efter Udkastets Standpunkt ingen Grund til at udelukke den mindre kraftige Paavirkning fra Strafbarhed, og efter den i § (il givne Regel om Straffens Fastsættelse ingen Trang til at opstille nogen Sondring i saa Henseende. Paa samme Maade rammes ogsaa enhver Hjælp af Meddelagtighedsansvaret.

Den meddelagtige skal have handlet med Forsæt; men det kræves ikke, at den strafbare Handling, han vil fremme, skal være en forsætlig Forbrydelse. Paragrafen er ogsaa anvendelig paa den, der forsætlig tilskynder eller hjælper en anden til en med Straf belagt uagtsom Handling. Den meddelagtige straffes da ifølge § 61 med den for uagtsom Forbrydelse foreskrevne Straf. Det „Ansvar", som § 60 taler om, er derfor henholdsvis Ansvar for forsætlig eller uagtsom Forbrydelse. Paa tilsvarende Maade forstaas Udtrykkene i § 2 om den, der „ikke har Ansvar".

For at det fulde Meddelagtighedsansvar skal paadrages, maa den Forbrydelse, som den meddelagtige har tilskyndet eller hjulpet til, mindst være forsøgt; er den ikke det, paadrager Personen sig kun Ansvar for Forsøg, der ikke er ført til Ende, jfr. § 58, Stk. 2. Ved i § 61, 2det Stykke at inddrage dette Forhold under Strafbarheden er Udkastet i Overensstemmelse med de om Forsøgs Strafbarhed givne Regler. Meddelagtighedens akcessoriske Karakter er ikke til Hinder herfor. Den meddelagtige arbejder vel for en andens Forbrydelse, men selve dette, at arbejde för en andens Forbrydelse, er strafbart, men Ansvarets Udmaaling maa ske under Hensyntagen til den Forbrydelse, der søges iværksat. Meddelagtigheden er mislykket baade i de Tilfælde, hvor Paavirkningen viser sig frugtesløs, saaledes at Personen ikke lader sig paavirke, og hvor Personen vel som Følge af Paavirkningen giver et Tilsagn, men dog undlader at foretage den retstridige Handling eller noget til dens Udførelse med Forsøgsstraf anset Skridt.

2det Stk. holder Meddelagtighed i alle mindre betydelige Lovovertrædelser udenfor Strafansvar i Overensstemmelse med, hvad foran er bemærket, kun at Forbehold er taget med Hensyn til Bestemmelser i Særlovgivningen, jfr. saaledes Lov 1. April 1887 § 46 (Brændevinsskat) og Lov 1. April 1891 § 18 (Ølskat), se ogsaa Lov om Livsforsikringsvirksomhed 29. Marts 1904 §57, 3die Stk. i den fiskale Lovgivning, Toldfdg. 1. Pebr. 1797 §§ 106, 108 og 111.

Bestemmelserne vedrørende de Tilfælde, hvor den meddelagtige fritages for Straf, ere i Overensstemmelse med de om Forsøg givne Regler.

§ 61

Den almindelige Regel er, at den meddelagtige straffes med den for Forbrydelsen foreskrevne Straf. Dog bliver en nedsat Straf at anvende i de i Paragrafen særlig nævnte Tilfælde. Forbeholdet har Hensyn f. Eks. til §§ 106, 1. Stk. Sl., § 111, Stk. 2, § 113, Stk. 2., § 114, Stk. 2 og § 119 samt enkelte Bestemmelser i Særlovgivningen, se ovennævnte Livsforsikringslov § 57, Stk. 3.

§ 62

Med Hensyn til Bestemmelsen i § 62, der hjemler Anvendeligheden paa Forsøg og Meddelagtighed af de i Kap. 4—6 indeholdte Bestemmelser skal særlig fremhæves, at § 36 giver Reglen for Behandlingen af do Tilfælde, hvor der foreligger Meddelagtighed i Forbrydelser i særlige Pligtforhold.

Sluttelig skal blot bemærkes, at Udkastet ikke gør Anvendelse af Begrebet efterfølgende Meddelagtighed. Er der Trang til at straffe en Handling, der staar i et efterfølgende Forhold til en Forbrydelse, vil der altid foreligge et delictum sui generis.

8de Kapitel.

Udsættelse af Straffuldbyrdelsen ifølge Dom.

I de Bestemmelser, som Kapitlet indeholder om de betingede Straffedomme, henholder Udkastet sig i alt væsentligt til den gældende Eet jfr. midl. Stl. 1. April 1911 §§ 20—23. I Henseende til de Straffe, med Hensyn til hvilke betinget Dom kan anvendes, gaar Udkastet reelt snarest noget videre end den midlertidige Straffelov ved at medtage Arbejdsfængsel indtil 1 Aar, naar henses dels til Udkastets Strafferammer i den specielle Del, og dels til at Tvangsarbejde i de højere Grader nu sikkert aldrig bliver idømt, hvor Forholdene ere saaledes, at der er Spørgsmaal om at anvende betinget Dom. Man har ikke anset det for fornødent ved Opregning at illustrere, hvad der tænkes paa ved formildende Omstændigheder. Dette kunde være naturligt ved Institutets Indførelse og dets Behandling i en isoleret Lov, men er overflødigt, naar det indgaar som Led i den almindelige Straffelov, der i en selvstændig Paragraf (§ 43) giver Anvisning paa, hvad der skal betragtes som Omstændigheder, der ere egnede til at formindske Strafskylden og altsaa ere formildende i Forhold til Gennemsnittet. Anvendes betinget Dom, skal det i denne udtales, at Fuldbyrdelsen af Straffen udsættes, og at Straffen eventuelt efter 5 Aars Forløb fra Dommens Afsigelse bortfalder. Det er ufornødent at angive dette paa anden Maade, end Udkastet gør det i § 63. Den fornødne Indskærpen af, hvorledes den betinget domfældte vil have at forholde sig for at undgaa Udstaaelse af Straffen, bør ske ved Dommens Forkyndelse, og særlige Bestemmelser herom have ikke deres naturlige Plads i Straffeloven.

De Forhold, der kunne medføre Straffens senere Udstaaelse, ere dels de i Loven indeholdte Bestemmelser, der vedrøre saavel Fortiden som Fremtiden, dels de Betingelser, som Domstolene finde det rigtigt at opstille. I saa Henseende giver Udkastet Domstolene fri Hænder, idet man har forment, at Tilfældene kunne være saa forskelligartede, at det er uheldigt, at Domstolene som nu efter midl. Stl. § 20 ere indskrænkede til at sætte de der nævnte særlige Betingelser, om end Udredelse af Erstatning og Henvisning til moralsk Forsorg sikkert ere de Foranstaltninger, som der i langt de fleste Tilfælde vil blive Spørgsmaal om at anvende.

§64

Følgen af, at Fuldbyrdelsen bortfalder, er den, at Straffen betragtes som udstaaet ved den endelige Doms Afsigelse. Da man efter de foreliggende Oplysninger maa gaa ud fra, at domfældte i den betingede Periode har ført en hæderlig Vandel, er det naturligt eo ipso at lade de til Æresoprejsning knyttede Følger indtræde med det samme. Følgen er kun den ovenfor angivne; der slaas ikke en Streg over dé begaaede Lovovertrædelser i det Hele. Den betingede Dom vil saaledes, selv hvor Straffuldbyrdelsen er bortfaldet, medføre Forhøjelse af Straffen i Gentagelsestilfælde, hvis Betingelserne iøvrigt foreligge, jfr. § 44, Stk. 3 i Sl., og vil ogsaa udenfor de i § 66 og 67, Stk. 2 nævnte Tilfælde have Betydning for Strafudmaalingen jfr. §43.

§ 65

1ste Stk. indeholder de Fordringer, som Straffeloven stiller til den betinget domfældte for at han skal nyde godt af Beneficiet. En forsætlig Forbrydelse medfører altid Udsættelsens Bortfald, naar højere Straf end simpelt Fængsel er forskyldt. Udkastet gaar videre end den midlertidige Straffelov, der sætter Grænsen ved: højere Straf end Bøder. Dette staar i Forbindelse med den Stilling, Udkastet i det Hele tilstræber at give simpelt Fængsel. Med Hensyn til Be-

tydningen af, at den betinget domfældte senere begaar en uagtsom Forbrydelse giver Udkastet Hegler, svarende til, hvad der er bestemt i den midlertidige Straffelov.

Det er efter Udkastet nok, at der er indledet retslig Undersøgelse forinden Fristens Udløb angaaende de Forhold, der kunne medføre Udsættelsens Bortfald, i Modsætning til den gældende Ret, der forlanger, at Tiltale skal være institueret. Det er efter Kommissionens Formening urimeligt at holde paa, at først Tiltale skal virke afbrydende. Følgen kan blive, at Fristen kan løbe ud under en vidtløftig og langvarig Forundersøgelse. Ogsaa ved Reglerne om Strafansvarets Forældelse indtager Udkastet i § 69 samme Standpunkt. De i § 69 indeholdte Bestemmelser maa supplere nærværende Paragraf med Hensyn til Følgen af Afbrydelse af den indledede Undersøgelse.

2det Stk. giver Bestemmelser om, hvorledes der skal forholdes, naar en i Dommen fastsat Betingelse ikke overholdes eller paastaas ikke at være overholdt. Kommissionen har fundet det naturligt at henlægge Afgørelsen til den kompetente Ret ved den betinget domfældtes Værneting. Det er en ganske selvstændig Undersøgelse, der ikke forudsætter særlig Kendskab til den foregaaende Sag, som skal anstilles. Den i Forslag bragte Bestemmelse er kun en videre Udførelse af Reglen i Lov om Rettens Pleje § 978, Stk. 4.

Reglerne i §§ 66 og 67 ere i Overensstemmelse med, hvad der nu gælder, kun med de Ændringer, der fremgaa af det oran anførte.

9de Kapitel.

Straf'barhedens Ophør.

At den skyldiges Død medfører, at enhver Frihedsstraf bortfalder, er selvfølgeligt; men efter Straffens Natur maa det ogsaa gælde med Hensyn til Formuestraffe. Naar der i § 68 tages et Forbehold, skyldes det de foran i Kap. 3 omtalte fiskale Straffebestemmelser, hvor det gælder for vedkommende offentlige Myndighed om at sikre, at den skyldige Afgift under alle Omstændigheder indgaar i den offentlige Kasse. Som Følge deraf fastsætte disse Love, at Bøden kan fordres betalt af bødefældtes Dødsbo.

De følgende Paragrafer handle om Strafansvarets Forældelse i de to Former, hvorunder den kan fremtræde, dels som Ophævelse af Adgangen til at paalægge Straf dels som udelukkende Fuldbyrdelsen af en idømt Straf.

Dansk Ret indtager paa dette Omraade en Stilling, der er forladt af saa godt som alle bestaaende Love og Udkast. Naar undtages England og Sverig er det overalt — i Østrig dog endnu kun i Udkastsform — den almindelige Regel, at alle Forbrydelser forældes med den Virkning, at Paatale ikke kan findeSted, naar et *vist* Tidsrum er forløbet, hvis Længde er forskellig efter Straffens Størrelse, fra 30, 25 eller 20 Aar, nedad aftagende til 10, 5, 2 Aar eller kortere Tid. Af de nyeste Love og Udkast skal henvises til n. Stl. § 67, svejtsisk Udkast § 60, tysk Udkast § 94 og østrigsk Udkast § 76. En saadan Forældelse kender den danske Straffelov kun ved Lovovertrædelser af mindre Betydning jfr. Stl. § 66. Udenfor disse Tilfælde haves kun Reglen i § 70, der bemyndiger Justitsministeriet

til at frafalde offentlig Paatale af en Forbrydelse, naar der er forløbet 10 Aar, 6iden den blev begaaet. Kun særdeles vægtige Grunde kunde imidlertid føre til at forlade det i dansk Ret fulgte Princip, og Kommissionen har ikke fundet, at der foreligger saadanne.

Forældelse af Forbrydelse skyldes ikke, at Forbryderens Strafskyld skulde være udslettet ved en vis Tids Forløb, men den Betragtning, at Samfundet ikke længere har tilstrækkelig Interesse af at paatale en gammel Strafskyld, hvorved tværtimod let ulemper kunne opstaa i andre Henseender for det almene eller for Personer, der ikke have noget med Forbrydelsen selv at gøre. Ud fra dette Synspunkt kan det være naturligt at hjemle Forældelse ved mindre betydelige Lovovertrædelser efter en vis kortere Tids Forløb. Det er overvejende sandsynligt, at det almene ikke har nogen virkelig Interesse i at paatale Handlinger af denne Art, som ikke længere høre til Nutidsbegivenheder. Naar det derimod gælder større Forbrydelser, kan en almindelig Formodning om, hvad Samfundsinteressen kræver med Hensyn til deres Forfølgning, ikke opstilles. At beregne den paa matematisk Grundlag maa jævnlig føre til Resultater, der lidet svare til de virkelige Forhold, og er derfor i Virkeligheden en rent positiv vilkaarlig Forholdsregel. Vil man holde sig Virkeligheden nær, frembyder den gældende Straffelovs Udvej sig som den naturligste, nemlig at overlade den øverste Paatalemyndighed (Justitsministeriet) Prøvelsen af, hvad Samfundsinteressen kræver med Hensyn til Paatalen af disse Forbrydelser, naar en saa lang Tid er forløben siden Handlingens Udøvelse, at der kan være nogen Rimelighed for, at Samfundsinteressen, der kræver Paatale, har tabt i Styrke, og at Ulemper, der tale imod Paatale, kunne være fremkomne. Paatalemyndigheden faar da Hjemmel til af saadanne Hensyn at frafalde en Paatale, som ellers vilde være dens Pligt. En Fastholden af den bestaaende Ordning maa ogsaa siges at have Tilslutning i Lov om Rettens Pleje § 706, næstsidste Stk.

Som et vægtigt Argument for den lovfæstede Forældelse anføres, at Bevismaterialet i Tidernes Løb vil undergaa store Forandringer, og at disse Forandringer let ville kunne blive til Skade for den sigtede, idet Tilintetgørelsen af nogle Bevismidler vil kunne udstyre endnu eksisterende Bevismidler med en Beviskraft, som de mulig ikke vilde have haft, hvis de vare blevne bedømte i Sammenhæng med de nu forsvundne. Det ses imidlertid ikke rettere, end at dansk Rets Ordning vil være bedre rustet til at tage de i saa Henseende fornødne Hensyn end en Ordning, der absolut paabyder Undersøgelse af de Forhold, der staa i Forbindelse med en Forbrydelse, der kan ligge henimod 2o—30 Aar tilbage i Tiden, uden at det muliggøres paa Forhaand at tage i Betragtning, om særlige Hensyn gøre det utilraadeligt eller betænkeligt at foranstalte Undersøgelsen indledet.

Idet Udkastet saaledes fastholder Straffelovens Forældelsesordning i dens Hovedtræk, bemærkes med Hensyn til Udførelsen i det enkelte følgende:

De Love og Udkast, som foreskrive en almindelig Forældelse med forskellige længere eller kortere Tidsrum efter Forbrydelsens Størrelse, bestemme denne sidste efter Højdemaalet af den for Forbrydelsen i Loven foreskrevne Straf. Denne Ordning befrier Paatalemyndigheden og ikke mindre Domstolene for ethvert Skøn i saa Henseende, hvad der utvivlsomt er en Fordel ved Bestemmelsernes Anvendelse. I og for sig kunde denne Ordning ogsaa godt anvendes paa det begrænsede Felt, paa hvilket Udkastet hjemler Forældelse, navnlig ved de mindre betydelige Lovovertrædelser. Men ved at gøre det, kan det vanskeligt undgaas at sætte Maalet for mindre betydelige Lovovertrædelser enten for lavt eller for højt, og derved mere end fornødent eller ønskeligt fjerne sig fra det, som ved den forskyldte Strafs ringe Størrelse viser sig at være mindre betydeligt. Dette reale Hensyn tilraader med den gældende Straffelovs § 66 at drage Grænsen ikke efter Hensyn til den foreskrevne Strafs Højdemaal, men efter

Hensynet til, hvad Straffen i det givne Tilfælde antages at ville blive, omfattende altsaa saavel de Tilfælde, hvor den ikke kan blive højere, som de, hvor dette vel paa Grund af Straffebudet er muligt, men ikke antageligt i det foreliggende Tilfælde. At Paatalemyndigheden i det sidste Tilfælde maa udøve et Skøn, der, hvis det fører til Paatale, kan underkendes af Domstolene, er en Omstændighed, der ikke vejer op imod, at man ved en saadan Ordning bedre fyldestgør Grundtanken.

Udkastet drager Grænsen for den lovbestemte Forældelse noget videre end den gældende Straffelov, idet den medtager Forbrydelser, som ikke antages at ville medføre højere Straf end Arbejdsfængsel i 1 Aar. Da Udkastet hjemler Anvendelse af betinget Straffedom ved Forbrydelser, der belægges med saadan Straf, og dermed har betegnet slige Lovovertrædelser som mindre betydelige, er det naturligt, at det ogsaa lovfæster Forældelse med Hensyn til disse. Medens Udkastet bevarer Straffelovens 2 Aars Frist for de Lovovertrædelser, der kum kunne antages at ville medføre Straf af Bøde, simpelt Fængsel i 2 Aar eller Arbejdsfængsel under det almindelige Lavmaal, sættes Fristen til 5 Aar for de Forbrydelser, hvor der er Spørgsmaal om et højere Maal af Arbejdsfængsel. Under de sidstnævnte indbefattes alle ikke kvalificerede Vindingsforbrydelser, og man har for disse anset en toaarig Forældelsesfrist for at være for kort, medens alle berettigede Samfundshensyn formenes at være tilfredsstillede ved Optagelsen af 5 Aars Fristen, der overflødiggør en Regel, svarende til den i Stl.s § 69 indeholdte. Det vil saaledes kun være de grovere Forbrydelser, der ere unddragne lovbestemt Forældelse. Med Hensyn til Særlovgivningens Forældelsesbestemmelser er der taget Forbehold i Paragrafen, jfr. f. Eks. Lov 4. Maj 1907 § 54 (Saltvandsfiskeri) og Lov af s. I). § 15 (Ferskvandsfiskeri), der have en Forældelsesfrist af 1 Aar, og Lov Nr. 69 13. April 1894 § 26 (Patentlov), der har en Forældelsesfrist af 3 Aar.

Forældelsesfristen begynder at løbe fra det Tidspunkt, da den strafbare Virksomhed eller Undladen er ophørt.

For saa vidt enkelte af de nyeste Love og Udkast regne den fra Følgens Indtræden enten i Almindelighed eller i visse Tilfælde, har Udkastet ikke fulgt denne Vej. Udkastets Kegel stemmer med, at Strafskylden er til Stede ved den retstridige Angrebshandlings Afslutning, selv om den fuldbyrdede Forbrydelse kræver mere og derfor maaske falder senere. Dette vil kun medføre, at Undersøgelsen ikke kan sluttes, ikke at den ikke kan indledes.

Med Hensyn til Forældelsesfristens Afbrydelse indtager Udkastet som nævnt i Bemærkningerne til Kap. 8 det Standpunkt, at Foretagelse af noget Rettergangsskridt, hvorved den skyldige betegnes som sigtet, afbryder Forældelsens Løb. Hvis Undersøgelsen standses paa ubestemt Tid, kræver en retfærdig Ordning, at Fristen begynder at løbe paa ny, og at den forud for Undersøgelsens Paabegyndelse liggende Tid sammenregnes med den efter Undersøgelses Standsning, saa at Forældelses Virkninger indtræde, naar disse Tidsrum sammenlagte udgøre Forældelsesfristen.

Virkningen af den lovbestemte Forældelse er, at Strafansvar bortfalder. Som Hovedregel vil der, naar Strafansvar ikke kan gores gældende, hverken blive indledet Undersøgelse eller ske Paatale i Anledning af Lovovertrædelsen. Da Spørgsmaalet, om der foreligger Forældelse eller ej, imidlertid beror paa et Skøn over den forskyldte Strafs Størrelse, vil det kunne være nødvendigt at faa de med Lovovertrædelsen forbundne nærmere Omstændigheder klarlagte gennem en retslig Undersøgelse, hvorhos Paatalemyndighedens fra Domstolenes forskellige Skøn kan bevirke, at Sag gennemføres mod den skyldige med det Resultat, at det først ved Dom fastslaas, at Forældelse er indtraadt. Forøvrigt kan det ikke være udelukket at indlede Undersøgelse for at fremskaffe Bevis for, hvem Gerningsmanden til en begaaet Lovovertrædelse er, selv om det paa Forhaand er utvivlsomt, at Forældelse er ind-

traadt. Med Hensyn til de i 2det Stk. ommeldte Forbrydelser skal Justitsministerens Afgørelse altid indhentes, forinden Forfølgning kan rejses eller fortsættes. Dette har sin naturlige Forklaring i, at der her ikke er Spørgsmaal om noget Skøn over den i det konkrete Tilfælde paadragne Strafskyld, bortset fra Skønnet over, om Paragrafens 1ste Stk. mulig kommer til Anvendelse, og at baade Forbrydelsernes større Grovhed og den lange Tid, der er forløbet, opfordre til at udvise særlig Forsigtighed, før retslige Skridt indledes.

§ 70

At Forældelse af en Paatale ikke begynder, saalænge der er faktiske eller retlige Hindringer for at iværksætte den, er stemmende med Sagens Natur, jfr. n. Stl. §§ 69 og 70. Som Tilfælde, hvor det sidste Punktum finder Anvendelse, kan henvises til §§ 310 og 311. Med det Tilfælde, at Paatale ikke kan linde Sted, førend Afgørelse med Hensyn til et den skyldige vedkommende retligt Forhold er truffet, maa det Tilfælde ligestilles, at Forfølgningen lovlig kan udsættes, indtil en saadan Afgørelse har fundet Sted, noget, hvorpaa der i Retsplejelovens § 641 1. Stykke, er et Eksempel. At Bestemmelsen i § 70 ikke finder Anvendelse paa Tilfælde, hvor en Begæring, af hvilken offentlig Paatale er afhængig, ikke har fundet Sted, fremgaar af Ordene. Forsinkelser med Hensyn til en saadan Begæring forhaler ikke Forældelsens Begyndelse.

§71.

Paragrafens 1ste Stk. indeholder det naturlige Supplement til § 69 for idømte Straffes Vedkommende. Ere mindre Straffe ikke fuldbyrdede inden 5 Aars Forløb, er der ingen Betænkelighed ved at lade Adgangen til Fuldbyrdelse bortfalde.

2det Stk. opretholder Stl.s Regel i § 70.

10de Kapitel.

Paatalen.

Kapitlet indeholder do Paataleregler, som det er fundet fornødent at optage i Straffeloven. I al Almindelighed have Paatalereglerne deres naturlige Plads i Straffeprocesloven, men de kunne dog ikke udelukkende henvises dertil. Visse Hovedtræk med Hensyn til Kompetence til at raade over Paatalen, dens Iværksættelse og Bortfald maa ogsaa findes i Straffeloven. Saaledes er Forholdet ogsaa baade i fremmede Straffelove og i den gældende danske Straffelov. Dels indeholder den specielle Del adskillige Hegler, dels giver § 298 en almindelig Bestemmelse. Udkastet giver i den almindelige Del en Række adskillig mere udformede Bestemmelser, der i alt væsentligt ere overensstemmende med de herhen hørende Regler i Lov om Rettens Pleje. Til de almindelige Hensyn, der gøre det ønskeligt at optage disse Bestemmelser, slutter sig yderligere Hensynet til, at Loven om Rettens Pleje endnu ikke er traadt i Kraft.

§ 72

Først gives den Bestemmelse, at ubetinget offentlig Paatale er Reglen med Hensyn til strafhare Handlinger, og at denne Regel kun lider Indskrænkning, hvor der er særlig Hjemmel dertil, i eller udenfor Straffeloven. De særlige Betingelser, hvortil offentlig Paatalo kan være bundet, kunne være den forurettedes Begæring, se f. Eks. §§ 199 og 312, eller at almene Hensyn kræve Paatale, se f. Eks. §§ 213, 310 og 311 m. fl. Endvidere er Paatale i visse Tilfælde gjort afhængig af, at Justitsministeren enten paabyder eller godkender Paatalen, jfr. Udkastets § 8, Stk. 1 og §§ 122, 133 og 142. I visse Tilfælde kan det

imidlertid være ønskeligt at kunne lempe sidstnævnte Betingelse. Hertil sigter Stykkets Slutningspunktum.

I 2det Stk. gøres den almindelige Indskrænkning i de Bestemmelser, der henvise til privat Paatale eller gøre offentlig Paatale afhængig af den forurettedes Begæring, at det offentlige kan paatale ogsaa i disse Tilfælde, naar Paatalemyndigheden skønner, at almene Hensyn kræve det. En saadan Regel bør formentlig ikke undværes, se ogsaa Loven om Rettens Pleje § 708, 3dje Stykke, jfr. § 705 2det Stykke i Slutningen.

§ 73.

Paragrafen, der bemyndiger Paatalemyndigheden til under nærmere angivne Betingelser at undlade Paatale af strafbare Handlinger, begaaedé af Personer mellem 14 og 18 Aar, slutter sig nær til Bestemmelsen i mdl. Stl. 1. April 1911 § 15Stk. 4. Man har anset det for rettest at sætte den positive Grænse af 2 Aars Strafarbejde i Stedet for den gældende Lovs ubestemte „en lavere Grad af Strafarbejde". Man har derhos lagt Bemyndigelsen i den almindelige Paatalemyndigheds Hænder; kun den videre gaaende, i 2det Stk. omhandlede Ret til at undlade Paatale skal udøves af justitsministeriet, der efter Bestemmelsen er frit stillet overfor disse unge Personer.

§ 74

optager i en noget fuldstændigere form Bestemmelserne i Lov om Rettens Pleje § 709, 1ste og 2det Stk. Den specielle Del gennemfører i Overensstemmelse med den nævnte Paragraf i Loven om Rettens Pleje den Kegel, at privat Paatale i den borgerlige Retsplejes Former overhovedet ikke tilstedes, hvor Straffen kan blive Arhejdsfængsel eller højere Straf, se f. Eks. § .

§ 75

Paragrafen indeholder forskellige, for største Delen hidtil i dansk Ret ukendte Regler om, hvem der under visse Omstændigheder ere paataleberettigede i den forurettedes Sted. Lov om Rettens Pleje

§ 918 nar for en Del tilsvarende Regler om Betten til Paaanke af trufne Retsafgørelser. I Forhold til Stl.s § 223 indeholder c) en Udvidelse, idet Paatale kan ske paa den forurettedes Vegne, naar han er død, bl. a. af Slægtninge i op- og nedstigende Linie, medens § 223 kun udstyrer Forældre og Børn med en saadan Ret. Hensynet til den historiske Ytringsfrihed kan maaske gøre en saa vidtgaaende Regel betænkelig, naar Spørgsmaalet or om at paatale Ærefornærmelser. Man har imidlertid ment, at den historiske Ytringsfrihed vil finde, tilstrækkelig Beskyttelse derigennem, at Omtalen af Forhold, der ligge langt tilbage i Tiden, og af Personer, der forlængst ere døde, ikke vil kunne rammes med Straf som Ærefornærmelse eller Krænkelse af Privatlivets Fred etc. uden netop i do Tilfælde, hvor Fremførelsen er usømmelig eller sigtende til at skænde den afdøde, og overfor saadanne Angreb er det naturligt, at der stilles Midler til Raadighed for Personer, der staa afdøde nær. Dette stemmer netop ogsaa med Retsplejelovens § 918, 2det Punktum.

Næstsidste Stk. tager kun Sigte paa de Tilfælde, hvor en privat organiseret Kreds krænkes. Er det en offentlig Myndighed, der krænkes, bliver Paatalen offentlig, jfr. § 132, med Hensyn til ærefornærmende Angreb.

Hvad Paragrafens sidste Stk. angaar, kan henvises til f. Eks. Forfatterlov 29. Marts 1904 § 34, Stk. 2, Lov Nr. 110 4. Maj 1907 § 15.

§§ 76 og 77.

Bestemmelserne i §§ 76 og 77 ere overensstemmende med Reglerne i Lov om Rettens Pleje § 705 Nr. 3 og 2det Stykke. Forbeholdet i Slutningen af denne Paragraf er ikke medtaget, da der ikke i Udkastet findes Regler svarende til de Bestemmelser, som Forbeholdet har Hensyn **til,** nemlig Stl.s § 254 og idl. Stl. § 2, 1ste Stk. i Sl.

§ 78

Paragrafen giver Præskriptionsbestemmelse vedrørende privat Paatale og Begæ-

ring om offentlig Paatale, Med Hensyn til Fristen holder Udkastet sig til den gældende Rot, jfr. Stl.s § 67. Samme Tidsfrist har udenfor Straffeloven f. Eks. ogsaa Forfatterlov 29. Marts 1904 § 35 og Patentlov 13. April 1894 § 26. Forbehold er taget med Hensyn til anden særlig Bestemmelse, se saaledes § 227. Keglen om Fristens Afbrydelse stemmer med den i Udkastets § 69 givne Bestemmelse.

11te Kapitel.

Andre retlige Følger af strafbare Handlinger.

I den almindelige Dels sidste Kapitel findes Reglerne om, hvilke andre Følger end Straf Forøvelsen af en strafbar Handling kan medføre, og om Maaden, hvorpaa de kunne gøres gældende. Da Udkastet skarpt udsondrer alle disse Følger fra Straf, er det naturligt at samle alle herom gældende Regler, for saa vidt de have deres Plads i Straffeloven, i et Kapitel for sig, der følger efter de Kapitler, der give de almindelige Regler om Lovens Hovedemne, Straffen.

De omtalte Følger falde i 3 Klasser: Fortabelse af visse Rettigheder §§ 80—82, Sikringsforholdsregle §§ 83-90 og Erstatning samt anden Godtgørelse og Oprejsning §§ 91—98. Forskellige fremmede Straffelove, saaledes norsk Straffelov betegner en Del af disse Følger som Tillægsstraffe, nemlig visse Rettigheders Fortabelse, Forvisning fra bestemte Steder, Bekendtgørelse af Dommen og Inddragning af bestemt Genstand, se n. Stl. § 16, medens Fradømmelse af offentlig Tjeneste ifølge n. Stl. § 15 i særlige Tilfælde anvendes som egentlig Straf. Nu er det vel saa, at de saaledes som Tillægsstraffe betegnede Følger ikke, som de fleste andre, alene har objektiv Kriminalitet som Forudsætning, men har den Lighed med Straf, at de forudsætte ogsaa Straffens subjektive Betingelser. Men dette er ikke tilstrækkelig Grund til at fravige den naturlige og i den gældende danske Ret i Almindelighed fulgte Opfattelse, at hine Følger dog ikke ere Straf, men grunde sig paa, i nogle Tilfælde at Forudsætningerne for en vis Rets Nydelse briste, i andre

paa Kravet om objektiv Sikring eller objektiv Oprejsning. Dette Synspunkt, at de i Kapitlet omtalte Følger ikke ere Straf, har Udkastet derfor fastholdt uden at indføre det hidtil hos os i denne Forbindelse ukendte Begreb om Tillægsstraf og uden de Undtagelser, som den gældende danske Stl. i § 9 gør med Hensyn til den i Loven anvendte Fortabelse af Embede, Bestilling og Valgret.

Anledning til at optage i Straffeloven Bestemmelser om disse Følger, skønt de ikke ere eller betragtes som Straf, ligger i det akcessoriske Forhold, hvori de staa til „strafbare Handlinger", dette sidste Udtryk taget i den videre Forstand, hvori det omfatter den rent objektive Kriminalitet. I lignende vid Forstand er „Straffelov" da ogsaa taget. Dette Forhold til strafbare Handlinger viser sig ikke blot i disse Følgers materielle Betingelser men afføder ogsaa vigtige processuelle Virkninger, s. L. om Rettens Pleje §§ 675 og 676. Forbindelsen med strafbare Handlinger er i adskillige af Tilfældene en nødvendig Forudsætning, idet Følgen kun kan indtræde, naar Handlinger, der i alt Fald have objektiv Kriminalitet, ere begaaede. For saa vidt dette er Tilfældet, vil der ikke være Tvivl om, at Reglerne om disse Følger have deres naturlige Plads i Straffeloven. I andre Tilfælde kan Følgen vel ogsaa indtræde uden at hav en strafbar Handling til Forudsætning — f. Eks. den almindelige Skadeserstatning —, men naar denne Forudsætning foreligger, vil der dog ogsaa her være naturlig Opfordring til ikke at lade Følgen uomtalt i Straffeloven, men fastslaa de Regler, som i saa Tilfælde skulle gælde uafhængig af, hvad der maatte antages at gælde, hvor Forbindelse med en strafbar Handling ikke er til Stede.

Den gældende Ret er ogsaa i Overensstemmelse med disse Synspunkter, s. Stl.s §§ 16, 34, 38, 299, 300—303, 304, midl. Stl. §§ 6—8 samt Straffebestemmelserne i adskillige Særlove. Fra den gældende Straffelov adskiller Udkastet sig imidlertid dels derved, at Bestemmelserne om disse Følger ere samlede paa ét Sted,

dels derved, at det tilstræber den samme Fuldstændighed som med Hensyn til Straffene. Naar det er givet, at Keglerne om disse Følger have naturlig Plads i Straffeloven, er det vilkaarligt og vil efterlade et Savn, naar ikke alle medtages, selv om den nærmere Udførelse i adskillige Tilfælde undlades og erstattes med Henvisninger

. § 79

Paragrafen angiver i al Almindelighed, hvilke Følger, bortset fra Straf, en strafbar Handling (objektivt taget) kan medføre, og giver Domstolene Kompetence til at træffe Afgørelse med Hensyn til disse Følger ved Paadømmelsen af den strafbare Handling, som de slutte sig til, selvfølgelig under Forudsætning af, at de processuelle Betingelser ere opfyldte[1]), jfr. Lov om Rettens pleje §§ 675, 676. 968 og 969. Naar det udtales, at Bestemmelserne ogsaa kunne komme til Anvendelse „efter Omstændighederne uden at Straf for Handlin Tilfælde, lægges", sigtes der baade til de hvor Straf er udelukket, fordi de subjektive Betingelser mangle, jfr. f. Eks. § 33, og til de Tilfælde, hvor Straf bortfalder, skønt disse Betingelser ere tilstede, jfr. f. Eks. § 9, Stk. 2, § 47, § 49, 8de og 9de mærkes, 1 denne Sammenhæng skal be- at en udenlandsk Straffedom og en i Udlandet begaaet Forbrydelse kan danne Grundlaget for en Sag her i Landet til Gennemførelse af de i Kapitlet ommeldte Følger.

2det Stk. giver Kegler öm den paatalcndes Ret til at nedlægge Paastand med Hensyn til de nævnte Følger under en for Straffdomstolen anlagt Undtagelsen amtidig Paastand om Straf. „hvor intet andet er bestemt" sigter til den i Retsplejelovens § 676 med den endnu gældende Ret i det væsentlige stemmende Regel, at „borgerlige Retskrav" paa den

[1]) Spørgsmaalet, om og under hvilko Betingelser en offentlig Paatalemyndighed kan undlade at nedlægge Paastand om Straf for en strafbar Handling, tilkommer det ikke Straffeloven, men Lovgivningen om rettens Pleje at afgøre, se Loven om Rettens Pleje § 706.

sigtede som Følge af den strafbare Handling (saasom Skadeserstatning m. m.) ikke kunne søges tilkendte ved selvstændig offentlig Sag, mon kun i Tilslutning til en offentlig Sag, der er anlagt til Straflidelse for den strafbare Handling.

§ 80.

Paragrafen handler om Fortabelse af offentlige, d. v. s. Statslivet vedrørende, Rettigheder som Følge af visse Forbrydelser eller Straffe og den derved paadragne Vanære. Saadan Fortabelse er i stor Udstrækning hjemlet ved den gældende Ret. Men i den gældende Straffelov findes ingen Regler angaaende denne Folge af Forbrydelser (bortset fra de særlige Tilfælde, hvor Fortabelse af Embede, Bestilling og Valgret er anvendt som Straf, se Stl.s § 9). Den gældende Straffelov er herved i Uoverensstemmelse med de fleste fremmede Straffelove, der — i Keglen under Synspunktet Tillægsstraf (Nebenstrafe) — nøje regulerer Anvendelsen af denne Rettighedsfortabelse, se f. Eks. norsk Stl. §§ 29—32. Udkastet har overensstemmende med sin Plan for saa vidt fulgt de fremmode Straffelove, som Bestemmelsen om disse Ærefølger har faaet Plads ved Siden af de andre i Kapitlet omhandlede Følger. Derimod har man ikke anset det for rigtigt i Straffeloven at foretage en selvstændig Regulering af Betingelsen for og Varigheden af saadan Fortabelse og sætte denne i Stedet for de i den gældende Ret givne Bestemmelser. Udkastet henholder sig i saa Henseende til den til enhver Tid gældende Ret.

Optagelsen i Udkastet af Bestemmelsen om disse Rettighedsfortabelser har da kun den Betydning, at den aabner Adgang til at faa Spørgsmaalet, om Betingelsen foreligger, afgjort af den Forbrydelsen paadømmende Domstol — en Afgørelsesmaade, som de Myndigheder, der skulle udføre Lovgivningens Fortabelsesregler, om de end ikke ere nødte til at følge den, dog ofte ville føle sig opfordrede til at benytte, og som lige overfor den sigtede altid er den mest betryggende, og som Følge deraf ogsaa den mest hensynsfulde.

Frakendelsen af de i Paragrafen ommeldte Rettigheder udtales kun i Dommen, naar der fremsættes fornøden Begæring. Domstolene kunne ikke paa egen Haand uden Paastand udtale Frakendelsen, mon skulle paa den anden Side træffe Afgørelse om Spørgsmaalet, naar Paastand er nedlagt. I denne Sammenhæng maa det erindres, at Paatalemyndigheden med Hensyn til flere af de omspurgte Rettigheder ikke kan nedlægge Paastand om Fortabelse uden Begæring fra en særlig Myndighed, se Lov om Rettens Pleje § 705 2°, hvis Princip ogsaa faktisk vil blive fulgt, selv hvor Lovgivningen ikke udtrykkelig kræver det.

Hvilke Rettighederne ere, giver Paragrafen ingen selvstændig Bestemmelse af, men henholder sig i saa Henseende til den gældende Lovgivning. Som Rettigheder, paa hvilke Bestemmelsen vil finde Anvendelse, kan nævnes: Valgret og Valgbarhed i Stat, Kommune, Folkekirke eller anerkendt Trossamfund, Embede, Bestilling eller Hverv indenfor samme Kategorier, Adgang til eller Nydelse af den til en saadan Stilling knyttede Pension, den Enker efter Embeds- eller Bestillingsmænd eller efter Invalider tillagte Pension og Forsørgelse, Adgang til at opnaa offentlig Tjeneste, hvor Frakendelsen af saadan Adgang er Bærlig paabudt, hvad der gælder om Teologers Adgang til at blive Præster, endvidere Rang, Titel, Ordner eller Hædersstegn. 1 Lov om Rettens Pleje findes yderligere mange Eksempler paa Hverv, som den skyldige herefter ved Dom kan udelukkes fra, saaledes: Syns- og Skønsmand (§ 188), Omgangs-Retsvidne (§ 56), Nævning (§ 70), Retten til at møde som Fuldmægtig ved Forligsmægling (§ 261 „god Mand"), Adgang til at aflægge Vidne- og Partsed, som fortabes ved Mened (§ 179 Nr. 3 og § 297). Selv om der i sidstnævnte Tilfælde ikke let vil blive Trang til en saadan Frakendelse, som Paragrafen har for Øje, fordi det dog altid er en Dommer, der kommer til at anvende Fortabelsesreglen, gælder dette ikke om Møde ved Forligskommissioner, og paa andre Omraader ikke f. Eks. med Hensyn til Retten

til at være Padder ved Daab eller Retten til at blive eller være akademisk Borger (Relegation) m. m. Maaske vil der heller ikke ved disse Tilfælde let blive Anvendelse for Paragrafen, men der er ingen Grund til at udelukke Domstolen fra at kunne frakende nogen Rettighed, naar det af rette vedkommende maatte ønskes, og der derfor nedlægges Paastand derom. Yderligere kan nævnes Adgangen til at aftjene Værnepligt. Denne Rettighed har Paragrafen særlig for Øje ved Fremhævelsen af, at Fortabelsen kan være betinget af den for en Forbrydelse forskyldte Strafs Størrelse, og med Hensyn til den derefter følgende Henvisning til særlig Ordning kan jævnføres færøisk Lov om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke af 19. April 1907 § 13. Den Omstændighed, at Vedkommende endnu ikke er Krigsstraffeloven undergiven, medfører, at dette ikke er en den borgerlige Straffelov uvedkommende Sag. *) Derimod er Haandhævelsen af denne Bestemmelse, da den knytter Virkningen til et ydre, intet Skøn forudsættende Kriterium, saa ligefrem, at Udskrivningsmyndigheden ikke let vilde føle Trang til at faa en udtrykkelig Domsafgørelse herfor. Det er imidlertid ønskeligt at almindeliggøre Reglen saa meget som mulig, og der er da intet forspildt ved, at der aabnes Adgang til at faa en saadan udtrykkelig Domstolsudtalelse derom, hvis det maatte ønskes.

Paragrafens 2det Stykke har det specielle Tilfælde for Øje, at den strafhare Handling er Forseelse i offentlige Tjeneste eller Hverv, hvor Fortabelsen, hvis Handlingen ikke tillige er vanærende i den offentlige Mening, indskrænker sig til Stillingen og de med den forbundne Goder. Reglen for disse Tilfælde er iøvrigt den samme, nemlig at Domstolene træffe Afgørelse om Frakendelsen, naar der nedlægges Paastand derom. Hvilke Tjenesteforseelser der skulle have saadan Virkning er i den gældende Ret kun und-

*) Paa den Nedsættelse i »meniges anden Klusse« eller Udelukkelse fra Hæren, som finder Anvendelse paa dem, der staa i Krigstjeneste, kan § 80 ikke finde Anvendelse, da dette gælder Personer, hvis Forbrydelser ifølge Udkastets § 1 ere udelukkede fra dets Omraade.

tagelsesvis fastsat paa bindende Maade (se f. Eks. Stl.s § 135, Prd. om ulovlig Brændevinsbranden 14. Maj 1845 §§ 2, 3 og 5 Lov om Grindefangsten 29. December 1857 § 3). Disse Tilfælde opretholdes. I Reglen er Afgørelsen henvist til Domstolenes (eller vedkommende Myndigheds) Skøn i det givne Tilfælde. Dette opretholdes ligeledes. Den formelle Forandring, at Fortabelsen ikke længere, som hidtil, betragtes som Straf, maa selvfølgelig blive uden Indflydelse paa de reelle Betingelser for Fortabelsen. I disse er det som bemærket overhovedet ikke Meningen at forandre noget ved § 80.

løvrigt bemærkes, at der efter denne Paragraf ikke kan ske Frakendelse „paa Tid", da den gældende Lovgivning ikke indeholder Hjemmel herfor, og Paragrafen som sagt ikke tilsigter at gøre nogen Forandring i de hestaaende Regler.

§ 81

I Fortsættelse af § 80 giver § 81 Regler om Adgangen til under offentlig Sag at frakende Personer Retten til at drive privat Erhvervsvirksomhed.

1 Paragrafens 1ste Stk. omhandles saadanne Virksomheder, hvis Udøvelse har en særlig Almeninteresse, og til hvis Udøvere Samfundet derfor er berettiget til at stille særlige Tillidskrav. Ved den nærmere Bestemmelse af, hvilke disse Virksomheder ere, har Udkastet væsentlig holdt sig til den gældende Ret, se saaledes Lov om Haandværks- og Fabriksdrift 29. December 1857 i §§ 9 og 11 samt § 51, Lov 23. Maj 1873 § 9 og af særlige Næringsveje f. Eks. Frd. 16. Marts 1842 § 7 (for saa vidt ikke ophævet ved Lov 30. April 1909 § 15). Paa et enkelt Omraade, hvor Konsekvensen af det ellers fulgte Synspunkt ikke er fastholdt i den gældende Ret, er Udkastet gaaet videre, nemlig ved at foreskrive, at en Læge, der gør sig skyldig i en i den offentlige Mening vanærende, strafbar Handling, skal kunne fortabe jus practicandi. For de andre Rettigheders Vedkommende indfører Udkastet ingen Forandring i, hvad der enten udtrykkelig er udtalt

eller følger af gældende Bestemmelser, se saaledes Bkg. 8. Marts 1892 § 5 (Tandlæger), Fra. 4. December 1672, Frd. 21. April 1812 og Frd. 28. December 1839) (Apotekere og Provisorer m. fl.), Bkg. 25. November 1896 § 22 (Jordemødre), Bkg. 1. December 1890 § 7 jfr. 2 (Bestyrere af private lærde Skoler), Lov om Sagførervirksomheden af 26. Maj 1868 § 14 og Lov om Hettens Pleje § 124 (Sagførere), Lov om Sønæring .25. Marts 1892 § 17, Sølov 1. April 1892 §§ 296 og 306 (Skibsfører, Styrmand, Maskinmester m. fl.). Lov Nr. 117, 14. Maj 1909 § 5 (autoriserede Revisorer).

Adgangen til at faa Frakendelsen af disse Virksomheder udtalt vod Dom under offentlig Sag er bundet til den i §80, 1ste Stykke udtalte Betingelse, en i den offentlige Mening vanærende Handling, dog med de nærmere Bestemmelser, som indeholdes i den derom handlende Lovgivning, der i nogle Tilfælde udvider, i enkelte andre yderligere begrænser den almindelige Betingelse, jfr. flere af de ovenfor anførte Bud. — Med særligt Hensyn til den i Lov om Sundhedsvæsenets Centralstyrelse af 30. April 1909 § 7, 6te Stykke om Apotekere indeholdte Regel er der i Slutningen af dette Stykke tilføjet, at Afgørelsen ogsaa kan gaa ud paa blot at undergive Virksomheden en vis Indskrænkning, hvor dette har Lovhjemmel, idet det ikke er udelukket, at Spørgsmaal herom kan rejses i Forbindelse med offentlig Sag, om end Loven af 1909 hjemler borgerlig Retssag, naar Spørgsmaalet rejses isoleret.

2det Stk., der tager Sigte paa Erhvervsvirksomheder, der ikke forudsætte særlig Tillid, men blot kræve almindelig borgerlig Tillid, henholder sig ganske til de særlige herom handlende Bud dels i den hidtil gældende Ret, dels i Udkastet (se saaledes §§ 177,221,344,367,403). Naar det ogsaa her i Slutningen udtales, at den skyldige ved Dommen kan undergives visse Indskrænkninger i Udøvelsen af Næringsretten, har dette navnlig Hensyn til **en** Bestemmelse, som findes optaget i Forslag til Lov om **Beværternæring,** hvorefter den, der tindes skyldig i ulovlig Beværtning med

stærke Drikke kan dømmes til at have „sin Næringsadkomst undergivet Politiets Bestemmelse". Der er saaledes givet de fornødne Regler, for saa vidt denne eller andre lignende Bestemmelser maatte blive optaget i Lovgivningen.

3die Stk. fastsætter, at Frakendelsen kan ske enten paa Tid eller for bestandig. Udkastet ændrer ved denne Bestemmelse den bestaaende Lovgivning, der kun ganske undtagelsesvis kender tidsbegrænset Fortabelse af disse Rettigheder. Domstolene ville saaledes være frit stillede, jfr. i saa Henseende Udkastets §§ 177, 221, 344 og 367; se dog § 403, hvor Frakendelse for bestandig positivt er udelukket.

Med Hensyn til Paragrafens sidste Stk. skal bemærkes, at Æresoprejsning ikke gengiver forbrudt Næringsret. Til dennes Generhvervelse udkræves kgl. Resolution, hvor Særlovgivningen ikke har anden Regel som f. Eks. Sølov § 296, der dog rimeligvis vil tabe sin væsentligste Betydning, efter at der er aabnet Adgang til at frakende Rettigheden for en vis Tid.

§82

Paragrafen omhandler de Følger i familieretlige Forhold, som der bør kunne træffes Bestemmelse om ved Dom i Sager angaaende strafbare Handlinger. Udkastet ordner disse Forhold i videre udstrækning end den gældende Ket, der kun har Regler om nogle af de i Nr. 3 omhandlede Tilfælde, jfr. Stl. § 304. Ogsaa i denne Paragraf henholder Udkastet sig iøvrigt til den gældende Lovgivning om de i Paragrafen behandlede Familieforhold, og Bestemmelsen har kun den Betydning at hjemle Afgørelse ved Dom under Sagen angaaende den strafbare Handling, hvilken Sag for enkelte Tilfældes Vedkommende kan være en privat Sag, se Nr. 3.

Hvad Nr. 1 angaar, synes det at være naturligt, at Spørgsmaalet om Omstødelse eller Opløsning af et Ægteskab efter den krænkede Ægtefælles Paastand kan afgøres under Straffesagen, naar den anden Ægtefælle har gjort sig skyldig i de i Paragrafen angivne Forhold, i Stedet for at lade den

krænkede Ægtefælle være henvist til civil Sag eller administrativ Afgørelse. Bestemmelsen er affattet saaledes, at den tager Hensyn til den til enhver Tid gældende Skilsmisseordning. Den angaar kun de Tilfælde, hvor Lovgivningen hjemler Ret til at opnaa Skilsmisse ved Dom. Den gældende Bevillingspraksis har man ment at maatte lade ude af Betragtning, da Spørgsmaalet, om Skilsmissebevilling kan gives eller ej, ikke egner sig til at dokumenteres for Domstolene.

Nr. 2 giver en Adgang til at faa Forældremyndighedens Fortabelse udtalt ved Dom i offentlig Sag. Bestemmelsen gør selvfølgelig intet Indgreb i eller Ændring i Værgeraadenes og Orerværgeraadets Myndighed, men aabner kun en Adgang til at benytte Domstolene, hvis det maatte ønskes i noget Tilfælde at gaa denne Vej, hvad der kunde tænkes at være Opfordring til for at faa Fortabelsen af Forældremyndigdigheden fastslaaet samtidig med Afgørelsen af Spørgsmaalet om Strafskyld, se saaledes Lov 14. April 1905 § 41.

Nr. 3 angiver de Tilfælde, hvor der under offentlig Sag kan træffes Bestemmelse om Fortabelse af Arveret. Den gældende Stl. har ingen til Ltr. a. svarende Bestemmelse, se derimod D. L. 5—2—74. Da Arveloven ikke giver Regler om Arverets Fortabelse ipso jure eller ex lege, har man ment at kunne optage en Bestemmelse som den, der er bragt i Forslag, uden derved at kunne siges at inddrage Forhold fra Omraader, der ere Kommissionen uvedkommende. Bestemmelsen anbefaler sig som et naturligt Supplement til Stl.s herhen hørende Regel, og har sit Forbillede i § 14 i den norske Indførelseslov. Ltr. b. gaar noget videre end Stl. § 304, idet de grove Fornærmelser ikke bindes til enkelte Straffebud, men Skønnet overlades til Domstolene i det enkelte Tilfælde, hvilket vil kunne medføre, at ogsaa Ærefornærmelser, strafbare efter Udkastets § 270, efter Omstændighederne ville kunne berettige til at anvende Bestemmelsen. Dernæst ere de i Udkastets § 264 omeldte Trusler medtagne.

§ 83.

Den ved Paragrafen hjemlede Konfiskationsbeføjelse, der har sit Forbillede i Stl.s § 34, er en nærmere Udførelse af de der indeholdte Bestemmelser. Kun gives der den private skadelidte en noget gunstigere Stilling i **Forhold** til Statskassen, end han **hidtil** har haft. Der gives derhos en almindelig Bestemmelse om, at det er Politiet, der afgør, hvorledes der skal forholdes med konfiskerede Sager af den under b) ommeldte Art, om de skal tilintetgøres, ubrugbargøres, henlægges i Kriminalmuseum etc.

I flere Bestemmelser i Udkastet samt i adskillige særlige Love findes der Bestemmelser med Hensyn til Inddragelsen, som i større eller mindre Grad afvige fra eller dog nærmere bestemme de her givne almindelige Kegler. Disse Bestemmelser, der have de specielle Forhold for Øje og maa antages at have truffet den til disse Forhold svarende, bedst mulige Ordning med Hensyn til Betingelser, Form, Behandling osv., bør gælde fremfor den almindelige Bestemmelse. Som Tilfælde, hvor slige Særregler findes, skal eksempelvis nævnes i Udkastet: § 331, § 333 og § 401 samt i Særlovgivningen: Lov Nr. 47, 1. April 1887 § 50 (Brændevinsskat), Jagtlov, 8. Maj 1894 § 23, Lov 7. April 1899 § 2 (indenlandske Haveprodukter), Lov Nr. 69, 24. April 1903 § 5 (Udførsel af Kød), Lov Nr. 20, 5. Februar 1904 § 9 (Tuberkulose hos Hornkvæg), Forfatterlov, 29. Marts 1904 §§ 16 og 32, Lov Nr. 151, 18. Maj 1906 § 11, Margarinelov, Nr. 92, 19. April 1907 § 22, Lov Nr. 109, 4. Maj 1907 § 51 (Saltvandsfiskeri) og Lov Nr. 110 s. D. § 13 (Ferskvandsfiskeri), Lov Nr. 129 af 12. April 1911 om Handel med Smør og fremmede Landbrugsprodukter § 27 jfr. § 28.

Reglerne om Inddragelse — altsaa Paadømmelse i Forbindelse med Straffesøgsaal m. m. — bør finde tilsvarende Anvendelse i det Tilfælde, hvor det er et Formuekrav, som mistes, hvad enten dette følger af den borgerlige Rets Regler, **jfr.** Forudsætningen i Udkastets § 52 samt §§ 331 og 333, eller er særlig foreskrevet, som

f. Eks. i Lov Nr. 105 af 14. April 1893 om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene § ·

Endnu skal blot bemærkes, at Paragrafen vil kunne finde Anvendelse saa vel under offentlig som under privat Sag, der gaar ud paa Strafs Idømmelse.

§ 84

Udkastet udformer nærmere og udvider her Straffelovens Bestemmelse i § 38, Stk. 2 om Anvendelse af Sikkerhedsforanstaltninger overfor farlige sindssyge. Der aabnes Adgang til at træffe saadanne Foranstaltninger, ikke blot i de Tilfælde, hvor Tilstanden medfører Straffrilied, men ogsaa overfor de saakaldte formindsket tilregnelige. En Bestemmelse i saa Henseende vedrørende de sidst nævnte Personer har været stærkt savnet. Bestemmelsen vil faa saa meget større Betydning, som Udkastets § 50, som foran omtalt, giver Domstolene en ubegrænset Ket til at lade Straf bortfalde, naar Sikkerhedsforanstaltninger paabydes. Man har ment at burde blive staaende ved den gældende Rets Regel om, at det er Øvrigheden, **der** bestemmer Sikkerhedsforanstaltningens Art, ligesom man ogsaa formener, at det bør være Øvrigheden, der træffer Bestemmelse om, hvorvidt Foranstaltningerne atter kunne ophæves. Det er en Selvfølge, at det under Sagens Undersøgelse ved Tilvejebringelse af Lægeskøn og mulig andet sagkyndigt Skøn bringes paa det rene, hvilken Art af Sikkerhedsforanstaltninger der bør anvendes. Uden dette ville Domstolene ikke kunne danne sig en begrundet Mening om, hvorvidt Straf kan lades uanvendt. Paa den anden Side maa man gaa ud fra, at Øvrigheden træffer netop de Foranstaltninger, som efter Sagens Akter er Forudsætning for Dommen. At lade Dommen selv fastslaa Sikkerhedsforanstaltningens Art, har man ikke anset for tilraadeligt. Den Myndighed, der har Afgørelsen, bør efter Kommissionens Formening være udrustet med større Bevægelighed, end Domstolene kunne være. Tilstanden kan jævnlig forandre sig og fordre nye Hensyn tagne i Betragtning,

snart til Skærpelse, snart til Lempelse i Foranstaltningernes Art. En saadan Opgave falder naturlig for Administrationen, medens den ligger udenfor Domstolenes sædvanlige Omraade. En konsekvent Gennemførelse af dette Synspunkt maa ogsaa lægge Ophævelsesbeføjelsen i Øvrighedens Hænder.

Paragrafen peger selv paa de forskellige Foranstaltninger, som kunne tænkes at tilfredsstille Samfundets Krav paa Sikring mod Angreb fra disse Personers Side, og Udkastet hviler paa den Forudsætning, at der tilvejebringes en særlig til Optagelse af de farligste, bestemt Anstalt eller Anstaltsafdeling. Ved Samarbejde med Medicinalkommissionen er der i et af sidstnævnte Kommission udarbejdet Forslag om Oprettelse af en ny Stats-Sindssygeanstalt optaget Bestemmelser om Opførelse af et Kriminalasyl i Forbindelse med denne Anstalt.

Viser det sig før Afsoningens Paabegyndelse, se Lov om Rettens Pleje § 978 om Udsættelse paa Grund af Afsindighed, eller under Strafudståelsen, at den domfældte er kommen i en mangelfuld Sjælstilstand, der gør ham vedvarende farlig for Retssikkerheden, er det naturligt, at der tinder en Genoptagelse Sted af Sagen, og at der paa Grundlag af den nu tilstedeværende Sjælstilstand kan træffes Bestemmelse om at anvende Sikkerhedsforanstaltninger overfor domfældte, ligesom det ogsaa ved denne Dom, der maa betragtes som en Kontinuationsdom i Forhold til den først afsagte, kan bestemmes, at den idømte Straf under Hensyn til Sikkerhedsforanstaltningerne kan bortfalde, selv om det kan udtales med Bestemthed, at den Handling, som Straffen er idømt for, ikke staar i nogensomhelst Forbindelse med den senere konstaterede mangelfulde Sjælstilstand, Der kan være samme Opfordring til at lade Straf bortfalde i dette Tilfælde som i det Tilfælde, § 50 nærmest har for Øje. Grunden til, at Straffen kan bortfalde, er ikke at søge i en Vurdering af Strafskylden, men deri, at Straffuldbyrdelsen skønnes unyttig, endda maaske skadelig

paa Grund af den skyldiges særegne Sjælstilstand. Overensstemmende med disse Synspunkter er Paragrafens 2det Stk. affattet. Bestemmelsen hviler tillige paa den Betragtning, at det er ønskeligt, at der altid forud for Anvendelse af slige Sikkerhedsforanstaltninger gaar en Prøvelse for Domstolene, saaledes at Foranstaltningerne kun kunne træffes, naar Domstolen mener at kunne bemyndige Øvrigheden dertil. Henviser Loven ikke disse Tilfælde til Domstolenes Prøvelse, vil Administrationen paa egen Haand træffe Afgørelse. Ved Sagens processuelle Behandling ville de almindelige Regler om Fremgangsmaaden i Straffesager være at følge.

Paragrafens sidste Stk. tjener kun til at fuldstændiggøre Kapitlets Indhold.

§ 85.

Med Hensyn til Foranstaltninger overfor drikfældige, der begaa strafbare Handlinger, ere Udkastets Bestemmelser noget videregaaende end den gældende Ret, se idl. Stl. 1. April 1911 § 6. Det der hjemlede Forbud, der sigter til at indskrænke og vanskeliggøre Nydelsen af Spiritus, udstrækker Udkastet til at være anvendeligt ved enhver strafbar Handling, der anses med Straf af Arbejdsfængsel eller højere Straf, altsaa ogsaa Arbejdsfængsel under det normale Lavmaal. Skønnes det, at Forbrydelsen er begaaet under Paavirkning af spirituøse Drikke, bør Domstolene altid kunne give det i Paragrafen omhandlede Paalæg, naar det ikke er en ganske ubetydelig Lovovertrædelse, der er Spørgsmaal om. Der kan formentlig ikke være nogen Betænkelighed ved under de samme Betingelser at tilstede Anvendelsen af de kraftigere Foranstaltninger, som 3die Stk. hjemler, og som gaa ud paa at tvinge den drikfældige til at lade sig helbrede, naar det efter Lægeskøn og det iøvrigt oplyste maa antages, at Lovovertræderen er forfalden til Drukkenskab, hvorved maa forstaas, at han lider af en sygelig Hang til Nydelse af Spiritus, som han ikke uden kurativ Behandling kan antages at ville blive i Stand til at modstaa. De i Ud-

kastet fastsatte Tidsfrister ere i Overensstemmelse med det af Justitsministeriet fremsatte Forslag til Lov om Drankere § 2. Indlæggelsen sker paa ubestemt Tid, kun at den indlagte ikke maa tilbageholdes mere end henholdsvis 18 Maaneder og 3 Aar. Bemyndigelsen maa benyttes straks, naar Løsladelse efter **Strafudstaaelse** finder Sted, og i de Tilfælde, hvor det i Dommen bestemmes, at Straffen skal bortfalde, hvis **den** skyldige anbringes i Drankeranstalt, jfr. § 50, Nr. 2, straks efter at Politiet faar Meddelelse om Dommen. Derimod kan han løslades forinden, hvis Politiet paa Grundlag af Anstaltsstyrelsens og Lægens Erklæringer i Forbindelse med de øvrige foreliggende Omstændigheder anser det for forsvarligt og tilraadeligt. Udkastet forudsætter, at Staten indretter et eller flere til Optagelse af saadanne Personer bestemte Drankerasyler, hvad der vil være en Nødvendighed, naar Tvangsindlæggelsen lovfæstes. Udkastet er ogsaa paa dette Punkt i Overensstemmelse med Forslaget til Lov om Drankere.

Udgifterne ved Anbringelsen bør behandles efter Reglerne om Sagsomkostninger.

§ 86

Udkastet beskytter i videre Grad end den gældende Straffelov Enkeltmand mod Trusler, idet § 264 hjemler Straf for enhver Trusel af noget alvorligere Art. Der tiltrænges imidlertid ved Siden heraf en Regel om Adgang til at anvende Sikkerhedsforanstaltninger overfor den truende, saaledes som det nu er Regel efter Stl.s § 299. Dels vil nemlig Straffen efter § 264 ikke være tilstrækkelig sikrende, naar det er Trusler om grove Forbrydelser, der fremsættes, dels yder Paragrafen ikke noget Værn, naar Truslen ikke er fremsat mod nogen enkelt, men er rettet mod Almenheden, saaledes Trusler om at foretage de i §§ 380—382 omtalte Handlinger. Det saaledes tiltrængte Værn yder § 86. Den gaar noget videre end § 299. For det første er det efter Affattelsen udenfor Tvivl, at Paragrafen ogsaa omfatter de Tilfælde, hvor Truslen vedrører ikke en enkelt, men en ubestemt, tilfældig Mængde

af Personer. Der er dernæst givet det Offentlige Ret til at skride ind, hvis almene Hensyn kræve det, uden at Paatalen er betinget af nogen Begæring. Med Hensyn til Ophævelsen af de trufne Foranstaltninger, er der givet den domfældte en ret til at faa Sagen genoptaget med visse Mellemrum. Det processuelle Spørgsmaal om, ved hvilken Ret Genoptagelse skal tinde Sted, lader Udkastet ubesvaret, da det ikke hører hjemme her. Den gældende Straffelovs Regel er ikke fuldstændig, da den ikke giver Anvisning paa, hvorledes der skal forholdes, naar det først er en Appeldomstol, der bestemmer, at Sikkerhedsforanstaltninger bør træffes. Det er uantageligt, efter de gældende Regler, at en Genoptagelse skulde finde Sted f. Eks. for Højesteret, hvis det er denne Domstol, der har bragt Paragrafen til Anvendelse, medens de underordnede Instanser have frifundet. Lov om Rettens Pleje § 975 vil ved en Tilføjelse finde en passende Anvendelse paa dette Forhold. Men den nærmere Regulering heraf maa henvises til Proceslovgivningen, enten det nu maatte være den hidtil gældende Lovgivning eller den, som vil blive gældende, naar Loven om Rettens Pleje træder i Kraft.

At ogsaa Omkostningerne ved disse Foranstaltninger behandles som Sagsomkostninger vil findes naturligt.

Ved Anvendelsen af denne Paragraf er privat Paatale udelukket.

§ 87

Paragrafen slutter sig nær til § 8 Stk. 3 i midl. Stl. 1. April 1911; dog medfører Udkastets nye Bestemmelser om Erhvervsforbrydere nogen Ændring i Betingelserne for at paabyde Eksternering eller Internering, ligesom ogsaa andre Hensyn have medvirket til, at Paragrafen har faaet det Indhold, hvori den nu fremtræder.

Tidsrummet, i Løbet af hvilket do to Betleri- eller Løsgængeridomme, der udfordres, skal være fældede, er nedsat til 3 Aar, men paa den anden Side medregnes kun den Tid, i hvilken Personen har været paa fri Fod. For Ejendoms- og

Sædelighedsforbrydelses Vedkommende er der efter Udkastet ikke Grund til at forlange to Domme; oplyses det under Sagen, at den paagældende har drevet Ejendomsforbrydelse som Erhverv, eller at han jævnlig har begaaet Sædelighedsforbrydelser, anser Kommissionen en enkelt Dom for tilstrækkeligt Grundlag til at give Domstolene Beføjelse til at bemyndige Politiet til at stedfæste Personen, hvis han paa ny inden 3 Aars Forløb, fra den sidste Doms Fuldbyrdelse at regne, begaar en eller anden af de fornævnte Lovovertrædelser. Det gøres ikke Domstolene til Pligt at benytte Beføjelsen; kun hvis de finde Grund dertil, hvad der navnlig vil være, hvis der skønnes at være Fare forbundet med at lade Personen frit bestemme, hvor han vil opholde sig. ville de give Politiet Bemyndigelse. Norsk Stl.. § 33 og tysk Udkast "§ 53 gør Anvendelse af Stedfæstelse betinget af, at den paagældendes Nærværelse paa bestemt Sted lindes at være forbunden med særlig Fare for Person eller Ejendom. Kommissionen har ikke fundet Grund til at opstille denne, i den gældende Ret ukendte Indskrænkning. Det er at foretrække at lade det bero ved Domstolenes Skøn i saa Henseende. Erfaringen har derhos vist. at der ikke har været følt Trang til at anvende Stedfæstelse overfor andre Forbryderkategorier end de i Paragrafen nævnte. Man har særlig overvejet, om man mulig skulde tage Voldsmænd med, men fra Praktikeres Side er det hævdet, at en saadan Udvidelse ikke er paakrævet, og at Anvendelse af Stedfæstelse overfor disse Personer ofte vil medføre Vanskeligheder med Hensyn til Erhvervsmuligheder, saa at en Stedfæstelse vil kunne komme til at ramme urimelig haardt. Man har ikke villet gøre det til en Pligt for Politiet at anvise Opholdssted, — hvad det nu er —, da Forholdene kunne stille sig saaledes, at det er saa godt som umuligt for Politiet at efterkomme Bemyndigelsen. Ved forudgaaende Forhandling mellem Undersøgelsesdommeren og Politiet vil det saa godt som altid kunne undgaas, at der gives en Bemyndigelse, der ikke kan benyttes. Ved det

Politi, der tales om i Paragrafen, sigtes der til Politiet paa Domsstedet i 1ste Instans. Paragrafens øvrige Indhold er svarende til de nu gældende Bestemmelser.

§ 88.

Ved Bestemmelserne om Udbringelse af Udlændinge er der ikke sket anden Forandring i Stl.s §16 end den, Udkastets ny Strafarter nødvendiggør. Derimod er Budet i midl. Straffelov af 1911 §7 frigjort for de indsnævrende Betingelser med Hensyn til de begaaede Forbrydelser, der særlig paa Grund af den i Paragrafens 2det Stykke indeholdte Regels fakultative Karakter skønnes ufornødne. Man har overvejet, om der ikke burde aabnes en Dør for Undtagelser under særlige Omstændigheder fra den absolute Regel i 1ste Stk., men har ikke ment at kunne stille Forslag i saa Henseende, da en saadan Bestemmelse mulig vilde gribe ind i Forhold, der ligge udenfor Straffeloven.

§ 89.

Regelen under Nr. 1 er stemmende med Loven om Rettens Pleje § 678 Nr. 2. Medens § 82 Nr. 1 tilsigter at give den krænkede Ægtefælle en lettere Adgang til at f aa Ægteskabet ophævet, naar Paastand nedlægges derpaa, har § 89 Nr. 2 Hensyn til de Tilfælde, hvor det Offentlige ikke tillader Ægteskabets Bestaaen. Her vil Dommen i den offentlige Sag alene efter vedkommende Myndigheds Begæring udtale, at Ægteskabet omstødes.

§ 90

Hensigten med denne Paragraf er at aabne en almindelig Adgang til at faa de mange forskellige, for det almenes Skyld foreskrevne Paalæg om Foretagelsen eller Undladelsen af visse Handlinger, der staa i Forbindelse med begaaede Lovovertrædelser, og hvorpaa navnlig Særlovgivningen indeholder mange Eksempler, afgjorte under en i Strafferetsplejens Former forfulgt Sag, naar Paastand nedlægges derpaa. Paragrafen henholder sig fuldstændig til den til enhver Tid gældende Lovgivning paa

dette Omraade. I Lov om Rettens Pleje § 675 findes en Opregning af forskellige Lovgivningsomraader, hvor der er fastsat særlige Følger til Fyldestgørelse for det almene paa Grund af begaaede Lovovertrædelser. Opregningen er imidlertid ikke fuldstændig, og man har anset det for heldigere at give Bestemmelsen en ganske almindelig, alle Tilfælde omfattende Affattelte.

De Foranstaltninger, som der saaledes yderligere kan være Spørgsmaal om, ere af meget forskellig Art. I mange Tilfælde foreskrives det, at Dommen eller Dele af den skal bekendtgøres, se saaledes Lov 5. April 1888 § 8 (Guld- og Sølvarbejders Stempling), Lov Nr. 92, 19. April 1907 § 23, Lov Nr. 129, 12. April 1911 § 30, Udkastets § 400; i andre Tilfælde skal en i Forbindelse med Dommen staaende Bekendtgørelse indrykkes jfr. Lov Nr. 57, 1. April 1892 § 63 i. f. og § 64 (Skibsregistrering) samt Udkastets § 402. Som Regel vil det være Politiet, der skal sørge for disse Bekendtgørelser, men det kan ogsaa være andre Myndigheder, se saaledes de foran nævnte Bestemmelser i Skibsregistreringsloven; derfor er det almindelige Udtryk „det offentlige" valgt. Andre Love hjemle visse Handlingers Fremtvingelse ved Tvangsmulkt, se saaledes Bygningslov for København 12. April 1889 "§ 76, Brandpolitilov for Landet 16. April 1898 § 46, Lov Nr. 87 og Lov Nr. 93, 6. April 1906 § 30, Udkastets § 401, Nr. 3 fastsætter Udsendelse af Riget, og ellers Inddragning, Lov Nr. 70, 27. April 1894 § 2 (urigtige Varebetegnelser) paabyder Borttagelse af urigtige Varebetegnelser, Skovforordn. 27. September 1805 § 19 paabyder Tilplantning, samme Forordnings § 20 og Lov Nr. 50, 1. April 1891 § 19 (Ølskat) paalægger i visse Tilfælde Erlæggelse af en Vederlagsydelse. Som Eksempel paa, at Adgang til at foretage visse Handlinger formenes paa Grund af Overtrædelsen, kan nævnes Lov Nr. 43, 13. Marts 1891 om Vivisektioner § 3

§§ 91—95.

Disse Paragrafer indeholde de Erstatningsregler, som man har anset det

for rigtigt at optage i Udkastet, der henholder sig til den gældende Ret, kun at Reglerne i Forhold til Straffeloven fremtræde i udførligere Skikkelse og med nogen Udvidelse af Retten til at kunne gøre Erstatningskrav gældende. § 91 omhandler økonomisk Skade, ved hvis Fastsættelse de almindelige Bestemmelser om Skadeserstatningspligt ere normgivende. Begravelsesomkostninger ere særlig nævnt som indbefattede under det Tab, der skal erstattes, fordi man i Praksis har stillet sig tvivlende. Som Regel er Skadens Omfang og Tabets Størrelse paaviseligt. saa at Domstolene ikke ville have Brug for at udøve et friere Skøn. Kun med Hensyn til Tab i fremtidigt Erhverv bliver der Spørgsmaal om Fastsættelser efter Billighedshensyn. Anderledes forholder det sig med den i § 92 ommeldte Erstatning. Her maa Erstatningens Størrelse altid fastsættes ved Domstolenes Skøn over, hvor stort Erstatningsbeløb den forurettede har billigt Krav paa. Det er Domstolene selv, der skal fastsætte Erstatningens Størrelse, og Skønnet kan ikke henskydes til uvildige Mænd; deres Udtalelser kunne kun være vejledende for Retten. Paragrafen tilstræber udtømmende at opregne enhver Form, hvorunder ideel Skade kan foreligge som Følge af en strafbar Handling, og hjemler Erstatningskrav i alle Tilfælde.

§ 93 udvider Bestemmelsen i Stl.s § 302 ved i Tilfælde af Døds Forvoldelse at paalægge den skyldige at udrede Erstatning, hvis det er en Forsørgers Død, han har forvoldt, uden Hensyn til om der paahvilede afdøde en retlig Forpligtelse til at forsørge, eller om han blot faktisk var Forsørger. 2det Stk. hjemler der hos den dræbtes Ægtefælle, Børn og Forældre Erstatning for den ideelle Skade, som den indtrufne Død har paaført dem.

Reglen i § 94 er optaget, for at Erstatningspligten i disse Tilfælde, hvor Strafansvar ikke er paadraget, kan blive afgjort og ikke hænge ved disse Personer hele Livet igennem.

Angaaende de processuelle Forhold henviser § 95 til den til enhver Tid gældende Ret, jfr. Lov om Rettens Pleje § 676.

§96

Reglen i § 96, der ikke kendes i den gældende Straffelov, har sit Forbillede i foreløbig Lov 13. August 1886 og findes i det foran omtalte, af Justitsministeriet udarbejdede Udkast til en Presselov. De faktiske Forhold har forlængst gjort en saadan Bestemmelse ønskelig. Slutningen opretholder gældende Særbestemmelser, som findes i lignende Retning med Hensyn til ulovligt Havfiskeri og i nogle fiskale Love.

§ 97.

Paragrafen tiltrænger ikke nærmere Begrundelse. Dens Indhold skyldes for en Del, at Presseforseelser ere optagne i Udkastet.

§ 98

Man har anset det for naturligt, at der gives den, der har været udsat for falsk Anklage, samme Adgang til Oprejsning ved Offentliggørelse af Domsslutning m. m., som den, der er blevet æreforn-ærmet. Men paa Grund af den begaaede Forbrydelses Grovhed bør Offentliggørelse ske ved offentlig Foranstaltning. Den bar da ganske samme Karakter som de i § 90 omtalte Foranstaltninger.

§ 99

At den skyldiges Død ikke bør have Indflydelse paa de i dette Kapitel omeldte Følger, for saa vidt deres Iværksættelse er mulig, stemmer med disse Følgers Karakter. § 99 udtaler dette og aabner Adgang ikke blot til Fortsættelse af en alt anlagt Sag, men ogsaa til at anlægge Sag efter den skyldiges Død, saaledes f. Eks. med Hensyn til Inddragelse af Formue, Bekendtgørelse af Dom, Erstatningskrav, Mortifikation m. m.

§ 100.

Heller ikke de Regler, der i Kap. 9 og 10 findes om Forældelse af Strafskyld og af Adgangen til at paatale eller begære Paatale (§§ 69 og 78) kunne i Almindelighed gøres anvendelige paa de i dette Kapitel omhandlede Følger. Herfra gør Ud-

kastet kun undtagelse, for saa vidt angaar Forældelsesbestemmelsen i Udk.'ets § 69 Stk. 2 og Paataleforældelsen i § 78 med Hensyn til den i § 86 (nu Stl. §' 299) omhandlede Følge, livad der efter dennes særlige Forudsætninger vil findes naturligt. Selvfølgelig udelukker § 100 ikke Anvendelsen af den Forældelse, der med Hensyn til visse Følger, saasom Erstatningskrav, maatte have Hjemmel i den øvrige Lovgivning (jfr. f. Eks. Lov Nr. 274, 22. December 1898 om Forældelse af visse Fordringer, § 1 Nr. 5, Lov 63, 29. Marts 1904 om Forfatter- og Kunstnerret, § 35).

Særlig Del.

Med Hensyn til Ordningen af den særlige Del har man i Hovedtrækkene fulgt den gældende Straffelovs Ordning. Udkastets større Omfang nødvendiggør imidlertid adskillige Ændringer, der fører ny Ændringer med sig. Det fulgte System er i korte Træk følgende: Kapitlerne 12—17, omhandlende Forbrydelser i Stats- og andre offentlige Forhold, hvortil slutter sig 18. og 19. Kapitel, der handler om falsk Forklaring og falsk Anklage; derpaa følger Reglerne om Angreb paa den enkeltes personlige Forhold i Kapitlerne 20—25, om Ejendomsforbrydelser i Kapitlerne 26—32; 33. Kapitel har de særlige private Pligtforhold for Øje; Erhvervsvirksomheden og Samhandelen behandles i Kapitlerne 34—38 og almenfarlige Forbrydelser i Kapitlerne 39—41. I Kapitel 42 ere Bestemmelser optagne om strafbare Handlinger ved Offentliggørelse af Skrift og i det afsluttende Kapitel, Kapitel 43, findes Bestemmelser om Lovens Ikrafttræden og om Ophævelse af ældre Bestemmelser.

Det 12.-14. Kapitel træder i Stedet for Stl.s Kapitler 9—12. Udkastets Forudsætning i disse tre Kapitler er, at den danske Stat er Angrebsobjektet. Selv i de Tilfælde, hvor Angrebet ikke er rettet direkte mod denne, men mod en fremmed Stat, kan den formelle Indordning af de paagældende Handlinger under hint Synspunkt forsvares derved, at de udsætte den danske Stats Forhold til fremmed Stat for Forstyrrelse eller Fare. Den gældende Straffelov hviler ogsaa paa dette Synspunkt. Med Hensyn til Angrebsobjektet adskiller Udkastet sig i det store og hele kun fra Straffeloven ved, at det har optaget forskellige Bestemmelser fra Speciallovgivningen og indordnet disse under Synspunktet, at det er den danske Stat, der angribes. Herfor vil der blive gjort nærmere Rede ved Omtalen af §§ 115—121.

Med Hensyn til de Personer, der kunne gøre sig skyldig i Angrebene paa Staten,

indeholder Udkastet derimod en betydelig Udvidelse i Forhold til den gældende Straffelov. Udkastets § 6, Nr. 5 a. medfører nemlig, at Udlændinge, d. v. s. Personer, som hverken have dansk Indfødsret eller ere bosatte i Danmark, der i Udlandet foretage retstridige Angreb paa den danske Stat, ifalde Strafansvar, medmindre det specielle Bud udelukker det, jfr. § 116. Den nødvendige Betingelse for Ansvaret, at Angrebet skal være retstridigt, vil imidlertid medføre en stærk Begrænsning af de Tilfælde, hvor Udlændinge ville kunne drages til Ansvar, fordi Angrebshandlingen i mange Tilfælde ikke vil være retstridig. naar den foretages af en Udlænding, medens den vilde være det, hvis det var en dansk, der foretog den. I Straffeloven at foretage en Præcisering af, naar saadan Retstridighed foreligger, er i Almindelighed ikke gørligt. Dette Spørgsmaals Afgørelse maa som oftest overlades til Retsanvendelsens Bedømmelse efter Folkerettens Regler og Grundsætninger. — Norsk Straffelov § 12, Nr. 4. a. indtager i Hovedsagen samme Standpunkt som Udkastet, delvis ogsaa tysk Udkast § 4 Nr. 2 og østrigsk Udkast § 86.

Ogsaa i andre Retninger udvider Udkastet Strafbarhedens Omraade betydeligt, saaledes med Hensyn til Angrebshandlingen dels objektivt ved at medtage alle retstridige Angreb, hvor den gældende Straffelov begrænser Ansvaret til visse grove Angreb, dels subjektivt ved i adskillige Tilfælde at ramme ogsaa de uagtsomme Angreb.

Ved samtlige Strafferammer i disse Kapitler maa Bestemmelsen i § 56 Nr. 3 erindres. Den tillader at omsætte Strafarbejde og Arbejdsfængsel til simpelt Fængsel, der udstaas i særlig dertil bestemte Anstalter. Betingelsen er, at der skal være særlige Omstændigheder tilstede. Herved er der nærmest, men ikke udelukkende tænkt paa de Tilfælde, hvor en Udlænding hjemfalder til Straf, og hvor det vilde være unaturligt at anvende de strengere Strafarter. En lignende Betragtning vil ogsaa, om end sjældnere, være berettiget overfor danske, der have forbrudt sig.

12te Kapitel.

Forbrydelser mod Statens Selvstændighed og Forhold til fremmede Stater.

§§ 101—104

ramme Handlinger, der have til formaal at angribe den danske Stats Eksistens eller Bestemmelsesfrihed eller udsætte denne for Fare. For alle disse Handlinger gælder, at der ikke til Fuldbyrdelsen kan kræves, at Formaalet er naaet. Paragraferne træde i Stedet for Stl.s §§ 71—73.

I § 101 er Angrebets Genstand Statens Eksistens helt eller delvis. Angrebshandlingen er saa almindelig beskrevet, at enhver retstridig Handling, der foretages med det angivne Formaal, indbefattes under Bestemmelsen. Den Begrænsning, som Stl.s § 71 indeholder i saa Henseende, vilde det være urigtigt at opretholde. Angaaende Betydningen af Udtrykket »den danske Stat« henvises til § 5 a.

§§ 102 og 103 angaa de forsætlige Krænkelser af Statens internationale Bestemmelsesfrihed som suveræn Stat. Den førstnævnte Paragraf omhandler de Tilfælde, hvor Handlingen gaar ud paa at fremkalde de yderste internationale Tvangsmidler mod Danmark, nemlig Krig eller andre fjendtlige Forholdsregler. Den her foreskrevne Straf er som Følge heraf betydelig strengere end Straffen i den efterfølgende Paragraf, der kun har de mindre voldsomme Forholdsregler, som Toldkrig eller diplomatisk Indblanding, for Øje. Udkastet gaar ved at medtage disse Handlinger ikke ud over, hvad Stl.s § 72, Stk. 2 og § 73 alt har inddraget under det strafbares Omraade. Selvfølgelig **vil** det, som ovenfor bemærket, ved Bedømmelsen af, om disse Handlinger ere retstridige, være af stor Betydning, om de ere foretagne af en dansk eller en Udlænding. Paa For-

haand at udelukke Udlændinge fra Strafansvar er der efter Kommissionens Skøn ingen Grund til.

Om de Handlinger, der omtales i §§ 101—103, ere egnede til at tjene Formaalet, er ligegyldigt. Derimod maa der være Forsæt saavel til at foretage Handlingen som til at fremkalde Virkningen.

§ 104 hjemler Straf for at tilskynde til eller ophidse til Foretagelsen af de i de foregaaende Paragrafer omhandlede Krænkelser, naar det sker paa en saadan Maade, at Tilskyndelsen eller Ophidselsen ikke falder ind under §§101—103, nemlig fordi det ikke har været eller i alt Fald ikke tør antages bevist, at der har været Forsæt til at frembringe Virkningen. Det er dog ikke enhver Tilskyndelse eller Ophidselse, der rammes, men kun den, der som Middel benytter et saa utvivlsomt retstridigt Middel som offentlig Forhaanelse eller Bagvaskelse af den danske Stats Styrelse. Det udkræves efter Paragrafen kun, at en forsætlig tilskyndende eller ophidsende Handling er foretaget med Anvendelse af de der angivne Midler; Handlingen skal være foretaget med Bevidsthed om dens ophidsende Karakter, men ikke i den Hensigt at fremkalde Virkningen, da i saa Fald §§ 101—103 vilde blive anvendelige. Om Handlingen i og for sig er egnet til at fremkalde Virkningen er uden Betydning. Bestemmelsen udruster Staten med Vaaben bl. a. mod en fjendtlig Presse i Udlandet, og hvad der navnlig **vil** kunne faa praktisk Betydning, mod dens mulige her værende Korrespondenter, hvem det jævnlig vil være vanskeligt at henføre under de foregaaende Paragrafer, da Beviset for det særlige Formaals Tilstedeværelse let vil kunne briste.

Under Udtrykket „bagvaske" er det Meningen at indbefatte de Udtryk, der findes **i** Stl.s § 82 Stk. 4: laste, tillægge uretfærdige og skammelige Handlinger, hvorhos det tillige ligger i Udtrykket, at Fremførelsen skal ske, vidende om, at det er Usandhed, der fremføres, se ogsaa § 269. Det følger af Affattelsen, at den, der offentlig fremfører slige Meddelelser, vidende om

deres Usandhed, ikke vil kunne fri sig for Strafansvar ved at nævne sin Hjemmelsmand.

§§ 105—109

fastsætte Straf for de retstridige Handlinger og Undladelser, som ere eller kunne blive truende for Statens Kampdygtighed under en nærværende eller kommende Krig.

§ 105 samler de tre Straffebud, som nu findes i Stl.s § 74, Stk. 1 og 2 samt § 75. Der er ikke fundet Grund til at bibeholde den Sondring, som findes i § 74, idet de der som de mest graverende fremhævede Handlinger i givne Tilfælde ikke behøve at have den indgribende Betydning, som de forudsættes at have, medens paa den anden Side de mindre graverende under visse Forhold kunne være overordentlig faretruende for Statens Kampevne. Straffelovens Sondring er ogsaa opgivet i Stl. f. Krigsmagten § 64. Ved Siden af det positive — yde Bistand — er udtrykkelig fremhævet det negative Modstykke — Svækkelse af dansk Kampdygtighed, hvorunder ogsaa gaar Svækkelse af dansk Forbundsfælles Kampdygtighed. En saadan Svækkelse kan foraarsages ikke blot ved positive Handlinger, men ogsaa ved Undladelser.])e i denne Paragraf omhandlede Forbrydelser forudsætte ikke noget særligt Pligtforhold; de kunne begaas af alle.

§ 106 træder i alt væsentligt i Stedet for Stl.s § 76, 1ste og 2det Stk, §§ 77 og 78. De der nævnte Handlinger kunne tjene til Styrkelse af Fjenden eller Svækkelse af den danske Krigsmagt. Det strafbares Omraade er noget udvidet. Forholdet i § 78 er mere almindeliggjort, ligesom ogsaa Omraadet for § 77 er udvidet udover de der særlig nævnte Handlinger. Endvidere er enhver Yden Bistand til Spejdere for fremmed Stat gjort strafbar. Paragrafen rammer Opfordringer til Værnepligtige, der endnu ikke ere indkaldte, om at vise Ulydighed mod overordnedes Befalinger, naar de i Fremtiden maatte blive indkaldte, jfr. Udtrykket: „som Krigstjenesten vil medføre". Med Hensyn til

Forbrydelser i de særlige militære Pligtforhold, som Stl.,for Krigsmagten indeholder Hjemmel for at straffe, da gøres de civile, der i saa Henseende optræde som Medgerningsmænd, som fysisk eller psykisk meddelagtige, ansvarlige, naar Straffen for Krigsmanden kan naa en vis Størrelse, saaledes at Straffen for den civile bestemmes efter § 10(!, ikke efter de mulig strengere Straffebestemmelser i Stl. f. Krigsmagten. Det skal sluttelig blot bemærkes, at Nedsættelse af Straffen for Meddelagtighed i Medfør af § 61 ikke kan finde Sted her, jfr. de ved Omtalen af § 61 citerede Paragrafer.

Da den med de nævnte Handlinger forbundne Fare er langt ringere i Fredstid, er det naturligt, at Straffen i 2det Stk. er sat betydelig lavere, en Bemærkning, der ogsaa gælder for flere af de følgende Bestemmelser, hvor en lignende Sondring er gjort.

§ 107 gør det til Pligt at give de der ommeldte Meddelelser og belægger Undladelsen heraf med samme Straf, som § 106 hjemler.De her ommeldte Handlinger kunne være meget farlige og af ligesaa væsentlig Betydning for Krigsmagten som de Handlinger, den foregaaende Paragraf har for Øje. Den gældende Straffelov har ingen hertil svarende Bestemmelse, se derimod n. Stl. § 87 n. 1.

§ 108 indeholder Hjemmel for at straffe Uagtsomhed under de i Paragrafen angivne nærmere Betingelser. Den gældende Straffelov har intet hertil svarende Bud, derimod Stl. f. Krigsmagten i § 75, Stk. 1.

§ 109 sætter Straf for Kontraktsmisligholdelse, dog kun naar Misligholdelsen finder Sted i Krigstid — hvormed, ligesom i §§ 106 og 108 „under truende Udsigt til Krig" er ligestillet — men da ogsaa hvor Misligholdelsen skyldes uagtsomt Forhold. Den særlige Straffebestemmelse for det Tilfælde, at Misligholdelsen sker for Vindings Skyld, er nødvendig, da de almindelige Bestemmelser om Underslæb ikke hjemle en Straf, der er streng nok for dette Tilfælde.

§ 110

Den Hvervning, der omhandles i § 110, har Staten kun Grund til at træde hindrende i Vejen for, fordi den mulig kan berede diplomatiske Vanskeligheder med fremmede Stater. Om dette er Tilfældet, er Regeringen den eneste, der kan skønne over; derfor gøres det strafbart at hverve til fremmed Krigstjeneste her i Landet uden Regeringens Tilladelse. Paragrafen kommer selvfølgelig ikke til Anvendelse, naar Hvervning foregaar under saadanne Forhold, at de langt strengere Bestemmelser i §§ 105, 106 og 116 ere overtraadte.

§§ 111 — 114

handle om Angreb paa Staten, hvorved dens Retsforhold til fremmede Stater paavirkes, og dens Rettigheder udsættes for Pare, men paa en anden Maade end i de foregaaende Paragrafer forudsat. I Modsætning til § 114, der forudsætter Forhandling med fremmed Stat, ere de i §§ 111—113 ommeldte Angreb ensidige.

§ 111 svarer til Stl.s § 80. Den der benyttede Opregning, der forøvrigt ikke er fuldstændig, er ombyttet med en mere almindelig Beskrivelse af den strafbare Handling. Hvad der skal holdes hemmeligt, er det ikke Straffelovens Sag at angive. At forskaffe sig Kundskab om Hemmeligheden for at aabenbare den, er sat i Klasse med Aabenbarelsen. Statens Sikkerhed tiltrænger en saadan Beskyttelse. I Forbindelse med Straffesatsen for den, der ved Aabenbarelsen gør sig skyldig i Brud paa en særlig Pligt, er der givet Regel om udenfor staaendes Ansvar. Endelig er Uagtsomhed gjort strafbar. Naar „stor Fare" er fremhævet som Udmanlingshensyn i 1ste Stk., er der navnlig tænkt paa Krigsfare, men ogsaa anden alvorlig Fare vil kunne føre Handlingen ind under dette strengere Straffebud. Med Hensyn til de skærpet Straf medførende Omstændigheder erindres Bestemmelsen i § 42.

Paragrafens sidste Stk. værner mod Offentliggørelse i Krigstid af Efterretninger om Forhold, som Krigsstyrelsen har Krav paa ikke blive offentliggjorte af Hen-

syn til den Skade, Offentliggørelsen kan medføre. Tidligere har man benyttet den Fremgangsmaade, at man i Krigstid udstedte en særlig paa disse Forhold sigtende Lov, jfr. f. Lov 8. Juli 1849, 5. Juli 1850, 26. Marts 1864 og 20. Novbr 1864. Det er imidlertid naturligere og i Overensstemmelse med Krigsstyrelsens Ønske, at Reglen gives i Straffeloven, saa at der i paakommende Tilfælde ikke kræves andet end udstedelse af et Forbud under Henvisning til Straffelovens Bestemmelser.

§ 112 forbyder en Række forskellige Handlinger, hvis Udførelse kunne indvirke skadeligt paa Statens Interesser. Staten kan derfor ikke finde sig i disse Handlinger og maa fordre en saadan Agtpaagivenhed, at baade forsætlig og uagtsom Overtrædelse af Bestemmelsen straffes. Der findes ingen tilsvarende Regel iden gældende Straffelov, men det har ogsaa været følt som et Savn. At militære Hemmeligheder bør have den Beskyttelse, som Ltr. a og b yder dem, har forlængst været anerkendt i fremmede Straffelove, jfr. n. Stl. § 331. Ltr. c indeholder en almindelig Straffebestemmelse for Overtrædelse af Bestemmelser eller Paabud, der maatte gives til Værn for Statens Forsvarsforanstaltninger eller Hemmeligheder, f. Eks. Paabud, som maatte blive udstedt af vedkommende Myndighed, naar Belejringstilstand er erklæret.

§ 113 træder i Stedet for Stl.'s § 81. Den beskytter Statens reelle Besiddelse af Dokumenter eller andre Genstande, som ere af Betydning for Staten. Under „unddrage" indbefattes dels Tilegnelse af Dokument eller desl., der ere i Statens Varetægt, dels Tilbageholdelse af Dokument osv., som Staten har Krav paa at være i Besiddelse af for Tid eller for bestandig. Ogsaa andre Genstande, f. Eks. en Gevæmodel vil kunne være af samme Betydning for Statens Sikkerhed som et Dokument og er derfor medtaget.

§ 114 forudsætter Forhandling med fremmed Stat og retstridig Tilsidesættelse af paa-

hvilende Pligter under Forhandlingerne. Den svarer til Stl.'s§ 79, kun at der er optaget Bestemmelser om udenfor staaendes Ansvar og om Uagtsomheds Strafbarhed i Overensstemmelse med, hvad Udkastet har optaget i adskillige af de foregaaende Bestemmelser.

§ 115

Paragrafen skal ikke blot yde Danmark, men ogsaa fremmed Stat Værn mod Spionage paa dansk Omraade. Dels klog Hensyntagen dels Pligt ovorfor fremmede Stater fører til Optagelse af Bestemmelsen, der ikke findes i den gældende Straffelov. Paragrafen maa sammenholdes med dels §§ 106 og 111 dels med §116 Nr. 4; naar de i disse Paragrafer angivne Forhold foreligge, vil Handlingen naturligvis blive bedømt efter disse Bestemmelser, der ere strengere.

§§ 116—121

træffe Bestemmelser om Handlinger, der kunne indvirke forstyrrende paa Statens Sikkerhed, fordi det er Statens Pligt overfor fremmede Stater at beskytte dem mod de der omhandlede Angreb.

§ 116 omhandler Brud paa Neutraliteten. Den gældende Straffelov har ingen saadan Bestemmelse, og der findes kun en herhen hørende almindelig Bestemmelse nemlig i Prd. 4; Maj 1803 Art. 16, der dog er meget ufuldstændig. Man er hidtil gaaet den Vej at udfærdige en særlig Lov, naar Forholdene tilsagde det; jfr. i saa Henseende f. Lov Nr. 72, 29. April 1898 og Lov NR. 18,13. Febr. 1904 Ligesom ved § 112 omtalt findes det ogsaa her at være den naturligste Ordning, at Straffeloven giver Regler om de Handlinger, som det i Tilfælde af Krig, hvor Danmark er neutral, er folkeretstridigt at foretage, saa at Regeringen kan indskrænke sig til at henvise til at indskærpe disse Bestemmelser, mulig ledsaget af specielle Forbud, som Omstændighederne maatte gøre ønskelige, og som Regeringen utvivlsomt er beføjet til at udstede samtidig med Neutralitetserklæring. De danske Undersaatter, der ere de eneste, der rammes af

Bestemmelsen, have ogsaa Krav paa at blive nøje belært om, hvilke Handlinger de ikke maa foretage. I saa Henseende var Loven af 1904 meget utilfredsstillende. Derimod gav Loven af 1898 udtømmende Begler, der vare et Udtryk for, hvad Folkeretten kræver. § 116 er overensstemmende med denne Lov, kun at der er indført en Begrænsning ved Slutningstilføjeisen i Nr. 2, ogKommissionen formener, at Paragrafen i den foreliggende Skikkelse dækker Folkerettens Krav.

§ 117

handler om Beskyttelse af fremmed Statsoverhoved og fremmed Stats Sendebud mod personlige Krænkelser. Der paahviler Staten en international Forpligtelse i saa Henseende. De tilsvarende Regler findes nu i Stl.'s §§ 82 og 83. Der findes ikke med den gældende Straffelov Grund til at indskrænke Beskyttelsen af fremmed Statsoverhoved til de Tilfælde, hvor han lever i Venskab med Danmark. Selv under fjendtlige Forhold er en saadan Beskyttelse naturlig og stemmende med de internationale Hensyn, som nu tages, selv hvor Folkeretten ikke maatte kræve det. Internationale Hensyn have ligeledes ført til at udelade den i § 82, Stk. 1 hjemlede Adgang til lavere Straf under formildende Omstændigheder. Bestemmelsen forudsætter, at man staar overfor en Stat, der ikke staar helt udenfor folkeretlig Samfund og Samkvem.

Med Hensyn til fremmede Staters Sendebud er ligeledes Begrænsningen i § 83, Stk. 1 udeladt som unaturlig.

Medens den gældende Straffelov i §§ 82 og 83 fastsætter selvstændige Strafferammer for disse Forbrydelser, gaar Udkastet i Overensstemmelse med, hvad der ogsaa foreslaas i §§ 124, 125 og 139, den Vej at sætte Straffen i Forhold til den Straf, der er foreskrevet for Forbrydelserne, naar de ere begaaede overfor Personer, der ikke indtage nogen Særstilling. Man nærer den Anskuelse, at der paa den Maade opnaas en mere rationel Vurdering af Strafskylden, hvorunder samtlige konkrete Forhold ville kunne tages i tilbørlig Betragtning. At frem-

hæve andre end de i Paragrafen nævnte Krænkelser er fundet ufornødent; saaledes er der ikke Grund til med n. Stl. at medtage Angreb paa Sædelighed eller Familieforhold, da de for disse Forbrydelser foreskrevne almindelige Strafferammer i Forvejen ere vide nok.

§ 118

beskytter den fremmede Stat mod upersonlige Fornærmelser. Den gældende Stl. har i § 82, Stk. 4 en paa samme Grundlag hvilende Bestemmelse; nogle af de der medtagne Handlinger ville nu falde ind under § 117. Paragrafen indskrænker i Forhold til § 82 de strafbare Handlingers Omraade ved at sætte Offentlighed som Betingelse. De internationale Hensyn kræve ikke nogen videre gaaende Beskyttelse, og de almindelige Straffebestemmelser ville ogsaa yde tilstrækkeligt Værn. En norsk Lov af 5. Juni 1909 kan her jævnføres, idet den inddrager under Straf Forhaanelse af en fremmed Stats Flag eller Rigsvaaben.

§ 119

I Stl. f. Krigsmagten findes en hel Række af Straffebud for Krænkelser af Krigs-Folkeretten, se saaledes § 142 og §§ 146—156. Disse særlige Regler bør ogsaa gøres anvendelige paa civile, der ere medskyldige; i saa Henseende eksisterer der endog en Forpligtelse, der herved opfyldes, jfr. Bkdt. Nr. 174, 24. Juli 1907 Art. 28.

§ 120

optager i sig den eneste herhen hørende Bestemmelse i Speciallovgivningen, nemlig Lov 27. April 1894 § 6 om Misbrug af Genferkorset. En saadan Bestemmelse er det en international Pligt at have, jfr. fornævnte Bkdt. Nr. 174, 24. Juli 1907 Art. 27 og 28. Det er imidlertid naturligt at optage den i Straffeloven, og der er Grund til at udstrække Beskyttelsen til andre fremmede Tegn og desl., hvis ubeføjede Benyttelse indeholder en Krænkelse af den Stat, hvorfra Tegnet stammer. De Hensyn, som fremmede Stater have Krav paa i saa Henseende, ere formentlig tilfredsstillede

ved Paragrafen, der indskrænker den strafbare, ubeføjede Benyttelse til de Tilfælde, hvor Benyttelsen enten sker offentligt eller i retstridigt Øjemed. Indeholder Handlingen tillige andre Krænkelser — saaledes vil f. Eks. uberettiget Anbringelse af Genforkorset paa Varer kunne være en Krænkelse af Samhandelen jfr. § 362, Stk. 2 — vil selvfølgelig hertil sigtende strengere Straffebestemmelser komme til Anvendelse, jfr. i øvrigt herved den nysnævnte norske Lov af 1901) om forandret Affattelse af n. Stl. § 328.

§ 121

forbeholder Udvidelser af strafbar folkeretstridig Adfærd ved særlig Lov eller Traktat. Som herhen hørende Bestemmelser kan henvises til Lov 23. Marts 1888 jfr. Bkdtg. 23. Maj 1894, Lov Nr. 35 af 15. Febr. 1895 § 12, Lov 6. Marts 1901.

§ .

Det er naturligt, at Sager angaaende Overtrædelser af de i dette Kapitel indeholdte Bestemmelser maa forelægges den øverste Paatalemyndighed, Justitsministeren, før Paatale finder Sted, da der ved disse Sager kan være særlige Hensyn at tage; herved mærkes dog Udkastets § 72, Stk. 1 in fine.

13de Kapitel.

Forbrydelser mod Statsforfatningen og de offentlige Myndigheder.

Med Hensyn til Forholdet mellem Kapitlerne 13—15 hviler den gennemførte Sondring paa en Adskillelse mellem Angreb paa Myndighedernes Organ, Kap. 13, Angreb paa Myndighedens Funktion, Kap. 14 og Angreb paa den af Myndigheden tilvejebragte Orden, Kap. 15.

§ 123

fastsætter Straf for Handlinger, der sigte til at hidføre en Forandring i Statsforfatningen, hvorunder ogsaa indbefattes Tronfølgeordenen. De herom gældende Bestemmelser findes nu i Stl. § 85, Stk. 2 og 3 samt § 86. Bestemmelsens Affattelse svarer til Affattelsen af §§ 101—103. En Del af de der gjorte Bemærkninger ville have tilsvarende Betydning her. — Der skal være Forsæt baade med Hensyn til Handling og tilsigtet Virkning, men Handlingen behøver ikke at have været egnet til at frembringe Virkningen.

§ 124 og § 125.

§ 124 omhandler Angreb paa den øverste Statsmyndighed, den Person, der fører Regeringen. Denne Bestemmelse bør udsondres fra den foregaaende Paragraf, da den forfatningsmæssige Ordning ikke kuldkastes, selv om Kongen berøves Livet eller Friheden. Om de Afvigelser fra den gældende Ret, Stl. § 85, Stk. 1 og §§ 88—90, som Udkastet indeholder med Hensyn til den foreskrevne Straf, giver Bemærkninger til § 117 fornøden Oplysning. Det samme gælder om § 125, som fastsætter Straf for Angreb paa kongelige Personer,

fordi de staa i en særegen forfatinngsmæssig Forbindelse med Kongen, Disse Forhold omhandles nu i Stl.s §§ 91—94.

§ 126

giver en til § 118 svarende Bestemmelse om upersonlig offentlig Forhaanelse af den danske Stat, dens Flag eller andet anerkendt Nationalmærke. Angaaende ærefornærmende Angreb paa de enkelte Organer, se § 132.

§§ 127-130

omhandle strafbare Handlinger, der ere rettede mod Valg til Rigsdag og Alting og indeholde Angreb paa disse Myndigheders Organer som saadanne. At det islandske Alting her er medtaget, er naturligt; en islandsk Straffelov vilde paa lige Maade beskytte den danske Rigsdag.

§ 127 (Stl. § 87 og § 113, Stk. 2) giver Regel for de alvorligste Angreb, nemlig dels Hindring af Valgene dels Forstyrrelse af Foretagelsen, hvorved sigtes til en saadan Forstyrrelse, at Valget temporært ikke kan foretages, og endelig at forvanske eller forspilde Valget, saaledes at Resultatet bliver det samme, som om Valget ikke var foretaget. I Klasse med disse Valg maa stilles umiddelbare Stemmeafgivninger, hvor der altsaa af Vælgerne stemmes direkte om det Spørgsmaal, der skal afgøres. Eksempel herpaa haves i Aabent Brev 25. Oktober 1867 og det senere Forslag om Afstaaelse af de vestindiske Øer.

§ 128 (Stl.s § 113) indeholder Bestemmelser vedrørende en Række retstridige Handlinger, der kunne forekomme ved de i forrige Paragraf ommeldte Valg, men som ikke have eller i alt Fald ikke behøve at have nogen Indflydelse paa Valget eller dets Resultat.

Nr. 2 gør den retstridige Paavirkning strafbar; om den, der søges paavirket paa retstrifdig Maade, mulig i Forvejen havde bestemt at stemme paa den Maade, som han nu paavirkes til at stemme paa, er uden Betydning. Den, der paavirker, for-

udsættes selvfølgelig at være uvidende herom. Med Hensyn til Forstaaelsen af Bestikkelse henvises til § 5 d.

I Nr. 3 skal Virkningen være indtraadt. Bestemmelsen er udtømmende. Som Eksempel paa de der ommeldte Resultater af den retstridige Handling skal nævnes, at man bilder Vælgeren ind, at Valget er afsluttet, og at man mod bedre Vidende giver ham Instruktioner angaaende Udfyldning af Stemmeseddel saaledes, at den enten bliver ugyldig eller bliver til Fordel for en anden Kandidat end den, Vælgeren vilde stemme paa.

Medens § 128 Nr, 2 rammer den, der anvender Bestikkelse, indeholder § 129 Reglen om den, der modtager eller kræver Stikpenge. Om Personen vilde have forholdt sig paa samme Maade, selv om der ikke havde været Spørgsmaal om Stikpenge, er uden Betydning. Straffen, der er noget strengere end den i Stl.s § 114 hjemlede, er i Overensstemmelse med Udkastets Stilling til Modtagelse af Stikpenge i andre Forhold, hvorhos det maa erindres, at Forbrydelse af Valgret er udgaaet som Straf.

§ 130 forbeholder kun Særlovgivningens Straffebestemmelser, jfr. Valglov 7, Februar 1901 § 64, § 75, § 92 A. og § 92 C.

§ 131 gør de om Valg til Rigsdag og Alting fastsatte Bestemmelser anvendelige paa andre offentlige Valg og Stemmegivninger, se nu Stl.s §§ 112 og 115, s. herved Lov Nr. 79 af 20. April 1908 § 13 og de færøiske Love Nr. 126 27. Maj 1908 og Nr. 83 30. April 1909 samt Nr. 108 19. April 1907 (om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke).

§ 132

fastsætter Straf for offentlige Ærefornærmelser mod den offentlige Myndigheds Organer som saadanne. Den gældende Straffelov har ikke nogen hertil svarende særlig Bestemmelse; den beskytter kun den enkelte Person, i alt Fald kun analogisk de her omhandlede Organer for offentlig Myndighed. Det har været Me-

ningen at medtage alle de fornævnte Organer, og Affattelsen er formentlig ogsaa saa vid, at alle ere indbefattede. Det skal kun for Fuldstændigheds Skyld bemærkes, at de Ministerraad, der i Virkeligheden ere Statsraad jfr. Grundlovens § 16, selvfølgelig ere beskyttede ved Paragrafen. Bortset herfra kan der ikke tilkomme Ministerraadet, taget i den dagligdags Betydning, nogen særlig Beskyttelse, da det ikke er et af den offentlige Myndigheds Organer. Man har ikke fundet Grund til at give særlige, strengere Bestemmelser for Krænkelse af de egentlige forfatningsmæssige Myndigheders Organer; den vide Strafferamme vil lade Plads aaben for den fornødne Hensyntagen. Paragrafen omfatter kun den offentlige Myndigheds umiddelbare Organe:'. At der er tillagt visse private en offentlig Myndighed i enkelte Retninger, saaledes Privatbanernes Funktionærer, der kunne udøve begrænset Politimyndighed i Henhold til Lov 11. Maj 1897, Læger, der kunne give forskellige Paabud med Hensyn til smitsomme Sygdomme, gør ikke en Kreds af disse Personer til en et offentligt Hverv røgtende Myndighed. Er Fornærmelsen ikke rettet mod Myndigheden som saadan, men kun mod det enkelte Medlem af de i Paragrafen omhandlede Organer, kan Bestemmelsen ikke komme til Anvendelse, se derimod § 139.

§ 133

gør i væsentlig Overensstemmelse med den gældende Eet Paatalen af de i §§ 123—126 omhandlede Forbrydelser afhængig af Justitsministerens Befaling; jfr. dog Udkastets § 72 in fine.

14de Kapitel.

Forbrydelser mod offentlig Myndigheds Udøvelse.

§ 134

har ethvert retstridigt Angreb paa offentlige Pligters Udøvelse for Øje og beskytter enhver, der handler for Staten eller andre politiske Samfund ifølge særlig Pligt og det uden Hensyn til om Pligten hidrører fra Indehavelsen af offentlig Stilling eller Hverv, eller den er en Følge af en med en privat Virksomhed forbunden særlig Pligt overfor det Offentlige. Paragrafen rummer baade civile og militære Personer, baade Enkeltmand og Flerheder, som Raad, Udvalg, Kommissioner, der have offentlige Pligter at udøve, og er saaledes adskillig mere omfattende end Stl.s §§ 98—100, se ogsaa Bemærkninger til §§ 156 og 157. Den retstridige Handling bestaar i at søge at bestemme nogen, der har offentlig Myndighed at udøve, til at foretage eller undlade noget deres Hverv vedrørende, selv om dette noget ikke er pligtstridig Handlemaade, eller i at søge at hindre eller forstyrre Pligtens Udøvelse. Her maa Forstyrrelse ligesom i § 127 forstaas som en temporær Hindring. Som Bestemmelsesmiddel skal et retstridigt Middel benyttes, uden at der opstilles nogen Begrænsning i saa Henseende. Paragrafen yder saaledes ethvert tiltrængt Værn. Endvidere kan herved jævnføres § 394, sidste Stykke, der udvider Værnet til Tjenestemænd ved Indretninger, der, om end private, tjene det almene Samkvem eller til Fyldestgørelse af almene Fornødenheder, naar de have offentlig Godkendelse.

2det Stk. fastsætter strengere Straf for visse kvalificerede Tilfælde. Det kvalificerende ligger dels i. at Handlingen er rettet mod Øvrighed og Domstole, altsaa Organerne for Statens Magtudøvelse, dels i, at Paavirkningen søges gennemført ved de stærkere virkende Midler, personlig Vold eller Trusel om saadan. Heller ikke indenfor den Kreds, som 2det Stk. omfatter, er der

Grund til ikke at medtage alle; om det er en Dommer eller Politimester eller en underordnet Tjenestemand, der kun udfører de Hverv, som den overordnede paalægger ham, maa, da det dog er Udøvelse af den offentlige Magt, det drejer sig om, være ligegyldigt. Personens Stilling bør kun have Indflydelse paa Strafudmaalingen indenfor den foreskrevne fælles Strafferamme.

3die Stk. giver endelig en særlig Straffebestemmelse, naar Angrebet er rettet mod Indehaverne af den øverste Statsmyndighed. At Straffen her, hvor det er Myndigheder, der fatte de vigtigste Bestemmelser, bør skærpes betydeligt, uden Hensyn til hvilket retstridigt Middel, der benyttes, turde være naturligt.

§ 135

Der er Grund til særlig at udhæve de Tilfælde, hvor Angrebsmidiet er Opløb, for at give en klar Bestemmelse om, hvem man i saa Fald skal drage til Ansvar, da man her staar overfor en Samling Personer, hvis Strafskyld er meget uensartet. Udkastet er i saa Henseende i Overensstemmelse med den gældende Straffelov, der i § 103 giver Regel om disse Forhold, men er i Udførelsen noget forskellig fra denne Bestemmelse. At den, der fremkalder Opløbet, men maaske slet ikke selv er tilstede, er ansvarlig, kan ikke omtvistes. Ligeledes er de tilstedeværende Lederes Ansvar utvivlsomt. Om Opløbet samstemmer med Anstifter og Ledere maa være uden Betydning for disses Strafansvar. Den store Mængde, der udgør Opløbet, bør derimod ikke drages til Ansvar, før Paabud om at skilles er givet. Er dette sket, maa enhver tilstedeværende, hvad enten han er kommet før eller efter Paabudets Forkyndelse, kunne gøres ansvarlig, og han vil ikke kunne høres med, at han var uvidende om, at Paabudet var udstedt. Paabudets Udstedelse er et vilkaarligt sat Begyndelsestidspunkt for Ansvars Paadragelse, og da den paagældende for at blive strafbar skal være vidende om, at Opløbet benyttes som

Middel til at virke bestemmende i den i § 134 ommeldte Retning, og derfor maa være paa det rene med, at han ved sin Nærværelse medvirker, er der intet unaturligt i at drage ham til Ansvar i disse Tilfælde. Om Deltagerne i Opløbet ønske at arbejde paa Anstifterens Formaal eller ej, ér uden Betydning for deres Strafansvar. Med Hensyn til Formen for Paabudets Forkyndelse henholder Udkastet sig til de til enhver Tid gældende Regler, se nu Lov 11. Febr. 1863 § 12 og Lov 4. Febr. 1871 § 10.

§ 136

omhandler de Tilfælde, hvor det Middel, der bruges, er Bestikkelse. Tilfældet falder ikke ind under § 134, da det at give en Person Penge eller anden Fordel for at formaa ham til at udføre eller undlade noget ikke i og for sig er retstridigt, men først bliver det, naar det benyttes for at fremme et retstridigt Formaal, her Paavirkning af Bestemmelsesfriheden. Hvor Formaalet ikke er pligtstridig Handlemaade, har man anset det for rigtigt at lade Straffen kunne gaa ned til Bøde. Bestemmelsen er videre rækkende end Stl.s §§ 119 og 121.

§ 137

beskytter de i § 134 nævnte Personers og Organers Arbejdsfred under Udøvelsen af offentlig Myndighed mod Angreb, der vel ikke søge at gribe direkte ind i deres Bestemmelsesfrihed, men dog kan virke forstyrrende, idet der ved Hjælp af retstridige Midler, nemlig offentlig Forhaanelse eller Bagvaskelse, udføres en til Had eller Foragt ophidsende Handling. Om Ophidselsen lykkes, og om de benyttede Midler in concrete) ere egnede, er uden Betydning for Strafansvaret, der kun forudsætter, at Personen under Anvendelse af de i Paragrafen nævnte Midler foretager en Handling med Bevidsthed om, at den i Almindelighed har Evne til at ophidse i den i Paragrafen nævnte Retning. Slutningsbestemmelsen har Hensyn til Lov om Rettens Pleje § 142 og de hertil svarende Bestemmelser i den gældende Procesret.

§ 138

fastsætter Straf for uberettigede eller forvrængede offentlige Meddelelser angaaende Valghandlinger, Stemmegivninger eller 'offentlige Myndigheders Forhandlinger. En saadan almindelig Bestemmelse har hidtil været savnet. For at kunne rammes som forsætlig Forvrængelse, maa Meddelelsen i den forvrængede Form fremtræde som et sandfærdigt Referat, omend set paa den Maade, som maa ventes efter det Sted, hvor den fremkommer. Det har ikke været Hensigten at ramme f. Eks. Vittighedsblades Fremstillinger og Meddelelser om, hvad der er passeret.

3die Stk. opretholder Særlovgivningens Straffebestemmelser, jfr. saaledes herom Lov om Rettens Pleje § 994.

§ 139

hjemler forhøjet Straf for Angreb paa Person, Frihed og Ære, naar den angrebne er en Person, der har offentlig Pligt at varetage, hvad enten dette skyldes Ansættelse eller Hverv, eller det følger med en af ham dreven privat Virksomhed, og han angribes under Udførelsen af Pligten eller i Anledning deraf, f. Eks. som Hævn. Forhøjelsen er udført paa samme Maade som f. Eks. i § 117. Ved den her foreskrevne Strafforhøjelse ydes der ogsaa de ved Strafanstalter ansatte Tjenestemænd det fornødne Værn, hvorfor de herom gældende særlige Bestemmelser ikke foreslaas opretholdte. Ligesom Stl.s § 102 hjemler Strafnedsættelse, for saa vidt den angrebne har givet Anledning til Angrebet, nedsætter ogsaa Udkastet Straffen i disse Tilfælde, idet den i første Punktum foreskrevne Forhøjelse af de almindelige Straffesatser bortfalder.

§ 140

forudsætter, at offentlig Myndighed uhjemlet er udøvet, og træder i Stedet for Stl.s § 107, hvis Ramme er for snæver. Af sidste Punktums Affattelse fremgaar det, at den Fordel, der er Tale om, ikke behøver at være af økonomisk Natur.

§ 141

slutter sig som et naturligt Supplement til § 140. Handlingens Strafværdighed er ringere, da der ikke foreligger Udøvelse af offentlig Myndighed. Handlingen skal være foretaget offentligt eller i retstridigt Øjemed. Det gælder ligesaavel her som i forrige Paragraf, at det retstridige Øjemed ikke behøver at være rettet paa økonomisk Fordel. Retstridigt er Øjemedet ogsaa, hvor det f. Eks. er rettet paa at indgyde Frygt eller skade en anden; saaledes vil den hjemfalde til Straf efter Bestemmelsen, der søger at faa Stof til en Skandaleartikel i et Dagblad under Foregivelse af, at han sidder inde med en offentlig Myndighed, naar Indehaveisen af den offentlige Myndighed vilde lette ham Adgangen til at faa de ønskede Oplysninger. 2det Stk. giver Bestemmelser, der svare til de i Udk.s § 120 fastsatte, kun at Omraadet er noget videre. .1 den gældende Ret haves af herhen hørende Bestemmelser kun Pl. 27 November 1801, der herefter vil blive overflødig.

Det i Paragrafen optagne Forbehold har Hensyn til Lov om Rettens Pleje § 118 der som særlig Bestemmelse bør gaa forud for nærværende Bud.

§ 142

indeholder Paatalebestemmelse, der maa sammenholdes med Udkastets § 72, Stk. 1 in fine.

Med Hensyn til Anvendelse af § ful Nr. 3 paa de i dette Kapitel ommeldte Forbrydelser skal bemærkes, at Omsætning af Straffen næppe kan tænkes udenfor de i § 134, Stk. 3 ommeldte Forbrydelser) samt naar de i § 137 nævnte Handlinger ere rettede mod Statsmagtens øverste Indehavere. 1 politisk bevægede Tider vil det særegne simple Fængsel kunne blive anset for den mest passende Straf, hvor der er Tale om politiske Forbrydelser.

15de Kapitel.

Forbrydelser mod den offentlige Orden.

§ 143,

hvortil der ikke findes nogen tilsvarende Bestemmelse i den gældende Straffelov, tilsigter at ramme den samfundsnedbrydende Virksomhed, der bestaar i offentlig Ophidselse eller Tilskyndelse til at begaa Forbrydelser. Hermed stilles de Handlinger i Klasse, hvor Opfordringen ikke udtales direkte, men hvor Paavirkning gaar i samme Retning ved den Maade, hvorpaa Forbrydelsers Udøvelse og Udøvere omtales. Hvis Gerningsmanden i det foreliggende Tilfælde er optraadt saaledes, at han efter almindelige Regler er ansvarlig som Gerningsmand til en udøvet Forbrydelse, undgaar han selvfølgelig ikke den højere **Straf,** der maatte være foreskrevet for denne. Han vil i et saadant Tilfælde ogsaa kunne blive ansvarlig for Forsøg, hvis det er en enkelt bestemt Forbrydelse, han forgæves har virket for at faa udført. Paragrafen, der navnlig vil kunne blive af praktisk Betydning overfor anarkistiske Angreb paa den offentlige Orden, omfatter og **vil** fortrinsvis faa Betydning, hvor Opfordringen ikke tager Sigte paa en enkelt konkret Handling, men indeholder en Tilskyndelse til at begaa Forbrydelser i al Almindelighed, saaledes Opfordring i al Almindelighed til at begaa Mord, Brandstiftelse, Omstyrtelse af Statsforfatningen, Angreb paa offentlige Myndigheder o. s. fr., hvor altsaa Betingelserne for Anvendelse af strengere Straffe, der for saadanne Forbrydelser ere foreskrevne, ikke foreligge. Tilsvarende Bemærkninger gælde om de to næste Led i Paragrafen, der baade have Forbrydelser, der ere begaaede, og fremtidige Forbrydelser for Øje. Efter de Udtryk, der ere benyttede, „fremstille som fortjenstligt",

„forherlige", vil Paragrafen ikke kunne træde hindrende i Vejen for berettiget Diskussion og Drøftelse af Berettigelsen af de ved Straffeloven dragne Grænser for Handlefriheden, men kun beskytte mod samfundsnedbrydende offentlig Agitation.

Medens Paragrafens 1ste Stk. giver Regel om de positive Angreb paa den offentlige Orden, behandles Agitationen for passiv Modstand i 2det Stk. Naar der her tales om Tilskyndelse til Ulydighed mod Lov eller Paalæg, er Bestemmelsen ikke indskrænket til alt givne Love eller Paalæg; ogsaa fremtidige Love eller Paalæg ere indbefattede. Handlingen vil sjeldnere forekomme overfor disse, men man kan f. Eks. tænke sig forudgaaende Agitation for almindelig Skattenægtelse. Det er selvfølgelig en Forudsætning, at de ommeldte Paalæg og Foranstaltninger ere lovlige. At den paagældende fejlagtig anser dem for ulovlige, vil i den Udstrækning, hvori der vil kunne tages Hensyn til en saadan Paastand, udelukke Anvendelsen af Straf, da der ikke er Hjemmel for at straffe Uagtsomhed jfr. § 40.

løvrigt skal ved denne Paragraf henvises til Bemærkningerne ved § 104 og 137.

§ 144

Ved denne Paragraf skal kun gores opmærksom paa, at Straffen efter Nr. '2 virker jævnsides med mulige Straffebestemmelser i Næringslovgivningen; disse have andre Sider af Retsbruddet for Øje.

Hvad der er ulovlig Forening bestemmes ved Grl,s § 87 jfr. § 72; det er ikke Straffelovens Sag at komme ind herpaa.

§ 145.

Det i Paragrafen omhandlede Falsk med Hensyn til Maale- og Vejeredskaber bør for Fuldstændigheds Skyld særlig fremhæves i denne Sammenhæng, da det er den offentlige Orden, der angribes, ved Handlingen, jfr. Lov Nr. 104, 4. Maj 1907 § 4. Efter Affattelsen vil formentlig ethvert Misbrug blive ramt; allerede Forfærdigelsen af falsk Redskab og Forandring af rigtigt Redskab i den i Paragrafen an-

givne Hensigt udgør den fuldbyrdede Forbrydelse ; Benyttelse af dem udkræves ikke. Handlingen er saa farlig ikke blot i denne Relation, men navnlig hvor Skuffelse i Samhandelen er Hensigten, jfr. i saa Henseende § 356, at Fuldbyrdelsesmomentet bør sættes allerede ved Forfærdigelsen.

Slutningsbestemmelsen afløser Straffebestemmelsen i Stempellov af 13 Maj 1911. Eftergørelse og Forfalskning af Stempelpapir eller Stempelmærker har en naturlig Tilslutning til Paragrafens 1ste Stk., og den Straf, som Udkastet foreskriver, er i bedre Overensstemmelse med Lovovertrædelsens Beskaffenhed end Stempellovens Regel, der anvender Stl.s meget strenge Bud i § 264, men samtidig aabner Adgang til en saa minimal Straf som simpelt Fængsel i 2 Dage, altsaa har en Strafferamme fra 12 Aars Strafarbejde til 2 Dages simpelt Fængsel,

§ 146

omfatter forskellige Former af Modarbejdelse af den offentlige Orden og svarer i det væsentlige til Bestemmelserne i Stl.s §§ 105, 106 og 110.

Nr. 1 indeholder en Udvidelse af Stl.s § 105, idet der indføres en hidtil savnet Bestemmelse, der fastsætter Straf for at forvanske eller unddrage nogen Myndighed et offentligt Dokument, i Lighed med den Bestemmelse, der findes i § 113 angaaende Dokumenter, der ere af Betydning for Statens Sikkerhed. De ved sidstnævnte Paragraf gjorte Bemærkninger kan der her henvises til.

Nr. 4 forlanger en positiv Handling. Den blotte Passivitet er ikke strafbar.

Med Hensyn til Betydningen af „nærmeste" henvises til § 5 f.

Forbeholdet i Begyndelsen af Paragrafen har f. Eks. Hensyn til Lov Nr. 123 af 28. April 1906 § 17.

§ 147

træder i Stedet for Stl.s § 108, men er mere omfattende. 1ste Stykke angaar ikke blot Fanger, paagrebne og anholdte Personer, men ogsaa Personer, der som farlige enten for den almene eller for den

enkeltes Retssikkerhed ere tagne under offentlig Varetægt i Henhold til § 84 eller § 86. De i Stl.s § 108 optagne, kvalificerede Tilfælde findes der ikke Grund til at medtage i Bestemmelsen, da § 134, Stk. 2 vil yde det fornødne Væm.

2det Stk. fastsætter en mildere Straf for Bortbringelse af eller Hjælp til Fjernelse af tvangsanbragte Personer, se § 85, Stk. 3. Særlovgivningens Bestemmelser ere opretholdte. I saa Henseende kan henvises til § 42 i Børneloven af 14. April **1905.** Paragrafen har faaet en saa vid Affattelse, at ogsaa Tvangsanbringelse i private Hjem eller Asyler omfattes af den.

3die Stk. foreskriver Bødestraf for ulovligt Samkvem med fængslede og tvangsanbragte Personer. Bestemmelsen er ogsaa anvendelig paa ulovligt Samkvem med de under offentlig Varetægt værende, i 1ste Stk. omhandlede Personer. Hvori Forbindelsen bestaar, er ligegyldigt. **Det** kræves kun, at den er ulovlig.

§ 149

Paragrafen opretholder de Bestemmelser i Særlovgivningen, der i videre Udstrækning end Udkastet fastsætte Straf for Brud paa den offentlige Orden. 1ste Stk. omhandler Passivitet, Undladen af at efterkomme Paabud fra Øvrighed eller Domstol, modens 2det Stk. har den aktive Modarbejdelse for Øje. Som herhen hørende **Eksempler** kan nævnes: Frd. 1. Februar **1797** § 103 (uagtsomt Brud paa Toldlukke), Sølov 1 April 1892 § 295 jfr. § 34, forskellige fiskale Love, saaledes Lov Nr. 96, 8. **Maj** 1908 § i) (Brændevinsbeskatning). Forbeholdet i Slutningen stemmer med § 11, sidste Stk.

§ 149

hviler paa samme Princip som Stl.s § 109, at det er en Borgerpligt saa vidt muligt at forebygge visse meget grove Forbrydelser. Udkastet udvider Pligten til alle Forbrydelser, der kan paadrage højere Straf end Strafarbejde i 6 Aar, hvorved det altsaa kommer an paa, om det Straffebud, som Forbrydelsen skal anses efter, har et

højere Maksimum end Strafarbejde i 6 Aar. De Forbrydelser, med Hensyn til hvilke der saaledes efter Udkastet bliver Forebyggelsespligt, ere følgende: De groveste Forbrydelser mod Stat eller Statsmyndighed §§ 101, 102, 105, 111, 113, 114, 117, 123, 124, 125, 134, Stk. 3, 135 og 139, de i § 178, Stk. 3 og § 188, Stk. 2 omhandlede grove Forbrydelser, begaaede af offentlige Myndigheder, Mened § 192, falsk Anklage, der har særlig indgribende Frihedsberøvelse eller Dødsstrafs Fuldbyrdelse til Følge, § 198, Stk. 2, grove Sædelighedsforbrydelser §§ 203—207, Manddrab og grove Voldsforbrydelser §§ 23!), Stk. 2, § 240, 242, 244, 247 og 248, Fosterfordrivelse foretagen af Trediemand § 251, Stk. 2, grov Frihedskrænkelse § 257, de groveste Formueforbrydelser §§ 278, 282, Stk. 3, 298, 301 Stk. 2, Pengefalsk § 345, Dokumentfalsk § 351, visse almenfarlige Forbrydelser §§ 368, 369, 380, 381, Stk. 2 og 382. Dertil kommer forskellige grove Forbrydelser, for hvilke den militære Straffelov fastsætter Straffen. Som det vil ses, er det en ret betydelig Udvidelse af Forebyggelsespligten, som Udkastet bringer i Forslag. Den Ubehagelighed det kan være for den private at foretage Anmeldelse, synes der imidlertid at være god Grund til at se bort fra, naar en saa alvorlig Forbrydelse som en af de omhandlede mulig vil kunne forhindres. I denne Sammenhæng skal yderligere understreges, at Forebyggelsespligten kun indtræder for den, der er vidende om, at en saadan Forbrydelse tilsigtes begaaet, selv en stærkt begrundet Formodning er ikke nok til at paalægge Forpligtelse. Dernæst paalægges Forpligtelsen ikke, hvis dens Opfyldelse kan medføre do i Paragrafen nævnte særlige Følger; og endelig kræves der ikke ubetinget Anmeldelse til Øvrighed. Kan Forbrydelsen forebygges ved andre Midler, er det tilstrækkeligt at anvende disse. Foretages Skridt, som Personen med Føje maatte anse for egnede, hvorved maa tages i Betragtning, hvad et almindelig forstandigt Menneske efter sit Kendskab til saadanne Forhold

maatte antage, er han straffri, selv om Forbrydelsen alligevel fuldbyrdes.

Man bar valgt at gaa den Vej at betegne de Forbrydelser, der ere Spørgsmaal om, ved at angive den Straf, de kunne paadrage, i Stedet for at henvise til de enkelte Paragrafer, som f. Eks. n. Stl. har gjort i § 139. Man har ment, at Bestemmelsen derved bliver mere overskuelig og i Virkeligheden ogsaa mere oplysende for Lægmand. Man kan ikke vente, at en Lægmand vilde sætte sig til at gennemgaa de enkelte Paragrafer, med Hensyn til hvilke Forebyggelsespligt foreskrives, end mindre at han vilde kunne bevare dem i sin Erindring. Udkastet indprenter derimod paa en kort og klar Maade, at de aller groveste Forbrydelser har man saa vidt muligt Pligt til at forebygge, og derigennem kan der formentlig paaregnes en effektiv Hjælp fra Borgernes Side. Ganske vist vil det kunne forekomme, at den, der undlader at opfylde Pligten, vil kunne gaa fri for Ansvar, fordi han enten paaskyder eller i Virkeligheden har været uvidende om, at en af de omhandlede Forbrydelser kunde paadrage en saa alvorlig Straf, men i det store og hele vil en saadan Uvidenhed være meget sjælden. Der kunde ogsaa med Føje gøres den Indvending mod Udkastets Bestemmelse, at de Formueforbrydelser, der kunne paadrage denne høje Straf, i og for sig ikke ere farligere end saa mange andre Formueforbrydelser, da Grunden til den høje Strafferamme ikke er at søge i Handlingens Beskaffenhed, men i Forbryderens Fortid. Hertil er at sige, at det vil være yderlig sjeldent, at der vil blive Tale om Straf for Undladelse af Anmeldelse i disse Tilfælde, da Pligten forudsætter et Kendskab til Forbryderens Fortid, som den udenforstaaende saa godt som aldrig vil have. Ulempen er saaledes saare ringe i Forhold til den Overskuelighed, der opnaas.

Hensigten med Bestemmelsen tilsiger at gøre Straf betinget af, at i det mindste strafbart Forsøg paa den befrygtede Forbrydelse finder Sted,

§ 150.

Naar der er Spørgsmaal om Afvendelse af Ulykke eller Forbrydelse bør Borgerne have den Pligt paa Opfordring at bistaa den udøvende Myndighed, naar de ikke derved udsættes for personlig Fare eller økonomisk Opofrelse, der har Krav paa at komme i Betragtning overfor de Følger, der kunne resultere af Undladen af Bistand. Pligtens Anerkendelse hviler paa samme Betragtning som den, der har faaet Udtryk i Stl.s § 199 og Udk.s § 249. Straffeloven har ikke noget til denne Bestemmelse svarende Bud. Ved Bedømmelsen af, om der for den private har vieret Føje til at undlade at efterkomme Opfordringen, maa det komme an paa, om han med Føje, d. v. s. efter almindelige forstandige Menneskers Skøn, kunde mene, at han ved at efterkomme Opfordringen udsatte sig for Fare eller Opofrelse af større Betydning.

Medens den offentlige Myndiglieds Udøver altid kan forlange Hjælp i de i 1ste Stk. omhandlede Tilfælde, maa han ellers have særlig Hjemmel at støtte sig til for at kunne fremsætte et saadant Forlangende med den Virkning, at Undladen af at efterkomme Forlangendet paadrager Strafansvar. De herhen hørende Straffebud i Særlovgivningen opretholder Paragrafens 2det Stk., jfr. herved Frd. 1. Febr. 1797 § 354 smht, med § 356, Lov 11. Febr. 1863 § 13 og Lov 4. Febr. 1871 § 11, Postlov 5. April 1888 § 11.

16de Kapitel.

Krænkelser af Samfundsfreden.

§ 151.

Medens det i § 135 ommeldte Opløb er et Angrebsmiddel mod den offentlige Myndigheds Funktion, truer det i § 151 omhandlede Opløb ikke den offentlige Myndighed som saadan, men er et Angreb paa den Fredstilstand, som Samfundet har Krav paa. Denne og den følgende Paragraf træde i Stedet for Stl.s § 104. Det er de farlige Opløb, som denne Bestemmelse sætter Straf for, nemlig de Opløb, der agtes benyttede til at øve Vold paa eller true med at øve Vold paa Person eller Gods.

Med Hensyn til den nærmere Forstaaelse af Bestemmelsen kan henvises til Bemærkningerne til § 135. Det skal kun her præciseres, at 1ste Stykke handler om Anstifterne, og at Forbeholdet om mulig strengere Straf dels har Hensyn til, at Personen kan ifalde Ansvar som Gerningsmand til eller meddelagtig i en under Opløbet begaaet Forbrydelse, der medfører større Straf, dels til Bestemmelsen i § 135. 2det Stykke har Hensyn til Ledere og Deltagere. Endelig fastsætter 3die Stykke kvalificeret Straf for det Tilfælde, at en under Opløbets Formaal hørende Forbrydelse begaas. Under Hensyn til den forholdsvis høje Straf, den blotte Deltagelse kan ifalde efter 2det Stykke, er det forsvarligt at indskrænke 3die Stykke til kun at omfatte de Deltagere, der have været med i den begaaede Forbrydelse.

§ 152

omhandler de ikke farlige Opløb, som man dog paa Grund af deres fredsforstyrrende Evne maa skride ind mod. Da Straffen i 1ste Stykke kan gaa ned til Bøde, er det fundet rigtigt her at udvide Kredsen af de Personer, der ifalde stren-

gere Ansvar, naar der under Opløbet øves Vold mod Person eller (rods, til alle Deltagerne, dog selvfølgelig kun saadanne, som vilde være hjemfaldne til Straf efter 1ste Stykke, hvis ingen Forbrydelse var bleven forøvet under Opløbet.

§ **153.**

I §§ 104, 137 og 143 er der fastsat Straf for Ophidselse, der indeholder Angreb paa Staten eller offentlige Myndigheder. NærværendeParagraf omhandler Ophidselse, der kan medføre Forstyrrelse af den almindelige Fred derved, at Dele af Befolkningen ophidses mod hinanden. Der findes ikke i den gældende Lovgivning nogen hertil svarende Bestemmelse, se derimod n. Stl. § 135. Handlingen er imidlertid af en for Samfundet saa farlig Karakter, at det offentlige bør kunne skride ind overfor slig Adfærd, der kan komme til at berøre det borgerlige Samfunds vitale Interesser, om end ikke paa en saa indgribende Maade som det i § 151 omhandlede Forhold, hvad ogsaa den valgte Strafferamme viser. Det gælder her som ved de ovennævnte Paragrafer, at Strafansvaret indtræder, naar den ophidsende Handling er foretaget, uden at det kommer i Betragtning, om Ophidselsen har virket, naar den blot er af den Karakter, at den, hvis den havde virket, efter et almindelig fornuftigt Skøn var egnet til at forstyrre den almindelige Fred. Der opstilles saaledes her et Krav til den ophidsende Handlings Egnethed, som ikke findes i §§ 104, 137 og 143.

§ 154

Det er først og fremmest den Uro, der skabes ved Foretagelsen af en Handling af den i 1ste Stykke ommeldte Art, der motiverer Straffebestemmelsen, men dertil kommer, at en saadan Handling ogsaa rummer Faremuligheder, om end temmelig fjerne. Er Fare nærliggende og forsætlig fremkaldt vil § 371, mulig § 248 bringe Forholdet ind under strengere Straffebud. Opregningen er ikke udtømmende, se Ordet „lignende" ; ugrundet Raaben Brand i et Teater vil f. Eks. kunne

drages til Ansvar efter Paragrafen. Sættes de i Slutningen nævnte Myndigheder i Bevægelse, bør Straffen skærpes, ikke mindst overfor uberettiget Alarmering af Brandvæsenet.

At ogsaa de i 2det Stykke ommeldte Rygtesmede og Rygteudbredere belægges med Straf under de angivne Betingelser, vil formentlig vinde almindelig Tilslutning. Journalistisk Fantasi vil, uanset denne Bestemmelse, beholde et vidtstrakt Arbejdsfelt.

§ 155.

henviser til Politivedtægterne, der alle have Bestemmelser om de i Paragrafen nævnte Forhold.

§§ 156 og 157

beskytter Borgernes Forsamlings- og Foreningsret, for saa vidt den benyttes til Behandling af alment Anliggende, og giver den et kraftigere Værn end det, der ydes den private Husfred, jfr. § 262. Den gældende Straffelov har ikke nogen hertil svarende Bestemmelse, da § 112 kun angaar Møder eller Samlinger af offentlige Myndigheder eller lovbefalede Samlinger af Borgerne om offentligt Anliggende. Disse beskyttes ved Udk's. § 134, der dog som tidligere nævnt har en langt videre Udstrækning og saaledes indeholder Værnet f. Eks. mod Forstyrrelse af Auktioner — der ledes af en autoriseret Auktionsforvalter — og Undervisning i Statsanstalter og autoriserede Privatanstalter. Paragraferne beskytte ikke blot offentlige Sammenkomster, men ogsaa Foreningsmøder, selv om de ikke ere tilgængelige for Almenheden, alt under Forudsætning af, at Betingelsen for den i Grundloven tilsikrede Forsamlings- og Foreningsret, at Sammenkomsten er lovlig, er opfyldt. Den grundlovstilsikrede Forenings- og Forsamlingsret rækker videre end den ved Paragraferne beskyttede. Disse Rettigheder have imidlertid kun samfundsmæssig og politisk Betydning, naar de benyttes til Behandling af almene Anliggender, hvorunder indbefattes ikke blot Diskussion, men ogsaa Foredrag om

saadanne Anliggender. Derfor er Beskyttelsen indskrænket hertil.

§ 156 sætter Straf for Hindring eller Forstyrrelse af slige Møder. Forstyrrelse maa her forstaas paa samme Maade, som hvor det forekommer i de foregaaende Paragrafer. 2det Stk. hjemler Adgang til strængere Straf, naar Handlingen iværksættes paa den der beskrevne Maade. I Modsætning til § 127 kræves her Hindringens eller Forstyrrelsens Indtræden, for at Forbrydelsen skal være fuldbyrdet.

§ 157 svarer til § 138, kun at Straffen under Hensyn til Forskellen i Angrebsobjektet er mildere.

§ 158

Det er almindelig erkendt, at lovlige Sammenkomster, der have religiøse Formaal. bør nyde Beskyttelse; den religiøse Fred, hvor Følelsen spiller saa stor on Kolle, har et retfærdigt Krav herpaa. Straffeloven indeholder i § 157 den nu herom gældende Regel. Udk.s § 158 udvider Beskyttelsen i Overensstemmelse med de i de to foregaaende Paragrafer optagne Bestemmelser. Hindring og Forstyrrelse straffes kun, naar Sammenkomsten er lovlig, og den har de i Paragrafen nævnte Formaal. Det er ikke blot Folkekirken, men ogsaa andre religiøse Samfund, der beskyttes, naar de blot opfylde Grundlovens Bud om, at intet læres eller foretages, som strider mod Sædelighed eller den offentlige Orden. Det er naturligt her at medoptago Ligfærd, uagtet det ikke behøver at være en kirkelig Handling, jfr. Lov 19. April 1907; den Almenfølelse, der krænkes, er i alt Fald nær beslægtet med den religiøse Følelse.

2det Stk. giver en Straffebestemmelse for Usømmelighed ved Ligfærd. Den almindelige Følelse kræver en saadan Regel, og da ikke alle Politivedtægter indeholde det i saa Henseende fornødne, har man optaget et særligt Bud herom, saaledes at Straffen er den samme som den, der kan ikendes for Overtrædelse af Politivedtægt jfr. Lov 11. Fbr. 1863 § 8 og Lov 4. Fbr. 1871 § 6, altsaa Bøde indtil 100 Kr.

§ 159.

Bestemmelsen svarer til Stl. § 156 kun er Budets Anvendelighed indskrænket til de Tilfælde, hvor Handlingen udføres offentlig, jfr. herved § 5 Ltr. o. Straffen er derhos noget nedsat. Ethvert lovlig bestaaende Trossamfund er beskyttet. Det er i Overensstemmelse med Udkastets hele Standpunkt, at Beskyttelsen ikke er indskrænket til her i Landet hestaaende Trossamfund. Bestemmelsen har sin naturlige Plads her, da Handlingen indeholder et Brud paa Samfundsfreden, af hvilken den religiøse Fred er en Side.

§160

fastsætter Straf for den Krænkelse af den religiøse Følelse, der ligger i, at Kirkens Fredhellighed angribes ved, at Ting, der høre til den, behandles som angivet. Som Regel vil det være en Forudsætning for Bestemmelsens Anvendelse, at Tingene findes i selve Kirken. At en Kirkestol, der er til Reparation, beskadiges, vil som Regel ikke med Rette krænke nogen religiøs Følelse. Anderledes forholder det sig med Genstande, som i Almindeliglied opbevares udenfor Kirken, naar de ikke ere i Brug, saaledes de hellige Kar. Besudles de i Præstegaarden, hvor de gemmes, vil Paragrafen kunne anvendes. Den i denne Paragraf omhandlede strafbare Handling, saavel som den i § 161 ommeldte, kan i alt Fald være Udslag af en saadan Raahed, at det vil tindes naturligt, at der er aabnet Adgang til at anvende en ret følelig Straf, Arbejdsfængsel indtil 3 Aar.

§ 161

træder i Stedet for Stl.s § 158 og § 250. Straffeloven betegner med et kort Udtryk Forbrydelsen i § 158 som Krænkelse af Gravfreden. Man har dog fundet det rettest at give en noget udførligere Begrebsbestemmelse af den strafbare Handling, hvorved det strafbares Omraade formentlig ogsaa er blevet noget udvidet. Det Synspunkt, der ligger til Grund for Bestemmelsen, at der skyldes de afdøde Fred, og at Forsyndelser herimod krænke en

Almenfølelse, fører til, at ogsaa f. Eks. Hærværk mod et paa en Grav anbragt Minde over en afdød, bør medinddrages under denne Bestemmelse. Affattelsen tilsigter ogsaa at klargøre, at f. Eks. Opbevaringssted for brændtes Urner ore beskyttede ved Paragrafen.

§ 162

opretholder den særlige Helligdagslovgivning.

At yde Forsamlings- og Foreningsretten særlig Beskyttelse i videre Udstrækning end sket ved de her behandlede Paragrafer er der ikke fundet Anledning til. Brud paa Freden f. Eks. i Teatre og Varieteer findes det naturligt at overlade alene til Politivedtægternes Ordensbestemmelser, der skulle indeholde Kegler herom, jfr. Lov 4. Fbr. 1871 § 2 a.

§§ 163 og 164.

I Bemærkningerne til § 34 er der gjort Rede for Udkastets Standpunkt med Hensyn til Forbrydelser, der begaas i utilregnelig Tilstand, hvori Personen ved egen Skyld har hensat sig. § 163 fastsætter Straffen for de Tilfælde, hvor Personen i denne Tilstand begaar en Handling, der viser, at han er farlig for Samfundsfreden. Der er i Paragrafen foreskrevet to Strafferammer efter Farlighedens Grad, der bedømmes efter Størrelsen af den Straf, som er foreskrevet for den begaaede Lovovertrædelse, udført i fuldt Ansvar paadragende Sjælstilstand. Den højeste Strafferamme er anvendelig, hvis Strafarbejde ligger indenfor den for Forbrydelsen foreskrevneStraf, den laveste, naar den højeste for Forbrydelsen foreskrevne Straf er Arbejdsfængsel. Hvad Straf Personen i det konkrete Tilfælde vilde ifalde, faar kun Betydning for Strafudmaalingen indenfor Strafferammen i § 163. Mod denne Ordning kunde der fremføres den Indvending, at Bestemmelsen vil kunno medføre, at en Person bliver straffet strengere, naar han begaar en Lovovertrædelse i beruset Tilstand, end hvis han havde været fuldt ansvarlig for Handlingen. En Person kan saaledes i

beruset Tilstand begaa en Handling, hvorfor han vilde være blevet ansat med Straf af simpelt Fængsel, hvis han havde været i normal Sjælstilstand, medens han efter § 163 ikke kan anses med mindre Straf end Arbejdsfængsel i 14 Dage. En saadan Indvending beror imidlertid paa en mangelfuld Opfattelse af den i § 163 omhandlede strafbare Handling. Denne bestaar i, at Personen hensætter sig i en for Omverdenen farlig Tilstand, og Farligheden manifesterer sig derigennem, at han gør sig skyldig i en Lovovertrædelse, der er saa alvorlig, at bl. a. Arbejdsfængsel er foreskrevet som Straf under normale Forhold. Om Personen i den ommeldte Tilstand udfører Handlingen paa en noget mere eller mindre strafværdig Maade, vil bero paa Tilfældigheder og Maa være uden Betydning for Bedømmelsen af hans Farlighed i al Almindelighed. I og for sig vilde der ikke være noget til Hinder for at lade Bestemmelsen omfatte de Tilfælde, hvor en Person, der tidligere i beruset Tilstand har begaaet en Lovovertrædelse under Indvirkning af Beruselsen, paa ny beruser sig uden denne Gang at gøre sig skyldig i noget ulovligt, blot fordi han har hensat sig i en Tilstand, der erfaringsmæssig er farlig. Udkastet fordrer imidlertid, at Faren skal have givet sig Udslag i hvert enkelt Tilfælde, men der er da heller ikke nogen berettiget Plads for Sammenligning med den forskyldte Straf i det konkrete Tilfælde. Ved Anvendelsen af denne Bestemmelse erindres Udk'ets § 43.

§ 164 omfatter for det første do Tilfælde, hvor Personen forstyrrer Omverdenen eller udsætter sig selv eller andre for Fare, fordi man ikke kan vide, hvad han kan finde paa at foretage sig, men uden at han har rettet noget virkeligt Angreb mod nogen. Dernæst har Paragrafen Hensyn til de Lovovertrædelser, der ikke ere optagne i § 163, altsaa de strafbare Handlinger, for hvilke kun Straf af simpelt Fængsel eller Bøde er foreskrevet, hvilket er samlet i det Udtryk, at han „forulemper nogen". Bestemmelsen rammer baade Tilfælde af fuldstændig Utilregnelig-

hed og nedsat Tilregnelighed. For Handlinger, begaaede af Personer, hvis Tilregnelighed naa Grund af selvforskyldt Beruselse er nedsat, er der taget Forbehold om mulig strengere Straf, som Bestemmelsen i § 35, Stk. 2 maatte medføre; ligeledes kan henvises til Pl. 1. April 1834 § 5 f. For særlig grove Tilfælde og i Gentagelsestilfælde gøres Arbejdsfængsel anvendelig som Straf. Simpelt Fængsel har man anset for uegnet som Strafart for disse Lovovertrædere, der som Regel vil høre til den Klasse af Personer, der efter § 24 ville komme til at afsone Bøder efter Reglerne om Arbejdsfængsel.

2det Stk. indeholder Straffebestemmelsen for Overtrædelse af det i § 80, 1ste Stk. ommeldte Drankertilhold. Det er ligeledes naturligt her ikke at anvende simpelt Fængsel som Straf.

17de Kapitel.

Forbrydelser i særlige offentlige Pligtforhold.

§ 165

angiver, hvilke særlige offentlige Pligtforhold, Kapitlet har for Øje. Omraadet er i Forhold til Stl.s Kap. 13 betydelig udvidet. For det første ere de Pligtforhold, som ad analogisk Vej og gennem Fortolkning ere inddragne under den gældende Straffelovs herhen hørende Bestemmelser, udtrykkelige optagne, og dernæst er en hel Gruppe andre offentlige Pligtforhold henført under Kapitlet. Angaaende Kapitlets Omraade skal nærmere hemærkes, at det i første Række er anvendeligt paa enhver, hvem det paahviler at varetage „offentlig" Tjeneste eller Hverv. Herefter komme Bestemmelserne til Anvendelse ikke blot paa Statens Embeds- og Bestillingsmænd, men ogsaa paa Indehaverne af kommunale Embeder eller Bestillinger samt paa dem, der med anden særlig Hjemmel udøve en Virksomhed, der af Lovgivningen betragtes som offentlig (f. Eks. Sagførere, Lodser o. fl.). Medtagne ere ogsaa enhver, der som Medlem af Forsamlinger, der have en mere eller mindre omfattende retsordnende Opgave, som Rigsdag, koloniale, kommunale, kirkelige og lignende Raad, har et offentligt Hverv at røgte, uden Hensyn til om han indtager Stillingen i Henhold til et Valg eller paa andet Grundlag. Ogsaa Medlemmer af Institutioner. der ere udrustede med retsafgørende eller udøvende Myndighed, som f. Eks. Medlemmer af Værgeraad, gaa ind under disse Bestemmelser. Dernæst gøres Kapitlets Bestemmelser anvendelige paa den, der i en privat ikke-offentlig Virksomhed i Medfør af Paalæg ved Lov eller af offentlig Myndighed har visse særlige Pligter mod det offentlige at varetage, selvfølgelig kun naar han for-

ser sig mod disse særlige Pligter. Det ses ikke rettere, end at ogsaa de sidstnævnte Personer bør hjemfalde til Straf efter de i.dette Kapitel hjemlede Regler, naar de f. Eks. ved Modtagelse af Stikpenge, Falsk, Brud paa Hemmeligholdelsespligt eller Misbrug til egen Fordel forse sig mod de dem paahvilende særlige offentlige Pligter, for saa vidt ikke noget modsat er bestemt, hvorom Forbehold er taget. Dette Forbehold har ikke blot Hensyn til Særlovgivningen, se § 189, men ogsaa til selve Kapitlets Bestemmelser, der fra § 178 kun behandle Brud paa Pligter i særlig angivne Stillinger. I den gældende Lovgivning findes der et betydeligt Antal Tilfælde, hvor der er paalagt Indehaveren af en privat Virksomhed som saadan særlige Pligter mod det offentlige. Uden at tilstræbe en udtømmende Opregning af Tilfældene skal en Del Eksempler anføres, idet iøvrigt henvises til de to Tillægslove, som skulle træde i Kraft samtidig med Straffeloven.

Frd. 4. Dcbr. 1672. Frd. 21. April 1812; 28. Dcbr. 1839. Lov Nr. 81, 30. Marts 1906 §§ 6—8, 12 og 13. Lov Nr. 83 af 4. April 190G (Læger og Apotekere). Lov af 15. Maj 1875, jfr. Instruks Nr. 129, 25. Novbr. 1896 (Jordemødre). Frd. 23. April 1781 § 29 (Landinspektører). Resol. 4. Juli 1800 (Translatører og Tolke). Frd. 22. Dcbr. 1808 (Mæglere). Frd. 1. Juni 1832 om Pligten til at holde behørige Handelsbøger. Lov Nr. 53, 1. April 1891 § 6 og Lov Nr. 17 af 23. Febr. 1894 (Fæstevirksomhed). Lov Nr. 64, 28. Maj 1880 § 12 (Spare-og Laanekasser). Lov Nr. 67, 12. April 1892 § 4 (Forhyringsagenter). Sølov 1. April 1892, forskellige Bestemmelser i Kap. 12. Lov Nr. 40 om Sønæring 25. Marts 1892 § 21. Lov Nr. 72, 29. Marts 1904 § 57, Stk. 2 (Livsforsikring).

§ 166

(Stl. §§ 117, 118 og 120) fastsætter Straf for at kræve eller modtage Stikpenge i offentlig Gerning, hvorunder indbefattes baade de af en Overdragelse og de af et Paalæg flydende Pligtforhold. Forklaringen i § 5 d erindres her. Forbrydelsen er

fuldbyrdet, saasnart Krav er fremsat. Handlingen er strafbar, hvad enten pligtstridig eller ikke pligtstridig Handlemaade tilsigtes; kun er Strafferammen forskellig.

I 2det Stykke fastsættes skærpet Straf, naar den Person, der forser sig, indtager en mere betydningsfuld Stilling. Med den gældende Straffelov at indskrænke slige særlig fremhævede Tilfælde til Dommere Og Nævninger, hvormed efter Lov 19. April 1907 § 8 offentlig beskikkede Voldgiftsmænd og desuden Syns- og Skønsmænd maa stilles i Klasse, er der formentlig ikke Grund til. Ogsaa med Hensyn til særlig vigtige Hverv i andre Grene af Statsstyrelsen er der Grund til at belægge den i Paragrafen ommeldte Handling med skærpet Straf, saaledes hvor Ministre, Departementschefer eller Rigsdagsmænd kræve eller modtage Stikpenge. Det samme gælder for Øvrighedspersoners Vedkommende som Politidirektøren, Amtmænd og Politimestre.

Modtagelse af Drikkepenge — en mildere Form for Stikpenge — vil i mange Tilfælde ikke rammes af Bestemmelsen, saaledes ikke hvor det er Godtgørelse for et Ekstraarbejde, der ikke kan fordres udført, eller hvor Ydelsen er af en saadan Art, at den ifølge en ikke forbudt Sædvane kan modtages, om end ikke kræves.

Den privnte, der gør Brug af Bestikkelse, rammes som ovenfor nævnt af § 13(i.

§ 167.

Bestemmelsen rammer ikke blot Oppebørselsembedsmænd men enhver, der indenfor sin Tjenestes eller sit Hvervs Medfør har Afgifter eller Kendelser at opkræve. , Reglen er saaledes videre rækkende end Stl.'s § 137. Ligeledes ere de Tilfælde medtagne, hvor Opkræveisen af ikke-skyldig Skat eller Afgift sker til Fordel for det offentlige; foretages dette med Bevidsthed, er der af Hensyn til de betalmgspligtige god Grund til at straffe Forholdet. Paragrafen inddrager under det strafbares Omraade det Tilfælde, at Ydelsen er oppebaaret i god Tro, men beholdes af den paagældende, efter at han er blevet

Fejlen rar. Paragrafen omfatter, som Ordene i den og i § 165 vise, ikke Overtrædelser af Takstbestemmelser, der for det almenes Skyld ere foreskrevne i visse private Virksomheder. Herfor gælde særlige Straffebud, se § 331 og adskillige Lovbud, der nævnes i en Tillægslov, der ledsager Udkastet.

Med Hensyn til det tagne Forbehold kan henvises til Frd. 15. Fbr. 1786 § 5.

§ 168

har Hensyn til de offentlige Bøger, der skulle føres. Disse skulle give sandfærdige Oplysninger om de Forhold, som skulle optages i dem; de ere Bevismiddel for det offentlige og kunne ogsaa være det for private. Den strafbare Handling bestaar enten i at anfore Usandhed i dem eller i at skjule Sandheden, hvilket kan ske baade ved at undlade Tilførsler og ved at fjerne eller tilintetgøre Bøgerne, for at deres Indhold ikke skal kunne blive bekendt. Forbeholdet om anden Straf i 1ste Stykke har f. Eks. Betydning overfor Sølovens § 287 jfr. ogsaa § 311 Nr. 4, Forbeholdet i 2det Stykke, der fastsætter strengere Straf for det der nævnte Tilfælde, vil kunne faa Betydning, hvis der foreligger en grov Vindingsforbrydelse. Naar der i 2det Stk. tales om „Fordel", er derved ikke blot tænkt paa økonomisk Fordel.

§ •

Naar de i § 168 ommeldte Handlinger foretages med Hensyn til Dokumenter eller Mærkning, som sker i offentlig Gernings Medfør, kommer § 169 til Anvendelse. Som Regel vil Handlingen ikke falde ind under Bestemmelserne om det egentlige Dokument- eller Mærkefalsk; de Forhold i Stl.'s § 133, der tage direkte Sigte herpaa, „forfalsker", ere udeladt her og henføres under Dokument- eller Mærkefalsk. Da Handlingen imidlertid vil kunne være strafbar efter disse Bestemmelser, saaledes hvor Dokumentet tilintetgøres eller ved forsætlig urigtig Udfærdigelse af Genparter, er Forbehold om strengere Straf taget. I Forhold til Budene i § 353 jfr. § 362 er Straffen efter § 169 strengere, og netop det er Hensigten.

§ 170

fastsætter Straf for retstridig Aabenbarelse af Hemmeligheder, der vedrøre offentlig Gerning. Om noget er en saadan Hemmelighed, afgør Udkastet ikke, men henholder sig til, hvad Lovgivningen eller dens Grundsætninger og Forholdets Natur fører til i saa Henseende og indtager for saa vidt samme Standpunkt som den gældende Straffelov i § 139. Paragrafen udsondrer fra hinanden de Tilfælde, hvor Hemmeligheden er vedkommende betroet i Tjenestens Medfør, og de Tilfælde, hvor Lov eller anden gyldig Bestemmelse paalægger Tavshedspligt. Som Eksempler herpaa kan nævnes Ølskatlov 1. April 1891 §§ 3 og 8, Lov Nr. 64, 26. Marts 1898 § 9 (Gødnings- og Foderstoffer), Fabrikslov 11. April 1901 § 22 jfr. § 25, Lov Nr. 104, 15. Maj 1903 § 43, Lov Nr. 110, 18. April 1910 § 31 og adskillige Bestemmelser i Lov om Rettens Pleje, se saaledes §§ 56, 74, 86, 93, 776, 807, 873. Uagtsomheden er strafbar, i Lighed med hvad der er bestemt i Udkastets §111. Forbeholdet i dette Stykke finder f. Eks. Anvendelse paa det i Valglov af 7. Fbr. 1901 § 92 C, 1ste Stk., 2det Pktm. omhandlede Tilfælde, hvor en strengere Straf er foreskrevet i 2det Stykke (Bøde udelukket, et særligt Minimum af Fængselsstraf).

2det Stykke fastsætter skærpet Straf, naar der med Aabenbarelsen er forbundet den der angivne særlige Hensigt. Endelig indeholder 3die Stykke en Regel, der er nødvendig, for at Bestemmelsens Formaal kan naas; se ogsaa Udkastets § 317, Nr. 1. Eksempler paa herhen hørende mere specielle Bestemmelser, som Forbeholdene have Hensyn til, vil findes i Valglovene, se saaledes Lov 7. Febr. 1901 § 92 C.

§171

fastsætter Straf for den retstridige Benyttelse, uden Aabenbarelse, af en Tjenestehemmelighed i den Hensigt (altsaa forsætligt) at skaffe sig eller andre uberettiget Fordel eller at skade. Bestemmelsen vil f. Eks. kunne anvendes paa den, der i Spekulationsøjemed benytter sig af sin

Viden om en truffen Afgørelse, der vil faa Indflydelse paa et Værdipapirs Kurs. Opkøb alene at slige Papirer kan dog ikke rammes. Det kan være en moralsk forkastelig Handling, men den kan ikke karakteriseres som uberettiget. Der maa noget mere til f. Eks., at den paagældende sælger Papirer af denne Art, som han ligger inde med, for at Kursen skal gaa ned, naar det erfares, at han har solgt, og for at han derefter kan faa Lejlighed til Opkøb af Papirerne til billigere Kurs.

§ 172

omhandler de Tilfælde, hvor Stillingen benyttes som ulovligt Tvangsmiddel. Straffen er skærpet i Forhold til det almindelige i § 255 omhandlede Tilfælde af ulovlig Tvang-

§ 173

hjemler Straf for ethvert ikke i de foregaaende Paragrafer særlig omtalt Misbrug af Stillingen, hvorved privates eller det offentliges Rettigheder krænkes. For at skærpet Straf skal blive anvendelig, er det nok, at betydelig Skade er forvoldt; Skadeforvoldelsen behøver ikke at have været indbefattet i den handlendes Forsæt, men Fordringen i § 42 maa være fyldestgjort.

§ 174

træder i Stedet for Stl.s § 143. som den kun afviger fra, ved at en større Kreds af Personer er inddraget. Beskrivelsen af Lovovertrædelsen er nøjagtigere. Af Hensyn til § 39 er „forsætlig" indføjet foran „undlader".

§ 175

der træder i Stedet for Stt. § 143, fastsætter Straf for grov Forsømmelighed eller Skødesløshed, for jævnlig og for trods Advarsel udvist Forsømmelighed eller Skødesløshed. Subjektivt falder baade Uagtsomhed, jfr. Udtrykkene Forsømmelighed og Skødesløshed, der ogsaa omfatte den uforsætlige Sløjhed under Varetagelsen af den offentlige Gerning, og Forsæt ind under Straffebudet; mange forsætlige Overtrædel-

ser ville ganske vist falde ind under de forannævnte særlige Bestemmelser, der ville medføre strengere Straf. Skærpet Straf er foreskrevet i Gentagelsestilfælde.

I den særlige Lovgivning indeholdes adskillige Straffebud for Forsømmelighed o. s. v., der ikke er af saadan Beskaffenhed, som § 175 forudsætter (grov o. s. v.), jfr. f. Eks. Lov om Rettens Pleje §§ 82 og 99. Til Opretholdelse af disse Bud sigter Paragrafens 2det Stykke.

§ 176

At den overordnede, der som Gerningsmand eller meddelagtig er ansvarlig eller medansvarlig for en af lians underordnede under Udførelsen af offentlig Gerning begaaet Lovovertrædelse, bliver anset med skærpet Straf, tiltrænger ikke særlig Begrundelse. Stl. § 140 hjemler ganske vist kun den for Forholdet i Almindelighed foreskrevne Straf, men giver tillige Anvisning paa Embedsforbrydelse som Straf.

§ 177

giver den almindelige Regel, at Udøveren af en med offentlig Pligt forbunden Virksomhed kan ved Frakendelse fortabe Retten til at udøve denne Virksomhed, hvis han tilsidesætter sin Pligt paa strafbar Maade. En saadan Regel er nødvendig, da denne Følge ikke er foreskrevet overalt i Særlovgivningen.

De følgende Paragrafer forudsætte alle Indehaveisen af bestemte, nærmere angivne Tjenester eller Hverv.

§§ 178 og 179

omhandle Uret, begaaet af Dommere, Nævninger eller offentlig beskikkede Voldgiftsmænd. Medtaget er ogsaa Medlemmer af Kommissioner eller Raad, der kunne afgøre Retsforhold, der vedrøre private, f. Eks. Ekspropriationskommissioner, Vandafledningskommissioner m. fl. Syns- og Skønsmænd ere ikke medtagne her som i § 166, da de ville hjemfalde til Straf efter Kap. 18, hvis det af dem udviste Forhold er af den i § 178 angivne Art, og der ikke

tiltrænges særlige Straffebestemmelser for Handlinger, der ville falde ind under § 179.

§ 178 har materiel Uret for Øje og medtager al saadan Uret, der er forøvet under en judiciel Handling — om Handlingen er judiciel, maa bedømmes efter den til enhver Tid gældende Lovgivning — selv om Handlingen ikke er Afgørelse af en Retssag, og hvad enten der træffes Afgørelse med Hensyn til Sagen i dens Helhed, eller det kun er et Incidenspunkt, der afgøres. 2det Stykke fastsætter højere Straf for de der omtalte retstridige Handlinger, begaaede af en Dommer eller Nævning. Handlingen maa i sit fulde Omfang være forsætlig, hvorimod den yderligere skærpede Straf i 3die Stykke kun er betinget af den der nævnte Følges Indtræden, saa at § 42 bliver normgivende. 3die Stykke har Hensyn baade til 1 ste og 2det Stykke. Naar der i 3die Stykke bruges Udtrykket „Frihedstab", har det været Hensigten at medtage ogsaa de Tilfælde, hvor ikke Straf, men Sikringsforholdsregler retstridig foranlediges bragt til Anvendelse.

§ 179 har kun formel Uret for Øje. Baade den forsætlige og den uagtsomme Undladelse af at iagttage den foreskrevne Fremgangsmaade er strafbar, jfr. § 39.

§§ 180—87

omhandle forskellige Misbrug, der kunne forekomme i Strafferetsplejen, og som foretages af administrative Myndigheder.

§ 180 sætter Straf for det til falsk Anklage svarende Forhold, jfr. § 198. Straffen er skærpet, idet Minimum er forhøjet.

§ 181 omhandler ulovlig Frihedsberøvelse, hvormed Skærpelse af en Frihedsberøvelses Strenghed sættes i Klasse, foretagen under Sagens Forberedelse. Straffebestemmelsen i § 256 er gjort anvendelig uden Skærpelse, da Strafferammen der er tilstrækkelig vid til, at fornødent Hensyn kan tages til, at Misbrug af offentlig Myndighed er benyttet til at gennemføre Frihedsberøvelsen. Ogsaa Uagtsomhed er strafbar.

§ 182 rammer Anvendelse af ulovlige Midler til at fremskaffe Oplysning i Straffesager. Bestemmelsen kommer kun til Anvendelse, naar det retstridige er udtømt deri, at ulovlige Midler ere anvendte. Baade Midlernes Art, f. Eks. ulovlig Fængsling eller Forlængelse af Fængsling, og Formaalet, f. Eks. med Urette at paadrage Sigtelse, kunne føre Handlingen ind under strengere Straffebestemmelser, hvorom Forbehold er taget for at klargøre Paragrafens Omraade.

§ 183 svarer til § 179. Ogsaa her er Uagtsomhed strafbar.

§ 184 rammer de samme Handlinger som § 181, kun foretages Handlingerne her, efter at Sagen er afgjort ved Dom, eller som om en saadan Dom forelaa. Man har ikke anset det for fornødent at udstrække Paragrafen til anden Straffuldbyrdelse end den, der medfører ulovlig Frihedskrænkelse. Ulovlig Inddrivelse af Bøde omfattes ikke af Bestemmelsen, men § 173 vil yde det fornødne Værn. Med Hensyn til ulovlig Fuldbyrdelse af Dødsstraf, hvor det ikke blot er den formelle Fremgangsmaade. den paagældende har forsyndet sig imod, ville Reglerne om Manddrab være fyldestgørende.

§ 185 værner om den foreskrevne Fremgangsmaade ved Dødsstrafs Fuldbyrdelse. Da Overtrædelsen af disse Forskrifter, f. Eks. Indhentelse af kgl. Resolution før Fuldbyrdelsen, kan have meget alvorlige Følger, er Straffen skærpet i Forhold til de tilsvarende Bestemmelser i §§ 179 og 183. Ogsaa Uagtsomhed er strafbar.

§ 186 fastsætter Straf for Paatalemyndigheden, der ved Undladen eller ved direkte Hindring forsætlig bevirker, at en strafbar Handling ikke forfølges, eller at en skyldig ikke dømmes. 1 det førstnævnte Tilfælde maa det være ligegyldigt, om en bestemt Person er sigtet eller ej. Lovovertrædelsen kan ogsaa fremtræde som ved Undladen at bevirke, at de til Udfindelse af den skyldige sigtende Skridt ikke foretages. Det andet Tilfælde kan komme til at foreligge paa den Maade, at den fornødne Paastand om Straf ikke

nedlægges, eller at Oplysninger, der mulig vilde føre til Domfældelse, undertrykkes. Det er ikke en nødvendig Forudsætning for Bestemmelsens Anvendelse, at Indehaveren af Paatalemyndigheden skal anse den paagældende for skyldig. Staar Skylden for ham som tvivlsom, er det en Lovovertrædelse, at han afgør dette Spørgsmaal i den sigtedes Favør, i Stedet for at lade det afgøre af de dertil kompetente Myndigheder, Domstolene, selvfølgelig dog kun for saa vidt han ved at træffe Afgørelsen overskrider de for hans Myndigheds Omraade dragne Grænser og altsaa handler retstridig jfr. Lov om Rettens Pleje § 706. Forholdet er behandlet i en særlig Paragraf, da Strafferammen saavel i § 173 som i § 175 er for lav, og da det heller ikke paa Forhaand kan anses for givet, at den her omhandlede Handling altid vilde blive karakteriseret som grov Forsømmelighed. Skyldes den retstridige Undladen f. Eks. Bestikkelse, kommer selvfølgelig det strengere Straffebud til Anvendelse.

§ 187 har den straffuldbyrdende Myndighed for Øje, der tilsidesætter sin Pligt ved at bevirke, at en fældet Straffedom eller Dom i offentlig Sag ikke fuldbyrdes eller fuldbyrdes paa en mildere Maade end i Dommen bestemt. Bestemmelsen rammer baade de Tilfælde, hvor Myndigheden har ladet en sigtet undvige for at give ham Lejlighed til at unddrage sig en Straf, som senere maatte blive idømt ham, og de Tilfælde, hvor Myndigheden lader ham undvige, efter at Dom er falden; ligeledes de Tilfælde, hvor Myndigheden forholder sig passiv eller giver sine underordnede Befaling til intet at foretage. Bestemmelsen har Hensyn ikke blot til Straffuldbyrdelse, men ogsaa til de i Kap. 11 omhandlede Følger af strafbare Handlinger, om hvilke Afgørelse kan træffes i offentlig Sag, og med Hensyn til hvilke der bliver Spørgsmaal om særlig Fuldbyrdelse. Strafferammen er strengere her end i § 186, da der her foreligger en Tilsidesættelse af en gyldig truffen Afgørelse. Ogsaa Uagtsomhed er belagt med Straf.

§ 188

svarer nærmest til Stl.s § 135, men Bestemmelsens Omraade er undergaaet ret betydelige Forandringer, udkastets Standpunkt er det, at der maa opstilles et særligt Straffeværn ikke blot, hvor offentlige Midler haves i Hænde, men ogsaa hvor Forholdet er det, at private ifølge Lovgivningen ere nødsagede til at betro deres Midler til Personer, hvem Loven giver Myndighed til at sidde inde med dem i kortere eller længere Tid. Paragrafen omfatter ikke blot Kassebetjente, men enhver, der med offentlig Sanktion opbevarer eller forvalter Værdier for private, eller som varetager under offentlig Forsorg staaende Formueanliggender. Indbefattede under Paragrafen ere saaledes Skifteforvaltere og executores testamenti, der sidde inde med Bomidler, Værgen, der forvalter den umyndiges, ikke i Overformynderiet værende Formue, Dommeren, der modtager Værdier som Sikkerhed for en sigtets Tilstedeblivelse, Fogdens Modtagelse af Sikkerhedsstillelse, se ogsaa Lov Nr. 35, 15. Fbr. 1895 § 5. Ikke enhver Uregelmæssighed med Hensyn til Forvaringen eller Bestyrelsen inddrages under Paragrafen. Kun i de Tilfælde, hvor der foreligger Vindingshensigt, og hvor Handlingen under almindelige Forhold vilde være strafbar som Underslæb eller Utroskab, se Kap. 27, er der Grund til at anvende strengere Straf end den, almindelige Regler vilde medføre. For slige mindre Overtrædelser, der nu omfattes af § 135, vil det fornødne Værn findes dels i § 173, dels i § 288. Bestemmelsen i § 135, Stykke 4, har man ikke ment at burde optage. Den hjemler ingen Ret; den er kun et Forsøg paa at faa den skyldige til at dække sit Underskud ved at stille ham Straffrihed i Udsigt, men paa Betingelser, som han i den Situation, hvori han er, saa godt som aldrig ved egen Hjælp vil kunne opfylde, hvorfor Bestemmelsen faktisk bliver et Pres paa den skyldiges Familie og Venner. Kun ved de mindre betydelige Overtrædelser, der ville falde ind under § 288, faar Tabets Erstatning Betydning. Denne Regel, der

gælder for alle, er i alt Fald i mindre Grad betænkelig end Straffelovens fornævnte Bestemmelse.

Foreligger der Dokumentfalsk eller urigtig Bogførelse eller desl. i Forbindelse med Forbrydelsen, er denne af en saa alvorlig Karakter, at Strafarbejde i 1 Aar sættes som Minimumsstraf.

3die Stykke giver Regel om Forsømmelse af Tilsyn, der i dette Tilfælde straffes, uden at Betingelserne i § 175 behøve at være opfyldte, ligesom ogsaa Straffen er strengere.

§ 189

opretholder med visse Forbehold den til enhver Tid gældende Særlovgivnings Bestemmelser.

§ 190

giver den efter § 36 nødvendige Hjemmel for at straffe udenfor staaende. Kan Forbrydelsen ikke paadrage Straf af Arbejdsfængsel eller højere Straf, or det fundet ufornødent at straffe den udenfor staaende.

18de Kapitel.

Falsk Forklaring.

Kapitlet samler de herhen hørende Bud, der i den gældende Straffelov findes spredt, jfr. §§ 145-155, 179, 224 og 226, 1ste Punktum, under den fælles Betegnelse, falsk Forklaring. Allerede Kapitlets Overskrift tilkendegiver, at der kun er Spørgsmaal om Forklaringer, altsaa Udtalelser eller Erklæringer angaaende forbigangne eller nærværende faktiske Forhold, derimod ikke om Løfter om fremtidige Forhold. At det er for eller til en offentlig Myndighed, at Forklaringen gives, vil fremgaa tydeligt af de enkelte Paragrafer. Det fælles for de i dette Kapitel samlede Bud er, at Almenheden saavelsom det Offentlige har Krav paa, at der hør kunne tillægges Forklaringen særlig Troværdighed og bevisende Kraft, da den afgives til den dertil beskikkede offentlige Myndighed.

§§ 191—194

handle om falsk Forklaring, afgiven for eller til en Myndighed, ved hvilken Brug af Ed er lovhjemlet. Det er først og fremmest Retterne, der have Beføjelse til at kræve Ed, dog ikke alle Retter, saaledes for Tiden ikke Foged- og Skifteretterne. Som Retter maa ogsaa Konsulretten betragtes, jfr. Lov 15. Fbr. 1905 og Instruktion af 1. Spbr. s. A., samt den faste Voldgiftsret jfr. Lov Nr. 81, 12. April 1910. Som andre Myndigheder, der kunne kræve Forklaringer, der ere afgivne for dem, beedigede, skal nævnes visse Kunsulers Ret til at optage beedigede Søforklaringer iflg. Lov 23. Maj 1902 jfr. Bdk. af 25. Nvbr. s. A. og Værgeraadenes Ret til at afhøre Vidner jfr. Lov 14. April 1905 § 14.

§ 191 giver Bestemmelse om, naar Mened foreligger, og udkræver dertil, at en falsk Forklaring personlig er afgiven for en Myndighed, der kan kræve Ed, og som i det konkrete Tilfælde har modtaget Ed. I Klasse hermed sættes det, at Forklaringen er afgiven under skriftlig Ed eller i Henhold til tidligere aflagt Ed, for saa vidt saadan Fremgangsmaade er lovhjemlet. D. L. 1—13—4. der forøvrigt bortfalder, naar Retsplejeloven træder i Kraft, afgiver vistnok det eneste eksisterende Eksempel paa skriftlig Ed. At Forklaringer gives i Henhold til tidligere aflagt Ed findes der derimod adskillige Eksempler paa, saaledes Stævningsmænd, Retsvidner, edsvorne Tolke og faste Syns- og Taksationsmænd, jfr. nu Frd. 3. Juni 1796 § 20, Frd. 28. Fbr. 1845 § 14, Frd. 9. Juni 1847 § 7, og naar Lov om Rettens Pleje træder i Kraft, denne Lov § 59 (Erklæring i 2det Stk.) § 140 og

At enhver lovhjemlet Edsform falder ind under Bestemmelsen er selvfølgeligt. Derimod maa det udtrykkelig udtales, at Bestemmelsen ogsaa kommer til Anvendelse, naar der lovhjemlet benyttes en anden Forsikring i Eds Sted. 3die Stk. giver den i saa Henseende fornødne Regel, der ikke blot omfatter de Tilfælde, hvor Forsikringen i det konkrete Tilfælde træder i Eds Sted, se saaledes Lov om Rettens Pleje §§ 178, 196, 204 og 844 og Frd. 23. Dcbr. 1771, men ogsaa de Tilfælde, hvor Forsikringen i al Almindelighed træder i Eds Sted, saa at det kun er en historisk Kendsgerning, at Ed tidligere har været anvendt, se Lov om Rettens Pleje § 59.

§ 192 fastsætter Størrelsen af Straffen for Mened. Maksimum er noget mildere end i Straffeloven. Med Hensyn til det i Slutningen af Stl's § 145 ommeldte Tilfælde vil Udk's § 46 Nr. 3 gøre Fyldest.

§ 193 omhandler falske, ubeedigede, under Afhørelse afgivne Forklaringer, altsaa kun mundtlige, personlig for Myndigheden afgivne Forklaringer. Det er en Forudsætning, at Forklaringen vilde kunne

forlanges beediget, uden at den forklarende har nogen Indflydelse paa, om dette Forlangende vil blive stillet eller ej. Bestemmelsen vil allerede nu kunne finde Anvendelse paa Parter i visse borgerlige Retstrætter, nemlig i Sager, der føres for den faste Voldgiftsret jfr. Lov Nr. 81, 12. Apr. 1910 §§ 8 og 11 se for Fremtiden Lov om Rettens Pleje § 296.

§ 194 angiver de Tilfælde, hvor Straf enten bortfalder eller nedsættes. Den, der som sigtet for en strafbar Handling under en offentlig Sag afgiver en falsk Forklaring, der vedrører den mod ham rejste Sigtelse, straffes ikke for falsk Forklaring. Indeholder Udsagnet derimod en falsk Anklage mod nogen, hjemfalder han til Straf herfor, se Udk's § 198. Udkastet strækker Straffriheden videre end Straffeloven, der i § 147, naar Edfæstelsen har fundet Sted, kun aabner Adgang til mildere Straf, medens Udkastet hjemler Straffrihed ogsaa i dette Tilfælde, idet man indenfor Kommissionen har ment, at man i disse Tilfælde altid burde se bort fra Straf, selv hvor det kun er en mindre Politiovertrædelse, at Sigtelsen angaar. Det er en saa alvorlig Fejl, der begaas ved at lade Edsaflæggelse finde Sted i disse Tilfælde, at Forholdet strafferetligt set maa behandles, som om Ed ikke var aflagt. Hvis vedkommende med Urette har anset sig for sigtet, har han kun gjort sig skyldig i uagtsomt Forhold og vil altsaa højst kunne straffes efter § 196.

2det Stk. omhandler de Tilfælde, hvor en Person, hvem Forklaring ifølge Loven ikke maa afkræves, se Lov om Bettens Pleje § 160, alligevel afhøres og under Afhøringen afgiver falsk Forklaring. Ogsaa her er det Udkastets Standpunkt, at den falske Forklaring, selv om den er blevet beediget, bør lades straffri under Hensyn til den moralske Konflikt, hvori Personen uberettiget er bragt. Endelig behandler 3die Stk. det Tilfælde, hvor den forklarende har været berettiget til at nægte at afgive Forklaring uden Hensyn til, om han har gjort sin Fritagelsesret gældende eller

ej. Om Parten har haft saadan Ret, maa afgøres efter den til enhver Tid gældende Proceslovgivning. Afgiver han falsk ubeediget Forklaring, kan Domstolen enten nedsætte Straffen eller lade den helt bortfalde. Har Edfæstelse derimod fundet Sted, nedsættes Straffen med det halve. Atter her haves det i Erindring, at Udk's § 46, Nr. 3 vil kunne medføre yderligere Nedsættelse i Tilfælde af frivillig Tilbagekaldelse af Forklaringen.

§ 195

indbefatter alle, ikke af §§191 og 193 omfattede falske Forklaringer eller Erklæringer for eller til offentlige Myndigheder, der findes at burde belægges med Straf. Under Paragrafens Omraade falder for det første falske Forklaringer, som en Part i en borgerlig Retssag afgiver til Retten mundtlig eller skriftlig, men uden at Afhøring finder Sted. At dette Forhold er strafbart, er en naturlig Konsekvens af, at falske Forklaringer af en Part under Afhøring ere strafbare. Dernæst hjemler Paragrafen Straf for falsk Forklaring til en Myndighed, der har Ret til at kræve Forklaringen, men ikke kan fordre den beediget, og som i mange Tilfælde end ikke er berettiget til at foretage yderligere Afhøring i Anledning af den afgivne Forklaring, og endelig for saadanne Forklaringer, som Personen frivillig afgiver til en Myndighed, der er forpligtet til at modtage dem, men ikke kan kræve dem. Som Eksempler paa Myndigheder, der kunne kræve Forklaring, men ikke kunne fordre dem beedigede, kan nævnes Foged- og Skifteretten (efter nugældende Ret), i visse Tilfælde Politiet se Frd. 28. Febr. 1845 § 16, Lov 11. Febr. 1863 § 13, Lov 4. Febr. 1871 § 11, Fattiglov 9. April 1891 § 50 og Lov om Alderdomsunderstøttelse 23. Maj 1902 § 4, Konsuler, hvor de ikke kunne tage i Ed jfr. Instruktion 15. Dcbr. 1893, Fabriktilsynet, Lov 11. April 1901 § '22 og de i Grdl's § 46 ommeldte Kommissioner. Der ändes i Lovgivningen mange Eksempler paa, at en Myndighed kan kræve en Forklaring, men ikke er berettiget til at anstille yderligere Afhøring, saaledes med Hensyn til

pligtige Erklæringer til Skattemyndigheder, Fdg. 1. Febr. 1797 § 236, Brændevinsl. 1. April 1887 § 48, L. 30. Nov. 1874 §§ 4 og 10, L. 1. April 1891 § 3 o. ff. L. 85, 15. Maj 1903, § 16, L. 100 s. D., § 9, L. 103 s. D. §§ 10, 11, L. 104 s. D., § 27, L. 136, 27. Maj 1908 § 26 o. fg., L. 110, 18. April 1910 § 16, L. 102, 13. Maj 1911 § 1, L. 112, s. D. § 7. Med Hensyn til frivillige Forklaringer, som det er Myndighedernes Pligt at modtage, kan anføres L. 85, 15. Maj 1903 §§ 7, 28, L. 100 s. D. § 10, L. 103 s. D., § 12, L. 104 s. D. §§ 24, 25, 26, 28, 30, 33, jfr. § 42. Udenfor Skatteomraadet forekommer Eksempler paa begge Ordninger, se saaledes Skibsregistreringsl. 1. April 1892, §§ 11, 35 (fak.), §§ 1, 13, 14, 17, 37, 38, jfr. § 63 (obl.), Handelsreg. L. 1. Marts 1889, § 16, (fak. og obl.). Patentl. 13. April 1894, § 12 (fak.) Ulykkesfors. L. 7. Jan. 1898, § 14, (obl.), 16 (fak.) jfr. § 21, Alderdomsl. 9. April 1891 § 3 og 23. Maj 1902, § 3, Lærlingelov 30. Marts 1889, § 10, Livsforsikrings!. 72, 29. Marts 1904, §§ 23, 43 (obl.) jfr. § 57. Endvidere maa nævnes de Forklaringer, som gives til judicielle Myndigheder med Hensyn til jurisdictio voluntaria og Notarialvirksomheden samt endvidere Erklæringer til Ministerialbøgernes Førere (Stl. § 179). Endelig er det som Hovedregel en frivillig Sag, om man vil afgive Forklaring for Politiet, jfr. Loven om Rettens Pleje § 185. Heri forandrer Udkastet intet, men stiller den Fordring, at den Forklaring, der frivillig afgives, skal være rigtig og belægger Afgivelse af urigtig Forklaring med Straf. Endnu er der et meget praktisk Omraade, hvor Bestemmelsen vil finde Anvendelse, nemlig Attestationer til Brug ved Andragender til offentlige Myndigheder, Sædelighedsattester, Trangsattester, de i Lov 26. Maj 1868 omhandlede Attester for Personer, der ønske at blive Sagførere eller Sagførerfuldmægtige.

Som det vil ses er denne Bestemmelse adskillig mere omfattende end de nu gældende Bestemmelser, der i Straffeloven findes i §§ 154, 155, 179, 224 og 226, 1ste Punktum, hvortil slutte sig Bestemmelserne i Særlovgivningen; mange af disse have

imidlertid ingen Straffebestemmelser. Den Straf, der i Udkastet foreskrives for de almindelige Tilfælde, er Bøde eller simpelt Fængsel. I denne Sammenhæng skal gøres opmærksom paa, at Paragrafen kun træder i Stedet for Stls § 179, for saa vidt dens Straffebestemmelse har Hensyn til urigtig Opgivelse til Ministerialbogen; indeholder Handlingen tillige Forrykkelse af en Familieret vil Udk's § 229 tillige faa Betydning for Strafudmaalingen. Under skærpende Omstændigheder kan Straffen stige til Arbejdsfængsel; som en skærpende Omstændighed betragtes altid Forklarings Afgivelse under Eds Tilbud eller paa Tro og Love; jfr. herved Frd. 1. Febr. 1797 § 236 og Fattiglovens § 50, jfr. Straffeloven § 154. Paragrafens 3die Stk. fremhæver to Former, hvorunder de her omhandlede Lovovertrædelser jævnlig fremtræde. Tilfældet a) svarer paa det nærmeste til Stl's § 226 1ste Punktum og omfatter Klager, der — middelbart eller umiddelbart — rettes til en Myndighed, til hvem Borgerne overhovedet kunne rette Klager af den Art. Tilfældet b) kan fremtræde saaledes, at ingen sigtes, at Anmeldelsen indeholder en Selvangivelse, og at en anden Person angives som havende begaaet den strafbare Handling. Hvis der under den sidste Forudsætning ikke foreligger Samtykke fra den paagældende, vil § 198 blive anvendelig, for saa vidt denne Paragraf vil føre til strengere Straf.

Man har navnlig af Hensyn til de fiskale Love, hvor saadanne Særbestemmelser ere sædvanlige og bestemte ved særlige Hensyn, opretholdt Særlovgivningens Bestemmelser om Straf og andre Følger paa dette Omraade.

§ 196.

Det har været gjort til Genstand for særlig Overvejelse, om Uagtsomhed i disse Forhold burde lades straffri. Norsk Straffelov straffer ikke Uagtsomheden,og Motiverne henvise som Støtte for dette Standpunkt til den menneskelige Iagttagelses- og Hukommelsesevnes Svaghed og Upaalidelighed og anse Straf for overflødig, idet en omhyggelig og omsigtsfuld Eksamination vil være

af langt større Betydning for Opnaaelsen af rigtige Oplysninger end Straffetruslen. Kommissionen er imidlertid naaet til den Overbevisning, at falske Forklaringer, der afgives af Ubetænksomhed, bør anses med Straf. En saadan Regel, der forudsætter, at den udviste Uagtsomhed er af en grovere Karakter, vil aldrig kunne føre til, at den, der paa Grund af Mangler ved lians Iagttagelsesevne eller Hukommelse, afgiver en urigtig Forklaring, vilde blive straffet, og Straffetruslen opfordrer til at tænke sig om, før man afgiver do Forklaringer, hvorom Kapitlet handler. Denne Opfattelse finder Støtte i Straffeloven, so §§ 148 og 14» og ogsaa den senere Lovgivning giver Regler, hvorefter Uagtsomheden i disse Forhold paadrager Strafansvar. Se saaledes Lov Nr. 50, 1. April 1891 § 15, Lov Nr. 57, 1.April 1892 § 67 og Lov Nr. 72, 29 Marts 1904 § 57, Stk. 2.

§ 197

handler ikke om falske Forklaringer, men det er naturligt i denne Sammenhæng at optage en Straffebestemmelse om at nægte eller undlade at afgive pligtige Erklæringer. I Almindelighed vil den fastsatte Straffe-ramme fyldestgøre, men Hensyn navnlig til den fiskale Lovgivning fører til her, ligesom i § 195, at opretholde Særlovgivningen, for saavidt den har strengere Bødebestemmelser, altsaa ogsaa hvis Skærpelsen kun viser sig deri, at Minimum er højere, eller indeholder Regler om andre Følger end Straf, jfr. herved bl. a. Lov om Rettens Pleje §§ 168 og 180, Konkurslov § 82, Lov Nr. 47, 1. April 1887 § 38 ff., Firmalov 1. Marts 1889 § 23, Lov Nr. 50, 1. April 1891 § 17, Lov Nr. 57, 1. April 1892 §§ 38 og 44 jfr. § 64, Lov Nr. 4, 7. Jan. 1898 § 14 jfr. § 21, Lov Nr. 103, 15. Maj 1903 § 10, Lov Nr. 75, 29. Marts 1904 § 1 jfr. § 2.

19de Kapitel.

Falsk Anklage.

Det særegne ved de i dette Kapitel omhandlede Forbrydelser er, at de indeholde et Angreb paa en Person, hvor Angrebsmidlet er en retstridig Benyttelse af Eet eller Politi.

§ 198

omhandler den Forbrydelse mod bedre Vidende at søge at paadrage en anden Sigtelse eller Domfældelse for en strafbar Handling. Forbrydelsen er fuldbyrdet, naar Forsøg er gjort, uden at det kan være afgørende, om det lykkes at paadrage Sigtelse eller Domfældelse. Hvilket Middel, der anvendes, er ligegyldigt, men det maa være benyttet saaledes, at Gerningsmanden derved er traadt i Forhold til Ret eller Politi, uden hvis Virksomhed ingen Sigtelse eller Domfældelse kan indtræde. Forfærdiges et falsk Dokument, der er egnet til og beregnet paa at paadrage Sigtelse eller Domfældelse, men benyttes det ikke, vil der højst kunne være Tale om at straffe for Forsøg. Handlingen vil ogsaa kunne være strafbar som Falskforbrydelse og som Ærefornærmelse; men i Regelen vil § 198 indeholde det strengeste Straffebud og som Følge deraf blive det, hvorunder Handlingen henføres. Dog vil Straffen, hvor der foreligger f. Eks. Dokumentfalsk, i mange Tilfælde kunne blive strengere efter de om Dokumentfalsk gældende Regler, der da maa anvendes. Straffens Størrelse beror paa Størrelsen af den Straf, som den Handling, vedkommende sigtes for, kan paadrage. Afgørende bliver altsaa vedkommende Straffebuds Maksimum, —

Strengere Straf er foreskrevet, naar Forbrydelsen har haft enten den Følge, at Strafarbejde er udstaaet, eller at Frihedstab — altsaa ogsaa Sikringsforholdsregler — har varet mere end 3 Aar. Endelig skærpes Straffen yderligere, naar Dødsstraf er lidt. Med Hensyn til disse Følgers Indtræden erindres § 42. Er Dødsstrafs Fuldbyrdelse indbefattet under den handlendes Forsæt, vil § 242 blive anvendelig. Man har ikke anset det for fornødent udtrykkelig at fastsætte skærpet Straf for alle Tilfælde, hvor Frihedstab er lidt, idet Strafferammen i 1ste Stk. er tilstrækkelig vid til, at fornødent Hensyn i saa Henseende kan tages,

§ 199

rammer den uagtsomme falske Anklage, som i den gældende Eet kun kan straffes som Ærefornærmelse. Det er rimeligere at give en særlig Regel herom. Straffen bør være noget strengere end for Ærefornærmelser, og Paatalen bør være offentlig, dog betinget af den forurettedes Begæring

§ 200

er et Bud af lignende Karakter som Budet i § 149. Den Borgerne paahvilende Vidnepligt i Straffesager fører naturligt til at paalægge dem den i Paragrafen ommeldte Pligt, naar de ikke derved kommer i Strid med egne Interesser, hvorved Udkastet gaar noget videre end Lov om Rettens Pleje § 161 med Hensyn til at fritage for Vidnepligt. Straffen er fastsat under Hensyntagen til, at den her ommeldte Undladelse er mindre strafværdig end det i § 149 behandlede Forhold. Kun den forsætlige Undladelse er strafbar. Jfr. iøvrigt Bemærkninger til § 149.

20de Kapitel.

Forbrydelser mod Sædeligheden.

I Overskriften betegnes Kapitlets Indhold som Forbrydelser mod Sædeligheden. Denne Betegnelse rummer flere Grupper af Forbrydelser, der ere indbyrdes forskellige, fordi Angrebsobjektet er forskelligt. Grupperede efter dette Hensyn maa der sondres mellem, om det er den personlige Sædelighed, Sædeligheden i Familieforhold eller den almene Sædelighed, der angribes. Af disse Grupper behandles kun den første og sidste i dette Kapitel, medens Bestemmelser vedrørende den mellemste findes i 21de Kapitel, der omhandler Forbrydelser i Familieforhold i det Hele. Naar der her tales om Sædelighed, er det udelukkende den kønslige Sædelighed, der haves for Øje, hvad Affattelsen ogsaa tydelig viser. Den personlige Sædelighed kan krænkes dels ved Misbrug af Personens Legeme til kønslig Tilfredsstillelse for en anden dels ved Krænkelse af Sædelighedsfølelsen, Blufærdighedskrænkelsen. Den almene Sædelighed kan krænkes dels ved Angreb paa den almene Sædelighedsfølelse dels ved Handlinger, der fremme Usædelighed paa en Maade, som Samfundet ikke kan finde sig i. Ordningen i Kapitlet er den, at §§ 201—209 handle om de Krænkelser af den personlige Sædelighed, der bestaa i Misbrug af en andens Legeme. §§ 210—214 omhandle forskellige Krænkelser af Almensædeligheden, hvorved Misbrug eller i alt Fald Brug af en andens Legeme har Betydning, § 215 giver Regel om Krænkelse af den enkeltes Blufærdighed, § 216 om Krænkelse af den almene Blufærdighed. I §§ 217 og 218 haves nærmest de almen Forargelse vækkende Handlinger for Øje samt de Handlinger, der medføre en skadelig

eller forargende Paavirkning i videre Kredse; i et enkelt af de i Paragrafen omhandlede Tilfælde er det den enkelte Person, der særlig beskyttes. § 219 fastsætter Straf for Krænkelse af Velanstændigheden.

§ 201

indeholder Hovedreglen om den mod den enkelte rettede Sædelighedsforbrydelse, for saa vidt den gaar ud paa at misbruge den krænkedes Legeme til usædeligt kønsligt Forhold. Bestemmelsen er adskillig mere omfattende end de nu gældende Regler. Baade Misbrug af Mand og Kvinde rammes; fremdeles al usædelig Benyttelse af en andens Legeme, uden at der gøres Forskel mellem naturlig og unaturlig Omgængelse eller mellem Utugt i snevrere Forstand og anden Uterlighed og uden Sondring efter det anvendte retstridige Middels Art, I den gældende Ret haves angaaende Misbrug af Mænd kun Bestemmelsen i StIs § 177, hvorhos § 210 vil kunne bringes til Anvendelse, for saa vidt der foreligger en Frihedskrænkelse; begge disse Bestemmelser hvile imidlertid paa andre Synspunkter og have ikke særlig Beskyttelsen af den kønslige Bestemmelsesfrihed for Øje. § 177 hviler paa Synspunktet, at Almensædeligheden krænkes, og § 210 har ikke Hensyn til det kvalificerende, der ligger i, at det er den kønslige Bestemmelsesfrihed, der krænkes ved retstridige Midler. § 201, der tilstræber at være udtømmende indenfor det Omraade, den har for Øje, giver først Regel om den, der uden eller mod den paagældendes Villie forskaffer sig eller andre Brugen, altsaa de Tilfælde, hvor der ikke foreligger nogen samstemmende Villiesakt fra den krænkedes Side, og dernæst om de Tilfælde, hvor den krænkede vel gaar ind paa at lade sig bruge, men hvor denne Villiesakt ingen retlig Betydning har, fordi den er retstridig fremkaldt. Paragrafen fremhæver en Del retstridige Paavirkningsmidler, men er ikke udtømmende, hvad ogsaa Affattelsen tilstrækkelig tydeligt viser. Angaaende Bestemmelsesmidlerne skal kun yderligere bemær-

kes, at Samleje under Ægteskabsløfte, som Manden, da Samlejet fandt Sted, havde besluttet ikke at holde, falder ind under Bestemmelsesmidlet „Svig", og at der ved „Afhængighedsforhold" tænkes baade paa personligt og økonomisk Afhængighedsforhold. Forbrydelsen er i den først omhandlede Gruppe af Tilfælde fuldbyrdet, naar Brugen er forskaffet, hvilket ikke kræver, at Brugen skal være ført til Ende; i den anden Gruppe af Tilfælde udfordres her, som ved alle Frihedskrænkelser, kun, at den paagældende skal være bleven bestemt til at lade sig bruge. De Forhold, der kunne straffes efter § 201, ere, som det fremgaar af det ovenfor anførte, meget forskellige i Henseende til Retstridighedens Grovhed; Paragrafens Omraade strækker sig fra de forholdsvis uskyldige Krænkelser af Kønsfriheden til de alvorligste, alene med Undtagelse af de Forbrydelser, der paa Grund af deres Grovhed ere gjorte til Genstand for særlige Straffebestemmelser i de følgende Paragrafer. Strafferammen er derfor meget vid og muliggør saaledes den tiltrængte Nuancering af Straffen.

T. Da det er uomtvisteligt, at den Kønsfrihedsforbrydelse, der bestaar i retstridigt Samleje med en Kvinde, altid er særlig graverende som angribende Kvindens Føde-organer, er der under Hensyn til de forholdsvis ubetydelige Kønsfrihedsforbrydelser, der falde ind under Paragrafen, Grund til at aabne Adgang til mildere Straf end den i Almindelighed foreskrevne, naar Forbrydelsen ikke bestaar i Samleje med en Kvinde.

§ 202

slutter sig til den anden Gruppe Tilfælde i § 201, hvor den foreliggende Villiesakt ingen retlig Betydning har, og fastsætter Straf for Forledelse af unge eller utilregnelige Personer, Mand eller Kvinde. Naar Aldersgrænsen er sat til 20 Aar, skyldes det bl. a. Hensyntagen til den Aldersgrænse, man er gaaet ud ra ved Afslutningen af den internationale Overenskomst angaaende den saakaldte hvide Slavehandel af 4. Maj 1910 Man har brugt Udtrykket „forleder" i Stedet

for Stl.s „forfører", dels fordi man mener, at der stilles noget mindre Fordringer til Porledelse end til Forførelse, dels for at udelukke den historisk fastslaaede Opfattelse af at „forføre", at Kvinden skal være uberygtet, fra at faa Betydning for Fremtiden. Forbrydelsen er fuldbyrdet, naar Forledelsen har ført til, at Offeret er indgaaet paa at lade sig bruge.

SS 203—207

belægger en Række Tilfælde, der uden disse Bestemmelser vilde falde ind under § 201, med strengere Straf, enten fordi Forbrydelsen er rettet mod Kvinder, der trænge til et særligt Værn, eller fordi de anvendte retstridige Midler have været af en særlig grov Art. Alle disse Bestemmelser omhandle kun Forbrydelser, der gaa ud paa usædeligt Samleje med Kvinder. § 201 indeholder formentlig, med sit Maksimum af Strafarbejde indtil 6 Aar, tilstrækkelig Beskyttelse for den mandlige Slægt.

§ 203 omhandler Voldtægt og samler Stl.s §§ 168 og 169, idet Kommissionen har anset det for unyttigt at opretholde den der gennemførte Udsondring af Tilfælde, der dog umærkelig glide over i hinanden, og heller ikke har fundet Anledning til at opstille Særregler for berygtede Kvinder, da det ikke paa Forhaand er givet, at det vilde være rigtigt i alle Tilfælde at give dem en ringere Retsbeskyttelse. Udmaalingsadgangen indenfor Strafferammen er tilstrækkelig til, at fornødent Hensyn kan tages. Straffens Maksimum er nedsat, medens Minimum er forhøjet. Den høje Strafferamme i § 168 synes at være ganske urimelig, hvor der ikke tillige foreligger en anden Forbrydelse, der eventuelt vil kunne føre Forholdet ind under et strengere Bud, f. Eks. Udk.s § 241, jfr. § 240. Til Forbrydelsens Fuldbyrdelse kræves, at Samleje er begyndt; derimod er det ikke nogen Betingelse, at det er ført til Ende.

§ 204 omhandler det Tilfælde, hvor Angrebsmidlet bestaar i det psykiske Tvangsmiddel, der ligger i at bringe en Person i en andens Vold, saa at Hjælp

udefra udelukkes. Det særlig fremhævede Tilfælde har Henblik paa den hvide Slavehandel. Forbrydelsen er fuldbyrdet, naar Kvinden er bragt i fremmed Vold.

§ 205 svarer til Stls § 172.

§ 206 svarer til Stl.s § 170 og tiltrænger saa lidt som forrige Paragraf nogen særlig Forklaring.

§ 207, der træder i Stedet for Stl.s § 173, medens § 174 er afløst af § 202, sætter Aldersgrænsen for den absolute Beskyttelse for Pigebørn op fra 12 Aar til 14 Aar uden Hensyn til Udviklingstrin. Man har overvejet, om man mulig skulde gaa endnu højere, men har ment at burde blive staaende ved 14 Aar navnlig under Hensyn til den ret udstrakte Beskyttelse, som §§ 201 og 202 yde. Bestemmelsen er anvendelig, selv om Pigebarnet er den provocerande eller mulig endog forledende. Det er et Barn og skal som saadant absolut lades i Fred. Uvidenhed om Alderen, for saa vidt Paastanden herom finder Støtte f. Eks. i Barnets Udviklingstrin, udelukker Anvendelse af Paragrafen.

§ 208 hjemler Straf for uagtsom Forvoldelse af de i §§ 201—207 ommeldte Krænkelser. I den gældende Ret haves der ikke Hjemmel for at straffe Uagtsomheden. Det er imidlertid utvivlsomt en Mangel. For blot at nævne et enkelt Tilfælde kan henvises til den ovenomtalte Uvidenhed om et Barns Alder. Forholdet vil meget let her kunne stille sig saaledes, at Forklaringen om Uvidenheden ikke kan forkastes, medens det maa siges, at Uvidenheden kan lægges Personen til Last, hvorefter han vil hjemfalde til Straf efter denne Paragraf.

§ 209.

Efter de i §§ 201—208 omhandlede Forbrydelsers Særegenhed, er det naturligt at aabne Adgang til Bortfald af Straf, naar den krænkede senere er indtraadt i Ægteskab med den, der har forøvet Krænkelsen, og saaledes har manifesteret sin Tilgivelse. I de fleste Tilfælde vil det offentlige ingen Interesse have i at skride ind under disse Forhold, medens der er Opfordring til at

værne om det indgaaede Ægteskab ved at undlade at fremdrage Forholdet. Ægteskabet skal for at have denne Virkning være gyldigt, hvorved ikke blot sigtes til, at det skal være formgyldigt, men ogsaa til, at det skal tilfredsstille de Krav, som Lovgivningen opstiller som absolute. Foreligger der f. Eks. Bigami eller Blodskam, er Betingelsen „gyldigt" ikke tilfredsstillet. Ægteskabet skal derhos være uomstødt. Bliver det omstødt, hvad enten Omstødelsesakten har tilbagevirkende eller kun fremtidig Virkning, og hvad enten det sker ifølge Dom eller ifølge Bevilling, som f. Eks. hvor den krænkede først efter Ægteskabets Indgaaelse bliver vidende om, at Ægtefællen er den, der i sin Tid har forbrudt sig, eller hvor den krænkede er bleven tvungen til at indgaa Ægteskabet, bortfalder Grundlaget for Bestemmelsen. Er Ægteskabet vel blevet omstødt, men af Grunde, der ikke have noget med den begaaede Forbrydelse at gøre, bør Adgangen til Straffens Bortfald holdes aaben, men det offentliges Interesse i at kræve Forholdet straffet kan her være større, og de modstaaende Hensyn ville være svagere. Anstiftere eller meddelagtige nyde ikke godt af Bestemmelsen. Ganske vist taler Hensynet til Ægteskabets Fred for at udvide Bestemmelsens Omraade til ogsaa at gælde for disse Personer, men dette Hensyn maa formentlig vige for det offentliges Krav paa, at slige Handlinger ikke lades straffri.

§ 210

indeholder Straffebestemmelserne for Rufferi, og hvad dermed maa sættes i Klasse.] ste Stk. handler om det egentlige Rufferi. Hertil kræves altid Forledelse af Mand eller Kvinde til kønslig Usædelighed, dog at det hermed stilles i Klasse, at Personen ved tilsvarende psykisk Paavirkning bestemmes til ikke at opgive et Erhverv ved kønslig usædelighed, som han eller hun allerede driver. At Forledelsen sker i Vindingsøjemed — hvilket i hvert foreliggende Tilfælde maa være godtgjort — kræver § 210 kun i almindelige ufferitilf ælde

Graar Paavirkningen ud paa, at den paavirkede skal drive Erhverv ved kønslig Usædelighed eller afholdes fra at opgive saadant Erhverv, opstilles dette Krav ikke, dels fordi Vindingsøjemed her faktisk vel altid vil foreligge og derfor med Føje kan præsumeres, dels fordi Forholdet i alt Fald er af saa ondartet Natur, at Straffen for det ikke bør gøres afhængig af denne Betingelse, hvis den undtagelsesvis ikke foreligger, end sige af, at dens Tilstedeværelse skulde godtgøres. At den Person, der byder sig til for Betaling, ikke bliver at straffe efter denne Bestemmelse, fremgaar formentlig tilstrækkelig tydeligt af, at Forbrydelsen betegnes som Rufferi, der altid forudsætter, at det er andre, der bringes sammen i kønslig usædelig Hensigt. Denne Straffebestemmelse, hvorefter Trediemand kan straffes, selv om de Personer, der udøve Usædeligheden, ikke falde ind under noget Straffebud, hviler paa det Synspunkt, at Samfundet ikke kan finde sig i denne Usædelighed fremmende Virksomhed. Ved Siden af Samfundskrænkelsen kan Handlingen være en Krænkelse af den enkelte Person. I Paragrafens 2det Stk. fastsættes en særlig Strafferamme for disse Tilfælde.

Lige i Strafbarhed med de i 1ste Stk. nævnte Handlinger bør ud fra samme Synspunkt og under Hensyn til Angrebets Grovhed de Handlinger sættes, der omhandles i 3die Stk.; disse adskille sig fra Rufferitilfældene derved, at der ikke foreligger nogen Paavirkning til Foretagelse af usædelige Handlinger, men kun en faktisk Fremmen af disse. Det første Tilfælde, at „holde Bordel-', tiltrænger ikke nogen nærmere Begrebsbestemmelse i Loven. At ikke blot Entreprenøren, men ogsaa Forretningsføreren rammes, maa være udenfor Tvivl. Det andet Tilfælde er fremdraget, fordi Handlingen faktisk fremmer unge Personers Usædelighed. Det tredie Tilfælde har navnlig den hvide Slavehandel for Øje, men selv om der ikke er Spørgsmaal herom, er Handlingen altid en saa grov Forbrydelse, at den bør inddrages under dette Straffebud.

§ 211.

De i 1ste Stk. ommeldte Handlinger ere i og for sig af samme Beskaffenhed som de i § 210, Stk. 3 nævnte, men da Farligheden er mindre, ere de henførte under et mildere Straffebud. De Forhold, som denne Bestemmelse omhandler, kunne karakteriseres ved, at de ikke skabe usædelige Forhold, men at de lette Adgangen til Iværksættelsen af saadanne Forhold, som Lovgivningen ikke kan skride ind imod, medens Almenheden har Krav paa, at udenforstaaende ikke hjælpe til til deres Gennemførelse.

De i 2det Stykke omtalte strafbare Handlinger forudsætte hverken Forledelse eller Fremme, men kun Indvinden af Fordel for sig selv af en andens usædelige Erhverv, en Maade at ernære sig paa, som Samfundet ikke kan finde sig i. Det er navnlig de saakaldte Alfonser, som Bestemmelsen tilsigter at ramme. Affattelsen er saa vid, at enhver Form af dette Uvæsen formentlig kan rammes. Det er yderligere Hensigten at gøre Forældre og Ægtefæller strafbare, hvis de ernære sig paa denne ulovlige Maade. Da det imidlertid maa erkendes, at Forholdet i særegne Tilfælde kan være ret undskyldeligt, er der aabnet Adgang til under saadanne Omstændigheder at anvende mildere Straf end den almindelig foreskrevne, og til at lade Straf bortfalde, naar Underholdet ydes af en underholdspligtig til den, som han er pligtig at underholde. Naar Udkastet benytter det Udtryk, at „udnytte" usædeligt Erhverv, maa dertil udkræves, at Personen regner med den særlige Fordel, der vil kunne indvindes ved, at det er Usædelighed, der omsættes i Penge.

Paragrafen omfatter baade Mænds og Kvinders usædelige Erhverv.

§ 212

hjemler skærpet Straf, naar det viser sig, enten at Personen jævnlig har overtraadt Budene i §§ 201—211, eller at han tidligere har været straffet for en saadan Forbrydelse.

§ 213

Paragrafen hviler paa det Synspunkt, at de der nævnte Handlinger maa straffes, fordi den almene Sædelighedsfølelse maa beskyttes mod de Angreb, som disse Handlinger indeholde. Det Straffeværn, som Paragrafen yder skal virke styrkende og befordrende for den almene Sædelighed. Dette Formaals Opnaaelse har været bestemmende for Omfanget af det Omraade, man har ment at burde give Paragrafen. Denne beskytter for det første de unge, der misbruges af voksne, modne Personer. Man har for de unge udstrakt Aldersgrænsen til 21 Aar, navnlig for derved at inddrage en væsentlig Del af den mandlige Ungdom, der aftjener Værnepligt, under Beskyttelsen. Det maa fraraades at udstrække den absolute Beskyttelse længere. Er en Mand bleven 21 Aar, maa man kunne stille det Forlangende til ham, at han kan beskytte sig selv mod Efterstræbelser. Selv om han savner nærmere Kendskab til den unatulige kønslige Tilfredsstillelse, kan der dog ikke være Tvivl om, at han er klar over, at slige Handlinger ere umoralske, og at han derfor skal afholde sig fra dem. Det andet Tilfælde, som Paragrafen belægger med Straf, er kønslig Usædelighed mellem Personer af samme Køn, der øves for Betaling. Dette Forhold rummer den Fare, at der i sædelig depraverede Tider kan opstaa en mandlig Prostitution. Denne Fare maa Samfundet bekæmpe ved at fremsætte sin Straffetrusel og gennemføre den, hvis Hensynet til Almenheden kræver det, altsaa hvis der er positive Grunde, der tale for at skride ind, noget, som det maa være Paatalemyndighedens Sag at afgøre i dette Tilfælde som i de mange andre Tilfælde, hvor Udkastet gør Paatale afhængig af, at almene Hensyn kræve Paatale. Af Betydning i saa Henseende vil det navnlig kunne være, om slige unaturlige Forhold gaa i Svang i videre Udstrækning.

At udvide Strafbarheden udover dette Omraade vilde sikkert modarbejde i Stedet for at fremme Almensædeligheden. Gjorde man i al Almindelighed Forholdet straf-

bart, vilde man give Justitien umulige Opgaver at gennemføre og kun bidrage til, at Forhold, der, foretagne i Stilhed mellem voksne og ansvarlige Personer, ingen skadelig Indflydelse have paa Almenheden, ville blive dragne frem for Offentligheden og netop derigennem udbrede moralsk Smitte. I denne Sammenhæng maa det erindres, at Udkastets Bestemmelser indeholde en ret væsentlig Udvidelse af det strafbares Omraade i Forhold til Straffeloven, nemlig at det i begge Tilfældene ikke blot er unaturlig Samleje-lignende Omgængelse, der straffes, men enhver kønslig Usædelighed, der øves mellem Personer af samme Køn. Fremdeles mærkes, at ikke blot den, der betales, men ogsaa den, der betaler og derigennem udbreder Smitten, straffes. At Bestemmelsen ogsaa rammer unaturligt kønsligt Forhold mellem Kvinder har maaske ikke nogen væsentlig Betydning, i alt Fald ikke for Tiden.

Indeholder Handlingen en Krænkelse af enkelt Persons Sædelighed, hvad meget let vil kunne forekomme, ville de herom handlende strengere Bud komme til Anvendelse.

Man har ikke ment i denne Paragraf at burde optage nogen Straffebestemmelse for Omgængelse med Dyr, den saakaldte crimen bestialitatis. Krænkes Blufærdigheden, eller vækkes der Forargelse ved Handlingen, er den selvfølgelig strafbar som saadan; men at straffe Handlingen, uden at slige Krænkelser foreligge, synes at ligge udenfor Retsordenens Opgave og ikke-Medtagelsen er formentlig i Overensstemmelse med, at Selvbesmittelse heller ikke straffes som Krænkelse af den almene Sædelighedsfølelse. Efter de faa Tilfælde at dømme, hvor et saadant Forhold er blevet straffet, vil Udeladelsen af denne Straffebestemmelse vist heller ikke medføre noget Savn.

§ 214

svarer i alt væsentligt til § 2, 2det Stykke i Lov Nr. 81, 30. Marts 1906, kun er Affattelsen ændret derhen, at Strafskyld er begrundet, naar Kvinden har Bolig sam-

men med en voksen Mandsperson, for at tydeliggøre, at Forholdet ogsaa er strafbart, naar det er Ægtefællen, hun bor sammen med, noget der i Praksis har vist sig at være Trang til, da Alfonser have giftet sig med de dem underholdende Kvinder for at komme uden om Straffebestemmelserne i midl. Stl § 4 og i Lov 30. Marts 1906 § 2. Det fremgaar tilstrækkelig tydeligt af Bestemmelsen selv, hvilke Hensyn der have ført til Fremhævelsen af de der fremdragne Tilfælde.

§ 215

træder i Stedet for Stl.s § 185, for saa vidt denne straffer Krænkelse af den enkeltes Blufærdighed, men afviger ret væsentlig fra Straffelovens Bestemmelser. Den strafbare Handling betegnes som Foretagelsen af noget, der er egnet til at krænke nogens Blufærdighed. Den Handling, der skal foretages, maa være noget, der vedrører et kønsligt usædeligt Forhold, men den krænkedes Legeme maa enten slet ikke benyttes, eller i alt Fald ikke bruges saaledes, at Behandlingen af det fremkalder kønslig Tilfredsstillelse, da Forholdet i saa Fald vil falde ind under de foregaaende Bud om Krænkelse af den enkeltes Kønsfrihed. Baade ensidige kønslige Handlinger og slige Handlinger mellem to Personer, baade sædelige og usædelige kønslige Handlinger, omfattes af Paragrafen. Om Blufærdighedskrænkelsen fremkaldes ved Ord eller Gerning, er ligegyldigt. Begge Forhold ere strafbare efter Bestemmelsen. Til Forbrydelsens Fuldbyrdelse kræves ikke, at nogens Blufærdighedsfølelse faktisk er bleven krænket. Skønner Domstolen, at Handlingen er egnet til at krænke, er Straf forskyldt. Det videre Omraade for Strafbarheden gør det naturligt, at Straffen er adskillig mildere end i § 185, nemlig Bøde eller simpelt Fængsel, dog at den kan stige til Arbejdsfængsel, naar man har med grovere Tilfælde at gøre. Paatalen er gjort afhængig af den forurettedes Begæring, dog at det offentlige har ubetinget Paataleret, naar almene Hensyn kræve Paatale, hvilke

f. Eks. vil kunne være Tilfældet, naar Forbrydelsen er begaaet overfor unge Personer, eller naar det er en Vaneforbryder, man staar overfor.

§ 216

beskytter den almene Blufærdighedsfølelse mod Handlinger af den i forrige Paragraf ommeldte Art, naar de foretages paa de i Paragrafen nærmere angivne Steder eller under de der angivne Forhold. Til Forbrydelsens Fuldbyrdelse kræves ogsaa her kun Foretagelsen af en Handling, der er egnet til at krænke. Medtaget er de Tilfælde, hvor Handlingen vel ikke er foretaget paa noget offentligt Sted eller noget Sted, der kan stilles i Klasse dermed, men i Overværelse af et større Antal Personer, saaledes en af de saakaldte nøgne Fremstillinger i en privat, større Kreds. Under Bestemmelsen er og bør ogsaa henføres Handlinger af ovennævnte Art, der foretages paa en saadan Maade, at de paatvinge sig omboendes eller Husfællers Opmærksomhed saaledes, at disse ikke kunne undgaa Kendskab til Handlingernes kønslig usædelige Karakter og derigennem forulempes. Da Forbrydelsens Virknings Omraade er meget videre end i § 215, er Straffen ogsaa højere. Angaaende Forstaaelsen af „offentligt Sted" erindres § 5 e.

§.

Paragrafen omhandler to Tilfælde, at stille kønslig usædelig Levevis til Skue, og at opfordre eller indbyde til Utugt. For begge Tilfældes Vedkommende skal Handlingen, for at blive strafbar, ske paa en saadan Maade, at enten den enkelte forulempes, eller at den udviste Optræden er egnet til at vække offentlig Forargelse. Bestemmelsen svarer til Lov Nr. 81, 30. Marts 1906 § 2, Stk. 1. 1 det første Tilfælde er det ikke Blotstillen af en enkelt kønslig Akt, der udgør Forbrydelsen, men derimod at stille et varigt usædeligt Forhold til Skue. Udkastet har ikke nogen særlig til Stl.s § 178 svarende Bestemmelse, og kønslig usædeligt Samliv med

en anden vil saaledes kun blive strafbart, naar det paatvinger sig Omverdenen ved at stille sig til Skue, altsaa kun naar Personerne bestræbe sig for ved deres Optræden at bibringe andre Kundskab om, at de føre et usædeligt kønsligt Samliv, paa en saadan Maade, at det maa virke forulempende eller forargende. Føres Samlivet, uden at Omverdenen udfordres, vil Forholdet være straffrit. Man har ment herved at opnaa den rette Begrænsning. Dertil kommer, at naar Staten holder paa, at Ægteskabet er den eneste sædelige Kønsforbindelse, er en Straffebestemmelse som den foreslaaede formentlig en nødvendig Konsekvens af dette Standpunkt. De øvrige under Bestemmelsen indbefattede Forhold tiltrænge ikke nærmere Belysning, da Paragrafen for disses Vedkommende kun er en Opretholden af den bestaaende Lovgivning, dog at man ikke har ment at burde gaa ned til Bødestraf i disse Tilfælde.

§ 218

Medens de i §§ 215—217 ommeldte Krænkelser blive den krænkede paatvungne, idet Blufærdigheden krænkes eller Forulempelse foraarsages ved selve Handlingens Foretagelse, er det i § 218 Meddelelse om eller Gengivelse af kønslige Forhold, der ved Tilegnelsen, altsaa ved Medvirken fra den krænkedes Side, medfører Krænkelsen. Den stærke Specialisering af den strafbare Handling i denne Paragraf, skyldes dels Ønsket om at slaa fast, at enhver, der har Del i Offentliggørelsen eller Udbredelsen af de hev ommeldte Skrifter m. v., er ansvarlig uden Hensyn til, hvorledes den til enhver Tid gældende Presselovgivning fordeler Ansvaret, men kun naar Handlingen kan tilregnes ham som forsætlig, dels Bestræbelse for at være i Overensstemmelse med en af Danmark tiltraadt, i Paris d. 4. Maj 1910 afsluttet international Overenskomst, der skulde muliggøre en samlet Optræden overfor Pornografien fra de civiliserede Staters Side paa samme Maade som overfor den hvide Slavehandel. Angaaende de enkelte i Paragrafen

nævnte strafbare Handlinger skal Opmærksomheden henledes paa, at Forbrydelsen er fuldbyrdet ved Forsøget paa at udbrede utugtige Skrifter m. v. Allerede Indførelsen i Udbredelseshensigt er nok til at konstituere Forbrydelsen som fuldbyrdet. Salg eller Udleje til enkelte, altsaa i Tilfælde, hvor der ikke er Tale om Udbredelse blandt Almenheden, er kun strafbart, naar det drives som Erhverv. Ogsaa offentligt Foredrag, offentlig Forestilling eller Udstilling af utugtigt Indhold rammes af Paragrafens Straffebestemmelse.

Man har anset det for rettest at give en Definition af, hvad Udkastet mener med Udtrykket „utugtigt", der ellers ikke benyttes. Forklaringen kan selvfølgelig ikke fastslaa en, alt Skøn udelukkende Forstaaelse af Udtrykket, men viser dog. hvilken Vej Domstolene skulle gaa ved Anvendelsen af Paragrafen.

Der kunde være Spørgsmaal om at fastsætte strengere Straf for de Tilfælde, hvor det navnlig er unge Personer, Handlingen krænker. Man har imidlertid ment, at man burde blive staaende ved en fælles Strafferamme og overlade Domstolene at tage det fornødne Hensyn ved Strafudmaalingen.

§ 219.

Den ved de foregaaende Paragrafer tilvejebragte Beskyttelse af den almene og den enkeltes Sædelighedsfølelse tiltrænger et Supplement, da det i mange Grænsetilfælde paa Grund af den krænkende Handlings Beskaffenhed maa stille sig som tvivlsomt, om man kan tale om en Krænkelse af Sædelighedsfølelsen, inedens det er givet, at en Følelse, der bør beskyttes, er krænket, saaledes hvor Handlingen ikke er kønslig, men f. Eks. staar i Forbindelse med Afføring. Den saaledes tiltrængte Beskyttelse yder § 219 ved at straffe Krænkelser af Velanstændigheden, der udføres paa den i §§ 216—18 angivne Maade.

§ 220

opretholder de Straffebud i Særlovgivningen, som ikke ere overflødiggjorte ved Ud-

kastets Bestemmelser i dette Kapitel. Som herhen hørende Bud kan nævnes forskellige Bestemmelser i Politivedtægterne og Lov Nr. 81, 30. Marts 1906 § 3, Stykke 3 og § 15.

§ 221

aabner Adgang til under nærmere angivne Betingelser at frakende en Person, der har gjort sig skyldig i visse Sædelighedsforbrydelser, Ret til at fortsætte den Næringsvej, under hvis udøvelse han har forbrudt sig. En saadan særlig Beføjelse kendes ikke i den gældende Lovgivning paa dette Omraade.

21de Kapitel.

Forbrydelser i Familieforhold.

Kapitlet samler Bestemmelserne om Forbrydelser i Familieforhold. Det omfatter dels Forbrydelser, der vedrøre Ægteskabet og Forholdet mellem Ægtefæller, dels Forbrydelser mod Slægts- og Svogerskabsforhold, blandt hvilke navnlig Forholdet mellem Forældre og Børn foranlediger Optagelsen af forskellige Bestemmelser.

§ 222

behandler bl. a. de Forhold, som Stl.'s § 160 har for Øje. Det Hovedsynspunkt, der ligger til Grund for Bestemmelsen, er, at Ægteskabsinstitutionen krænkes, men da bør man ikke som Straffeloven indskrænke sig til at fastsætte Straf for det Tilfælde, at Krænkelsen sker ved, at et Ægteskab indgaas i Strid med et bestaaende Ægteskab. Krænkelsen or ligesaa strafværdig, naar et Ægteskab indgaas, der er ugyldigt, fordi Personerne ere saa nær beslægtede eller besvogrede, at Samfundet ubetinget erklærer det for ugyldigt, hvad enten Ugyldigheden skal konstateres gennem en særlig Akt, eller, den indtræder eo ipso, og Personerne ere bekendte med dette Slægts- eller Svogerskabsforhold. Paragrafens første Punktum giver Straffebestemmelsen for den, der handler i Strid med de om disse Forhold gældende Lovbestemmelser. Strafferammen er saa vid, at der ved Udmaalingen vil kunne tages fornødent Hensyn til, om begge Personerne i Bigamitilfældet ere gifte eller en af dem er ugift. Forbrydelsen udkræver til sin Fuldbyrdelse kun Ægteskabs Indgaaelse, ikke at Samleje finder Sted eller tilsigtes. Blodskamsreglerne ville saaledes ikke overflødiggøre de her optagne Bestemmelser

om Slægtskabs- og Svogerskabsforholdene. Andet Punktum fastsætter en adskillig højere Straf, da Handlingen her foruden Ægteskabsinstitutionen krænker Personen. Man har ikke anset det for paakrævet at straffe Uagtsomhed i disse Forhold, saaledes som Straffeloven gør det.

§ 223.

Paragrafen straffer den Krænkelse af Personen, der ligger i Tndgaaelsen af et paa Grund af Formmangler ugyldigt Ægteskab, naar den anden Part er uvidende om Manglen. Der tænkes herved ikke saa meget paa Skinægteskaber som paa Ægteskaber, indgaaede i Odlandet. At Straffen bortfalder, naar der senere indgaas et formgyldigt Ægteskab, er naturligt.

§ 224

fastsætter Straf for den Krænkelse af Personen, som ligger i ved retstridige Midler at bestemme nogen til at indgaa Ægteskab. Forbrydelsen er, som ved andre Krænkelser af Bestemmelsesfriheden, fuldbyrdet, naar den paagældende er bleven bestemt. Opnaaelse af Samleje behøver ikke at være tilsigtet. Det i denne Paragraf ommeldte Ægteskab er ikke som saadant ugyldigt. Det bliver tvertimod endelig gyldigt ved senere frivillig Ratihabition, hvad enten denne er stiltiende eller udtrykkelig. Paatale bør derfor kun kunne finde Sted, naar Ægteskabet samtidig fordres omstødt, hvorved det maa være en Forudsætning, at Begæringen tages til Følge. Den krænkede skal derhos forlange Paatale.

§ 225.

Medens Stl.'s § 165 kun fastsætter Straf for Tilsidesættelse af en enkelt af de lovbestemte Betingelser for Ægteskabs Indgaaelse, udvider § 225 Strafbarheden, saaledes at Bestemmelsen omfatter Tilsidesættelse af enhver saadan Betingelse. Der er Grund til at indføre en saadan Bestemmelse navnlig med Henblik paa de Tilfælde, hvor Personen søger at unddrage sig saadanne Betingelsers Overholdelse ved at rejse til Udlandet.

§ 226

indeholder et almindeligt Straffebud for Brud paa ægteskabelige Pligter. I den gældende Straffelov har man, bortset fra §§ 183, Stk. 2 og 202, ingen Bestemmelse, der tager særlig Sigte paa disse Forhold; dette er en Mangel. Ægtefællen bør være beskyttet i videre Omfang end andre, fordi de særegne Forhold bevirke, dels at den ene Ægtefælle kan blive ganske særlig udsat for Angreb fra den andens Side, dels at slige Angreb indeholde et Plus af Retstridighed, fordi de rettes mod Ægtefællen. Paragrafen bliver ikke staaende ved de grovere Tilfælde som Mishandling og Tilskyndelse til kønslig Usædelighed; den straffer yderligere Vanrøgt, nedværdigende Behandling — saaledes grove Ærefornærmelser — samt Krænkelse ved anden lignende Adfærd, hvorved f. Eks. er tænkt paa de ikke ualmindelige Tilfælde, hvor Manden sætter Konen ud af Huset og lukker hende ude. Særlig fremhæves ogsaa modvillig Undladelse af at opfylde Forsørgelses- eller Bidragspligt, der har til Følge, at Ægtefællen udsættes for Nød. Efter Lov Nr. 131, 27. Maj 1908 kan Afsoning af Bidrag finde Sted efter forgæves forsøgt Udpantning, altsaa naar den Bidragspligtige mangler Evne. Er han derimod modvillig, d. v. s. han har Evnen, men vil ikke, bør dette Forhold belægges med Straf, naar det medfører den i Paragrafen angivne Følge, at Ægtefællen derved udsættes for Nød. Ved Bedømmelsen af, om denne Følge er indtraadt, maa der kun tages Hensyn til Ægtefællens egne økonomiske Forhold. At hun har Slægtninge, om hvem det med Sikkerhed kan siges, at de ville træde hjælpende til, kan ikke forandre det Faktum, at Ægtefællen er udsat for Nød, naar hun ikke selv kan klare sig uden andres Hjælp. Den valgte Strafferamme medfører, at Straffen som Regel vil blive strengere, naar Krænkelsen udøves overfor en Ægtefælle end overfor andre, for saa vidt den overhovedet kan udøves overfor andre, men skulde andre Straffebud efter Forbrydelsens Beskaffenhed medføre højere Straf, er For-

behold i Baa Henseende udtrykkelig taget. For saa ridt Forbrydelsen hjemfalder til Straf efter Kap. 20, forhøjes den for Forbrydelsen i Almindelighed foreskrevne Strafferamme. Paragrafen kommer ikke blot til Anvendelse, hvor Ægtefællerne leve sammen, men beskytter ogsaa den fraseparerede Ægtefælle og den Ægtefælle, med hvem Samlivet er ophævet.

Da Indskriden fra det offentliges Side vil kunne faa uheldsvangre Følger for Forholdet mellem Ægtefællerne indbyrdes, er det bestemt, at Paatale kan bortfalde, naar den forurettede begærer det. At gøre Paatalen afhængig af den krænkedes Begæring, vilde i disse særlige Forhold ikke være formaalstjenligt. Udk.s Ordning opretholder den Fremgangsmaade, der i lange Tider er praktiseret i Sager om Hustrumishandling.

§ 227.

Paragrafen omhandler Krænkelse af den ægteskabelige Troskabspligt. Der har indenfor Kommissionen hævet sig Stemmer for overhovedet ikke at gøre Forholdet strafbart ud fra det Synspunkt, at man her udelukkende har med et moralsk Forhold at gøre, og at Straffeloven ikke har til Opgave at drage Grænsen mellem det moralske og det umoralske. Flertallet har imidlertid ikke kunnet tiltræde denne Opfattelse, der heller ikke i nogen fremmed Lovgivning selv fra nyeste Tid har vundet Tilslutning, og man ser Berettigelsen til at straffe Ægteskabsbruddet deri, at det er en logisk Konsekvens af don særlige Retsstilling, det hestaaende Samfund tillægger Ægteskabet. Denne Betragtning vilde i og for sig føre til altid og ubetinget at straffe Ægteskabsbruddet, men her overfor gør Hensynet til det bestaaende Ægteskabs Fred sig gældende. Dette Hensyn medfører, at Paatale kun bør finde Sted, hvor den krænkede Ægtefælle begærer det, og hvor han i Gerningen viser, at han virkelig er krænket ved samtidig at begære Ægteskabet opløst. Disse Synspunkter have været afgørende for den Affattelse, som § 227 har faaet, og som hele Kommissionen

har sluttet sig til. Paragrafen straffer begge Deltagerne i Ægteskabsbruddet, ogsaa den ugifte Part, men kun for saa vidt den ulovlige Forbindelse har fundet Sted paa et Tidspunkt, hvor Samlivet mellem Ægtefællerne ikke var hævet. At Samlivet faktisk var hævet, er nok til at gøre Handlingen straffri, da den under disse Omstændigheder som Regel vil være af en langt undskyldeligere Karakter. Hvis begge Parter ere gifte, vil Bestemmelsen kunne medføre, at et Forhold blottes, som det af Hensyn til Ægteskabets Fred var ønskeligt ikke at fremdrage, nemlig naar den ene krænkede Ægtefælle ønsker Straffesag anlagt, medens den anden holder sig tilbage. Det maa imidlertid blive Paatalemyndighedens Opgave at holde Paatalen indenfor de fornødne Grænser, og den maaske ny Regel, som Udkastet indfører, at begge Parter straffes, nødvendiggør ikke en Fremdragen af Forholdet, som tidligere kunde undgaas, da Vidneafhøringens Nødvendighed i og for sig medførte de samme Ulemper. Som ovenfor omtalt kan den krænkede Ægtefælle kun forlange Paatale, naar Ægteskabet enten alt er opløst eller samtidig begæres opløst, og Udkastet indfører en særlig kortvarig Frist af 3 Maaneder at regne fra det Tidspunkt, da den krænkede Ægtefælle er bleven vidende om Forholdet. En saadan kort Frist vil bidrage til, at Strafforfølgningen vanskeligere bliver et blot Udslag af Trang til at hævne sig.

§ 228

opretholder Særlovgivningens Straffebestemmelser angaaende Forhold, som Udkastet ikke har inddraget under sit Omraade. jfr. f. Eks. Lov 131 af 27. Maj 1908 § 10.

§ 229.

Unddragelse eller Tilvendelse af Familiestand som saadan gøres ikke strafbart. Det vilde være urimeligt at straffe et Par Plejeforældre, der af Godhed for deres Plejebarn gav det Udseende af, at det var deres eget. Handlingen maa foretages i retstridigt Øjemed. Hvori Retstridigheden bestaar er derimod ligegyldigt, navnlig be-

høver Handlingen ikke at tilsigte Opnaaelsen af økonomisk Fordel eller Tilføjelse af Skade. De Udtryk, der ere benyttede ,,unddrager" „tilvender sig", angive, at det maa være en varigere Tilstand, der søges etableret. At en Person ved en enkelt Lejlighed optræder med falsk Familiestand, vil ikke gøre Forholdet strafbart efter denne Paragraf. Derimod kan en saadan Adfærd være et Led i anden Forbrydelse, f. Eks. et Bedrageri, og vil da være strafbart efter derom gældende Kegler. Da et uægte Barns Familiestand retter sig efter Moderen, vil en urigtig Angivelse til Ministerialbogen af et uægte Barns Fader ikke kunne rammes af denne Paragraf, se derimod § 195.

§ 230

optager Straffebestemmelsen, der nu findes i Lov 22. April 1904 §8, kun beskrives den strafbare Handling her som Antagelse af ikke retlig tilkommende Slægtnavn i Modsætning til Loven af 1904, der taler om Benyttelsen af et saadant Navn. Det har hermed været Meningen at tilkendegive, at Benyttelsen skal være af en mere varig Natur, for at Forholdet skal blive strafbart. Man har ikke anset det for paakrævet at opretholde det højere Minimum i Loven af 1904, der ikke passer ind i Udkastets System.

§ 231

Paa retstridig Unddragelse af nogen umyndig fra rette vedkommendes Forsorg har man ment, at det var det naturligste ligefrem at overføre Straffebestemmelserne om ulovlig Frihedsberøvelse, jfr. Kap. 24, hvormed denne Forbrydelse ganske kan jævnstilles. Strafferammerne ere saa vide, at fornødent Hensyn til de særlige retstridige Momenter, der fremkomme her, vil kunne tages. Har Forbrydelsen det særlig graverende Formaal, som omhandles i sidste Punktum, bør den i Almindelighed foreskrevne Straf forhøjes under Hensyn til det Moment, der indgaar i Forbrydelsen, at en umyndig unddrages sin naturlige Forsorg. Ogsaa Uagtsomhed er strafbar efter denne Paragraf, hvis det udviste For-

hold maa sættes i Klasse med den i § 256, Stk. 2 og § 257 omhandlede Frihedsberøvelse se § 258.

§§ 232 og 233

gøre Bestemmelserne i § 226 anvendelige paa de i sidstnævnte Paragraf omhandlede Handlinger, for saa vidt de udøves enten mod Slægtninge i opstigende Linie eller af Forældre eller andre, der træde i Forældres Sted, mod de til deres Forsorg betroede umyndige, dog at det for § 233's Vedkommende kun er Straffebestemmelserne, der gøres anvendelige, medens den særlige Paataleregel ikke overføres. Bemærkningerne til § 226 indeholde alle fornødne Forklaringer, kun skal det fremhæves, at ikke enhver af de i § 226 nævnte Handlinger vil kunne betragtes som en retstridig Adfærd, naar den foretages overfor et Barn, selv om den vilde være retstridig, hvis den var foretagen overfor Ægtefællen.

§ 234

opretholder Særlovgivningens Straffebestemmelser, for saa vidt de ikke ere afløste af Bestemmelser i Udkastet. Som herhen hørende Lovbud kan nævnes : Lov om Vaksination 4. Febr. 1871 § 1, Lov om Politiet udenfor København 4. Febr. 1871 § 6 Stk. 2, Lov om Mark- og Vejfred 25. Marts 1872 § 8, Lov om Plejebørn 20. April 1888 § 9, Lærlingelov 30. Marts 1889 § 19, Fabriklov 11. April 1901 §§ 1, 9—16 og 26, Lov Nr. 61, 29. Marts 1904 § 2, Bagerilov 6. April 1906 §§ 3, 4, 7, 8 og 16. Slutningsbestemmelsen har Hensyn til Lov om Betleri og Løsgængeri 3. Marts 1860 § 3.

§§ 235 og 236.

Med den gældende Straffelovs Regler om Blodskam indtager Danmark en Særstilling. Kun Sverrig indtager samme Standpunkt baade i Henseende til Straffens Strenghed og i Henseende til det Omraade, hvori Forholdet gøres strafbart. Der har indenfor Kommissionen været Enighed om, at Straffelovens vidtgaaende Kegler ikke bør opretholdes. Lovgivningens Forbud mod Indgaaelse af Ægteskab uden Dispensation

mellem visse nærbeslægtede Personer, bør ikke være normgivende for Bestemmelsen af, i hvilket Omfang Blodskam bør være strafbart. Udkastet gaar i Lighed med den nye norske Straffelov den Vej at straffe Samleje — har Samleje ikke fundet Sted, foreligger i alt Fald ikke fuldbyrdet Blodskamsforbrydelse — mellem Personer, der ere beslægtede i op- og nedstigende Linie, samt mellem Broder og Søster. Indenfor disse Grænser vil den almene Følelse kræve Afholdenhed. Straffen er, i Forhold til den gældende Ret, betydelig mildere, hvorved Udkastet sikkert er i Overensstemmelse med, hvad Retsbevidstheden i Almindelighed vil kræve. Personer under 18 Aar, der have Samleje med en beslægtet i opstigende Linie, lades straffri, naar de ere forledte til Samlejet, hvad saa godt som altid vil være Tilfældet.

Med Hensyn til Svogerskabsforholdet indskrænker Udkastet sig til at straffe Samleje mellem Personer, der ere besvogrede i op- og nedstigende Linie; at Forholdet gøres strafbart skyldes nærmest et Ønske om ikke at svække den moralske Betydning af dette Svogerskabsforhold. I Modsætning til Stl.'s § 163 straffer Udkastet kun Samleje i det legitime Svogerskabs op- og nedstigende Linie. Ogsaa her er der under visse Betingelser aabnet Adgang til Straffrihed for Personer under 18 Aar.

§ 237

indeholder den efter Udkastets § 36 fornødne Hjemmel til at straffe udenforstaaende.

22de Kapitel

Forbrydelser mod en Persons Legeme, Helbred eller Liv.

indeholder Straffebestemmelserne for Forbrydelser mod den enkelte Persons Legeme, Helbred og Liv. Udkastet tilstræber at simplificere de nn gældende Regler om disse Forbrydelser i Straffeloven og den midlertidige Straffelov. Udkastet sondrer indenfor Legemsforbrydelserne efter den forsætlige Handlings Karakter mellem Legemsfornærmelse, Legemsbeskadigelse og grov Legemsbeskadigelse, hvortil slutter sig Bestemmelsen om Manddrab. Indenfor de enkelte Klasser hjemles forhøjet Straf, naar en alvorligere Følge end den, der var indbefattet i Forsættet, indtræder; dog virker Følgens Indtræden kun strafforhøjende, naar Betingelserne i § 42 ere opfyldte. Den Følge, som den handlende end ikke kunde have indset Muligheden af, bør ikke have Indflydelse paa Straffen. For de to første Grupper forhøjes Minimum af Straffen, naar Forbrydelsen er begaaet mod en sagesløs eller mod en svanger Kvinde. Endvidere gives der for alle Grupperne en fælles Bestemmelse om Straffens Forhøjelse under særlige Omstændigheder, der ville kunne forekomme ved alle Forbrydelsesarterne; endelig ere Reglerne om, hvad Betydning det skal have, at Handlingen er udført med den krænkedes Samtykke, under Slagsmaal eller som Retorsion, samlede i en Paragraf. Hertil slutter sig dels en Bestemmelse om Uagtsomheds Strafbarhed dels forskellige mere specielle Bestemmelser, der naturlig høre hjemme her.

§ 238

indeholder Straffebestemmelsen for Legemsfornærmelser. Legemsfornærmelsen om-

fatter ethvert retstridigt Angreb paa en andens Legeme, der ikke rammes af de efterfølgende strengere Paragrafer, altsaa ethvert Angreb, der ikke medfører Skade paa Legeme eller Helbred. Hvad der skal forstaas ved Skade, indlader Udkastet sig ikke paa at fastsætte. Om Skade foreligger eller ej, maa det overlades til Domstolene at bedømme, saaledes hvor det f. Eks. drejer sig om Hensættelse i bevidstløs eller lignende Tilstand. Domstolene ville selvfølgelig, om fornødent, indhente Erklæring fra sagkyndige. At Kommissionen har opgivet Straffelovens Skælnemærke, Saar, vil formentlig findes vel begrundet. Angrebet kan være iværksat ved Vold eller paa anden Maade, f. Eks. Indgivelse af Kvalme foraarsagende Stoffer, Indhyllen i stærk generende Røg etc. Man har anset det for rigtigst ved alle disse Forbrydelser at fremhæve, at Handlingen skal være retstridig, for at gøre det utvivlsomt, at f. Eks. Lægens Indgreb ikke rammes af Paragrafen, naar det har været nødvendigt eller forsvarligt, selv om det er foretaget uden eller imod Patientens Villie.

2det Stk. handler om den indtraadte Følges Indflydelse paa Straffen og 3die Stk. om den ovenfor omtalte Forhøjelse af Minimum. Udkastet har ikke gjort noget Forsøg paa at definere „sagesløs". En Definition vil altid blive ufuldkommen og ikke synderlig oplysende. Den tiltrænges heller ikke, da det ikke er et nyt Begreb, der indføres i Lovgivningen; Udkastets Tavshed kan kun være et Udtryk for, at det henholder sig til den i Praksis fastslaaede Fortolkning, dog at Domstolene, for saa vidt de have følt sig bundne i deres Skøn ved den nærmere Forklaring af Begrebet, der indeholdes i midl. Stl. 1. April 1911 § 1, nu blive frit stillede. Om en Lidelse er „rent forbigaaende" eller ej, maa det ogsaa overlades Domstolene at afgøre.

§ 239

fastsætter Straf for Mellemtilfældet, Legemsbeskadigelse. Dette Begreb afgrænses nedad ved § 238, opad ved § 240.

Om de strafforhøjende Følger handler 2det Stk., medens 3die Stk. svarer til 3die Stk. i § 238.

§ 240

indeholder Straffehestemmeisen for den grove Legemsbeskadigelse, der udkræver forsætlig Tilføjelse af hetydelig Skade. Hvad der falder ind under betydelig Skade, er nærmere bestemt i § 5 i, til hvilken der her kan henvises.

§ 241.

Ere de i de foregaaende Paragrafer omhandlede Forbrydelser udførte paa en særlig farlig Maade eller ved Anvendelse af saadanne Midler, at det ligger nær at vente, at Følgerne kunne blive videre gaaende end egentlig tilsigtet, har man uden Hensyn til, hvad Følge Handlingen faar, med en Forbrydelse at gøre, der er farligere og som Følge deraf strafværdigere, end de Forbrydelser, hvor Maade og Midler ikke i sig indicere en større Fare. Disse Betragtninger have ført til i § 241 at foreskrive en ikke ubetydelig Forhøjelse af Straffen i disse Tilfælde.

Det samme Fare-Synspunkt kan ogsaa med Rette anlægges overfor de Personer, der ere professionelle Voldsforbrydere.

Ved Bedømmelsen af, om en Person kan henregnes til denne Kategori, lader Udkastet det komme an paa, om det under Undersøgelsen viser sig, at han jævnlig har begaaet Forbrydelser af voldsom Art, altsaa ikke blot Vold mod Person men ogsaa mod Gods, selv om han ikke tidligere er dømt for disse Forbrydelser, eller om han tidligere mere end en Gang, altsaa mindst 2 Gange, har været straffet for saadan Forbrydelse. Strafforhøjelsen er den samme som i 1ste Stk.

§ 242

Hovedbestemmelsen om Manddrab, der indeholdes i Paragrafens 1ste Punktum, er overensstemmende med Stl.s § 186. I Bemærkningerne til § 11 er der gjort Rede for Udkastets Stilling til det kvalificerede Tilfælde af Manddrab, der adskiller sig fra den gældende Eet deri, at Overlæg ikke

er fremhævet særlig og saaledes heller ikke absolut gøres til en skærpende Omstændighed, og deri, at Dødsstraf ikke er obligatorisk, men kun fakultativ. Da Udkastets § 46 paa Grund af det her hjemlede høje Minimum ikke giver Plads for den fornødne Bevægelsesfrihed i det i Stl.s § 187 omhandlede Tilfælde, er der her optaget en Bestemmelse der aabner Adgang til en ekstraordinær lav Straf, naar Drabet er forøvet under de i Udkastets § 46 Nr. 1 ommeldte Omstændigheder. Med Hensyn til de ganske særegne Tilfælde, for hvilke Stl.s § 187 tillader Anvendelse af endnu lavere Straf end her hjemlet, vil Udkastets. § 47 gøre Fyldest.

§ 243

giver Regel om, hvad Indflydelse et Samtykke har paa Strafbarheden af de i de foregaaende Paragrafer omhandlede Handlinger, og giver derhos særlige Bestemmelser om Retorsion og om Tilfælde, hvor Handlingen er forøvet i Slagsmaal.

Udkastets Bestemmelser om Samtykke ere fuldstændigere end de i den gældende Straffelov indeholdte Bestemmelser, der findes i § 196 og i de særlige Duelregler.

Efter almindelige Grundsætninger kan fuldstændig Straffrihed paa Grund af Samtykke som saadant kun statueres, naar Handlingen har en ganske ufarlig Karakter og heller ikke indeholder noget, der fra andre Synspunkter gør den retstridig, altsaa kun i de Tilfælde, paa hvilke Udkastets § 238, Stk. 1 vilde være anvendelig. Ligesaa lidt som Samfundet anerkender nogen som Herre over sit Liv saaledes, at han kan give andre Ret til at berøve ham det (se Stl.s § 196), ligesaalidt kan det erkendes, at en Person kan give en anden Ret til at angribe ham paa en Maade, der er farlig for Liv eller Helbred. Derimod kan det erkendes, at Samtykke til et farligt Angreb samt til Livets Berøvelse betydelig forringer Handlingens Retstridighed og derfor giver Grund til Nedsættelse af Straffen.

I Henhold hertil anerkender § 243 kun Straffrihed i Tilfælde af Samtykke for Le-

gemsangreb, der vilde falde ind under § 238, Stk. 1, men hjemler iøvrigt kun Strafnedsættelse. Nedsættelsens Grad sættes i Forhold til, om kun Arbejdsfængsel eller højere Straf er foreskrevet for den Handling, der er foretaget, bortset fra Samtykket. Afgørende bliver altsaa Straffens Maksimum, ikke den Straf, der under normale Forhold vilde være blevne idømte. Efter denne Ordning ville alle Momenter, der skulle tages i Betragtning, komme til deres Ret, og Bestemmelsen er derhos let overskuelig og let anvendelig. De her givne Straffebestemmelser gøre derhos særlige Regler om Duel overflødige. Da Duel er en med Samtykke ført Kamp med farlige Vaaben, idet man kan se bort fra det Moment af Statsforbrydelse, der kan lægges i Duel, falder den ind under de i § 243 fastsatte Strafferegler, der ere de samme som i Stl.s § 208, kun at 5 Aars Statsfængsel er sat op til 6 Aars simpelt Fængsel. Udfordring til Duel og den ublodige Duel vil være strafbar som Forsøg efter Stk. 2. Var Aftale truffet om at fortsætte, til Døden indtraadte for en af Duellanterne, vil Forsøgsstraf efter 3die Stk. være anvendelig, naar Aftalen ikke gennemføres. Nogen Afvigelse fra de normale Regler om meddelagtige for Sekundanters Vedkommende, synes der ikke at være Grund til.

At Strafforhøjelsen efter § 241 ikke finder Anvendelse, naar Samtykke foreligger, vil findes.naturligt.

Ere de i § 238, Stk. 1 ommeldte Handlinger forøvede under Slagsmaal, aabnes der Adgang til, hvis Omstændighederne tale derfor, at lade Handlingen straffri. Hvis Voldshandlingen falder ind under et Straffebud, der ikke hjemler højere Straf end Arbejdsfængsel, kan højere Straf end simpelt Fængsel ikke anvendes. Er Voldshandlingen af grovere Art, hjemles ingen Strafnedsættelse.

De samme Regler gælde om Retorsion. Der tillægges Retorsion formildende Indflydelse ikke blot, hvor Angrebet har været rettet mod den. der øver Gengæld, men ogsaa hvor det har været rettet mod andre. Selvfølgelig maa den retorkverende staa i

et saadant Forhold til denne anden, at Retorsionen er rimelig og undskyldelig. Strafnedsættelse kan finde Sted ved Grengældelse af ethvert Angreb paa Legeme eller Ære uden Hensyn til Angrebets mere eller mindre grove Karakter.

§ 244.

Paragrafen udvider den tilsvarende Bestemmelse i Stl.s § 192 til enhver Moder, der dræber sit Barn under eller straks efter Fødselen, men kun naar Handlingen udføres under Paavirkning af Frygt for yderlig Nød eller Vanære. Et egentligt Bevis for, at Moderen har været i denne Sindsstemning, kan naturligvis ikke føres. Der kan ikke fordres mere, end at Moderens Paastand herom bestyrkes ved de foreliggende Omstændigheder. At præsumere Sindsstemningens Tilstedeværelse, naar det er sit uægte Barn. en Moder dræber, vilde være urigtigt, hvis det f. Eks. er en Kvinde, der flere Gange før har faaet uægte Børn, uden at hun ved de Lejligheder har været paavirket af Tanken om sin Vanære. Paa den anden Side vil Forholdene f. Eks. for en forladt Hustru kunne stille sig for hende som saa fortvivlende, at der er samme Grund til at vise Mildhed mod hende, hvis hun i saadan Tilstand dræber sit ægte Barn. Handlingen skal være udført under eller straks efter Fødselen. Kvinden maa paa dette Tidspunkt antages at være mindre modstandsdygtig. Man har anset det for rettest at blive staaende ved Straffelovens Betegnelse af Tidspunktet fremfor at fastsætte en bestemt Frist, inden hvilken Handlingen skal være sket. Norsk Stl. begrænser i § 234 Tidsrummet til et Døgn efter Fødselen. Den Bestemthed, der opnaas derved, medfører, at Reglen vil kunne blive uanvendelig i Tilfælde, hvor de foreliggende Omstændigheder tydelig vise, at Kvinden ved Drabets Forøvelse har været i en saadan Svaghedstilstand, at den Tanke, hvorpaa Bestemmelsen hviler, kræver Bestemmelsens Anvendelse.

2det Stk. aabner derhos Adgang til at lade Forsøg straffrit i videre Udstrækning,

end de almindelige Forsøgsregler vilde føre til. Ifølge Udk.s § 59 vil Moderen være straffri, naar hun opgiver at fortsætte sit Forsøg eller forebygger Barnets Død, men kun, hvis hun gør dette af „egen fri Villie, og førend hun endnu ved, at den forbryderske Virksomhed er opdaget". Men det er i høj Grad af Interesse for Bevarelsen af Barnets Liv, at Moderen faar Adgang til Straffrihed ogsaa uden denne Betingelse, altsaa f. Eks. naar hun har opgivet Forsøget eller forebygget Følgen ifølge Paavirkning af nærstaaende, veltænkende Personer. Ikke blot for Bevarelsen af Barnets Liv i Øjeblikket er dette af Betydning, men ogsaa for at befri Barnets fremtidige Liv for det tragiske Tryk af Bevidstheden om, hvad Moderen havde begyndt at gøre imod det og har lidt Straf for. Ikke mindre anbefaler denne Lemfældighed sig ved Hensynet til Moderens sandsynlige Sjælstilstand ved Fødselen. Naar det Drabsforsæt, hun har fattet, svinder bort af en hvilken som helst Grund, viser det sig at have været saa lidet fast, at der kan være god Grund til at kaste Glemselens Slør over det, naar Barnet er reddet og ikke har lidt væsentlig Skade. Men Adgangen til Straffrihed bør, naar Betingelserne i § 59 ikke ere opfyldte, være fakultativ, saa at Retten kommer til at skønne, om Forholdene i det givne Tilfælde opfordre til denne Gunst.

§ 245

Uagtsomhedens Strafbarhed er, i Overensstemmelse med Udkastets Tendens paa det Omraade, udvidet og skærpet i Forhold til den gældende Eets Regler. Saaledes er de alvorligere Tilfælde af uagtsom Legemsbeskadigelse belagt med Straf, medens Uagtsomheden nu kun er strafbar, naar en af de i Stl.s § 204 ommeldte Handlinger, der nærmest maa sættes i Klasse med Udkastets grove Legemsbeskadigelse, er forøvet.

§ 246

Paragrafen omhandler et fra de i det foregaaende omtalte Forbrydelser principielt forskelligt Tilfælde. I Almindelighed er der ingen Straf for at paavirke eller hjælpe nogen til selv at skade eller

udsætte sit Legeme for Pare. For Selvpinerne er Forholdet straffrit, og Meddelagtighedsregler ere som Følge deraf uanvendelige paa Anstifteren eller Hjælperen. Dette Forhold kan kun straffes som selvstændig Forbrydelse. Den gældende danske Straffelov har kun én saadan Bestemmelse i § 196, Stk. 2. Udkastet udvider denne Regel til at omfatte dels den psykiske Paavirkning, som ikke er Hjælp, dels Selvtilføjelse af betydelig Skade. Det er dernæst udtrykkelig sagt, — hvad der ellers kunde rejses Tvivl om — at Straf ikke er anvendelig, naar den tilsigtede Død eller betydelige Skade ikke er indtraadt (altsaa heller ikke Forsøgsstraf).

§ 247.

Paragrafen omhandler den livs- og helbredsfarlige Prisgivelse af hjælpeløse, hvilken traditionelt og med Føje erkendes som en Forbrydelse, der er fuldbyrdet ved selve Handlingen, uden at den behøver at have haft Skade eller Død til Følge, se Stl.s § 197. Forsættet ved denne Forbrydelse betyder altsaa blot Bevidstheden om Handlingens Farlighed, ikke at den eventuelle Følge skal være tilsigtet. Ogsaa her kan Retstridigheden tænkes borte, f. Eks. i Nødværge. Paragrafen stemmer i alt væsentligt overens med Stl.s § 197, ogsaa i Henseende den almindelige Straf kun at fornøden Ændring er foretaget i Strafartens Betegnelse, og at den særlige Nedsættelse, som § 197, 1ste Stk. i. f. hjemler, er udeladt. Det Tilfælde, som her forudsættes for Anvendelse af den nedsatte Straf, ligger objektivt helt udenfor Paragrafen, — da vedkommende ikke er hjælpeløs, hvor ingen Fare er. Har den skyldige bildt sig ind at have bragt vedkommende i Fare ved sin Handling, er det Forsøgsregler, som blive anvendelige. Den forhøjede Straf i Slutningen af 1ste Stykke kommer kun til Anvendelsen, naar Udk.s § 42 er tilfredsstillet.

Den samme Betragtning, som førte til at hjemle Adgang til Straffrihed for en Moders Forsøg paa at dræbe sit Barn straks efter Fødselen, uden at alle de ellers

krævede Betingelser for et Forsøgs Straffrihed foreligge, føre her til en Regel i lignende Retning, naar Moderen ved at udsætte eller forlade sit Barn bringer det i hjælpeløs Tilstand, men hun forebygger alvorlige Følger deraf, og i det mindste under visse Forudsætninger, selv om Udeblivelsen af saadanne Følger ikke skyldes hende. Reglen hjemler Adgang til at udvise adskillig større Mildhed end Udk.s § 46 Nr. 3, der vilde være normgivende her, hvor Forbrydelsen er fudbyrdet ved selve Handlingen, tilsteder. Adgangen til Straffrihed bør dog gøres betinget af, at Moderen har bestræbt sig for at forebygge alvorlige Følger for Barnet og at Følgen virkelig er udeblevet, hvorimod man uden Betamkelighed kan medtage ikke blot det Tilfælde, hvor denne Udeblivelse skyldes Moderens Bestræbelse)', men ogsaa hvor tiet skyldes andres Virksomhed eller Tilfældet. Videre bør man ikke gaa for ikke at tabe af Sigte den Opmuntring til at afværge, som Udsigten til Straffrihed skulde give Moderen.

§ 248.

Ved en Del forskellige Forbrydelser, saaledes ved adskillige Formueforbrydelser er der Grund til at anvende forhøjet Straf, naar Forbrydelsen er udført paa en saadan Maade, at den har voldt Fare for nogens Liv eller Helbred. Udkastet optager imidlertid ikke nogen Bestemmelse om Strafforhøjelse i de om saadanne Forbrydelser handlende Bud, fordi der for saa vidt er Tale om et forbrydersk Moment af helt anden **Art,** som udenfor visse Tilfælde, hvor Begrebet kræver det modsatte eller dog gør dette naturligt, f. Eks. vod Røveri og visse almenfarlige Forbrydelser, bør komme i Betragtning, hvor Forbrydelserne mod Liv og Helbred omhandles. Denne Betragtning har ført til Optagelsen af § 248. Den gaar ud paa at overføre Reglerne fra § 247, ogsaa Stk. 2, paa andre Tilfælde, hvor en ikke i dette Kapitel omhandlet Forbrydelse er foretaget paa livs- eller helbredsfarlig Maade. Da Reglen blot tjener til at supplere, kommer den ikke til Anvendelse, hvor anden særlig Bestemmelse

er truffet netop for Tilfælde af denne Art. Man har anset det for rettest at sætte Strafarbejde paa Livstid som højeste Straf.

. § .

Paragrafen fastsætter Straf for Undladelse af Handlinger, der ere paabudte af Hensyn til andres Liv og Helbred, medens Undladelsen i sig selv mangler Betingelsen for at kunne gælde som Aarsag i retlig Forstand til de Ulykker, som maatte indtræde. — Af de Tilfælde, som nævnes i Paragrafen, træder Nr. 1 i Stedet for Stl.s § 199, Pkt, 1. Omraadet for Retspligten kan ikke med Nytte og bør derfor ikke udstrækkes for vidt; men den Grænse, Straffeloven drager („uden Fare for Liv eller Helbred") er næppe snæver nok. Det vil ikke ubetinget kunne bebrejdes nogen, i alt Fald ikke retlig, at han lader et økonomisk Velfærdshensyn veje med, se ogsaa n. Stl. § 387. Det andet Tilfælde optager Keglen fra § 199, Pkt. 2, suppleret med det i L. 2. Jan. 1871 § 7 omhandlede Tilfælde. For det tredje Tilfælde har Strandingsloven af 10. April 1895 været Grundlaget. Lignende Paabud kunne dog tænkes at forekomme ved andre af Ulykker ramte end skibbrudne, saaledes brandlidte. Straffen er sat noget ned i Forhold til § 199, men er paa den anden Side i det første Tilfælde ikke, som nu, betinget af, at den i Livsfare stedte omkommer. Sker dette, forhøjes det aal, hvortil Straffen kan stige. Ogsaa uagtsomt Forhold er strafbart, jfr. Udk.s § 39.

§ 250.

Paragrafen ordner Paatalespørgsmaalet og er i alt væsentligt overensstemmende med den gældende Ret. Man har anset det for rettest at give Paatalemyndigheden ret frie Hænder, hvor der er Tale om Overtrædelse af § 243, Stk. 2 og 3, og som Hovedregel at gøre Paatale af Overtrædelser af § 238, Stk. 2 og § 245, Stk. 1 afhængig af den forurettedes Begæring.

23de Kapitel.

Forbrydelser mod Foster.

§ 251

fastsætter Straf for Fosterfordrivelse. Den retstridige Handling er den samme, som omhandles i Stl.s § 193, kun er Beskrivelsen noget ændret. Straffen for Moderen er betydelig nedsat. Straffelovens høje Minimum er sikkert for rigoristisk og tager ikke fornødent Hensyn til de undskyldende Momenter, der kunne foreligge og ikke tilbørlig komme til deres Ret, naar Strafarbejde er laveste Straf. Bestemmelsen i § 244, Stk. 2 er der Føje til at gøre anvendelig her.

Den Trediemand, der gør sig skyldig i Fosterfordrivelse, er der derimod Grund til at gaa strengt til Værks imod. I Forbindelse med denne Paragraf erindres Udk.s § 45, der yderligere skærper Straffen, naar Forbrydelsen drives erhvervsmæssig.

§ 252

har det Tilfælde for Øje, hvor Fosteret gaar til Grunde eller lider betydelig Skade som Følge af en forsætlig Forbrydelse mod Moderen, der er beskyttet ved § 240 jfr. § 5 i. For at denne Paragraf kan komme til Anvendelse, maa den handlende kunne have indset Muligheden af denne Følge for Fosteret jfr. § 42.

§ 253.

Straffelovens Bestemmelser om uforsvarlig Omgang ved Barnefødsel og om Barnefødsel i Dølgsmaal i §§ 194 og 195 kunne ikke bibeholdes som Særregler for den udenfor Ægteskab besvangrede Kvinde; enhver fødende Kvinde bør være ligestillet i Henseende til Ansvar for Undladelse af at sørge for, at den fornødne Hjælp ved Nedkomsten er for Haanden. Fremdeles

bør det Synspunkt, der lægges til Grund, ikke være det, at et uagtsomt Fosterdrab skal rammes, — derved føres man let ind paa uheldige Præsumtioner. Det Synspunkt, der bør anlægges, er det samme, som ligger til Grund for § 247. Der er en særlig Pligt for Moderen og efter Omstændighederne for andre Personer (*i.* Eks. Ægtefællen) til at drage Omsorg for, at hun ikke savner den nødvendige Hjælp ved Nedkomsten, for at der kan skabes de fornødne Betingelser for, at Posteret kommer levende og uskadt til Verden. Undladelse heraf er en for Fosteret faretruende Handling og udgør den her omhandlede Forbrydelse. Forsæt (i samme Forstand som ved § 247, altsaa selvfølgelig ikke Drabsforsæt) maa kræves. I Kraft af dette Synspunkt er det i og for sig ikke en Betingelse for Strafbarheden, at Handlingen forvolder, at Fosteret ikke kommer levende og uskadt til Verden, men af Grunde, som tidligere ere omtalte, er der Grund til at statuere Straffrihed, naar de ulykkelige Følger forebygges af den skyldige, og dernæst til overhovedet at lade hele Forholdet uænset, naar Barnet er reddet, ligegyldigt hvem eller hvad Redningen skyldes. Straffebudet rammer ikke blot Moderen, men ogsaa enhver anden, der har særlig Forsorgspligt, samt den udenforstaaende Tredjemand, der maatte handle for den Forsorgspligtige, hvilket særlig maa udtales jfr. Udk.s § 36. Straffen er under Hensyn til Forholdenes Forskelligartethed sat betydelig lavere end i § 247.

§ 254.

Paragrafen hviler paa samme Synspunkt som § 249. Naar en svanger Kvinde ved sin Nedkomst er saaledes stillet, at den fornødne Hjælp til Fosterets uskadte Kommen til Verden ikke er forhaanden, er Fosteret, som omtalt i Bemærkningerne til forrige Paragraf, i Fare, og Undladen af at afværge denne Fare bør i visse Tilfælde være strafbar, selv om Personen ikke har særlig Forsorgspligt for den svangre Kvinde og saaledes vil falde ind under Bestemmelsen i § 253. Den naturlige Betingelse

for at paalægge ikke-forsorgspligtige at komme til Hjælp for at sikre Nedkomsten er. at den paagældende staar i et vist nærmere Forhold til Kvinden, som kan give Ret og Pligt til Indblanding. Et saadant Forhold er tilstede, naar Kvinden hører til den paagældendes Husstand, og det kan fremdeles med Føje hævdes, at det samme gælder om den Mand, der har besvangret en Kvinde udenfor Ægteskab. I Overensstemmelse hermed er Grænsen draget i § 254. Strafbarhed indtræder dog kun, naar den Fare for Fosteret, som hidrører fra Moderens nødlidende Tilstand, har medført, at Moderen i denne Tilstand har foretaget eller undladt noget, der har haft Barnets Død til Følge. Det maa bevises, at Døden er en Følge af Moderens Handling. Om dette er en forbryderisk Handling eller ej, maa være uden Betydning. Afgørende er, som ovenfor nævnt, den for Fosteret skabte Faretilstand, der ikke afværges. Det er ikke en Forudsætning for Paragrafens Anvendelse, at de paagældende vare bekendt med Moderens Tilstand. Ogsaa det uagtsomme Forhold er strafbart. Dette vil f. Eks. kunne blive af Betydning, naar Personen ikke har været bekendt med Moderens Tilstand, men denne Uvidenhed kan lægges ham til Last.

24de Kapitel.

Forbrydelser mod en Persons Frihed.

§ 255.

Paragrafen, der svarer til Stl.'s § 210, indeholder den almindelige Straffebestemmelse for ulovligt Angreb paa Bestemmelsesfriheden. Den udvider i Forhold til § 210 det strafbares Omraade for det første derved, at ethvert ulovligt Angreb paa Bestemmelsesfriheden er medtaget. Medens § 210 kun straffer det Angreb, der gennemføres ved Anvendelsen af Tvang, medtager Udkastet alle Angreb, saaledes ogsaa Angreb, der iværksættes ved Svig, Misbrug af mangelfuld Sjælstilstand o. s. v. Den i § 210 gennemførte Begrænsning har ikke nogen Støtte i Sagens Natur og fastholdes heller ikke paa andre Omraader, hvor der er Spørgsmaal om Angreb paa Bestemmelsesfriheden i særlige Retninger, saaledes ved Angreb paa Personens Sædelighed eller hans Formuerettigheder. Den ønskelige Begrænsning opnaas ved Paatalereglen i § 251). Dernæst indeholder Udkastet den Udvidelse, at ikke blot den Tvang, hvortil Vold eller Trusel om Vold har været Midlet, er strafbar, men enhver ulovlig Tvang, der gennemføres ved en hvilkensomhelst Trusel, efter Omstændighederne ogsaa en Trusel, der gaar ud paa noget ikke i sig selv retsstridigt, naar blot Retten skønner, at der foreligger et retstridigt Angreb paa Bestemmelsesfriheden. Man har ikke anset det for fornødent i dette Straffebud, hvor Straffen kan gaa ned til den laveste Bøde, at give nærmere detaillerede Bestemmelser om, i hvilke Tilfælde Fremsættelsen af Trusler om noget ikke i sig retstridigt skal være strafbart. Anderledes stiller Udkastet sig, hvor det har med strengere Straffebud at gøre, se saaledes § 300. Paragrafens 1ste Led sigter til den uden Offerets Villie

tagne Magt over dets Handling, det andet Led til den retstridig fremkaldte Villiesbestemmelse. Hvad Fuldbyrdelsen angaar, er man blevet staaende ved Reglen i Stl.s § 210, der kræver, at Handlingen er lykkedes.

§ 256.

1ste Stk. svarer til Stl.s § 211, 1ste Pkt., kun at Beskrivelsen af Forbrydelsen er simplificeret. 2det Stk. medtager af de i Stl.s § 211 ommeldte kvalificerede Tilfælde kun de Tilfælde, hvor Frihedsberøvelsens Varighed og dens Betydning for Offerets Liv, Helbred eller Velfærd kræver en strengere Strafferamme, nemlig Udelukkelse af simpelt Fængsel. I denne Sammenhæng maa § 248 erindres, idet denne Paragraf vil komme til Anvendelse, hvis Faren for Liv eller Helbred har været den handlende bevidst. § 256, Stk. 2 omfatter kun de Tilfælde, hvor slig Fare ikke har været bevidst, medens dog Betingelserne i Udkastets § 42 maa være opfyldte.

De andre i § 211 omtalte mere graverende Tilfælde ere skilte ud, og for dem gives der en særlig Straffebestemmelse i § 257.

§ 257

Ved de i denne Paragraf ommeldte Forhold er det særlige, at Personen er bragt i nogens Vold, idet Øjemedet er at sætte ham i hjælpeløs Tilstand eller bringe ham i Afhængighedsforhold i fremmed Land. Er Personen bragt i nogens Vold, er Forbrydelsen fuldbyrdet, uden Hensyn til om det tilsigtede Øjemed opnaas. Det mest graverende Tilfælde, nemlig at Personen tilsigtes bragt i Trældom, er udhævet og henført under en særlig streng Straffebestemmelse. Herefter er der ikke Grund til at bevare Straffebudene i Frd. 3. Juli 1835.

§ 258.

Medens den gældende Straffelov ikke hjemler Straf for uagtsom Frihedsberøvelse, indfører Udkastet i nær Tilslutning til Be-

stemmeiserne om uagtsomme Legemsbeskadigelsers Strafbarlied Straf for uagtsom Frihedsberøvelse i dennes mere alvorlige Former.

§ 259,

Paatalereglen i denne Paragraf er et med de sædvanlig fulgte Regler bedre stemmende Bud end den i Stl.s § 212 indeholdte Bestemmelse.

25de Kapitel-

Brud paa en Persons Fred, Ærefornærmelser.

Kapitlet handler om Straf for retstridige Krænkelser af Personens Fred. Ikke enhver Fredskrænkelse hør belægges med Straf, om det end var teoretisk forsvarligt at gaa saa vidt. Udkastet er, naar det begrænser de strafbare Fredskrænkelsers Kreds for saa vidt i Overensstemmelse med alle gældende Straffelove, af hvilke ingen f. Eks. yder Beskyttelse mod Løgnen som saadan. I Sammenligning med den gældende danske Straffelov indfører Udkastet imidlertid en ikke ringe Udvidelse af Beskyttelsen.

§ 260

optager i sig Stl.s §§ 220 og 222.

Det første Tilfælde, der omhandles, er Krænkelsen af en Persons Ket til at forbeholde sig alene Kendskab til, hvad Indholdet er af lukkede til ham rettede Meddelelser, saavel som Kendskab til, hvad Indholdet af hans Gemmer er. Straffebudet gaa ud fra, at den, der krænker denne Ket, gør det for at forskaffe sig Kendskab til disse Forhold. At dette har været Hensigten, maa antages, medmindre den Sigtede kan godtgøre, at det ikke forholder sig saaledes. Den foretagne Handling skal være uberettiget. Om den er det eller ej beror paa Domstolenes Skøn, men at de hyppig forekommende Tilfælde, hvor en Person modtager et Brev, der ikke er bestemt til ham, og uden nærmere Undersøgelse bryder det, ikke rammes af Bestemmelsen, selv om Personen ved at se nærmere efter vilde have opdagetFejltagelsen, turde være utvivlsomt efter Affattelsen jfr. § 39.

Det andet Tilfælde har til Hensigt at beskytte den enkeltes Ret til at komme i Be-

siddlse af og forblive uantastet i Besiddelse af Meddelelser, der ere rettede til ham. hvad enten de ere skriftlige eller mundtlige, f. Eks. Telefonmeddelelser. Saaledes vil den i en Forretning ansatte, der fra Arkivet udtager og beholder en Forretningen vedrørende Skrivelse, som han ingen Eet har til, blive strafbar uden Hensyn til, hvad Brug han vil gøre af den. Den fornødne Begrænsning ligger i, at Handlingen skal være uberettiget og derfor maa siges at være en Fredskrænkelse, og i, at Paatalen er privat.

Det sidst omhandlede Tilfælde fastsætter Straf for Krænkelse af Privatlivets Fred ved uberettiget at give offentlige Meddelelser om Privatlivet tilhørende Forhold. Om et vist Forhold henhører under Privatlivet eller ej, maa Domstolene afgøre, og Bedømmelsen heraf vil skifte med do skiftende Tider og Forhold. At de rent personlige og huslige Forhold altid bør beskyttes mod at gives offentlig til Pris, er utvivlsomt. Med Hensyn til andre Forhold som f. Eks. Erhvervs- og Formueforhold vil Spørgsmaalets Afgørelse bero paa mange forskellige Omstændigheder. De nugældende Skattelove vise, at Formueforholdene i Almindelighed maa henregnes til Privatlivets Forhold, saa at en offentlig Omtale af dem i Keglen vil være uberettiget; men et udtrykkeligt eller stiltiende Samtykke vil kunne gøre Omtalen berettiget. Hvad Erhvervsforholdene angaar staar Sagen saaledes, at mange Sider af Erhvervsforholdene vedkomme Offentligheden, hvad Lovgivningen om Haandværks- og Fabriksdrift, Bagerier, Gæstgiverier, Fiskeri, Jagt, Landbrug, Rederivirksomhed, Forhyring, Sønæring, Livsforsikringsvirksomhed o. s. v. o.s. v. viser. Offentlige Meddelelser om saadanne Forhold ere naturligvis ikke i Strid med Paragrafen, der kun rammer de Tilfælde, hvor det er de private Sider af Erhvervsvirksomheden, der berøres. Som ovenfor sagt vil ikke blot Lovgivningsbestemmelserne vise Vej, men ogsaa den til enhver Tid herskende offentlige Opinion vil nødvendigvis faa Indflydelse paa, hvad der bør beskærmes som henhørende til Privatlivets

Fred, og Domstolene ville i disse Tilfælde som i saa mange andre blive de Organer, hvorigennem den offentlige Mening faar sit Udtryk.

Slutningsbestemmelsen giver kun Plads for Bestemmelser i Særlovgivningen angaaende Forhold, som ikke ere optagne i Udkastet. I nyere Love om Fotografers Eneret findes ofte saadanne Bestemmelser.

§ 261

fastsætter Straf for nogle Tilfælde, hvor Privatlivets Fred krænkes paa særlig graverende Maade.

Den første Bestemmelse har saadanne Tilfælde for Øje, hvor den enkelte forfølges paa en saadan Maade, at det er hans Adgang til lovligt Erhverv eller hans Ret til i sit Privatliv at føre en uforstyrret Tilværelse, hans private Arbejdsfred og Levefred, der angribes, saaledes hvor den offentlige Meddelelse vil kunne bevirke, at Personen intet Arbejde kan faa, eller at der lægges ham Hindringer i Vejen for at faa Husly eller andre Livsfornødenheder. Meddelelsen skal være uberettiget for at kunne paadrage Straf. Om den er det eller ej, maa det, ligesom ved de i § 260 ommeldte Forhold, være Domstolenes Sag at afgøre, da dens Berettigelse eller Mangel paa Berettigelse ganske vil afhænge af de konkrete Omstændigheder.

Hvad der gør det andet Tilfælde graverende er Brugen af falsk eller Misbrugen af ægte skriftlig eller trykt Udtalelse, naar det sker for at skade eller forulempe. Den personlige Krænkelse kan her være indgribende, da ideelle eller moralske Interesser af betydelig Værd, f. Eks. i Familieforhold, kunne blive paavirkede. Det forudsættes, at den reale Betingelse for Dokumentfalsk, at Dokumentet benyttes for at skuffe i Retsforhold, ikke er tilstede; foreligger Dokumentfalsk, vil Bestemmelserne i Kapitel 36 komme til Anvendelse, ligesom ogsaa bestemt Forbehold er taget i Paragrafen med Hensyn til Straffebestemmelserne i Kapitel 19. Et Omraade, hvor Bestemmelsen vil blive af stor praktisk Betydning, er ved Bekæmpelsen af den om

sig gribende Forulempen ved Anvendelse af aabne Brevkort, ikke mindst de anonyme.

§ 262

rammer Krænkelse af Husfreden. Handlingens Beskrivelse er noget udførligere end i Stl.s §221, men er i alt væsentlig overensstemmende med denne Paragraf. 2det Stk. fastsætter forhøjet Straf, dels naar Handlingen har foraarsaget særlig generende Forstyrrelse, dels hvor den har vakt begrundet Frygt for Anvendelse af Vold.

§ 263

giver en hidtil savnet Bestemmelse om Forulempelse, der ikke er forbundet med Krænkelse af Husfreden. Man har hidtil benyttet den Fremgangsmaade at give vedkommende et Tilhold og straffe for Overtrædelse heraf; men rent bortset fra Omtvisteligheden af et saadant Tilholds Berettigelse, er det naturligere at give en paa slige Forhold direkte sigtende Bestemmelse. Naar forudgaaende Advarsel fra Politiet gøres til Betingelse for at anvende Bestemmelsen, maa det selvfølgelig være en Advarsel i behørig formel Form.

§ 264.

Straf for Trusler som saadanne er, udenfor særlige Forhold, ikke hidtil kendt i vor Ret. Der synes dog ingen Tvivl at burde være om, at alvorlige og som alvorlige opfattede Trusler ere egnede til at belægges med Straf; se ogsaa norsk Stl. § 227. Hvor Grænsen skal drages, er til Dels en Skønssag. Man har efter Udkastets Straffesystem anset det for det naturligste at betinge Strafbarheden af, om den Handling, som den paagældende truer med at begaa, falder ind under et Straffebud, der i det mindste hjemler Straf af Arbejdsfængsel.

§ 265.

De i Paragrafen omhandlede Forhold maa ogsaa ses under Synspunktet, Fredsforstyrrelse. Bestemmelserne ere overensstemmende med §§ 3.15, 316 og 318 i Lov om Rettens Pleje, kun er Maksimum for-

højet, for at det kan komme til at svare til Udkastets Straffesatser i det hele.

§ 266.

Paragrafen træder i Stedet for Straffebestemmelserne i Prd. 6. April 1842 §§ 8—10. Don hviler paa den Forudsætning, at den i Forordningens § 1 indeholdte Ordning ændres i Overensstemmelse med Reglerne i Kap. 45 i Lov om Rettens Pleje, til hvis § 490 denne Bestemmelse slutter sig. Ikke blot en Dom, men ogsaa en Fogedkendelse kan danne Grundlaget for Paalæget, se saaledes Lov om Rettens Pleje § 600 jfr. § 486. Hvad der gælder om Dom gælder ogsaa om Forlig.

§§ 267—270.

Indenfor Ærefornærmelserne gennemfører Udkastet en absolut Sondring mellem de ærefornærmende Sigtelser og de blotte ingen Sigtelse indeholdende Ringeagtsytringer, dog at Sigtelser, der ikke komme i Betragtning som saadanne men kun som Ringeagtsytringer behandles sammen med disse. § 267 indeholder den almindelige Straffebestemmelse for Sigtelser og slutter sig i Affattelsen nær op til Stl.s §§ 215 og 217. Udkastet forandrer ikke den bestaaende Retstilstand paa dette Omraade, i hvilken Sammenhæng skal fremhæves, dels at Sigtelser fremsat under 4 Øjne i Fremtiden som hidtil ville være strafbare, dels at „Udbredelse" af Sigtelser stadig vil være at forstaa paa den i vor Retsanvendelse hidtil godkendte Maade. 2det Stk. fastsætter kvalificeret Straf, naar Sigtelsen er fremsat offentligt, jfr. § 5 e; Minimum er højere end i Stl.s § 216, medens Maksimum er lavere. Herved skal imidlertid Opmærksomheden henledes paa de strengere Straffebestemmelser i §§ 269 og 271.

§ 268 angiver de Tilfælde, hvor Straf efter § 267 er udelukket. Det gælder, naar der er ført Bevis for Sigtelsens Sandhed, naar Personen har været pligtig til at udtale sig f. Eks. som Vidne eller i Medfør af Udkastets §§ 149 eller 200, eller naar han har handlet til berettiget Varetagelse af eget eller andres Tarv. Om hans Handlemaade har været berettiget,

maa det overlades til Domstolene at afgøre. Som et Fortolkningsmoment skal henvises til Udkastets § 199. I alle disse Tilfælde vil der derimod kunne blive Spørgsmaal om Straf efter § 270, hvis Formen, hvori eller Maaden, hvorpaa Sigtelsen er fremsat, eller af anden Grund, i sig er ærekrænkende. Udkastet opretholder den uindskrænkede Adgang til at føre Sandhedsbevis, som den gældende Eet hjemler. Kun en ikke Indtil kendt Indskrænkning er optaget, nemlig naar den beskyldte ved endelig Dom i Ind- eller Udland er frifundet for en strafbar Handling, for hvilken han beskyldes. Ved Udland tænkes kun paa Stater, hvis Domstole kunne afsige folkeretlig gyldige Domme, se Udkastets § 44. Grunden til, at denne Begrænsning er optaget, er, at det skønnes at være uheldigt, at maaske forlængst ved retskraftig Dom afgjorte Sager paa denne Maade skulle kunne rippes op paany. Hertil slutter sig endnu det Tilfælde, hvor den fornærmede ikke har sagsøgt til at lide Straf efter § 267, o: for Sigtelsen som saadan, men kun for Formens Utilbørlighed efter § 270, hvad han efter Udkastet er berettiget til. Denne Adgang til at indskrænke Søgsmaalsgenstanden er ikke kendt før i vor Ret, hvorimod den n. Stl. hjemler den i § 249 Nr. 4. Man har ment at burde optage denne Bestemmelse. Den fornærmedes Fyldestgørelse for det „utilbørlige" bliver saare ringe, naar det samtidig i Dommen udtales, at Sandhedsbevis er ført. Udelukker han Sandhedsbeviset, og søger han kun Straf efter § 270, vil han vel lade den offentlige Mening i Uvished, og hans Fyldestgørelse vil derved af sig selv formindskes. Men det synes rimeligt at lade ham selv vælge, om han vil løbe Risikoen ved at tilstede Forsøg paa Sandhedsbevis og, hvis dette mislykkes, opnaa fyldigere Oprejsning, eller udelukke den og lade sig nøje med den ringere Oprejsning. Derfor taler endvidere Konsekvensen af Keglen om de offentlige Meddelelser om personlige og huslige Forhold. Disse kunne let tillige indeholde ærefornærmende Sigtelser. Men ved at indskrænke sin Paa-

tale til Straf efter de derom handlende Bestemmelser, udelukker han — som det vist er almindelig erkendt — Sandhedsbevis i det hele og har altsaa netop det ovenfor omtalte Valg. Sætningen er i det hele en naturlig Følge af, at Paatalen er privat, og at det saaledes ogsaa beror paa den fornærmede, hvad og hvor meget han vil have inddraget under sit Søgsmaal. Men er det kun "Utilbørligheden", at Sagen drejer sig om, er det ligesom ved Ringeagtsytringer en given Ting, at der ingen Plads er for noget Sandhedsbevis.

§ 269

fastsætter forhøjet Straf for den egentlige Bagvadskelse, d. v. s. Fremsættelse af Sigtelse mod bedre Vidende.

§ 270

indeholder Straffebud for de blotte Ringeagtsytringer og de Sigtelser, der kun kunne komme i Betragtning som Ringeagtsytringer. Paragrafen er affattet i nøje Tilslutning til Stl.s § 217, kun er Strafferammens Maksimum noget lavere af Hensyn til det Forhold, der bør være mellem Strafferammen i denne Paragraf og i § 267.

§ 271

indeholder en ikke ubetydelig Skærpelse af Straffen for det egentlige Smædeskriveri, naar dette udarter til Forfølgelse eller drives professionelt, saa at Æreskænderen kan siges at have for Vane at fremsætte Ærefornærmelser. For offentlig Fremsættelse af Ærefornærmelser af den i § 267 omhandlede Art under disse Omstændigheder gøres Straf af Fængsel obligatorisk. Det er en Selvfølge, at den krænkede, der anlægger Sagen, maa fremskaffe og forelægge Domstolene de fornødne Data til Oplysning om, at Betingelserne for at anvende denne Paragraf ere tilstede.

§ 272

gør det i § 243 ved Legemsangreb hjemlede Retorsionssynspunkt gældende ved de i dette Kapitel omhandlede Lovovertrædelser, hvilket faktisk ikke vil blive af

nogen Betydning, for saa vidt angaar de i §§ 265 og 266 omhandlede Forhold. For saa vidt det Straffebud, som Handlingen falder ind under, ikke aabner Adgang til overhovedet at idømme højere Straf end simpelt Fængsel, kan Straffen bortfalde eller nedsættes. I andre Tilfælde kan Straffen ikke overstige simpelt Fængsel.

§ 273

indeholder det fornødne Supplement til Udkastets § 75. Sidstnævnte Paragraf ordner Forholdet, naar Handlingen er forøvet mod en Person, der senere dør; nærværende Bestemmelse har de Tilfælde for Øje, hvor Lovovertrædelsen rettes mod en afdød, og gør udtrykkelig et saadant Forhold strafbart.

§ 274

ordner Paatalereglerne. Der hjemles offentlig Paatale, naar Straffen kan overstige simpelt Fængsel, og den forurettede kan begære offentlig Paatale i de nærmere angivne Tilfælde. Disse Bestemmelser ville utvivlsomt være et kraftigt Vaaben i Kampen mod Æreskænderiet og Fredskrænkelser i det Hele.

2det Stk. er i Overensstemmelse med § 319 i Lov om Rettens Pleje.

Stk. 3 slutter sig til § 273 og stemmer med § 75.

Kredsen af Ejendomsforbrydelser behandler Udkastet i Kapitlerne 26—32, saaledes at Bestemmelserne om Tyveri samt Eapseri gives først; derefter følger Underslæb med de Underafdelinger, der slutte sig dertil, Bedrageri, Røveri og Afpresning, Hæleri, Besvigelse af Fordringshavere og endelig andre strafbare Formueindgreb. Kommissionen har bestræbt sig for at gøre Bestemmelserne om de forskellige Forbrydelseskategorier saa indbyrdes lige i Henseende til de almindelige Strafferammer til strafforhøjende og strafnedsættende Omstændigheders Indflydelse, som Forbrydelsernes Art og Farlighed tilstede, ligesom man har tilstræbt at simplificere Bestemmelserne saa meget som muligt, i hvilken Henseende her skal mindes om Bestemmelserne i Udkastets §§ 45 og 47, der befri den specielle Del for at komme ind paa at træffe særlige Bestemmelser for den erhvervsmæssig drevne Ejendomsforbrydelse og om de Tilfælde, hvor særlige Omstændigheder bevirke, at Handlingen maa bedømmes efter en fra den normale afvigende Maalestok, samt om Bestemmelsen i udkastets § 248, der fastsætter kvalificeret Straf bl. a. for Ejendomsforbrydelser, der, uden at det ligger i Forbrydelsens Begreb, true en andens Liv eller Helbred.

26de Kapitel.

Tyveri og Rapseri.

§ 275

giver Begrebsbestemmelsen af Tyveri. Den gældende Straffelov indeholder ingen Definition, men det er, navnlig naar Loven om Rettens Pleje træder i Virksomhed, nødvendigt eller i alt Fald ønskeligt at have faste og sikre Begrebsbestemmelser for de forskellige Forbrydelser, for saa vidt Nævninger skulle deltage i Paadømmelsen. Den her optagne Definition af Tyveriforbrydelsen er i Overensstemmelse med det Begreb, hvorpaa den gældende Straffelov ifølge Teori og Praksis antages at hvile. Definitionen fastslaar, at der udkræves en Formueforrykkelse, hvilket er udtrykt ved, at Borttageisen skal ske for at skaffe sig eller andre Vinding; Tilegnelseshensigt er altsaa ikke nok. Naar Udkastet kræver Vindingshensigt, er det i Overensstemmelse med de nyere Love og Udkast, se norsk Stl. § 257, sveitsisk Udk. (1908) § 83 og østrigsk Udk. § 335; alene det tyske Udkast fordrer kun Tilegnelseshensigt i Tilslutning til den gældende tyske Straffelov, se tysk Udk. § 269. Den valgte Definition kan formentlig ikke give Anledning til nogen berettiget Tvivl. Den overflødiggør Begrebet Ran, der derfor ikke er bevaret. Der kan ikke være Tvivl om, at den, der paa den i Paragrafen angivne Maade borttager en Ting, der kun delvis tilhører ham, gør sig skyldig i Tyveri. Med Hensyn til at det af Definitionen fremgaar, at det kun er Løsøre, der kan være Genstand for Tyveri, erindres Udkastets § 5 j, der giver Bestemmelse om, hvad der indbefattes under Ting, hvorefter ogsaa Borttagelse af fremstillet eller opbevaret

Kraft kan blive Tyveri. Tyveriet er fuldbyrdet ved Borttageisen i den i Paragrafen angivne Hensigt. Denne Fastsættelse af Fuldbyrdelsestidspunktet vil genfindes ved de i de følgende Kapitler omhandlede Ejendomsforbrydelser; kun i Kapitel 32 angaaende Vold paa Gods indtræder Fuldbyrdelsen først, naar det har vist sig, at Voldshandlingen har virket, hvilket er i Overensstemmelse med de om Vold paa Person gældende Regler,

§ 276.

Straffen for Tyveri er i Almindelighed Arbejdsfængsel, altsaa fra 14 Dage til 3 Aar. Man har ikke fundet Anledning til at graduere Straffen ved Fremhævelse af formildende eller skærpende Omstændigheder med dertil hørende særlige Strafferammer. Domstolene maa foretage Udmaalingen under Hensyntagen til de i almindelig Del givne Anvisninger.

Med Hensyn til Straffens Fastsættelse i Gentagelsestilfælde skal først bemærkes, at Udkastet har forladt den gældende Straffelovs Specialisering paa dette Omraade og har tillagt alle egentlige Vindingsforbrydelser, der omhandles i Kapitlerne 26—30, samt en i Vindingsøjemed foretagen Falskforbrydelse Gentagelsesvirkning indenfor Vindingsforbrydelsernes Kreds. Medens man har anset det for rigtigt at hjemle et lavt Minimum for første Gang begaaet Forbrydelse, bør det udelukkes, at der idømmes en ganske kortvarig Straf, hvis Personen paany forbryder sig inden Forløbet af 5 Aar, se U dkastets § 44, og man har ud fra denne Betragtning sat Minimum til 3 Maaneder, hvorimod der snarere kan rejses den Indvending, at Straffen er for kortvarig, end at den er for langvarig. Herved maa imidlertid tages i Betragtning, at ogsaa de særlig mildt behandlede Forhold, jfr. saaledes §§ 279, 283, 294 og 305, saa vel som Forsøg og Meddelagtighed virke med til, at Betingelserne for Gentagelsesstrafs Idømmelse indtræde. At denne Tidslængde er valgt, staar for øvrigt i Forbindelse med, at det er det Minimum af Arbejdsfængsel, der skal udstaas i en under Statens Styre staa-

ende Anstalt. Er Personen mindst to Gange dømt efter en Bestemmelse i Kapitlerne 26—30 eller som Falskforbryder, og skal han nu paany dømmes, er Minimum Strafarbejde 1 Aar. Der kræves i disse Tilfælde en kraftig Indgriben baade i Henseende til Tidslængde og Strafart. Ved Siden af disse Bestemmelser, der ere de fundamentale Straffebestemmelser indenfor Vindingsforbrydelserne, maa Reglerne i Udkastets §§ 45 og 56 tages i Betragtning.

§§ 277 og 278.

Indenfor Tyveriforbrydelserne er der Grund til at udsondre visse Grupper af Tyverier, fordi det er af væsentlig Betydning for Samfundet at reagere særlig kraftig overfor disse. Paragrafen opstiller 5 Grupper af Tilfælde, hvor Tyveriet betegnes som groft og straffes strængere. Da det er uundgaaeligt, at Grænsen mellem det ikke-kvalificerede Tyveri og det grove Tyveri i mange Tilfælde vil være flydende, og da der ogsaa ved det grove Tyveri vil kunne foreligge saadanne formildende Omstændigheder, at det ikke kan siges at staa i et skarpt og klart Modsætningsforhold til det simple Tyveri, foreslaar Udkastet en i Forhold til den gældende Straffelov meget betydelig Nedsættelse af Straffens Minimum, nemlig fra Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder til Arbejdsfængsel i 3 Maaneder, hvilken Nedsættelse desuden medfører, at betinget Dom vil kunne fældes, hvad der ikke er Tilfældet efter den gældende Ret. Først naar der foreligger gentagen Ejendomsforbrydelse paabydes der større Strenghed, idet Minimum da er Strafarbejde enten i 1 Aar eller 2 Aar, eftersom det er 2den eller 3die Domfældelse.

Ved Udsondringen af Tyverier, der henføres under Begrebet groft Tyveri, har Udkastet i det væsentlige fulgt Stl. § 229 med de Ændringer og Tilføjelser, som i Tidernes Løb have vist sig ønskelige.

Først henvises til den i Udkastets § 160 indeholdte Bestemmelse om Tyveri af Ting, der høre til en Kirke (§ 229 Nr. 2). I Nr. 1 almindeliggøres det i § 229, Nr. 1 ommeldte Tilfælde. Grunden til at an-

vende strengere Straf i disse Tilfælde eiden, at de der omhandlede Genstande ikke kunne værnes paa betryggende Maade. Der nævnes en Række Tilfælde, paa hvilke dette Synspunkt passer, men Opregningen er ikke udtømmende. Kan Hovedsynspunktet anlægges, er Bestemmelsen anvendelig, selv om det foreliggende konkrete Tilfælde ikke er særlig nævnt. Nr. 2 svarer til § 229, Nr. 3. Der er Grund til særlig Beskyttelse her, fordi Publikum er nødsaget til at benytte dette Forsendelsesmiddel, som Staten selv giver Anvisning paa at bruge. I Nr. 3 og Nr. 4 (§ 229, Nr. 4 i omredigeret og udvidet Stand) er Betragtningen den, at det er en særlig god Beskyttelse, der gøres Brud paa. I Nr. 3 er „Jernbanevogn" medtaget, idet det er fundet naturligt ved en saadan Regel at beskytte Forsendelse med Jernbane. Med Hensyn til „lukket Gaard eller lignende Sted" er det i Modsætning til § 229 ikke foreskrevet, at den skal høre til et Hus; indhegnede Arbejdspladser ere saaledes inddragne under den mere effektive Beskyttelse. Der er indføjet „anbragt" foran „Aabning" for at tydeliggøre, at Aabninger, der skyldes Tidens Brøst eller lignende, ikke omfattes af Bestemmelsen. Den i det sidste Tilfælde indførte Ændring trænger ikke til nærmere Omtale udover, at man ikke har ment at burde blive staaende ved „ved Nattetid." Den tidlige Butikslukning bar medført, at Tyverier af den ommeldte Beskaffenhed hyppig blive begaaede allerede mellem 6 og 7 om Eftermiddagen i Sommertiden. Nr. 4 medinddrager aflaasede Gemmer som Skabe, Kister, Skuffer o. desl. Forsvarligheden og Formaalstjenligheden (f. Eks. ligeoverfor Pengeskabstyverierne) af denne Udvidelse vil formentlig ikke kunne bestrides. Den indenfor Tyvebanderne stedfundne Udvikling nødvendiggør den i Nr. 5 foreslaaede Udvidelse af § 229, Nr. 5. Baade Forsvar, Angreb og Trusel, der tænkes gennemført ved Hjælp af de angivne Midler, bør paa Grund af den dermed forbundne Fare belægges med skærpet Straf. Naar Udtrykket „farligt Middel" er benyttet, er derved ikke blot

tænkt paa Sprængstoffer og desl., men ogsaa paa Bedøvelsesmidler, der formentlig med Rette kunne betegnes som farlige for Offeret.

§ 279.

Visse Tilegnelser, der vel have en ydre Lighed med Tyveri, bør dog i Overensstemmelse med den gældende Bet (Stl. § 235) holdes udenfor Begrebet, fordi der ikke med Handlingen er forbundet de Bevæggrunde, der i det almindelige Omdømme gør Tyveriet til den særlig foragtelige Forbrydelse, som den er. De gjorte Ændringer i § 235 tjene alle til fuldkommen Gennemførelse af Tanken i dette Bud. § 279 udsondrer disse Tilfælde under Betegnelsen Rapseri, der straffes langt mildere end Tyveri. De Genstande, der borttages, skulle være af ringe Værdi, hvilket gælder, hvad enten det er Nærings- eller Nydelsesmidler eller andre Ting. Man har anset det for rettest at overlade Skønnet herover til Domstolene; en positiv Fastsætten af, hvad der skal betragtes som ringe Værdi, hvad ikke, vil altid blive mangelfuld og i mange Tilfælde uretfærdig. Den ringe Værdi er kun den fjernere Baggrund, hvorpaa Handlingen maa ses, men er ikke det afgørende for Bedømmelsen. Dertil maa slutte sig andre Omstændigheder, der netop skulle karakterisere Handlingen som noget fra Tyveri væsensforskelligt, og i denne Henseende vil det navnlig være af Betydning, at Tingen er taget for at forbruges eller anvendes med det samme eller for at overlades vederlagsfrit til andre til øjeblikkeligt Forbrug. Det særegne ved Handlingen vil forsvinde, hvis den, der tilegner sig den, vil gemme den for at have den ved Haanden, naar han senere maatte faa Brug for den, eller for at indlemme den i en Samling eller drive Handel med den. Derfor kræver Paragrafen ogsaa, at de tilvejebragte Oplysninger gøre det antageligt, at øjeblikkeligt Forbrug har været Hensigten, i hvilken Henseende det maa tillægges Betydning, om Personen har handlet ifølge øjeblikkelig Tilskyndelse eller ifølge forud lagt Plan. Naar de for Rapseri karakteristiske Momenter ere tilstede, bør Hand-

lingen behandles som Rapseri, selv om Handlingen som Tyveri betragtet vilde falde ind under § 277. Dels er Handlingen virkelig en anden, dels vilde der fremkomme et ganske uforholdsmæssigt Spring, om en saadan Handling skulde straffes efter § 278. At den som farligere bør straffes strengere er utvivlsomt, og Paragrafen fastsætter ogsaa en højere Strafferamme for disse Tilfælde, der i Strafbarhed sættes lige med de Tilfælde, hvor Personen har rapset hyppigt, eller hvor han tidligere er dømt paa den i § 276, 2det Stykke, angivne Maade, d. v. s. for tidligere begaaet Vindingsforbrydelse m. m.

§ 280

indeholder Paataleregel vedrørende de i Kapitlet omhandlede Forbrydelser. Tyveri, forøvet mod nogen af den skyldiges nærmeste, og Rapseri paatales kun efter den forurettedes Begæring, dog at det Offentlige uafhængig af Begæring kan paatale, naar almene Hensyn kræve det, hvilket f. Eks. altid vil være Tilfældet, naar man har med en Erhvervsforbryder eller en jævnlig tilbagevendende Forbryder at gøre.

27de Kapitel.

Underslæb, Tilegnelse af Hittegods, Utroskab.

Medens Straffeloven i sit 26de Kapitel under Fællesbetegnelsen Bedrageri, samler Straffebestemmelser om en ßsekke uensartede Forhold, har Udkastet, — i Overensstemmelse med alle fremmede Love — foretaget en Sondring mellem disse Forbrydelser efter deres særegne Beskaffenhed. Nærværende Kapitel omfatter alle ensidige Vindingsforbrydelser, der ikke falde ind under Tyveri, Røveri eller Hæleri, d. v. s. alle ensidige Vindingsforbrydelser, der realiseres uden Krænkelse af noget Varetægtsforhold. Hovedgruppen af Tilfældene vil falde ind under den Kategori, som Udkastet betegner som Underslæb; desuden hører herhen Tilegnelse af Hittegods og Utroskab.

§ 281.

Paragrafen giver først en Definition af Forbrydelsen, Underslæb, der bestaar i Tilegnelse i Vindingshensigt af en den paagældende ikke tilhørende Ting,som han har i sit Værge. I Klasse med Underslæb stilles dernæst 4 Tilfælde, hvor Forbrydelsen ikke falder ind under det strengt afgrænsede Underslæbsbegreb. Dette gælder for det første i det under a) omhandlede Tilfælde, hvor Personen unddrager en anden en ham selv tilhørende Ting og derved tilvender sig den Trediemand tilkommende Brugsværdi af Tingen, samt hvor han foretager en Handling, der gaar ud paa at frigøre sig for en andens lovlige Krav paa at faa en individuel Ting udleveret til Eje. Om det er en tinglig eller obligatorisk Eet til Tingen, der krænkes ved Unddragelsen, er for den strafferetlige Afgørelse uden Betydning, og Bestemmelsen er affattet saaledes, at begge Tilfælde rammes. Dernæst fremhæves det Tilfælde, at en Person

modtager og beholder Vederlag for en Ydelse, som han nu unddrager sig. Her bestaar Forbrydelsen i at unddrage sig en Formueforpligtelse, medens den i det under c) nævnte Tilfælde bestaar i at paadrage en anden en Ydelsespligt, alt ved ensidige Handlinger. Endelig straffes Tilegnelse af fast Ejendom og visse retstridige Dispositioner over fast Ejendom paa samme Maade som Underslæb.

§§ 282 og 283.

Med Hensyn til disse Bestemmelser skal henvises til Omtalen af de tilsvarende Paragrafer i det foregaaende Kapitel.

§ 284

tager Sigte paa Tilfælde, hvor Betingelserne for at straffe efter § 281 eller mulig efter § 290, hvis der foreligger Svig, ikke ere eller ikke kunne godtgøres at være til Stede, men hvor det under alle Omstændigheder kan siges Personen paa, at han har lagt sin Medkontrahent Hindringer i Vejen for at komme til sin Eet ved paa den i Paragrafen angivne Maade at vanskeliggøre Retsforfølgning mod sig, hvorved sigtes til Vanskeliggørelse af Retsforfølgningsskridt af enhver Art. I Modsætning til Sølovens § 299, der omhandler et tilsvarende Forhold, opstilles der ikke i Udkastet nogen Formodning for, at Personen har haft til Hensigt at beholde Vederlaget. Hans Benægtelse heraf maa modbevises, hvis den strengere Bestemmelse i § 281 skal komme til Anvendelse. Paragrafen kommer til Anvendelse, naar det Faktum foreligger, at Retsforfølgning er vanskeliggjort paa Grund af det i Paragrafen nærmere angivne Forhold, uden at der kan fordres noget særligt Bevis for, at Forstikkelsen m. v. er foretaget i den Hensigt. Foreligger der derimod særlige Grunde, der tale for, at Forstikkelsen ikke staar i nogen Forbindelse med Unddragelsen, vil Forholdet højst kunne tilregnes som uagtsomt og saaledes være straffrit.

§§ 285 og 286.

Tilegnelse af Hittegods hører under Underslæb, saaledes som dette Begreb er define-

ret i § 281. Da det imidlertid i det almindelige Omdømme vil blive betragtet som, og som Regel ogsaa vil være en ringere Forbrydelse end Underslæb, er det udsondret herfra og belagt med mildere Straf. § 286 hører i og for sig ikke herhen, men af praktiske Grunde er Bestemmelsen optaget her, hvor man naturlig vil vente at finde den. Med Hensyn til Forbeholdet i Slutningen af Paragrafen skal henvises til Forordning 26. Marts 1842, Lov 22. December 1876 og Lov 10. April 1895, se ogsaa Lov 16. April 1880.

§ 287

straffer Utroskab. Efter den Definition, der gives af Begrebet, falder ikke blot ensidige utro Handlinger ind under Paragrafen men ogsaa saadanne Tilfælde, hvor en Handling fra Offerets Side er et Led i Utroskabens Realisation, og hvor der saaledes kommer til at foreligge et Bedrageri. Systematiske Hensyn maa imidlertid vige for det praktiske Krav paa, at der gives en Fællesbestemmelse om alle disse Forhold, hvilket har saa meget mindre Betænkelighed, som Strafferammerne ere de samme. Paragrafen har nærmest de Tilfælde for Øje, hvor den handlende kan optræde paa andres Vegne med forpligtende Virkning for disse, saaledes Direktører i Aktieselskaber, Befuldmægtigede o. s. v., men vil som sagt ogsaa være anvendelig i Tilfælde, hvor Bestyreren ved Svig i Vindingshensigt formaar sin Klient til at fatte en for Klienten tabvoldende Beslutning. Indeholder Handlingen et Brud paa særlige Pligter mod det Offentlige, kommer § 188 til Anvendelse.

§ 288.

Medens § 287 kun vedrører de Tilfælde, hvor Personen handler mod sin Klients Tarv i Vindingshensigt, rammer § 288 den Fuldmægtig, der ved grov Pligtforsømmelse paafører sin Klient Tab uden saadan Hensigt. Da det er en Betingelse for Paragrafens Anvendelse, at Handlingen skal have medført Tab, er det en naturlig Konsekvens heraf, at Straf bortfalder, naar

Tabet erstattes, før der gaar endelig Dom i Sagen.

2det Stk. rammer Modtagelse og Ydelse af den saakaldte Returkommission. Forbrydelsen bestaar i at kræve eller modtage en Fordel for sig eller andre under Varetagelsen af en andens Tarv, naar det enten var fastsat, at saadan Fordel ikke maatte indvindes, eller naar Fuldmægtigen maatte indse, at hans Klient gik ud fra, at der ikke var Tale om særlig Fordel af denne Art for Fuldmægtigen, hvilket f. Eks. maa antages at være Tilfældet, naar det er noget usædvanligt, at slig Fordel opnaas ved Afslutning af Forretninger af den Beskaffenhed, som der i det konkrete Tilfælde er Spørgsmaal om, Det er ikke gørligt i Loven at præcisere Betingelserne nærmere end sket; men det er ogsaa Forhold, som rolig kan overlades til Domstolenes Skøn, saa meget mere som Afgørelsen her jævnlig vil blive paavirket af, hvorledes den almindelige Opinion indenfor de Kredse, der kunne have en begrundet Mening om Forholdene, ser paa dem, og det netop er en af Domstolenes Opgaver indenfor Lovens Rammer at være Organ for og ved sine Afgørelser give Udtryk for Samfundsopfattelsen. Den, der yder eller tilbyder Fordelen, belægges med samme Straf som den, der kræver eller modtager den. Ærlighed i Forretningsforholdene kræver en saadan Bestemmelse. Det er en Forudsætning for dette Straffebud, at Mandanten ikke lider noget Tab ved Handlingen. Gaar Tabsforvoldelse ind som Led i Handlingen, vil den strengere § 287 blive anvendelig.

§ 289.

Paatalereglen i denne Paragraf er i Overensstemmelse med Reglerne i § 280.

Man har ikke ment at burde optage i Udkastet en til Straffelovens § 254 svarende Regel. Denne Bestemmelse, der er en Særegenhed for dansk Ret, hviler ikke paa Hensyn, der kunne søge deres Berettigelse i de særlige Forholds Natur. Om man end ikke fuldt ud kan anerkende den Anke, der hyppig er rettet mod Be-

stemmelsen, at det er en Klasselovregel, da den navnlig efter den Fortolkning af den, som er fastslaaet i Praksis angaaende Betydningen af Frafald af Erstatning, i vidt Omfang er kommet de ubemidlede tilgode, maa man dog anse det for forkasteligt at opretholde denne Bestemmelse. Den savner nemlig efter Kommissionens Skøn moralsk Berettigelse og medfører i sin Anvendelse uheldige og depraverende Virkninger. Dels kan det forvirre Begreberne, at der eksisterer en lovhjemlet Adgang til at købe sig fri for Straf for en alvorlig Forbrydelse, der vilde være strafbar efter § 281 eller 287, dels giver en saadan Bestemmelse ublu Krav, der stilles til Forbryderens Slægt og Venner, en saadan Afstivning, at det hyppigt vil være vanskeligt at undlade at opfylde disse Krav.

28de Kapitel.

Bedrageri.

§ 290.

Paragrafen giver en almindelig Begrebsbestemmelse af Bedrageri. Definitionen fremtræder, ikke mindst under Hensyn til, at Bestemmelsen mulig skal anvendes under Nævningeproces, ret fyldig. Hvad det kommer an paa er, at en Person, i Vindingshensigt retstridig ved Svig bestemmer en anden til at foretage en Handling, der er egnet til at paaføre denne anden Formuetab. Det er navnlig Spørgsmaalet om, hvornaar Svig er retstridig, som Udkastet ved Definitionen søger at bestemme nærmere. Givet er det, at ikke enhver Modifikation af Sandheden er retstridig. Om den overskrider den retmæssige Grænse, maa komme an paa, om Lovgivningen indeholder særlige Udtalelser af Betydning for det konkrete Tilfælde, samt paa de Krav, som der i Handel og Vandel i Almindelighed eller i de særegne Forhold, hvorom der er Tale, stilles til Sandfærdigheden af de Anbringender, der fremsættes. Har Personen overtraadt en i disse Forhold grundet Sandhedspligt, foreligger der retstridig Svig fra hans Side, hvad enten Usandheden har givet sig positivt Udslag i Fremførelse af usandfærdige Anbringender eller negativt Udslag i Fortielse af Omstændigheder, som det var Pligt at anføre. Udkastet har ved at fremhæve, hvad Foregivenderne skal være i Strid med, givet den fornødne Rettesnor for Bedømmelsen, der formentlig ogsaa ved Anvendelsen vil vise sig fyldestgørende. Ikke blot de Tilfælde, hvor Offeret bestemmes som Følge af usandfærdige Foregivender, falder ind under Paragrafen,

men ogsaa Misbrug af en Persons unge Alder eller mangelfulde Sjælstilstand, hvilket foreligger ikke blot, naar det — selv ved usandfærdige Foregivender, der, fremførte overfor normale Personer, ikke vilde være retstridige —, paa Grund af saadan Mangel lykkes at bilde Personen noget ind, der bevirker, at han bestemmes, men ogsaa naar blot Personens mangelfulde Modstandsevne udnyttes saaledes, at han uden Anvendelse af usandfærdige Anbringender bringes til at bestemme sig. De i det foregaaende ommeldte Handlinger falde ind under Bedrageribegrebet, hvad enten de benyttes til at fremkalde en Vildfarelse eller kun til at bestyrke en alt tistedeværende Vildfarelse. Formuleringen tager umiddelbart kun Sigte paa de Tilfælde, hvor det er enkelte bestemte Personer, der paavirkes ved den retstridige Svig. Det kan dog ikke være tvivlsomt, at ogsaa de Forhold ville være at henføre under Bestemmelsen, hvor Svig benyttes til at bestemme en ubestemt Kreds af Personer, saaledes hvor en Indbydelse ti! Aktietegning indeholder usandfærdige Foregivender, der maa bibringe den Opfattelse, at der er forbundet større Fordel med at tegne Aktier end der efter de virkelige Forhold er. Overhovedet maa Reglen være den, at en Handling, der, foretaget overfor en enkelt, er Bedrageri, bevarer denne Karakter, hvor den foretages overfor en ubestemt Kreds af Personer, medmindre Henvendelsen, naar den sker til de ubestemt mange, i væsentlig Grad taber sin bestemmende Indflydelse.

Som et Moment, der jævnlig vil være af Betydning for Afgørelsen af, om Bedrageri foreligger, skal fremhæves, at Handlingen, naar den i sig indeholder en Opfordring, saa godt som altid vil være at henføre under Bedrageri, medens den i modsat Fald sjeldent vil kunne straffes efter denne Bestemmelse, se derimod Udkastets § 341, der netop af Hensyn til de tvivlsomme Grænsetilfælde aabner Adgang til at anvende Arbejdsfængsel, altsaa til at anvende samme Straf som den for Bedrageri fastsatte, uanset at der ikke i § 341 kræves Vindingshensigt.

Paragrafens 2det Stykke fremhæver, at der ogsaa foreligger Bedrageri, naar Handlingen foretages overfor en Person, der handler eller raader for den, hvem Tabet vil ramme. Der er ved denne Tilføjelse ikke blot tænkt paa Fuldmagtsforholdet. Ved Udtrykket „raader for" tænkes der navnlig paa Tilfælde, hvor der foreligger Fortielser og urigtige Foregivender, der fremføres under Bettergang og kunne sætte en Dommer i den juridiske Nødvendighed at dømme efter Forklaringer, som han maaske ikke tror, og som ville medføre Tab for den anden Part, naar de maa lægges til Grund for Sagens Afgørelse. Forbrydelsen er fuldbyrdet, naar Offeret er bleven bestemt. Derimod er det uden Betydning, om Tab er lidt eller ej, naar den Handling, Offeret bestemmes til at foretage, er egnet til at paaføre ham Formuetab.

§ 291 og 293

give Straffebestemmelser for Bedrageri, svarende til dem, der ere fastsatte for Tyveri og Underslæb.

§ 292

anordner skærpet Straf for Bedrageri i Forsikringsforhold fra Forsikringstagerens Side i Lighed med Stl.s § 259. Forsikringsforholdenes ejendommelige Karakter gør en saadan Bestemmelse naturlig. Ejendommeligheden, der bestaar i, at man jævnlig maa stole paa Opgivender, der ikke kunne kontrolleres, vedrører kun Forsikringstagerens Forhold, men kunne komme frem baade hvor der er Spørgsmaal om at faa Police tegnet og om at faa Erstatning udbetalt.

§ 294

Paragrafen omhandler virkelige Bedrageritilfælde, hvor den paagældendes Hensigt har været at unddrage sig Betaling. Under Hensyn til, at man har med Bagatelbedragerier at gøre, hvor det kun drejer sig om Genstande af ringe Værdi, og hvor der foreligger undskyldende Momenter navnlig den tilsigtede umiddelbare Anven-

deise, der i det store og hele kunne sættes i Klasse med de Hensyn, der have ført til de mildere Straffebestemmelser i Udkastets §§ 279 og 283, om end det, at Offeret skal bestemmes ved en svigagtig Handling, altid vil gøre det udviste lovstridige Forhold noget mere odiøst, er her den samme Strafferamme valgt som den, der er foreskrevet i de to fornævnte Paragrafer. Om Genstandene maa siges at være af ringe Værdi, er det overladt Domstolene at afgøre.

Ogsaa de i 2det Stykke ommeldte Forhold har man fundet Grund til at henføre under den mildere Straffebestemmelse, uagtet den Afgift, der skulde være erlagt, let vil være saa stor, at der ikke kan tales om ringe Værdi. Den afgørende, strafformildende Omstændighed ligger her ikke saa meget i Værdien som i Bedømmelsen af Handlingens objektive Karakter.

§ 295.

Paragrafen giver Straffebud for forskellige Handlinger, der nærme sig til Bedrageri, men dog ikke have alle Bedrageriets Egenskaber, og som nu vilde hjemfalde til Straf efter Stl.s § 257 efter den i Praksis fastslaaede Fortolkning af denne Paragrafs i al Almindelighed holdte Regel. De Tilfælde, som der træffes Bestemmelse om er Tilsnigen af Kredit, hvor øjeblikkelig Betaling var Meningen, og hvor der saaledes retstridig paaføres Medkontrahenten et Betalingsafsavn, og Tilsnigen af Kredit under urigtige Forudsætninger fra Kreditgiverens Side med Hensyn til Debitors Ydeevne, men uden at Debitor har vakt disse fejle Forudsætninger paa en saadan Maade, at § 290 bliver anvendelig.

Udkastet søger saaledes ved nøjagtige Begrebsbestemmelser at trækkes Kammen op for de som Underslæb, Utroskab, Bedrageri og dermed beslægtede Forbrydelsers Strafbarhed i Modsætning til den gældende Straffelov, der i Stedet for at lægge Vægt paa disse Forbrydelsers Begreb, drager Grænsen mellem det strafbare og det ikke strafbare ved at opregne en Række enkelte Tilfælde, som dog aldrig kan blive

udtømmende, og som derfor nødvendiggør Anvendelse af Analogi i temmelig vid Udstrækning.

§ 296.

Det i Paragrafen omhandlede Forhold er ikke Bedrageri, fordi det ikke vedrører Samhandelen og der derfor ikke her kan stilles et tilsvarende Sandhedskrav. Handlingen kan være nærbeslægtet med Betleri, men vil jævnlig fremtræde uden de for strafbart Betleri særegne Egenskaber. Straffen bør derfor være en anden og saavel af denne Grund som paa Grund af de anvendte Paavirkningsmidlers Art, finder Bestemmelsen rettest sin Plads her.

§ 297.

Disse Paataleregler ere i Overensstemmelse med Paatalereglerne i de foregaaende Kapitler og tranige ikke til nærmere Omtale.

29de Kapitel.

Røveri og Afpresning.

§ 298.

Under Røveribegrebet indbefatter Udkastet baade de Tilfælde, hvor en Person enten ved mekanisk eller ved kompulsiv Tvang skaffer sig Besiddelsen af en Ting i Vindingshensigt, og de Tilfælde, hvor Offeret tvinges til at udføre en Handling, der er egnet til at være tab Forvoldende enten for Offeret selv eller for nogen, for hvem han handler eller raader, naar Tvangen udøves i Vindingshensigt. Det er i Overensstemmelse med Traditionen i dansk Ret at medtage den sidste Gruppe Tilfælde; ogsaa den norske Straffelov indtager dette Standpunkt, se § 267; jfr. derimod østrigsk Udk. § 356 og tysk Udk. § 274, der indskrænke Røveriet til den førstnævnte Gruppe af Tilfælde. Den første Gruppe omfatter baade Bemægtigelse af og fremtvungen Udlevering af Tingen, jfr. Udtrykket „skaffer sig Besiddelsen af". De Midler, der skulle have været anvendte til Besiddelsesovergangens Gennemførelse, for at Forholdet skal falde ind under dette Lovbud, ere angivne i Begyndelsen af Paragrafen. Ved Udtrykket „voldelig at overvælde nogen", har man haft det oprindelige Røveritilfælde for Øje, hvor der finder en Overvindelse af aktiv Modstand Sted, og mener, at den her benyttede Betegnelse er at foretrække for den gældende Straffelovs Udtryk „personlig Vold", der ikke indeholder den fornødne Afgrænsning overfor Tyveri.

I Klasse med disse Handlinger bør den Handling stilles, der sætter Offeret ude af Stand til Forsvar, hvilket kan ske paa mange andre Maader end ved Vold paa Personen, saaledes ved at han lukkes inde,

at han bedøves eller drikkes fuld, alt selvfølgelig i det i Lovbudet angivne Øjemed. Herunder vil da formentlig ogsaa falde de Tilfælde, hvor Borttageisen af Tingen sker under Omstændigheder, hvor Forsvar paa Grund af Angrebets Pludselighed er udelukket, saaledes at der hverken bliver Tale om at gøre Modstand eller lægge for Dagen, at der er Vilje til at gøre Modstand. Den kompulsive Tvang, der fører Handlingen ind under Røveri, er betegnet ved Trusler, der maa fremkalde Frygt for øjeblikkelig Mishandling. Herved indsnævres Begrebet noget i Forhold til den gældende Ret, der nøjes med Trusel om øjeblikkelig Anvendelse af personlig Vold. Det er rigtigt at lægge Vægt paa den øjeblikkelige Iværksættelse af Truslen, men da personlig Vold er et meget vidt Begreb, tiltrænges der en Begrænsning, der naturligt kan findes i, at Truslen skal gaa ud paa legemlig Mishandling, et Kriterium, der er kendt fra Frd. 11. April 1840 § 34, jfr. § 33. En saadan Trusel, der som nævnt ifølge den foreliggende Situation maa forventes umiddelbart efterfulgt af Handling, vil kunne være særlig virksom, hvad enten Truslen er rettet mod Offeret eller mod en anden tilstedeværende, hvad enten denne hører til Offerets nærmeste eller ej, og dette Tilfælde er derfor medtaget i Paragrafen. Med Hensyn til Retsforholdet til den røvede Ting, da er Forholdet klart, naar Røveren ikke er Ejer af Tingen. Men selv om han er Ejer, bør Forskaffelse af Besiddelse af Tingen ved de angivne Midler straffes som Røveri, naar en andens mere begrænsede Brugs- eller Besiddelsesret derved i Vindingshensigt krænkes. Udkastet har medtaget dette Tilfælde, hvorved Røveribegrebet i Forhold til den gældende Ret faar en Udvidelse, som stemmer med Tanken i § 281 a. Som et naturligt, ogsaa i den gældende Straffelov hjemlet Tilbehør til den her omhandlede Gruppe af Tilfælde slutter sig det Tilfælde, hvor Personens Besiddelsestagelse af Tingen kun konstituerer et Tyveri, men hvor han i umiddelbar Fortsættelse af Besiddelsestagelsen anvender de ovenfor nævnte Midler for

at bringe Tingen i Sikkerhed. Selve Udtrykket „bringe Tingen i Sikkerhed" viser, at kun de Tilfælde haves for Øje, hvor det at forskaffe sig Besiddelsen og det at sikre sig Besiddelsen følge in continenti efter hinanden. I Slutningen af Paragrafen omhandles de Tilfælde, hvor Røveriets Genstand ikke er Tilegnelsen af en Ting, men Fremtvingeisen af en Formuetab forvoldende Handling eller Undladelse f. Eks. Kvittering af eller Udstedelse af et Gældsbrev, hvad der er stemmende med den gældende Ret.

§ 299.

Medens Straffens Minimum i den gældende Straffelov er Strafarbejde i 1 Aar, fastsætter Udkastet Minimum til Arbejdsfængsel i 6 Maaneder i Erkendelse af, at en Del af de Handlinger, der med Rette henføres under Røveribegrebet, ikke ere saa farlige, at de ubetinget bør anses med Lovens strengeste Frihedsstraf. Ligeledes er Maksimum for de almindelige Røveritilfælde nedsat. 2det Stykke hjemler forhøjet Straf i Tilfælde af, at Personen tidligere er dømt for en egentlig Berigelsesforbrydelse, og 3dje Stykke fastsætter skærpet Straf, dels naar Personen forsætlig har udøvet betydelig Mishandling, dels naar den anvendte Vold har haft Døden til Følge. Endelig gives der særlig Straffebestemmelse for Sørøveri. Man har ikke fundet Anledning til at bibeholde den i Straffelovens § 244 hjemlede delvise Ligestilling af Forsøg med fuldbyrdet Forbrydelse eller bemeldte Straffebuds maksimale Straf, Dødsstraf.

§ 300.

Afpresning, hvorom Bestemmelsen nu findes i Straffelovens § 245, har efter Udkastet et videre Omraade end i den gældende Ret. Udkastet sondrer mellem to Arter, den ene, hvor selve Tvangsmidlet er en i sig selv retstridig Adfærd, og den anden, hvor Tvangsmidlet bestaar i Trusler, der ikke gaa ud paa noget i sig retstridigt. Den førstnævnte Form af Afpresning er det ikke fornødent at omtale nær-

mere. Om en Handling er retstridig Adfærd eller ej, maa afgøres efter de i Lovgivningen iøvrigt indeholdte Bestemmelser. Foreligger der retstridig Adfærd, og er den benyttet til at forskaffe uberettiget Vinding, vil Forholdet være strafbart som Afpresning, hvis det ikke falder ind under Røveribestemmelserne. Med Hensyn til den anden af Udkastet anerkendte Form for Afpresning er Forholdet det, at man har ment, at det bør være forbudt at benytte visse Handlinger, uanset deres Retmæssighed i og for sig, som Tvangsmiddel til at opnaa uberettiget Vinding. Saaledes ogsaa den norske Straffelov § 2(i(5. Under Hensyn til den betydelige Straf, som et saadant Forhold kan paadrage, er det nødvendigt, at Loven selv præciserer, hvilke retmæssige Handlinger det under Straf er forbudt at anvende paa den angivne Maade. Naar der i Paragrafen bruges Udtrykket ,,nærstaaende", er det Hensigten hermed at angive, at det kommer an paa, om Personerne faktisk staa hinanden nær, i Modsætning til de Tilfælde, hvor Udtrykket „nærmeste" bruges.

§§ 301 og 302

indeholder Straffebestemmelser og Paatalereglcr, der ere i Overensstemmelse med de tilsvarende Bestemmelser i de foregaaende Kapitler.

30te Kapitel.

Hæleri.

§ 303.

Medens den gældende Straffelov i § 238 indskrænker Hæleribegrebet til at tilforhandle sig eller paa anden Maade modtage eller fordølge stjaalne Koster, omfatter Begrebet efter Udkastet den Forbrydelse, der bestaar i at opretholde det ved en forudgaaende Vindingsforbrydelse forvoldte Formuetab. Forbrydelsen kan være forbundet med Vindingshensigt, jfr. de førstnævnte Tilfælde, at Personen modtager eller skaffer sig eller andre Del i den ulovlig erhvervede Vinding, men det udfordres ikke til Forbrydelsesbegrebet; ogsaa det, at sikre en anden Udbyttet ved at vanskeliggøre dets Tilbageførelse til rette Ejermand, er Hæleri. Hæleri er en selvstændig Forbrydelse og bør paa Grund af sin sekundære Karakter henføres under en noget lavere Strafferamme end de i de foregaaende Kapitler behandlede Formueforbrydelser. Denne Hæleriforbrydelsens særegne Beskaffenhed medfører, at et Forhold, der indeholder en Medvirkning til den primære Forbrydelse, falder udenfor Hæleribegrebet og maa straffes for Deltagelsen i den paagældende Formueforbrydelse. Dennes mere eller mindre graverende Karakter bør influere paa den medvirkendes Straf, medens det ikke paa Forhaand er givet, at den, der er Hæler med Hensyn til et groft Tyveri eller Røveri, bør straffes strengere end den, der er Hæler med Hensyn til et simpelt Tyveri.

§ 304.

Straffen for Hæleri er den samme som for andre Vindingsforbrydelser, der ikke have særlige strafforhøjende Egenskaber; men Strafferammen er saa rummelig, at der ndenfor denne kan tages fornødent Hensyn til det mindre graverende, som kan være

tilstede ved visse Hælerier, f. Eks. de uegennyttige. Kun med Hensyn til Hæleri med Tilegnelse af Hittegods maa der i Overensstemmelse med § 285 gives Mulighed for Nedsættelse til simpelt Fængsel første Gang, se endvidere Slutningen af 2det Stykke.

§ 305

hjemler mildere Straf, hvor Hæleriet er forøvet med Hensyn til Genstande af ringe Værdi og tillige under de særlige i Udkastets § 279 angivne Omstændigheder. Dette undtagne Hæleri er i Strafbarlied sat lige med Rapseriet, hvad der efter Udkastets Syn paa dette Forhold vil findes at være naturligt.

§ 306.

Naar Personens Forhold, da Tingen kom i hans Besiddelse, var fuldt lovligt, og han senere bliver vidende om, at Tingen er ulovlig erhvervet, og saa dog beholder den, bør der være Adgang til at anvende en mildere Straf end den for Hæleri i Almindelighed reskrevne. Der vil da som Regel foreligge Omstændigheder, der kunne undskylde, at Personen fortsætter Besiddelsen, f. Eks. Frygt for, at hans oprindelige gode Tro vil blive bestridt, se nugældende Stl. § 242.

Ogsaa i det i Paragrafens 2det Stykke ommeldte Tilfælde vil det findes naturligt, at Strafferammen gøres saa vid, at den mildeste Straf, som Udkastet overhovedet kender, vil kunne benyttes, og at Straffen efter Omstændighederne helt vil kunne bortfalde, jfr. den videre gaaende Regel i n. Stl. § 319.

§ 307.

Paatalereglen stemmer med de i de foregaaende Kapitler i saa Henseende givne Bestemmelser.

31te Kapitel.

Besvigelse af Fordringshavere.

§ 308.

Paragrafen giver Reglerne om de Forhold, der af udkastet straffes som Besvigelse af Fordringshaver. Denne Forbrydelse bestaar i retstridig at hindre den Tvangsoverførelse fra Debitors Formue til Kreditor, som denne har Krav paa, naar Debitor ikke frivillig fyldestgør ham. Formelt vil en saadan Handling, naar den lykkes, altid være Udtryk for, at Debitor opnaar en Vinding, men reelt behøver der ikke at resultere nogen Vinding for Debitor af hans Handling. Det vil der hverken være Tale om, hvis han lader Vindingen gaa over til en anden, eller hvis han udfører sin hindrende Handling ved at ødelægge eller paa anden Maade forspilde Tingen. De Tilfælde, hvor Debitor ikke opnaar reel Vinding, bør imidlertid medtages under Forbrydelsesbegrebet, da det objektive Angreb paa Formuefordelingen bliver det samme, hvorledes Ejeren end benytter sin retstridig bevarede Ejendomsbeføjelse. I Overensstemmelse hermed er Paragrafen affattet og afviger for saa vidt fra den gældende ßet, der i Stl.s § 260 indeholder en modsat Forudsætning, medens den er i Overensstemmelse med norsk Stl. §§ 280 og 282.

Paragrafen omfatter baade de Tilfælde, hvor Handlingen kun er rettet mod en enkelt Kreditor, og hvor den tager Sigte paa Debitors Kreditorer i al Almindelighed. Den i Straffelovens § 252, 6. Mbr. og §§ 260 og 261 gennemførte Sondring er grundløs og derfor opgivet. Noget andet er det, at visse af de i Budet nævnte Handlinger, at opgive eller vedkende sig

opdigtede Fordringer — efter deres Beskaffenhed kun kunne forekomme, hvor der foreligger en Bobehandling, og hvor Handlingen altsaa er rettet mod den hele Samling af Kreditorer. At den Fordringshaver, hvis Retsnydelse Handlingen tilsigter at lægge Hindringer i Vejen, har Sikkerhed for sit Krav, er der ikke Grund til at fremhæve som et særligt Tilfælde, se nu Stl.s § 253 og norsk Stl. § 280. Dette Forhold vil faa sin naturlige Betydning som kvalificerende Omstændighed ved Forbrydelsen.

Paragrafen opstiller det dernæst ikke som Betingeko for Handlingens Strafbarhed, at den er foretaget paa et Tidspunkt, hvor Kravet enten ad eksekutiv Vej er sikret, eller hvor en saadan Sikring maa være forudset som nær forestaaende, se derimod nu Stl.s § 253 in fine, §§ 260 og 261 og Konkurslovens § 168. At Handlingen er foretaget paa et saadant Tidspunkt, kan være et stærkt Bevis for Hensigten ; men der er ikke Grund til, ved at gøre dette Indieium til Strafbarhedsbetingelse, at udelukke de Tilfælde fra Straf, hvor Planen, skønt udført til et tidligere Tidspunkt, alligevel foreligger oplyst. De Indskrænkninger i Adgangen til at gøre Strafansvar gældende, som med Hensyn hertil maatte lindes ønskelige, bør ske ved Begrænsning af Paataleretten.

Med Hensyn til Paragrafens enkelte Bestemmelser skal fremhæves, at Forbrydelsen er fuldbyrdet, naar Handlingen er foretaget „for at berøve Dækning". Ovn Dækning, til Trods for Handlingen, opnaas, bliver saaledes uden Betydning. For Boers Vedkommende vilde det være en ganske urimelig Regel, om man vilde fordre, at Tab skulde være lidt. Det vilde medføre, at Forholdet ikke skulde være strafbart som fuldbyrdet Forbrydelse, hvis det lykkedes at faa Retshandelen afkræftet og derigennem opnaa Dækning. Blandt de særlig fremhævede Handlinger, hvorved Berøvelse af Dækning søges gennemført, er Betaling af forfalden Gæld ikke medtaget. Betaling af forfalden Gæld kan i og for sig have samme Betydning for de andre For-

dringshavere, men Forholdet er mere undskyldeligt og er derfor henført under den mildere Straffebestemmelse i § 311; saaledes er ogsaa Forholdet i den gældende Ret, se Stl. § 261. Ogsaa det at forværre sin Formuestilling ved at stifte ny Gæld, er henført til den mildere Paragraf, medens Forholdet nu findes i Stl.s § 260. Grunden til, at denne Forandring er foretaget, er den, at det middelbare Tab, som ved saadan Forøgelse af Passiverne paaføres Konkurskreditorerne, som oftest kun vil være uagtsomt foraarsaget, og selv om dette ikke er Tilfældet, giver Tabets middelbare Karakter dog Handlingen en mindre objektiv Retstridighed. jfr. ogsaa norsk Stl. § 285. Noget ganske andet er det, at Handlingen kan være Bedrageri i Forhold til den Person, hos hvem de ny Forstrækninger optages. Opregningen af de Handlinger, hvorved Dækningsunddragelsen kan ske, er ikke udtømmende, men ikke særlig nævnte Handlinger skulle kunne stilles i Klasse med dem, der ere udtrykkelig angivne. At Handlingen er tabforvoldende for Kreditorerne og foretaget i den Hensigt at unddrage dem Fyldestgørelse, er i sig ikke nok. Den Person, der i saadan Hensigt giver Afkald paa Arv, vil saaledes ikke kunne straffes efter Bestemmelsen. Den under 1) givne Regel gør det utvivlsomt, at Direktører i Aktieselskaber etc. kunne drages til Ansvar, naar de forbryde sig paa den i Paragrafens 2 første Stykker omhandlede Maade. Ved Bestemmelsen under 2) fastslaas det, at den Tredjemand, der — naturligvis vidende om Forholdene — modtager Fordel, straffes som Medgerningsmand. Med Hensyn til Fordringshavere, der efter den gældende Ret ikke anses for strafbare, naar de modtage saadan Fordel, har man ment at burde indskrænke Strafbarheden til de Tilfælde, hvor deres Begunstigelse, dem bevidst, krænke en særlig sikret Ret.

§ 309

indeholder Straffebestemmelsen. Vod Fastsættelsen af den højere Strafferamme i 2det Punktum er Udkastet i Overensstem-

meise med den gældende Ret, jfr. Stl.s §§ 253 og 260. Bestemmelsen omfatter Sikring af enhver Art, og en medvirkende Grund til den højere Straf er den, at Handlingen tillige er en Krænkelse af den offentlige Myndighed.

§ 310.

Med Hensyn til Paatalen af disse Forhold gælder ingen Indskrænkning, naar en særlig sikret Ret er krænket. Er dette ikke Tilfældet, finder Paatale kun Sted, naar enten Eksekutionsforretning er paafulgt, og Fordringshaveren ikke opnaar Dækning, eller offentlig Bobehandling af Hensyn til Kreditorerne finder Sted, eller endelig at almene Hensyn kræve Paatale. Har en Eksekutionsforretning ført til Dækning, bør man ikke komme ind paa Undersøgelser af, hvorvidt Handlingen har de objektive og subjektive Mærker, som udkræves til Forbrydelsen. Anderledes er det, hvor offentlig Bobehandling indledes; her kan man paa Forhaand gaa ud fra, at fuld Da'kning ikke opnaas. Det sidste Paataletilfælde er medtaget, fordi det ikke bør være afgørende for Adgangen til at gøre Strafansvar gældende, at Debitors økonomiske Forfatning f. Eks. er saa ringe, at Kreditorerne ikke ønske at erklære ham fallit af Hensyn til de dermed forbundne Omkostninger.

§ 311.

Paragrafen giver en Række Straffebud for Forhold, hvorved Debitor paa retstridig Maade skader sine Kreditorers Ret til Fyldestgørelse, men under Forhold og paa Maader, hvorved Handlingens Strafværdighed betydelig forringes, bl. a. fordi en Del af Handlingerne ikke kunne siges i retlig Forstand at have foraarsaget Kreditorerne Tab, se navnlig Nr. 3 og 4. Det i Nr. 1 indeholdte Straffebud har ikke noget tilsvarende i den gældende Ret. Tilsidesættelse af Bestemmelsen i Konkursl.s § 46 medfører kun, at Fallenten ikke kan opnaa Akkord under Konkursbehandling. Udenfor Konkurs kan han endda opnaa Akkord jfr. Lov 14, April 1905 § 4. Det

synes at være en lidet tilfredsstillende Ordning, naar henses til den besværlige Vej, som Kreditorerne efter Konkursl.s § 42 maa gaa, fordi Debitor gør sig skyldig i et Pligtbrud. Paatalereglen medfører, at der kun i de mere graverende Tilfælde vil blive Spørgsmaal om at drage Debitor til Ansvar.

Af de i Nr. 2 ommeldte Tilfælde er de to første alt omtalt i det foregaaende. Med Hensyn til det sidste Tilfælde, der er nyt i vor Lovgivning, skal bemærkes, at det formentlig er i Kreditors og Forretningslivets Interesse indenfor visse Grænser at paalægge Debitor en Pligt til at værge sine Kreditorer lige overfor den enkelte Kreditor, der under de i Bestemmelsen angivne Forhold søger at komme de andre Kreditorer i Forkøbet. Herimod kan det ikke indvendes, at et sket Udla'g kan afkræftes i Medfør af Konkursl. § 23 jfr. Lov 20. Marts 1901 § 2. Kreditorerne, der maaske intet ved og vanskelig kunne faa noget at vide om, hvad der foregaar, have et billigt Krav paa, at Debitor ikke forholder sig passiv. Paa den anden Side bør Straffebudet ogsaa kun ramme de Tilfælde, hvor den paagaaende Kreditor med Debitors Viden handler bag de andre Kreditorers Ryg og søger at unddrage dem Kundskab om det passerede. Er dette ikke Tilfældet, bør der ikke under Straffetrusel paalægges Debitor nogen Pligt til at handle. Hertil sigtes der ved Udtrykket „om fornødent“. jfr. herved norsk Stl § 285.

Nr. 3 svarer i det væsentlige til Stl.s § 263, kun at det strafbares Omraade er noget udvidet, idet det ikke er en Betingelse, at der skal være paaført Kreditorerne „betydelige Tab", men kun at det er til Skade for dem.

Nr. 4 træder i Stedet for Stl.s § 262, Stk. 2 og Konkursl. § 148.

Paragrafen giver dernæst Bestemmelser om Medgerningsmandens Ansvar og om forhøjet Straf for Krænkelse af særlig sikret Ret. ligesom den begrænser en Fordringshavers Ansvar paa samme Maade som i § 310. Endelig giver den Regler om Adgangen til offentlig Paatale.

§ 312.

Paragrafen tager i Nr. 1 kun Sigte paa Tilfælde, hvor der ikke foreligger Besvigelse, men udelukkende egenraadig faktisk eller retlig Indgreb i Udlægshaverens eller Arrestimpetrantens Ret uden Hensigt til at paaføre formueretlig Skade. Med Hensyn til Tilfældet under Nr. 2 skal henvises til Lov 14. April 1905 § 1.

Medens Paatalen i det første Tilfælde med Føje kan gøres betinget af den forurettedes Begæring, krænkes almene Interesser saaledes i det andet Tilfælde, at Paatalen bør være ubetinget offentlig.

32te Kapitel.

Andre strafbare Formueindgreb.

§ 313

træder i Stedet for Stl.s § 296. Paragrafens 1ste Stk. inddrager under sit Omraade „ubrugbargøre“ og „forspilde“, saa at f. Eks. ogsaa det Tilfælde, at Tingen bortkastes, saa at den ikke kan faas tilbage, utvivlsomt falder ind under Bestemmelsen. Straffen er skærpet i Forhold til den gældende Ret. 2det Stk. har den ringere Overlast for Øje, derunder Tilsmudsning og Besudling af Andenmands Ting. Endelig behandler 3die Stk. de kvalificerede Tilfælde, for hvilke der foreskrives Arbejdsfængsel som Straf. De Momenter, der fremhæves som skærpende, ere Tingenes Værdi, Hensynet til, om den skyldige jævnlig har øvet Vold paa Gods, og til, om der har været forbundet anden Krænkelse med Handlingen, f. Eks. Krænkelse af Husfreden, men navnlig tænkes der paa saadanne Tilfælde, hvor Handlingen vidner om særlig Raahed eller Skadefryd. Erfaringerne fra de senere Aar nødvendiggøre, at slige Forbrydelser kunne mødes med streng Straf, og at de, saa snart der er Tale om noget alvorligere Eorhold, ere offentlig Paatale undergivne, og efter § 320 ville de Handlinger, der falde ind under Paragrafens 1ste og 3die Stk. altid være Genstand for offentlig Paatale.

§ 314

omhandler en Række Tilfælde, hvor der vel finder retstridige Formuetilvendelser Sted, men hvor der ikke er Spørgsmaal om Tilegnelser, saa at Bestemmelserne i de foregaaende Kapitler som Følge heraf ere uanvendelige. Naar der i denne Para-

graf tales om Ting, omfatter dette ikke blot Løsøre, men ogsaa fast Ejendom.

Nr. 1 medtager saavel de saakaldte Brugstyverier, nu Stl.s § 236, som de Handlinger, der efter Udkastets System kunde kaldes Brugsunderslæb og nu mulig vilde være strafbare efter Stl.s § 257, og som netop adskille sig fra Tyveri og Underslæb ved, at Tilegnelseshensigten mangler. Under Bestemmelsen falder ogsaa de Tilfælde, hvor Ejeren retstridig bruger en Ting, som han f. Eks. har udlejet til en anden. Bestemmelsen er anvendelig, selv om den paagældende ved Indbrud eller Indsnigen, jfr. norsk Stl. § 147 og § 355 har realiseret sin retstridige Brag, men mulig vil Forholdet under disse Omstændigheder falde ind under det noget strengere Straffebud i Udk.s § 262, Stk. 2, der i saa Fald maa foretrækkes.

Nr. 2 har Samejeforhold for Øje.

Nr. 3 giver Bestemmelser om visse negative Indgreb, hvad enten de ramme Ejeren eller en Person, der har en begrænset tinglig Ket over Tingen.

Endelig rammer Nr. 4 retstridig Adfærd i Naboejendomsforhold og i Berøringer mellem Virksomheder paa Søstrækninger og supplerer derigennem Speciallovgivningen, for saa vidt man der maatte savne en særlig Straffebestemmelse, medens Bestemmelsen opretholder de Straffebud, der tindes i Særlovgivningen. Som herhenhørende Speciallove kan eksempelvis nævnes Lov 29. Marts 1867 (Sandflugt), Hundelov 12. April 1889, Jagtlov 8. Maj 1894, Lov Nr. 149, 18.'Maj 1906 § 11, (Sten paa Forstranden), Bygningslov for København 12. April 1889 og adskillige Bestemmelser i Bygnings- og Sundhedsvedtægter.

§ 315.

Foreligger der Selvtægt, bør Straffen nedsættes; herom giver § 315 Reglen. Man har i Overensstemmelse med norsk Stl. ikke ment at burde optage noget særligt Straffebud for Selvtægt, da denne enten maa indeholde et strafbart Legemsangreb eller et strafbart Formueindgreb, og i alt Fald ikke bør være strafbar, medmindre en i sig selv

strafbar Handling foretages i Selvtægtsøjemed. Paa denne Handlings Strafbarlied vil Selvtægtsøjemed ofte være egnet til at virke formildende, jfr. §§ 243, 351 og 361.

§ 316.

De i denne Paragraf ommeldte Handlinger have det til fælles, at de krænke særlige økonomiske Rettigheder i en Tingssamling, et Bo, et Selskab. Det under Nr. 1 nævnte Tilfælde behøver ikke reelt at have skadelig formueretlig Følge. Krænkelsen bestaar i, at formueretlige Afgørelser blive paavirkede af Personer, der ingen Ret have til at øve bestemmende Indflydelse paa Afgørelsen. I Nr. 2 bestaar den strafbare Handling i ved de nærmere angivne retstridige Midler at søge at influere paa Afgørelsen ved at formaa en iøvrigt stemmeberettiget til at stemme i enbestemt Retning. At den, der ved Stikpenge lader sig bestemme i saa Henseende ogsaa bør være strafbar, er formentlig uomtvisteligt. Tilfældet Nr. 3 har man ment at burde indskrænke til Tvangsauktioner og lignende Auktioner, der danne Slutningsleddet i den af Statsmyndigheden paa Rekvirentens Begæring iværksatte Forfølgning samt de Auktioner, som foranstaltes af det offentlige for at værne om alle Vedkommendes Interesse, saasom Strandingsauktioner. Saadanne Auktioners Værd og Betydning har Rekvirenten henholdsvis det offentlige Krav paa lades uforvansket. Kun den, der retstridig søger at afholde nogen fra at byde, kan rammes, da den lysthavende, der afholder sig fra at byde, alene benytter sig af sin Ret. Noget andet er det, at Tredjemand under særlige Forhold mulig vil kunne drages til Ansvar som meddelagtig.

Man har overvejet, om Straffebudet burde udvides til at omfatte offentlige Licitationer. Dette vilde imidlertid føre langt ud over den ved Auktioner angivne Grænse, og man har næret overvejende Betænkelighed ved, i større Omfang end sket, at inddrage nye Felter paa dette Omraade under den strafbare Retstridighed.

§ 317.

Paragrafen har ligesom de to følgende Paragrafer det strafbare Indgreb i den enkeltes Adgang til Erhverv for Øje. Den omfatter de Tilfælde, hvor den, der gør Indgrebet, er en konkurrerende Erhvervsdrivende og rammer saaledes den ene Side af uhæderlig Konkurrence, medens den anden Forgrening heraf, den, der rammer Erhvervssamfundet i Almindelighed, rettest henvises til Speciallovgivningen. Forøvrigt er Paragrafens Bud ikke bundet til den Forudsætning, at Handlingerne foretages af en Konkurrent. Nr. 1 skal beskytte mod uberettiget Brug i Erhvervsøjemed af Forretnings- eller Driftshemmeligheder, hvilke den paagældende som Deltager eller ansat i Forretningen er kommet til Kundskab om. Beskyttelsen vilde blive ret illusorisk, hvis Udtræden af Forretningen straks skulde gøre Brugen af slige Hemmeligheder tilladelig; paa den anden Side vilde det være i Strid med Erhvervssamfundets Interesser at gøre Beskyttelsen evigvarende. Udkastet udstrækker Beskyttelsen til et Tidsrum af 3 Aar, i hvilken Henseende Patentlov 13. April 1894 § 3 frembyder Forbillede. Norsk **Stl.** § 294, Nr. 2 har 2 Aar.

Nr. 2 rammer den, der ad anden Vej ved uretmæssige eller utilbørlige Handlinger er kommet til Kundskab om slig Hemmelighed og gør Brug af den i Erhvervsøjemed. Man bør ikke blive staaende ved uretmæssige Handlinger; ogsaa de moralsk forkastelige Handlinger bør i disse Forhold medtages. Udkastet er paa dette Punkt i Overensstemmelse med tysk Bigslov af 7. Juni 1909 om illoyal Konkurrence.

Nr. 3 fastsætter Straf for ikke bevislig sande Meddelelser om en andens Erhvervsforhold, der ere egnede til at skade dette Erhverv. Bestemmelsen er saa vid affattet, at f. Eks ogsaa ubevislige Meddelelser om en andens Insolvens ere strafbare. Bestemmelsen medfører en ret betydelig Indskrænkning i Ytringsfriheden om disse Forhold, men da uvederhæftig Tale kan paaføre betydelig Skade, er det ønskeligt, saa vidt muligt at sætte Bom for den. Livsforsikringsloven 29. Marts

1904 § 57, Stk. 4 indeholder en Bestemmelse i samme Betning, uden dog med Hensyn til Betingelser eller Straffen ganske at falde sammen med det her givne Bud. Af Hensyn til den ubetingede offentlige Paatale, som Livsforsikringsloven hjemler, — i Modsætning til § 320, er det iøvrigt anset for rigtigt at opretholde bemeldte Lovs Straffebud ved Siden af § 317 Nr. 3, jfr. Forbeholdet i Begyndelsen af Paragrafen.

§ 318

omhandler de Tilfælde, hvor Bestikkelse anvendes ved Valg af Ydelser af Formueværdi. Den, der bestikkes eller modtager Stikpenge, maa være en Person, der handler paa en andens Vegne. Principalen kan ikke bestikkes. Han bruger kun sin Ret, hvis han ved Valget lader sig bestemme af Tilbud om uregelmæssig Formuefordel. Principalen behøver ikke at være næringsdrivende ; er han blot Køber, selv om han ikke køber for atter at sælge, kommer Bestemmelsen til Anvendelse. Ligeledes vil Budet ramme den, der optræder for en ikke næringsdrivende Brugsforening. Da Forholdet her ses som et Indgreb i Adgang til Erhverv, maa Paragrafen indskrænkes til de Tilfælde, hvor dot gælder Valg af en Ydelse, hvorom flere konkurrere eller dog kunde konkurrere, jvfr. Udtrykket "givet et Tilbud Fortrin". Har Konkurrence været udelukket, vil der blive Spørgsmaal om at anvende Udkastets §§ 287 eller 288. Forholdet bør være strafbart, selv om Belønningen først ydes efter Valget og uden forudgaaende Aftale. Om det valgte Tilbud ikke er ringere eller maaske endogsaa er bedre end de andre Tilbud, bør ikke være afgørende for Strafbarheden, men højst for Strafudmaalingen.

§ 319.

Paragrafen tager Sigte paa den økonomiske Frihedskrænkelse, hvad enten den realiseres ved Svig, Tvang, Misbrug af Myndighed eller et hvilketsomhelst andet retstridigt Middel. For at falde ind under Bestemmelsen maa Gerningsmanden have tilsigtet at tilføje Formuetab eller Formue-

ulempe. Der bør her være en videre Adgang til at anvende Arbejdsfængsel end i § 313, da her baade Friheden og Formuen krænkes.

§ 320

indeholder Paataleregler. Det almindelige er, at Paatalen er privat, dog at offentlig Paatale i vid Udstrækning kan finde Sted.

§321

Som herlien hørende Lovbud skal eksempelvis nævnes: Lov om Varemærker 11. April 1890 § 12, Patentlov 13. April 1894 §§ 25 og 26, Jagtlov 8. Maj 1894 §§ 23 og 25, Forfatterlov 29. Marts 1904 §17 ff. §§32 og 34, Lov om Beskyttelse af Mønstre 1. April 1905 §§ 26 og 27, Saltvandsfiskerilov 4. Maj 1907 §§ 51—53, Ferskvandsfiskerilov af s. D. § 13 og Lov om Eneret til fotografiske Arbejder 13. Maj 1911.

33te Kapitel.

Strafbare Handlinger i særlige private Pligtforhold.

Strafbare Handlinger i særlige private Pligtforhold er der i dansk Ket næppe Eksempler paa udenfor Søloven, Tyendeloven og Lærlingeloven. De i visse Landbrugsforhold gældende Bestemmelser af denne Art (om Hoveri m. m.) ere ved Samfundsudviklingen blevne uden praktisk Betydning. Kommissionen har ikke anset det for liggende indenfor sin Opgave at optage til Overvejelse, om der maatte være Grund til for slige særlige Forhold at indføre nye Straffebestemmelser, ligesaa lidt som man har fundet sig foranlediget til at undergive de herom gældende Bestemmelser nogen Revision. En saadan vilde paa mange Omraader udfordre en Specialkundskab, som Kommissionen efter sin Sammensætning ikke er udrustet med. Man har derfor indskrænket sig til at opretholde Særlovgivningen samt optage enkelte almindelige Spørgsmaal til Afgørelse.

§ 322.

Paragrafen hjemler Anvendelse af Særlovgivningens Regler om Brud paa Pligtforhold over for private, — Brud paa Pligter overfor det Offentlige høre ikke herhen —, naar Straf ikke er forskyldt efter Udkastets Bestemmelser eller i alt Fald kun en lavere Straf. Den sidste Del af dette Forbehold har f. Eks. den Betydning, at Sølovens §§ 287, 304 og 305, der i Reglen ville føre til et strengere Resultat end Udkastets Straffebud, som Følge deraf ville være at anvende.

2det Stykke er især af Betydning for Sølovens Vedkommende. Det bør være udenfor Tvivl og er særdeles hensigtsmæs-

gigt, at den danske Sømand, der er forhyret med fremmed Skib, kan straffes her for de i Søloven omtalte strafbare Handlinger, naar disse ogsaa efter det fremmede Skibs Lovgivning ere strafbare, og det er ligeledes meget hensigtsmæssigt for den internationale Søfart, at fremmede Søfolk paa fremmede Skibe under samme Forudsætning kunne straffes her. Bestemmelsen er ikke overflødiggjort ved Udkastets § 6, da denne Paragraf Nr. 4 b og 5 b ikke afgør Spørgsmaalet, om Forholdet er strafbart efter dansk Ret, hvilket det ikke vilde være, naar Sølovens opretholdte Bestemmelser alene skulde være anvendelige paa danske Skibe.

§ 323.

I denne Paragraf træffes for disse Forholds Vedkommende den ved Udkastets § 36 nødvendiggjorte Afgørelse. Særlig Hjemmel findes i Lærlingelov 30. Marts 1889 § 19 og i Lov Nr. 67, 12. April 1892 § 4. Ved den anden Regel haves særlig Søfolks Mytteri for Øje, jfr. Sølovens § 305.

34te Kapitel.

Betleri, Løsgængeri og skadelig Erhvervsvirksomhed.

Ved Afgrænsningen af de Forhold, som Udkastet optager i nærværende Kapitel, har Hensynet til det enkelte Forholds Samfundsfarlighed været afgørende. Maa en Handling enten paa Grund af dens Genstand eller paa Grund af de anvendte Midler betragtes som saa farlig, at den let vil kunne føre til ikke ganske ubetydelige Straffe, er det naturligt at optage Bestemmelser om den i den almindelige Straffelov og ikke henvise den til særlige Love. Dette Synspunkt har ført Kommissionen til at optage Bestemmelserne i dette Kapitel, som der ikke findes tilsvarende Bud til i den gældende Straffelov, jfr. dog for Løsgængeri og Betleris Vedkommende, idl. Stl. 1. April 1911 § 8.

§ 324

giver Bestemmelser om Betleri. Udkastet definerer ligesaa lidt som Lov 3. Marts 1860 Betleribegrebet. Man har anset det for overflødigt, hvortil kommer, at en udtømmende Definition let vil blive temmelig uhandlelig. Hvad Betleri er, er forlængst fastslaaet ved Domstolenes Praksis, og kun hvis man ønsker at forandre det fastslaaede Begreb, maa det udtales i Lovbudet. Det særegne ved Betleriet bestaar i at bede om en Gave som Almisse, dog at Strafbarheden forudsætter, at Henvendelsen sker paa en Maade, hvorved Almenheden generes. Det er derfor ikke Betleri, naar der bestaar et særligt Forhold mellem Giver og Gavemodtager, heller ikke, naar Opfordringen sker som et Led i den almene Velgørenheds Tjeneste. At det derimod ikke udelukker Betleri, at Anmodningen iklæder sig Form af Sang eller Spil i Gaarde eller paa offentlig Sted

uden dertil af Politiet meddelt Tilladelse eller fremtræder som Tagen Stade paa offentlig befærdet Sted, er utvivlsomt, og hvad der her er fremhævet, ligger i selve Begrebet og behøver derfor ikke at fremgaa af Lovens Ord.

For at et Forhold skal straffes som Betleri, bør der forlanges en personlig Henvendelse. En med Posten sendt skriftlig Anmodning om Almissse, bør ikke straffes som Betleri. At det ogsaa er Udkastets Standpunkt, fremgaar af Formuleringen. Særlig at udelukke Betleri af Nød fra det strafbare Betleris Omraade, har man under Hensyn til Udk.s § 47 anset for overflødigt. Den Fremgangsmaade, der skal benyttes for at gøre Handlingen strafbar som Betleri, er formentlig udtømmende beskrevet, og Beskrivelsen viser, at det Betleri, som Udkastet vil ramme, i første Række er det, der dækker over, at Personen er arbejdssky. Grunden til, at Arbejdsfængsel er valgt som eneste Strafart, er der allerede gjort Rede for i Bemærkningerne til almindelig Del. Angaaende de Omstændigheder, der medføre Forhøjelse af Straffen, skal med Hensyn til de falske Foregivender fremhæves, at Handlingen i sig maa være et efter Paragrafens 1ste Pktum strafbart Betleri for at hjemfalde under Bestemmelsen i 2det Pktum; Benyttelsen af falske Foregivender som saadan kan ikke gøre Handlingen til et strafbart Betleri. Derimod kan der være Spørgsmaal, om Handlingen ikke er en med Bedrageri beslægtet Forbrydelse. 1 saa Fald vil Udk.s § 296 nemlig blive anvendelig.

For Vanebetleren saavelsom for den Person, der tidligere er dømt for Betleri, Løsgængeri eller Ejendomsforbrydelse, kan der anvendes Straf af Arbejdsfængsel indtil 3 Aar. Denne Bestemmelse i Forbindelse med Bestemmelsen i Udk.s § 56, Nr. 2 udruster formentlig Samfundet med de tilstrækkelige Forsvarsmidler overfor disse Personer, hvorved det maa erindres, at Staten indenfor ret vide Grænser vil kunne afpasse Straffens Fuldbyrdelsesmaade efter Personernes Tarv. Jfr. herved idl. Stl. 1. April 1911 § 4, 2det St.

§ 325

Paragrafen omhandler dot egentlige Løsgængeri, bande det stillesiddende, f. Eks. Alfonser, og det. omstrejfende. Det er den frivillige Ørkesløshed, der bliver til Fare for Samfundet, og som er et Brud paa den Arbejdspligt, der paahviler ethvert Medlem af Samfundet. Slig Lediggang belægges med Straf, for det første naar der er Grund til at antage, at Personen, helt eller delvis, søger Underhold ved strafbare Handlinger, hvad der er, naar han ikke kan oplyse ustrafbart Erhverv. Med norsk Lov 31. Maj 1900 om Løsgængeri og Betleri yderligere at begrænse Handlingerne til saadanne strafbare Handlinger, der kunne anses med højere Straf end Bøde for derved at udelukke Overtrædelse af næringsretlige Regler, er overflødigt, da slige Overtrædelser ikke umiddelbart kunne være et M iddel til Underhold. Dernæst rammes Løsgængeren med Straf, naar hans Adfærd volder Fare for den almindelige Sikkerhed. Straffen for Løsgængeri bor være adskillig strengere end Straffen for Betleri, da Løsgængeriet er en for Samfundet langt farligere Forbrydelse.

§ 326.

Betingelsen for at straffe efter denne Paragraf er et forudgaaet Tilhold fra Politiet om at søge hæderligt Arbejde eller udføre anvist Arbejde. Saadant Tilhold kan gives arbejdsføre Personer, der søger Underhold ved Betleri eller uhæderligt Erhverv paa almenkendelig Maade. Herunder vil navnlig falde erhvervsmæssig Utugt, jfr. Lov Nr. 81 30. Marts 1906. Det maa være en Betingelse, at Erhvervet er udført paa almenkendelig Maade, da det ellers ikke bliver en Ulempe for Samfundet.. Dernæst kan Tilhold gives saadanne Personer, hvis Lediggang gør ham ude af Stand til enten at forsørge sig selv eller de Personer, overfor hvem han har Forsørgelsespligt. Er Tilholdet, der har Gyldighed i 1 Aar, overtraadt, straffes Personen med Arbejdsfængsel. Man maa herefter indrette sig paa at kunne anvise disse Personer Arbejde, da Bestemmelsen, der sikkert vil kunne blive af effektiv Betydning overfor Lediggængere,

ellers vil blive uden nævneværdig Virkning. Politiet faar kun en Ret, ikke en Pligt til at give slige Tilhold.

§ 327

hjemler Politiet Ret til at give visse Tilhold, der for Kontrollens Skyld ere nødvendige. Om Politiet i det enkelte Tilfælde har været berettiget til at give Tilholdet, vil blive undergivet Domstolsprøvelse, hvis Personen søges draget til Ansvar for Overtrædelse af et saadant. Medens Lov 3. Marts 1860 straffer Overtrædelse at Tilhold med samme Straf som Løsgængeri, hjemler Udkastet en langt mildere Straf, hvad en naturlig Vurdering af Overtrædelsens Beskaffenhed ogsaa maa føre til.

§ 328.

Som herhen hørende Lovbud skal nævnes: Lov 15. Maj 1875 §§ 2, 4—9, 11, 13, 19, 21 og 22; Fattiglov 9. April 1891 § 41.

§ 329

giver den efter Udk.s § 88 fornødne Straffehjemmel. 1 Forhold til Stl.s § 1(5 er Straffen skærpet, for saa vidt som man i Gentagelsestilfælde kan gaa til Arbejdsfængsel i 3 Aar. Herved er et Ønske fra Praktikeres Side imødekommet.

§ 330.

Den gældende Aagerlovgivning, Lov 6. April 1855, giver kun en Takstbestemmelse for visse Udlaan og straffer Overtrædelse heraf. Udkastet optager derimod Aagerbegrebet mellem de strafbare Handlinger ud fra det Synspunkt, at Aager betegner et samfundsskadeligt Erhverv, og at de civilretlige Regler ikke kunne yde fornøden Beskyttelse. Begrebet indskrænkes ikke til de Tilfælde, hvor Aager begaas ved Pengetransaktioner, hvad der har været forskellige fremmede Loves og et i 1887 fremsat dansk Lovforslags Standpunkt. I Lighed med Bestemmelsen i norsk Stl. § 295 kan efter Udkastet Aager forekomme ved enhver Retshandel. Til Begrebet kræves, *at* Personen staar overfor Nød, Letsind, Enfoldighed — hvormed ikke maa sammenblandes mangelfuld Sjælstilstand

da man saa har med et Bedrageri at gøre — eller Uerfarenhed, *at* dette „udnyttes" — det er ikke nok, at det har foranlediget Retshandelen —, og *at* det udnyttes til at betinge eller forskaffe sig et Vederlag, der staar i stærkt Misforhold til Ydelsen. Ved Bedømmelsen heraf skal Hensyn tages til det i Samhandelen almindelige i Forbindelse med de særlig foreliggende Omstændigheder, saaledes den Risiko, der løbes, ved under de givne Forhold at yde et Laan. 2det Stk. inddrager ogsaa det Tilfælde under Aagerstraffen, hvor den paagældende Retshandel er opfyldt, og det paa denne støttede ublu Krav derpaa af en Trediemand gøres gældende eller overdrages videre. Der bør ikke være nogen ubetinget Pligt for det Offentlige til at paatale. Ønsker den forurettede ikke Paatale, bør den kunne undlades, hvis almene Hensyn ikke kræve Paatale. Man kan ikke lade Paatalen være afhængig af den forurettede» Begæring, da den forurettede let kan vsere saa afhængig af Medkontrahenten, hvem han f. Eks. kan have givet en falsk Veksel, at denne vil være i Stand til at afskrække ham fra at fremsætte Begæring.

§ 331

Paragrafen giver Straffebestemmelserne for Aager. I Almindelighed vil Bødestraf være den naturlige, men under graverende Omstændigheder har man ment, at Straf af simpelt Fængsel bør kunne anvendes.

Da Frd. 14. Maj 1754 tænkes ophævet og af Hensyn til Bestemmelsen i Udk.s § 83, bør det udtrykkelig udtales, at den forurettede kan faa det udover det rimeliges Grænse oppebaarne tilbage. Slutningsstykket har bl. a. Lov G. April 1855 og de mange forskellige specielle Takstbestemmelser som f. Eks. Medicinaltakster for Øje.

§ 332.

Paragrafen tilstræber at yde Beskyttelse imod den om sig gribende Trafik, at formaa ukyndige til at indlade sig paa Terminsspekulationer. Medens Terminshandelen i al Almindelighed er eller i alt Fald kan være en fuld legitim Handel,

bliver Forholdet anderledes i de i Paragrafens 1ste Stk. omhandlede Tilfælde, hvor Offeret, der ganske mangler Forudsætningerne for at kunne anlægge en selvstændig Bedømmelse, ved Fremhæven af de fristende Chancer, som en saadan Spekulation altid indeholder en Mulighed for, ledes ind i Forretninger, der ofte blive hans Ruin. En saadan Terminshandel har ingen legitim Basis, og Erfaringen har vist, hvilken Fare de rumme for det økonomiske Samfund. I den tyske Børslov 8. Mai 1908 haves i § 94 en i det væsentlige til nærværende Paragraf svarendeBestemmelse.

2det Stk. opretholder de Bestemmelser, der indskrænke Adgangen til Omsætning af Varer, Værdipapirer eller lignende Genstande, og saaledes fastslaa, hvor Grænsen for det tilladelige skal drages. Af saadanne Bestemmelser, der have en politimæssig Karakter, — de fordre saaledes ikke Forledelse af uerfarne —, kan henvises til Omsætning af Præmieobligationer, Lov 14. Marts 1911.

§ 333

rammer i Lighed med norsk Stl. § 298 den, der uden Tilladelse, jfr. Lov Nr. 73, 30. Marts 185)5 og Politivedtægt for Kbhvn 22. Juni 1883 § 72 driver Forretning med Lykkespil, herunder indbefattet Væddemaal, naar Betingelserne for at betragte Spillet som Lykkespil i øvrigt foreligge. Terminsspil — i Modsætning til Terminshandel — omfattes af Paragrafens Ord. Af Paragrafens Bestemmelser fremgaar det, at Udkastet betragter et Spil som Lykkespil, naar Vinding og Tab overvejende beror paa Tilfældet, og selv om dette Moment ikke er tilstede, naar de Forhold, hvorunder Spillet drives, viser, at uberegnelig Vinding er det egentlige Øjemed, saaledes naar Indsatserne i et almindeligt Selskabsspil i Forhold til de spillendes Formue ere urimelig høje. Tjener Spillet økonomisk nyttige Formaal, kan det ikke henregnes til Lykkespil i strafferetlig Forstand.

§ 334

rammer den, der uden at drive Forretning dermed befordrer Lykkespil, ved enten at

foranstalte det paa offentlig Sted eller ved at yde Husrum. For at undgaa Elusion af Bestemmelsen er det nødvendigt at ligestille de i 2det Stk. nævnte Foreningslokaler under de der angivne Forudsætninger med offentligt Sted. Strafferammerne i §§ 333 og 334 svare til den Forskel, der er paa de Forholds Strafværdighed, som Paragraferne omhandle.

§ 335

hjemler Straf for dem, der deltage i utilladt Lykkespil, forstaaet paa den i §§ 333 og 334 angivne Maade.

Udkastet indeholder herefter udtømmende Bestemmelser om utilladt Lykkespil, og Frd. 6. Oktbr. 1753 vil derfor blive ophævet. Udkastets § 83 vil opretholde den hestaaende Ket til at konfiskere de Penge, der findes paa Bordet.

§ 336

opretholder Særlovgivningens Bestemmelser.

§§ 337—339.

Man har anset det for ønskeligt, bl. a. fordi man ingen Mening kan have om, hvornaar de Lovforslag, der støtte sig til Ædrulighedskommissionens Arbejde, faa Lovskraft, at optage enkelte Hovedbestemmelser om forretningsdrivendes Misbrug med Hensyn til Levering af stærke Drikke, medens alle Særbestemmelser maa henvises til Særlovgivningen og ere optagne i Forslag til Lov om Beværtning og Herbergeri samt om Handel med stærke Drikke.

§ 337 fastsætter Straf for den, der gør sig skyldig i ulovlig Udskænkning af, Handel med eller Fordeling af stærke Drikke. Hvad stærke Drikke er, og hvad der udkræves, for at Handel med dem eller Udlevering af dem skal være lovlig, maa Særlovgivningen fastsætte. At Bestemmelsen ogsaa omfatter Brugsforeninger, er utvetydigt udtalt. Om Bestyrelsesmedlemmer kunne drages til Ansvar for ulovlig Udskænkning eller Handel i Forretningen, beror paa de almindelige Regler om Meddelagtighed.

§ 338 straffer Misbrug i Forretninger, hvad enten disse er lovlige eller ulovlige,

hvor der finder Udskænkning Sted af berusende Drikke, naar Misbrugene bestaa i Levering af slige Drikke til Børn eller ganske unge Personer, berusede samt til drikfældige Forbrydere, der have Tilhold efter Udk.s § 85. 1ste Stk. har Udskænkning, 2det Stk. Handelslevering for Øje. De ved Reglerne herom i Betragtning kommende Aldersgrænser har man ved Udskænkning sat til 16Aar (N. L. af 31. Maj 1900 har 18 Aar), ved Handelslevering til 14 Aar (den nævnte n. L. har 15 Aar). For Udskænkningers Vedkommende er man derved gaaet ud over den egentlige Barnealder, til hvilken Værnet hidtil, udenfor særlige Forhold, har vieret begrænset, se Politivedtægterne. Man har ikke miskendt, at der er ret vægtige Grunde, der tale for en saadan Udvidelse ved Udskænkning, men har paa den anden Side fundet, at Udvidelsen burde begrænses til unge Personer, der staa Barnealderen saa nær, at de ikke med nogen Rimelighed kan beklage sig over, at de ikke i Henseende til Nydelse af berusende Drikke har samme Frihed som voksne. Baade med Hensyn til Udskænkning og Handelslevering maa der dernæst tages skønsomt Hensyn til Leverandøren. Har han rimelig Grund til at antage Personen for ældre eller — ved Handelslevering — til at antage, at denne er Bud for en voksen, bør han være ansvarsfri. Ligeledes bør han være ansvarsfri, naar Barnet eller det unge Menneske er under et Tilsyn af voksne Personer, der maa antages at være betryggende, saalænge ikke det modsatte maatte blive kendeligt. Af hele Synspunktet følger det, at det ved Anvendelsen af Bestemmelserne ikke kommer an paa, om Drikken efter sin almindelige Beskaffenhed kan virke berusende, men paa om den under de givne Forhold antager denne Karakter.

Yderligere omfatter Bestemmelsen Udskænkning til berusede, hvorhos det Tilfælde er medtaget, at der udskænkes en saa betydelig Mængde til en ikke-beruset, at denne ved Nydelsen maa blive beruset. Strafferammen er forskellig for Forret-

ningens Driftsleder og for dem, der gaar til Haande. I Klasse med de sidstnævnte sættes enhver anden, altsaa ogsaa Gæster, der gratis udskænke i Strid med Paragrafens Bestemmelser.

§ 339 opretholder kun Særlovgivningens Regler, hvilket ogsaa vil have Betydning, naar fornævnte Lovforslag ophøjes til Lov.

§ 340

yder Beskyttelse mod den uhjemlede Udforsken af Privatlivet. Det er nødvendigt af Hensyn til den Fare, en saadan Efterforsken rummer, at forbyde dens Udøvelse af andre Personer end saadanne, der efter forudgaaende Prøvelse bemyndiges dertil. For at Bemyndigelsen skal være retmæssig, maa den være givet af en dertil kompetent Myndighed, og vedkommende Myndighed maa have holdt sig indenfor de for den afstukne Grænser. Dog har man ment at burde holde de Erhvervslivet vedkommede Forhold udenfor Keglen, da slige Efterforskninger ere nødvendige i Erhvervslivets Interesse, og da Erfaringen gaar ud paa, at det ikke er ved Udforsken om disse Forhold, at Misbrug i nævneværdig Grad gaar i Svang. Det er kun den Udforsken, der drives som Næringsvej, Bestemmelsen rammer. Undersøgelser, der foretages f. Eks. i Velgørenhedens Tjeneste, ligge saaledes udenfor, selv om vedkommende bliver betalt for sit Arbejde. Den almindelige Straf er Bøde, men Straffen kan stige til simpelt Fængsel, hvis Personen falskelig udgiver sig for at være bemyndiget uden at være det. Giver han sig uberettiget Udseende af at udøve en offentlig Myndighed, f. Eks. ved at angive at han er Opdagelsesbetjent, kommer den strengere Straffebestemmelse i Udk.s § 140 til Anvendelse. Den, der anvender uberettigede Personer til saadan Efterforskning, straffes paa samme Maade som Personerne selv.

§ 341

indeholder Straffebestemmelser for Forhold, der kunne nærme sig stærkt til Bedrageri, derfor Adgangen til under skærpende Omstændigheder at anvende Arbejdsfængsel, men dog nærmest maa ses under Synspunktet: Handlinger, der ere skadelige for

Erhvervslivet. Der er det særegne ved disse Handlinger, der utvivlsomt overskride Grænserne for tilladelig Reklame, at de ikke indeholde nogen Opfordring end ikke til ubestemte Personer, altsaa ikke kunne siges at have den Hensigt at bestemme nogen. Kan der i Handlingerne indlægges en Opfordring, vil Bedrageribestemmelser eller de Bestemmelser, der slutte sig til disse, bliver anvendelige. Medens enhver kan gøre sig skyldig i de under Nr. 1 ommeldte Forhold, tager Nr. 2 kun Sigte paa Personer, der ere knyttede til Foretagendet.

Forbeholdet i Paragrafens Begyndelse har Hensyn til Lov om Livsforsikring af 29. Marts 1904 § 57.

§ 342

har til Hensigt at beskytte mod falske Forestillinger fra Udvandringsforretningers Side. Det er en Betingelse for Paragrafens Anvendelse, at det er under Driften af en saadan Forretning, at Svigen anvendes for at virke bestemmende; derimod behøver ingen at være bestemt.

§ 343

opretholder den herhen hørende meget omfangsrige Særlovgivning.

Eksempler forekomme i alle Forgreninger af Erhvervslivet, i Landbrug, Skovbrug, Jagt, Fiskeri, i Haandværks- og Fabriksdrift, i Handel og Søfart, i Laanevirksomhed, Befordrings virksomhed og forskellige Virksomheder af særlig Art. I Lovforslaget om den ved Siden af den almindelige borgerlige Straffelov gældende Straffelovgivning findes alle herhen hørende Særlove udførlig og udtømmende angivne i § 2, særlig under Kub. XII—XXII.

§ 344

hjemler i nærmere angivne Tilfælde Adgang til at frakende Retten til at drive en Næringsvej, under hvis Udøvelse Personen har forbrudt sig. For saa vidt Særlovgivningen tilsteder, at Rettens Udøvelse gøres afhængig af, at Udøvelsen f. Eks. undergives en vis Kontrol, vil Udkastets § 81 aabne den fornødne Adgang til Anvendelsen af saadanne Bestemmelser.

35te Kapitel.

Pengefalsk.

§ 345.

Bestemmelserne i Stl.s §§ 264—266 ere sammenarbejdede og omordnede. § 345 omhandler Eftergørelse af Penge. Der er ingen Grund til at bibeholde Straffelovens Sondring mellem Eftergørelse af danske og fremmede Penge. Udtrykket „gangbare Penge" omfatter baade Mønter og Sedler. Eftergørelse af ikke-gangbare Penge kan ikke straffes som Pengefalsk, men vil paa Grund af det Præg, hvormed de forsynes, hjemfalde til Straf efter Udk.s § 358. Lige med Eftergørelsen stilles det at „forskaffe" sig eftergjorte Penge. Den, der lader en Tekniker eftergøre Penge, saavel som den, der erhverver saadanne, er Gerningsmand til Forbrydelsen. Forbrydelsen er fuldbyrdet, naar Penge ere eftergjorte, eller eftergjorte Penge ere forskaffede i Udgivelseshensigt, hvad enten Personen selv vil udgive dem eller vil lade dem udgive ved andre. Strafferammen er i Overensstemmelse med den i den gældende Straffelov foreskrevne Straf.

§ 346

giver Regel om Forfalskning af gangbare Penge i Udgivelseshensigt. De forskellige Maader, hvorpaa Forfalskning kan foregaa, er udtømmende angivet paa samme Maade som i norsk Stl. § 175. Strafferammen svarer i alt væsentligt til den gældende Straffelovs Kegler.

§ 347

omhandler den blotte Udgivelse af falske eller forfalskede Penge og stemmer med Stl.s § 267. Det fastholdes, at Formodning

er nok. Har Personen selv modtaget Pengene i god Tro, nedsættes Straffen betydelig paa samme Maade som i Stl.s § 267.

§ 348

Paragrafen belægger Eftergørelse eller Forfalskning uden Udgivelseshensigt med Straf, naar Pengene komme i Omløb, selv om dette er sket uforsætligt. Udkastet gaar her videre end norsk Stl. § 369, der kræver „Udspredelse". Selve forfærdigelsen er som saadan farlig, og den senere indtrædende Følge vil i disse Tilfælde saa godt som altid ske under saadanne Omstændigheder, at Udk.s § 42 vil være tilfredsstillet.

2det Stk. er optaget fra Lov 30. Nvbr. 1874. Foruden Udspredelsen er ogsaa Porfærdigelsen og det at forskaffe sig saadanne Genstande strafbart dog kun, hvis Genstandene komme i Omløb som Penge, og det skyldes Omstændigheder,, hvorover Personen ikke var Herre, hvorved der er taget fornødent Hensyn til mulig berettigede Samlerinteresser.

36te Kapitel.

Dokumentfalsk.

Medens norsk Straffelov behandler Forbrydelser med Hensyn til Dokumenter og Mærker under et, har Udkastet i Overensstemmelse med Traditionen i vor Eet udsondret disse Forbrydelser fra hinanden. Det fremgaar af Definitionen i Udk.s § 5 g, at Udkastet for at tale om Dokument forudsætter en Genstand, der indeholder en til andre rettet Meddelelse, der er bestemt til som saadan at have Betydning for Retsforhold. Kun Misbrug af slige Genstande for at skuffe i Retsforhold henføres under Dokumentfalsk, hvilken Forbrydelse hviler paa det Synspunkt, at den almene Tillid i Retslivet lider Skade. Misbrug af Meddelelser, til hvilke der kun knytter sig ideelle eller moralske Interesser, henhører til Forbrydelser mod personlige Rettigheder. De anførte Bemærkninger gælde ligesaa vel for et Dokument som for et Mærke. Forskellen mellem disse Genstande maa søges i det formelle Kriterium, om den Meddelelse, som Genstanden indeholder, er forsynet med Betegnelse af Meddelelsens Udsteder eller ej. Kun naar den er det, er Genstanden strafferetlig set et Dokument. Formen for denne Betegnelse er i Almindelighed (anderledes kan det være ved Dokumenter af en vis Klasse) uden Betydning, om ved „Underskrift" eller paa anden Maade, om ved Navn eller anden individuel Betegnelse. Det er ikke uden Grund, at Misbrug med Dokumenter i denne Forstand opfattes som kvalificeret Krænkelse af den almindelige Tillid. — I Overensstemmelse med det anførte er den i § 5, g givne Bestemmelse af Begrebet.

Straffelovens §§ 268—276 ramme kun de Misbrug, der bestaa i, at en ilske virkelig Udsteder angives som Udsteder („Efterskriven" s. Kap. 27 Overskrift og § 272), eller at et Indhold, der forkynder sig som hidrørende fra Udstederen, ikke hidrører fra denne („Forfalskning", s. Overskrift og § 274). Hverken de Misbrug, der kunne finde Sted med ægte og uforfalskede Dokumenter, eller de negative Misbrug, saasom Tilintetgørelse af Dokumenter, ligge indenfor Stl.'s Ramme. Dette er en Mangel. Ogsaa ved slige Handlinger angribes den almindelige, til Dokumenter knyttede og for Retslivet nødvendige Tillid, — om end efter Omstændighederne i ringere Grad. Ogsaa hav det Hjemmel baade i almindelig og i Stl.'s Sprogbrug (s. saaledes §§ 133, 134, 155, 179, jfr. ogsaa Sølov § 287) at udstrække Begrebet „falsk" udover den i §§ 268—276 forudsatte Grænse. Udkastet medtager Misbrug med Dokumenter i det fulde Omfang, jfr. §§ 349—353. Dertil slutter sig saa § 354 angaaende visse Handlinger, der ikke ere Misbrug, men bestaa i, at positive Forbud eller Paabud med Hensyn til Dokumenters Udfærdigelse ikke efterkommes, og § 355, der angaar Handlinger med Hensyn til Dokumenter eller dokumentlignende Genstande, som af præventive Hensyn forbydes under Straf. — Fælles for alle Dokumentmisbrug er det, at de ske „for at skuffe i Retsforhold", altsaa i Modstrid med Dokumentets Bestemmelse, s. §§ 349 og 353. Yderligere at fremhæve Øjemedet, nemlig at den paagældende ved Skuffelsen skal bestemmes til en Handling eller Undladelse, er paa Grund af Ordene „i Retsforhold" unødvendigt. Til Fuldbyrdelsen kan det heller ikke kræves, at det er lykkedes at skuffe. Derimod maatte man efter Sagens Natur kræve, at den skuffende Handling var foretaget. Ligesom det imidlertid ved Pengefalsk er det almindelige at lægge Fuldbyrdelsen tidligere, jfr. ovfr., saaledes er det i nogen, skønt mindre Grad almindeligt at gøre det samme ved Dokumentmisbrug, s. Stl. § 276. Dette er der sikkert saa meget mere Grund til at fast-

holde, som visse Dokumenter (§ 351, 2. St., jfr. Stl. § 269, 1. 8t.) nænne sig i Betydning til Penge. I § 350 er derfor den i denne Retning gaaende Kegel i Stl. § 276 genoptaget og suppleret med, at ogsaa Modtagelse af Dokumentet under der nævnte Forhold er fuldbyrdet Forbrydelse. Lignende Hensyn ere tagne ved Formuleringen af § 353.

§ 349

indeholder en Opregning af, hvad Udkastet betragter som et falskt Dokument, hvorunder er medtaget saa vel falske som forfalskede Dokumenter. Man har anset det for rettest at opregne Tilfældene for saa vidt muligt at afskære al Tvivl. En Del af de opregnede Tilfælde have Tilslutning i den gældende Straffelov, saaledes det Forhold, at Dokumentet udstedes i en opdigtet Persons Navn, se Stl.s § 275, at et ufærdigt med Navn forsynet Dokument uberettiget udfyldes, se Stl.s § 273, og Nr. 3, se Stl.s § 273 i. f. For Tilfældet Nr. 1 haves Forbillede i Stl. § 278 med Hensyn til offentligt Stempel eller Mærke og med Hensyn til en vis Slags Dokumenter (Opholdsbøger) i L. 15. Maj 1875 § 22. At en urigtig Stillingsangivelse trods Navnets Rigtighed, Nr. 2, maa have samme Betydning som urigtig Navngivelse, hvor Dokumentets Betydning beror paa Udfærdigerens Stilling, ikke paa hans Navn, er indlysende. Heller ikke Tilfældet Nr. 4 er i Virkeligheden nyt, det har kun ikke været udtrykkelig omtalt.

§ 350.

Udover hvad der ovenfor er bemærket om denne Paragraf skal fremhæves, at det i Slutningen omtalte Tilfælde af Dokumentfalsk ikke har noget tilsvarende i den ga;ldende Straffelov, men der synes at være god Grund til at medtage dette Tilfælde. Om den, som for at skuffe i Retsforhold, hvor et Dokument har Betydning, handler positivt ved at fremføre falske eller forfalske Dokumenter, eller negativt ved at tilintetgøre et Dokuments Betydning, maa være ligegyldigt, da begge Handlinger indeholde en lige stor Krænkelse af den almin-

delige til Dokumenter knyttede Tillid. Det er derfor med Føje, at n. Stl. § 187 har jævnstillet disse Handlinger med positivt Falsk. Den danske Lovgivning har ogsaa forskellige Steder fulgt denne Vej, se Stl. § 81, samt Tyendelov 10 Maj 1854 § 63. Fremmedlov 15. Maj 1875 § 22, Sølov 1. April 1892 § 287.

§ 351.

I Lighed med den gældende Straffelov er Strafferammen tredelt. Tredelingen er formelt gennemført paa anden Maade, idet den nøjere Bestemmelse af den højeste og laveste Strafferamme tillader at lade den midterste Klasse uden den detaillerede Angivelse, som Stl. § 268, 1ste Pkt. indeholder. — Den mellemste Strafferamme er noget mildere (i Minimum) end efter § 268. Den strengeste Strafferamme er den samme, som findes i § 269, 1. og 2. Stk. Foruden de i denne Paragraf omtalte Handlinger, der ere gengivne, om end i noget ændret Skikkelse er under denne henført ogsaa Tilfældet i § 272. Det synes unødvendigt at have en særlig streng Strafferamme for dette Tilfælde. Den mildeste Strafferamme omfatter dels de i § 270 ommeldte Tilfælde, dels det Tilfælde, som omhandles i § 268, 2det Led, dels endelig det Tilfælde, at Handlingen sker i Selvtægtsøjemed, jfr. herved n. Stl. § 182, 2det Stk. og Slutningen af Stl s § 268. En strafformildende Omstændighed er det, at Dokumentet efter sin Beskaffenhed er af underordnet Betydning; det vil det f. Eks. kunne være, hvor det er Attester eller Skudsmaalsbøger, der ere forfalskede. Samme Betydning tillægges det, at Forfalskningen er af underordnet Betydning, hvad den f. Eks. vil være, hvor der kun er en ringe Forskel mellem det ægte og det forfalskede Dokuments Indhold. Iøvrigt er den i dette, Stk. foreskrevne Strafferamme betydelig mildere end de nugældende, som den træder i Stedet for. Men Straffelovens herhen hørende Bestemmelser anses vist ogsaa almindelig for at være for strenge.

§352

gentager den i Stl.s §§ 271 og 274 hjemlede Strafnedsættelse.

§ 353.

Paa et lavere Trin af Retstridighed staar de i § 353 omhandlede Dokumentmisbrug. I det første Tilfælde (Stk. 1) er det ikke ved Dokumentet alene, at Tilliden krænkes. I det andet Tilfælde (Stk. 2) er det Tilliden til Udstederens Troværdighed, som lider, men denne er personlig betinget og kan derfor ikke ligestilles med Tilliden til, at Dokumentet eller dets Indhold hidrører fra den angivne Udsteder.

Paragrafens 1ste Stykkes Hovedanvendelse er det saakaldte personelle Falsk. Det kan dog ogsaa tænkes, at Dokumentet anvendes med Hensyn til en anden Genstand end ment. Dette er Grunden til Tilføjelsen „eller paa anden Maade o. s. v." Den lave Straffesats udelukker selvfølgelig ikke strengere Straf, dersom Handlingens Formaal medfører en saadan, saaledes hvor en Formueforbrydelse (Bedrageri, Besvigelse af Kreditorer) er Formaalet. Straffebudet rammer altsaa i Virkeligheden kun de Tilfælde af mindre strafbar Art, hvorfor der nu mangler almindeligt Straffebud. For visse Tilfælde er der i Speciallovgivningen Straffebud for dette Forhold, se L. 15. Maj 1875 § 22. Saadanne Bud bør opretholdes, da særlige Hensyn gør sig gældende ved dem. Kun maa de undergives den Forandring, som Udkastets Straffesystem kræver, hvorom det fornødne indeholdes i Udk. til Lov om den ved Siden af den almindelige Straffelov gældende Straffelovgivning. Derimod er der med Hensyn til de Forhold, der falde ind under andet Stykke, ingen Grund til at opretholde mulig lavere Straffe i Særlovgivningen, men kun dem, der hjemle højere Straf, som f. Eks. Sølovens § 287 med Hensyn til Logbøger.

§ 354.

Ved de i denne Paragraf omhandlede Overtrædelser sker der intet reelt Misbrug. Straffen kan under Hensyn hertil ikke overstige Bøde paa 600 Kr. Som Lovbud, hvor slige Paabud og Forbud forekomme, kan nævnes: Tyendel. 10. Maj 1854 § 62. Sølov 1. April 1892 § 287. L. Nr. 4, 7.

Jan. 1898 § 21. L. om Gødningshandel 26. Marts 1898 § 11. L. om Sprængstoffer 7. April 1899 § 2. L. 71, 11. April 1901 § 30. L. 105, 15. Maj 1903 § 21. L. 114, 15. Maj 1903 § 6. L. 4. April 1906 om Lægers Anmeldelsespligt §§ 2 og 3. L. om Modarbejdelse af offentlig Usædelighed 30. Marts 6 §§ 6, 7, 8. I mange Tilfælde vil der i de særlige Love være givet fornødent Straffebud, hvilke da opretholdes i Slutningen af § 354. Dette Straffebud tilsigter kun at give et Supplement, hvor saadant tiltrænges.

§ 355.

Ved denne Paragraf skal henvises til Bemærkningerne til § 348.

37te Kapitel.

Falsk med Hensyn til Maale- og Vejeredskaber, Mærker m. m.

§ 356.

Bemærkningerne til Udk.s § 145 kan der her henvises til. Bestemmelserne om Bedrageri overflødiggøre ikke det her optagne Straffebud om Misbrug i Samhandelen af Maale- og Vejeredskaber; dels kunne de Betingelser, der udkræves til Bedrageri, ikke kræves her, dels bør dette Misbrug straffes strengere, selv om Bedrageri foreligger. Paragrafen træder i Stedet for Stl.s § 277, Stk. 1.

§ 357.

Paragrafen, jfr. Stl.s § 277, Stk. 2. omhandler de Tilfælde af Misbrug, hvor der intet Falsk foreligger, i Modsætning til forrige Paragraf, hvor Redskabet skal vsere urigtigt, og henviser hele Detailordningen saa vel som Strafstørrelsens Fastsættelse til Særlovgivningen, jfr. nu Lov 4. Maj 1907.

§ 358.

Den i Paragrafen, der delvis skal afløse Stl.s § 278, indeholdte Bestemmelse om Mærkefalsk, hvorunder ogsaa indbefattes falsk Justering, hviler paa det Synspunkt, at Almenheden er direkte interesseret i at kunne stole paa de angivne Stempler eller Mærker. For at den strengere Strafferamme skal komme til Anvendelse, er det en Betingelse, at Almenheden udsættes for betydelig materiel Skade. Genstanden, der kan være en hvilkensomhelst i Samhandelen gangbar Genstand, skal være af væsentlig ringere Beskaffenhed. Er den ikke det, bliver den formelle Overtrædelse, som Hand-

lingen indeholder, den overvejende; i saa Fald hjemfalder Handlingen til Straf efter den langt mildere Straffebestemmelse i 2det Stk. 3die Stk. indeholder den selvfølgelige Bestemmelse, at det intet forandrer paa Handlingens strafbare Karakter, at der foretages uvæsentlige Ændringer med Hensyn til Mærket, naar Forveksling dog let kan finde Sted.

§ 359.

Forandring af Mærke maa ganske sættes i Klasse med uberettiget Forsyning med Mærke, og det er af redaktionelle Grunde, at Bestemmelsen tindes i en ny Paragraf. Naar Paragrafen dernæst ligestiller det, at fjerne eller tilintetgøre en Betegnelse, saaledes at Genstandens Beskaffenhed derved angives urigtigt, med de i § 358 ommeldte Handlinger, da vil denne Bestemmelse kun blive anvendelig, naar Fjernelsen virkelig kan vildlede Almenheden, og den strengere Strafbestemmelse kun, naar Fjernelsen medfører, at Genstanden derefter faar Udseende af at være af betydelig bedre Beskaffenhed.

De i §§ 358 og 359 beskrevne Forbrydelser ere med Hensyn til Fuldbyrdelsesmomentet behandlede paa samme Maade som Pengefalsk og Falsk med Hensyn til Maal og Vægt, med hvilke Forhold de have det tilfælles, at det er Almenheden, der trues.

§ 360.

Medens §§ 358 og 359 omhandle et Mærkefalsk, der truer „Samhandelen" i al Almindelighed, og derfor medfører forhøjet Straffebud, har det Mærkefalsk, som omhandles i §§ 360 og 362, det samme brede Omraade, som Dokumentfalsk (§§ 349 og 353), nemlig naar det bruges for at skuffe i et hvilket som helst Retsforhold, uanset om dette vedkommer Samhandelen, eller kun indirekte angriber denne igennem Anvendelse paa et enkelt bestemt Retsforhold. Dette begrunder den lavere Strafferamme, og at Fuldbyrdelscsmomentet her er i Overensstemmelse med Keglerne om Dokumentfalsk. Forbeholdet har Hensyn

til Udk'ets § 145, Stk. 2. For Misbrug med Hensyn til de i 2det Stk. nævnte Genstande er der god Grund til at aabne Adgang til mildere Straf, da der som Regel kun vil staa ubetydelige økonomiske Interesser paa Spil. Strafnedsættelsen er kun fakultativ, i Modsætning til n. Stl. § 184, saa at alvorlige Tilfælde ville kunne henføres under 1ste Stk.

§361

træder i Stedet for Stl.s § 279, men er mere omfattende, idet den ogsaa medtager Krænkelse af Rettigheder med Hensyn til Vandløb og Vandstrækninger. Paragrafen omfatter ogsaa Tilfælde, hvor Handlingen er foretaget i den Hensigt at skaffe sig eller andre uberettiget Vinding. Straffen er strengere end efter § 360, da dette Mærkefalsk maa anses som groft. Den er fremdeles højere end den almindelige Straf for Underslæb (§ 281 d), og fortrænger altsaa dette Straffebud, hvor Betingelserne for dets Anvendelse iøvrigt vilde foreligge, hvilket er grundet paa den særlige Beviskraft, som der tillægges Skelsten og lignende Mærker. I Selvtægtstilfælde nedsættes Straffen betvdeligt, jfr. herved Udk.s § 315.

§ 362

For saa vidt angaar 1ste Stk., indeholde Bemærkningerne til § 353 den fornødne Oplysning. Med Hensyn til 2det Stk. kan i den gældende Lovgivning eksempelvis henvises til Varemærkelov 27. April 1894 §§ 1 og 3. Lov om Gødnings- og Foderstoffer 26. Marts 1898 §§ 4 og 11 og Lov Nr. 129 12. April 1911 § 6 o. ff. De i disse og lignende Love indeholdte særlige Straffebestemmelser ere sædvanlig lavere end den her foreskrevne og vilde da kun ved et særligt Forbehold kunne udelukke Anvendelsen af denne (s. Lovforslag om den øvrige Straffelovgivning § 3 Nr. 3); men paa Grund af Strafferammens Vidde behøves et saadant Forbehold ikke. Undertiden er dog Straffebudet i den særlige Lov forsaavidt højere, som den foreskriver et efter Omstændighederne meget højt Bødeminimum,

s. saaledes navnlig L. 12. April 1911 § 27. Opretholdelsen af saadant Straffebud kræver det i Paragrafens 2det Stykke tagne Forbehold.

§ 363

har ikke Tilfælde af Mærkefalsk for Øje, men Bestemmelsen finder sin naturlige Plads her.

Paa de under Nr. 1 omhandlede Forhold ville de under forrige Paragraf citerede Love afgive Eksempler ligesom Kystfredningslov 18. Maj 1906 §§ 9 og 11 samt Lov om Motorvogne og Motorcykler 18. April 1910 § 32. Bestemmelsen under Nr. 2 kan jævnføres med §§ 348 og 355. Med Hensyn til Nr. 3 kan henvises til Lov 9. Decbr. 1889, der herefter vil blive overflødig.

38te Kapitel.

Varefalsk.

Bestemmelserne i dette Kapitel have kun saadan Vareforfalskning for Øje, som ikke er sundhedsfarlig. Om den sundhedsfarlige Forfalskning tindes Regler i Kapitel 40.

§ 364

Forbrydelsen adskiller sig fra Bedrageri derved, at den er rettet ikke mod den enkelte, men mod Almenheden. Dette gør det naturligt, at Forbrydelsesbegrebet bliver et andet. Der udkræves ikke her Vindingshensigt, og Forbrydelsen er fuldbyrdet allerede ved Eftergørelse eller Forfalskning i Afsætningsøjemed under Fordølgelse af Tingens Beskaffenhed, saavel som ved Falholden, uden at nogen endnu har købt. 1 Udk.'s § 5, h gives der Forklaring paa, hvad der forstaas ved Forfalskning.

Med Hensyn til Varer i Almindelighed vil Straf af Arbejdsfængsel være tilstrækkelig. Falder Forholdet ind under Bedrageri, ville Straffebudene herfor, altsaa ogsaa Gentagelsesstraf, blive anvendelig, og Udkastets Strafferammer ville for saa vidt være i Overensstemmelse med Reglen i Stl.s § 278.

I Tilslutning til den bestaaende Lovgivning, se Lov Nr. 92, 19. April 1907 § 22 1ste Stykke — hvilket Bud ikke berøres af Ophævelsesbestemmelsen i Lov 12. April 1911 § 33 — og Lov Nr. 108, 18. April 1910 § 5 ydes der Publikum en særegen Beskyttelse med Hensyn til de i Paragrafens 2det Stk. nævnte Varer. Slutnmgsbestemmelserne i 3die Stk. har sit Forbillede i Lov af 26. Marts 1898.

§ 365

indeholder Straffebestemmelse for Overtrædelse af en Sælgeren paahvilende Deklarationspligt og svarer i alt væsentligt til Lov Nr. 108, 18. April 1910 § 6.

§ 366

har kun Hensyn til den opretholdte Særlovgivning.

§ 367

hjemler den i Udkastet almindelige Adgang til Frakendelse af Næringsrettighed.

39te Kapitel.

Forbrydelser mod den almene Sikkerhed.

I dette Kapitel samler Udkastet Bestemmelserne om de Handlinger, der udsætte den almene Sikkerhed for Fare. derved at Naturkræfter af stor Virkekraft uretmæssigt sættes i Bevægelse under Forhold, hvor betydelige Retsgoder trues med Skade fra de i Bevægelse satte Naturkræfters Side. Disse almenfarlige Forbrydelser undergiver Udkastet i Modsætning til den gældende Straffelov en ensartet Behandling.

§ 368

indeholder Bestemmelserne om den forsætlige Brandstiftelse, den almenfarlige Handling, der efter Udkastets Standpunkt bestaar i at give Ild en saadan Magt, at Menneskeliv eller fremmed Ejendom i stort Omfang udsættes for Fare. Naar Udkastet gør Brandstiftelse til Genstand for særskilt Behandling, skyldes det ikke systematiske Grunde, men udelukkende Hensynet til den historiske Tradition. Udkastets Behandling af denne Forbrydelse afviger meget fra de nugældende Bestemmelser i Stl.'s §§ 280—283. Den hele Opregning samt nærmere Bestemmelse af de Genstande, som ifølge Stl.'s §§ 280—282 maa være antændte, er forladt. Straffeloven erkender selv, at Opregningen ikke er udtømmende, idet den i § 282 afslutter med ,,lignende Genstande", Opregningen erstattes med det ved den uagtsomme Brandstiftelse i Stl.'s § 284 anvendte Udtryk ,,Ildsvaade". Ved forsætlig Forvoldelse af Ildsvaade, som medfører den ovenfor angivne Fare for Liv eller Ejendom, foreligger Forbrydelsen. Deraf

følger videre, at den vilkaarlige Fastsættelse af Fuldbyrdelsesmomentet i § 283 bortfalder. Af almindelige Grundsætninger følger, at Forbrydelsen først er fuldbyrdet, naar Naturkræfter ere satte i Bevægelse, saaledes at Fare derved er opstaaet, medens det ikke kan fordres, at denne Tildragelse skal have haft Følger udover den saaledes fremkaldte Fare. Endelig bortfalder den Forskel, der i § 281 og § 282, 1ste Stykke gøres mellem, om Ildsvaaden rammer en Genstand, der tilhører en anden, eller en Ting, der tilhører Gerningsmanden selv (eller en anden, naar Antændelsen sker med dennes Samtykke). I begge Tilfælde maa Ildsvaaden have den oftnævnte faretruende Karakter, for at Brandstiftelse kan foreligge. Mangler den, foreligger Forbrydelsen hverken i det ene eller det andet Tilfælde. Med Hensyn til Tildragelsens faretruende Karakter er det utvivlsomt, at Handlingen falder ind under de almenfarlige Forbrydelsers Kategori, naar Menneskeliv udsættes for Fare. Er det kun Ejendom, der er udsat for Fare, bør den Skade, der kan befrygtes, være betydelig, ikke blot i Værdi, men ogsaa i Omfang. Er denne Betingelse ikke opfyldt, maa Reglerne om Ødelæggelse af fremmed Ejendom kunne gøre Fyldest, saaledes hvor der sættes Ild paa en isoleret Høstak, eller hvor et Værdipapir opbrændes, selv om det er Tusinder værd.

Med Hensyn til Straffen for den forsætlige Brandstiftelse bevarer Udkastet den gældende Rets Sondring mellem en normal Strafferamme og en strengere, der kræver visse særegne Betingelser. Ved Udeladelsen af Opregningen af de antændte Genstande bortfalder den formelle Anledning til den Forskel i den normale Strafferamme, som nu er hjemlet ved § 281 og § 282, og ved det fælles Synspunkt bortfalder, hvad der er vigtigere, enhver rimelig Grund til denne Forskel. Udkastet har derfor som fælles normal Strafferamme optaget den i § 281, 1ste Stykke fastsatte, kun at det særlige Minimum er udeladt, altsaa Strafarbejde til 12 Aar. De Nedsættelser i den normale Strafferamme, som nu hjemles ved Stl.

§ 281, 2det Stykke i Slutningen og § 282, 1ste Stykke i Slutningen ere bundne til Forudsætninger, som medføre, at Handlingen ikke er Brandstiftelse i Udkastets Forstand, saa at de ikke kunne finde Optagelse i dette. — Den kvalificerede Straf i § 368, 2det Stykke, der kun ved et noget lavere Minimum adskiller sig fra den i § 280 og § 282, 2det Stykke foreskrevne, er i det hele bundet til de samme Forudsætninger som nu. I Spidsen har Udkastet stillet det Tilfælde, hvor Skærpelsen er begrundet i, at det har været Hensigten at bevirke den Skade paa Ejendom, som Ulykken kan forvolde, men som ikke behøver at være tilsigtet for at gøre Forbrydelsesbegrebet anvendeligt. Det andet Skærpelsestilfælde er det, hvor Hensigten har været Forstyrrelse af Samfundsordenen, altsaa et nyt forbryderisk Moment. Det tredie Tilfælde endelig ligestiller med disse Tilfælde, at der har været en nærliggende Fare for Menneskers Liv. Har Hensigten været at berøve nogen Livet, ville Straffebudene for forsætligt Manddrab medføre ligesaa stor eller endnu strengere Straf.

§ 369.

Som Ulykker, der jævnstilles med Ildsvaade, og hvis forsætlige Forvoldelse straffes efter tilsvarende Begler som Brandstiftelse, nævner § 369 dels de fra den gældende Straffelov kendte: Søskade (§ 286), Oversvømmelse (§ 287), Skade eller Forstyrrelse paa Jernbaner eller lignende Transportmidler (§ 288, 2det Stykke) og Sprængning (L. 7. April 1899), dels (efter N. Stl.'s Mønster) Nedstyrtning samt — hvad der turde være praktisk Trang til — Forstyrrelse paa Maskiner eller Kraftledninger. Mod nogle af de valgte Betegnelser kan det maaske indvendes, at de ikke ere skarpt begrænsede, saaledes Nedstyrtning og Sprængning. Den samme Indvending vilde kunne gøres mod „Ildsvaade". Den fornødne Begrænsning ligger imidlertid i den Beskrivelse af Faren, som ved Ildsvaade findes i § 368, og som i § 369 er overført paa alle der nævnte Ulykker.

I den gældende »Straffelov er kun en af de i § 369 omhandlede faretruende Tildragelser behandlet rationelt og væsentlig (om end ikke fuldt ud) paa den Maade, som i Udkastet foreslaaet, nemlig Forvoldelse af Skibbrud eller anden Søskade i § 286. De i denne Paragraf indeholdte to Strafferammer ere i Udkastet kun ændrede i Overensstemmelse med det ved Brandstiftelse foreslaaede. Af de andre Straffebud kommer Lov om Sprængstoffer af 7. April 1899 § 10 for det kvalificerede Tilfælde nogenlunde nær herved, medens Straffebudene i §§ 285m 1ste Stykke, 287, 1ste Stykke og delvis 288, 1 sto Stykke specificere de Handlinger, der betinge deres Anvendelse paa en Maade, der ikke passer, hvor Talen er om forsætlig Forvoldelse af selve Ulykken, og indskrænker for saa vidt urigtig deres Omraade. De lade derhos alle Hensigten at hidføre Ulykken være nok til Fuldbyrdelsen og forrykke derved det naturlige Fuldbyrdelsesmoment. løvrigt have §§ 287, 1ste Stykke og 288, 1ste Stykke en lignende dobbelt Strafferamme, som ogsaa Udkastet har optaget. Men Afvigelserne fra, hvad der fastsættes for Brandstiftelse, baade i Henseende til Betingelse og Størrelse, ere ubeføjede. Overhovedet savne alle de paapegede Uensartetheder naturlig Grund, og skyldes hovedsagelig, at Tilfælde, som omfattes af Udkastets§371, ikke ere tilstrækkelig sondrede fra dem, der ere Genstand for § 369, trods den væsentlige Forskel, de frembyde. Overalt, hvor der er en naturlig Forskel i Strafbarheden, giver Udkastet ved sine vide Strafferammer Lejlighed til at lade denne Forskel komme til sin Ret.

§370.

For uagtsom Forvoldelse af de ovennævnte Tildragelser fastsættes der ogsaa en ensartet Strafferamme. Den Forskel, der nu findes imellem § 284 og § 289, er ugrundet. Den i Udk.'s § 370 fastsatte Strafferamme gaar noget højere end hine Straffebud, men udelukker ikke ubetinget Bøder og nærmer sig for saa vidt § 289.

Bestemmelser af den Art, som ere givne i norsk Stl. §§ 159—161 (den sidste

særlig rettet mod Anarkisterne) ere overflødige efter Udkastets Regler om Forsøg og eddelagtighed jfr. ogsaa Udkastets § 143.

§ 371.

Paragrafen fastsætter Straf for visse Handlinger, der ere egnede til at fremkalde Pare fra de Naturkræfter, der ere tagne i Samkvemmets og Samfærdselens Tjeneste, selv om Handlingen ikke har bevirket, at disse Naturkræfter have virket paa en faretruende Maade. Paragrafen staar saaledes i Modsætning til §§ 368 og 369, der kræve, at Naturkræfterne ere satte i Bevægelse paa en faretruende Maade. Disse Handlinger behandles som selvstændige Forbrydelser — nemlig Handlinger, der forvolde Fare for Ulykke uden at tilsigte denne, men foretages med Bevidsthed om deres fareforvoldende Evne — og kunne som saadanne begaas enten forsætligt eller uagtsomt. De Lovbud i den gældende Ret, der have slige Handlinger for Øje, ere §§ 285, 2det Stykke, 287, 2det Stykke, og 288, 2det Stykke samt 289, der ogsaa har Hensyn til de her nævnte Handlinger, hvorimod der hverken i Kap. om Brandstiftelse eller i Loven om Sprængstoffer er gjort Anvendelse af dette Synspunkt, se derimod L. 30. Novbr. 1857 § 1. Den Ensartethed i Behandlingen, som Udkastet tilstræber, kræver imidlertid, at Synspunktet gennemføres med Hensyn til alle Forbrydelser af den her omhandlede Klasse, hvilket ogsaa er sket i norsk Stl., se § 150. En Mængde i specielle Love tagne Forbehold sigte bl. a. til almindelige Straffebud af denne Art.

De Handlinger, som inddrages under dette Synspunkt, bør saa vidt muligt opregnes udtømmende, da Anvendelsen af Analogi her er særlig betænkelig, fordi der her er Tale om en uagtsom Handling, der paa Grund af sin Farlighed er gjort til en selvstændig Forbrydelse, samtidig med at der savnes den Bekræftelse af en uagtsom Handlings Farlighed, som ellers søges i, at den mulige Følge er blevet til Virkelighed.

De Handlinger, som Paragrafen fremhæver, bestaa dels i Handlinger, der modvirke de særlige Forholdsregler, der træffes for at hindre faretruende Tildragelser fra Naturkræfter, der ere tagne i Livets Tjeneste, dels i uberettiget Benyttelse af slige Naturkræfter. Straffen er simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel. Men indtræder den farlige Tildragelse som Følge af Handlingen og medfører den Fare for Døden eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred, vil Bestemmelsen i Udkastets § 248 blive anvendelig.

§ 372

paalægger Afværgelsespligt, ogsaa i Tilfælde, hvor den truende Pare ikke er foranlediget ved nogen Forbrydelse. Straffen er fastsat i Tilslutning til Reglen i Udk.'s § 249

§ 373.

1ste Stk. opretholder Særlovgivningen.

2det Stk. indfører en hidtil savnet Bestemmelse for et Omraade, hvor Erfaringen har godtgjort, at der udvises stor Uf orsigtighed, der ofte medfører alvorlige Følger. Forbudet gaar ud paa ikke at „overlade". Herved tænkes der paa at overlade, saaledes at de paagældende Personer ikke ere behørigt Tilsyn undergivne. Ere de det, er Bestemmelsen uanvendelig.

40de Kapitel.

Forbrydelser mod den almene Sundhed.

Bestemmelserne i dette Kapitel samle sig i to Hovedklasser. Den første angaar Forvoldelse af den Almenfare, som hidrører fra smitsomme Sygdomme (§§ 374—379). D3n anden angaar den Fare for den almene Sundhed, som paa anden Maade forvoldes (§§ 380—389). Denne Fareforvoldelse kan enten skyldes Mangel af absolute Livsfornødenheder eller farlige Egenskaber, som Ting, der nydes, bruges eller virkes med, indeholde. Med denne sidste Klasse af Tilfælde er det beslægtet, naar det farlige ligger i, at nogen, der benyttes som Læge m. m., mangler den fornødne Indsigt. Almenfarlige Forbrydelser foreligge, naar nogen ved sin Handling er Aarsag til, at hin Mangel opstaar, eller at de nævnte sundhedsfarlige Egenskaber ved Tingene faa Lejlighed til at virke blandt Almenheden, eller at nogen, som mangler fornøden Indsigt, praktiserer som Læge m. m. I den Klasse, hvor Almenfaren skyldes smittefarlige Sygdomme, er der til Hovedbestemmelserne knyttet Straffebud af præventiv Art. I den gældende Straffelov høre §§ 291 og 292 samt § 181 til denne Klasse, medens § 290 — og vel for en Del § 293 — hører til sidstnævnte Klasse. Foruden en Mængde præventive Love høre udenfor Straffeloven herhen L. 81, 30. Marts 1906 og L. 30 Novbr. 1857 § 1, L. 108, 18. April 1910 samt Fdg. 5. Septbr. 1794, jfr. L. 3. Marts 1854.

Indenfor den første Klasse af herhen hørende Straffebud ere i Overensstemmelse med den gældende Ret de Bud, der angaa smitsomme Kønssygdomme, behandlede for sig selv (§§ 376—379), medens de to første Paragrafer, §§ 374 og 375, omhandle under et de Bud, som Almenfaren med Hensyn til andre smitsomme Sygdomme foranlediger.

§ 374.

1ste Stk. omhandler det normale Tilfælde. Forbrydelsen bestaar i at forvolde Pare, livad enten det er for Sygdommens første Opstaaen eller for dens Udbredelse. Det udfordres ikke til Forbrydelsens Fuldbyrdelse, at noget Menneske eller Dyr skal være blevet smittet. Der er Grund til at fremhæve de Tilfælde, hvor Faren forvoldes ved Overtrædelse af særlig givne Forskrifter, da disse Tilfælde ere de almindeligste, men ogsaa en Fareforvoldelse, der skyldes „anden uforsvarlig Adfærd" medtages. Der gøres ingen Forskel paa, om det er Mennesker eller Husdyr, der udsættes for Faren, og der tiltrænges som Følge heraf ingen særlig Bestemmelse for de Tilfælde, hvor Mennesker udsættes for indirekte Smittefare gennem Husdyr.

2det Stk. omhandler det kvalificerede Tilfælde, hvor Smittefaren har Hensyn til en „ondartet" Sygdom, hvilken Betegnelse er hentet fra den herhen hørende Særlovgivning, jfr. Lov Nr. 105, 14. April 1893 § 2 og Lov Nr. 43, 31. Marts 1900 § 2. Den kvalificerede Straf paadrages under ganske de samme Betingelser som den normale Straf. Lovovertræderen maa selvfølgelig have været vidende om, at det var en ondartet Sygdom, Fareforvoldelsen havde Hensyn til.

I denne Sammenhæng erindres Udk.'s § 248, der eventuelt vil medføre betydelig forøget Strafansvar.

§ 375.

De Tilfælde, hvor ingen Fare er foraarsaget, eller hvor den handlende ikke har været opmærksom paa Faren, henvises til Særlovgivningen, dog at Udkastets Regler om Strafansvar for uagtsomt Legemsangreb eller Manddrab ville være at anvende, naar Betingelserne foreligge, og de føre til strengere Straf.

§ 376.

I Bestemmelserne angaaende smitsom Kønssygdom undgaar Udkastet at benytte tekniske, lægevidenskabelige Betegnelser, dels for at staa frit og uafhængigt af den

til enhver Tid gældende lægevidenskabelige Opfattelse af, hvilke Kønssygdomme der ere smitsomme, dels fordi Lægmand ikke forstaar disse Betegnelser.

For Strafbarheden lader Udkastet det afgørende være, om den, der lider af Sygdommen, da han indlod sig i smittefarligt, kønsligt Forhold med en anden, ikke ansaa Smitteoverførelse for usandsynlig. Ansaa han den derimod for usandsynlig, kan han i alt Fald ikke straffes for forsætlig Forbrydelse. Om Sygdommens Evne til at overføre Smitte i dot konkrete Tilfælde ikke har været usandsynlig, maa nu Retslægeraadet afgøre, og derhos maa Sigtedes eget Syn klarlægges. Ved at lægge Vægten paa dette Moment bliver Udkastet klar af Lægevidenskabens Strid om Smitteoverførelsesevnens Intensitet og Udstrækning, og man kommer i Overensstemmelse med de Love for Fare og Eisiko, hvorpaa Livet i al Almindelighed maa bygge. Om nogen er blevet smittet, er uden Betydning (Undtagelsen i L. 30. Marts 1906 § 4 ophæves), ligesom det maa blive uden Indflydelse, om den anden Part har kendt Smittefaren og samtykket. Handlingen straffes paa Grund af den Fare for Samfundet, der klæber ved den. Foretages Handlingen i den Hensigt at paaføre en anden Sygdommen, vil Udk.'s § 248 kunne medføre meget højere Straf.

2det Stk. fastsætter Straf for Uagtsomhed, udvist i disse Forhold. Den strafbare Uagtsomhed er nærmere begrænset, saaledes at den paagældende enten skal have gjort sig skyldig i grov Uagtsomhed, eller skal have overtraadt de særlige Paalæg, som i Medfør af Lov ere givne ham for at hindre Smittens Overførelse. Medens Paragrafens 1ste Stk. formentlig vil faa meget ringe praktisk Betydning, da det altid vil være vanskeligt at godtgøre, at Betingelserne ere tilstede, vil 2det Stk. sandsynligvis faa ikke liden Anvendelse og paa i Strafværdighed meget forskelligartede Forhold, hvilket har ført til, at der aabnes Adgang til at anvende Bødestraf.

Som det ses, har Udkastet forladt Ligestillingen i Stl.'s § 181 af Forsæt og Uagtsomhed. Denne Ligestilling har sin

Forklaring i, at Forsæts Tilstedeværelse er vanskelig at bevise, men det kan ikke berettige til at opstille en Præsumption i saa Henseende, noget Ligestillingen reelt medfører.

Det i 3die Stk. tagne Hensyn til Ægtefællen, der iøvrigt er beskyttet ved § 376, i Modsætning til Stl.'s § 181, se derimod L. 30. Marts 1906 § 4, turde være naturligt og ogsaa forsvarligt ud fra Udk.'ets Synspunkt, at der foreligger en samfundsfarlig Handling.

§ 377.

De samme Synspunkter, der ligge til Grund for § 376, ere overførte paa det i § 377 omhandlede Forhold. Samfundet har den samme Interesse i, at Børn ikke udsættes for Smittefaren ved, at en smittefarlig tager et Barn til Amning eller i Pleje, og hertil kommer, at det drejer sig om et værgeløst Barn. Udkastet har, i Overensstemmelse med sit Standpunkt iøvrigt, ikke som Lov Nr. 81, 30. Marts 1906 indskrænket Bestemmelserne til at gælde om Syfilis. Maa det antages, at andre Kønssygdomme rumme samme Fare, bør de medtages. Medføre de ikke Fare, bliver Bestemmelsen uanvendelig paa dem. Ogsaa den, der giver et Barn til Amning eller i Pleje til en smittefarlig, er strafbar efter Paragrafen, nemlig som Medgerningsmand eller meddelagtig, naar de subjektive og objektive Betingelser iøvrigt ere tilstede. Hvis Moderen er den smittefarlige, er der aabnet Adgang til mildere Straf og endogsaa til Straffens Bortfald, men kun som fakultativ Regel, idet Grundsynspunktet maa være, at Hensyn til Moderfølelsen kun under særlig undskyldende Omstændigheder bør modificere Kravet om, at Barnet beskyttes mod de skæbnesvangre Følger, som f. Eks. Amning af en syfilitisk Moder kan medføre.

§ 378

omhandler de Tilfælde, hvor Smittefaren opstaar derved, at en smittefarlig Person overgives til en anden eller indføres i en andens Husstand. Ltr. a har de Tilfælde

for Øje, hvor et Barn, der er smittefarligt i den i § 376 ommeldte Forstand, overgives til en anden til Amning eller Pleje. Dette Forhold belægges med Straf, dels naar der ikke er gjort opmærksom paa Faren, dels naar andre Børn udsættes for Smitte ved Handlingen. Er Opmærksomheden henledet paa den tilstedeværende Fare, vil Smitte ved fornuftig Optræden og Hensyntagen til Sygdommens Tilstedeværelse saa godt som altid kunne undgaas. Derfor er der ikke Grund til under Straf absolut at forbyde en saadan Anbringelse. Er der derimod Børn, der ere udsatte, vil den fornødne Paapassenhed ikke kunne paaregnes, og Anbringelsen maa derfor absolut forbydes. Ltr. b giver Regel om smittefarlige Personers Optagelse i andens Husstand og hviler paa samme Synspunkt som Ltr. a. Den til Grund for Bestemmelserne liggende Betragtning fører til, at der ikke kan sættes en bestemt Aldersgrænse for, hvem der i denne Relation skal anses for Børn. Det maa bero paa, hvilken Grad af Paapassenhed der kan regnes med fra de paagældendes Side. Den i § 376 gennemførte Sondring mellem Forsæt og Uagtsomhed genfindes her. Da Smittefaren i de i dette Bud omhandlede Tilfælde maa anses for at være fjernere, er Strafferammen lavere.

§ 379

opretholder Særlovgivningen, jfr. saaledes Lov Nr. 81, 30. Mars 1906 §§ 8 og 14.

§ 380.

Med denne Paragraf begynder Bestemmelserne om de Handlinger, der, uden at staa i Forbindelse med smitsomme Sygdomme, true den almene Sundhed. Paragrafen behandler de Tilfælde, hvor Sundhedsfaren for Almenheden er grundet i, at Handlingen har foraarsaget Mangel paa de absolute Livsfonødenheder. Paragrafen nævner først den Handling, der bestaar i at bevirke, at der indtræder Mangel paa Drikkevand, hvorom der alt for nogle Tilfælde findes Bestemmelser, jfr. Stl.'s § 293 og Lov 30. Nvbr. 1857 § 1. Paragrafen medtager dernæst det hidtil i Lovgivningen

uomtalte Tilfælde, at der forvoldes omfattende Nødstilstand med Hensyn til andre Livsfornødenheder. I norsk **Stl.** findes en tilsvarende Bestemmelse i § 158, der dog mulig gaar noget videre, idet ogsaa Fremkaldelse af Dyrtid er tilstrækkelig til at falde ind under Paragrafen. Bestemmelsen, der ikke hidtil har været savnet, bør findes i Straffeloven. Den vil kunne yde Værn ogsaa overfor Strejker, der fremkalde de i Paragrafen omtalte Virkninger, men kun naar Strejken tager retstridige Midler i sin Tjeneste til dens Gennemførelse.

Saavel forsætligt som uagtsomt Forhold er strafbart. Straffen kan stige udover det her angivne Maksimum, hvis Udkastets § 248 er anvendelig.

§ 381

omhandler den Fare for Sundheden, saavel for Mennesker som for Husdyr, der fremkaldes ved, at sundhedsfarlige Stoffer tilsættes Vand, der benyttes til Drikkevand. Kvalificeret Straf hjemles, hvis der ved Handlingen forvoldes nærliggende udbredt Fare for Menneskeliv, hvorved atter erindres Udk.'s § 248. Sidste Stk. fastsætter Straf for Uagtsomhed.

§ 382.

I Tilslutning til § 381 rammer denne Paragraf de fareforvoldende Handlinger, der bestaa i, dels at der tilsættes Ting, der ere bestemte til Forhandling eller udbredt Benyttelse, saadanne Stoffer, at Brugen af dem involverer Fare for Menneskers eller Husdyrs Sundhed, dels i at slige, giftige Stoffer indehavende Ting, hvad enten Giften skyldes Behandling eller Selvudvikling, behandles paa en Maade, der er egnet til at skjule deres sundhedsfarlige Egenskaber. Endelig sættes i Klasse hermed den bevidste og fordølgende Falholdelse af Ting, der ere behandlede paa den ovenangivne Maade. Straffebestemmelserne ere de i § 381 angivne. Om uagtsom Falholdelse eller Udbredelse af de saaledes behandlede Ting er der ikke givet Bestemmelse i § 382, 2det Stykke, idet den i Slutningen af § 383 foreskrevne Straf, der er betydelig mildere

end den i § 381, 3die Stykke foreskrevne, for saa vidt maa anses for passende.

§ 383

har de mindre graverende Tilfælde af Falholdelse for Øje, og omfatter ikke blot de Tilfælde, hvor Genstandene, paa Grund af deres Tilberedelse ere sundhedsfarlige, men ogsaa hvor de uden nogen Behandling ere sundhedsfarlige, jfr. saaledos Lov Nr. 69, 24. April 1903 §§ 3—5, eller f. Eks. paa Grund af Opbevaringsmaade ere blevne sundhedsfarlige. Endvidere falder saadanne Tilfælde ind under Paragrafen, hvor Genstandene ikke ere sundhedsfarlige, hvis de før Nydelsen undergives en vis Behandling, f. Eks. Kogning en bestemt Tid, medens de uden saadan Behandling ere farlige for Sundheden, og de sælges under Fordolgelse heraf, saaledes naar sort Stempel fjernes fra Kød, som Køberne gaar ud fra er første Klasses Kød. 1ste Stk. fastsætter Straf for Falholdelse under bevidst Pordølgelse af Tingenes sundhedsfarlige Egenskaber, medens 2det Stk. giver Regel dels for de Tilfælde, hvor vel positiv Fordølgelse ikke finder Sted, men hvor Pligten til at gøre opmærksom paa Tingens farlige Beskaffenhed forsømmes, jfr. § 365 og nu Lov 18. April 1910 § 6, dels for de Handlinger, der foretages af Uagtsomhed.

Det bemærkes, at §§ 382 og 383 samt § 365 medføre, at Straffebestemmelserne i L. om Undersøgelse af Levnedsmidler m. m. 18. April 1910 §§ 5 og 6 bortfalde, medens s. L. § 7 opretholdes ved § 384.

§ 384

opretholder Særlovgivningens Regler for de herhen hørende, ikke af Udk.'s Bestemmelser omfattede Forhold.

§ 385

rammer ved Bestemmelsen under Ltr. a Falholdelse og Udbredelse af uegnede Lægemidler. For at falde ind under Straffebudet maa det godtgøres, baade at Personen var vidende om, at Midlet var betydningsløst for det angivne Formaal, og at dets Benyttelse medførte Fare for Men-

neskers Liv enten paa Grund af Midlets Egenskaber, eller fordi dets Benyttelse medførte Undladen af at bruge virknings-fulde Midler.

Paa samme **Maade** udkræves Bevidsthed om Fremgangsmaadens Uegnethed og Farlighed i Ltr. b. Bestemmelsen vil som Følge heraf ikke kunne komme til at virke hæmmende for Lægekunstens Eksperimenteren, der heller ikke vil blive berørt i videre Udstrækning end rimeligt af Bestemmelsen om, at Uagtsomhed straffes. For at Uagtsomhedsstraffen skulde blive anvendelig, maa der nemlig udkræves en Udtalelse fra sagkyndig Side. gaaende ud paa, at Behandlingen var uegnet til sit Formaal samt paa angiven Maade farlig og som Følge deraf ikke burde være forsøgt, men en saadan Udtalelse vil vanskelig kunne tænkes afgivet med Hensyn til et Forsøg, som en Læge foretager med den Overbevisning, at det er et forsvarligt Forsøg, han anstiller.

Ved denne Paragraf erindres Udk.s § 248

§ 386

fastsætter mildere Straf for uforsvarlig Sygebehandling af Husdyr.

§ 387

giver en hidtil savnet almindelig Straffebestemmelse for den, der uden at opfylde de i Lovgivningen fastsatte Betingelser for at udøve Virksomhed som Apoteker, Lsege, Tandlæge, Fødselshjælper eller Dyrlæge praktiserer som saadan. 1 2det Stk. fastsættes Straf for kke-Iagttagelse af de for slig Virksomhed foreskrevne Sikringsregler.

§ 388.

Naar de i Paragrafen ommeldte Handlinger foretages saaledes, at der rinder en offentlig Stillen til Skue Sted, er det beføjet at anvende Straf paa Grund af Handlingens farlige Karakter der kan indvirke ikke blot paa Offeret, men ogsaa paa de tilstedeværende, og uden Hensyn til om det sker med eller uden Offerets Samtykke. Sker det uden Samtykke, vil let stren-

gere Straf for Legemsangreb være forskyldt. Hvis Handlingen tjener legitime Formaal, bør den selvfølgelig være straffri i Relation til dette Straffebud.

§ 389

tilsigter at beskytte Barn mod Misbrug ved Uddannelsen til akrobatiske Kunster o. dal., hvorhos den i 2det Stk. opretholder Særlovgivningens Forskrifter, for saa vidt disse gaa ud paa at værne Børn mod Sundhedsfare.

41de Kapitel.

Andre almenskadelige Handlinger.

De i dette Kapitel indeholdte Bestemmelser have saadanne Handlinger for Øje, som skade materielle Almeninteresser uden at være farlige for den almene Sikkerhed eller den almene Sundhed.

§ 390.

1ste Stk. svarer til Stl.s § 297, men Omraadet for det strafbare Dyrplageri er udvidet. Foruden Mishandling belægger Paragrafen ogsaa uforsvarlig Behandling med Straf. De i § 297 indeholdte Indskrænkninger af JJyrplageriets Strafbarhed, at Mishandlingen skal være ,.raa" eller den uforsvarlige Behandling være „grusom og oprørende", ere udeladte. Straffen er i al Almindelighed skærpet ved, at de særlige Maksimalsgrænser for Bøder og det simple Fængsel ere bortfaldne. Under Hensyn til, at Handlingen kan være Udslag af særlig Raahed eller Grusomhed, er der under skærpende Omstændigheder aabnet Adgang til at anvende Straf af Arbejdsfængsel indtil 1 Aar.

2det Stk. opretholder Særlovgivningen om Vivisektion, jfr LOV Nr. 43,13. Marts 1891.

§ 391

har kun Betydning som supplerende Særlovgivningens Regler, for saa vidt der i samme maatte mangle Straffebestemmelser med Hensyn til Overtrædelse af givne Paabud, se saaledes Lov Nr. 111, 19. Maj 1911 §55, 4de Stykke, hvortil ingen Straffebestemmelse slutter sig.

§ 392

træder i Stedet for Stl.s § 294 og beskytter Almeninteressen, som Udk.s § 313 beskytter den enkelte. Ved at benytte Udtrykket „øve Overlast paa" har man tilsigtet at udvide Omraadet af de Handlinger, der kunne straffes efter 1ste Stk., baade i Forhold til Stl.s § 294 og Udk.s § 313. Inddragne ere ogsaa Genstande, der ere bestemte til Pryd (nu kun „offentlige Monumenter"), ligesom ogsaa offentlige Samlingers Ejendele og særlig fredlyste Genstande beskyttes. Da det her er en almen Interesse, det gælder, er Straffen strengere end i Udk.s § 313. At Uagtsomhed straffes, er i Overensstemmelse med, hvad der er fastsat i Lov om Beskyttelse af de til Københavns Vandvæsen lutrende Værker m. v. 30. Novbr. 1857 § 1, jfr. Lov Nr. 60, 24. April 1896.

At Straffen i 3dic Stk. er lavere end i Udk.s § 313, Stk. 2 skyldes, at 1ste Stk. som nævnt har et videre Omraade end 1ste Stk. i § 313. Eksempel paa „ringere Ufærd" frembyder Politivedtægt for København 22. Juni 1883 § 43.

§ 393.

Medens Lov om Sandflugtens Dæmpning, 29. Marts 1867 § 17, Kystfredningsov 18. Maj 1906 § 11 og Lov Nr. 55, 27. Marts 1903 om Foranstaltninger mod Udbredelse af Rustsvampe § 4 indeholder Straffebestemmelser for Overtrædelse af præventive Bud, der opretholdes ved Udkastets § 397, foreskriver § 393 Straf for forsætlige og uagtsomme Handlinger, der forvolde Sandflugt, Skade paa fredet Kyst eller Udbredelse af smitsom Sygdom i Nytteplanter. Det er ifølge Forudsætningen ikke nok, at Handlinger forvolder Fare for disse Følgers Indtræden. Forbrydelsen er først fuldbyrdet, naar Følgen indtræder, og Forsættet maa ogsaa være rettet paa Følgens Indtræden- En anden Sag er det, at en af Kystfredningslovens opretholdte Bestemmelser hjemler Straf efter Stl.s § 294 (Udk. § 393) uden at Skade paa Kysten behøver at være lidt.

§ 394.

Grunden til, at denne og de to følgende Paragrafer have faaet Plads i dette Kapitel, er den, at det ogsaa her er Almenheden, nemlig Publikum i Almindelighed som interesseret i de Paragraferne ommeldte Indretningers uforstyrrede Funktioneren, der angribes ved Handlingerne. Paragrafens 1ste Stk. giver Bestemmelsen af, hvilke Indretningers Virken, der beskyttes, og indbefatter ethvert retstridigt Angreb paa de almene Samkvemsindretninger samt paa Indretninger, der tjene til Fyldestgørelse af almene Fornødenlieder, hvad enten de ere offentlige eller blot offentlig godkendte. Herefter falder kun udenfor Paragrafen saadanne private Anlæg, der kun tjene til Brug for en enkelt eller en meget begrænset Kreds, og som end ikke indirekte have Interesse for Almenheden, idet kun saadanne Indretninger ville kunne virke uden offentlig Godkendelse. Angreb paa saadanne Indretninger ville være beskyttede ved Udk.'s §.'313. Alle almene Samkvemsindretninger ere saaledes medtagne. Baade Post, Jernbane, Sporvogne, Telegraf (jfr. nu Stl.s § 295 og flere senere Love), Telefon, Luftskibe og mulig ogsaa en større Bys Droskeindretning omfattes af Paragrafen under de angivne Forudsætninger. Ligeledes ere Indretninger, der virke f. Eks. for Belysning, Vandtilførsel og Vandafledning og Renovation medtagne. I 1ste Stk. fastsættes Straf for at sætte disse Indretninger ud af Brug. Forbeholdet i Slutningen af Stykket har Hensyn til, at Handlingen mulig kan true den almene Sikkerhed eller den almene Sundhed og sum Følge deraf hjemfalde under en strengere Straffebestemmelse. 2det Stk. omhandler de Tilfælde, hvor den retstridige Handling foranlediger mindre indgribende Forstyrrelse i Indretningens Brug eller kun en kortvarig Standsning af Brugen. Blandt de retstridige Handlinger, som der her kan være Spørgsaal om, fremhæves særlig Beskadigelse af Materiel (Tilbehør), Hindring af Personalet i Opfyldelse af tjenstlige Pligter

og Personalets egen retstridige Undladen af at opfylde disse, hvorunder ogsaa falder de Tilfælde, hvor Personalet retstridig etablerer Strejke, saa at Indretningen enten sættes ud af Brug eller forstyrres i Brugen. 3die Stk. giver Straffebestemmelse for uagtsomt Forhold,

Ved Slutningsstykket er der ydet Tjenestemænd, der ere ansatte ved private, men offentlig godkendte Indretninger af-den i Paragrafen omhandlede Art, samme Beskyttelse under eller i Anledning af Tjenestens Udførelse, som ved Udk.'s § 134, Stk. 1 og § 139 er tillagt de Tjenestemænd, der ere ansatte ved tilsvarende offentlige Indretninger, hvilket er en naturlig Følge af, at der paalægges de private Tjenestemænd samme Pligter.

Mod Hensyn til Brud og Beskadigelser paa undersøiske Telegrafledninger bemærkes, at Udkastets Bestemmelser ikke berører den i Lov 15. Febr. 1895 § 1, 1ste Stk. givne Regel, der hviler paa internationale Aftaler. Præventive Straffebud, som denne Lov samt Lov 84 af 11. Maj 1897 og 19. April 1907 indeholder, opretholdes iøvrigt ved § 397,

§ 395

Paragrafens 1ste Stk. svarer i alt væsentligt til den i Stls § 138 for Postvæsenets Tjenestemænd givne Hegel, der ved Lov 11. Maj 1897 § 17, Stk. 3 er udvidet til at gælde ogsaa for Statstelegrafvæsenets Tjenestemænd, men Bestem ruelsen gøres anvendelig paa alle Tjenestemænd saavel ved offentlige som ved private Indretninger, der tjene det almene Samkvem. Den almene Interesse, der krænkes, er den samme, og der er som Følge heraf ingen Grund til ikke at ligestille disse Personer. Straffesatsen er en Del lavere end i Stl.s § 138. Strafarbejde synes imidlertid at være for streng en Straf i disse Tilfælde, naar der ikke kommer noget yderligere kriminelt Moment til.

Uagtsomt Forhold rammes af Straffebestemmelsen i 2det Stk. og i videre Udstrækning, end Stl.s § 143 hjemler, hvilke

er i Overensstemmelse med Lov 11. Maj 1897 § 17, Stk. 2.

Keglerne om Brud paa de offentlige Tjenestemænd paahvilende Pligter, derunder navnlig Hemmeligholdelsespligt, og om de deraf flydende Følger gøres ogsaa anvendelige paa de Tjenestemænd, der ere ansatte ved private, men offentlig godkendte Indretninger. Dette medfører en Skærpelse af Bestemmelsen i Lov 11. Maj 1897 § 18.

§ 396

rammer den ikke-Tjenestemand, der krænker Almenhedens Interesse ved retstridig at indvirke forstyrrende paa de i § 395 nævnte almene Samkvemsindretningers Funktioneren, hvad enten det sker ved Hjælp af en der ansat Tjenestemand eller uden saadan Mellemmand. Her er det strafbares Omraade indskrænket til forsætligt Forhold.

§ 397

opretholder Særlovgivningens Bestemmelser. Som herhen hørende Lovregler kan nævnes Lov 29. Marts 1867 §§ 2, 11, 16 og 17, Lov Nr. 55, 27. Marts 1903 §§ 9 og 11, Stk. 1.

42de Kapitel.

Strafbare Handlinger ved Offentliggørelse af Skrift.

Bestemmelserne i dette Kapitel slutte sig til Bestemmelsen i Udkastets § 2, 4. Stk., hvor den almindelige Regel er fastslaaet, at Bestemmelserne om, hvem Ansvaret for en strafbar Handling paahviler, ogsaa finde Anvendelse paa strafbar Offentliggørelse og Udbredelse af et Skrift kun med den Lempelse, som er en Følge af de Kegler, der gives i nærværende Kapitel samt i den særlige Lovgivning, jfr. saaledes Lov om Klasselotteriets Ordning af 6. Marts 1869 § 5 og Lov 14. Marts 1911 § 3. I og for sig kunde man anse den udtrykkelige Udtalelse af denne almindelige Regel for overflødig, da Ophævelsen af L. 3. Januar 1851 § 3, og Straffelovens Tavshed om særlige Presseansvarsregler maatte føre til det samme Resultat; men man har dog fundet en saadan udtrykkelig Udtalelse naturlig, da Bestemmelsen indeholder et gennemgribende Brud med den nugældende Ret, der i Lighed med forskellige fremmede Landes Lovgivning fastsætter en særlig fra de almindelige strafferetlige Regler i flere Retninger afvigende Ordning af Ansvaret for Presseforbrydelser.

To Betragtninger, der iøvrigt drage i modsat Retning, have ført til en saadan særlig Ordning.

Den ene Betragtning paaberaaber sig Pressefrihedens Interesse og ønsker derfor Ansvaret mere begrænset, end de almindelige Regler føre til. Navnlig ønskes ubetinget Ansvarsfrihed for andre Deltagere i Handlingen end Forfatteren, for at hine ikke, for at sikre sig mod Ansvar, skulle føres til at øve en privat Censur over Forfatteren, der kan blive ikke mindre effektiv end den afskaffede Statscensur. Heller ikke antages Presseforbrydelserne at være af den Art, at der tabes noget ved at lade hine Deltagere ubetinget være straffri.

Den anden Betragtning paaberaaber sig Samfundsinteressen, der ikke antages tilstrækkelig betrygget ved de almindelige Keglers Anvendelse paa Presseforbrydelser. Ved Anvendelse af de almindelige Regler ville andre Deltagere end Forfatteren som oftest undgaa Straffen, fordi der vil mangle Bevis for, at de har handlet uden god Tro eller med det Forsæt, som i Reglen er Betingelse for Strafansvar for den paagældende Forbrydelse efter de almindelige Regler. Naar saa, hvad der let kan være Tilfældet, Forfatterens Ansvar faktisk bliver illusorisk, f. Eks. fordi han ikke kan udfindes, ville saadanne Forbrydelser blive helt straffri. Men hermed er Samfundet ikke tjent, saa meget mindre som i alt Fald visse Presseforbrydelser kunne være i høj Grad farlige, saaledes naar de angribe Statens Forfatning eller Forholdet til fremmede Magter. Ikke blot bør derfor ingen efter de almindelige Regler strafskyldig gaa fri for Straf, men der bør end ikke tages Hensyn til en paastaaet god Tro. Forsæt bør uafbeviselig antages at foreligge.

En Del Lovgivninger har forsøgt at forene disse to Hensyn i den særlige Presseansvarsordning, saaledes den belgiske (delvis den franske), nogle svejtsiske samt de nordiske Lovgivninger, Danmark og Sverige endnu, og Norge indtil Indførelsen af den nye Straffelov. Disse Love have til fælles Mærke, at de betingelsesvis fritage andre Deltagere end Forfatteren for Ansvar, men naar disse Betingelser mangle, lade de visse af dem indtræde i Forfatterens Ansvar paa lige Vilkaar med ham (Substitutionssystemet), altsaa saaledes at mulig god Tro ikke kommer i Betragtning.

Mod dette System er det i Motiverne til det af Getz udarbejdede Forslag til den norske Straffelov (1887) med Rette gjort gældende, at det, der herved forenes, snarest er de to modstaaende Betragtningers Fejl. Forlæggeren, Bogtrykkeren o. s. v. som i Reglen gaar ganske fri, opfordres af Loven til at betragte Skriftets Indhold som dem uvedkommende, og naar den alligevel, hvis Forfatteren er flygtet, tilsidst gør det fulde Ansvar gældende mod dem,

finder en fuldstændig Overrumpling Sted. Men hvis de nævnte Personer paa den anden Side intet tør forlægge eller trykke uden at have forvisset sig om dettes Karakter, gaar man fuldstændig glip af den Fordel, man mente at opnaa ved alene at gøre Forfatteren principalt ansvarlig, og indfører den private Censur overfor Forfatteren. Det nævnte System fritager kort sagt for Ansvar i Tilfælde, hvor der ingen rimelig Grund er dertil, (saaledes hos os efter Lov 3. Jan. 1851 f. Eks. den unavngivne Forfatter. Udgiveren, der er i Ledtog med en navngiven Forfatter o. s. fr.), og det paalægger i andre Tilfælde et Ansvar, som er stik imod saavel Strafferettens Grundsætninger som moralske Begreher, bl. a. idet det leder ind paa et Straamandsuvæsen, selv hvor dette ingen Hjemmel har i Lovens Ord, og idet det ved at bygge paa et fingeret Forsæt ligefrem umuliggør Anvendelse af de subjektive Strafudmaalingshensyn, som Loven kræver iagttagne, se den gældende Straffelov § 57 og dette Udkast § 43 („Forsættets, Styrke og Fasthed, Bevæggrunden til Handlingen").

Mod den Fravigelse fra de almindelige Strafansvarsregler, som de omtalte særlige Presseordninger hjemle, har der rejst sig en stedse stigende Modstand. I England og Nordamerika har den aldrig vundet Indgang. I Tyskland (L. 7. Maj 1874) og Østrig (L. 17. Decbr. 1862) er man vendt tilbage til naturligere Principer, ikke mindst under Paavirkning fra juridiske og journalistiske Kredse. Det nye svejtsiske Udkast opgiver ligeledes enhver vilkaarlig og irrationel Ordning af Presseansvaret. Endelig er den naturlige Ordning godkendt for Norge ved dette Lands nye Straffelov. Hertil slutter ogsaa det foreliggende Forslug sig, i Modsætning altsaa til Lov 3. Jan. 1851 § 3, samt iøvrigt ogsaa i Modsætning til den foreløbige Lov af 13. August 1886, der kun ændrede visse iøjnefaldende Mangler ved L. 3. Jan. 1851 i dens Anvendelse paa „Dagblade og Ugeblade", men ikke ændrede selve Principet i den nævnte Lov.

I Virkeligheden vil det findes, at

hverken Pressefriheden eller Samfundets Interesser lider eller behøver at lide ved Opgivelsen af ethvert vilkaarligt System for Presseansvaret og Tilhagevenden til det retfærdige og derfor eneste rationelle System, som Nutiden kræver. En privat Censur vil de, der have Del i Offentliggørelsen, ikke fristes til at øve, naar de ikke er udsatte for at overrumples med et Ansvar, som deres gode Tro udelukker efter de almindelige Kegler. Der er ingen Grund til antage, at Paatalemyndighederne eller den paatalebe-rettigede private skulde prøve paa at komme uden om denne Ansvarsbetingelse ved hensynsløst Sagsanlæg, der dog maa fure til Frifindelse. Samfundet udelukkes paa den anden Side ikke fra at gøre Ansvar gældende mod andre end Forfatteren, naar Omstændighederne eller en Deltagers særlige Forhold til Skriftet (f. Eks. Redaktørens til en Avis) medføre, at Kendskab til Skriftets strafbare Indhold, og altsaa det fornødne Forsæt, maa antages at have været til Stede. Men derhos er det ikke i Strid med Strafferettens Grundsætninger, at det til yderligere Betryggelse af Samfundets Interesse i visse særlige Tilfælde gøres til Pligt for visse Deltagere i Offentliggørelsen at have deres Opmærksomhed henvendt paa Skriftets Indhold, og at disse Deltagere, hvis denne, under særlige Forhold paahvilende Pligt er forsømt, og Skriftets Indhold findes strafbart, da paadrage sig Ansvar for uagtsom Offentliggørelse. Dette Supplement til den fælles almindelige Ansvarsregel, der har Hjemmel i Forholdets Natur, er optaget i de nyere Love, som gennemføre den naturlige Ansvarsregel, øg er af lignende Art som de præventive Presseforskrifter, der forekomme i alle Love, hvilket System de end bygge paa. Men dette Uagtsomhedsansvar er efter sin Natur væsentlig lavere end det, der bygger paa et fingeret Forsæt.

Med Hensyn til Udkastets § 2 bemærkes iøvrigt, at ikke blot saadanne væsentlige Deltagere i det strafbare Skrifts Tilblivelse, Offentliggørelse eller videre Udbredelse som Udgivere, Forlæggere, Forhandlere eller Bogtrykkere rammes af Be-

Stemmeisen, men ogsaa underordnede Medhjælpere som Sættere, Korrekturlæsere, Kolportører o. s. v. Herved maa imidlertid erindres, dels at de subjektive Betingelser, som den paagældende Forbrydelse kræver, altsaa som Regel Forsæt, skal foreligge, dels at Udkastet ikke straffer for Meddelagtighed i mindre betydelige Lovovertrædelser. Heraf følger, at underordnede Deltagere og Meddelagtige kun under ganske særegne Omstændigheder saasom ved forræderske eller anarkistiske Sammensværgelser vil kunne straffes medens der ved Ærefornærmelser saa godt som aldrig vil blive Tale om Straf for andre end den forsætlige Gerningsmand.

§ 398

stemmer i det væsentlige med n. Stl. § 322 og knytter sig som et naturligt Supplement til den af Ansvarsreglen i § 2 følgende Udelukkelse af Forsætsstraf, hvor Forsæt i Virkeligheden mangler. Den bagved liggende Betragtning er, at Udgiveren af et Skrift i visse Tilfælde har en Pligt ti! at gøre sig bekendt med dettes Indhold, og Overtrædelse af denne Pligt medfører en agtsomhedsstraf. Grænsen er i Udkastet trukket saaledes, at Pligten ikke kan virke hæmmende paa nogen legitim Virksomhed, der befatter sig med Skrifters Offentliggørelse, idet de Omstændigheder, under hvilken Straf er paalagt, er af en saadan Art. at de maatte opfordre Udgiveren til i alt Fald at udvise en særlig Opmærksomhed. Pligten er i første Række paalagt „Udgiveren" af et Skrift, se om Forstaaelsen af dette Begreb Udkastets § 5, 1 *); men det er en Selvfølge, at en tilsvarende Pligt ogsaa med Føje kan paalægges andre Hoveddeltagere i Offentliggørelsen, nemlig Forlæggeren (den økonomiske Udgiver), naar saadanne mislige Omstændigheder som i Ltr. a— d er angivne, ham vidende er tilstede saavel for Forfatterens som for den intellektuelle Udgivers Vedkommende, og Bogtrykkeren,

*) »Ved Udgiver af et Skrift, der offentliggøres, forstaas den, der træffer Bestemmelse om Skriftets Offentliggørelse, uanset om han betegnes som Udgiver eller som Redaktør eller paa anden Maade, og uanset om Offentliggørelse sker for hans Regning eller bekostes af en anden.«

saafremt de ogsaa er tilstede for Forlæggernes Vedkommende. Dette foreskrives i § 398, sidste Stykke; derimod har Udkastet med Føje ikke medtaget saadanne Personer, som f. Eks. Forhandlere, hvis Befatning med Skriftet i Virkeligheden er af sekundær Art.

I Overensstemmelse med foranstaaende og i det hele stemmende med Sagens Natur er det fastslaaet, at der maa oplyses særlige Omstændigheder, naar Straffrihed trods hine særlige Forholds Tilstedeværelse skal indtræde paa Grund af vedkommendes Antagelse af, at Skriftets Indhold ikke er strafhart.

Strafferammen er fastsat under tilbørligt Hensyn til, at det er en uagtsom, ikke en forsætlig Handling, der rammes. Forbeholdet har Hensyn til, at der ved visse grove Statsforbrydelser er foreskrevet strengere Straf for Uagtsomheden, se f. Eks. § 108.

§ 399.

Medens § 398 omhandler Uagtsomhedsansvaret ved „Skrifter af strafbart Indhold" i Almindelighed, gives i § 399 Regler om Udgiverens Uagtsomhedsansvar for „Udtalelser af strafbart Indhold offentligliggjorte i et Dagblad eller andet periodisk Skrift". Her er man efter en saadan Udgivers Opgave berettiget til altid at paalægge ham en særlig Agtpaagivenhed, og der udkræves derfor ikke saadanne Omstændigheder, som i § 398 under a—d nævnt, for at gøre Uagtsomhedsansvar gældende; paa den anden Side kan dette Ansvar efter sin Begrundelse ikke ramme andre end netop Udgiveren, altsaa ikke andre, der befatte sig med eller have Del i Bladets eller Tidsskriftets Offentliggørelse, jfr. herved n. Stfls § 431.

§ 400

har til en vis Grad et Forbillede i L. 3. Januar 1851 § 14. jfr. herved L. om R. P. § 783. Det strafbare Forhold er Overhørighed af et givet retsligt Paalæg. Naar Udkastets almindelige Ansvarsprincip lægges til Grund, er en til L. 1851 § 14 svarende Straffebestemmelse paakrævet foruden i de der nævnte Tilfælde ogsaa med Hensyn til

her i Riget offentliggjorte Skrifter, naar nemlig Straf paa den eller de paagældende i Medfør af § 2, ikke kan anvendes, fordi Forsæt ikke antages at foreligge. Der paalægges altsaa for saa vidt en Uagtsomhedsstraf, men udenfor de i § 398 ommeldte Betingelser, fordi der her foreligger Overhørighed af en Dom eller Retskendelse; ogsaa andre end de i §§ 398 og 399 omhandlede Personer rammes, og Straffen kan med Føje gøres noget strengere end i § 398 under den naturlige Forudsætning, at Dommen eller Retskendelsen er tilbørlig kundgjort.

§ 401

indeholder visse naturlige Bestemmelser vedrørende Inddragelse af et Skrift i Henhold til § 83. De under Nr. 1, 2 og 4 omhandlede Punkter stemme med N. Stfl. § 323, Reglen under 3 med Lov 3. Januar 1851 § 14. Bestemmelsen supplerer de paa almindelige Forhold beregnede Inddragelsesregler i § 83, se denne Paragrafs 3die Stykke.

§§ 402 og 403

motiveres ved den Betydning, Dagspressen og andre periodiske Skrfter (Ugeblade, Tidsskrifter) har for det offentlige Liv. Bestemmelserne, der indeholde et hensigtsmæssigt Værn mod en daarlig Presse, ere nye i vor Ret. Med Hensyn til Forataaelsen af ,,offent ligt Sted" i § 402 henvises til Udkastets § 5 e. Medens § 402 rammer det periodiske Skrift som saadant, rammer § 403 den næringsdrivende Udgiver, Forlægger siler Trykker og udtaler udtrykkeligt, jfr. herved Udkastets § 81, 2. St., at Retten til denne Erhvervsvirksomhed kan frakendes den paagældende under visse Omstændigheder. Norsk Straffelov har i § 435 en Regel i samme Retning. løvrigt omfatter §§ 402 og 403 alle de ved Pressens Indhold begaaede Forbrydelser, ligegyldigt om de omhandles i Stfl. eller i den særlige Lovgivning, ogsaa f. Eks. den i L. om R. P. § 994 omhandlede Lovovertrædelse; men paa Grund af Reglernes fakultative Karakter er de uden Fare for den hæderlige Presse.

§ 404

bestemmer Straf for Krænkelse af den Bet, som alle Love erkende maa tillægges private i Forhold til Blade og periodiske Skrifter, nemlig med Hensyn til Berigtigelse af faktiske Meddelelser, vedkommende private angaaende, som Skriftet har indeholdt, samt med Hensyn til Bekendtgørelse om Sags Anlæg i Anledning af Angreb, Skriftet har indeholdt paa ham. Paragrafen har en betydelig større Rækkevidde end den nugældende Bestemmelse i L. 3. Januar 1851 § 11, hvilket er motiveret ved, at Udkastets Ordnng, der iøvrigt i det væsentlige stemmer med norsk Stfl. § 430. paa mere passende Maade fyldestgør den privates naturlige Ret. Udkastet giver den forurettede Valget mellem, om han i det paagældende Skrift vil lade optage en Berigtigelse eller blot en Henvisning til en Berigtigelse i et andet Skrift. Paatalen er privat, hvilket stemmer med, hvad der i L. 1851 § 11 er forudsat.

§§ 405 - 407

indeholder forskellige politimæssige Forskrifter, som skulle efterkommes uden Hensyn til muligt strafbart Indhold af Skriftet, og hvis Overtrædelse medfører Straf for den eller dem, hvem Paalæget gives. Tilsvarende Bestemmelser tindes i Lov 3die Januar 1851 §§ 1, 2 og 4. § 405 svarer til Lov 1851 §§ 1 og 2. blot med den Forskel fra § 1, at Ansvaret for den, der har et uden Angivelse af Trykker eller Trykkested udfærdiget Skrift til Forhandling eller Uddeling, ikke betinges af, at „Trykkeren ikke kan udfindes", en Betingelse, der heller ikke paa lige Maade tindes i L. 1851 § 2. Derved er bl. a. Opløsningen i to Paragrafer undgaaet, idet der ikke, navnlig naar et vilkaarligt Minimum for Bøden ikke foreskrives, er Grund til at gøre Strafferammen forskellig for de to Tilfælde. Med Hensyn til de subjektive Betingelser udkræves i det første Tilfælde (den blotte Undladelse) ikke Forsæt, medens dette maa kraves ved den positiv urigtige Angivelse. Fremdeles følger det af den udtrykkelige Angivelse af, hvem

Ansvaret paahviler, at ingen anden Deltager i Offentliggørelse eller mulige Meddelagtige have dette Ansvar.

§ 406 svarer til Lov 3die 1851 § 4.

Den i § 407 indeholdte Regel, at Udgiveren af et Blad eller periodisk Tidsskrift skal angive sig som saadan paa dette, findes i de fleste Landes Love, se f. Eks. norsk Stfl. § 429; hos os forefandtes en Bestemmelse i saa Henseende i foreløbig Lov 13. August 1886 § 2; men ligesom denne Bestemmelse nærmest havde til Formaal at bekæmpe Straamandsuvæsenet, saaledes var den blotte Undladelse af Redaktørangivelse ikke forbundet med Strafansvar, men medførte i Overensstemmelee med Ansvarsprincippet i Lov 1851 § 3 blot en Udvidelse af de ansvarliges Kreds. Lægges Udkastets almindelige Ansvarsprincip til Grund, bliver Kravet om Angivelse af Redaktør og den virkelige Redaktør af langt ringere Betydning. Formaalet er et lignende, som ogsaa medfører den særlige Uagtsomhedsstraf i § 399. Der kræves kun en legal og loyal Vedkendelse af den Garanti lige overfor Offentligheden, som er den paagældende Udgivers naturlige Opgave, og som Sædvanen paalægger ham. Undladelsen og den urigtige Angivelse er efter sit Væsen en Politiforseelse af lignende Art som den i § 405 omhandlede. Straffen rammer kun Udgiveren eventuelt tillige Straamanden, der har samtykket i sin urigtige Nævnelse, samt Forlæggeren, der har indladt sig paa at være økonomisk Udgiver af et periodisk Skrift, som ikke har navngivet Redaktør eller ham bevidst angiver en urigtig Redaktør.

§ 408.

Bestemmelsen udtrykker i mere tidssvarende Affattelse hvad der er udtalt i Lov Mie Januar 1851 § 16, og har sin naturlige Plads her.

43de Kapitel.

Lovens Træden i Kraft og Ophævelse af ældre Bestemmelser.

§ 409

angiver Ikrafttrædelsesdagen.

Ved 2det Stk. ophæves for det første en Række særlig nævnte Lovbestemmelser, der væsentligst eller udelukkende ere af straffe-retlig Natur. For saa vidt disse Love indeholde Bestemmelser om andet end Straf, og det er fundet ønskeligt at opretholde dem i den Skikkelse, de nu have. ere de optagne i en af de Tillægslove, der knytte sig til Udkastet. Om alle i den øvrige Lovgivning indeholdte Straffebestemmelser gælder det, at de ophæves, for saa vidt de ikke opretholdes i en af Tillægslovene. Naar der i Udkastet henvises til Særlovgivningens Bestemmelser, er det kun saadanne Bud, som holdes i Kraft i den eller de Tillægslove, som træde i Kraft samtidig med den ny Straffelovs Ikrafttræden.

Paragrafens 3die Stk. indeholder en nødvendig Udtalelse om, hvorledes Ordningen er med Hensyn til de i Kap. 10 og Kap. 11 omhandlede Forhold.

Goos
Formand

Gottlieb Jensen

Vitus Ingerslev

Eugen Petersen

J. From

Valeur

F. Ammitzbøll

Carl Winther

F. Schrøder
Sekretær

Udkast til Tillægslov A

om den ved Siden af den almindelige borgerlige Straffelov gældende Straffelovgivning
samt om Afsoning af Tvangsbøder og Underholdsbidrag

Udkast
til
Lov
om
den ved Siden af den almindelige borgerlige Straffelov gældende Straffelovgivning samt om Afsoning af Tvangsbøder og Underholdsbidrag.

Første Afsnit.
Om den ved Siden af den almindelige borgerlige Straffelov gældende Straffelovgivning.

§ 1.

Ved Siden af den almindelige borgerlige Straffelov skulle folgende Straffebestemmelser gælde:

1) Alle endnu gældende Straffebestemmelser for Personer, der høre til Krigsmagten, eller som uden at høre til denne ere undergivne den for Krigsmagten gældende Straffelovgivning.

2) Endnu gældende Straffebestemmelser, som indeholdes i Kong Christian V's danske Lovs— for Færøerne samme Konges norske Lovs — 2den Bog om Religionen og Grejstligheden« samt i den senere Lovgivning angaaende gejstlige Personers Forhold, for saa vidt der ikke i den almindelige borgerlige Straffelov er foreskrevet Straf for saadant Forhold eller dog ikke saa streng Straf.

3) Endnu gældende Straffebestemmelser, som indeholdes i de i § 2 nævnte Love med de i § 2, jfr. § 3, angivne nærmere Bestemmelser, dog at Straf, som for nogen under disse Straffebestemmelser faldende Handling maatte være forskyldt efter den almindelige borgerlige Straffelov, kun er udelukket, naar der er taget Forbehold i saa Henseende.

4) Særlige Straffebestemmelser, som indeholdes i Lovgivningen om Rettens Pleje.

Til Straffebestemmelser, som skulle gælde ifølge foranstaaende Bud, høre ogsaa Regler om de Forhold, der omhandles i den almindelige borgerlige Straffelovs 10de og 1lte Kapitel, for saa vidt intet Forbehold maatte være taget.

§ 2.

Paa endnu gældende Straffebestemmelser i nedennævnte Loves Forskrifter skal Reglen i § 1 Nr. 3 finde Anvendelse:

I. (V a l g l o v e m. m.).

Lov Nr. 16 af 7. Februar 1901 om Valgene til Rigsdagen.

Lov Nr. 27 af 2. Marts 1903 om Folketingsvalg paa Færøerne.

Lov Nr. 79 af 20. April 1908 om kommunale Valg.

Lov Nr. 126 af 27. Maj 1908 om Byen Thorshavna kommunale Styrelse.

Lov Nr. 84 af 30. April 1909 om Tillæg til og Forandring i Lov af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.

Lov Nr. 117 af 13. Maj 1911 om Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg og Valg af Valgmænd til Landstinget.

Lov for Færøerne Nr. 99 af 10. Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.

Lovens § 13 affattes saaledes:

Med Hensyn til Afstemning i Henhold til nærværende Lov finder almindelig borgerlig Straffelov § 131, jfr. § 129, tilsvarende Anvendelse. Derhos fortabes Stemmeretten efter denne Lov ved første Gang begaaet Forseelse for den første Afstemning, som finder Sted, efter at der er gaaet Dom i den paagældende Straffesag, anden Gang for bestandig.

Lov Nr. 100 af 10. Maj 1912 om Adgang for Søfolk, hjemmehørende paa Færøerne, til at deltage i Folketingsvalg.

II. (Love om Politiet).

Fdg. af 22. Oktober 1701 om Politiets Administration.

Plan for Fattigvæsenet i København af 1. Juli 1799 § 137, jfr. Plakat af 19. Oktober 1822 og Bkg. af 4. Februar 1867.

Plakat af 6. Februar 1816 om Anmeldelse af Københavns Indvaanere og *Bekendtgørelse af 18. Marts 1828* om døvstummes Anmeldelse, jfr. Lov af 15. Maj 1875 om Tilsynet med Fremmede og Rejsende § 21.

Plakat af 28. Februar 1817 om Kystpolitiet.

Straffen i § 12 ændres til: Bøde indtil 200 Kr., simpelt Fængsel indtil 1 Maaned eller Arbejdsfængsel fra 2 til 15 Dage.

Plakat af 10. Februar 1818 om Amtmænds Ret til at tilsige nogen til Møde.

Plakat af 24. December 1823 om Forbud mod at bære Kaardestokke eller andre deslige skjulte Vaaben §§ 1 og 2.

Fdg. af 10. December 1828 angaaende rejsende Haandværkssvendes Omflakken i Landet, §§ 13 og 14, jfr. § 10, Lov af 15. Maj 1875 om Tilsynet med Fremmede og Rejsende § 23 og Lov Nr. 67 af 9. April 1891 om det offentlige Fattigvæsen § 57.

Lov af 11. Februar 1863 om Omordning af Københavns Politi.

Straffen i § 16 ændres til: Bøde indtil 200 Kr., simpelt Fængsel indtil 1 Maaned eller Arbejdsfængsel fra 2 til 15 Dage.

Lov af 4. Februar 1871 om Politiet udenfor København.

Lov af 15. Maj 1875 om Tilsynet med Fremmede og Rejsende.

Som 2det Punktum i § 13 indsættes:

Fremdeles skal Justitsministeren kunne udvise Personer, der begaa de i Straffelovens §§ 112 og 115 nævnte Handlinger, for saa vidt de ikke ere i Besiddelse af Indfødsret.

I § 22, 1ste Stykke, ændres Straffen til: Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder. — I § 22, 2det Stykke, ændres Straffen til: Arbejdsfængsel eller simpelt Fængsel, dog ikke ud over 2 Maaneder, eller under formildende Omstændigheder Bøde fra 5 til 100 Kr. — I § 22, 3die Stykke, ændres

Straffen til: Arbejdsfængsel fra 2 til 15 Dage eller simpelt Fængsel indtil 1 Maaned.

Lov Nr. 55 af 13. April 1894 om Politiet paa Færøerne.

De i ophævet midlertidig Lov Nr. 63 af 1. April 1911 § 6, 1ste Stykke, sidste Punktum, jfr. Paragrafens sidste Stykke, 2det Punktum, indeholdte Bestemmelser opretholdes i følgende Affattelse:

Om et i Medfør af almindelig borgerlig Straffelov § 85, 2det Stykke givet Paalæg optages det fornødne i Politiefterretninger, men Meddelelse derom maa under Straf af Bøde fra 10 til 200 Kr. ikke indrykkes i offentlige Aviser. Bøden tilfalder Politikassen, i København Stadens Kasse.

Lov Nr. 105 af 15. Maj 1911 om Oprettelse a£ et Statspoliti.

III. (Love om offentlige Formue, Skatter, offentlige Pligter).

Forbud paa Vimpelføring af 17. Februar 1741.

Plakat af 10. Juli 1770 angaaende Fredning af Østersfiskeriet under Aalborg Stift m. v.

Fdg. af 13. Februar 1786 om Bompenges Erlæggelse.

Fdg. af 1. Februar 1797 om Tolden samt *Lov Nr. 88 af 5. Maj 1908* om Toldafgifterne m. m.

I Stedet for den i § 392, sidste Punktum foreskrevne Bøde træder Straf efter Straffelovens § 167.

Oktroi for Nationalbanken *af 4. Juli 1818,* jfr. Lov Nr. 157 af 12. Juli 1907 om Forlængelse af Nationalbankens Oktroi.

Plakat af 17. Februar 1835 om Anmeldelse af de i Støvringgaard indskrevne Ekspektantinder.

Plakat af 13. Oktober 1838 om Hesteskatten i København.

Fdg. af 8. Juli 1840 angaaende det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen i Almindelighed samt de samtidige Forordninger herom for særlige Forvaltningsgrene.

Fdg. af 8. Juli 1840 angaaende Amtstue-Oppebørsler m. v.

Fdg. af 26. Juni 1844 angaaende Fribefordringsvæsenet i Danmark, § 33.

Plakat af 9. Juni 1847 angaaende Indførsel, Fabrikation og Brug af Spillekort.

Lov af 13. Marts 1867 om Skibes Maaling.

Lov af 6. Marts 1869 om Klasselotteriets Ordning og Forbud mod andet Lottospil m. m.

Af § 5 udgaar Bestemmelsen om, at Ansvaret for Bekendtgørelser i indenlandske Aviser bestemmes efter de i Lov 3. Januar 1851 § 3 fastsatte Regler.

Lov af 3. Maj 1873 om Beskatningen af indenlandsk Roesukker, samt *Lov Nr. 137 af 27. Maj 1908* om Afgift af indenlandsk Roesukker og af Raffinering af Sukker.

I Lov af 3. Maj 1873 § 43 ændres Henvisningen til: almindelig borgerlig Straffelov §§ 23 og 24, og i Lov af 27. Maj 1908 § 7, 1ste Stykke, 2det Punktum ændres Henvisningen til almindelig borgerlig Straffelov § 24.

Lov af 23. Maj 1873 om Toldforholdene ved Landtoldgrænsen.

Møntlov af 23. Maj 1873.

Lov af 21. Marts 1874 om de militære Underklassers Formueraadighed. § 1, 3die Stykke.

Lov af 30. November 1874, om Betalingen for de til Skiftevæsenet henhørende Forretninger m. m.

Lov Nr. 39 af 16. April 1880 om Forbud mod Køb og Salg af brugte Hulprojektiler.

Lov Nr. 44 af 30. Marts 1892 om forskellige Skatter og Afgifter paa Færoerne, jfr. Lov for Færoerne Nr. 62 af 1. April 1908 og Lov for Færøerne Nr. 46 af 7. Marts 1912.

Lov Nr. 73 af 30. Marts 1895 om Beskatning af Spil ved Væddeløb m. m., jfr. Lov Nr. 133 af 8. Juni 1912 om Forhøjelse af den ved nævnte Lov foreskrevne Afgift.

Lov Nr. 100 af 10. April 1895 om Afgift af personlige Apotekerbevillinger.

Lov Nr. 58 af 23. April 1897 om Cheks og andre Sigtanvisninger.

Lov Nr. 66 af *2. Maj 1902* om offentlige Bibliotekers Ret til Frieksemplarer af Tryksager m. m.

Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903 om Ændringer i og Tillæg til de nugældende Regler for

den kommunale Beskatning samt om Statstilskud til Kommunerne.

Lov Nr. 100 af 15. Maj 1903 om Afløsning af Tienden.

Lov Nr. 103 af 15. Maj 1903 om Ejendomsskyld.

Lov Nr. 9G af 22. April 1904 om Snekastning, jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 31.

Lov Nr. 136 af 27. Maj 1908 om Arveafgift.

§ 41 affattes saaledes:

»Boder, som ere paalagte nogen i Henhold til denne Lov, inddrives og afsones efter Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov §§ 23 og 24.

Inddrivelse af Bøder, der ere paalagte af Administrationen, saavel som af Afgiften selv med de dertil mulig paaløbne Renter, sker ved Udpantning.

Alle Bøder efter denne Lov tilfalde Statskassen.

Lov Nr. 110 af 18. April 1910 om Indkomstskat til Kobenhavns Kommune.

§ 28, 3dje Stykke affattes saaledes:

»Bøden, der tilfalder Stadens Kasse, inddrives og afsones efter Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov §§ 23 og 24. Vedtages Bøden ved Overenskomst med Magistraten, sker Inddrivelsen ved Udpantning.

Lov Nr. 79 af 12. April 1911 om Ændringer i og Tillæg til de nugældende Regler for den kommunale Beskatning paa Færøerne.

Lov Nr. 102 af 13. Maj 1911 om Afgift paa Dyrkning af Tobak.

Lov Nr. 108 af 13. Maj 1911 om Stempelafgift, jfr. Lov Nr. 125 af 8. Juni 1912 om nogle Ændringer i samme, med følgende Ændringer:

a) § 41 udgaar.

b) § 42, 1ste Stykke, affattes saaledes: De i §§ 38—40 foreskrevne Bøder blive at ikende den eller dem, som efter Straffelovgivningens almindelige Regler ere Gerningsmænd til eller meddelagtige i det paagældende Forhold.

c) § 44, sidste Punktum, affattes saaledes: Naar de i denne Lov omhandlede Bøder ikke betales, forholdes efter Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov § 23 og 24.

Lov Nr. 112 af 13. Maj 1911 omAfgif t af offentlige Forestillinger og Fremvisninger m. m.

Lov Nr. 130 af 8. Juni 1912 om Beskatning af 01.

§ 19, 3die Stykke, affattes saaledes:

»Bøderne blive at inddrive efter Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov § 23. For saavidt de ere dikterede af Toldbestyrelsen, sker Inddrivelsen ved Udpantning. Bryggeriets Ejer eller Ejere hæfte for de dem selv, Forpagteren, Bestyreren, Fuldmægtigene eller Folkene paalagte Bøder for Overtrædelser af denne Lov og de dertil sig sluttende Kontrolbestemmelser. Forpagteren hæfter desuden for de af ham selv, Bestyreren, Fuldmægtigene eller Folkene for deslige Overtrædelser paadragne Bøder.«

§ 19, 4de Stykke, affattes saaledes:

»Naar Bøderne ikke kunne faas inddrevne, afsones de efter Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov § 24.«

Lov Nr. 119 af 8. Juni 1912 om Beskatning af Spiritus m. m.

§ 26, 3die Stykke, affattes saaledes:

Bøderne blive at inddrive efter Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov § 23. For saa vidt de ere dikterede af Toldbestyrelsen, sker Inddrivelsen ved Udpantning. Fabrikkens (Destillationsanstaltens) Ejer eller Ejere hæfte for de dem selv, Forpagteren, Bestyreren eller Folkene paalagte Bøder for Overtrædelse af denne Lov og de dertil sig sluttende Kontrolbestemmelser. Forpagteren hæfter desuden for de af ham selv, Bestyreren eller Folkene for deslige Overtrædelser paadragne Bøder.«

§ 26, 4de Stykke, affattes saaledes:

»Naar Bøderne ikke kunne faas inddrevne, afsones de efter Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov § 24.

Lov af 8. Juni 1912 om Stempelafgift af Cigarretter m. m.

§ 18, 1ste Punktum, affattes saaledes:

»Den, der eftergør eller forfalsker de af Toldbestyrelsen foreskrevne Stempelmærker, straffes efter Regelen i almindelig borgerlig Straffelov § 145, 2det Stykke.

§ 20,3die Stykke, affattes saaledes:

»Bøderne blive at inddrive efter Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov § 23. For saa vidt de ere dikterede af Toldbestyrelsen, sker Inddrivelsen ved Udpantning. Fabrikkens eller Udsalgets Ejer eller Ejere hæfte for de dem selv, Forpagteren, Bestyreren, Fuldmægtigene eller det øvrige Personale paalagte Bøder for Overtrædelse af denne Lov og de dertil sig sluttende Kontrolbestemmelser. Forpagteren hæfter desuden for de af ham selv, Bestyreren, Fuldmægtigene eller det øvrige Personale for deslige Overtrædelser paadragne Bøder.«

§ 20, 4de Stykke affattes saaledes:

»Naar Bøderne ikke kunne faas inddrevne, afsones de efter Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov § 24.«

Lov AV. *144 af 8. Juni 1912* om Indkomst- og Formueskat til Staten.

§ 41, 5te Stykke, 2det Punktum, affattes saaledes:

»Bøden inddrives efter Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov § 23. For saa vidt den er ikendt af Finansministeren, sker Inddrivelsen ved Udpantning. Kan Bøden ikke faas inddreven, afsones den efter Reglerne i Straffelovens § 24.

I § 44 ændres Henvisningen til almindelig borgerlig Straffelov §§ 170 og 171.

Lov Nr. 123 af 8. Juni 1912 om Værnepligt.

Straf af Fængsel i § 13, 4de Stykke, og § 44 3die Stykke, ændres til simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder. — Lovens § 47, 2det Stykke, udgaar.

IV. (Love om disciplinære Forhold).

a. *(i Fængsler, Fattiganstalter m. m.)*

Reglement for Arrestvæsenet af 7. Maj 1846, for saa vidt det angaar Fanger, der ikke udstaa Straf.

For Overtrædelser af de i Reglement B § 12 ommeldte Overtrædelser af de disciplinære Forskrifter straffes den fængslede overensstemmende med Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov § 25.

Adgang til efter nævnte Bud i Reglementet at anvende legemlig Revselse og Spændetrøje som disciplinære Straffe bortfalder. Bestemmelsen i Straffelovens § 25, sidste Stykke, finder tilsvarende Anvendelse paa Fanger, der ikke udstaa Straf.

Lov *Nr. 67 af 9. April 1891* om det offentlige Fattigvæsen og *Lov Nr. 97 af 10. April 1895* om Fattigvæsenet paa Færøerne med følgende Ændringer:

a) Henvisningen i Lov af 9. April 1891 § 32, 1ste Punktum ændres til: almindelig borgerlig Straffelov §§ 324-327; i § 32, 2det Punktum ændres Forbeholdet til: for saa vidt den paagældende ikke er strafskyldig efter almindelig borgerlig Straffelov § 325;

b) Lov af 9. April 1891 § 33 udgaar.

c) Straffen i § 41, 1ste Stykke, henholdsvis § 53, 1ste Stykke, ændres til: simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel, dog for begge Straffenes Vedkommende ikke udover et Tidsrum af 6 Maaneder.

d) § 41, 2det Stykke, henholdsvis § 3, 2det Stykke udgaar.

e) I Lov af 9. April 1891 § 56, 1ste Stykke, ændres Henvisningen til Straffelovens § 16 til: Straffelovens § 88.

f) I Loven af 1891 § 57 ændres Straffen til: 3 Dages Arbejdsfængsel.

g) § 60, henholdsvis § 71, udgaar.

Strafferegulativ Nr. 229 af 20. September 1906 og *Bekendtgørelse Nr. 6 af 14. Januar 1910* om Ændring i samme, jfr. Lov Nr. 72 af 14. April 19o5 om Behandling af forbryderske og forsømte Børn og unge Mennesker, § 32, 2det Stykke.

b. (Undervisningsanstalter).

Fundation og Anordning for Københavns Universitet af 7. Maj 1788, samt de Reglementer m. m., der ere givne for de med Universitetet forbundne Stiftelser og Kollegier.

Fdg. om de lærde Skoler af 7. November 1809. Anordn. af 29. Juli 1814 for Almueskolevæsenet i Købstæderne, København undtaget.

Anordning af 29. Juli 1814 for Almueskolevæsenet paa Landet.

Anordning af 20. Marts 1844 om Borger- og Almueskolevæsenet i København.

V. (Love om borgerlige Forhold, der berøre Kirken).

Fdg. af 7. November 1682 om Begravelser § 10.

Lov Nr. 58 af 1. April 1892 om Ligbrænding og *Regidativ Nr. 173 af 4. Oktober* om Udførelse af Ligbrænding.

Lov Nr. 134 af 22. April 1904 om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage samt Grundlovsdagen.

Lov for Færoerne Nr. 59 af 1. April 1912 om Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne m. m.

Henvisningen i § 3 ændres til: Straffelovens § 146 Nr. 1.

VI. (Love om offentlig Sædelighed).

Lov Nr. 81 af 30. Marts 1906 om Modarbejdelse af offentlig Usædelighed, § 3, 3die Stykke, § 8, 2det Stykke, 1ste Punktum, § 14 og § 15 med følgende Ændringer:

a) Henvisningen i § 8, 2det Stykke, ændres til: Straffelovens § 195;

b) Straffen i § 14 ændres til: Arbejdsfængsel fra 2 til 15 Dage eller simpelt Fængsel i indtil 1 Maaned,

c) Straffen i § 15 ændres til: Bøde indtil 600 Kr. eller Arbejdsfængsel fra 7 Dage til 3 Maaneder.

VII. (Love om Familieforhold, Børn og unge Mennesker).

Plakat af 28. Januar 1811 for København om Værtshusholderes m. .'s Forhold til Skoledisciple og Elever ved civile og militære Institutter.

Plakat for Danmark af 28. November 1828 § 1 om Forbud med Hensyn til Værtshus-

holdere m. fl.'s Forhold til lærde Skolere Disciple.

Lov af 10. April 1855 om Løsning af Sognebaandet, *aj 4. Marts 1857* om Forandring i Fdg. af 30. Maj 1828 om Daaben § 2, jfr. nævnte Fdg. § 5, *Lov Nr. 88 af 15. Maj 1903* om Valgmenigheder.

Lov Nr. 79 af 20. April 1888 om Tilsyn med Plejebørn.

Lov Nr. 39 af 30. Marts 1889 om Lærlingeforholdet, jfr. Lov Nr. 71 af 11. April 1901, § 32 og Lov Nr. 171 af 6. April 1906 § 21, 2det Stykke

Henvisningen i Lov af 30. Marts 1889 § 10, sidste Stykke, ændres til Straffelovens § 195.

Lov Nr. 61 af 29. Marts 1904 om forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen.

I § 2 ændres Henvisningen til: almindelig borgerlig Straffelov § 24, 4de Stykke.

Lov Nr. 72 af 14. April 1905 om Behandling af forbryderske og forsømte Børn og unge Mennesker § 40, hvis Straf ændTes til: Straf efter Straffelovens § 232, jfr. § 226. § 41, for saa vidt den omhandler ikke-Efterkommelse af de i Medfør af Loven givne Paalæg, samt § 42.

Lov Nr. 130 af 27. Maj 1908 indeholdende Bestemmelser om Børn udenfor Ægteskab og disses Forældre.

Straffen i § 16, 3dje Stykke, 2det Punktum ændres til: Arbejdsfængsel fra 7 Dage til 3 Maaneder.

Lov Nr. 131 af 27. Maj 1908 indeholdende nogle Bestemmelser om Hustruers og Ægtebørns Retsstilling.

Straffen i § 10, 2det Stykke, 2det Punktum, ændres til: Arbejdsfængsel fra 7 Dage til 3 Maaneder.

VIII. (Love til Beskyttelse for Skindøde).

Lov 2. Januar 1871 om Ligsyn, *Lov 4. Maj 1875* om Forandring i Lov af 2. Januar 1871 og *Lov Nr. 36 af 29. Marts 1878* om Ligsyn paa Færøerne.

Lovene af 1871 og 1878 § 7,1ste Punktum affattes saaledes:

Overtrædelser af denne Lov straffes efter almindelig borgerlig Straffelov § 249 for saa vidt Gerningen ikke efter sin Beskaffenhed maatte medføre en større Straf.

I Loven af 1875 § 2 og Loven af 1878 § 6 ændres Henvisningen til Straffelovens § 249.

IX. (Love om Bjergning m. m. fra Havet).

Fdg. af. 16. Marls 1842 om Dykkervæsenet m. v., jfr. Lov Nr. 85 af 30. April 1909 § 15.

Lov Nr. 157 af 22. December 1876 om Opfiskning af Ankere, Ankertov og andet Skibsredskab m. m.

Strandingslov Nr. 103 af 10. April 1895.

Straffen i § 22, 1ste Stykke, ændres til: simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder, eller under formildende Omstændigheder Bøde fra 50 til 500 Kr.

Strandingslov for Færoerne Nr. 49 af 24. Marts 1879.

Straften i § 19, 1ste Stykke, ændres til: simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder, eller under formildende Omstændigheder Bøde fra 50 til 500 Kr.

Lov Nr. 85 af 30. April 1909 om Tillæg til Strandingsloven af 10. April 1895.

X. (Love om Markfred, Vandløb m. m.).

Lov af 25. Marts 1872 om Mark- og Vejfred.

Lov Nr. 63 af 28. Maj 1880 om Vands Afledning og Afbenyttelse og *Lov Nr. 128 af 19. April 1907* om Forandringer i Lov af 28. Maj 1880; jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 17.

Lov Nr. 123 af 28. April 1906 om Forandringer i og Tillæg til de for København i Loven af 30. November 1857 og 14. December 1857 givne Bestemmelser.

XI. (Love om økonomiske Enerettigheder).

Bekendtgørelse af 10. April 1816 om Forbud mod at efterstikke det Kgl. Søkortarkivs Karter.

Bekendtgørelse af 6. April 1831 om Forbud mod at efterstikke eller efterstukne at indføre de topografiske Korter, som Generalkvartermester-Staben udgiver.

Plakat aj 5. August 1831 om Indgreb i Universitetets Privilegium paa Almanakkers Udgivelse.

Lov Nr. 52 af 11. April 1890 om Beskyttelse for Varemærker og *Anordning Nr. 262 af 24. November 1893*, hvorved Loven sættes i Kraft paa Færøerne.

Patentlov Nr. 69 af 13. April 1894.

Lov Nr. 107 af 1. April 1905 om Beskyttelse af Mønstre.

Lov Nr. 131 af 13. Maj 1911 om Eneret til fotografiske Arbejder.

I § 3 ændres Paatalefristen til: inden et Aar, efter at den ulovlige Handling har fundet Sted.

Lov Nr. 72 af 1. April 1912 om Forfatterret og Kunstnerret.

XII. (Love om Jagt).

Lov Nr. 79 aj 8. Maj 1891 om Jagten.

Jagtlov for Færøerne Nr. 71 af 23. April 1897.

Lov for Færoerne Nr. 35 af 13. Marts 1903 om Storkjovens Fredning.

XIII. (Love om Fiskeri).

Lov af 29. December 1857 om Grindefangsten paa Færøerne og Reglement herfor af s. D.

Henvisningen i Lovens § 4 ændres til: almindelig borgerlig Straffelov § 134.

Den i § 5, 1ste Punktum, foreskrevne Straf ændres til Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder.

Lov Nr. 59 af 23. April 1881 om Fremmedes Fiskeri under Færøerne.

Lov Nr. 114 af 27. April 1883 om Fiskeripolitiet i Nordsøen, jfr. Lov Nr. 36 af 22. Marts 1890.

Fiskerilov for Færøerne Nr. 95 af 14. April 1893

Lov for Færøerne Nr. 107 af 14. April 1893 om Beskyttelse af Muslinger.

Lov Nr. 80 af 30. Marts 1895 om Hvalfangst under Færøerne.

Lov for Færøerne Nr. 5 af 14. Januar 1899 om Forbud mod Fiskeri med Bundslæbevaad og *Lov Nr. 125 af 8. Juli 1902* om Forandringer i nævnte Lov.

Lov Nr. 104 af 7. April 1899 om Fredning- og Ordensbestemmelser for Fiskeriet i de til Kongerigerne Danmark og Sverige grænsende Farvande og *Lov Nr. 111 af 4. Mai 1907* om Tillæg til nævnte Lov, jfr. Anordn. Nr. 210 af 18. Oktober 1907.

Lov Nr. 122 af 8. Juli 1902 angaaende Forholdsregler sigtende til Ordningen af Fiskeripolitiet i Havet omkring Færøerne og Island udenfor dansk Søterritorium.

Lov Nr. 151 af 18. Maj 1906 om Fiskeri i Randers Fjord og Gudenaa m. m., jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 35.

Lov Nr. 109 af 4. Maj 1907 om Saltvandsfiskeri, jfr. Lov Nr. 129 af 10. Maj 1912 om Forandring i Lov Nr. 109 af 4. Maj 1907 om Saltvandsfiskeri.

Lov Nr. 110 af 4. Maj 1907 om Ferskvandsfiskeri.

XIV. (Love om Landboforhold).

Fdg. af 6. Juni. 1769 om Straf for at lade ødeblevne Bøndergaarde ubebygt henligge.

Fdg af 19. Marts 1790 om ulovlig Udvisning af Fæstebønder eller deres Enker fra deres Gaarde.

Fdg. af. 25. Marts 1791 om Tilfælde, i hvilke det er tilladt at nedlægge Bøndergaarde.

Fdg. af 25. Marts 1791 angaaende Orden ved Hoveriet, *Fdg. af 31. Januar 1806* om Hjælp til Bøndergaardes Drift ved Husbondens Fraværelse i visse Tilfælde, *Fdg. af 4. August 1808* om Husmænds Jorders Drift i samme Tilfælde.

I Stedet for den i Fdg. af 1791 § 10 foreskrevne Frihedsstraf træder dobbelt Bøde.

Fdg. af 27. September 1805 om Skovenes Udskiftning, Vedligeholdelse og Fredning, jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 2.

Fdg. af 30. Januar 1807 om Husmænds Pligtarbejde, jfr. *Fdg. af 27. Maj 1848* om Husmænds og Indersters Kaar.

I Stedet for den i Fdg. af 1807 § 10 foreskrevne Frihedsstraf træder dobbelt Bøde.

Fdg. af 9. Februar 1820 om Jorddrottens Pligt til at meddele Fæstebrev paa fæsteledige Bøndergaarde og *Lov af 25. Juni 1870* om Fæstegaardes Bortforpagtning § .

Fdg. af 9. Marts 1838 om Retsforholdet mellem Jorddrotter og Fæstere § 5.

Fdg. af. 27. Maj 1848 om Forbedring i Husmænds og Indsidderes Kaar.

Lov af 14. April 1852 om Møllenæringen.

I § 13, 1ste Punktum, ændres »Bedrageri« til »Underslæb«.

Lov Nr. 55 af 1. April 1891 om Grandestævne paa Færøerne.

Lov Nr. 56 af 13. April 1894 om Afhændelse af Trøer og Grundstykker fra Statens Fæstegods paa Færøerne.

Lov Nr. 87 af 23. Maj 1902 om Fæste-, Leje- og Tjenestehuse, jfr. Lov Nr. 93 af 0. April 1906 og Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 28.

Lov Nr. 93 af 6. April 1906 om Jords Udstykning og Sammenlægning, jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 32.

XV. (Love om Haandværk, Fabrikker og Handel).

Bagerlavsartiikler af 23. Juni 1683, jfr. Plakat af 16. April 1841.

Fdg af 13 Februar 1775 om Forbud mod Omløben med Handels-Kram- og Galanteri- samt Handelsvarer, og *Plakat af 27 November 1839* indeholdende nærmere Bestemmelser herom.

F dg. af 22. December 1808 for Mæglerne i København.

Fdg. 8. Juni 1839 om Fremmedes Handelsberettigelse.

Fdg. af 23. April 1845 om Opkøb af Landmandens Produkter.

Lov af 21. Marts 1855 om Ophævelse af den kgl. Enehandel paa Færøerne, jfr. Lov Nr. 368 af 19. Decbr. 1911 for Færøerne om Sundhedspas for Handelsskibe.

Lov af 29. December 1857 om Haandværks- og Fabriksdrift samt Handel og Beværtning m. m., jfr. Lov Nr. 104 af 10. Maj 1912 om Beværtning og Gæstgiveri samt om Handel med stærke Drikke § 40.

Lovens § 81 udgaar.

Lov af 2. Juli 1870 om nogle nærmere Bestemmelser om Brændevinshandel, jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 13.

Henvisningen i Lovens § 7 ændres til: almindelig borgerlig Straffelov § 337.

Lov Nr. 73 af 23. Maj 1873 om Forandring i og Tillæg til Lov om Haandværks- og Fabriksdrift m. m. af 29. December 1857, jfr. Lov Nr. 104 af 10. Maj 1912 om Beværtning og Gæstgiveri samt om Handel med stærke Drikke § 46.

Lov Nr. 35 af 23. Marts 1888 om Forbud mod Forhandling af spirituøse Drikke til Fiskere i Nordsøen udenfor Søterritoriet m. m.

Lov Nr. 55 af 5. April 1888 om Stempling af Arbejder, forfærdigede af Guld eller Sølv.

Henvisningen i Lovens § 9 ændres til: de i Straffelovens §§ 290, 358 og 359 omhandlede Forbrydelser.

Lov Nr. 23 af 1. Marts 1889 om Handelsregistre, Firma og Prokura samt for Færøerne *Anordning Nr. 21. af 7. Februar 1890.*

Lov Nr. 98 af 10. April 1895 om Forbud mod Kolportage med samt Salg og Udbydelse til Salg af udenlandske saakaldte Præmieobligationer m.m.

Af § 2 udgaar Bestemmelsen om, at Ansvaret for Bekendtgørelser i indenlandske Aviser af den omhandlede Art bestemmes efter de i Lov af 3. Januar 1851 § 3 fastsatte Regler.

Lov Nr. 64 af 26. Marts 1898 om Handel med Gødnings- og Foderstoffer, § 11, 3die Stk.

Lov Nr. 71 af 7. April 1899 om Salg af indenlandske Haveprodukter og indenlandsk Frugt ved offentlig Auktion.

Lov Nr. 71 aj 11. April 1901 om Arbejde i Fabrikker og dermed ligestillede Virksomheder samt det ofientliges Tilsyn dermed.

Lovens § 29 udgaar.

Lov Nr. 69 aj 24. April 1903 om Tilsyn med Udførsel af fersk og let saltet Kød.

Lov Nr. 92 af 19. April 1907 om Tilvirkning og Forhandling af Margarine, jfr. Lov Nr. 129 af 12. April 1911 § 33, med følgende Ændringer:

a) Lovens § 22, 1ste Stykke, udgaar.

b) I Lovens § 22, 2det Stykke, ændres det førsteStrafalternativ til: simpeltFængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder.

Lov Nr. 124 aj 4. Maj 1907 om Indførelse af det metriske System for Maal og Vægt.

Lov Nr. 163 af 19. Juni 1908 om Tidspunktet for Lukning om Aftenen af Butiker og Lagere og *Lov Nr. 82 aj 30. April 1909* om Ændringer i nævnte Lov, se for Færøerne *Anordn. Nr. 73 aj 1. April 1910.*

Lov Nr. 66 af 1. April 1910 om den nærmere Anvendelse af det metriske System i Handel med Ædelstene og ægte Perler.

Lov for Færoerne Nr. 259 aj 16. December 1910 om Kolportagebevillinger.

Lov Nr. 52 aj 14. Marts 1911 om Indskrænkninger i Adgangen til Omsætning af Præmieobligationer.

Af § 3 udgaar Bestemmelsen om, at Ansvaret for Bekendtgørelser i indenlandske Aviser af den omhandlede Art bestemmes efter de i Lov 3. Januar 1851 § 3 fastsatte Regler.

Lov Nr. 129 af 12. April 1911 om Handel med Smør og fremmede Landbrugsprodukter.

Lov Nr. 69 af 1. April 1912 om Vragning af Fisk paa Færøerne.

Lov Nr. 98 aj 10. Maj 1912 om Bogføring m. v.

Lovens § 7, sidste Stykke, udgaar.

Lov Nr. 104 af 10. Maj 1912 om Beværtning og Gæstgiveri samt om Handel med stærke Drikke.

Lovens § *i* Nr. 3 affattes saaledes:

»at han ikke i de sidste 5 Aar har været dømt 1) under en offentlig Sag for nogen

i almindelig borgerlig Straffelov omhandlet Forbrydelse til højere Straf end Bøde eller 2) efter Straffelov § 337, 2det Stykke, eller 3) 3 Gange efter § 337, 1ste Stykke, 338 eller for noget i Medfør af nærværende Lov strafbart Forhold (jfr. Straffeloven § 339).«

Lovens § 4 Nr. 4 affattes saaledes:

»at han ikke har faaet det i almindelig borgerlig Straffelov § 85, 1ste Stykke, ommeldte Paalæg,«

I Lovens § 25 ændres Henvisningen til: almindelig borgerlig Straffelov § 337.

I Lovens § 33, 1ste Stykke Slutning tilføjes: , efter Straffelovens § 337.

Lovens § 34, 1ste og 2det Stykke, udgaa.

Lovens § 35, 1ste Stykke, affattes saaledes:

»Naar den, der ifølge Næringsadkomst driver Beværtning eller Gæstgiveri uden Udskænkning af stærke Drikke, dømmes efter Straffelovens § 337, kan han tillige dømmes til at have sin Næringsadkomst undergivet Politiets Bestemmelse eller, hvis han dommes efter § 337, 2det Stykke, at have den forbrudt paa Tid eller for bestandig.«

I Lovens § 36 Slutning tilføjes: paa Tid eller for bestandig.

Lovens § 42, 1ste Stykke, affattes saaledes:

Retten til at drive Beværtning eller Gæstgiveri forbrydes paa Tid eller for bestandig, naar den næringsdrivende dømmes til Strafarbejde eller for Forbrydelser efter almindelig borgerlig Straffelov §§ 201, 202, 210—213, 238, 3die Stykke, og 239, jfr. § 241, Kap. 26—30 samt §§ 324--326 til Arbejdsfængsel.

Lov Nr. 155 af 8. Juni 1912 om Arbejde i Bagerivirksomheder og Konditorier.

Lov Nr. 137 af 8. Juni 1912 om Straf for Brug af urigtig Varebetegnelse m. m.

XVI. (Love om Søfart).

Instruktion af 31. Januar 1823 om Dispachørerne i København.

Fdg. af 28. Oktober 1829 om Fartøjer Ahming, jfr. Lov Nr. 83 af 23. Maj 1902 om Forandring i nævnte Fdg.

Lov af 26. Februar 1872 om Mønstring af Skibsmandskab og *Lov Nr. 67 af 12. April 1892* om Forhyringsagenter.

Lov Nr. 73 af 13. Juni 1879 om Lodsvæsenet. jfr. Lov Nr. 139 af 8. juni 1912 om /Endring i nævnte Lov.

Loc Nr. 40 af 25. Marts 1892 om Sønæringen m. m.

I §§ 10, 11, 14 og 17 ændres »offentligt Arbejde« til »Strafarbejde«.

Sølov Nr. 56 af 1. April 1892 med følgende Ændringer:

a) I § 287, 2det Stykke ændres Straffen til »Arbejdsfamgsel«;

b) i § 291, 1ste Punktum ændres Straffen til: simpelt fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder, eller under formildende Omstændigheder Bøde. 1 2det Punktum ændres Straffen til »Arbejdsfængsel uden nævnte Begrænsning eller Strafarbejde indtil (i Aar;

c) i § 294 ændres Straffen til: Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder eller simpelt Fængsel, eller Bøde, ikke under 100 Kr.;

d) i § 298, 1ste Stykke, 2det Punktum ændres Straften til: simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder; i 2det Stykke ændres Straffen til: Arbejdsfængsel indtil 1 Aar;

e) i § 299 ændres »Bedrageri« til »Underslæb (Straffelovens § 281)«;

f) i § 303, 1ste Stykke ændres Straffen til: Bøde fra 10 til 500 Kr., simpelt Fængsel eller under skærpende Omstændigheder Arbejdsfængsel indtil (5 Maaneder;

g) i § 304, 1ste Stykke ændres Straffen til: simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder eller under formildende Omstændigheder, navnlig naar Skipperen ved utilbørligt Forhold selv har givet Anledning til Overfaldet, med Bøde. I 2det Stykke ændres Straffen til: Arbejdsfængsel ikke under G Maaneder eller under formildende Omstændigheder med Arbejdsfængsel eller simpelt Fængsel, ikke under 2 Maaneder;

h) i § 305, 1ste Stykke, ændres Straffen til: simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel

indtil 1 Aar, — i 2det Stykke ændres Straffen for Anstifterne eller Anførerne til: simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel, ikke under 3 Maaneder, og for de øvrige Deltagere til simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder, — i 3dje Stykke ændres Straffen for de øvrige Deltagere til: simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel, ikke under 3 Maaneder;

i) i § 312, 1ste Stykke, affattes Slutningen saaledes: Bøderne inddrives og afsones efter Reglerne i Straffelovens §§ 23 og 24.

2det Stykke udgaar.

Lov Nr. 67 af 1. April 1892 om Skibes Registrering.

I § 68 affattes det sidste Punktum saaledes: Bøderne inddrives og afsones efter Reglerne i Straffelovens § 23 og § 24

Lov Nr. 75 af 29. Marts 1904 om Rederes Forpligtelse til at meddele statistiske Oplysninger.

Midlertidig Lov Nr. 114 af 14. Maj 1909 om Skibes Dybtgaaende og Lastelinie.

§ 4, 2det Stykke, affattes saaledes: Bøderne tilfalde Statskassen og blive i Mangel af Betaling at inddrive og afsone efter Reglerne i Straffelovens § 23 og § 24.

XVII (Love om Laanevirksomhed).

Lov af 6. *April 1855* om Rentefodens Frigørelse i visse Tilfælde og om Straf for Aager og *Lov Nr. 57 af 27. Marts 1912* om Rentebevillinger.

Lov af 21. Juni 1867 om Pantelaanere.

Lov Nr. 64 af 28. Maj 1880 om Spare- og Laanekasser.

Henvisningen i § 12, 2det Stykke, ændres til: Straffelovens § 311.

XVIII (Love om Virksomheder i Sundhedsvæsenet).

Forordning om Medicis og Apotekere af 4. December 1672.

Plakat af 1. December 1779 angaaende udenrigs Medicin, som af uvedkommende falbydes.

Plakat af 10. Januar 1791 om Forbud mod at trykko Avertissementer om Brokbaand og lignende Bandager.

Fdg. af 8. Maj 1795 om Opmuntring af Stutterier § 18.

Plakat af 17. Januar 1809 om Lægemidlers Udlevering fra Apotekerne.

Reglement af 21. November 1810 for Jordemodervæsenet § 33.

Forordning af 21. April 1812 angaaende Medicinaltakstens Overskridelse og *Forordning af 28. Deeembe 1839* om en ny Pharmacopoea Danca.

Lov af 15. Maj 1875 om Jordemødres Lønning og Forhold og *Lov Nr. 37 af 29. Marts 1878* om Jordemodervæsenet paa Færøerne, jfr. Lov Nr. 85 af 1. April 1893 om Jordemødrenes Lønning m. m. samt Instruks Nr. 129 af 25. November 1896 for samtlige til Praksis berettigede Jordemødre.

Lov Nr. 43 af 13. Marts 1891 om Vivisektioner.

hov Nr. 83 af 4. April 1906 om Anmeldelsespligt for 'Læger angaaende Ulykkestilfælde, der indtræffe i Landbrug, Skovbrug m. m.

XIX. (Love om Befordringsvirksomhed).

Forordning af 27. Januar 1804 om Befordringsvæsenet, *Plakat af 21. September 1822* og *Plakat af 1. April 1834* om Tillæg til nævnte Forordning.

I Plakat af 1834 § 5 f ændres Straffen til: Bøde, simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder.

Lov af 14. December 1857 om Udøvelsen af Færgerettigheden i København.

Lov af 3. Maj 1867 om Straf for Indgreb i de privilegerede Færgesteders Eneret.

Lov af 1. Maj 1868 om Tilsyn med Udvandreres Befordring, *Lov af 1. Marts 1872* om Tillæg til samme samt *Lov for Færøerne Nr. 81 af 30. Marts 1895.*

I Lov af 1868 § 10 og Lov af 1895 § 16 ændres »andet Fængsel i tilsvarende Tid« til »Arbejdsfængsel i tilsvarende Tid«.

Lov Nr. 56 af 12. Maj 1882 om Ophævelse af Helsingørs Færgelaug m. m. samt andre stedlige Bestemmelser for Færgefart udenfor København, jfr. D. L. — for Færøerne n. L. — 3dje Bog. Kap. 11, Art. ß — n. L. Art: 5.

Postlov Nr. 57 af 5. April 1888.

XX. (Love om særlige Virksomheder).

Fdg. af 23. April 1781 om Jordfællesskabets Ophævelse m. m. § 29 (om Landinspektørens Forseelser).

Lov Nr. 53. af 1. April 1891 om Fæstevirksomhedens Ordning og *Lov Nr. 17 af 23. Februar 1894* om Forandring i nævnte Lov.

I Lov af 1891 § 6, 2det Punktum, ændres Straffen til: simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder eller Arbejdsfængsel indtil samme Tidslængde.

Lov Nr. 9 af 23. Januar 1903 om Berettigelse til at udføre Arbejder vedkommende Vand-, Gas- eller Elektricitetsværker samt Kloakledninger og indvendige Husspildevandsledninger.

Lov Nr. 117 af 14. Maj 1909 om autoriserede Revisorer.

Lovens § 5, 1ste og 2det Stykke affattes saaledes:

Naar en autoriseret Revisor ved Dom findes skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, bliver Retten til at udøve Revisorvirksomhed at frakende han enten for en bestemt angiven Tid eller for bestandig og overensstemmende med Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov § 81, jfr. § 79.

XXI. (Love om Tyende m. m.)

Tyendelov af 10. Maj 1854 og Tyendelov for Færøerne af 16. Februar 1856.

I disse Loves § 63 ændres Straffen til: Bøde fra 10 til 20 Kroner eller simpelt

Fængsel indtil 8 Dage eller Arbejdsfængsel indtil 3 Dage.

Lov af 29. Marts 1867 om Ændringer i Tvendeloven af 10. Maj 1854 § 59.

Lov Nr. 67 af 1. April 1912 om Anvendelse af udenlandske Arbejdere.

XXII. (Love om Forsikringsvæsen).

Lov Nr. 4 af 7. Januar 1S98 om Arbejderes Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde ved visse Virksomheder, *Lov Nr. 54 af 1. April 1905* om Søfolks Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Søfartsvirksomhed, jfr. *Anordning Nr. 227 for Færøerne af 16. November 1907* samt *Lor Nr. 151 af 27. Maj 1908* om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Landbrug, Skovbrug, Havebrug m. m. Jfr. Lov Nr. 77 af 19. April 1907 om elektriske Stærkstrømsanlæg.

Lov Nr. 72 af 29. Marts 1904 om Livsforsikringsvirksomhed.

I § 57, 1ste Stykke, ændres Straffen til: »simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder, eller Bøde fra 200 til 2000 Kr.«,

XXIII. (Love til Værn for den almeneSikkerhed).

Plakat af 1. Februar 1809 om Udvidelse af P*lakat af 9. Marts 1796* om Advarsel mod Færdsel paa is i København § 1, til almindelig Regel.

I Stedet for den foreskrevne Straf sættes: »Overtrædelser straffes efter Reglerne om Overtrædelser af Politivedtægt«.

Piahat af 3. Februar 1847 om Benyttelse af Ild og Lys i Københavns Havn.

Bygningslov for Købstæderne af 30. December 1858, jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 8.

Lov af 19. April 1864 om Tilvejebringelse af Bygningsreglementer for Handels-, Lade- og Lossepladser.

Lov af 15. Maj 1868 om Brandvæsenet i København, jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912

(om Omsætning til det metriske System) § 11.

Lov af 21. Marts 1873 om Brandvæsenet i Købstæderne med Undtagelse af København, jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 15.

Lov af 10. April 1874 om Diger til Beskyttelse mod Oversvømmelser fra Havet.

Lov af 30. Januar 1875 om Udfærdigelse af reglementariske Bestemmelser for Benyttelse af Havne m. m.

Lov af 24. Marts 1875 om Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden.

Anordning Nr. 84 af 10. Juni 1882 om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøiske Landkommuner.

Bygningslov for København Nr. 77 af 12. April 1889, jfr. *Indlemmelseslovene Nr. 50 -52 af 3. April 1900* og *Lov Nr. 57 af 11. April 1890* om Udvidelse af forannævnte Lov med nogle Forandringer til Frederiksberg Kommune, jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) §§ 20 og 21.

Lov Nr. 56 af 12. April 1889 om Foranstaltninger til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved Brug af Maskiner m. m., jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 19.
tilfælde ved Brug af Maskiner m. m.

Lov Nr. 216 af 5 December 1894 angaaende yderligere Regler for Tilvejebringelsen af Bygningsreglementer for Landdistrikter og Bygningsvedtægter for Købstæderne, jfr. Lov Nr. 20 af 11. Februar 1876.

Lov Nr. 39 af 1. April 1896 om Pasningen af Dampkedler paa Landjorden.

Politilov Nr. 85 af 11. Maj 1897 for de under Statsdrift værende Jernbaner med tilhørende Søruter.

Bekendtgørelse Nr. 70 af 16 April 1898 om Brandpolitiet paa Landet og det nærmest i Forbindelse dermed staaende Bygningsvæsen.

Lov Nr. 74 af 7. April 1899 om Sprængstoffer og *Lov for Færøerne Nr. 68 af 1. April 1912* om Sprængstoffer. De nævnte Loves § 10 udgaar.

Lov Nr. 11 af 23. Januar 1903 om Forhandling af Stenolie m. m.

Lov Nr. 77 af 19. April 1907 om elektriske Stærkstrømsanlæg.

***Lov** Nr. 115 af 14. Maj 1909* om Tilsyn med Sejlskibe m. m.

Lovens § 29, 3dje Stykke, ændres derhen, at med Hensyn til Inddrivelse og Afsoning gælde Straffelovens §§ 23 og 24.

Lov Nr. 3 af 3. Januar 1911 om Tilsyn med Dampfartøjer m. m.

Lovens § 30, 3dje Stykke, ændres derhen, at med Hensyn til Inddrivelse og Afsoning af Bøder gælde Straffelovens §§ 23 og 24.

XXIV. (Love til Værn for Sundhed).

***Plakat** af 12. Maj 1790* om Forbud mod, at Slagtere og andre oppuste slagtede Lam, Kalve og Grise.

Forordning af 31. Januar 1794 om Ejeres Forpligtelse til at lade Huder af afdøde Kreaturer aftage og Aadslet nedgrave.

Forordning af 1. April 1796 om Forsigtighedsregler ved Salg og Handel med Gift og *Plakat af 19. April 1843* om nærmere Bestemmelser angaaende Handel med Gift.

Plakat 25. April 1809 om Forbud mod Handel med China nova eller uægte China.

I Stedet for den for 3dje Gang begaaet Forseelse foreskrevne Frihedsstraf træder Fordobling af den for 2den Gang begaaet Forseelse foreskrevne Bøde.

Plakat af 4. Oktober 1815 for København og *Plakat af 29. Oktober 1824* for **Købstæderne** om Betryggelse med Hensyn til Hunde, *Lov 28. Januar 1856* om Forandringer i Plakat 4. Oktober 1815, og *Lov af 15. Februar 1870* om Forhojelse af den i Pl af 29. Oktober 1824 bestemte Betaling samt *Lov Nr. 46 af 12. April 1889* om Hundeafgiften samt om Straf og Erstatning for Skade foraarsaget af Hunde, jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 18.

Lov af 30. November 1857 om Beskyttelse af de til Københavns Vandvæsen hørende Værker, Anlæg og Beholdere samt *Lov Nr. 60 af 24. April 1896*, jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 6.

§ 1 i Lov af 1857 udgaar.

Lov af 30. November 1857 om Københavns Forsyning fra de ny Vandværker, *Lov Nr. 14 af 28. Januar 1876* angaaende Tilvejebringelse af Vedtægter for Benyttelse af Vand fra kommunale Vandværker samt *Lov Nr. 63 for Færøerne af 1. April 1909 om Vandledninger.*

I Lov af 1857, § 10, 1ste Punktum, ændres Straffen til: Bøde fra 20 til 200 Kr. eller under skærpende Omstændigheder simpelt Fængsel indtil en Maaned eller Arbejdsfængsel fra 2 til 15 Dage; i 2det Punktum ændres Straffen til: højere Bøde og længere simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder.

Lov af 12. Januar 1858 om Tilvejebringelse af Sundhedsvedtægter og *Lov Nr. 71 af 7. Maj 1881* om Sundhedsvedtægter m. m.

Lov af 4. Februar 1871 og *Lov for Færøerne Nr. 37 af 9. Marts 1906* om Indpodning af Kokopper.

Lov af 14. Februar 1874 om Forbud mod visse Tændstikker.

Lov Nr. 105 af 14. April 1893 og *Lov for Færøerne Nr. 36 af 28. Februar 1908* om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene.

[Loven af 1893 § 16, 1ste Stykkes Slutning, og Loven af 1908 § 17, 1ste Stykkes Slutning, ændres Straffen til: simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder.

Lov Nr. 49 af 31. Marts 1900 og *Lov for Færøerne Nr. 40 af 29. Marts 1904* om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme.

Lov Nr. 20 af 5. Februar 1904 om Foranstaltninger til Bekæmpelse af Tuberkulose hos Hornkvæg og Svin.

2det Punktum i Lovens § 9 udgaar.

Andg. Nr. 177 af 1. December 1905 om Udvidelse til Færøerne af Lov Nr. 69 af 14. April 1905 om Foranstaltninger til Tuber-

kulosens Bekæmpelse, jfr. Lov Nr. 55 af 1. April 1912 § 16.

Straffen i Anordningens § 16 ændres til: Bøde fra 2 til 2,000 Kr. eller simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder.

Lov Nr. 125 af 14. April 1905 om Forbud mod Anvendelse af kunstige Sødestoffer, jfr. Lov af 18. April 1910 om Undersøgelse af Levnedsmidler S 9.

Lov Nr. 99 af 8. Maj 1908 om Bekæmpelse af Bipest.

Lov Nr. 245 af 27. Maj 1908 om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m.

Lov Nr. 108 af 18. April 1910 om Undersøgelse af Levnedsmidler §§ 7 og 8.

Lov Nr. 123 af 12. April 1911 om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse i Riget.

I Lovens § 32, 1ste Stykke, 1ste Punktum, i Slutningen ændres Straffen til: simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil G Maaneder, jfr. Straffelovens § 47.

Lov Nr. 104 af 13. Maj 1911 om indenrigs Kødkontrol.

Lov Nr. 55 af 1. April 1912 om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse.

Straffen i Lovens § 14 ændres til Bøde fra 2 til 2,000 Kr. eller simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil G Maaneder.

XXV. (Love til Betryggelse mod anden Skade).

Plakat af 27. Maj 1848 om Konstruktion af Vogne til Benyttelse paa Hovedlandevejene i Sjælland og *Lov af 16. Marts 1851* om Forandring i Plakatens § 2.

Lov af 29. Marts 1867 om Sandflugtens Dæmpning m. v.

Lovens § 20 udgaar.

Lov Nr. 34 af 11. Marts 1892 om Ødelæggelse af Havnens Yngel paa Færøerne.

Lov Nr. 61 af 7. April 1899 om Foranstaltning mod Oldenborrer.

Lov Nr. 55 af 27. Marts 1903 om Foranstaltninger mod Udbredelse af Rustsvampe, jfr. Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 29.

Lov Nr. 149 af 18. Maj 1906 om Kystfredning.

Paa det i Lovens § 11, 2det Stykke, 1ste Punktum ommeldte. Forhold skal alm. borg. Straffelovs § 393 finde Anvendelse.

Lov Nr. 59 af 22. Marts 1907 og *Lov Nr. 96 af 18. April 1910* om Foranstaltninger til Udryddelse af Rotter.

XXVI. (Love om Samkvemsforhold).

Fdg. af 13. December 1793 om Vejvæsenet i Danmark og *Plakat af 4. Juni 1845* om, at Bøde efter Frg. af 17. December 1793 tilfalder vedkommende Politikasse, jfr. Lov af 21. Juni 1867, § 18 og Lov Nr. 153 af 8. Juni 1912 (om Omsætning til det metriske System) § 10.

Reglement af 11. April 1843 for Pramfarten paa Gudenaa fra Silkeborg til Randers.

Lov Nr. 54 af 15. Februar 1895 om Forholdsregler til Beskyttelse af undersoiske Telegraf- og Telefonledninger.

Straffen i Lovens § 6, 1ste Stykke, ændres til simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder.

Lov Nr. 84 af 11. Maj 1897 om Telegrafer og Telefoner.

De i Lovens §§ 17 og 18 indeholdte Straffebestemmelser — derunder dog ikke Reglen om Afskedigelse — udgaa.

Lov Nr. 99 af 19. April 1907 om traadlose Telegrafer (Radiotelegrafer).

Bestemmelsen i Lovens § 5 angaaende Strafansvar ændres som ved Lov Nr. 84 af 11. Maj 1897 foreskrevet.

Lov Nr. 98 af 18. April 1910 om Kørsel med Motorvogne og Motorcykler.

I Lovens § 32, 1ste Stykke, 3dje og 4de Punktum ændres Straffen til: simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder

Bkg. Nr. 111 af 13. Maj 1911 af »Lov om Ændringer i Statsbanernes Takster m. m.«

§ 55, 3dje Stykke, affattes saaledes: »Om alle Tilfælde af Behandling af Dyrene, der er strafbar efter almindelig borgerlig

Straffelov § 390, skal Personalet gøre Anmeldelse til Politiet«.

§ 3.

Naar der i nogen af de Straffebestemmelser, der ifølge § 2 skulle gælde ved Siden af almindelig borgerlig Straffelov, mangler nærmere Bestemmelse af Straffen, eller denne kun er betegnet paa ubestemt Maade, skal Straffen være Bøde.

Det forbliver ved de hidtil gældende Regler om Anvendelse af Bøder, der forskyldes i Medfør af de i § 2 nævnte Straffebud, hvor der ikke er givet særlig Bestemmelse om deres Anvendelse.

Naar i noget af de nævnte Straffebud Strafarten er betegnet som Fængsel, uden nærmere Bestemmelse, skal derved forstaas simpelt Fængsel.

Naar i noget af de nævnte Straffebud nogen af de i alm. borg. Straffelovs Kap. 11 omhandlede Følger er anvendt som Straf, skal dog Straffelovens § 99 og § 100, 2det Stykke, finde Anvendelse paa dem.

Andet Afsnit.

Om Afsoning af Tvangsbøde og af Underholdsbidrag.

§ 4.

Om Bøder, hvorved nogen ifølge Dom eller Afgørelse af administrativ Stats- eller kommunal Myndighed tilholdes at opfylde en Forpligtelse mod det offentlige, skulle følgende Bestemmelser gælde. Det Beløb, som ikke indkommer ved Inddrivelse, kan af vedkommende Myndighed begæres afsonet. Afsoningen sker efter de Regler, som gælde for de i almindelig borgerlig Straffelov § 24, 4de Stykke, omhandlede Straffebøder, dog saaledes at Afsoningen forste Gang ikke maa udstrækkes udover 1 Maaned, og at der efter hver stedfunden Afsoning skal hengaa 4 Uger, inden Afsoning paany kan finde Sted for det Beløb, der er paaløbet fra den Tid, da den sidste Afsonings Fuldbyrdelse var tilendebragt.

Udover 6 Maaneder, uafbrudt eller sammenlagt, kan Afsoningens Varighed ikke udstrækkes

§ 5.

Afsoning af de ved Lovene Nr. 130 og 131 af 27. Maj 1908 omhandlede Underholdsbidrag m. m. sker efter Reglerne om Arbejdsfængsel. Afsoningens Varighed bestemmes til det dobbelte af den Tid, der er foreskrevet for Afsoningen af de i almindelig borgerlig Straffelov § 24, 4de Stykke omhandlede Straffeboder.

Ved periodisk forfaldende Underholdsbidrag kan Afsoning først kræves, naar mindst 6 Maaneders Bidrag henstaar, uden at Betaling frivillig eller ved Rettens Tvang er opnaaet, **og** den kan ikke kræves for mere end **Bidraget** for det sidste Aar for Afsoningskravets Fremsættelse. Heller ikke skal Afsoning kunne kræves, hvis en bidragspligtig har faaet det i almindelig borgerlig Straffelov § 326, ommeldte Tilhold og af det derefter udførte Arbejdes lidbytte yder den bidragsberettigede, som Afdrag paa det skyldige Beløb, en saa stor **Del,** som **Politiet** finder passende.

Skal en Person samtidig paabegynde Afsoningen af flere forskellige Underholdsbidrag, beregnes Afsoningens Varighed efter Bidragenes samlede Beløb.

Ved Fængselsstyrelsens Foranstaltning udbetales der af det Udbytte eller den Godtgørelse for Arbejde, som ifølge Straffelovens § 17 tilkommer den til Afsoning i nævnte Tilfælde hensatte, saa meget, som efter Omstændighederne skmines rimeligt, til hel eller delvis Fyldestgørelse af den bidragsberettigedes Krav.

Tredie Afsnit.
Om Lovens Træden i Kraft.

§ 6.

Denne Lov træder i Kraft samtidig med den nye almindelige borgerlige Straffelov.

Indholdsfortegnelse.

Side

Første Afsnit. Om den ved Siden af den almindelige borgerlige Straffelov gældende Straffelovgivning ..... **1—30**

§ 1 ..... 1—2

§ 2 ..... 2—29

I. Valglove m. m., Side 2. — **II.** Love om Politiet, Side 3—4. — **III.** Love om offentlig Formue, Skatter, offentlige Pligter, Side 4—8. — **IV.** Love om disciplinære Forhold, Side 8—10. — **V.** Love om borgerlige Forhold, der berøre Kirken, Side 10. — **VI.** Love om offentlig Sædelighed, Side 10. — **VII.** Love om Familieforhold, Børn og unge Mennesker, Side 10—11. — **VIII.** Love til Beskyttelse for Skindøde, Side 11—12. — **IX.** Love om Bjergning m. m. fra Havet, Side 12. — **X.** Love om Markfred, Vandløb m. m., Side 12. — **XI.** Love om økonomiske Enerettigheder, Side 12—13. — **XII.** Love om Jagt, Side 13. — **XIII.** Love om Fiskeri, Side 13—14. — **XIV.** Love om Landboforhold, Side 14—15. — **XV.** Love om Haandværk, Fabrikker og Handel, Side 15—18. — **XVI.** Love om Søfart, Side 18—20. — **XVII.** Love om Laanevirksomhed, Side 20. — **XVIII.** Love om Virksomheder i Sundhedsvæsenet, Side 20—21. — **XIX.** Love om Befordringsvirksomhed, Side 21—22. — **XX.** Love om særlige Virksomheder, Side 22. — **XXI.** Love om Tyende m. m., Side 22—23. — **XXII.** Love om Forsikringsvæsen, Side 23. — **XXIII.** Love til Værn for den almene Sikkerhed, Side 23—25. — **XXIV.** Love til Værn for Sundhed, Side 25—27. — **XXV.** Love til Betryggelse mod anden Skade, Side 27. — **XXVI.** Love om Samkvemsforhold, Side 28.

§ 3 29

Andet Afsnit. Om Afsoning af Tvangsbøde og af Underholdsbidrag .. **29—30**

§ 4 ..... 30—31

§ 5 30

Tredie Afsnit. Om Lovens Træden i Kraft **30**

§ 6 30

Bemærkninger til Udkast til Tillægslov A.

Udkastet til en ny almindelig borgerlig Straffelov kræver med Nødvendighed en eller flere Tillægslove, hvilke Kommissionen ikke har ment at burde unddrage sig fra at gøre Udkast til. Særlig medfører den Hovedforandring, Hovedudkastet gør med Hensyn til Mellemklassen af Frihedsstraffene, nødvendig en Revision af Straffebestemmelserne i en stor Mængde Særlove, hvis vedblivende Bestaaen iøvrigt Hovedudkastet paa mangfoldige Steder forudsætter. Det Besvær, denne Revision foraarsager, forøges da i Virkeligheden ikke ved at medtage i Tillægsloven Straffebestemmelserne i de Særlove, der ikke berøres af hine Forandringer. Der opnaas derved, at Kommissionens Arbejde vil give en fuldstændig Fremstilling af hele den gældende Strafferet, til lige stor Lettelse for Teorien og Retsanvendelsen, jfr. den norske Indførelseslov, der er gaaet samme Vej. Men ogsaa udenfor den egentlige Strafferets Omraade kræver Hovedudkastet supplerende Bestemmelser. Den gældende Ret med Hensyn til Afsoning af Tvangsbøder samt af Underholdsbidrag kræver en Omordning i Hovedudkastets Aand, — hvad ogsaa under Kommissionens Forhandlinger stedse har været forudsat. Dertil kommer saa endelig Lovgivningen om Retsplejen. Ikke blot maa de for dette Omraade gældende særlige Straffebestemmelser revideres, men ogsaa paa flere Punkter, der ligge udenfor det strafferetlige, maa Proceslovgivningen ændres for at bringes i Overensstemmelse med de Procesregler, som Hovedudkastet dels foreskriver, dels forudsætter. Opgaven, hvad Proceslovgivningen angaar,

bliver yderligere forviklet paa Grund af den Tilstand, hvori don for Øjeblikket befinder sig hos os. Den nye Lov om Rettens Pleje er endnu ikke traadt i Kraft, og Kommissionen kan ikke have nogen Mening om, hvorvidt den vil være traadt i Kraft til den Tid, da Straffelovsudkastet bestemmes til at træde i Kraft. Forholdene kræve derfor, at der maa gøres Forslag i de nævnte Retninger baade under den Forudsætning, at den nye Lov er traadt i Kraft, og den, at dette ikke er Tilfældet.

Under disse Forholdhar man anset det for at være det mest praktiske, mest overskuelige og mindst splittende i Stedet for een Tillægslov at dele Stoffet i to, den ene handlende om de Strafferetsregler, som udenfor Procesforhold skulle gælde ved Siden af den almindelige Straffelov, og i Forbindelse dermed om Tvangsbøder og Afsoning af Underholdsbidrag, den anden handlende om de Forandringer i Lovgivningen om Retsplejen (processuelle Strafferegier derunder indbefattede), som skulle træde i Kraft samtidig med Straffelovsudkastet. I Kraft af disse Hensyn forelægger Kommissionen Udkast til to Tillægslove: A og B, samt til en eventuel midlertidig processuel Tillægslov: C. Denne sidste forelægges atter i to Affattelser; ifølge den ene ere de foreslaaede Ændringer i den bestaaende processuelle Lovgivning begrænsede til det mest paakrævede; den anden er noget videregaaende.

Lovforslag A er delt i to Afsnit, af hvilke det første er af strafferetligt Indhold, det andet angaar Tvangsbøders og Underholdsbidrags Afsoning.

Første Afsnit.

ad §§ 1—2. Udenfor de i Stfl, U. § 409 nævnte Love gives der ingen, som helt bortfalder som Følge af den nye Straffelov og de to Tillægslove. I en stor Mængde Love, hvis Hovedindhold ikke berøres af Straffeloven, findes der imidlertid Straffebestemmelser, om hvis fortsatte Bestaaen ved Siden af denne der nødvendig opstaar Spørgsmaal,

som maa løses. Forholdet stiller sig her forskelligt. Om et Mindretal af disse Straffebestemmelser udenfor Straffeloven gælder det, **at** de bortfalde ved denne og altsaa kunde optages i en Derogationsopregning. Om adskilligt flere gælder det, at de vel maa blive bestaaende, men i en ændret Skikkelse, for ikke at komme i Strid eller skærende Disharmoni med den almindelige Straffelov (f. Eks. paa Grund af Afløsningen af Mellemfrihedsstraffene med Arbejdsfængsel eller ved de nye Bestemmelser om Bøders Inddrivelse og Afsoning) eller for ikke at medføre Huller, der huler Retsanvendelsen i Stikken (f. Eks. hvor den særlige Lovs Straffebestemmelse henviser til en Paragraf i den gamle Straffelov, hvis Erstatning med en anden Paragraf i den nye undertiden kan støde paa Tvivl eller Vanskeligheder). Kun om en tredie, ganske vist stor Gruppe (f. Eks. alle de, hvor kun en vis Bøde er foreskrevet som Straf) gælder det, at de paagældende Straffebestemmelser maa vedblive at bestaa uforandret, idet det ikke er Kommissionens Sag at rette, hvad der mulig kunde være mindre harmonisk i disse **S**traffebestemmelser enten som saadanne eller i Forhold til den almindelige Tendens i den almindelige Straffelov.

I Stedet for nu at opregne de Lovbud, der ophæves eller ændres, saaledes at alle uomtalte Bud vedblive at bestaa, synes det mest praktisk og for Lære og Retsanvendelse mest lettende, i Lighed med den Norske Straffelov, **at** opregne, hvad der skal blive bestaaende i den udenfor Straffeloven liggende Straffelovgivning, saa at alle unævnte Straffebestemmelser ophæves, og denne Vej er, som ovenfor bemærket, Kommissionen gaaet. Ved **Opregningen** af de Straffebud, der skulle blive bestaaende, har man med Vilje udeladt saadanne Bestemmelser, som vel ingensinde ere blevne ophævede men som praktisk i lange Tider ikke ere anvendte, fordi det Forhold, der forudsættes, ikke længere foreligger, (som Eksempel skal nævnes Pl. 2. September 1809 om Billetters Opkøb til Skuespillene). Skulde det iøvrigt vise sig, at noget Straffe-

bud ufrivilligt er forbigaaet, maa Fejlen afhjælpes ad legislativ Vej; hvilken Fremgangsmaade man end valgte, vilde man være udsat for at maatte ty til denne Udvej — med mindre man nøjedes med Derogationsformelen: „hvad der er i Strid med". Men en Lov, der nøjes hermed, opgiver i Virkeligheden at løse Opgaven og skyder den over paa Retsanvendelsen. Dette bør kun ganske undtagelsesvis ske.

§ 1 angiver de forskellige Klasser af Straffebestemmelser, som skulle gælde ved Siden af den almindelige Straffelov. Klassen Nr. 3 faar sin nærmere Udforming i §§ 2 og 3, — Klassen Nr. 4 sin i Tillægslovudkastet B og det eventuelle C.

I Almindelighed bemærkes med Hensyn til Klasserne 1—3, at Udtrykket „endnu gældende" er sat til for at betegne ,.forsaavidt de endnu gælde" (saaledes udtrykker n. L. sig i § 4). Allerede ophævede eller ændrede Bestemmelser i disse Klasser vaagne naturligvis ikke op igen; men det hører ikke til Udkastets Opgave nærmere at udvikle, i hvilket Omfang dette er Tilfældet. I Klasse 3 faar dette navnlig Betydning, hvor flere efter hinanden i Tid følgende Bud omhandle delvis det samme Forhold. Den ældre Lov maa da nævnes, hvis enkelte Dele af den endnu bestaa, og fremdeles hvor der paa Grund af manglende Derogationsbestemmelse kan være nogen Tvivl i saa Henseende. At Loven nævnes — det drejer sig iøvrigt kun om faa Tilfælde —, indeholder da hverken en Bekræftelse eller Benægtelse heraf; Afgørelsen er overladt til Retsanvendelsen. De ved udtrykkelig Bestemmelse derogerede ældre Love ere naturligvis ikke optagne i Fortegnelsen. Med Hensyn til Klasse 4 opstaar paa Grund af den nye Lov om Rettens Pleje hele dette Spørgsmaal kun, dersom denne ikke er traadt i Kraft eller træder i Kraft samtidig med Straffeloven, hvorfor Udtrykket,,endnu gældende" her ikke findes. 2det Stykke i § 1 definerer Udtrykket Straffebestemmelse i denne Anvendelse derhen, at det omfatter ogsaa de i Straffelovens 10de og 11te Kapitel omhandlede

Forhold (om „Paatalen" og „andre Følger"), jfr. herved § 3, St. 4.

Med Hensyn til de enkelte i § 1 nævnte Klasser bemærkes særlig:

ad 1. Gyldigheden bevares for „alle" Straffebestemmelser angaaende Personer, der høre under Straffelovgivningen for Krigsmagten, samt uden nogen Betingelse, jfr. Hovedudkastet § 1, St. 1.

ad 2. Af Straffebestemmelserne i Chr. V's danske Lov (for Færøerne s. Konges n. L.) gælde endnu nogle Bestemmelser i 1ste og i 2den Bog (nogle af dem ere ophævede ved Stl. 1866). De første ville — selv om Retsplejeloven ikke er traadt i Kraft — blive afløste ved Tillægslovudkastet C. (i dette Udkasts videst gaaende Affattelse). Derimod er det en Hindring for en almindelig Ophævelse af alle Straffebestemmelser i Landsloven, at de Straffebud, som findes i 2den Bog angaaende gejstlige Personers Forseelser, særlig i Kap. XI Om Præsters Liv og Levnet, vedblivende maa gælde, — ændrede og supplerede, som de maatte være ved senere Lovgivning —, forsaavidt nemlig Straffelovsudkastets Kap. 17 ikke indeholder Straf eller ikke saa streng Straf, som ved hine Lovbud foreskrevet. Staten kan ikke for Præsterne (og dermed i saa Henseende ligestillede) opgive det Princip, som udtales i Lovens 2—11—1. Den inddrager ifølge dette Princip adskilligt mere under Strafbarheden, end der gælder for andre civile Embedsmænd, og hjemler ofte strengere Straf (navnlig Embedsfortabelse, der i denne for en stor Del gamle Lovgivning i Regelen anvendes som Straf) for Forhold, der vel vilde falde ind under den almindelige Straffelov, men her kun medføre en lavere Straf.

Klasse Nr. 3 faar sin nærmere Udførelse ved §§ 2 og 3. Her er taget et Korbehold, forsaavidt der i disse Lovbud omtales Handlinger, der ogsaa falde ind under den almindelige Straffelov. Straf efter denne er kun udelukket, naar der er taget Forbehold om Opretholdelse af Særlovgivningen. Forbeholdet kan enten være ubetinget, se f. Eks. med Hensyn til Lov 15. Maj 1875

Stl. ü. § 353, eller betinget, se f. Eks. Stl. U. § 197 og med Hensyn til Sølov af 1892 Stl. U. § 322. Det bemærkes, at alle de, Straffebestemmelser indeholdende Love, som ere endelig vedtagne i Rigsdagssamlingen 1911—12, ere medtagne i Opregningen med Angivelse af de Ændringer, der maa finde Sted, naar Straffelovsudkastet bliver til Lov. Ved nogle af disse Love har Nr. og Datum ikke kunnet tilføjes, idet de ved Afgivelsen af Kommissionens Forslag eudnu ikke ere bleven stadfæstede og optagne i Lovtidende. Nr. og Datum maa senere tilføjes af Justitsministeriet. Adskillige Lovforslag, som i nævnte Rigsdagssamling have været forelagte i Rigsdagen, ere ikke naaede til endelig Vedtagelse i denne. Til disse Lovforslag har Kommissionen ikke kunnet tage Hensyn. Blive de i senere Samlinger til Lov, før Straffeloven er traadt i Kraft, ville de nødvendige Tilføjelser og Ændringer være at gøre i nærværende Udkast. Blive de til Lov, efter at Straffeloven er traadt i Kraft, følger det af sig selv, at deres strafferetlige Indhold forinden maa være bragt i tilbørlig Overensstemmelse med Straffeloven, ligesom Tilfældet maa være med alle senere Love, der udkomme efter Straffeloven og indeholde Straffebestemmelser.

Klasse Nr. 4 faar en nærmere Udførelse i Tillægslovudkast B samt C.

ad § 2. For at lette Oversigten over de mange i § 2 nævnte Straffebud har man indordnet dem efter systematiske Hensyn under forskellige Rubra og kun inden for hvert enkelt Rubrum ladet den kronologiske Rækkefølge være afgørende. Hvad Valget og Rækkefølgen af Rubrikkerne angaar, er vel i visse Hovedtræk Systemet i Straffelovsudkastets specielle Del fulgt. Men mange Slags Hensyn have medført, at dette Princip dog har maattet væsentlig lempes.

De første Rubra angaa, som det ses, Særbestemmelser for Forseelser mod Staten. Nr. I har Hensyn til Straffebestemmelser i Valglove m. m., altsaa saadanne, som Straffelovsudkastets § 130 har for Øje. Naar den færøiske Lov om berusende Drikke nævnes under dette

Bubrum og ikke i det senere om Haandværk, Fabrikdrift og Handel, — hvor de for Kongeriget uden Færøerne gældende Bestemmelser herom findes — er det, fordi den deri ordnede Afstemning danner et væsentligt Led af Loven, og fordi den første og strengeste Straffebestemmelse, den indeholder, angaar dette Forhold. Straffebestemmelsen bestaar i øvrigt kun i en Henvisning til Stl.s § 115, lempet med Hensyn til Fortabelse af Stemmeretten. Da denne Fortabelse ikke længere er Straf, men maa behandles efter Reglerne i § 80, maa Paragrafen formelt ændres. — Endnu bemærkes, at i flere af de under dette Rubrum opførte Love findes følgende Strafferamme: „Fængsel, ikke under 4 Ugers simpelt Fængsel". At „Fængsel" her betyder „simpelt Fængsel" vil nu følge af Bestemmelsen i dette Udkasts § 3, 3dje Stykke. Det har derfor været unødvendigt at ændre hin noget uklart formede Strafferamme.

Rubrum II samler særlige Straffebestemmelser i Lovene om Politiet. Den gamle Fdg. af 1701 er medtaget ex tuto for de Landdistrikters Vedkommende, hvor Politivedtægter ikke maatte være tilvejebragte (jfr. Lov 4. Febr. 1871). Foruden visse Bestemmelser om Overtrædelse af Pligter mod Politiet, indeholde de almindelige Politilove Straffebestemmelser for Politiets Tjenestemænd. I saa Henseende har Loven for Kbhvn. en Tredeling (blotte Diciplinærforseelser, andre Forseelser, for hvilke den almindelige Lovgivning dog ikke hjemler strengere Straf, og Misbrug, for hvilke den almindelige Lovgivning indeholder strengere Straf). I Loven af 4. Februar 1871 findes Mellemklassen ikke. Mellemklassens Straf i Loven af 1863 maa formelt forandres, da den indeholder Fængsel paa Vand og Brød (indtil 3 x 5 Dage). Det dertil passende simple Fængsel, der ogsaa kan anvendes, er „indtil 3 Maaneder"; derhos kan Bøde, men kun indtil 100 Kr., anvendes. For at tilvejebringe bedre Harmoni med Stl. U.'s Regler om Forholdet mellem Bøde og Frihedsstraffe og tillige levne et Omraade for dette Mellemstraffe-

bud i Forhold særlig til Stl. U.'s § 175, maa paa den ene Side Bødemaksimum forhøjes, paa den anden Side Frihedsstraffens Maksimum nedsættes. Paa disse Hensyn er Forslaget om Ændring i L. 1863 § 16 grundet. — I øvrigt bemærkes med Hensyn til de to Politilove af 1863 og 1871 (og Polivedtsegter), at Straffebudene for Børn mellem 10 og 15 Aar ere bortfaldne definitivt, se idl. Stl. af 1911 § 15. Dette vil altsaa ikke være at gentage (ikke „endnu gældende"). Budene om løsagtige Kvinder ere ophævede ved Lov 30. Marts 1906 § 18. Straffebudene i Lov 1863 § 8 og L. 1871 § 7 samt henholdsvis § 13, Stk. 1 og § 11 St. 1 opretholdes, se Stl. U. henholdsvis § 148 og § 150. Med Hensyn til § 13, sidste Stykke og § 11 sidste Stykke er strengere Straf efter Stl. U.'s § 197 ikke udelukket, se Forbeholdets Formulering. Budet i 1863 § 14 opretholdes i Medfør af § 189, (er det Modtagelse af Stikpenge, foreskriver § 166 Straffen), ligeledes Disciplinærstraffen i Lov 1863 § 15 og Lov 1871 § 12.

Den i Fdg. om Kystpolitiet 1817 § 12 fastsatte Straf maatte i ethvert Tilfælde ændres til Arbejdsfængsel og nøjere bestemmes („passende" Arbejdsfængsel er for ubestemt). I Forhold til Straffebudene i Stl. U. § 146 Nr. 3 og i §§ 324 og 326 jfr. § 327 (§ 328 har jo delvis Hensyn til det Forhold, der er Genstand for Kystpolitibudets Regel) samt Straffebudene i Lov af 15. Maj 1875, vilde det dernæst være for strengt udelukkende at have Arbejdsfængsel som Straf; et naturligere Forhold fremkommer, naar Bestemmelsen ændres paa den foreslaaede Maade.

I Lov af 15. Maj 1875 § 13 har man foreslaaet indføjet en Udvisningsret som har Hensyn til fremmede Spioner, frigjort for de med Betleri og Løsgængeri m. m. sammenhængende Betingelser. — 1 samme Lovs § 22 maa Straffebestemmelserne ændres for at bringes i Overensstemmelse med Stl. U.'s Straffesystem. Straffen i § 22, 1. St., der opretholdes ved Stl. U. § 328, omsættes uden reel Ændring til „Arbejdsfængsel

indtil 6 Maaneder". — Det samme gælder med Hensyn til Omsætningen af Budet i § 22, 2det Stykke, der opretholdes ved **Stl.** U. § 353. Omsætningen endelig af Straffen efter § 22, 3die Stykke foreslaas med Hensyn til Fængsel paa Vand og Brød indtil 5 Dage ombyttet med Arbejdsfængsel i den fra Stl. U. kendte ekstraordinære lave Tidslængde fra 2 til 15 Dage, der paa det nærmeste kan siges at svare til hin ringe Grad af Fængsel paa Vand og Brød, hvorved man befries for at bruge en ny ekstraordinær Tidsramme for det nævnte Fængsel. Loven 1875 § 23 ophæver ikke Frd. 10. Decbr. 1828 med Hensyn til de i §§ 13 og 14 omhandlede Personer. Det forbliver altsaa for disse ved det ubestemte Straffebud i § 10), jfr. herved dette Udkasts § 3.

En Politiforskrift i den ellers helt ophævede midlertidige Straffelov af 1911 § 6, 1ste Pkt., jfr. sidste Pkt., bør opretholdes og gengives derfor her med nødvendig redaktionel Ændring.

Rubrum III omfatter en stor Mængde Straffebud om Overtrædelse af offentlige Pligter dels af økonomisk dels af personlig Art.

Forbudet mod Vimpelføring og den særlige Straf derfor opretholdes i Medfør af Forbeholdet i Stl. U. § 141.

Indgreb i Østersfiskeriregalet maa betragtes som en fiskal Forseelse, og Plakat af 10de Juli 1770 nævnes derfor under dette Rubrum. Det bemærkes, at Patentet af 1720 har tabt enhver Betydning for os allerede af den Grund, at de paagældende Østersbanker ligge ved Landsdele, der nu ikke høre til den danske Stat; men i øvrigt vikle en analogisk Anvendelse af dette ret drakoniske Patent være udelukket ved Plakat af 1770 for de i den omhandlede Banker og for andre mulig fremkommende, fordi Analogien af det yngre og mildere **Bud** af 1770 maatte have Fortrin.

Med Hensyn til Fdg. om Bompenges Erlæggelse 13. Febr. 1786 bemærkes, at Bomforpagternes Overskridelse af **Takst** i og for sig vilde falde ind under Stl. U. § 167; men Forordningens mildere Straf

er opretholdt ved det i § 167 tagne Forbehold.

De Straffebestemmelser, som indeholdes i Toldfdg. !. Febr. 1797, ere af 3 Slags nemlig 1) de fiskale Lovovertrædelser (Toldsvig). Hertil hører Budene i Afsnit X. §§ 106—112 og de ifølge § 107 dertil sig sluttende Enkeltbestemmelser, bl. a, § 227, hvortil Toldlov af 1908 § 25 henviser. Disse Bestemmelser i Forbindelse med de Regler af samme Art, der indeholdes i Toldloven af 1908 §§25 og 40, ere „endnu gældende" og kræve ingen Forandring af Hensyn til den nye Straffelov; 2) andre Krænkelser af Toldvæsenet eller dets Tjenestemænd. De fleste herhenhørende Bud ere ikke „endnu gældende", (ophævede ved gældende Stl. eller allerede ved Fdg. 4. Oktober 1833). Andre ville blive afløste af Bestemmelserne i Stl. U., saaledes de i §§ 394 og 395 indeholdte Bud, (s. Stl. U. § 136, § 287 og § 267), undtagen for saa vidt der i dem er foreskrevet Straf for Forhold, der ikke rammes af Stl.; 3) Tjenesteforseelser af Toldvæsenets Tjenestemænd, Fdg. § 85 og senere Fdg. af 8. Juli 1840. Disse Bestemmelser indeholde ikke noget, som kræver Rettelse, og det indbyrdes Forhold mellem de mulig flere herom givne Regler er det ikke Udkastets Sag at komme ind paa. Derimod bør den i § 392 i Slutningen foreskrevne Bødestraf ændres til Straf efter Stl. U. § 167. Med Hensyn til Bestemmelsen i § 392 om Embedsfortabelse medfører Stl. U. § 80 ingen Ændring. Straffebudet i § 393 i Slutningen opretholdes ved Forbeholdet i Stl. U. § 175, 2det Stykke.

Oktroien af 1818 indeholder i § 42 en Bestemmelse, som maa vedblive at bestaa uændret som disciplinær Straf. Ogsaa Fdg. af 8. Juli 1840 indeholde disciplinære Strafferegier, som vedblive at bestaa uændrede.

Udeladt er her Pl. 10. Maj 1843 om Lægdsvæsenets Ordning i Købstæderne, hvis § 6 med Hensyn til de Lægdsmyndighederne paahvilende „Tvangsforpligtelser" henviser til det „for Lægdsrullen paa-Landet" foreskrevne. Disse Regler for Landet findes i Fdg. om Stavnsbaandet

20. Juni 1788 §12 og maatte altsaa ogsaa opføres som endnu gældende trods alle skete Forandringer i Henseende til Myndighedernes Ordning. (Den Myndighed, der dikterer disse Disciplinærstraffe, der ikke ere ophævede ved Lovene om Værnepligten, er nu Justitsministeriet). Reglerne, der gøre rundelig Brug af Fængsel paa Vand og Brød for „Lægdsmændene", maatte forandres. Men saaledes som Udkastets § 175 er affattet, kan der ingen Trang være til at opretholde de nævnte Disciplinær-Straffebestcmmelser: Betingelserne for § 175 ere tilstrækkelig rummelige **(„grov,** jævnlig, mod Advarsel").

I Lov om Klasselotteri § 5 maa der ske en Ændring af Hensyn til Ophævelsen af L. 3. Januar 1851, jfr. tilsvarende Bestemmelse i to Love, der findes senere under Handel.

Ved de to fiskale Love om Roesukker-Beskatning bliver en Ændring nødvendig paa Grund af de forandrede Regler om Bøders Inddrivelse og Afsoning. Den forskellige Affattelse af de to nævnte Loves her henhørende Bestemmelser medfører, at Ændringen affattes noget forskelligt, skønt Reglen er den samme. Om Forholdet mellem de to Love er det i øvrigt ikke Udkastets Sag at udtale sig. Nogle, men ikke alle Straffebudene i Loven af 1873 fortrænges af **Loven** 1908. Visse „Deltagere" straffes efter begge Lovene (jvf. herved Forbeholdet i **Stl.** U. § 60, 2det Stk.) Begge Lovene straffe ogsaa visse Forsøg, jvf. herved Forbeholdet i Stl. U. § 57, 2det Stk. At Bøden inddrives, bliver fremtidig ingen Særegenlied.

I Lov af 21. Marts 1874 om de militære Underklassers Formueraadighed kan kun § 1, 2det Stykke, opretholdes her, da kun dette Bud angaar civile Personer, medens andre Bud i Loven angaar Personer, der høre under den militære Straffelovgivning.

I Skiftegebyrlov af 30. November 1874 findes ingen fra den alm. Straffelov afvigende egentlig Straffebestemmelse. Den Erlæggelse af dobbelt Afgift, som omtales i § 10, er ikke Straffebøde (ikke Genstand for Afsoning); med Hensyn til Straffen er der blot en Henvisning til den alm. Straffelov-

givning. Reglen i § 11 er stemmende baade med gældende og ny Straffelov. Lovens Nævnelse her kunde derfor synes overflødig. Naar den er nævnt, er det dog ikke blot, fordi dette dog ikke skader, men fordi Bestemmelsen i § 10 om Erlæggelse af dobbelt Afgift falder ind under **Stl.**'s § 90 og det, at den ikke nævnedes, kunde medføre, at en Dom ikke kunde paalægge denne Virkning, som ifølge § 1 indbefattes under Straffebestemmelser i dette Udkast.

De Afsoningsregler, der indeholdes i Loven af 1912 om Beskatning af 01 samt i Loven af 1912 om Beskatning af Spiritus, maa medføre, at Bøder under 100 Kr., naar de skulle afsones, afgøres med 1 Dags simpelt Fængsel, ja at Bøder under 50 Kr. muligvis slet ikke kunne fordres afsonede. Dette er i sig selv anomalt og vilde navnlig være det i Forhold til Stl. U.s Afsoningsregler. Ikke mindre anomalt i Forhold til Stl. U.s Afsoningsmaksimum ville det være, at Maksimumsbøden efter Ølskatloven, 10,000 Kr., skulde kunne afsones med 150 Dages simpelt Fængsel og ubetinget ikke med mere. Efter den Ordning, der i Straffelovsudkastet er foreslaaet med Hensyn til Inddrivelse og Afsoning af Bøde i §§ 23 og 24, egner denne sig til ogsaa at anvendes paa Bøde efter de nævnte Love. Der er efter de stedfundne væsentlige Ændringer i Forhold til Loven af 6. Febr. 1866 ikke længer Grund til Særregler.

I Lov 108 af 13. Maj 1911 om Stempelafgift ere 3 Ændringer nødvendige:

I § 41 er der for Eftergørelse og Forfalskning af Stempelpapir og Stempelmærker foreskrevet Straf efter Reglerne i alm. borg. Stl. § 264, „dog at Straffen kan nedsættes til Fængsel". Denne Henvisning til Pengefalsk er irrationel og maatte i ethvert Tilfælde forlades. Forholdet, der naturligst opfattes som en Statsforbrydelse, omfattes af Stl. U. § 145, 2det Stykke, og § 41 udgaar derfor. I § 42 er det overset, at „Ansvar" for Meddelagtighed i dette Forhold ikke har direkte og neppe heller analogisk Hjemmel i „Straffelovgivningens almindelige Regler". Det vil heller ikke faa saadan Hjemmel efter Udkastets § 60's almindelige Regel. Fejlen ligger i

Ordet „ansvarlige". Da det imidlertid øjensynlig er Lovbudets Mening, at de meddelagtige skulle straffes, er en dertil sigtende redaktionel Ændring foretaget. Slutningen af § 44 maa ændres efter de nye Regler om Inddrivelse og Afsoning af Bøder. Samme Ændring er gjort i den nye Lov om Stempelafgift af Cigaretter.

I Værnepligtsloven er det foreslaaet, at Budet i § 47, Stk. 2 udgaar. At sætte Arbejdsfængsel, selv med Begrænsning til 6 Maaneder, som Straf i de Tilfælde, **hvor** „Fængsel" alternativt ved Siden af Bøde er foreskrevet, eller Bestemmelsen kun angaar Forhold udvist i Fredstid, synes unaturligt. I disse Tilfælde er „simpelt Fængsel" tilstrækkelig Straf (saaledes § 7, § 13, Stk. 2, § 41) indskrænkning dertil vil blive Følgen af dette Udkasts § 3, 3die Stykke. Anderledes hvor „Fængsel" (som eneste Straf) er foreskrevet for Forhold udvist i „Krigstid". Der hør Arbejdsfængsel kunne ramme i den til (i x 5 Dage paa Vand og Brød svarende Tid, altsaa indtil 6 Maaneder. Denne Omsætning foreslaas derfor med Hensyn til § 13, Stk. 4 og § 44, Stk. 3. — I Loven om Indkomst- og Formueskat til Staten ere de fornødne Ændringer gjorte.

Under Rubrum IV. a. og b. samles gældende Regler om Disciplinærforseelser i visse Forhold. Af de under Ltr. a. hørende Love trænger Reglement for Arrestvæsenet af 7. Maj 1846, der kun med Hensyn til Straffanger fortrænges af Udk. § 25, og som altsaa vedlivende vil gælde for Varetægtsfanger, til Ændringer i Overensstemmelse med Reglerne i Udk. § 25, jfr. ogsaa Retsplejeloven.

Med Hensyn til Ændringen under **f** til Fattigloven af 1891 vilde det ligge **nærmere** efter det almindelige Forhold at omsætte 3 Dages Fængsel paa Vand og Brød til længere **Arbejdsfængsel** end 3 Dage (endog f. Eks. 15 Dage). Men formodentlig er der ved denne ekstraordinære Bestemmelse lagt nogen Vægt paa ikke at beholde Manden længere end nødvendigt for at gøre Straffetruselen effektiv, og rimeligvis er Arbejdsfængsel i 3 Dage ligesaa

virksom i saa Henseende som Vand og Brød i 3 Dage.

Bestemmelsen i § 60 (§ 71) er overflødig efter Udk.s Bestemmelse i Kap. 17. Den kan derfor ganske udgaa, hvorved den ellers nødvendige Ændring og Fuldstændiggørelse undgaas.

I øvrigt ere Ændringerne i begge Fattiglove Følge af Straffelovsudkastet,

Ad Rubrum V. Her er kun nævnt faa Lovbud, nemlig den endnu gældende Bestemmelse i Fdg. 1682 § 10 om Tiden, hvori et Lig maa henstaa ujordet, Lov om Ligbrænding med dertil hørende Regulativ (hvori er tilføjet en Henvisning til eventuel Lov om Anmeldelse af Fødsler m. m., se denne Lovs § 77), jfr. iøvrigt Rubrum VII angaaende Navngivelsepligten til Kirkebøgerne, Helligdagsloven og Lov for Færøerne om Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne. Disciplinærstraffen i Instr. af 15. Febr. 1805 § *20* maa gælde endnu og fremdeles, og man vil ikke betænke sig paa ev. at anvende den analogisk paa Graverne ved andre Kirkegaarde, men denne Bestemmelse opretholdes ved § 1 Nr. 2 om gejstlige Personers Forseelser.

Under Rubrum VI. anføres de Bud i Lov af 1906 om Modarbejdelse af offentlig Usædelighed, som ikke afløses af Bestemmelser i Stl. U., og hertil knyttes nogle nødvendige Ændringer : Henvisningen i § 8, St. 2 maa nu gælde Udk. § 195. I § 14 vil det stemme bedst med Udkastets § 27 at omsætte Fængsel paa sædvanlig Fangekost i indtil 20 Dage til Arbejdsfængsel i den af Stl. U. benyttede ekstraordinært lave Længde: 2—15 Dage i Stedet for atomsætte til en hel ny Sats af 2—20 Dage. — I § 15 er „sædvanlig Fangekost indtil 2 Maaneder eller Tvangsarbejde indtil 3 Maaneder" omsat, i Tilslutning til det sidste samt til Tidslængden i §§ 324 og 327, til Arbejdsfængsel fra 7 Dage indtil 3 Maaneder. Men at Bøden ikke kan stige højere end til 100 Kr, er et Misforhold, der særlig vil vise sig ved Afsoningen. Mere rimeligt, navnlig efter Nedsættelsen i Afsoningsreglerne, og bedst stemmende med Udkastets Aand er det at kunne lade Bøden stige til 600 Kr.

ad Rubrum VII. I Børneloven af 1905 afløses med Hensyn til Straffen § 40 af Udk. § 233, jfr. § 226 („Begæring af Værgeraadet" opretholdes) og § 41 for største Delen af § 134. Derimod maa den Del af § 41 opretholdes, der angaar Ikke-Efterkommelse af givne Paalæg, se § 148, St. 1, samt § 42, se Forbeholdet i § 147, 2det Stykke. „Fængsel" i disse opretholdte Bud betyder formentlig „simpelt Fængsel" og vil i alt Fald betyde det efter dette Lovudkasts § 3, St. 2. Straffesatserne behøve altsaa ingen Ændring.

§ 43 er der ingen Grund til at opretholde. Anvendelsen af den nye almindelige Lov i Stedet for den gamle, hvortil § 43 sigter (se Ordene „og senere Tillæg"), følger af sig selv, se § 1, St. 2, og at bringe Forbeholdene med Hensyn til Forsøg og Meddelagtighed til Anvendelse paa disse Forseelser med Afvigelse fra Stl.s almindelige Kegler er der ingen Grund til.

Den nødvendige Ændring af Straffesatserne i de to Underholdslove af 1908 er sket med Anvendelse af den fra Straffelovsudkastet kendte Straffesats: Arbejdsfængsel fra 7 Dage til 3 Maaneder. Dette betyder en lille Skærpelse, men befrier for at skabe en ny ekstraordinær Tidslængde af Arbejdsfængsel.

ad Rubrum IX. bemærkes, at Lov 30. April 1909 § 15 indeholder en forbeholden Derogation af L. 16. Marts 1812. Trods denne er der vistnok en eller anden Straffebestemmelse (i alt Fald i videre Forstand) i Fdg. 1842, der ikke er ophævet. Den nævnes derfor som endnu bestaaende, forsaavidt den ikke er hævet ved L. 1909. Men dertil kommer ogsaa, at Loven af 1909 ikke gælder for Færøerne, saa at det for disse Øers Vedkommende maa have sit Forblivende ved Fdg. 1842. Nærmere at udrede dette Forhold er ikke Udkastets Opgave. — I Strandingslovene af 1895 og 1899 findes der Straffesatser (Fængsel, jfr. § 25, altsaa indbefattende Fængsel paa Vand og Brød), der ere ændrede paa lignende Maade, som ovfr. vod Værnepligtsloven foreslaaet.

ad Rubrum X. Lov Nr. 123 af 28. April 1906 § 17 indeholder et Straffe-

bud, som det kunde synes overflødigt at opretholde ligeoverfor Stl. U § 146 Nr. 2; men Straffen efter § 146 er meget strengere. Den mildere Straf i Loven 1906 er der saa meget mere Grund til at opretholde, som den allerede nu staar som Undtagelse fra den gældende Stl. § 106, der i alt væsentlig svarer til Udk. § 146, Nr. 2.

ad Rubrum XI turde dpr være Grund til at ændre i Lov af 13. Maj 1911 om fotografiske Arbejder den fra Lov af 24. Marts 1865 overførte ufuldstændige og med Hensyn til Tidsbestemmelsen „Aar og Dag" nu ikke tidssvarende Paatalefrist (s. f Eks. Forfatterlov 1904 § 35, samt Udk. § 69). Med Hensyn til de 3 Love af 1816 og 1831 erindres Forfatter- og Kunstnerretsl. 1. April 1912 § 39.

ad Rubrum XII. Bestemmelserne i den kongerigske Jagtlov § 30 om Straf for Børn mellem 10 og 15 Aar ere ikke „endnu gældende", se midl. Stl. 1911 § 15. Ikke-Nævnelsen heraf paa dette Sted kan derfor formentlig ikke misforstaas som Opretholdelse af en Undtagelse fra Udkastets Regler om Børn — ligesaa lidt som ikke-Nævnelse af de tilsvarende Bestemmelser i Politilove og Vedtægter. I den midl. Stl.'s udtrykkelige Ophævelse i § 15, 2det St. i Slutn. af den legemlige Revselse, som hine Love hjemle, er imidlertid glemt den færøiske Jagtlov af 1897, hvis § 19 hjemler legemlig Revselse paa Børn mellem 10 og 15 Aar i Overensstemmelse med hine Love. Det er dog vistnok unødvendigt her at rette Forglemmelsen, da lun udtrykkelige Ophævelse af de kongerigske Loves legemlige Revselse næppe havde været fornøden.

ad Rubrum XIII. Det i § 5, 1ste Pkt. i Grindefangstloven omhandlede Forhold fortrænges næppe af Røveri- og Afpresningsreglerne, men maa' ændres paa Grund af Strafartsforandringen.

ad Rubrum XIV. I de ældre Love om Landbrug m. m. forekomme visse ejendommelige Bødeordninger („aarlig" Bøde) o. s. v. Men det er ikke Udkastets Opgave at forsøge paa Omordning. De delvis uophævede Landvæsenslove med Hensyn til Hoveri og Husmænds Pligtarbejde have vel

nu ikke synderlig praktisk Betydning; men det har været nødvendigt at nævne dem, fordi Lovene af 1806 og 1808 henvise til dem, og disse Loves Forudsætninger kunne komme igen (Krigsforhold). I Fdg. af 19. Marts 1790, der ikke tør lades unævnt, forekommer Straffen „som kgl. Befalingers modvillige Overtræder". Til denne og lignende Straffe sigter § 3, St. 1. Bestemmelsen i Fdg. 9. Februar 1820 § 7 opretholdes ved Forbeholdet i Stl.'s § 195. En Fdg. af 28. Juli 1739 for Bornholm er næppe gældende ligeoverfor de senere Tyverilove. Det deri omhandlede Forhold vil ofte gaa ind under Stl.-U. § 279. Skulde en videregaaende Undtagelse opretholdes, burde den ikke være særlig for Bornholm, jfr. ogsaa n. Stl. § 399. Men det ligger udenfor Traditionen i vor Ret.

I de talrige Love under Rubr. XV. findes nogle Henvisninger ændrede efter Forholdenes Krav. Af Bagerlavsart. 1083 bestaar Straffebestemmelsen om Rugbrøds Vægt. Om det ogsaa gælder Budet om Bagerens Mærke, er vel tvivlsomt (det bruges ikke af alle). Men derom behøver delte Lovforslag ikke at udtale sig. - Den nye Lov om Bogføring medfører, at Fdg. 1. Juni 1832 er udgaaet. I Lov af 29 December 1857 ere Budene i §§ 77 og og 78 afløste ved den nye Lov om Beværtning m. m., so denne Lovs § 46 Denne Lovs Bestemmelser om de i §§ 77 og 78 nævnte Forhold ville atter blive afløste af den nye Straffelov, se ndfr. ved Lov 10. Maj 1912. Bestemmelsen i L. 1857 § 81 udgaar, idet den nye Straffelovs §§ 53—55 træde i Stedet. I øvrigt begrænser den nye Beværterlov Omraadet for Loven 1857, hvilket medfører Nævnelse af hin Lov paa dette Sted. I Lov af 2. Juli 1870 § 7 sker der en nødvendig formel Ændring med Hensyn til Straffen, jfr. med Hensyn til Paragrafens øvrige Indhold Stl. U. § 81. Den nye Beværterlov ophæver § 9 i Lov af 23. Maj 1873. De ellers nødvendige Ændringer i denne Paragraf bortfalde saaledes, i se derimod nedfr. ved Loven af 1912. I øvrigt nævnes denne Lov her paa Grund af dens Begrænsning af Omraadet for Loven af

1873. Slutningsbestemmelsen i Lov 1873 § 10 (Straf efter Lov 1857 § 77) er efter den nye Beværterlov ikke længere gældende. Forholdet er nu strafbart efter sidst nævnte Lov og vil, naar nærværende Lov træder i Kraft, blive straffet efter ny Straffelov § 337, jfr. ndfr. — Ved Lov Nr. 98 af 10. April 1895 og Lov Nr. 52 af 14. Marts 1911 er foretaget samme Ændring som ved Lotteriloven af 1869. I Lov Nr. 64 af 26. Marts 1898 er den enkelte Straffebestemmelse, som opretholdes, udtrykkelig nævnt. De øvrige bortfalde da. Med Hensyn til Ændring b. til Margarineloven henvises til det i disse Motiver ved Værnepligtslov 1912 § 47, 2det St. (Rubr. III) bemærkede. Bestemmelsen i Pl. 2. Sept. 1809 § 3 om Billetsalg til „Skuespilhuset" er af ovenfor anført Grund ikke opretholdt.

Ved de nye Love om Bogføring og om Beværtning m. m. er der foretaget de Ændringer, som den nye Straffelov vil medføre. — I Lov Nr. 64 af 26. Marts 1898 er kun en enkelt Straffebestemmelse opretholdt. — Lov om Arbejde i Bagerivirksomheder m. v. af 1912 har medført, at Lov af 6. April 1906 er udgaaet af Opregningen. Lov om Straf for urigtig Varebetegnelse m. m. af 1922 har medført, at Lov af 24. April 1894 er udgaaet*).

Ad Rubrum XVI. Bestemmelsen om Dispachører (Instr. kalder dem „Embedsmænd") maa opretholdes. Om Ahming be-

*) I Lovforslaget om Aktieselskaber er der temmelig udførlige Straffebestemmelser. Hovedbestemmelserne (§§ 98 160) behøve kmt formel Ændring, idet det ligger uden for den nye Straffelovs Opgave at ændre dem reelt for at fjerne enkelte Fravigelser fra de i den fulgte Principer Derimod bør Aktielovforslagets §§ 101, 102 og 104 udgaa, da de her givne Regler naje knytter sig til den gældende almindelige Straffelov, medens de kun paa underordnede Punkter afvige fra, hvad Straffelovsudkastet foreskriver. Ogsaa § 105 bør udgaa. Kravet om paagældendes Samtykke i § 105 ligger udenfor Rpl.'s Regel i § 704, til hvis Princip Tillægsudkastene B og C holde sig. Der skønnes ikke at være tilstrækkelig Grund til at fravige dette.

mærkes, at den efter Loven 1902 kun opretholdes som frivillig indtil videre, men Straffen for at kræve mere end lovligt for Ahmingen maa opretholdes, jfr. hvad der ovenfor ad Rubruin III er bemærket om Bompenge.

I Lov af 25. Marts 1892 om Sønæringen ændres for sikker Terminologis Skyld „offentligt Arbejde" til „Strafarbejde". (Samme Ændring er paa Grund af Sammenhængen fundet ufornøden ved de under Rubrum IV omtalte Fattiglove). — I nogle Love ændres Bestemmelserne om Bøder (Inddrivelse og Afsoning) saaledes, som Udk. kræver, og for Resten stemmende med, hvad der ovenfor ved andre Love er foreslaaet og nærmere omtalt. Størst er Tallet af Ændringer i Straffebestemmelser i Søloven, hvis Straffebestemmelser ogsaa ere saa mange. I øvrigt gaa disse Ændringer hovedsagelig kun ud paa at bringe fornøden Overensstemmelse med Stl. U. — Særligt mærkes: 1) Ændring Ltr. a (uden Begrænsning af Arbejdsfængsel til 2 Aar) begrundes bl. a. ved Stl. U. § 353 i. f., i Forhold til hvilken Sølovens paagældende Bud bør være strengere eller dog ikke mindre strengt; 2) i § 291, 1ste Pktum, ligesom ved § 294 og § 304, 1ste St., eider god Grund til at fastholde Fængsels videre Betydning, hvilket da i Betragtning af den nedenfor under Nr. 4 omtalte Ændring maatte føre til en anden Affattelse i Lighed med den i flere tidligere omtalte samt efterfølgende Tilfælde fulgte; flere af de følgende Ændringer have samme Forklaring; 3) i § 304, 2det Stykke kræves en Minimumsbestemmelse ved Arbejdsfængsel af Paragrafens Konsekvens og maa sættes til 6 Maaneder (som nuværende faktisk Minimum af Forbedringshus); 4) at 2det Stykke i § 312 udgaar, har samme Begrundelse som Udslettelsen af et lignende Bud i Værnepligtsloven **1912** (Rubrum III). At „Fængsel" i Søloven herefter, i Medfør af Heglen i § 5, St. 2, vil betyde „simpelt Fængsel", vil ogsaa tindes naturligt, naar Sølovens paagældende Bestemmelser gennemgaas, f. Eks. i §§ 289 og 290; hvor det ikke

passer, har Straffesatsen faaet en anden Affattelse, jfr. ovf.

Ad Rubrum XVII bemærkes, at Lov af 6. April 1855's Straffebud opretholdes som Takstbud, se § 331, 3die Stykke, hvilket ikke kommer i Strid med Straffen for den virkelige Aager, som er Genstand for § 331, 1ste Stykke. Bestemmelser i Lov 57, 27. Marts 1912 om Rentebevillinger nævnes her, fordi den indeholder et negativt Tillæg til Loven af 1855.

Ad Rubrum XVIII. Indtil Lovgivningen om Apotekervæsenet maatte blive moderniseret, er det nødvendigt at nævne alle de her opregnede, til dels meget gamle Straffebud, kun at Stl. Li. §81, 3die Stykke griber lempende ind. Tilde gældende Bestemmelser kan dog ikke regnes Pl. 31. Maj 1798, idet Pl. af 17. Jan. 1809 i Forbindelse med de 5-aarige Bkgørelser om **Recepturvarer** og Haandkøbsvarer indeholder udtømmende Hegler, 1 Pl. 1. Decbr. **1779** er ingen Straf foreskrevet; denne maa søges i Frd. 1672 § 30. Den manglende Straf i Pl. 10. Jan. 1791 (hvilken Pl. ogsaa indeholder eller er antaget at indeholde Begrænsninger, der lamme den uundværlige Effektivitet) bestemmes analogisk, jfr. ogsaa dette Udkast § 3, 1ste Stk. I Rgl. 21. Novbr. 1810 er § 41 ophævet ved den gældende Stl. Derom behøver intet at gentages. Men bestaaende er Budet i dette Rgl.s § 33, og der er Grund til at opretholde dette i Medfør af § 387 („anden Straf foreskrevet"), med særligt Hensyn til, at en Del af Bøden tilfalder vedkommende Jordemoder. Ogsaa Bestemmelsen i Fdg. S. Maj 1795 § 18 om uberettigede Hesteskærere er der Grund til at opretholde i Henhold til § 387.

Ad Rubrum XIX. Hvorledes Forholdet er mellem de flere Straffebud for Personpostbefordring indbyrdes og i Forhold til Postlov 5. April 1888 § 23, er det ikke Udkastets Sag at udrede. Idet det forudsættes, at Straffebudet i Pl. 1. April 1834 § 5 f er gældende, maa Straffen ændres, og da den kan gaa op til „højere korporlig Straf end (i X 5 Dages Vand og Brød, maatte **Maksimum** nærmest sættes til Arbejds-

fængsel i 1 Aar. Den er imidlertid foreslaaet til „Bøde, simpelt Fængsel eller Arbejdsfængsel indtil 6 Maaneder“, hvad der vel vil være en Formildelse, men letter med Hensyn til Sagens Paatale som Politisag, s. illægslov B. Straf for Færgemænds Overtrædelser af Taksten er for København direkte eller indirekte hjemlet ved L. 14. Decbr. 1857. Uden for København er Straf herfor fastsat ved stedlige Reglementer og med oprindelig Hjemmel i D. L. 3—11—6.

Ad Rubrum XX. 1 L. 1891 § 6, 2det Pktm. er undtagelsesvis det simple Fængsel begrænset til 6 Maaneder, svarende til Maksimum af Fængsel paa Vand og Brød. 1 den sædvanlig brugte Formel gaar Begrænsningen til 6 Maaneder kun paa Arbejdsfængsel. For ikke at vække Tvivl herom har Omsætningen her maattet formes som foreslaaet.

Ad Rubrum XXI. I den gældende Tyendelov § 63 gøres en Ændring. 1 Stedet for Vand og Brød i indtil 3 Dage er sat Arbejdsfængsel indtil 3 Dage, idet der henvises til de under Rubrum IV ved Fattigloven anførte Grunde til ikke at omsætte til højere Dagetal. i øvrigt bemærkes, at § 63, 1ste Pktm. ikke fortrænges af Strl. § 350 Nr.4, der forudsætter, at et positivt andet Indhold er tilvejebragt ved Udrivningen.

Ad Rubrum XXII. I Livsforsikringslovens § , 1ste Stk., foreslaas den nødvendige Ændring foretaget paa samme Maade som i en Kække andre Tilfælde. I og for sig er Budet som Straffebud overflødiggjort ved Strl. § 341, 2 ° (der ogsaa maa ramme „Andelsselskaber"), og paa lignende Maade er Budet i 4 Stk., 2det Pkt. overflødiggjort ved Stlr. § 317, Nr. 3. Men for at opretholde den særlige i § 57, sidste Stykke indeholdte Paataleregel, hvis Princip er godkendt i Retsplejelovens § 707, er det nødvendigt at lade de nævnte Bud blive staaende, jfr. Forbehold i Stl. U. §§ 317 og 341.

Ad Rubruin XXIII Medens Pl. af 9. Novbr. 1796 er hævet ved Kbhn's Politivedtægt, har Pl. 1. Febr. 1809, der om-

fatter Kystvande, formentlig endnu et Anvendelsesomraade, men Straffen bør nedsættes, og der sos ikke tilstrækkelig Grund til at være strengere end, naar Handlingen falder ind under Politivedtægterne. — Af Lovene om Sprængstoffer 7. April 1899 og 1. April 1912 udgaar § 10 paa Grund af Stl. U. §§ 369-71.

Ad Rubrum XXIV. Pl. af 12. Maj 1790 opretholdes ved Stl. U. § 384, for saa vidt Betingelserne for at straffe for Bedrageri eller efter § 383 ikke ere til Stede, eller Bestemmelsen ikke maatte være fortrængt ved Politivedtægter eller de i Lov 1911 om indenrigs Kødkontrol indeholdte Forskrifter. Hvad der skal forstaas ved „alvorlig arbitrær Straf" bestemmer § 3, Stk. 1. - Den i Pl. af 25. April 1809 for 3die Gang begaaet Forseelse foreskrevne Frihedsstraf er det anset for nødvendigt at ændre paa en med nyere Tiders Opfattelse og Pl.s egen Konsekvens stemmende Maade. — Budet i L. om Beskyttelse af Vandværker 30. Novbr. 1857 § 1 udgaar, se Stl. U. § 394, jfr. ogsaa § 392. — Ændringen til Husdyrloven er stemmende med den sædvanlige Omsætning. — § 9, 2det Punktum i Kvægtuberkuloseloven af 5. Febr. 1904 foreslaas det at lade udgaa, da Stl. U. § 44, sidste Stykke (2 Aars Forældelsen fra Straffens Udstaaelse) maa kunne gøre Fyldest, og Afvigelserne i nævnte § 9 ingen særlig Grund have. — Ændringen i den færøiske Anordning 1. Debr. 1905 og Tuberkuloselov 1. April 1912 er den sædvanlige. — I LOV om Sødestoffer af 14. April 1905 er Henvisningen ændret til den nyeste Levnedsmiddellov af 14. April 1910 § 9. Af denne Lov opretholdes iøvrigt i Medfør af Stl.U. § 384 og § 366 kun §§ 7 og 8, se Stl. U. §§ 364, 365, 383. — I Lov 123 af af 12. April 1911 sker dels en Ændring, som ved disse Satser sædvanlig, dels ombyttes Adgangen til Nedsættelse til Bøder „under særdeles formildende Omstændigheder" med en Henvisning til den nye Straffelov § 47.

Ad Rubrum XXV. I Sandflugtl. 1867 udgaar § 20, se Stl. U. §§ 154 og 139. — Ved Lov om Oldenborrer af 7. April 1899

bemærkes, at Straffebestemmelsen i § 2 for at rejse Modstand mod Indsamlingen, ifølge Forbeholdet i dette Udkasts § 1 Nr 3 ikke befrier for Straf efter Straffeloven, naar Modstanden falder ind f. Eks. under den3 § 134. — I Lov om Kystfredning 18. Maj 1906 § 11, Stk. **2, 1**ste Pkt, maa Straffen ændres til U. § 393, hvorved bemærkes, at uden en udtrykkelig Udtalelse herom vilde § 393 ikke kunne anvendes paa Forholdet, medmindre Skade var forvoldt. Udgik Straffebudet, vilde da efter Omstændighederne kun den mildere Straf efter Udk. § 146 Nr. 2 være anvendelig. Budets Opretholdelse anvender Forbeholdet i § 397. Budet i § 11, 2. St. 2. Pkt. bibeholdes uændret, men Forholdet undgaar ikke Straf efter § 360, for saa vidt Betingelserne for denne Paragraf ere til Stede. Det bemærkes, at „Fængsel" paa dette Sted allerede nu betyder „simpelt Fængsel", se fremtidig § 3.

Ad Rubrum XXVI. Rglem. 11. April 1843 er nævnt ex tuto, for saa vidt der endnu maatte eksistere en Pramfart paa Gudenaa. — I Lov 15. Febr. 1895 og Motorlov af 18. April 1910 er foretaget Ændringer i Lighed med det ellers fulgte. — I Lov 11. Maj 1897 udgaa §§ 17 og 18, se Stl. U. § 395, derunder dog ikke indbefattet Reglen om Afskedigelse, jfr. med Hensyn hertil Stl. U. § 80, 2det Stykke og § 395, 3die Stykke. — I Loven om traadløse Telegrafer anvendes Konfiskation som Straf, se derfor § 3, St. 4. Straffebestemmelserne i Motorlov af 18. April 1910 § 32, St. 1, 2.- 4. Pkt. omhandle Forhold, der i Almindelighed ligge udenfor Stl. U. §§ 360 og 362. Stiller i et givet Tilfælde Forholdet sig saaledes, at Handlingen opfylder Betingelsen for de nævnte Paragrafers Anvendelse, bliver saadan Anvendelse Følgen af § 1. Straffesatsen i 3. og 4. Pkt. ændres paa sædvanlig Maade. — I Loven om Statsbanernes Takster af 18. Maj 1911 findes Straffebestemmelser f. Eks. i § 10, sidste Stykke, hvorimod Tillæget efter § 10, Stk. 2 ikke er Straf, heller ikke den i § 20 nævnte „Konventionalstraf" (ikke Genstand **for** Afsoning). Stl. U.'s Udvidelse af det straf-

bare Dyrplageri medfører en redaktionel Ændring i § 55, der ganske bogstavelig anfører den gældende Straffelovs snævrere Ord.

ad § 3. Bestemmelsen i § 3, Stk. 1 har Hensyn til et Tilfælde, som forekommer i enkelte ældre Love, at Straffesats enten ganske mangler eller er angivet paa ubestemt Maade („arbitrær Straf", „kgl. Befalingers modvillige Overtræder" o. s. v.). At Straffen da er Bøde og ikke højere Straf, er efter disse Forholds Karakter eller den traditionelle Forstaaelse kun en Stadfæstelse af gældende Ket. — I 2det Stykke opretholdes de hidtil gældende Regler om Anvendelse af Bøde, der forskyldes efter de i § 2 nævnte Love, hvor der ikke er givet særlig Bestemmelse om dens Anvendelse. Bestemmelsen supplerer den i Stl. U. § 23, 1ste Stykke givne Regel. De hidtil gældende Eegler, der for saa vidt opretholdes, findes i Fattiganordningerne af 1799 og 1803, og med Hensyn til Politiforseelser i Pl. af 19). Februar 1819. - Paa Keglen i 3. Stk. hvormed jævnføres den for fremtidige Loves Forstaaelse i Stl. U. § 29 givne Kegel, ere de i § 2 ved flere Love foreslaaede eller undladte Ændringer beregnede. Gennemgangen af Lovbudene i § 2 har vist, at der ikke blot i ældre Love (c: ældre end Stl. 1866), men ogsaa i nyere Love er Eksempler paa, at nogle af de i Stl. U. Kap. 11 omfattede Følger, saaledes Stillings Fortabelse og Konfiskation, ere anvendte som Straf. Det vilde være unødigt og kun af terminologisk Interesse at ændre dette. Kun maa de Bud i Stl. U., der give Bestemmelser for disse Følger, som afvige fra dem, der gælde for Straf, gøres anvendelige paa hine Bud, der betegne og anvende saadan Følge som Straf. Dertil sigter Bestemmelsen i § 3, 4. Stk.

Andet Afsnit.

Lovgivningen hjemler Anvendelse af en Frihedsberøvelse i flere andre Tilfælde end dem, hvis Betingelser og nærmere

Ordning er Genstand for Straffelovsudkastet. Om flere saadanne Frihedsberøvelser er den fornødne Ordning sket i Lovgivningen om Rettens Pleje, saaledes den personlige Arrest (Gældsfængsel), Frihedsberøvelser efter Konkursloven §§ 81, 82 og 167, jfr. Loven om Rettens Pleje § 168 o.fl.., Anholdelse og Fængsling i Strafferetsplejen (s. ogsaa Tillægslovforslag B.). Andre staa derimod Straffelovgivningen nærmere, idet de paavirkes mere eller mindre af Ændringer i denne. Dette er Tilfældet med de Frihedsberøvelser, som omhandles i dette Afsnit af Udkastet.

I § 4 handles om Afsoning af Tvangsbøder („fortløbende Bøder"). For Tvangsbøder til Opfyldelse af Forpligtelser mod private gælder nu Fdg. (i. April 1842, der anvender Gældsfængsel. Dette System afskaffes ved Retsplejel. Kap, 45, og denne Kegel, som er forudsat i Stl. U. § 266, foreslaas eventuelt midlertidig indført ved Tillægslov C, jfr. ogsaa med Hensyn til enkelte Tilfælde (L. 3. Januar 1851 § 11) Stl. U. § 404. Afsoning hjemler den gældende Ret kun for saadanne Bøder, hvorved nogen tilholdes at opfylde en Forpligtele mod det offentlige (s. L. 16. Pbr. 1866 og L. om Rettens Pleje § 974, St. 3, samt Fdg. 16. Novbr. 1836 (Slutning). Det er nødvendigt i denne Tillægslov at give Bestemmelser om denne Afsoning allerede af den Grund, at de gældende Regler derom findes i den samme Lov, som handler om Straffebøders Afsoning, og som det foreslaas at hæve i det hele. Derhos ere Reglerne i L. 16. Febr. 1866 § 3 saaledes knyttede til Reglerne om Straffebøders Afsoning, at Forandringen i de sidste ved Straffelovsudkastet gør en Revision af Reglerne om Tvangsbøders Afsoning nødvendig. Afsoning af de nævnte Tvangsbøder fik først Hjemmel ved Fdg. 16. Novbr. 1836 § 6. Regelen var derefter, at Afsoning først kunde begæres, naar og for saa vidt Indrivelse havde vist sig frugtesløs. Afsoningen fulgte i øvrigt de samme Regler som for Straffebøder (regelmæssig Fængsel paa Vand og Brød og efter samme Skala,

men med den Modifikation med Hensyn til den første Afsonings Varighed og de derefter nødvendige Mellemrum, som genfindes i Loven 1866). En Maksimumsgrænse gjaldt formentlig nok for den enkelte Afsonings Varighed (6 x 5 Dage V. og B.), og ikke blot for den førstes Varighed (5 Dage), men i alt Fald ikke for de ved 4 Ugers Mellemrum adskilte Afsoningers samlede Varighed. I disse Regler gjorde L. 1866 den Forandring, at Tvangsinddrivelse udelukkedes, og at Afsoningen regelmæssig skete ved simpelt Fængsel efter den for Straffebøder ved Lovens § 1 indførte Skala, medens en tilsvarende Begrænsning af første Afsoning bibeholdtes, ligesom Kravet om de 4 Ugers Mellemrum mellem de flere Afsoninger. Udover den første Afsoning er der ikke Hjemmel for at begrænse Varigheden videre, end selve Skalaen medførte, hverken for den enkelte eller de sammenlagte Afsoninger.

Den Kegel, at ifølge Lov 1866 Tvangsbøder ikke inddrives, er kun fremkommet som Følge af Reglen om, at de Straffebøder, som bemeldte Lovs § 1 omhandler, ikke forsøges inddrevne. Med den ved Stl. U. § 23 i saa Henseende forandrede Ordning er der ingen Grund til at bevare hin Regel, der er saa meget unaturligere, som Adgang til Afsoning af Tvangsbøder for Forpligtelser mod det offentlige tilsigter at skabe en Begunstigelse for saadanne Bøders Effektivitet, og det offentlige derfor bør have denne Adgang som et Plus, ikke som et Minus i Forhold til Tvangsbøder for Forpligtelse mod private, for hvilke kun de almindelige Inddrivelsesmidler, men aldrig Afsoning har haft Hjemmel. kke-Inddrivelsesregelen er i øvrigt kun forudsat, ikke direkte udtalt i Lov 1866 § 3. Der er god Grund til ogsaa i dette Udkast kun forudsætningsvis at udtale den modsatte egel. Den nærmere Ordning af Inddrivelsen hører det til Proceslovgivningen at bestemme. Dette maa saa meget mere fastholdes, som det er de almindelige ved Proceslovgivningen hjemlede Regler, der bør finde Anvendelse her, og ikke de i flere Henseender særlige

Regler, som ifølge Stl. U. § 23 skal gælde med Hensyn til Straffebøders Inddrivelse. At med Hensyn til Afsoningen Reglerne i § 24, Stk. 4. bliver anvendelige, er stemmende med Princippet i Loven 1866. Den vil altsaa ske som simpelt Fængsel (uden Undtagelse). I Henseende til Skalaen vil da Stl. U.s Norm blive en Del mildere. Regelen om den første Afsonings Varighed er der Grund til at bevare og ligeledes Mellemrummet mellem de sukcessive Afsoninger. Men derimod følger det baade af Begelen med Hensyn til Straffebøder, af hele Institutionens naturlige Begrundelse (som en ret haardt virkende Begunstigelse, der bør holdes indenfor ellers fulgte Grænser) og af den i Retsplejelovens § 168 m. fl. St. for beslægtede Tilfælde trufne Ordning, at der sættes en Maksimumsgrænse i Lighed med den, der gælder for Straffebøders Afsoning, og som her maa gælde, hvad enten det gælder de enkelte adskilte Afsoninger eller disses sammenlagte Varighed, jfr. ogsaa Retsplejelovens § 168. Denne Maksimumsgrænse er 6 Maaneder, altsaa den samme som Stl. U.s Maksimum med Hensyn til Straffebøder.

Et Supplement til denne Begrænsning maa det iøvrigt være, at yderligere paaløbende Tvangsbøder, der ikke kunne begæres afsonede, kunne inddrives efter de almindelige Regler, Men herom er det ikke her Stedet at udtale noget. Heller ikke kan Adgangen til at faa Tvangsbøder idømte under offentlig Sag (jfr. Stl.s § 90) udelukke det offentlige fra Adgang til gennem civil Sag at skabe Berettigelse for Anvendelse af Stl. Udk.s § 266. Men heller ikke dette tilkommer det dette Udkast at udtale noget om. — Endelig er det i Proceslovgivningen, at Regler med Hensyn til Anvendelse af Tvangsbøder for Forpligtelser mod private maa findes, se Tillægslovforslag B.

ad § 5. At der i dette Udkast ogsaa maa gives Regler om den lovhjemlede Adgang til „Afsoning" af Underholdsbidrag i familieretlige Forhold, følger af den Forandring, som Stl.s U. gør med Hensyn til de i dette Forhold anvendte Friheds-

berøvelser, naar de anvendes som Straf. Videre end til Reglerne om Afsoning af disse Bidrag strækker derimod ikke denne Lovs Opgave sig. De iøvrigt hjemlede Midler til Betalings Opnaaelse, hvilke ikke bortfalde ved Afsoningen (se de nævnte §§ i Loven af 1908), er det Proceslovgivningens Sag at ordne, ae L. om Rettens Pleje § 502, sidste Stykke.

Afsoningsmidlet, som efter Fdg. 1836 § 5 var Fængsel paa Vand og Brød, er ved Lovene af 1908 ændret til som Regel Fængsel paa sædvanlig Fangekost, og kun som Undtagelse under særegne Forudsætninger Fængsel paa V. og B. og under andre Tvangsarbejde i det ved den gældende Ret hjemlede Forhold. I Stedet for alle disse Afsoningmidler maa nu Arbejdsfængsel (rettere: „Reglerne om Arbejdsfængsel", jfr. Stl. U. § 24, 2. St.) sættes. Hensynet til at gøre det muligt at slippe hurtigere fra Afsoningen ved at hjemle Vand og Brød er der ikke synderlig Grund til at tage. Ved Hensættelse paa Vand og Brød faar den underholdsberettigede intet, medens der ved Arbejdsfængsel kan indføres den naturlige Regel til Fordel for den underholdsberettigede, som Slutningsstykket i nærværende Paragraf hjemler. En anden Sag er det, at Afsoningen overhovedet hører op, naar der kommer Midler til Stede, i hvilke Eksekution kan gøres, jfr. Principet i Lov om Rettens Pleje § 612og iøvrigt ifølge Formaalet for hele Foranstaltningen.

Lovene af 1908 omsatte Afsoningsmidlet efter det for Straffe gældende Forhold. Det maa sikkert erkendes, at dette er for strengt, naar Talen er om et Tvangsmiddel, der tilmed skaffer den underholdsberettigede noget reelt Udbytte. Idet man paa den anden Side har erkendt det nødvendigt at fastsætte Afsoningstiden saaledes, at den bidragspligtige ikke for let fristes til at foretrække at afsone Bidraget fremfor at betale det, er man bleven staaende ved den foreslaaede Regel, at Varigheden bestemmes til dot dobbelte af den Tid, der er foreskrevet i den i Straffelovsudkastet § 24, 4de Stykke angivne Skala. En udtrykkelig Begrænsning af Varigheden til 6

Maaneder — som i § 4msamt i Stl.. U. § 24 — har man fundet ufornøden, da en blot tilnærmelsesvis saa lang Afsoningstid, praktisk talt, ikke vil forekomme, naar henses til Størrelsen af de virkelig forekommende Bidrag. En ny Betingelse for at kunne kræve Afsoning er føjet til som" Konsekvens af den ved Stl. U. § 326 trufne Ordning. Saa længe der ved Hjælp af det i nævnte Paragraf omtalte Tilhold kan opnaas mere til Fordel for den underholdsberettigede end ved at hensætte til Arbejdsfængsel og anvende Slutningsregelen i § 5 — noget, som Politiet bedømmer, — er det i Underholdskravets aabenbare Interesse at lade Afsoningen bero.

Med Hensyn til Slutningsregelen bemærkes endnu, at ved at paalægge Fængselsstyrelsen Pligten til af egen Drift at sørge for Afgivelsen af det mest mulige af Arbejdsgodtgørelsen til den berettigede bortfalder Sporgsmaalet, om Eksekution kan gøres i denne Godtgørelse, hvad vel nok maatte kunne ske (se Retspl. § 502 i. f.), men dog kun med de af almindelige Regler følgende Begrænsninger.

Udkast til Tillægslov B

om nogle Forandringer i Lovgivningen om Rettens Pleje

Udkast
til
Lov
om
nogle Forandringer i Lovgivningen om Rettens Pleje.

§ 1.

Samtidig med, at den nye almindelige borgerlige Straffelov træder i Kraft, ændres Lov Nr. 53 af 26 Marts 1909 om Rettens Pleje og de ved Siden af den gældende Love vedrorende Rettens Pleje paa den i §§ 2 og 3 angivne Maade.

Er nævnte Lov om Rettens Pleje traadt i Kraft til det nævnte Tidspunkt, udfærdiges den paany, ændret saaledes, som nærværende Lov medforer det, af Kongen som »Lov om Rettens Pleje«. Bestemmes Loven om Rettens Pleje til at træde i Kraft til et senere Tidspunkt, bliver ved dettes Indtræden det samme at iagttage.

i Lov Nr.53 af af 26. Marts 1909 om Rettens Pleje ske følgende Ændringer:

1) I § 1, 2det Stykke udgaar »de i Lov Nr. 37 af. 3 April 1900 omhandlede Arbejds-Voldgiftsretter«.

Som 3die Stykke tilføjes Paragrafen:

»Det har sit, Forblivende ved de Bestemmelser om Procesmaade ved den faste Voldgiftsret, som indeholdes i Lov . 81 af 12. April 1910«.

2) a. Til § 30 fojes som nyt Stykke:

»Offentlig Meddelelse om eller Gengivelse af Forhandlinger i Retsmøder, der ikke ere offentlige, maa ikke finde Sted, medmindre Hetten ved Kendelse af særegne

Grunde giver sit Samtykke dertil, hvilket Samtykke ikke kan gives i de i §§ 74, 86, 91, 93 og 873 omhandlede Tilfælde, ej heller, naar Hensynet til Statens Forhold til fremmede Magter eller til Sædeligheden har medført Forhandling for lukkede Døre. Overtrædelser heraf straffes, for saa vidt strengere Straf ikke er foreskrevet (§ 873) med Bøde fra 100 til 1,000 Kr.

b) I §§ 74, 86, 93, 793, 807 og 873 tilføjes efter Straffesatsen: »jfr. § 30«.

e) Af § 32, 1ste Stykke udgaar det næstsidste Punktum, og 3die Punktum affattes saaledes:

»Overtrædelse heraf straffes med Bøde fra 100 til 1,000 Kr., for saa vidt Straffelovens §§ 111 og 170 ikke medføre strengere Straf.«

3) I § 55, 2det Stykke ændres »§ 48« til »§ 48, jfr. § 49 2det Stykke«.

4) I § 56, 2det Stykke, sidste Punktum ændres »med Bøde indtil 100 Kr.« til: »efter Straffelovens § 170«, og der tilføjes: »Overtræder et Retsvidne ellers forsætlig eller uagtsomt sine Pligter, straffes han, for saa vidt han ikke derved har paadraget sig strengere Straf efter Straffeloven, med Bøder indtil 100 Kr. Hvis Straffen ikke overstiger Bøde indtil 20 Kr., kan den paalægges af Dommeren uden særskilt Sag«.

5) I § 59 sættes som Slutningsstykke:

»For Stævningsmænds Overtrædelse af deres Pligter gælde tilsvarende Regler som for Retsvidner, se § 56, ændret, som Nr. 4 angiver.

6) I § 74, 3die Stykke, ændres Henvisningen til § 139 til §§ 170 og 171.

7) I § 86, 3die Stykke, ændres Henvisningen til § 139 til §§ 170 og 171.

8) I § 118, 2det Stykke udgaa Ordene »derunder indbefattet, at nogen uberettiget betegner sig som Sagfører«.

9) I § 123 ændres Henvisningen til Stl.s § 144 til Stl.s Kap. 17.

10) § 124, 1ste og 2det Stykke, affattes saaledes:

Naar en Sagfører ved Dom findes skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, bliver Retten til at udøve Sagførervirksomhed at frakende ham enten for en bestemt angiven Tid eller for bestandig.

Frakendelsen sker ved Dommen i den mod Sagføreren anlagte Straffesag, eller under en særlig i dette Øjemed mod ham rejst Sag, jfr. § 675 samt Straffelovens § 81, jfr. § 79.

11) I § 161 udgaar 4de Stykke, og Begyndelsen af 5te Stykke affattes saaledes; »Den paa et offentligt Blad navngivne Redaktør og Redaktionssekretær kan nægte Vidnesbyrd o. s. v.

12) I § 202 ændres Henvisningen til Stl.s § 117 til Stl.s § 166.

13) 1 § 296 ændres Henvisningen til Stl.s §§ 146 og 148 til Stl.s §§ 193 og 196.

14) I § 315 ændres Ordene »med Bøder fra 20 til 400 Kr.« til: »efter Stl.s § 265, jfr. § 274, 2det Stykke«.

15) I § 316 sættes Punktum efter »skille Modparten ved hans Ret«. Den øvrige Del af Paragrafen sættes som nyt Stykke i følgende Affattelse:

»Har en Part ikke givet behørigt Møde vod den befalede Forligsmægling, straffes han med Bøde indtil 100 Kr. 1 Underretssager kan Bøden gaa ned til 2 Kr.

16) I § 490 ændres »Straf af Bøder eller simpelt Fængsel« til »Straf efter Straffelovens § 266«.

17) I § 492 sidste Stykke tilføjes i Slutningen: »jfr. Lov om den ved Siden af almindelig borgerlig Straffelov gældende Straffelovgivning samt om Afsonnig af Tvangsbøder og af Underholdsbidrag § 5.«

18) I § 512 affattes Begyndelsen saaledes: »Naar en Skyldner for at unddrage sin Kreditor« o. s. v., og Henvisningen i Slutningen til Stl.s § 260 ændres til »almindelig borgerlig Straffelov §§ 308—310«.

19) Der tilføjes i Slutningen af § 611 som nyt Stykke: »Det har sit Forblivende

ved de i Lov Nr. 130 og 131 af 27. Maj 1908 § 17 og § 11 indeholdte særlige Regler angaaende Gældsfængsels Anvendelse i de der omhandlede Forhold.

20) I § 641 ændres »Straf af Bøder eller simpelt Fængsel« til »Straf efter Straffelovens § 266«.

21) I § 674 affattes Begyndelsen af 2det Punktum saaledes: »Det samme gælder de i Straffelovens § 274, 1ste Stykke, 2det Punktum nævnte strafbare Handlinger, naar den forurettede i Medfør af nævnte Bud begærer offentlig Paatale, samt o. s. v.«

22) I § 675 ske følgende Ændringer:

a) Eter »Landbovæsenet« indsættes: »Skattevæsenet og«, i Slutningen af Nr. 1 tilføjes: »se Straffelovens § 90«.

b) I Slutningen af Nr. 2 tilføjes: »se Straffelovens § 89, Nr. 1«.

c) I Slutningen af Nr. 3 tilføjes: »se Straffelovens § 401, Nr. 3«.

d) I Stedet for Parentesen i Nr. 4 sættes: »se Straffelovens § 86«.

e) I Nr. 5 ændres »Utilregnelighed« til »mangelfulde Sjælstilstand« og i Stedet for Parentesen sættes »se Straffelovens § 84«.

f) I Stedet for Parentesen i Nr. 6 sættes »se Straffelovens § 88«.

g) Nr. 7 affattes saaledes: »Meddelelse af Afholdspaalæg til Drankere samt Bemyndigelse for Politiet til Drankeres Anbringelse i en Helbredelsesanstalt, se Straffelovens § 85«.

h) Nr. 8 affattes saaledes: »Opholdspaalæg til og Opholdsforbud for Forbrydere, se Straffelovens § 87«.

i) I Slutningen af Nr. 9 tilføjes: »se Straffelovens § 83«.

j) Nr. 10 affattes saaledes: »Fortabelse af offentlige Rettigheder efterStraffelovens § 80«.

k) Nr. 11 affattes saaledes: »Fortabelse eller Indskrænkning i Næringsrettigheder efter Straffelovens § 81«.

1) Nr. 12 affattes saaledes: »Fortabelse af Forældremyndighed og af Arveret, se Straffelovens § 82, Nr. 2 og 3«.

m) Nr. 13 affattes saaledes: »Opløsning

eller Omstødelse af Ægteskab, se Straffelovens § 82 Nr. 1 og § 89, Nr. 2«.

n) Nr. 14 affattes saaledes: »Mortifikation af Ærefornærmelser samt andre i Straffelovens § 97 nævnte Følger af Ærefornærmelser, der i Henhold til § 674 paatales offentlig«.

o) Som Nr.15 tilføjes: »Den i Straffelovens § 98 omhandlede Følge af falsk Anklage«.

p) Som Slutningsstykke tilføjes § 675.: »Bliver der efter en skyldigs Død Spørgsmaal om Anlæg af offentlig Sag til Paakendelse af ovennævnte Følger af en strafbar Handling, se Straffelovens § 99, afgøres det, i Mangel af særligt Bud, efter Lovgivningens almindelige Kegler, hvem der er rette Sagvolder, jfr. § 246«.

23) § 678 affattes saaledes:

»Ved Underretterne, henholdsvis Sø- og Handelsretten, behandles og paakendes i første Instans Sager angaaende Lovovertrædelser,

a) for hvilke Straffen ikke kan overstige simpelt Fængsel i 2 Aar, *eller*

b) som falde under en Straffebestemmelse, der alternativt med strengere Strafarter hjemler Anvendelse af Formuestraf eller simpelt Fængsel, dog at sigtede eller, hvis han er umyndig, hans Værge kan begære Paakendelse ved Landsretten, naar Straffen kan stige til Strafarbejde, eller Lovovertrædelsen kan medføre Fortabelse af de i Straffelovens § 80 omhandlede offentlige Rettigheder eller af de i Stl.s§ 81,1ste Stykke omhandlede Erhvervsrettigheder, *eller*

c) for hvilke Straffen for 1ste Gang begaaet Forbrydelse er bestemt til Arbejdsfængsel alene eller alternativt til Arbejdsfængsel eller Strafarbejde, naar Sigtede afgiver en fuldstændig og troværdig Tilstaaelse, og han eller hans Værge ikke begærer Paakendelse ved Landsret, *eller*

d) som behandles ved Sø- og Handelsretten (§ 9, 1ste Stykke) eller ved Underretten ifølge denne Lovs § 18;

e) Sager, hvorunder der enten alene eller i Forbindelse med en Straffepaastand, der hører under Underrettens Paakendelse,

nedlægges Paastand om nogen af de i § 675 nævnte Følger, med Undtagelse af de under Nr. 2 og 4 ommeldte Sager, dog at den sigtede eller, hvis han er umyndig, hans Værge kan begære Paakendelse ved Landsret, naar Paastanden gaar ud paa Fortabelse af de i Straffelovens § 80 omhandlede offentlige Rettigheder eller af de i Straffelovens § 81, 1ste Stykke omhandlede Erhvervsrettigheder;

f) Sager om Oprejsning for uforskyldt Anholdelse;

g) Sager om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf, naar den, som kræver Erstatningen, ikke samtidig med Erstatningsbegæringen kræver Paakendelse ved Landsret.

Sager der rejse sig af politiske Lovovertrædelser, blive dog altid at behandle ved Landsretterne. Ogsaa andre Sager kan Paatalemyndigheden indbringe umiddelbart for Landsretten, naar den af særlige Grunde finder dette hensigtsmæssigt, og Sigtede eller dennes Værge samtykker deri.

24) I § 679 ske følgende Ændringer:

a) I Ltr. c ændres »Straffelovens § 299« til »Straffelovens § 86«.

b) **Ltr.** d udgaar.

De efterfølgende Ltr. ændres herefter.

c) I Ltr. e ændres Henvisningen til »almindelig borgerlig Straffelov Kap. 23—27« til »almindelig borgerlig Straffelov Kap. 20—31 og Kap. 35—38«.

25) I § 682 udgaa Ordene »Ltr. d og«.

26) § 692, 3die Stykke affattes saaledes:

»Sag til Stadfæstelse af et Forbud mod Udbredelse af et fremmed Skrift forfølges ved den Ret, i hvis Kreds Forbudet er nedlagt«.

27) § 704, 1ste Stykke, affattes saaledes:

Politimesteren tilkommer det at rejse Tiltale for Underretten, henholdsvis Sø- og Handelsretten, i de nedennævnte Sager, for saa vidt disse ere Genstand for offentlig Paatale (Politisager):

1) Sager angaaende Forseelser, for hvilke Loven ikke hjemler anden Straf end Bøde eller simpelt Fængsel indtil 2 Aar, dog med Undtagelse af de i Straffelovens §§ 108, sidste

Stykke, 111, sidste Stykke, 113, sidste Stykke, 114, sidste Stykke, § 115, 167, 168, 170,175,1ste Stykke, 179,182,183,184, 2det Stykke og 185 omhandlede Lovovertrædelser;

2) Sager angaaende

a) Lovovertrædelser, for hvilke Loven ved Siden af Straf af Bøde eller simpelt Fængsel hjemler Straf af Arbejdsfængselikke udover 6 Maaneder, dog med Undtagelse af de i Sølov af 1. April 1892 §§ 294, 304, 1ste Stykke og 305 omhandlede Lovovertrædelser;

b) Lovovertrædelser, som falde ind under Straffelovens §§ 214-217, 271, 376, 2det Stykke, jfr. § 377, 378, 392 og 393;

3) Sager angaaende Lovovertrædelser, for hvilke alene Straf af Arbejdsfængsel, der ikke overstiger 6 Maaneder, er foreskrevet, samt Lovovertrædelser, der falde ind under almindelig borgerlig Straffelov §§ 324 327.

Med Hensyn til Forfølgning af de efter Lov Nr. 72 af 29. Marts 1904 § 57 strafbare Handlinger skal Indenrigsministeren kunne bestemme, at de paagældende Sager, uanset ovenstaaende Bestemmelser, skulle behandles som Justitssager.

Hjemler Loven Idømmelse af nogen af de i Straffelovens Kap. 11 omhandlede Følger for nogen ovennævnt strafbar Handling, ere ogsaa saadanne Følger — dog med Undtagelse af de i Straffelovens § 80 og § 81, 1ste Stykke omhandlede — undergivne Behandling som Politisag, selv om Paatalen ikke samtidig sker til Straflidelse.

28) I § 705 Nr. 1 tilføjes: jfr. dog Straffelovens § 72. Paragrafens Slutningssætning »uden denne Betingelse kun, hvor der er særlig Lovhjemmel« udgaar.

29) 1 § 706, Nr. 2 ændres »Straffelovens § 7 eller § 64« til: »Straffelovens §§ 9, 49 eller 55«.

I samme Paragrafs sidste Stykke ændres »Stl.s § 70____1. April 1905 § 16« til: »Straffelovens § 69, 2det Stykke, samt § 73, 2det Stykke«.

30) I § 708 udgaar Slutningsstykket.

31) § 709, 1ste og 2det Stykke affattes saaledes:

»Kan en Lovovertrædelse, ved hvilken

en Enkeltmand er forurettet, ikke medføre højere Straf end Bøde eller simpelt Fængsel i to Aar, skal den Omstændighed, at offentlig Paatale er hjemlet efter den forurettedes Begæring, ikke udelukke den forurettede fra privat Paatale, uden først at fremsætte Begæring om offentlig Forfølgning. Ligeledes skal den forurettede være berettiget til privat Paatale, dersom Paatalemyndigheden nægter at paatale, eller en begyndt offentlig Forfølgning bortfalder. Har den offentlige Forfølgning ført til en frifindende Dom, som ikke paaankes af det offentlige, skal den forurettede have Adgang til privat Paaanke.

Er privat Paatale begyndt, kan offentlig Paatale ikke begæres.

32) I § 723 ændres Henvisningen til »Straffelovens § 144« til »Straffelovens Kap. 17«.

33) § 752, Nr. 2, affattes saaledes:

»for saa vidt Mistanken angaar et Forhold, som det ifølge hovens almindelige Regel tilkommer Amtmanden (i København Politidirektøren) at forfølge, eller den angaar en Lovovertrædelse, som det ifølge § 704 tilkommer Politimesteren at forfølge, og Handlingen hører til dem, der omfattes af § 704 Nr. 2 b eller Nr. 3, eller den er strafbar efter Straffelovens §§ 238, 3die Stykke, 313 og 319, Fdg. af 10. Decbr. 1828 angaaende rejsende Haandværkssvendes Omflakken §10, jfr. §§ 13 og 14, Lov om Tilsyn med Fremmede og Rejsende af 15. Maj 1875 § 22, Fattiglov af 9. April 1891 § 41, Sølov af 1. April 1892 § 291, late Punktum og § 298, 1ste Stykke, Lov af 30. Marts 1906 om Modarbejdelse af offentlig Usædelighed og venerisk Smitte, §§ 14 og 15, eller Lov om Værnepligt af 8. Juni 1912 § 13, naar det, om end Betingelserne for Afsigelse af Fængslingskendelse ikke fuldstændig maatte være til Stede, efter Omstændighederne skønnes fornødent at sikre den paagældendes foreløbige Tilstedeblivelse eller Afsondring fra Samkvem med andre«.

34 I § 754, 3die Stykke ændres »den i Straffelovens § 103 ommeldte Forbrydelse« til »de i Straffelovens §§ 135, 151 og 152 om-

meldte Forbrydelser« og »den i Straffelovens § 87 ommeldte Forbrydelse« til »de i §§ 117 og 118 samt i Kap. 13 ommeldte Forbrydelser«.

35) § 762, 2det Stykke, affattes saaledes:

Børn under 14 Aar maa ikke undergives Varetægtsfængsel. Under en strafferetlig Undersøgelse angaaende Lovovertrædelser, begaaede af Børn i den nævnte Alder, kunne de, hvor Omstændighederne og deres Livsforhold i høj Grad tale derfor, i Stedet for at fængsles efter Rettens Beslutning sættes under Tilsyn af paalidelige Personer, Forældre eller andre, hvorved der tillige tages Hensyn til, at de holdes fri for fordærvelig Paavirkning.

36) § 763, Nr. 2, 1ste Stykke, affattes saaledes:

»eller Sigtelsen angaar en Forbrydelse, hvis Forfølgning udenfor København er henvist til Amtmanden, eller den angaar nogen af de i § 752, Nr. 2 nævnte, under Politimesterens Paatale hørende Lovovertrædelser, og der«

37) § 783, 2det Stykke, affattes saaledes:

»Forbud mod Udbredelse af fremmede Skrifter her i Riget kan Justitsministeren paalægge Paatalemyndigheden (Politimesteren) at begære nedlagt, naar han finder, at Skriftet er af strafbart Indhold. Forbudet besluttes og foranstaltes iværksat efter Paatalemyndighedens Begæring af vedkommende Undersøgelsesret. Det nedlægges hos den, der har eller har haft Skriftet til Forhandling eller Uddeling. Vides det ikke, hvem denne er, kan det nedlægges hos enhver, i hvis Besiddelse Skriftet antræffes. Dette gælder ogsaa, naar Skriftet antræffes i Postvæsenets Værge. Forbudet skal kundgøres som i Straffelovens § 400, 2det Stykke bestemt.

Sag til Forbudets Stadfæstelse skal anlægges inden en Uge efter Stævning til den, hos hvem det er nedlagt. Dog skal det, hvis Forbudet er nedlagt hos Postvæsenet, staa den, der melder sig som

havende Skriftet til Forhandling eller Uddeling i Riget, frit for at indtræde i Sagen efter den mod Postvæsenet udtagne Stævning. Forbudet bortfalder, naar Forfølgning ikke iværksættes inden den foreskrevne Frist, eller naar Forfølgelse frafaldes.

Stadfæstes Forbudet, skal der i Dommen bestemmes en Frist, inden hvilken Skriftet skal være udsendt af Riget eller i modsat Fald inddrages, jfr. Straffelovens § 401, 3°. Dommen kundgøres som i Straffelovens § 400 bestemt.

Overtrædelse af et ikke bortfaldet eller ikke ophævet Forbud eller af Dommen, der har stadfæstet Forbudet, medfører Straf efter Straffelovens § 400, 1ste Stykke.

Bortfalder eller ophæves Forbudet, sker derom Kundgørelse som i Straffelovens § 400 bestemt.

Naar der er nedlagt Forbud mod et fremmed Dagblads eller periodisk Skrifts Udbredelse i Riget, er Postvæsenet ikke pligtigt at modtage følgende Numre til Forsendelse, førend Forbudet er bortfaldet eller ophævet.

38) § 863, 2det Stykke, Ltr. b affattes saaledes:

»de i Straffelovens §§ 9 og 49 ommeldte Omstændigheder.«

39) Til §909 føjes som sidste Stykke:

Bestemmelserne i Lov Nr. 81 af 30. Marts 1906 § 2, 3die Stykke, og § 15, 2det Stykke, sidste Punktum om Afgørelse i visse Tilfælde ved en af Politimyndighederne tildelt Advarsel opretholdes, saaledes at den i § 2, 3die Stykke, indeholdte Regel bliver anvendelig paa de i Straffelovens §§ 214 og 217 indeholdte Bud.

40) § 915 affattes saaledes:

»Reglerne i §§ 909 og 913—914 finde ikke Anvendelse ved Sager, der paatales offentlig i Medfør af Straffelovens § 250, 2det Stykke, forsaa vidt angaar § 238, 3die Stykke.

41) I § 968, indsættes foran Slutningsstykket følgende Stykke:

»Den ved Lov Nr. 98 af 18. April 1910 om Motorvogne og Motorcykler § 33, 4de

Stykke hjemlede udvidede Adgang til at faa Erstatningskrav afgjort under en offentlig Straffesag bliver staaende ved Magt.«

42 I § 969, 1ste Stykke, tilføjes i Slutningen, »se dog Lov Nr. 98 af 18. April 1910 om Motorvogne og Motorcykler § 33, 4de Stykke.«

43) I § 974, 1ste Stykke affattes Ordene »derunder Erstatning til den skadelidte« saaledes: »derunder Erstatning og andre Ydelser, der ved Dommen ere tillagte den skadelidte«. Der tilføjes efter første Punktum: »Saadan Begæring kræves ogsaa til Inddrivelse af Bøde. der er tillagt den forurettede«.

I § 974, 2det Stykke, udgaa Ordene »for hvis Inddrivelse der er Hjemmel«, efter »Erstatning« indsættes: »og anden Pengeydelse til den forurettede« og i Stykkets 1ste Punktums Slutning tilføjes: »jfr. Straffelovens § 23 og § 96. 2det Punktum affattes saaledes: »Hvad der gælder om Bødedommes Fuldbyrdelse finder tilsvarende Anvendelse paa Bøde, der er paalagt ved Rettens Kendelse eller ved Afgørelse af anden offentlig Myndighed.

I samme Paragrafs 3die Stykke affattes Slutningen fra »og af sones« til: »og afsones efter Reglerne i § 4 i »Lov om den ved Siden af almindelig borgerlig Straffelov gældende Straffelovgivning samt om Afsoning af Tvangsbøder og Underholdsbidrag.«

44) Til § 975 føjes følgende nye Stykke.

»Foranstaaende Regler finde tilsvarende Anvendelse, naar en Sag, under hvilken Sikringsforholdsregler i Medfør af Straffelovens § 86 ere paalagte, genoptages, som i nævnte Bud foreskrevet«.

45) I § 978 affattes sidste Stykke saaledes:

»Med Hensyn til Udsættelse af Straffuldbyrdelse ifølge Dom gælde Reglerne i Straffelovens Kap. 8.«

46) I § 982 tilføjes i Slutningen: »jfr. Straffelovens § 68«.

47) I § 985, 1ste Stykke, tilføjes i Slutningen:

»Betaling for Lægeerklæring om Vold, der paatales offentlig i Medfør af § 915, hører til de Sagsomkostninger, som det paahviler den skyldige at udrede«.

48) I § 983, sidste Stykke, tilføjes i Slutningen:

»jfr. Straffelovens § 24, sidste Stykke«.

49) I § 992 ændres Straffen til »Bøde fra 20 til 600 Kr«.

§ 3.

I den ved Siden af Loven om Rettens Pleje fremdeles gældende Lovgivning vedrørende Retsplejen, skulle følgende Ændringer og nærmere Bestemmelser gælde:

1) Foruden den i Lov af 3. Marts 1852 om Rigsretten §§ 56 og 65 for Vidner, der udeblive eller vægre sig ved at svare, foreskrevne Straf skulle de i Loven om Rettens Pleje § 168, 2det Stykke og § 180, 1ste Stykke hjemlede Foranstaltninger af Retten kunne bringes til Anvendelse paa saadanne Vidner.

2) I den fremdeles i det ved Loven om Rettens Pleje § 658 bestemte Omfang gældende Lov af 25. Marts 1872 om Konkurs ske følgende Ændringer:

a) I § 24 ændres Henvisningen til Straffelovens § 261 til: »Straffelovens § 308—310«.

b) I § 123 ændres Henvisningen til »Straffelovens §§ 260, 261 og 262,1ste Stykke til »Straffelovens §§ 308—310«.

c) 1 § 148 ændres Slutningen »henholdsvis efter første eller andet Stykke i Straffelovens § 262« til »henholdsvis efter Straffelovens § 308—10 eller § 311, Nr. 4«.

3) Ved den ifølge den fremdeles gældende Lov af 30. Novbr. 1874 om Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v. (se Loven om Rettens Pleje § 645) § 89 opretholdte Straffebestemmelse i Plakat af 21. April 1824 om Midler til at forebygge Skifters Forhaling, § 1, skal Straffelovens § 100, 2det Stykke finde Anvendelse paa den for 3die (Jans begaaet Forseelse foreskrevne Straf af Embedsforbrydelse.

4) I den fremdeles i det ved Loven om Rettens Pleje §§ 321 og 984 bestemte

Omfang gældende Lov af 24. Maj 1879 om Sagføreres Adgang til Salær og Erstatning for Udlæg for Udførelsen af offentlige og beneficerede Sager § 3 ændres Ordene »under Ansvar efter Straffelovens § 177, jfr. § 122« til: »under Ansvar efter Straffelovens § 166, jfr. § 83«.

5) I Lov Nr. 35 af 15. Februar 1895 om danske Konsulers Doms- og Øvrighedsmyndighed, hvor Danske ikke ere undergivne Landets Jurisdiktion (se Lov om Rettens Pleje § 1), skal i Bud, der nævne »Fængsel« uden nærmere Bestemmelse af dettes Art, dette forstaas alene som simpelt Fængsel.

6) I Lov Nr. 225 af 14. April 1905 om Tvangsakkord udenfor Konkurs og om Udvidelse af Adgangen til Tvangsakkord under Konkurs (se Lov om Rettens Pleje § 1 og § 675) ændres Henvisningen i § 13 til »Straffelovens § 260 eller § 261« til »Straffelovens §§ 308—310«.

7) I Lov Nr. 134 af 8. Juni 1912 om Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr affattes § 10, 1ste Punktum saaledes::

»Bestemmelserne i Straffelovens Kap. 17 finde Anvendelse paa Voldgiftsmænd efter denne Lov.«

Bemærkninger til Udkast til Tillægslov B.

I Tillægslov A § 1, Nr. 4 er det udtalt, at særlige Straffebestemmelser, som indeholdes i Lovgivningen om Rettens Pleje, skulle gælde ved Siden af den almindelige borgerlige Straffelov. Straffelovsudkastet medfører imidlertid med Nødvendighed, at de i Proceslovgivningen indeholdte Straffebestemmelser maa undergives en Revision for at komme i Harmoni med Straffelovsudkastet. Denne Revision maa derhos omfatte ikke blot Straffebestemmelserne, derunder indbefattet de **Forhold,** som omhandles i Straffelovsudkastets Kapitler 10 og 11, men ogsaa saadanne processuelle Regler, som betinges af visse Straffebestemmelser, idet disses Forandring hyppig vil nødvendiggøre en anden ydre Formulering af hine. Det er anset for hensigtsmæssigt at gøre denne Revision af de processuelle Straffebestemmelser til Genstand for en særlig Lov i Stedet for at indordne dens Resultater i Tillægslov A. Dertil har det ogsaa bidraget, at vor Proceslovgivning for Tiden befinder sig paa et Overgangstrin, idet Loven af 26. Marts 1909 om Rettens Pleje endnu ikke er traadt i Kraft. Ved de processuelle Bestemmelser maatte Kommissionen have den dobbelte Opgave at gennemføre Revisionen dels under den Forudsætning, at Loven af 1909 traadte i Kraft, dels under den, at den ældre Proceslovgivning forblev i Kraft endnu i nogen Tid efter, at Straffelovsudkastet er blevet til Lov. Ved Siden af Udkast til en Lov, som af Hensyn til Straffelovsudkastet reviderer Loven **af 1909** og de enkelte processuelle Love, som op-

retholdes ved Siden af den, har man derfor ogsaa udarbejdet Udkast til en midlertidig Lov, der underkaster den nugældende Proceslovgivning en lignende Revision.

Det her foreliggende Udkast (Tillægslov B) løser den første af disse Opgaver, saaledes som det fremgaar af Udkastets § 1.

I Udkastets § 2 indeholdes Revisionen af Lov 26. Marts 1909. Ganske undtagelsesvis er der ved denne Revision optaget Bestemmelser, der gaa udenfor Rammen, for at bevare Lovens Karakter af en fuldstændig Kodifikation af Procesretten (se saaledes Nr. 19).

§ 3 indeholder Revisionen af de særlige Proceslove, som Loven af 1909 opretholder.

Om Flertallet af de enkelte Bestemmelser gælder det iøvrigt, at der ingen særlig Begrundelse behøves. Enkeltvis bemærkes:

ad § 2, 2) a. Der mangler i Loven om Rettens Pleje, som den nu er affattet, en almindelig Bestemmelse om Forbud (med Straf for Overtrædelse) mod offentlige Meddelelser om og Gengivelse af Forhandlinger i lukkede Retsmøder. Derimod findes der en Del særlige Bestemmelser i §§ 32, 74, 86, 93, 793, 807 og 873, der dog alle have Hensyn til Straffesager. Naturligere end at opgive disse særlige Straffebud for Stl. U. § 138 har man fundet det at almindeliggøre Budet i § 32, der da ikke længere har sin Plads i denne Paragraf, men maa Hyttes til § 30.

ad 4) og 5) Da det ikke er Meningen, at nogen Del af Fdg. 9. Juni 1847 eller de nu gældende spredte Straffebestemmelser om Stævningsmænds Pligtovertrædelser skulle vedblive at gælde efter Rpl., bør denne indeholde et Straffebud for saadanne Overtrædelser, frigjort for de for Anvendelsen af Stl. U. § 175 fordrede Betingelser.

ad 8) Dette Forhold vil være strafbart efter Stl. U. § 141.

ad 10) Da Stl. U. ikke har optaget en Regel svarende til den nugældende Stl. § 254, maa der af § 124 udgaa alt,

hvad der har Hensyn til denne Bestemmelse.

I Overensstemmelse med Forskriften i Stl. U. § 81 maa det i alle Tilfælde overlades til Domstolene, om Frakendelsen af Retten til at udøve Sagførervirksomhed skal ske paa Tid eller for bestandig.

ad 11) Ændringerne ere Konsekvenser af Stl. U. §§ 398 og 399.

ad 15) Overtrædelse af Pligten til at give behørigt Møde ved den befalede Forligsmægling er ikke medtaget i Stl. U. § 265; at fastsætte Straffen for denne rent processuelle Overtrædelse er overladt Proceslovgivningen. Straffen bør, som ogsaa delvis erkendt i Retsplejeloven, være lavere end for de under Stl. U. § 265 henførte Forhold.

ad 22 a) Tilføjelsen om Skattevæsenet i § 675 Nr. 1 sigter til de i en Række fiskale Love indeholdte Bestemmelser om Ekstraydelser af Skattebesvigerens Bo, naar han selv er død, jvf. ogsaa Lov Nr. 79 af 12. April 1911 § 15 og Lov Nr. 144 af 8. Juni 1912 § 43.

ad 22 p.) Medens Sagvolderen („Boet eller Arvingerne") angives i de fiskale Love, findes saadan Angivelse ikke i de andre Tilfælde, der falde ind under Stl. U. § 90, og f.Eks. heller ikke, naar der uden Straffesag bliver Spørgsmaal om Formueinddragelse. Uden at være strengt nødvendig retter Tilføjelsen en Ufuldstændighed i Loven om Rettens Pleje, idet § 246 kun har Hensyn til den borgerlige Retspleje.

ad 23) Ikke blot Indførelsen af den nye Strafart Arbejdsfængsel og den konsekvente Sondring mellem Straf og andre retlige Følger med Udskydelse af Embeds-, Bestillings- og Valgrets Fortabelse fra Straffene, men ogsaa en Række andre Bestemmelser i Stl. U. har nødvendiggjort en saa stor Mængde Ændringer i g 678, at en samlet ændret Affattelse er tilraadelig. I Overensstemmelse med Stl. U. §§ 80 og 81 ere de i sidstnævnte Paragrafs 1ste Stykke nævnte Erhvervsrettigheder, der forudsætte en særlig Tillid til Udøveren,

i Litra b. stillet lige med de der nævnte offentlige Eettigheder.

ad 27) Bestemmelserne i Retsplejelovens § 704 blive nødvendigvis formelt paavirkede af Straffelovsudkastet og af de Ændringer, som ved Tillægslov A foretages med Hensyn til en stor Del af do i Paragraffens Nr. 2 opregnede Love. Det **har** været Opgaven ved at foretage disse Ændringer ikke at gribe ind i de til Grund for nævnte § 704 liggende Principer, saaledes at Ændringerne væsentlig kun faa den tilsigtede formelle Betydning. Ved Udførelsen or det lykkedes at Undgaa den Opregning af Lovbud, som nu tindes i Paragraffens Nr. *2,* og hvoraf nogle allerede nu ere afløste af nyere Bestemmelser og en Del andre ville blive ophævede ved den nye Straffelov eller ændrede ved Tillægslov A. I Stedet **for** en saadan Opregning er der, i Lighed med § 704 Nr. 1, sat almindelige Formler (Udkastet Nr. 2 og 3), kun supplerede med enkelte udtrykkelig nævnte Bud. At dette har kunnet ske, beror væsentlig paa, at Straffelovsudkastet og Tillægslov A. benytte Strafferammer, der indordne sig under de for § 704 Nr. *2* til Grund liggende Principper og kun undtagelsesvis gøre Brug af en Straf, som ikke svarer til disse. Resultatet er blevet, at Behandlingen som Politisag i meget faa Tilfælde vil faa et mere indskrænket Omraade, end Retsplejeloven tildeler den, og at den neppe i noget Tilfælde faar et større Omraade, end hvad der stemmer med Retsplejelovens Aand.

Om de enkelte Numre bemærkes: ad Nr. 1. Den Anvendelse, Stl. U. har gjort af den her omtalte Straffesats i adskillige Tilfælde, hvor Justitssagsbehandling maa kræves **af** lignende Grunde som ved de allerede nu nævnte Undtagelser — navnlig ved en Række uagtsomme Statskrænelser —, har ført til en Udvidelse af Undtagelserne. En Indskrænknning af disse er sket derved, at Stl. U. ingen særlige Bestemmelser har om Duel; men paa Grund af Begrænsningen **til** 2 Aars simpelt Fængsel falder Tilfældet i Stl. U. § 243, 3die Stk., der omfatter de graverende Dueller, udenfor Nr. 1.

En Afvigelse finder derfor kun Sted med Hensyn til de Dueltilfælde. der rammes af § 243, 2det Stk., og denne Afvigelse turde være vel begrundet.

ad Nr. 2. Begrænsningen af Arbejdsfængsel til 6 Maaneder har maattet sættes af Hensyn til Stl. U., idet ellers en Række Statsforbrydelser, som ubetinget bør kræve Justitssagsbehandling, vilde blive Politisager. Undtagelsen med Hensyn til Søloven har Hjemmel i dennes § **311.** Dog har man fundet det rigtigt at medtage det efter Sølovens § 303 strafbare Forhold under Behandling som Politisag. — Den under Litra b. tilføjede Undtagelse skyldes Hensynet til ikke at gøre reel Forandring i de i § 704 i dens nuværende Affattelse i Litra h. og y indeholdte Regler og disses Konsekvenser. Herved bemærkes, at nogle af de i § 704 h. nævnte Straffebud gaa op i mere almindelige Bestemmelser i Stl. U. og saaledes ikke længere kunne komme i særlig Betragtning ved Afgrænsningen mellem Politisag og Justitssag.

Under Nr. 3 er nævnt foruden **Stl.** U. §§ 324—327 (jfr. nuværende § 704, **Litra** g.) hvor Arbejdsfængsel efter Omstændighederne kan idømmes i mere end G Maaneder, de Undtagelsestilfælde, hvor Arbejdsfængsel i indtil 6 Maaneder er foreskrevet som Enestraf. Indenfor Straffeloven finder Regelen Anvendelse paa §§ 163, 164, 1ste Stk., 3die Pkt., og 2d'et Stk., udenfor Straffeloven paa Lov 15. Maj 1875 § 22, 1ste Stk., og Fattiglov 9. April 1891 § 57.

Den konsekvente Sondring mellem Straf og andre Følger medfører Regelen i det nye sidste Stykke. Efter Omstændighederne ville de Følger, der omhandles i Stl. U. § 80 og § 81, 1ste Stk., kunne medføre, at Sagen bliver Landsretssag, jfr. § 678, og da vil den falde udenfor Politisagsbehandling. Selv om imidlertid en saadan Sag skulde blive behandlet ved Underret, er der Grund til at kræve den normale Justitssagsbehandling.

ad 28) Undtagelsen i Retsplejelovens § 705 fra det offentliges Eneraadighed over Paatalen, naar den er begyndt efter den

forurettedes Begæring, og dens Fortsættelse kræves af almene Hensyn, er begrundet i Hensynet til den nugældende Straffelovs § 254 (inden Dom er afsagt) og til midlertidig Straffelov 1911 § 2, 2det Pkt. (før Sagen optages til Doms i 1ste Instans). Men begge disse Bestemmelser bortfalde ved Stl. U.

ad 31) § 709, 1ste og 2det Stk., har maattet ændres for at komme i fuld Overensstemmelse med Stl. U. § 74. At samme Lovbud herefter findes 2 Steder, gør intet; begge Steder har det sin naturlige Plads. Udeladelsen af sidste Punktum i Paragraffens 2det Stykke er vel ikke en nødvendig Følge af de Ændringer, den nugældende Strfl. § 299 er undergaaet ved Stl. U. § 86; men ikke blot er Regelen unaturlig i Forhold til Straffeloven, fordi Varetægten er paa ubebestemt Tid, men den passer heller ikke vel i Rpl., eftersom Undsigelsessager ere Landsretssager for Nævninger.

ad 33) I Opregningen i § 752. 2det Stykke, ere medtagne Fdg. 10. December 1828 § 10, jvf. §§ 13 og 14, og Fattiglovens § 41, idet det er en Inkonsekvens, at de ikke allerede nu ere nævnede i Retsplejeloven.

ad 35) Den foreslaaede Affattelse af § 762, 2det Stykke er den, som findes i midlertidig Straffelov 1911 § 16, 1ste Stykke.

ad 37) Da Lov 3. Januar 1851 ophæves, og de i dens § 8 indeholdte processuelle Regler ikke ere optagne i Stl. U. (i Stedet for § 15 træder derimod Straffelovsudkastets mere omfattende § 402), kan den nødvendige Ændring af § 783, 2det Stykke, kun ske ved en fuldstændig Optagelse af disse processuelle Regler. Fra forel. Lov 13. August 1886 ere medoptagne Forskrifterne om, at Forbudet, hvis det ikke vides, hvem Forhandleren eller Uddeleren er, kan nedlægges for den, i hvis Besiddelse Skriftet findes, derunder Postvæsenet, samt om, at dette ikke er pligtigt at modtage de følgende Numre af et periodisk Skrift til Forsendelse, førend Forbudet er bortfaldet eller ophævet.

ad 39) For ikke at fremkalde Tvivl om den vedblivende Gyldighed af Politimesterens Bet til at afgøre Sager om Overtrædelse af Budene i Lov 30. Marts 1906 § 2, 3die Stykke (nu Straffelovens §§ 214 og 217) og § 15, sidste Stykke, ved en Advarsel, er det fundet rigtigt her at tilføje en Regel herom.

ad 43. De foretagne Ændringer i Rpl's § 974 er begrundede ved Straffelovsudkastets Regler om Bødeinddrivelse (§ 23) og om andre Ydelser til den forurettede end Erstatning (se navnlig § 96), samt ved Reglerne i Tillægslov A § 4 om Afsoning af Tvangsbøder.

ad 44) Den i Stl. U. § 86 omtalte Genoptagelse har intet med den i Rpl. Kap. 84 omhandlede Genoptagelse at gøre. Den egner sig bedst til Behandling efter de i § 1)75 givne Forskrifter.

ad 47) Bestemmelsen findes i midlertidig Straffelov 1911 § 2. Da denne Lov ophæves, er det, for ikke at vække Tvivl om dens vedblivende Gyldighed, hensigtsmæssigt at indsætte den i Retsplejeloven.

ad 49) Forhøjelsen af Straffens Maksimum i § 992 er foreslaaet af Hensyn til Stl. U. § 265, med hvis Straf Straffen efter § 91)2 formentlig bør falde sammen.

ad § 3 Nr. 7. I Loven af 1912 om Voldgift i Tvistigheder **angaaende** Handel med Husdyr er foretaget en ved Straffelovsudkastet foranlediget Ændring.

Udkast til eventuel midlertidig Tillægslov C

(længere og kortere)

om nogle Forandringer i Lovgivningen om Rettens Pleje

Udkast
til
midlertidig Lov
om
nogle Forandringer i Lovgivningen om Rettens Pleje.

§ 1.

Er Lov Nr. 53 af 26. Marts 1909 om Rettens Pleje ikke traadt i Kraft paa det Tidspunkt, da den nye Straffelov træder i Kraft, skal det indtil da have sit Forblivende ved den hidtil bestaaende Lovgivning om Rettens Pleje, dog med nedennævnte Ændringer og Tillæg.

For Færøerne skal denne Lov gælde fra den Dag, den nye Straffelov træder i Kraft, og indtil den i Lov om Rettens Pleje § 998 ommeldte særlige Lov for Færøerne træder i Kraft.

§ 2.

I. Med Hensyn til Angreb paa Rettens Fred.

1) Naar nogen, hvem der ifølge Loven eller særlig Kendelse er tilstedt Adgang til Retsforhandlinger, som ikke ere almentilgængelige, gør Meddelelse om dem til nogen, hvem saadan Adgang ikke er tilstedt, straffes han med Bøde fra 100 til 1,000 Kr., for saa vidt Straffelovens §§ 111, 170 og 171 ikke medføre strengere Straf.

2) Offentlig Meddelelse om eller Gengivelse af Retsforhandlinger, mundtlige eller skriftlige, i en Sag, fra hvis Forhandling

Offentligheden ifølge Loven eller Rettens Kendelse er udelukket, maa ikke finde Sted, medmindre Retten ved Kendelse af særegne Grunde giver sit Samtykke dertil, hvilket Samtykke ikke kan gives, naar Hensynet til Statens Forhold til fremmede Magter eller til Sædeligheden har medført Forhandling for lukkede Døre. Overtrædelse heraf straffes med Bøde fra 100 til 1,000 Kr.

3) Offentlig Meddelelse om eller Gengivelse af Retsforhandlinger i Ægteskabssager, derunder dog ikke indbefattet selve Dommen, kan Retten ved Kendelse forbyde, naar nogen af Parterne fremsætter Ønske derom. Overtrædelse af saadant Forbud straffes med Bøde fra 100 til 1,000 Kr.

4) Den, som offentlig giver vildledende Meddelelser om en Straffesag, der endnu ikke er endelig afgjort eller bortfaldet, eller som paa nævnte Maade gør en saadan Sag til Genstand for Drøftelse, naar denne efter sin Karakter er egnet til at vanskeliggøre Sagens Oplysning eller til at lægge Hindringer i Vejen for en uhildet Afgørelse af den, straffes med Bøde fra 100 til 1,000 Kr. eller med simpelt Fængsel.

5) For Fornærmelser mod Retten eller nogen i Retten mødende, Uorden, hvorved Forhandlingerne forstyrres, samt Ulydighed mod Rettens Befalinger kan Retten — derunder ogsaa Skifte-, Auktions- og Fogedret — ved Kendelse, der afsiges straks, paalægge Straf af Bøder indtil 40 Kr. De i Henhold hertil paalagte Straffe medføre ingen Indskrænkning i Adgangen til at drage den skyldige til Ansvar efter Straffelovens almindelige Regler, hvis disse i øvrigt ere anvendeige.

Personer, der ved støjende eller anden utilbørlig Adfærd forstyrre en Forhandling eller tilsidesætte den Agtelse, der skyldes Retten, kunne bortvises. Politiet er forpligtet til at yde Retten fornøden Bistand til Udførelse heraf.

II. Med Hensyn til Dommeres, Retsskriveres, Retsvidners og Stævningsmænds Ansvar.

1) Naar en Dommer eller Retsskriver ved en Handling eller Undladelse i sin Embedsførelse, som er strafbar efter almindelig borgerlig Straffelov eller efter nogen ved Siden af den gældende Lov vedrørende Rettens Pleje, ikke har paadraget sig højere Straf end Bøde eller anden Følge end Erstatning og lignende, kan saadan Straf og Følge i Tilfælde af Appel paalægges ham uden særligt Sagsanlæg, af den Ret, for hvilken Sagen ved Appel indbringes. Om fornødent gives der Dommeren eller Retsskriveren Lejlighed til forinden i den ved Lovgivningen hjemlede Form at udtale sig om det paagældende Forhold.

Højere Straf og andre Følger af den strafbare Handling kunne kun paalægges ved særskilt Straffesag eller ved Sag, der forfølges i Strafferetsplejens Former, jfr. almindelig borgerlig Straffelov Kap. 11.

Gør en Dommer sig som saadan skyldig i Forsømmelse, Skødesløshed eller andet utilbørligt eller usømmeligt Forhold i sin Embedsførelse, der dog ikke er af saadan Beskaffenhed, at den ifølge Lovgivningen paadrager Straf, er den overordnede Ret, naar Sagen indbringes for den ved Appel, beføjet til som disciplinær Straf at udtale Misbilligelse. Er den ved saadant Forhold forurettede en privat, har han Adgang til at paaklage det ad Appelvejen; den overordnede Ret kan i saadant Fald tilkende den forurettede Erstatning og lignende Oprejsning. Om andre Følger af saadant Forhold kan der kun træffes Afgørelse under særskilt Sag, der anlægges efter Justitsministerens Bestemmelse i den borgerlige Retsplejes Former.

2) Ved den i Plakat af 21. April 1824 § 1, jfr. Lov af 30. Novbr. 1874 § 89, for 3die Gang begaaede Forseelse foreskrevne Straf af Embedsfortabelse finder Regelen i Straffelovens § 100, 2det Stykke, Anvendelse.

3) I Lov Nr. 134 af 8. Juni 1912 om Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel

med Husdyr affattes § 8, 1ste Punktum saaledes: »Bestemmelserne i Straffelovens Kap. 17 finde Anvendelse paa Voldgiftsmænd efter denne Lov«.

4) Den i Fdg. af 9. Juni 1847 angaaende Retsvidner § 3 foreskrevne Straf for et Retsvidne, der udebliver uden lovligt Forfald eller uden betimelig Anmeldelse af samme, eller som indfinder sig for sent, ændres til Bøde indtil 20 Kr.

Saavel Bøden som den i nævnte Paragraf foreskrevne Godtgørelse til den, der tilkaldes i hans Sted, kan paalægges ham af Dommeren.

Samme Regel skal gælde med Hensyn til de ifølge Lov af 1. Marts 1873 ansatte Retsvidner paa Færøerne.

5) For Overtrædelse af Retsvidners Tavshedspligt, se Fdg. 9. Juni 1847 § 9, straffes de efter Straffelovens § 170. For andre Overtrædelser af deres Pligter gælder fremdeles Fdg. 9. Juni 1847 § 10, dog saaledes, at Straf, der ikke overstiger Bøder af 20 Kr., kan paalægges af Dommeren.

Samme Regel skal gælde med Hensyn til de ifølge Lov af 1. Marts 1879 ansatte Retsvidner paa Færøerne.

6) Har en Stævningsmand ved en Handling eller Undladelse i sit Hvervs Udførelse, der er strafbar efter almindelig, borgerlig Straffelov eller efter nogen ved Siden af den gældende Lov, ikke paadraget sig højere Straf end Bøde indtil 20 Kr. eller anden Følge end Erstatning, kan saadan Bøde og Erstatning paalægges ham af Dommeren.

III. Med Hensyn til Sagførerens Ret og Ansvar.

1) Indgreb i Sagførernes Eneret straffes med Bøder fra 50 til 200 Kr., hvilken Straf, naar Forseelsen er sket gennem Proformaretshandler, ved hvilke der er givet Udseende af, at vedkommende optræder som Transporthaver, kan stige til 500 Kr. Overenskomster om, at Transportgiveren skal betale Bøden, ere ugyldige, og det i Tilfælde af saadant Proformaværk tilsagte Vederlag for Udførelse af Sager kan ikke

søges betalt samt kan, hvis det er erlagt, søges tilbage.

2) Paa Sagførere, der forse sig i deres Virksomhed som Sagførere, finde Bestemmelserne i almindelig borgerlig Straffelov Kap. 17 Anvendelse. Naar en Straf, som skal paalægges en Sagfører, ikke er højere end Bøde, og ingen særlig Bevisførelse udkræves for at oplyse det strafbare Forhold, kan Straffen paalægges under den Sag, med Hensyn til hvilken Forseelsen er begaaet, enten ved en særskilt Kendelse eller ved den endelige Dom.

Har en Sagfører i sin Virksomhed som saadan udvist Forsømmelse eller Skødesløshed, der dog ikke er af den Beskaffenhed, at Straf efter Straffelovens § 175 er forskyldt, kan Retten ved Dommen i Sagen eller ved særskilt Kendelse udtale Misbilligelse eller paalægge Bøde, ikke over 300 Kr..

3) Naar en Sagfører ved Dom findes skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, frakendes Retten til at vidøve Sagførervirksomhed ham for en bestemt angiven Tid eller for bestandig, overensstemmende med Reglerne i alm. borg. Straffelov § 81, jfr. § 79.

Naar Dom til Frakendelse af Ret til Sagførervirksomhed er overgaaet en Sagfører, kan han ikke, selv om han paaanker saadan Dom, fortsætte sin Virksomhed, førend han ved endelig Dom har faaet sin Dom forandret.

4) Det i Lov af 24. Maj 1879 om Sagføreres Adgang til Salær og Erstatning for Udlæg for Udførelsen af offentlige og beneficerede Sager § 3 foreskrevne Ansvar ændres til Ansvar efter Straffelovens § 166, jfr. § 83.

IV. Med Hensyn til Rettergangsforseelser.

I) Det i Medfør af Fdg. af 4. August 1819 om Mulkt for unødig Trætte, strafbare Forhold straffes efter alm. borg. Straffelov § 265, jfr. § 274, 2det Stykke; dog forbliver det med Hensyn til Undladelse af behørigt Møde ved den befalede

Forligsmægling ved den nævnte Forordnings Bestemmelser, kun at Bøden kan gaa ned til 2 Kr.

2) Misbruger en Sagfører eller nogen til Forsvarer beskikket Mand sin Stilling til at modarbejde en Straffesags Oplysning, eller gør han sig skyldig i Tilsidesættelse af de ham paahvilende Pligter til behørig at fremme Sagen, bliver han at straffe efter Straffelovens Kap. 17.

Naar en offentlig Anklager eller en Forsvarer eller en Rettergangsfuldmægtig for en privat Sagsøger i en offentlig Straffesag gør sig skyldig i skødesløs eller forsømmelig Adfærd i Sagen, kan han ved Dommen eller efter Omstændighederne ved Kendelse anses med Bøder fra 20 til 600 Kr. For andre Pligtovertrædelser under Sagen kunne de nævnte Personer paa lignende Maade straffes, naar Sagen findes klar, og højere Straf end Bøde ikke findes at være forskyldt.

V. Med Hensyn til Vidnepligt og Vidners samt Syns- og Skønsmænds Ansvar m. m.

1) Den paa et offentligt Blad navngivne Redaktør og Redaktionssekretær kan nægte Vidnesbyrd angaaende, hvem der er Hjemmelsmand til en i det paa gældende Blad optagen, ikke med Forfatterens Navn forsynet Artikel eller Meddelelse, medmindre Sagen angaar en Forbrydelse, der kan medføre højere Straf end simpelt Fængsel, eller den angaar Brud paa Tavshedspligt, som paahviler nogen i offentligt Hverv.

2) I Stedet for Ed, hvormed en Vidneforklaring skal bekræftes, træder en efter en af Justitsministeren foreskreven Formular afgiven højtidelig Forsikring, naar Vidnet hører til et Trossamfund, der ikke tillader sine Medlemmer at aflægge Ed efter nogen af de paa det paagældende Tidspunkt gældende Edsformularer, eller der foreligger Erklæring fra Vidnet om, at Vidnet ifølge sin religiøse Tro ikke kan aflægge Ed, eller om, at Vidnet ikke har nogen religiøs Tro. Saadan Erklæring tages dog kun for gyldig,

naar den er afgiven enten før den Tid, da det, hvorom Vidnet spørges, skal have fundet Sted, eller mindst et Aar før Vidneførelsen, og Erklæringen ikke er to Aar gammel. Erklæringen afgives paa Rettens Kontor i den Retskreds, hvor Vidnet har sit personlige Værneting. Bevis for dens Afgivelse udstedes uden Betaling.

Paa Syns- og Skønsmænd finder ovenstaaende Bestemmelse tilsvarende Anvendelse.

3) Udebliver et lovmæssig indkaldt Vidne uden lovligt Forfald eller uden betimelig at have anmeldt sit Forfald, hvor dette var muligt, eller vægrer et Vidne sig uden lovlig Grund ved at svare eller aflægge Vidneeden eller afgive den i Stedet derfor trædende Forsikring, kan Retten — i borgerlige Sager efter Partens Begæring — ved Kendelse paalægge det en Bøde fra 10 til 400 Kr. samt tilpligte det at erstatte de ved dets Udeblivelse eller Vægring foraarsagede Omkostninger.

Et udeblevet Vidne kan Retten lade afhente med Magt, — i borgerlige Sager dog kun efter Partens Begæring og kun efter gentagen Udeblivelse. Retten kan **derhos,** hvis Sagen udsættes, ved Kendelse bestemme, at Vidnet skal tages i Forvaring ved Politiets Foranstaltning, indtil dets Fremstillelse for Retten til Afgivelse af Vidnesbyrd kan finde Sted; dog har Vidnet Adgang til Løsladelse mod saadan Sikkerhed, som Retten finder tilstrækkelig, og i intet Tilfælde maa et Vidne i samme Sag holdes i Forvaring udover 6 Maaneder, uafbrudt eller sammenlagt. Udgifterne ved Forvaringen afholdes som Delinkventomkostninger.

Vægrer et Vidne sig uden lovlig Grund ved at svare eller aflægge Vidneeden eller den i Stedet derfor trædende Forsikring, kan Retten — i borgerlige Sager efter en Parts Begæring — ligeledes ved Kendelse bestemme, at det skal tages i Forvaring ved Politiets Foranstaltning, med mindre Vidnets Førelse frafaldes, indtil det indvilliger i at svare eller aflægge Ed eller Forsikring; dog kan et Vidne i intet Tilfælde i Henhold til denne Bestemmelse eller denne og den

forudgaaende Bestemmelse i samme sag holdes i Forvaring udover 6 Maaneder, uafbrudt eller sammenlagt.

Paa Syns- og Skønsmænd samt den Tredjemand, hvem det af Retten er paalagt at fremlægge Dokumenter eller lignende, finde ovenstaaende Bestemmelser tilsvarende Anvendelse.

De ved ovenstaaende Bestemmelsers Stykker 2—5 hjemlede Foranstaltninger skulle ogsaa kunne bringes til Anvendelse af Rigsretten ved Siden af de i Loven af 3. Marts 1852 §§ 56 og 65 foreskrevne Straffe.

4) Politimesteren er berettiget til at indkalde Personer, som bo eller opholde sig i vedkommende Politikreds, til Møde for at afgive Forklaring uden Ed om, hvad der med Hensyn til Genstanden for Efterforskningen i en Straffesag maatte være dem bekendt. Udebliver den indkaldte uden lovligt Forfald, er Politimesteren berettiget til at paalægge ham en Bøde af indtil 4 Kr. til Politikassen, at udrede inden en Uge, for saa vidt Klage ikke fremsættes til Dommeren i vedkommende Underretskreds eller den Dommer, der har eller faar Sagen til Undersøgelse. Dommeren kan ophæve Bødepaalæget.

Vægrer den indkaldte sig ved at afgive Forklaring for Politimesteren, kan denne foranledige ham indkaldt for Retten til Vidneafhørelse, men kan ikke træffe andre Tvangsforanstaltninger mod den vægrende. Lov Nr. 77 af 20. April 1888 om Godtgørelse til Vidner i offentlige Sager finder tilsvarende Anvendelse paa Personer, der i Henhold til foranstaaende Regel indkaldes af Politimesteren.

Ovenstaaende Regler finde tilsvarende Anvendelse, — dog at Bøden her kan stige til 20 Kr., og at Godtgørelsen kan forhøjes efter Rettens Skøn — paa Syns- eller Skønsmænd, som Politimesteren tilkalder til at foretage en Forretning under Efterforskningen i en Straffesag og til at afgive ubeediget Erklæring om Forretningens Resultat. Politimesteren har dog kun Ret hertil, naar Omstændighederne ikke tillade Opsættelse, og naar Syns- eller Skøns-

manden enten er beskikket med almindelig Bemyndigelse til Foretagelse af Forretningen, eller denne foretages og Erklæringen afgives i den Underretskreds, i hvilken han bor. Er Sagen af sær Vigtighed, kan Politimesteren lade Syns- eller Skønsmanden afhente med Magt. Politimesteren skal snarest mulig henvende sig til Retten om Varetagelse af det videre fornødne i Anledning af Forretningen; det staar da Syns- eller Skønsmanden frit for at forebringe for Retten mulig Klage over formentlige Overgreb fra Politimesterens Side.

VI. Med Hensyn til Fuldbyrdelse af Domme i borgerlige Sager, samt foreløbige Retsmidler.

1) Bøder, som paalægges i borgerlige Retstrætter, eksekveres efter de Regler, som gælde for Eksekution af Bøder, der paalægges under offentlig Sag (§ 2, VIII, E).

2) Med Hensyn til Fuldbyrdelse af Domme, hvorved der er paalagt domfældte en anden Ydelse end Penge, samt af dermed i Klasse staaende Forlig, skal i Stedet for Reglerne i Edg. 6. April 1842, jfr. Fdg. 17. Februar 1847 § 6 og Konkurslov af 25. Marts 1872 § 162, jfr. An. for Færøerne af 13. Februar 1873, Bestemmelserne i Lov af 26. Marts 1909 om Rettens Pleje Kap. 45 gælde med de Lempelser, som den nu gældende Ordning af Retsplejen nødvendiggør, og saaledes at den i nævnte Lov § 490 foreskrevne Straf ændres til Straf efter Straffelovens § 265.

3) Med Hensyn til Ansvar for Overtrædelse af en Dom, som paalægger domfældte at undlade noget, og af dermed i Klasse staaende Forlig samt for Overtrædelse af et ved Fogden nedlagt Forbud forbliver det ved Reglerne i Fdg. 6. April 1842 §§ 8 og 9, dog saaledes, at den i § 8 foreskrevne Straf ændres til Straf efter Straffelovens § 266, og at Straffelovens §§ 23 og 24 blive at følge med Hensyn til Bødes Anvendelse, Inddrivelse og Afsoning.

4) Afsoning af de ved Lovene Nr. 130 og 131 af 27. Maj 1908 omhandlede

Underholdsbidrag sker efter de i »Lov om den ved Siden af alm. borg. Straffelov gældende Straffelovgivning samt om Afsoning af Tvangsbøder og Underholdsbidrag« § 5 indeholdte Regler.

5) I Stedet for Straffebudet i Konkurslov af 25. Marts 1872 § 168, jfr. An. for Færøerne af 13. Februar 1873, træder Straffelovens §§ 308—310.

6) Paa den ved Konkurslov af 25. Marts 1872 §§ 164—165, jfr. An. for Færøerne af 13. Februar 1873, hjemlede Arrest paa Person skulle Reglerne i Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 §§ 604, 609—618 og 624, samt i Lovene Nr. 130 og 131 af 27. Maj 1904 § 17, henholdsvis § 11 finde Anvendelse.

VII. Med Hensyn til Konkurs og Tvangsakkord udenfor Konkurs.

1) I Lov af 25. Marts 1872, jfr. An. for Færøerne af 13. Februar 1873, om Konkurs ske følgende Ændringer:

a) I § 24 ændres Henvisningen til »Straffelovens § 261» til: »Straffelovens § 308—310«.

b) I § 123 ændres Henvisningen til »Straffelovens §§ 260, 261 og 262, 1ste Stykke« til »Straffelovens §§ 308—310«.

c) I § 148 ændres Slutningen »henholdsvis efter første eller andet Stykke i Straffelovens § 262« til »henholdsvis efter Straffelovens §§ 308—310 eller § 311 Nr. 4«.

2) I Lov Nr. 225 af 14. April 1905 om Tvangsakkord udenfor Konkurs og om Udvidelse af Adgangen til Tvangsakkord under Konkurs § 13 ændres Henvisningen til »Straffelovens § 260 eller § 261« til »Straffelovens §§ 308—310«.

VIII. Med Hensyn til Straffesager og Sager om andre Følger af strafbare Handlinger.

A. Paatalen.

1) Alle Spørgsmaal om Straf samt om andre Følger af strafbare Handlinger, som ifølge Straffelovens Kap. 10 og 11 afgøres under en efter offentlig Paatale anlagt Sag, behandles i de for Strafferetsplejen gældende

Former. Bliver der efter en skyldigs Død Spørgsmaal om Anlæg af offentlig Sag til Paakendelse af anden Følge af en strafbar Handling end Straf, se Straffelovens § 99, afgøres det, i Mangel af særligt Bud, efter Lovgivningens almindelige Regler, hvem der er rette Sagvolder. Regelen i Lov om Behandlingen af offentlige Politisager i København af 11. Februar 1863 § 2, 2det Punktum, forbliver i Kraft; samme Ret, som ved nævnte Lov er hjemlet den formenlig forurettede, skal paa tilsvarende Maade gælde ı andre Underretskredse, hvor Dommeren ikke tillige er Politimester.

Borgerlige Retskrav paa den sigtede, som følge af strafbare Handlinger, kunne som hidtil forfølges i Forbindelse med den offentlige Straffesag. Herved skulle de Regler, som hjemles ved Lov af 26. Marts 1909 om Rettens Pleje Kap. 87, med de nødvendige Lempelser, finde Anvendelse, dog at Regelen i Lov Nr. 98 af 18. April 1910 om Motorvogne og Motorcykler § 33, 4de Stykke, bliver staaende ved Magt.

2) Politimesteren tilkommer det at rejse Tiltale i nedennævnte Sager, for saa vidt disse ere Genstand for offentlig Paatale (Politisager).

a) Sager angaaende Forseelser, for hvilke Loven ikke hjemler anden Straf end Bøde eller simpelt Fængsel indtil 2 Aar, dog med Undtagelse af de i Straffelovens §§ 108, sidste Stykke, 112, sidste Stykke, 113, sidste Stykke, 114, sidste Stykke, 167, 168, 170, 175, 1ste Punktum, 179, 182, 183, 184, 2det Stykke, og 185 omhandlede Lovovertrædelser.

b) Sager angaaende

1) Lovovertrædelser, for hvilke Loven ved Siden af Straf af Bøde eller simpelt Fængsel hjemle Straf af Arbejdsfængsel ikke udover 6 Maaneder, dog med Undtagelse af de i Sølov af 1. April 1892 §§ 294, 304, 1ste Stykke, og 305 omhandlede Lovovertrædelse,

2) Lovovertrædelser, som falde ind under Straffelovens §§ 214, 217, 271, 376, 2det Stykke, jfr. § 377, 378, 392 og 393.

c) Sager angaaende Lovovertrædelser, for hvilke alene Straf af Arbejdsfængsel, der

ikke overstiger 6 Maaneder, er foreskrevet samt angaaende Lovovertrædelser, der falde ind under Straffelovens §§ 324—326.

Med Hensyn til Forfølgning af de efter Lov Nr. 72 af 29. Marts 1904 § 57 strafbare Handlinger skal Indenrigsministeren kunne bestemme, at de paagældende Sager, uanset ovenstaaende Bestemmelse, skulle behandles som Justitssager.

Hjemler Loven Idømmelse af nogen af de i Straffelovens Kap. 11 omhandlede Følger for nogen ovennævnt strafbar Handling, er ogsaa saadan Følge — dog med Undtagelse -af de i Straffelovens § 80 og § 81, 1ste Stykke, omhandlede — undergivet Behandling som Politisag, selv om Paatalen ikke samtidig sker til Straflidelse.

3) Om privat Paatale af strafbare Handlinger i den borgerlige Retsplejes Form gælde de derom handlende Regler i Straffelovens Kap. 10.

B. Særlige Regler om offentlige Pressesager.

1) Beslaglæggelse af et trykt Skrift, i Anledning af hvis Indhold Ansvar skal gøres gældende, kan kun ske efter Retskendelse.

2) Forbud mod Udbredelse af fremmede Skrifter her i Riget kan Justitsministeren paalægge Paatalemyndigheden (Politimesteren) at begære nedlagt, naar han finder, at Skriftet er af strafbart Indhold. Forbudet besluttes og foranstaltes iværksat efter Paatalemyndighedens Begæring af vedkommende Undersøgelsesret. Det nedlægges hos den, der har eller har haft Skriftet til Forhandling eller Uddeling. Vides det ikke, hvem denne er, kan det nedlægges hos enhver, i hvis Besiddelse Skriftet antræffes. Dette gælder ogsaa, naar Skriftet antræffes i Postvæsenets Værge. Forbudet skal kundgøres, som i Straffelovens § 400, 2det Stykke, bestemt.

Til Forbudets Stadfæstelse anlægges offentlig Sag ved den Ret, i hvis Kreds Forbudet er nedlagt. Sagen skal anlægges inden en Uge efter Stævning til den, hos hvem det er nedlagt; dog skal det, hvis Forbudet er nedlagt hos

Postvæsenet, staa den, der melder sig som havende Skriftet til Forhandling eller Uddeling i Riget, frit for at indtræde i Sagen efter den mod Postvæsenet udtagne Stævning. Forbudet bortfalder, naar Forfølgning ikke iværksættes inden den foreskrevne Frist, eller naar Forfølgning frafaldes.

Stadfæstes Forbudet, skal der i Dommen bestemmes en Frist, inden hvilken Skriftet skal være udsendt af Riget eller i modsat Fald inddrages, jfr. Straffelovens § 401, 3. Dommen kundgøres, som i Straffelovens § 400 bestemt.

Overtrædelse af et ikke bortfaldet, eller ikke ophævet Forbud eller af Dommen, der har stadfæstet Forbudet, medfører Straf efter alm. borg. Straffelov § 400, 1ste Stykke.

Bortfalder eller ophæves Forbudet, sker derom Kundgørelse, som i Straffelovens § 400 bestemt.

Naar der er nedlagt Forbud mod et fremmed Dagblad eller periodisk Skrifts Udbredelse i Riget, er Postvæsenet ikke pligtigt at modtage folgende Nummere til Forsendelse, førend Forbudet er bortfaldet eller ophævet.

C. Anholdelse og Fængsling.

Med Hensyn til Anholdelse og Fængsling i Straffesager skulle Reglerne i Lov af 26. Marts 1909 Kap. 69 og 70, ændrede, som foreskrevet i Lov om nogle Forandringer i Lovgivningen om Rettens Pleje § 2 Nr. 33—36, finde Anvendelse.

D. Sagsafgørelse og Appel.

1) I Lov af 11. Febr. 1863 om Politisagers Behandling i København § 14 ændres »Bøder indtil 40 Kr.« til »Bøde indtil 100 .« og »Tvangsarbejde indtil 30 Dage« til »Arbejdsfængsel indtil 30 Dage«. Bestemmelsen med Hensyn til Børn i samme Paragraf udgaar.

2) Justitsministeren kan under særlige Omstændigheder bestemme, at offentlige Politisager i København skulle undergives egentlig kriminalretlig Behandling i Stedet for at behandles efter Lov af 11. Febr.

1863 §§ 5—17. At Sagen er bleven sluttet i Medfør af § 17, skal ikke være til Hinder for saadan Bestemmelse i Tilfælde, hvor Loven udelukker Afgørelse uden Dom. Justitsministeren kan fremdeles indenfor en Frist af 3 Maaneder fra Domsafsigelsen anordne Paaanke af Domme, der ere fældede i Medfør af bemeldte Lovs § 14. De yderligere Oplysninger, som i Tilfælde af saadan Paaanke maatte findes fornødne, skulle søges tilvejebragte ved en af Afdelingerne for kriminelle Sagers Behandling.

3) I Lov af 4. Febr. 1871 om Politiet udenfor København § 14 udgaar det sidste Stykke om Sager mod Børn, og i § 15 ændres »Tvangsarbejde i 30 Dage« til »Arbejdsfængsel i 30 Dage«, hvorhos Ordene »Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage«, samt Bestemmelsen med Hensyn til Børn udgaar.

4) De om offentlige Politisagers Afgørelse uden Dom gældende Regler finde ikke Anvendelse ved Sager, der paatales offentlig i Medfør af Straffelovens § 250, 2det Stykke, for saa vidt angaar § 238, 3die Stykke.

Bestemmelserne i Lov Nr. 81 af 30. Marts 1906 § 2, 3die Stykke, og § 15, 2det Stykke, sidste Punktum, om Afgørelse i visse Tilfælde ved en af Politimyndighederne tildelt Advarsel opretholdes, saaledes at den i § 2, 3die Stykke, indeholdte Regel bliver anvendelig ved de i Straffelovens §§ 214 og 217 indeholdte Bud.

5) Betaling for Lægeerklæring om Vold, der paatales offentlig i Medfør af Straffelovens § 250, 2det Stykke, jfr. § 238, 3die Stykke, hører til de Sagsomkostninger, som det paahviler den skyldige at udrede.

6) Den ved Plakat af 23. Maj 1840 om Appellen i kriminelle Sager § 1, jfr. § 2, foreskrevne almindelige Grænse for en domfældts Ret til at kræve en Sag indstævnet for Højesteret ændres derhen, at den idømte Straf mindst maa være Arbejdsfængsel i 40 Dage eller simpelt Fængsel i samme Tid. Den i nævnte Plakats § 1, 3die Stykke, foreskrevne Udvidelse af domfældtes Ret til at kræve saadan Indankning

skal omfatte Domme, hvorved han er fundet skyldig i Tyveri. Underslæb, Utroskab, Bedrageri, Røveri, Afpresning, Hæleri og Besvigelse af Fordringshavere.

Angaar Dommen nogen af de i Straffelovens §§ 324—327 omhandlede Lovovertrædelser, og den domfældte to Gange tidligere er fundet skyldig i saadan Forseelse, skal Indankning til Højesteret ikke kunne ake uden Justitsministerens Samtykke.

E. Fuldbyrdelse.

1) Politimesteren drager Omsorg for Straffedommes Fuldbyrdelse saavel i Henseende til Straf som i Henseende til Dommens øvrige Bestemmelser, derunder Erstatning og andre Ydelser, der ved Dommen ere tillagte den skadelidte, for saa vidt det begæres af denne. Saadan Begæring kræves ogsaa til Eksekution af Bøde, der er tillagt den forurettede.

Hvad der gælder om [Straffedommes Fuldbyrdelse finder tilsvarende Anvendelse paa Straf, der er paalagt ved Rettens Kendelse eller ved Afgørelse af anden offentlig Myndighed.

Inddrivelsen af Straffebøder samt af Erstatning og anden Pengeydelse, der er paalagt den skyldige, sker efter den borgerlige Retsplejes Regler om Fuldbyrdelse af Domme, der lyde paa Udredelse af Penge, jfr. Straffelovens §§ 23 , 90 og 96.

Afsoning af Straffebøder sker efter Reglerne i Straffelovens § 24.

2) Med Hensyn til Udsættelse af Straffuldbyrdelsen ifølge Dom gælde Reglerne i Straffelovens Kap. 8.

3) Tvangsbøder, hvorved nogen tilholdes at opfylde en Forpligtelse mod det offentlige, tilfalde Statskassen; de inddrives efter den borgerlige Retsplejes Regler om Fuldbyrdelse af Domme, der lyde paa Udredelse af Penge, og afsones efter Reglerne i § 4 i Lov om den ved Siden af almindelig borgerlig Straffelov gældende Straffelovgivning samt om Afsoning af Tvangsbøder og Underholdsbidrag.

Indholdsfortegnelse.

Side.

§ 1 1

§ 2 ..... 1—15

I. Med Hensyn til Angreb paa Rettens Fred, Side 1—2. **II.** Med Hensyn til Dommeres, Retsskriveres, Retsvidners og Stævningsmænds Ansvar, Side 3—4. **III.** Med Hensyn til Sagføreres Ret og Ansvar, Side 4—5. **IV.** Med Hensyn til Rettergangsforseelser, Side 5—6. **V.** Med Hensyn til Vidnepligt og Vidners samt Syns- og Skønsmænds Ansvar, Side 6—9. **VI.** Med Hensyn til Fuldbyrdelse af Domme i borgerlige Sager, Side 9—10. **VII.** Med Hensyn til Konkurs og Tvangsakkord udenfor Konkurs, Side 10. **VIII.** Med Hensyn til Straffesager og Sager om andre Følger af strafbare Handlinger. A. Paatalen, Side 10—12. B. Særlige Regler om offentlige Pressesager, Side 12—13. C. Anholdelse og Fængsling, Side 13. D. Sagsafgørelse og Appel, Side 13—14. E. Fuldbyrdelse, Side 15.

Eventuel midlertidig Tillægslov C.
(Forkortet.)

Udkast
til
midlertidig Lov
om
nogle Forandringer i Lovgivingen om Rettens Pleje.

§ 1

Er Lov Nr. 53 af 26. Marts 1909 om Rettens Pleje ikke traadt i Kraft paa det Tidspunkt, da den nye Straffelov træder i Kraft, skal det indtil da have sit Forblivende ved den hidtil bestaaende Lovgivning om Rettens Pleje, dog med nedennævnte Ændringer og Tillæg.

For Færøerne skal denne Lov gælde fra den Dag, den nye Straffelov træder i Kraft, og indtil den i Lov om Rettens Pleje § 998 ommeldte særlige Lov for Færøerne træder i Kraft.

§ 2.

I Lovgivningen, der vedrører Retsplejen i Almindelighed, ske følgende Ændringer og Tillæg:

1) Naar nogen, hvem der ifølge Lov eller særlig Kendelse er tilstedt Adgang til Retsforhandlinger, som ikke ere almentilgængelige, gør Meddelelse om dem til nogen, hvem saadan Adgang ikke er tilstedt, straffes han med Bøde fra 100 til 1,000 Kr., for saa vidt almindelig borgerlig Straffelovs §§ 111, 170 og 171 ikke medføre strengere Straf.

2) Offentlig Meddelelse om eller Gengivelse af Retsforhandlinger, mundtlige eller skriftlige, i en Sag, fra hvis Forhandling Offentligheden ifølge Loven eller Rettens Kendelse er udelukket, maa ikke finde Sted, medmindre Retten ved Kendelse af særegne Grunde giver sit Samtykke dertil, hvilket Samtykke ikke kan gives, naar Hensynet til Statens Forhold til fremmede Magter eller til Sædeligheden har medført Forhandling for lukkede Døre. Overtrædelse heraf straffes med Bøde fra 100 til 1,000 Kr.

3) Offentlig Meddelelse om eller Gengivelse af Retsforhandlinger i Ægteskabssager, derunder dog ikke indbefattet selve Dommen, kan Retten ved Kendelse forbyde, naar nogen af Parterne fremsætter Ønske derom. Overtrædelse af saadant Forbud straffes med Bøde fra 100 til 1,000 Kr.

4) Den, som offentlig giver vildledende Meddelelser om en Straffesag, der endnu ikke er endelig afgjort eller bortfaldet, eller som paa nævnte Maade gør en saadan Sag til Genstand for Drøftelse, naar denne efter sin Karakter er egnet til at vanskeliggøre Sagens Oplysning eller til at lægge Hindringer i Vejen for en uhildet Afgørelse af den, straffes med Bøde fra 100 til 1,000 Kr. eller med simpelt Fængsel.

5) Ved den i Plakat af 21. April 1824 § 1, jfr. Lov af 30. Novbr, 1874 § 89 og Adg. for Færøerne af 14. Januar 1876 for 3die Gang begaaede Forseelse foreskrevne Straf af Embedsfortabelse finder Regelen i Straffelovens § 100, 2det Stykke, Anvendelse.

6) I Lov Nr. 134 af 8. Juni 1912 om Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr affattes § 8, 1ste Punktum, saaledes: »Bestemmelserne i Straffelovens Kap. 17 finde Anvendelse paa Voldgiftsmænd efter denne Lov«.

§ 3

I Lovgivningen, der vedrører den borgerlige Retspleje, ske følgende Ændringer og Tillæg:

1) Indgreb i Sagførernes Eneret straffes med Bøder fra 50 til 200 Kr., hvilken Straf,

naar Forseelsen er sket gennem Proformaretshandler, ved hvilke der er givet Udseende af, at vedkommende optræder som Transporthaver, kan stige til 500 Kr. Overenskomster om, at Transportgiveren skal betale Bøden, ere ugyldige, og det i Tilfælde af saadant Proformaværk tilsagte Vederlag for Udførelse af Sager kan ikke søges betalt samt kan, hvis det er erlagt, søges tilbage.

2) Paa Sagførere, som forse sig i deres Virksomhed som Sagførere, finde Bestemmelserne i almindelig borgerlig Straffelov Kap. 17 Anvendelse.

Har en Sagfører i sin Virksomhed som saadan udvist Forsømmelse eller Skødesløshed, der dog ikke er af den Beskaffenhed, at Straf efter Straffelovens § 175 er forskyldt, kan Retten ved Dommen i Sagen eller ved særskilt Kendelse udtale Misbilligelse eller paalægge Bøde ikke over 300 Kr.

3) Naar en Sagfører ved Dom findes skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, frakendes Retten til at udøve Sagførervirksomhed ham for en bestemt angiven Tid eller for bestandig, overensstemmende med Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov § 81, jfr. § 79.

Naar Dom til Frakendelse af Ret til Sagførervirksomhed er overgaaet en Sagfører, kan han ikke, selv om han paaanker saadan Dom, fortsætte sin Virksomhed, førend han ved endelig Dom har faaet sin Dom forandret.

4) Det i Lov af 24. Maj 1879 om Sagføreres Adgang til Salær og Erstatning for Udlæg for Udførelsen af offentlige og beneficerede Sager § 3 foreskrevne Ansvar ændres til Ansvar efter Straffelovens § 166, jfr. § 83.

5) Det i Medfør af Fdg. om Mulkt for unødig Trætte af 4. August 1819 strafbare Forhold straffes efter almindelig borgerlig Straffelov § 265, jfr. § 274, 2det Stykke; dog forbliver det med Hensyn til Undladelse af behørigt Møde ved den befalede Forligsmægling ved den nævnte Forordnings Bestemmelser, kun at Bøden herfor kan gaa ned til 2 Kr.

6) Med Hensyn til Fuldbyrdelse af Domme, hvorved der er paalagt domfældte en anden Ydelse end Penge, samt af dermed i Klasse staaende Forlig skal i Stedet for Reglerne i Fdg. 6. April 1842, jfr. Fdg. 17. Februar 1847 § 6 og Konkurslov af 25. Marts 1872 § 1G2, jfr. An. for Færoerne af 13. Februar 1873, Bestemmelserne i Lov af 26. Marts 1909 om Rettens Pleje Kap. 45 gælde med de Lempelser, som den nugældende Ordning af Retsplejen nødvendiggør, og saaledes at den i nævnte Lov § 490 foreskrevne Straf ændres til Straf efter Straffelovens § 266.

7) Med Hensyn til Ansvar for Overtrædelse af en Dom, som paalægger domfældte at undlade noget, og af dermed i Klasse staaende Forlig samt for Overtrædelse af et ved Fogden nedlagt Forbud forbliver det ved Reglerne i Fdg. 6. April 1842 §§ 8 og 9, dog saaledes, at den i § 8 foreskrevne Straf ændres til Straf efter Straffelovens § 266 og at Straffelovens §§ 23 og 24 blive at følge med Hensyn til Bødes Anvendelse, Inddrivelse og Afsoning.

8) Afsoning af de ved Lovene Nr. **130** og **131** af 27. Maj 1908 omhandlede Underholdsbidrag sker efter de i «Lov om den ved Siden af almindelig borgerlig Straffelov gældende Straffelovgivning samt om Afsoning af Tvangsbøder og Underholdsbidrag« § 5 indeholdte Regler.

9) I Lov af 25. Marts 1872 om Konkurs, jfr. An. for Færøerne af 13. Februar 1873 ske følgende Ændringer.

a) 1 § 24 ændres Henvisningen til »Straffelovens § 261« til: Straffelovens § 308—310«.

b) I § 123 ændres Henvisningen til »Straffelovens §§ 260, 261 og 262, 1ste Stykke« til »Straffelovens §§ 308—310«.

c) I § 148 ændres Slutningen »henholdsvis efter første eller andet Stykke i Straffelovens § 262« til »henholdsvis efter Straffelovens §§ 308—310 eller § 311 Nr. 4«.

d) I Stedet for Straffebudet i § 168 træde Straffelovens §§ 308—310.

10) I Lov Nr. 225 af 14. April 1905 om Tvangsakkord udenfor Konkurs og om

Udvidelse af Adgangen til Tvangsakkord under Konkurs § 13 ændres Henvisningen til »Straffelovens § 260 eller § 261« til »Straffelovens §§ 308—310«.

§ 4.

I Lovgivningen, der vedrører Strafferetsplejen, ske følgende Ændringer og Tillæg:

1) Politimesteren tilkommer det at rejse Tiltale i nedennævnte Sager, for saa vidt disse ere Genstand for offentlig Paatale (Politisager).

a) Sager angaaende Forseelser, for hvilke Loven ikke hjemler anden Straf end Bøde eller simpelt Fængsel indtil 2 Aar, dog med Undtagelse af de i almindelig borgerlig Straffelov §§ 108, sidste Stykke, 111, sidste Stykke, 113, sidste Stykke, 114, sidste Stykke, 167, 168, 170, 175, 1ste Punktum, 179, 182, 183, 184 2det Stykke, og 185 omhandlede Lovovertrædelser.

b) Sager angaaende

1) Lovovertrædelser, for hvilke Loven ved Siden af Straf af Bøde eller simpelt Fængsel hjemler Straf af Arbejdsfængsel ikke udover 6 Maaneder, dog med Undtagelse af de i Sølov af 1. April 1892 §§ 294, 304, 1ste Stykke, og 305 omhandlede Lovovertrædelser.
2) Lovovertrædelser, som falde ind under Straffelovens §§ 214, 217, 271, 376, 2det Stykke, jfr. § 377, 378, 392 og 393.

c) Sager angaaende Lovovertrædelser, for hvilke alene Straf af Arbejdsfængsel, der ikke overstiger 6 Maaneder, er foreskrevet, samt angaaende Lovovertrædelser, der falde ind under almindelig borgerlig Straffelov §§ 324—327.

Med Hensyn til Forfølgning af de efter Lov Nr. 72 af 29. Marts 1904 § 57 strafbare Handlinger forbliver det ved Begelen i nævnte § 57, sidste Stykke.

Hjemler Loven Idømmelse af nogen af de i Straffelovens Kap. 11 omhandlede Følger for nogen ovennævnt strafbar Handling, ere ogsaa saadanne Følger — dog med Undtagelse af de i almindelig borgerlig Straffelovs § 80 og § 81, 1ste Stykke om-

handlede — undergivne Behandling som Politisag, selv om Paatalen ikke samtidig sket til Straflidelse.

2) Om privat Paatale af strafbare Handlinger i den borgerlige Retsplejes Form gælde de derom handlende Regler i Straffelovens Kap. 10.

3) Beslaglæggelse af et trykt Skrift, i Anledning af hvis Indhold Ansvar skal gøres gældende, kan kun ske efter Retskendelse.

4) Forbud mod Udbredelse af fremmede Skrifter her i Riget kan Justitsministeren paalægge Paatalemyndigheden (Politimesteren) at begære nedlagt, naar han finder, at Skriftet er af strafbart Indhold. Forbudet besluttes og foranstaltes iværksat efter Paatalemyndighedens Begæring af vedkommende Undersøgelsesret. Det nedlægges hos den, der har eller har haft Skriftet til Forhandling eller Uddeling. Vides det ikke, hvem denne er, kan det nedlægges hos enhver, i hvis Besiddelse Skriftet antræffes. Dette gælder ogsaa, naar Skriftet antræffes i Postvæsenets Værge. Forbudet skal kundgøres, som i Straffelovens § 400, 2det Stykke, bestemt.

Til Forbudets Stadfæstelse anlægges offentlig Sag ved den Ret, i hvis Kreds Forbudet er nedlagt. Sagen skal anlægges inden en Uge efter Stævning til den, hos hvem det er nedlagt; dog skal det, hvis Forbudet er nedlagt hos Postvæsenet, staa den, der melder sig som havende Skriftet til Forhandling eller Uddeling i Riget, frit for at indtræde i Sagen efter den mod Postvæsenet udtagne Stævning. Forbudet bortfalder, naar Forfølgning ikke iværksættes inden den foreskrevne Frist, eller naar Forfølgning frafaldes.

Stadfæstes Forbudet, skal der i Dommen bestemmes en Frist, inden hvilken Skriftet skal være udsendt af Riget eller i modsat Fald inddrages, jfr. Straffelovens § 401, 3. Dommen kundgøres, som i Straffelovens § 400 bestemt.

Overtrædelse af et ikke bortfaldet eller ikke ophævet Forbud eller af Dommen, der har stadfæstet Forbudet, medfører Straf efter alm. borg. Straffelov § 400, 1ste Stykke.

Bortfalder eller ophæves Forbudet, sker derom Kundgørelse, som i Straffelovens § 400 bestemt.

Naar der er nedlagt Forbud mod et fremmed Dagblad eller periodisk Skrifts Udbredelse i Riget, er Postvæsenet ikke pligtigt at modtage følgende Nummere til Forsendelse, førend Forbudet er bortfaldet eller ophævet.

5) Med Hensyn til Anholdelse og Fængsling i Straffesager skulle Keglerne i Lov af 26. Marts 1909 Kap. 69 og 70 ændrede, som foreskrevet i Lov om nogle Forandringer i Lovgivningen om Rettens Pleje § 2 Nr. 33—36, finde Anvendelse.

6) I Lov af 11. Febr. 1863 om Politisagers Behandling i København § 14 ændres »Bøder indtil 40 Kr.« til »Bøde indtil 100 Kr.« og Tvangsarbejde indtil 30 Dage« til »Arbejdsfængsel i 30 Dage«; Bestemmelsen med Hensyn til Børn i samme Paragraf udgaar.

7) Justitsministeren kan under særlige Omstændigheder bestemme, at offentlige Politisager i København skulle undergives egentlig kriminalretlig Behandling i Stedet for at behandles efter Lov af 11. Febr. 1863 §§ 5-17. At Sagen er blevet sluttet i Medfør af § 17 skal ikke være til Hinder for saadan Bestemmelse i Tilfælde, hvor Loven udelukker Afgørelse uden Dom. Justitsministeren kan fremdeles indenfor en Frist af 3 Maaneder fra Domsafsigelsen anordne Paaanke af Domme, der ere fældede i Medfør af bemeldte Lovs § 14. De yderligere Oplysninger, som i Tilfælde af saadan Paaanke maatte findes fornødne, skulle søges tilvejebragte ved en af Afdelingerne for kriminelle Sagers Behandling.

8) I Lov af 4. Febr. 1871 om Politiet udenfor København § 14 udgaar det sidste Stykke om Sager mod Børn. I § 15 ændres »Tvangsarbejde i 30 Dage« til »Arbejdsfængsel i 30 Dage«, Ordene »Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage« samt Bestemmelsen med Hensyn til Børn udgaar.

9) De om offentlige Politisagers Afgørelse uden Dom gældende Regler finde ikke Anvendelse ved Sager, der paatales

offentlig i Medfør af Straffelovens § 250, 2det Stykke, for saa vidt angaar § 238, 3die Stykke.

Bestemmelserne i Lov Nr. 81 af 30. Marts 1906 § 2, 3die Stykke, og § 15, 2det Stykke, sidste Punktum, om Afgørelse i visse Tilfælde ved en af Politimyndighederne tildelt Advarsel opretholdes, saaledes at den i § 2, 3die Stykke, indeholdte Regel bliver anvendelig ved de i Straffelovens §§ 214 og 217 indeholdte Bud.

10) Betaling for Lægeerklæring om Vold, der paatales offentlig i Medfør af Straffelovens § 250, 2det Stykke, jfr. § 238, 3die Stykke, hører til de Sagsomkostninger, som det paahviler den skyldige at udrede.

11) Den ved Plakat af 23. Maj 1840 om Appellen i kriminelle Sager § 1, jfr. § 2, foreskrevne almindelige Grænse for en domfældts Ret til at kræve en Sag indstævnet for Højesteret ændres derhen, at den idømte Straf mindst maa være Arbejdsfængsel i 40 Dage eller simpelt **Fængsel** i samme Tid. Den i nævnte Plakats § 1, 3die Stykke, foreskrevne Udvidelse af domfældtes Ret til at kræve saadan Indankning skal omfatte Domme, hvorved han er fundet skyldig i Tyveri, Underslæb, Utroskab, Bedrageri, Røveri, Afpresning, Hæleri og Besvigelse af Fordringshavere.

Angaar Dommen nogen af de i Straffelovens §§ 324—327 omhandlede Lovovertrædelser, og den domfældte to Gange tidligere er fundet skyldig i saadan Forseelse, skal Indankning til Højesteret ikke kunne ske uden Justitsministerens Samtykke.

Indholdsfortegnelse.

	Side.
§ 1	1
§ 2 (Ændringer i Lovgivning vedrørende Retsplejen i Almindelighed)	1—2
§ 3 (Ændringer i Lovgivningen vedrørende den borgerlige Retspleje)	2—4
§ 4 (Ændringer i Lovgivningen vedrørende Strafferetsplejen)	5—8

I de Bemærkninger, hvormed Udkast til Tillægslov B ledsages, er der givet Forklaring om de Omstændigheder, der have foranlediget Udarbejdelsen af et Udkast til „Midlertidig Lov om nogle Forandringer i Lovgivningen om Rettens Pleje". Dette Udkast (eventuel Tillægslov 0) fremsendes i to Former. I den ene Form medtages ikke blot de nødvendige Ændringer, som don nu gældende Proceslovgivning maa undergaa af Hensyn til Straffelovsudkastet, men ogsaa en Del Ændringer og Tillæg til denne Lovgivning, som det efter den givne Anledning til Revision kunde være hensigtsmæssigt ved denne Lejlighed at foretage. I det alternative Udkast har man indskrænket sig til Ændringer af den første Art. Det fremtræder derfor i væsentlig forkortet Skikkelse. Valget mellem disse Udkast eller af en mulig Mellemform har Kommissionen ment ganske at burde henstille til Justitsministeriet.

De efterfølgende Bemærkninger ere knyttede til det mere omfattende Udkast, idet der paa vedkommende Steder er angivet, hvilke Bestemmelser der ikke ere optagne i det forkortede Udkast.

ad § 2, I.

ad Nr. 1. I den nugældende Lovgivning savnes en almindelig Regel om dette Forhold.

ad Nr. 2. Bestemmelsen svarer til Bestemmelsen i Tillægslov B § 2 Nr. 2 a; Afvigelsen i Formuleringen begrundes ved den processuelle Forskel mellem den nugældende Ret og Rpl. Over for Stl. U. § 138 har Budet bl. a. den Betydning at præcisere, hvad der er *uberettiget* offentlig Meddelelse i disse Forhold.

ad Nr. 3 og 4. Bestemmelserne svare til Rpl. § 446 og § 994 og have Betydning ved Siden af Stl. U. § 138.

ad Nr. 5. Bestemmelsen er taget fra og indeholder det væsentligste af Rpl. § 142. ovedøjemedet med Regelen, som jo ikke afviger fra, hvad der er gældende Ret, er at overflødiggøre de flere særlige Straffebud om Emnet (f. Eks. i D. L. 1—12). - Bestemmelsen er ikke optaget i det forkortede Udkast.

ad II.

ad Nr. 1. De her givne Regler om Rettens Kompetence til uden særskilt Sag at paalægge Straf ere i alt væsentligt stemmende med den gældende Ret, men ere bragte i en Form, der nærmer sig saa meget som muligt til, hvad der er bestemt i Rpl. §§ 48-50, der skulle afløse dem. — Med Hensyn til det reelle Ansvar gør Bestemmelsen ingen Forandring i den gældende Ret. Medens ved Rpl.'s Ikrafttræden alle de nugældende Særbestemmelser uden for Straffeloven ville falde bort som overflødige, gøres der ikke ved denne midlertidige Lov nogen Forandring i, hvad der i saa Henseende er hjemlet ved D. L. 1—5—8, Fdg. 3. Juni 1796, 25. Januar 1828 m. fl. for Forhold, der paa Grund af Forbeholdet i Stl. U. § 175 ikke rammes af dette Bud.

Denne Bestemmelse er ikke optaget i det forkortede Udkast.

ad Nr. 3—5. Jvf. Rpl. § 56. Disse Bestemmelser ere ikke optagne i det forkortede Udkast.

ad III.

ad Nr. 1. Bestemmelsen er den i Rpl. § 118, 2det Stykke givne, med en Udeladelse, der skyldes Stl. U. § 141.

ad Nr. 2. 1ste Stykke svarer til Rpl. § 123. Det andet Punktum er ikke optaget i det forkortede Udkast. Til 2det Stykke findes intet tilsvarende i Rpl., idet denne opretter Sagførerraad med disciplinær Straffemyndighed. Bestemmelsen er indsat for at afskære enhver Tvivl om Rettens Beføjelse til at udøve disciplinær Straffemyndighed, selv om Sagførerens Forsøm-

meise ikke er saa graverende, som Stl. U. § 175 forudsætter.

ad Nr. 3. Jvf. Tillægslov B § 2 Nr. 10.

ad IV.

ad Nr. 2. 1ste Stykke svarer til pl. § 723, 2det Stykke til § 992. Bestemmelsen er ikke optaget i det forkortede Udkast.

ad V.

ad Nr. 1. Bestemmelsen, der svarer til Rpl. § 161, 5te Stykke, er ikke optaget i det forkortede Udkast. — Det kan i denne Forbindelse bemærkes, at den ved Lov af 3. Januar 1851 § 3, 4de Punktum bjemlede Ret til i visse Tilfælde at nægte Vidnesbyrd bortfalder med denne Lovs fuldstændige Ophævelse ved Straffelovens § 409.

ad Nr. 2. Bestemmelsen er den i Rpl. § 178, 1ste Stykke, jvf. § 196 givne. Den er ikke optaget i det forkortede Udkast.

ad Nr. 3. Bestemmelsen er en Sammenarbejdelse af Rpl. §§ 169 og 180, jvf. § 197, med saadanne Ændringer, som ere nødvendiggjorte af den forskellige Processform. — Den er ikke optaget i det forkortede Udkast.

ad Nr. 4. Bestemmelsen svarer til Rpl. §§ 185 og 203. Da der ikke ved Rpl. finder nogen væsentlig Forskydning Sted i Rettens og Politiets Forhold til hinanden under Efterforskningen i Straffesager, er der i og for sig intet til Hinder for at medtage i den midlertidige Lov disse Regler, der ere hensigtsmæssige, hvor der er særskilt Politimyndighed — andre Steder have de jo ingen faktisk Betydning. — Bestemmelsen er ikke optaget i det forkortede Udkast.

ad VI.

ad Nr. 1. Stl. U. § 266, som er stemmende med Rpl. § 490, forudsætter, at Systemet efter Fdg. 6. April 1842 -efter hvilket Tvangsbøder med eventuel Anvendelse af Gældsfængsel er det principale Fuldbyrdelsesmiddel ved Handlingsdomme— forlades, og at Fuldbyrdelsen sker efter Rpl.'s Regler i Kap. 45. Det er derfor nødvendigt at bringe disse Regler til Anvendelse ogsaa i den midlertidige Lov. Med

Hensyn til Undladelsesdomme vil det derimod være muligt stadig i Princippet at anvende Keglerne i Fdg. 1842 §§ 8 og 9.

ad Nr. 4. Bestemmelsen findes her, da Konkurslovens Forbehold i § 1(52, som Bestanddel i den gældende Proces, bør udfyldes ved en fuldstændig Henvisning til de derom for Fremtiden gældende Regler.

ad VIII.

ad A. Nr. 1. Bestemmelsen danner et naturligt, om end ikke nødvendigt Supplement til Straffelovudkastets Paataleregler. Opretholdelsen og Udvidelsen af Reglen i Lov om offentlige Politisagers Behandling i København 11, Februar 1863 § 2, 2det Punktum er i Overensstemmelse med Forskriften i Rpl. § 709. — Denne Bestemmelse er ikke optaget i det forkortede Udkast.

ad A. Nr. 2. Afgrænsningen mellem offentlig Politisag og Justitssag er lige saa nødvendig i den midlertidige Proceslov som i Retsplejeloven. Bestemmelserne ere stemmende med Tillægslov 13 § 2 Nr. 27, alene med den Forskel, at Ordene „ved Underretten", der have Hensyn til den nye Retspleje (Modsætningen til Landsret), ere udgaaede.

ad C. Der kan intet være til Hinder for at bringe disse Kapitler i Rpl, straks til Anvendelse. Det vilde ikke være heldigt at beholde de nugældende, for en stor Del ikke lovbefalede Regler.

ad D. Nr. 2. Bestemmelsen gentager midlertidig Straffelov 1911 § 19; da denne Lov helt ophæves, maa disse processuelle Regler opretholdes midlertidigt, indtil de blive afløste af Rpl. med dens Omordning af hele Behandlingsmaaden.

ad *D.* Nr. 4. De gældende Regler vedkommende 1ste Stykke findes i Lov 11. Februar 1863 § 17, Lov 4. Februar 1871 § 14 og midlertidig Straffelov 1911 § 2, 2det Stykke. Disse Regler opretholdes ved Rpl. §§ 913—915.

ad D. Nr. 6. Paa Grund af Forskydningen i Straffelovsudkastets Forbrydelsesbegreber i Forhold til gældende Lov maatte der i ethvert Tilfælde ske en Ændring ved Opregningen af Undtagelsestilfældene i

Plakat 23. Maj 1840; det vil findes naturligt, at den er foretaget saaledee, at alle Vindingsforbrydelser undtages fra Begrænsningen. løvrigt er der ikke gjort noget Forsøg paa at gribe reformerende ind i Ordningen efter Plakaten. I det sidste Stykke opretholdes Reglen i midlertidig Straffelov § 8, 4de Stykke.

ad E. De herunder nævnte Bestemmelser ere ikke optagne i det forkortede Udkast. De indeholde ej heller andet nyt, end hvad der følger af de nye Regler i Stl. U., og ere kun optagne i det udførligere Udkast, fordi det er naturligt ogsaa at nævne dem i en samtidig gældende processuel Lov.

Udkast til kgl. Anordning om Fuldbyrdelse af Frihedsstraffe m. m.

Udkast til kgl. Anordning

om

Fuldbyrdelse af Frihedsstraffe m. m.

1ste Afsnit.

§ 1.

Frihedsstraffene ere ifølge alm. borgerlig Straffelov § 11 følgende: Strafarbejde, Arbejdsfængsel og simpelt Fængsel.

§ 2.

Strafarbejde udstaas i dertil bestemte Statsanstalter. Kvinder og Mænd holdes sondrede hver i sin Anstalt eller Anstaltsafdeling. Justitsministeren træffer iøvrigt Bestemmelse om Fangernes Fordeling.

§3.

Arbejdsfængsel i 3 Maaneder eller derover udstaas i dertil bestemte Anstalter, der tilhøre Staten eller dog staa under dennes Styre. Kvinder og Mænd holdes sondrede hver i sin Anstalt eller Anstaltsafdeling. Personer under 21 Aar, der ere dømte til Arbejdsfængsel i 3 Maaneder eller derover, skulle udstaa Straffen i en særlig for unge Personer beregnet Anstalt eller Anstaltsafdeling. Personer, som idømmes Arbejdsfængsel i Henhold til Straffelovens § 56, 2°, skulle udstaa Straffen i en særlig Anstalt eller Anstaltsafdeling. Andre Arbejdsfanger, der skulle udstaa Arbejdsfængsel i 1 Aar eller derover skulle saa

vidt muligt udstaa Straffen i en for Ddstaaelse af Arbejdsfængsel i længere Tid særlig beregnet Anstalt.

Arbejdsfængsel under 3 Maaneder udstaas i de af Justitsministeren dertil bestemte Arresthuse eller Arbejdsanstalter, der enten kunne staa under Statens Styre eller under kommunal Styre.

Justitsministeren træffer iøvrigt Bestemmelse om Fangernes Fordeling.

§ 4.

Simpelt Fængsel udstaas i Arresthusene eller i de i Straffelovens § 56, 3° og § 243 omhandlede Tilfælde i særlige dertil af Justitsministeren bestemte Arrester.

§ 5.

Afsoning af Bøder og Alimentationsbidrag sker i Arresthusene.

§ 6.

Varetægtsfanger hensættes i Arresthusene.

§ •

Personer, overfor hvem der ifølge Dom skal træffes Sikkerhedsforanstaltninger, kunne midlertidig indsættes i Arresthusene.

2det Afsnit.

Strafarbejde.

§ 8.

Strafarbejde fuldbyrdes enten under Afsondring fra andre Fanger eller i Fællesskab.

§ 9

Personer, der ere idømte Strafarbejde, maa, hvis deres Helbredstilstand paa det Tidspunkt, da de skulle afleveres til Strafanstalten, nødvendiggør Sengeleje eller Behandling paa Hospital, ikke afgives til Strafanstalteu, saa længe denne Tilstand varer. Ej heller maa Personer, der lide af Fnat, venerisk eller anden i lige saa

høj Grad smitsom Sygdom, afgives til Strafanstalten, saa længe de ere smittefarlige.

Det umiddelbare Tilsyn med Kvindefanger skal føres af Kvinder. Naar Kvindefanger tilses af eller fremstilles for mandlige Embedsmænd, skal det foregaa for aaben Dør eller i Overværelse af et kvindeligt Opsyn.

§ .

Diegivende Kvinder er det tilladt under Strafudstaaelse at have de Børn hos sig, som de amme, indtil Børnene blive 1 Aar gamle. Svangre og diegivende Fanger maa ikke anbringes sammen med andre end svangre og diegivende Fanger.

§ 11.

Enhver Fange, der er fyldt 18 Aar, tiltales med „De".

§ 12

Fangerne skulle bære en for dem anordnet særlig Dragt.

§ 13

Fangerne forplejes efter et af Justitsministeren approberet Reglement.

De maa ikke til deres Underhold eller i øvrigt forskaffe sig eller modtage andet, end hvad der efter Anordninger og Reglementer er bestemt for dem.

§14.

Enhver Fange skal holdes afsondret fra andre Fanger de 3 første Dage efter Afleveringen og den sidste Dag, før han løslades, og skal i disse Dage være uden Arbejde.

§ 15.

Fangerne skulle regelmæssig sysselsættes med Arbejde. Arbejdsudbyttet tilfalder Staten. Den daglige Arbejdstid maa ikke være under 11 Timer og ikke over 12 Timer. Den nærmere Dagsorden fastsættes ved en af Justitsministeren udfærdiget Anordning.

§ 16

Fangerne skulle, for saa vidt Helbredshensyn eller Vejrlig ikke forbyder det, daglig have to halve Timers Gaardtur i fri Luft. Under Gaardturen kan der gives Fangerne Lejlighed til Legemsøvelser. For Fanger, der have Arbejde i fri Luft, og derved faa tilstrækkelig Bevægelse, bortfalder Gaardtur.

§ 17

Enhver Fange under 30 Aar skal deltage i Undervisningen, for saa vidt det ikke efter hans Kundskabstrin eller af andre Grunde maa anses for overflødigt. Ældre Fanger kunne faa Tilladelse til at deltage i Undervisningen.

Fanger under 21 Aar skulle have udvidet Undervisning.

Den til Undervisningen medgaaendeTid medregnes til Arbejdstiden, derimod ikke den Tid, der anvendes til Forberedelse.

§ 18.

Paa Folkekirkens almindelige Helligdage samt fra Kl. 5 Eftermiddag paa Kongens Fødselsdag, Dagen før de tre store Højtider samt før Nytaarsdag og almindelig Bededag er der ingen Arbejdspligt.

Fanger, hvis Trosbekendelse forbyder dem Arbejde paa visse Dage, kunne af Direktøren for Fængselsvæsenet fritages for at arbejde paa disse Dage, mod at de paa anden Maade fyldestgør deres Arbejdspligt.

I Fritiden bør der gives Fangerne Adgang til sund og belærende Læsning.

§ 19

Fanger, der høre til Folkekirken, skulle regelmæssig tilses af den til Anstalten knyttede Præst, og skulle ordentligvis have Adgang til at deltage i den fælles Gudstjeneste paa Søn- og Helligdage.

Fanger, der ikke høre til Folkekirken, ere berettigede til at være i Besiddelse af enkelte indenfor deres Trossamfund bruge-

lige Andagtsbøger og andre ved deres Religions Udøvelse almindelige Genstande, for saa vidt det er foreneligt med Fængselsordenen. Anstaltens Inspektør kan tillade dem at modtage Besøg af en til deres Trossamfund hørende Præst.

§ 20.

Fangerne undergives fornødent Lægetilsyn.

Indlægges en Fange paa Grund af Sygdom paa Hospital, medregnes hans Ophold paa Hospitalet til Straffetiden, for saa vidt Sygdommen ikke skyldes Fangens eget Forhold under Strafudstaaelsen.

§ 21

Naar en Fange i Anledning af en retslig Undersøgelse afgives til Politi eller Retten, afgøres Spørgsmaalet om, hvorvidt hans Ophold i Varetægtsarresten skal medregnes til Straffetiden, af Direktøren for Fængselsvæsenet.

§ 22

Undviger en Fange, medregnes den Tid, der forløber, inden han tilbageleveres, ikke til Straffetiden.

§23

Det Arbejde, Fangerne sysselsættes med, skal være af en saadan Beskaffenhed, at det i passende Grad lægger Beslag paa deres Kræfter og Opmærksomhed.

Ogsaa udenfor Arbejdstiden kan det tillades Fangerne at arbejde.

Saa vidt mulig fastsættes der en daglig Arbejdsmængde, der, naar den nødvendige Øvelse er opnaaet, for Fanger, der ere i Besiddelse af almindelig Arbejdsevne, bør være af samme Størrelse som den Arbejdsmængde, der ydes af en fri, jævn flittig Arbejder.

Fanger under 21 Aar bør, saa vidt Forholdene, der under Straffetidens Længde, tillade det, oplæres i et Haandværk, hvor-

ved de efter Løsladelsen kunne tjene deres Udkomme.

§ 24

Fangerne maa ikke være syssplsat med sundhedsfarligt Arbejde, ej heller med Arbejde, der er uforeneligt med Orden eller Disciplin eller farligt for Sikkerheden.

§ 25

En Fange, der er sysselsat ved en Virksomhed, med hvilken der efter Lovgivningen er forbunden Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde under Virksomhedens Udøvelse, har, hvis han kommer til Skade under denne, Krav paa Forsikring i samme Omfang som den fri Arbejder.

§ 26.

Friluftsarbejde udenfor Anstaltens Omraade kan tilstedes under tilbørlig Afsondring fra frie Personer. Ledelse og Tilsyn paahviler Anstalten.

§ 27

Er Fangens Flid og Opførsel tilfredsstillende, kan der som Belønning tilstaas ham et mindre Beløb som Arbejdspenge, ikke over 20 Øre daglig. Arbejdspengenes Bestemmelse er dels at lette Fangens Indtræden i en ordnet og hæderlig Livsførelse ved Løsladelsen, dels at give ham Adgang til at skaffe sig saadanne Lettelser i Strafuldbyrdelsen, som Anstaltens Styrelse maatte godkende. Ved Siden heraf kan Arbejdspengene anvendes til Fordel for Personer, hvis Forsørgelse retlig eller naturlig paahviler Fangen.

§ 28

Skade, som en Fange under Strafudstaaelsen forsætligt eller uagtsomt har forvoldt, kan Anstaltens Styrelse paalægge ham at erstatte af Arbejdspengene. Det samme gælder om Omkostninger foranledigede ved Undvigelse eller Tilbagesendelse under Løsladelse paa Prøve.

Arbejdspenge kunne fortabes som Disciplinærstraf og som Følge af slet Forhold efter Løsladelsen.

§ 29.

Arbejdspengene tilhøre ikke Fangen, før de ere udbetalte ham til fri Raadighed, og han har ikke forud noget retligt Krav paa de oplagte Arbejdspenge.

§ 30

Fangerne maa i det Omfang og under de Betingelser, som Direktøren for Fængselsvæsenet nærmere bestemmer, afsende Breve til og modtage Breve fra samt modtage Besøg af dem nærstaaende Personer. Brevveksling med og Besøg af enkelte bestemte Personer kan Anstaltens Inspektør forbyde, naar Forholdene gøre det ønskeligt. Breve gennemlæses og kunne tilbageholdes, hvis Indholdet ikke findes passende. Lukkede Breve til en Fange kunne, hvis han paa Forespørgsel ønsker det, lades uaabnede og blive da enten at tilbagesende eller at tilbageholde, indtil han løslades.

Besøg skal som Regel foregaa i Overværelse af en af Anstaltens Personale. og i det dertil bestemte Rum. En Fange kan nægte at modtage Besøg af Personer, der ikke høre til Anstalten.

§ 31

Bliver Anstalten bekendt med Begivenheder, der ere af væsentlig Betydning for en Fanges private Forhold, skal Fangen have Meddelelse om disse.

§ 32.

Disciplinærforseelser straffes med de i almindelig borgerlig Straffelov § 25 angivne Straffe.

Legemlig Revselse maa kun anvendes paa Personer, der forud under samme Strafudstaaelse for Disciplinærforseelse have været hensat i Strafcelle i 8 Dage, og maa ikke anvendes, hvor Forseelsen alene bestaar i Undvigelse. Lægens Er-

klæring skal indhentes om, hvorvidt Fangen overhovedet kan taale legemlig Revselse og i bekræftende Fald om, hvilken legemlig Revselsesform der passer bedst efter Fangens Legemsbygning og Sundhedstilstand.

Den Tid, i hvilken en Fange hensættes i Strafcelle, medregnes ikke til Tiden for den ham idømte Straf.

Angaaende Tvangsmidlers Anvendelse gælder Reglen i almindelig borgerlig Straffelov § 25 sidste Punktum.

§ 33.

Den Fange, der har udstaaet 2/3 af Straffetiden, dog mindst 1 Aars Strafarbejde, kan, naar han selv ønsker det, efter Justitsministerens Bestemmelse løslades paa Prøve, naar følgende Betingelser ere opfyldte:

1) at Fangens Forhold ikke gør det utilraadeligt, og
2) at han ikke i Løbet af de sidste 5 (10) Aar har været løsladt paa Prøve.

Der bør knyttes følgende Vilkaar til Løsladelsen:

a) at Fangen undergiver sig et nærmere bestemt Tilsyn, der saa vidt muligt bør føres af et Fængselsselskab eller af private,
b) at han nøjagtigt følger de Paalæg, som Tilsynet foreskriver ham, og
c) at han fører et arbejdsomt, redeligt og ædrueligt Levned.

Yderligere Vilkaar kan tilføjes, naar det i det enkelte Tilfælde maatte være ønskeligt.

Forinden saadan Løsladelse sker, bør der saa vidt muligt tilsikres Fangen Arbejde eller Anbringelse af fastere Karakter.

§34.

Fanger, der ere dømte til Strafarbejde paa Livstid, kunne paa de i foranstaaende Paragraf anførte Betingelser løslades paa Prøve, efter 15 Aars Forløb.

§ 35.

Naar en Fange løslades paa Prøve, skal der medgives ham et Pas, der indeholder Oplysning om de for Løsladelsen gældende Vilkaar.

Det skal baade mundtlig og skriftlig ved Tilførsel til Passet tilkendegives Fangen, at han, for saa vidt han ikke overholder de for Løsladelsen opstillede Vilkaar uden videre Dom atter vil blive indsat i Strafanstalten til Udstaaelse af den Del af Straffetiden, der ved Løsladelsen endnu ikke var udstaaet.

§ 36.

Justitsministeren træffer Afgørelse med Hensyn til Spørgsmaalet om Genindsættelse. Indtil Afgørelse er truffen, kan den løsladte hensættes i Varetægtsfængsel.. Den Tid, i hvilken Personen hensidder i Varetægtsfængsel, medregnes ikke til Strafudstaaelsen.

§ 37

Er det ikke inden 3 Aar efter Løsladelsen, eller for saa vidt den tilbagestaaende Straffetid er længere, inden Udløbet af denne, godtgjort, at den paa Prøve løsladte har overtraadt de for Løsladelsen stillede Vilkaar, anses Straffen for udstaaet, og Udstaaelsen regnes for indtraadt paa det Tidspunkt, da han skulde have været endelig løsladt.

For Livstidsfanger bliver Løsladelsen under samme Betingelser først endelig, naar der er forløbet 10 Aar efter Løsladelsen.

§ 38

Fangerne ere pligtige at sætte sig ind i de for Orden og Disciplin i Anstalten gældende Regler. Et Uddrag af de for Fangerne og deres Behandling gældende Regler skal findes opslaaet i hvert for Dagophold bestemt Fangerum.

§ 39

Anstaltens højere Embedsmænd ere forpligtede til jævnlig at tilse Fangerne og til paa enhver Maade at retlede dem til Opnaaelse af Straffens Formaal. Fangerne kunne begære sig fremstillede for Embedsmændene samt for Direktøren for Fængselsvæsenet, naar han efterser Anstalten, for at fremsætte Begæringer eller fremføre Klager. De have endvidere Adgang til at fremsende Klage i sømmelig Form til højere Myndighed. Misbrug straffes som Disciplinærforseelse.

§ 40.

Fangernes Forhold skulle gøres til Genstand for Drøftelse og Bedømmelse paa Møder af Anstaltens tjenstegørende Personale. Angaaende disse Møders Hyppighed og Sammensætning giver Direktøren for Fængselsvæsenet nærmere Bestemmelser.

§ 41

Naar flere, i samme Anstalt hensiddende Fanger skulle løslades samtidig, kan Løsladelse iværksættes indtil 3 Dage før Straffetidens Udløb.

§ 42.

Fanger, hvis Løsladelsesdag falder paa en Søn- eller Helligdag, kunne løslades den nærmest foregaaende Hverdag.

§ 43.

Afgørelsen af, om en Fange skal udstaa Strafarbejde under Afsondring fra andre Fanger eller i Fællesskab, træffes efter de i almindelig borgerlig Straffelov §15 givne Regler.

§ 44.

Ved Fuldbyrdelsen af Strafarbejde henholdsvis under Afsondring fra andre Fanger og i Fællesskab blive de i Straffelovens § 14 givne Regler at følge.

§ 45.

Under begge Fuldbyrdelsesformer bør Fangerne inddeles i Klasser under Hensyn til den Tid, hvori Straffuldbyrdelsen har varet, og til Fangens Flid og Forhold i det hele, saaledes at der ved Opryknin-gen ogsaa kan tages Hensyn til hans forudgaaende Levned udenfor Anstalten.

§ 46.

I de højere Klasser indrømmes der Fangerne Lettelser i Straffuldbyrdelsen i Henseende til Adgang til Brevveksling, til at modtage Besøg, til Læsning og til Benyttelse af Fritiden, ligesom der kan tilstaas dem større Arbejdspenge og større Frihed til at raade over disse, samt andre Begunstigelser, som Direktøren for Fængselsvæsenet maatte finde formaalstjenlige.

§ 47.

Giver Fangen, efter at være rykket op i en højere Klasse, ved sin Opførsel Grund dertil, kan han nedsættes i en lavere Klasse.

§ 48.

Fanger, der udstaa Straffen i Enrum, skulle mindst 2 Gange om Ugen tilses af en af Anstaltens højere Embedsmænd.

§ 49

Efter Anstaltsstyrelsens Bestemmelse kunne Fanger, der skulle udstaa Strafarbejde i Fællesskab, ved Udstaaelsens Begyndelse hensættes i Enrum indtil 6 Maaneder, naar Anstaltens Styrelse skønner, at det vil være gavnligt for Behandlingen af dem.

§ 50 .

Under Ophold paa Sygeafdelingen kunne Fællesfangerne holdes i Enrum.

§ 51.

Bevises det. at en Fange virker ned-

brydende paa sine Medfanger eller paa det disciplinære Forhold paa Afdelingen, kan Anstaltens Styrelse midlertidig hensætte ham i Enrum.

§52

Fællesfanger, der lide af Tuberkulose af de i Lov 14. April 1905 § 2 nævnte Former, skulle holdes afsondrede fra andre, ikke af samme Sygdom lidende Personer.

§ .

Fællesfanger, hvis Sjælstilstand er mangelfuld, eller som paa Grund af Alderdomssvækkelse eller vedvarende legemlige Mangler ere uskikkede til ethvert Arbejde, eller som kun kunne udføre et betydeligt ringere Arbejde end Fanger i Almindelighed, skulle udsondres fra de øvrige Fanger og behandles for sig med Hensyntagen til deres Særegenheder.

§ 54

Fællesfanger, der ere Vaneforbrydere, og i øvrigt saadanne, der kunne befrygtes at ville udøve en skadelig Indflydelse paa andre, skulle saa vidt muligt holdes afsondrede for sig.

Fanger under 25 Aar bør saa vidt muligt holdes afsondrede fra ældre.

§ 55

Justitsministeren træffer ved Anordning nærmere Bestemmelse om, under hvilke Betingelser Fanger kunne anvendes til Friluftsarbejde udenfor Anstalten og om de Lempelser, de almindelige Forskrifter som Følge heraf kunne undergaa.

3die Afsnit.

Arbejdsfængsel.

§56.

Arbejdsfængsel fuldbyrdes enten i Enrum eller i Fællesskab.

§ 57.

Ved Udstaaelsen af Arbejdsfængsel finde de om Udstaaelsen af Strafarbejde givne Regler, navnlig 9—11, 13, 16—18, 20—26, 30—32, 38—39 og 41—42 tilsvarende Anvendelse med de Afvigelser, der angives i de følgende Paragrafer.

§ 58

Fanger, der skulle udstaa Straf af Arbejdsfængsel i 3 Maaneder eller derover skulle bære en for dem anordnet særlig Dragt. Fanger, der skulle udstaa Straf af Arbejdsfængsel i kortere Tid, ere berettigede til at bære deres egne Klæder, for saa vidt disse findes egnede til Brug i et Fængsel.

§ 59

Arbejdet er pligtmæssigt og skaffes som egel af Fængslet. Selvforskaffet Arbejde skal godkendes af Fængslets Styrelse. Den daglige Arbejdstid maa ikke være under 8 Timer og ikke over 10 Timer, dog at den i den i den i almindelig borgerlig Straffelov § 56, 2 ommeldte Anstalt eller Anstaltsafdeling kan stige til 12 Timer. Justitsministeren fastsætter de nærmere Regler om Dagsorden ved Anordning, saaledes at der ved Dagsordenen for de forskellige Arter af Anstalter eller Anstaltsafdelinger (§ 3) tages det fornødne Hensyn til de Personer, som benvises til disse.

§ 60

Udbytte af selvforskaffet Arbejde tilfalder Fangen.

Er Arbejdet ikke selvforskaffet. ydes der en Godtgørelse af indtil 50 Øre pr. Dag, beregnet under Hensyn til den af Fangen udviste Flid og Arbejdets Art og Værdi. Om Arbejdspengenes Anvendelse gælder, **hvad** der er udtalt i §§ 27 og 28. Fangen kan **først** ved Løsladelsen kræve Arbejdspengene udbetalt.

Paa Arbejdspenge, der tilfalde Fanger i den i Stl.s § 56 2° ommeldte Anstalt, er Bestemmelsen i § 29 anvendelig.

§ 61

Fanger under 30 Aar, der skulle udstaa Arbejdsfængsel i 6 Maaneder eller derover, skulle undervises og ere pligtige at deltage i Undervisningen, for saa vidt det etter hans Kundskabstrin eller af andre Grunde ikke maa anses for overflødigt.

Angaaende udvidet Undervisning i den for unge Personer beregnede Anstalt eller Anstaltsafdeling (§3) giver Justitsministeren ved Anordning nærmere Bestemmelser. I denne Anstalt bør Sang og Musik saa vidt muligt indgaa som Undervisningsfag for dertil egnede Fanger.

I den i alm. borg. Stl. § 56, 2° ommeldte Anstalt finder Undervisning ikke Sted.

§ 62

Den Fange, der har udstaaet 2 / 3 af Straffetiden, dog mindst 9 Maaneders Arbejdsfængsel, kan, naar han selv ønsker det, efter Justitsministerens Bestemmelse løslades paa Prøve, naar følgende Betingelser ere opfyldte:

1) at Fangens Forhold giver Grund til at antage, at Strafpaavirknitigens Maal er naaet, og
2) at han ikke i Løbet af de sidste 5 Aar har været løsladt paa Prøve.

Iøvrigt gælde Heglerne i § 33—36.

Løsladelse paa Prøve fra den i Stl.s § 56, 2° ommeldte Anstalt kan ikke finde Sted.

§ 63

Er det ikke inden 2 Aar efter Løsladelsen godtgjort, at den paa Prøve løsladte har overtraadt de for Løsladelsen stillede Vilkaar, anses Straffen for udstaaet, og Udstaaelsen regnes for indtraadt paa det Tidspunkt, da han skulde have været endelig løsladt.

§ 64

Afgørelsen af, om en Fange skal udstaa Arbejdsfængsel i Enrum eller i Fællesskab, træffes efter de i alm. borg. Stl. § 19 givne Regler.

§ 65.

Ved Fuldbyrdelsen af Arbejdsfængsel henholdsvis i Enrum og i Fællesskab blive de i alm. borg. Stl. §18 givne Regler at følge.

§ 66.

Ved Udstaaelse af Arbejdsfængsel i Enrum i 1 Aar eller derover samt i den i alm. borg. Stl. § 56, 1° ommeldte Anstalt bør Fangerne inddeles i Klasser jfr. samme Hensyn som i § 45 angivet. Herved komme tillige Bestemmelserne i §§ 46, 47 og 48 til Anvendelse paa tilsvarende Maade.

§ 67.

Fanger, der skulle udstaa Arbejdsfængsel i 1 Aar eller derover i Fællesskab, kunne ved Udstaaelsens Begyndelse hensættes i Enrum indtil 3 Maaneder, naar Fængslets Styrelse skønner, at det vil være gavnligt for Behandlingen af dem.

§ 68.

§ 50—54 finde tilsvarende Anvendelse paa Fællesfanger, der skulle udstaa Arbejdsfængsel.

4de Afsnit.

Simpelt Fængsel.

§ 69

Simpelt Fængsel udstaas som Regel i Enrum. Fangerne maa under ingen Omstændigheder hensættes i Celle med andre Fanger end saadanne, som udstaa Straf af simpelt Fængsel.

Om Adgangen til Arbejde gælder, hvad der er bestemt i alm. borg. Stl. § 21. Fangerne ere berettigede til selv at sørge for deres Forplejning og til at forskaffe sig Bekvemmeligheder med Hensyn til personligt Udstyr og Udstyr af Cellen, alt indenfor de Grænser, som god Orden i Fængslet kræver.

Fangerne skulle have Adgang til at opholde sig mindst 1 Time daglig i fri Luft.

5te Afsnit.

Varetægtsfanger.

§ 70.

Varetsegtsfanger skulle behandles overensstemmende med Reglerne i Lov om Hettens Pleje af 26. Marts 1909 § 767. Justitsministeren udfærdiger fornødne reglementariske Bestemmelser.

§ 71.

Justitsministeren bemyndiges til at indrømme saadanne Lempelser i denne Anordnings Bestemmelser, som særlige Forbold og Omstændigheder maatte gøre ønskelige, og som ikke ere i Strid med dens Grundsætninger.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Udkast til kgl. Anordning vedrørende Fuldbyrdelse af Dødsstraf

Udkast til kgl. Anordning

vedrørende

Fuldbyrdelsen af Dødsstraf.

Vi.....gøre vitterligt:

1 Henhold til § 12 i Almindelig borgerlig Straffelov fastsætte Vi herved følgende nærmere Kegler om, hvad der ved og efter Fuldbyrdelsen af Dødsstraf skal iagttages: Henrettelsen skal ske i Overværelse af de Embeds- og Bestillingsmænd, som dertil bestemmes af Justitsministeren. Adgangen til at overvære den staar aaben, foruden for vedkommende Gejstlige, endvidere for et Antal af indtil 12 voksne Personer, som Stedets Byraad eller Sogneraad, i København Borgerrepræsentationen, opfordres til at udpege. Andre kunne kun overvære Henrettelsen ifølge særlig af Politimesteren, i København Politidirektøren, meddelt Tilladelse. Den henrettedes Legeme begraves i Stillied. Skulle flere udstaa Dødsstraf, bør ingen af dem overvære de andres Henrettelse.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Uddrag af fremmede Love

Uddrag

af

Norsk Straffelov af 22. Mai 1902.

§4

Overalt, hvor denne Lov benytter Ordet Handling. er, medmindre det modsatte udtrykkelig er sagt eller fremgaar at Sammenhængen, derunder ogsaa indbefattet Undladelse af at handle.

§ 9.

Ved betydelig Skade paa Legeme eller Helbred forstaaes i denne Lov Skade,hvorved nogen mister eller faar væsentlig Svækkelse paa Syn, Hørsel, Taleevne eller Evne til at forplante sin Slægt, bliver vanfor, udygtig til at fortsætte sit Erhverv eller i høj Grad vansiret. falder i livsfarlig eller langvarig Sygdom eller bliver sindssyg.

Sum betydelig Skade ansees det. ogsaa, naar Forbrydelsen oves mod en svanger Kvinde, og Fosteret som følge heraf faar Skade eller gaar tilgrunde.

§ 12.

Norsk Straffelov finder, forsaavidt intet andet særlig er bestemt eller ved Overenskomst med fremmed Stat vedtaget, Anvendelse paa Handlinger, der er foretagne

1. i Riget, herunder indbefattet norsk Fartøj i aaben Sjø;
2. paa norsk Fartøj, hvor det end befinder sig, af nogen af dets Besætning eller af andre, der medfølger Fartøjet,;

3. i Udlandet af norsk Statsborger eller nogen i Norge hjemmehørende Person, naar Handlingen
   a) hører blandt de i denne Lovs Kap. 8, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 18, 20, 23, 24, 25 eller 33 eller §§ 135, 141, 142, 144, 169, 191-195, 199, 202, 204 jfr. 202, 205—209, 223-225, 228-235, 242-245, 270-272, 275, 277, 291, 292, 294 Nr. 2, 318, 326-328, 330, sidste Led, 331, 338, 367-370, 380, 381 eller 423 omhandlede og i hvert Fald, naar den
   b) er en Forbrydelse eller Forseelse mod den norske Stat eller norsk Statsmyndighed eller
   c) er strafbar ogsaa efter det Lands Lov, i hvilket den er foretagen;
4. i Udlandet af Udlænding, naar Handlingen enten
   a) hører blandt dem, der omhandles i denne Lovs §§ 83, 88, 89, 90, sidste Led, 93, 98—104, 110—132, 148, 149, 152, 1ste og 2det Led, 153, 1ste, 2det, 3die og 4de Led, 154, 159, 160, 161, 169, 174—178, 182—185, 187, 189, 190, 191—195, 202, 217, 220, 221, 223—225, 229, 231-235, 243, 244, 261, 267-269, 277, 292, 324, 325, 328, 331, 415 eller 423, eller
   b) er en Forbrydelse strafbar ogsaa efter det Lands Lov, i hvilket den er foretagen, og den Skyldige har Bopæl i Riget eller opholder sig her.

I Tilfælde, hvor en Handlings Strafbarhed afhænger eller paavirkes af en indtraadt eller tilsigtet Virkning, betragtes Handlingen som foretagen ogsaa der, hvor Virkningen er indtraadt eller tilsigtet fremkaldt.

§ 15.

De almindelige Straffe er:

Fængsel,
Hefte og
Bøder.

I særlige Tilfælde anvendes:

Fradømmelse af offentlig Tjeneste.

§ 16.

Med de i § 15 nævnte Straffe kan følgende Tillægsstraffe forbindes:

1. Fortabelse a£ visse Rettigheder (§ 29).
2. Forvisning fra bestemte Steder (§ 33).
3. Bekjendtgjørelse af Dommen (§§ 130, 173 og 254).
4. Inddragning af bestemt Gjenstand (§ 34).

§ 29.

Den i § 16 Nr. 1 omhandlede Fortabelse af visse Rettigheder omfatter:

1. Tab a£ offentlig Tjeneste, som den skyldige indehar;
2. Tab for en Tid af 10 Aar af Stemmeret i offentlige Anliggender og af Adgang til at opnaa offentlig Tjeneste;
3. Tab for en Tid af 10 Aar af Retten til Tjenestgjøring i Rigets Krigsmagt;
4. Tab for en bestemt Tid af indtil 5 Aar eller for bestandig af Ret til at indehave Stilling som Sagfører, Læge, Dyrlæge, Apotheker, Jordmoder, Prest eller Menighedsforstander, Bestyrer af eller Lærer ved Undervisningsanstalt, Opdragelsesanstalt eller Barnehjem eller som Skibsfører;
5. Tab for en bestemt Tid af indtil 5 Aar eller for bestandig af Ret til at drive visse Næringsveie, som i Dommen bliver særlig at nævne. Den, der er fradømt Retten til at drive en Næringsvei, kan heller ikke forestaa saadan for en anden.

§ 30.

1. Dom paa Fængsel i 6 Maaneder eller derover **medfører** Tab af enhver offentlig Tjeneste, som den skyldige indehar. Til kortere Tids Fængsel saavelsom til Hefte og Fradømmelse af offentlig Tjeneste bliver at knytte Tab af offentlig Tjeneste, hvortil den skyldige ved den strafbare Handling har vist sig uskikket eller uværdig.
2. Dom paa Fængsel **i** 1 Aar eller derover medfører Tab af de i § 29,2 nævnte statsborgerlige Rettigheder. Til Dom paa kortere Tids Fængsel eller paa

Hefte i 3 Aar eller derover eller paa Tjenestens Tab knyttes Tab af disse Rettigheder, forsaavidt den skyldige ved den strafbare Handling har vist sig uværdig til dem.

3. Til Dom paa Fængsel eller paa Hefte i 3 Aar eller derover eller paa Tjenestens Tab kan knyttes Tab af Retten til Tjenestgjoring i Rigets Krigsmagt, forsaavidt den skyldige ved den strafbare Handling har vist sig uværdig dertil.
4. Til Dom paa Fængsel eller Tjenestens Tab kan knyttes Tab af de i § 29,4 nævnte Rettigheder eller nogen enkelt af disse, saafremt den skyldige ved den strafbare Handling har vist sig uværdig til den for Stillingen fornødne Tillid, eller saafremt han har krænket Pligter, som paahvilede ham i Kraft af Stillingen, og der foreligger Fare for Gjentagelse.
5. Ellers kan Frakjendelse af de i § 29 nævnte Rettigheder alene finde Sted i de i Lovgivningen særlig nævnte Tilfælde.

§ 31.

En fradømt Ret tabes fra den Dag, Dommen bliver endelig. Ved Fradømmelse paa bestemt Tid regnes Tiden fra Hovedstraffens Udstaaelse. Udstaaes ikke denne, regnes Tiden fra dens Eftergivelse ved Benaadning eller Forældelse. Ved Løsladelse paa Prøve regnes den fra den Dag, Løsladelsen-er blevet endelig. Er Hovedstraffens Fuldbyrdelse udsat (§ 52), regnes den uden Hensyn til, om Hovedstrafen senere kommer til Fuldbyrdelse, fra den Dag, Dommen bliver endelig.

§ 32.

Er nogen i Udlandet dømt skyldig i en strafbar Handling, der efter norsk Lov kan medføre Tab af nogen i § 29 nævnt Rettighed, kan efter derom af Paatalemyndigheden nedlagt Paastand Rettigheden frakjendes ham ved Forhørsrettens Kjendelse.

§ 33.

Findes det i Betragtning af den Handlings Art eller Drivfjær, hvorfor nogen

dømmes, at hans Nærværelse paa bestemt Sted er forbunden med særlig Fare for Person eller Eiendom, kan det i Dommen forbydes ham at bo eller at indfinde sig paa dette Sted eller inden en i Dommen bestemt Afstand fra samme.

Naar Forbudet ikke længere findes nødvendigt, kan det af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, hæves med eller uden Betingelse for bestandig eller for bestemt Tid.

§ 39.

Naar Retten finder, at en tiltalt, der enten frifindes eller i Henhold til §§ 45 eller 56 idømmes nedsat Straf, er farlig for Retssikkerheden paa Grund af Utilregnelighed eller formindsket Tilregnelighed, kan den beslutte, at han efter Øvrighedens nærmere Bestemmelse bliver at anvise eller forbyde et bestemt Opholdssted eller, forsaavidt dertil efter almindelige Forskrifter, udfærdigede af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, er Adgang, at anbringe i Sindssygeasyl eller Kur- eller Pleieanstalt eller Arbeidshus. Den trufne Forholdsregel bliver igjen af vedkommende Regjeringsdepartement at ophæve, naar den efter indhentet Lægeerklæring ikke længere findes nødvendig.

I Lagmandsretssager skal Retten, inden den fatter saadan Beslutning som i forrige Led omhandlet, forelægge Lagretten Spørgsmaal, om tiltalte paa Grund af Utilregnelighed eller formindsket Tilregnelighed er farlig for Retssikkerheden. Alene et for tiltalte gunstigt Svar er bindende for Retten.

§ 44.

En Handling er ikke strafbar, naar den handlende ved dens Foretagelse var sindssyg, bevidstløs eller iovrigt utilregnelig paa Grund af mangelfuld Udvikling af Sjælsevnerne eller Svækkelse eller sygelig Forstyrrelse af disse eller formedelst Tvang eller overhængende Fare.

§ .

Har nogen i den Hensigt at forøve en en strafbar Handling hensat sig i en forbi' gaaende Tilstand af nogen i § 44 omhandlet

Art, bliver denne Tilstand uden Indflydelse paa Strafbarheden.

Er han ellers ved egen Skyld kommen i en saadan Tilstand, og foretager han paa Grund af denne nogen Handling, der er strafbar, ogsaa naar den forøves af Uagtsomhed, anvendes den for Uagtsomhed bestemte Straf.

§ 46.

Ingen kan straffes for Handling, foretaget for det fyldte 14de Aar.

§ 47.

Ingen kan straffes for Handling, som han har foretaget for at redde nogens Person eller Gods fra en paa anden Maade uafvendelig Fare, naar Omstændighederne berettigede ham til at anse denne som særdeles betydelig i Forhold til den Skade, som ved hans Handling kunde forvoldes.

§ 48.

Ingen kan straffes for Handling, som han har foretaget i Nodverge.

Det er Nødverge, naar en ellers strafbar Handling foretages til Afvergelse af eller Forsvar mod et retsstridigt Angreb, saafremt Handlingen ikke overskrider, hvad der fremstillede sig som fornødent hertil, og det i Betragtning af Angrebets Farlighed, Angriberens Skyld eller det angrebne Retsgode ei heller maa agtes ubetinget utilbørligt at tilføie et saa stort Onde som ved Handlingen tilsigtet.

Hvad ovenfor er bestemt om Afvergelse af retsstridigt Angreb, kommer ogsaa til Anvendelse med Hensyn til Handlinger, der foretages i Hensigt at iverksætte en lovlig Paagribelse eller hindre, at Straf- eller Varetægtsfanger rammer.

Har nogen overskredet Grænserne for Nødverge, er han dog straffri, hvis Overskridelsen alene har fundet Sted paa Grund af en ved Angrebet fremkaldt Sindsbevægelse eller Bestyrtelse.

§ 49.

Strafbart Forsøg foreligger, naar en Forbrydelse ei er fuldbyrdet, men det er

foretaget Handling, hvorved dens Udførelse tilsigtodes paabegyndt.

Forsøg paa Forseelse er ikke strafbart.

§ 50.

Forsøgets Strafbarlied bortfalder, saafremt den skyldige af egen fri Vilje enten afstaar fra den forbryderske Virksomhed, for endnu fuldendt Forsøg foreligger, eller forebygger den Følge, ved hvis Indtrædelse Forbrydelsen vilde være fuldbyrdet, forinden han endnu ved, at den forbryderske Virksomhed er opdaget.

§ 56.

Retten kan nedsætte Straffen under det for Handlingen bestemte Lavmaal og til en mildere Strafart, naar nogen under Overskridelse af Nødverge eller drevet af berettiget Harme har forøvet en strafbar Handling, eller naar han ved dens Foretagelse befandt sig i nogen Tilstand af de i §§ 44 og 47 omhandlede Slags, men dog ei i saa hoj Grad, at Strafskyld udelukkes. Foranstaaende Bestemmelse finder ikke Anvendelse paa selvforskyldt Beruselse.

§ 57.

For den, som ved Handlingens Foretagelse befandt sig i Vildfarelse med Hensyn til dens retsstridige Beskaffenhed, kan, saafremt Retten ikke finder af denne Grund at burde frifinde ham, Straffen nedsættes under det for Handlingen bestemte Lavmaal og til en mildere Strafart.

§ 61.

Bestemmelserne om skjærpet Straf i Tilfælde af Gjentagelse er alene anvendelige paa dem, der ved den tidligere strafbare Handlings Forøvelse havde fyldt sit 18de Aar, og som har forøvet den nye strafbare Handling, efter at Straffen for den tidligere forøvede helt eller delvis var fuldbyrdet. Ei heller indtræder, medmindre noget modsat er bestemt, Skjærpelse, saafremt den nye strafbare Handling, om den er en Forbrydelse, er forøvet mere end 6 Aar og, om den er en Forseelse, mere end 2 Aar, efter at

Fuldbyrdelsen af Straffen for den tidligere forøvede afsluttedes.

Retten kan lade tidligere, i andre Lande idømte Straffe begrunde skjærpet Straf paa samme Maade som her i Landet idømte.

§ 65.

Har nogen gjort sig skyldig i flere fuldbyrdede eller forsøgte Forbrydelser, strafbare efter §§ 148, 149, 152, 2det Led, 153, 1ste, 2det og 3die Led, 154, 159, 160, 161, 174, 178, jfr. 174, 191, 192, 193, 195, 196, 197, 198, 200, 201, 202, 203, 204, 217, 224, 227, 230, 231, 233, 245, 2det Led, 261, 266, 267, 268 eller 292, kan Retten beslutte at stille Lagretten Spørgsmaal, om den skyldige i Betragtning af Forbrydelsernes Beskaffenhed, den Drivfjær, som for samme ligger til Grund, eller det Sindelag, som gjennem dem aabenbarer sig, maa anses særlig farlig for Samfundet eller for enkeltes Liv, Helbred eller Velfærd.

Bejaes det stillede Spørgsmaal, kan Dommen bestemme, at domfældte kan beholdes i Fængsel, saalænge det findes fornødent, dog ikke længere ud over den fastsatte Straffetid end det tredobbelte af denne og i intet Tilfælde længere end 15 Aar ud over samme.

§ 67.

Til Forældelse udkræves ved strafbare Handlinger, for hvilke den høieste lovbestemte Straf er

Fængsel paa Livstid, 25 Aar;
tidsbestemt Fængsel over 10 Aar, 20 Aar;
Fængsel indtil 10 Aar, 15 Aar;
Fængsel indtil 5 Aar, 10 Aar;
Fængsel indtil 2 Aar, 5 Aar;
Fængsel indtil 6 Maaneder, 2 Aar,

Ved strafbare Handlinger, for hvilke den høieste lovbestemte Straf er Hefte, udkræves til Forældelse Halvparten af de Tidsrum, som for Fængsel er bestemte.

Ved andre strafbare Handlinger udkræves 1 Aar.

Uddrag

af

Udkast til Tysk Straffelov (1909).

§ 42.

Ist eine strafbare Handlung auf Liederlichkeit oder Arbeitsschen zurückzuführen, und ist für sie eine mindestens vierwöchige Gefängnis- oder Haftstrafe verwirkt, so kann in den im Gesetz besonders bestimmten Fällen das Gericht neben der Strafe oder, wenn die Strafe drei Monate nicht übersteigt, an ihrer Stelle auf Unterbringung des arbeitsfähigen Verurteilten in ein Arbeitshaus auf die Dauer von sechs Monaten bis zu drei Jahren erkennen, falls diese Maszregel erforderlich erscheint, um den Verurteilten wieder an ein gesetzmäsziges und arbeitsames Leben zu gewöhnen.

Auf Grund dieser Entscheidung hat die Landespolizeibehörde für die Unterbringung zu sorgen. Ist der Verurteilte ein Ausländer, so kann ihn die Landespolizeibehörde statt oder neben der Unterbringung aus dem Reichsgebiet ausweisen.

Erweist sich der Verurteilte nachträglich als nicht arbeitsfähig, so hat das Gericht, wenn auf Unterbringung an Stelle einer Gefängnis- oder Haftstrafe erkannt war, eine solche von angemessener Dauer festzusetzen.

Hat der Verurteilte die Hälfte der bestimmten Zeit in der Anstalt zugebracht, sich gut geführt und fleiszig gearbeitet, so kann ihn die Landespolizeibehörde vorläufig entlassen. Die Vorschriften in §§ 26 Abs. 2, 27 bis 29 finden entsprechende An-

Wendung, doch entscheidet auch über den Widerruf der vorläufigen Entlassung die Landespolizeibehörde.

§ 52.

Die angeordnete Löschung ist in dem Strafregister und in den. sonstigen amtlichen Strafverzeichnissen zu vermerken.

Bei Erteilung eines Registerauszugs ist die Strafe als gelöscht zu bezeichnen. Bei einer Auskunftserteilung auf Grund der anderen Verzeichnisse ist die gelöschte Strafe nicht anzugeben.

§ 53.

Ist mit Rücksicht auf die Art der verübten strafbaren Handlung oder die Person des Verurteilten anzunehmen, dasz dessen Aufenthalt an bestimmten Orten mit einer besonderen Gefahr für einen anderen oder für die öffentliche Sicherheit verbunden sein würde, so kann neben der Zuchthausstrafe stets, neben einer Gefängnisstrafe von mindestens einem Jahr in den im Gesetze besonders bestimmten Fällen auf Zulässigkeit der Beschränkung des Aufenthalts auf die Dauer von höchstens fünf Jahren erkannt werden; die Zeit wird von dem Tage berechnet, an dem die Freiheitsstrafe verbüszt, verjährt oder erlassen ist.

Die Landeapolizeibehörde erhält hierdurch die Befugnis, nach Anhörung der Gefängnisverwaltung dem Verurteilten an denjenigen Orten, wo jene Gefahr besteht, den Aufenthalt zu untersagen.

Ist gegen einen Ausländer auf Zuläseigkeit der Beschränkung des Aufenthalts erkannt, so kann die Landespolizeibehörde innerhalb der im Urteile bemessenen Frist den Verurteilten aus dem Reichsgebiet ausweisen.

§ 58.

Wenn das Gesetz nichts anderes bestimmt[1]), ist nur strafbar, wer schuldhaft

1) Im Einführungagesetze wird wegen Aufrechterhaltung der bisheringen in diese Kategorie gehörigen Reichs- und Landesgesetze ausdrücklich Bestinmung zu treffen sein.

handelt. Schuldhaft handelt, wer entweder vorsätzlich oder fahrlässig handelt.

Der Vorsatz wird immer bestraft, die Fahrlässigkeit bei Vorgehen nur dann, wenn dies das Gesetz ausdrücklich anordnet, bei Übertretungen stets, soweit nicht das Gesetz die vorsätzliche Begehung ausdrücklich erfordert oder unzweideutig voraussetzt.

§ 59.

Vorsätzlich handelt, wer die Tat mit Wissen und Willen ausführt.

Wissen und Wille des Täters hegen auch dann vor, wenn er alle zum gesetzlichen Tatbestand der strafbaren Handlung gehörigen tatsächlichen Umstände als nicht unwahrscheinlich vorhanden und, soweit zu dem gesetzlichen Tatbestand ein bestimmter Erfolg gehört, diesen als nicht unwahrscheinlich eintretend ansieht.

Eine vorsätzliche Handlung ist eine absichtliche, wenn der Täter sie verübt, um einen bestimmten Erfolg herbeizuführen.

§ 60.

Fahrlässig handelt, wer die Tat zwar nicht mit Vorsatz, jedoch aus Mangel an derjenigen Aufmerksamkeit ausführt, zu welcher er nach den Umständen und nach seinen persönlichen Verhältnissen verpflichtet und imstande ist.

§ 61.

Hält der Täter die Handlung für erlaubt, weil er sich über nicht strafrechtliche Rechtssätze oder deren Anwendbarkeit irrt, so liegt Vorsatz nicht, und Fahrlässigkeit nur dann vor, wenn der Irrtum auf Fahrlässigkeit beruht.

Hält der Täter die Handlung für erlaubt, weil er sich über das Strafgesetz irrt, so können hinsichtlich der Bestrafung die Vorschriften über den Versuch (§ 76) angewendet werden.

§ 63.

Nicht strafbar ist, wer zur Zeit der Handlung geisteskrank, blödsinnig oder bewusztlos war, so dasz dadurch seine freie Willensbestimmung ausgeschlossen wurde.

War die freie Willensbestmmung durch einen der vorbezeichneten Zustände zwar nicht ausgeschlossen, jedoch in hohem Grade vermindert, so finden hinsichtlich der Bestrafung die Vorschriften über den Versuch (§ 76) Anwendung. Zustände selbstverschuldeter Trunkenheit sind hiervon ausgenommen.

Freiheitsstrafen sind an den nach Abs. 2 Verurteilten unter Berücksichtigung ihres Geisteszustandes und, soweit dieser es erfordert, in besonderen, für sie ausschlieszlich bestimmten Anstalten oder Abteilungen zu vollstrecken.

§ 64.

War der Grund der Bewusstlosigkeit selbstverschuldete Trunkenheit und hat der Täter in diesem Zustand eine Handlung begangen, die auch bei fahrlässiger Begehung strafbar ist, so tritt die für die fahrlässige Begehung angedrohte Strafe ein.

§ 66.

Nicht strafbar ist, wer in Notwehr handelt. Notwehr ist diejenige Verteidigung, welche erforderlich ist, um einen gegenwärtigen, rechtswidrigen Angriff von sich oder einem anderen abzuwenden.

Überschreitet der Täter die Grenzen der Notwehr, so können hinsichtlich der Bestrafung die Vorschriften über den Versuch (§ 76) angewendet werden; hat der Täter in entschuldbarer Aufregung oder Bestürzung gehandelt, so ist er straflos.

§ 67.

Nicht strafbar ist, wer eine Handlung zur Rettung der Person oder des Eigentums seiner selbst oder eines anderen aus einer gegenwärtigen, auf andere Weise nicht zu beseitigenden, unverschuldeten Gefahr vornimmt, es sei denn, dasz die Gefahr nur gering ist, oder, soweit es sich nur am **die** Rettung von Eigentum handelt, der von der Handlung zu erwartende Schaden unverhältnismäszig gröszer ist als die Gefahr.

§ 68.

Nicht strafbar ist, wer bei Begehung der Handlung das vierzehnte Lebensjahr nicht vollendet hat.

§ 70.

Die Freiheitsstrafen gegen Jugendliche sind in besonderen, für sie ausschlieszlich bestimmten Anstalten oder Abteilungen zu vollstrecken. Dabei sind die voll zurechnungsfähigen jugendlichen von vermindert zurechnungsfähigen vollständig abzusondern.

Freiheitsstrafen gegen vermindert zurechnungsfähige Jugendliche können auch in staatlich überwachten Erziehungs-, Heil- oder Pflegeanstalten vollzogen werden.

§ 75.

Wer die Ausführung eines Verbrechens oder vorsätzlichen Vergehens begonnen hat, **ist,** wenn dieses nicht vollendet worden ist, wegen Versuchs zu bestrafen.

Der Versuch eines Vergehens wird jedoch nur in den im Gesetz besonders bestimmten Fällen bestraft.

§ 77.

Die Strafbarkeit des Versuchs fällt weg, wenn der Täter freiwillig die Ausführung aufgegeben oder den Eintritt des zur Vollendung gehörigen Erfolges abgewendet hat.

§ 78.

Wer den Täter zu der von ihm begangenen strafbaren Handlung vorsätzlich bestimmt hat, wird als Anstifter gleich dem Täter bestraft.

§ 79.

Wer dem Täter zu dem von ihm begangenen Verbrechen oder Vergehen vorsätzlich Hilfe geleistet hat, wird nach den Vorschriften über den Versuch (§ 70) bestraft.

§ 80.

Persönliche Eigenschaften oder Verhältnisse, welche die Strafbarkeit erhöhen vermindern oder ausschlieszcn, werden nur hinsichtlich desjenigen berücksichtigt, bei dem sie vorliegen.

§ 83.

In besonders leichten Fällen darf das Gericht die Strafe nach freiem Ermessen mildern und, wo dies ausdrücklich zugelassen ist, von einer Strafe überhaupt absehen.

Ein besonders leichter Fall liegt vor, wenn die rechtswidrigen Folgen der Tat unbedeutend sind und der verbrecherische Wille des Täters nur gering und nach den Umständen entschuldbar erscheint, so dasz die Anwendung der ordentlichen Strafe des Gesetzes eine unbillige Härte enthalten würde.

§ 94.

Verbrechen verjähren:

1. in zwanzig Jahren, wenn sie mit dem Tode oder mit lebenslänglichem Zuchthaus,
2. in fünfzehn Jahren, wenn sie mit einer anderen lebenslänglichen Freiheitsstrafe oder mit einer zeitigen Freiheitsstrafe von mehr als zehnjähriger Dauer,
3. in zehn Jahren, wenn sie mit einer geringeren Strafe bedroht sind.

Vergehen verjähren:

1. in fünf Jahren, wenn sie mit Freiheitsstrafe von mehr als einjähriger Dauer,
2. in drei Jahren, wenn sie mit geringerer Strafe bedroht sind.

Übertretungen verjähren in sechs Monaten.

Uddrag

af

Udkast til Østrigsk Straffelov (1909).

§ 3.

Nicht strafbar ist, wer zur Zeit der Tat wegen Geistesstörung, Geistesschwäche oder Bewusztseinsstörung nicht die Fälligkeit besasz, das Unrecht seiner Tat einzusehen oder seinen Willen dieser Einsicht gemäsz zu bestimmen.

§ 4

War die Fähigkeit des Täters, das Unrecht seiner Tat einzusehen oder seinen Willen dieser Einsicht gemäsz zu bestimmen, zur Zeit der Tat infolge eines andauernden krankhaften Zustandes wesentlich vermindert, so ist an Stelle der Todesstrafe auf lebenslangen Kerker zu erkennen. Hat der Täter eine Freiheitsstrafe verwirkt, deren Vollzug in ihrer regelmäszigen Art seinen Zustand verschlimmern würde, so ordnet das Gericht an, dasz die Strafe nach den der Eigenart solcher Personen angepaszten Vorschriften vollzogen werde. Der Vollzug solcher Strafen findet in einer besonderen Strafanstalt oder in einer besonderen Abteilung einer Strafanstalt oder eines Gefangenhauses statt.

§ 5.

Wer zur Zeit der Tat das vierzehnte Lebensjahr nicht vollendet hat, ist nicht strafbar.

Der unmündige wird der Fürsorgeerziehung überwiesen, soferne die häusliche Zucht nicht ausreicht.

§7.

Strafbar ist nur, wer vorsätzlich handelt, es sei denn ausdrücklich bestimmt, dasz auch der fahrlässig Handelnde bestraft werden soll.

Vorsätzlich handelt, wer die Verletzung oder Gefährdung, deren Herbeiführen die Strafbarkeit begründet, herbeiführen wollte.

Fahrlässig handelt, wer die Verletzung oder Gefährdung, deren Herbeiführen die Strafbarkeit begründet, zwar nicht herbeiführen wollte, aber als mögliche Folge seiner Handlung voraussah oder bei pflichtgemäszer Aufmerksamkeit hätte voraussehen können.

§ 11

Wer eine mit Strafe bedrohte Tat begeht, um eine unmittelbar drohende, anders nicht abwendbare Verletzung an Körper, Freiheit oder Vermögen von sich oder einem Dritten abzuwenden, ist nicht strafbar, wenn der zugefügte Nachteil nicht auszer Verhältnis zu dem drohenden Nachteile steht.

Notstand schlieszt die Strafbarkeit nicht aus, wenn für den Täter eine besondere Pflicht besteht, sich der drohenden Verletzung auszusetzen.

§ 12.

Wer sich oder einen Dritten gegen einen unmittelbar drohenden rechtswidrigen Angriff angemessen verteidigt, übt das Recht der Notwehr aus.

Das Masz der Verteidigung wird durch die Gefährlichkeit des Angriffes, die Art der drohenden Verletzung und das Verhalten des Angreifers bestimmt.

Wer die Grenzen angemessener Verteidigung nur infolge einer durch den Angriff griff hervorgerufenen Unbesonnenheit überschreitet, ist nicht strafbar.

§ 13

Wer einen anderen bestimmt, eine strafbare Handlung zu begehen, wer einem anderen zu einer strafbaren Handlung durch Wort oder Tat Hilfe leistet oder eine bei oder nach der Tat zu leistende Hilfe zusagt, unterliegt den für den Täter geltenden Bestimmungen.

Ist Todesstrafe oder lebenslanger Kerker angedroht, so wird der Gehilfe mit Kerker von fünf bis zu zwanzig Jahren bestraft.

Persönliche Eigenschaften oder Verhältnisse können nur die Strafbarkeit desjenigen, bei dem sie vorhanden sind, aufheben, vermindern oder erhöhen

Wer bewirkt, dasz ein anderer eine mit Strafe bedrohte Tat begeht, die diesem nicht als vorsätzliche Handlung zugerechnet werden kann, oder wer zu einer solchen Tat Hilfe leistet, ist Täter.

§14

Wer mit dem Vorsatz, eine strafbare Tat zu begehen, eine unmittelbar zu ihrer Ausübung führende Handlung vornimmt, unterliegt den Bestimmungen, die für den Täter der vollendeten strafbaren Handlung gelten.

Ist Todesstrafe oder lebenslanger Kerker angedroht, so wird auf Kerker von fünf bis zu zwanzig Jahren erkannt.

Der Versuch ist nicht strafbar, wenn die Handlung mit einer drei Monate nicht übersteigenden Freiheitsstrafe oder einer tausend Kronen nicht übersteigenden Geldstrafe bedroht ist.

§ 15

Wer zu einer als Verbrechen bedrohten Tat anzustiften versucht, wird bestraft:

mit Kerker oder Gefängnis von einem bis zu zehn Jahren, wenn das Verbrechen mit dem Tod oder mit lebenslangem Kerker bedroht ist;

mit Kerker von einem bis zu fünf Jahren oder Gefängnis oder Haft von sechs Monaten bis zu fünf Jahren, wenn das Verbrechen ein gemeingefährliches oder mit Freiheitsstrafe von fünfzehn oder zwanzig Jahren bedroht ist;

mit Gefängnis oder Haft von zwei Wochen bis zu zwei Jahren in den übrigen Fällen.

Ist die Strafe des Verbrechens von persönlichen Eigenschaften oder Verhältnissen abhängig, so ist die Strafe maszgebend, die diesen Eigenschaften oder Verhältnissen bei dem Anstifter entspricht.

§ 16.

Wer freiwillig und nicht wegen eines von seinem Willen unabhängigen Hindernisses von seiner Tätigkeit absteht, bevor er sie beendet hat, oder wer freiwillig und nicht weil er weisz, dasz seine Tat entdeckt ist, den Erfolg verhindert oder abwendet, ist wegen Versuches nicht mehr strafbar.

§ 37.

Der zu Freiheitsstrafe verurteilte Tater eines Verbrechens oder eines mit einer sechs Monate übersteigenden Freiheitsstrafe bedrohten Vergehens, dessen Fähigkeit, das Unrecht seiner Tat einzusehen oder seinen Willen dieser Einsicht gemäsz zu bestimmen, zur Zeit der Tat infolge eines andauernden krankhaften Zustandes wesentlich vermindert war, kann nach dem Vollzuge der Strafe weiterhin verwahrt werden, wenn er wegen seines Zustandes und mit Rücksicht auf seinen Lebenswandel und die Eigenart seiner Tat als gemeingefährlich anzusehen ist.

Das Gericht spricht die Zulässigkeit der Verwahrung im Urteil aus und ordnet sodann auf Grund der Ergebnisse des Strafvollzuges an, dasz der Sträfling in einer besonderen staatlichen Anstalt oder in einer besonderen Abteilung der in § 36 bezeichneten Anstalt zu verwahren sei, wenn seine Gemeingefährlichkeit nicht behoben ist.

Die Entlassung kann endgültig oder auf Widerruf erfolgen.

Ausländer sind nur so lange zu verwahren, bis sie an den Heimatsstaat abgegeben werden können.

§ 38.

Ein Inländer, der wegen desselben oder wegen verschiedener der in den Hauptstücken 17, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 33 und 34 angeführten Verbrechen mindestens zwei Kerkerstrafen erstanden hat und innerhalb fünf Jahren seit dem Vollzuge der letzten dieser Strafen wieder eines dieser Verbrechen begeht, kann nach Verbüszung der verwirkten Strafe noch weiterhin angehalten werden, wen ihn seine Verbrechen als gemeingefährlich erscheinen lassen und

anzunehmen ist, er werde sich von weiteren strafbaren Handlungen nicht abhalten lassen. Eine im Auslande verbüszte Strafe ist zu berücksichtigen, wenn die Tat nach inländischem Recht eines der angeführten Verbrechen bildet und die verbüszte Strafe der inländischen Kerkerstrafe gleichkommt.

Die Zeit, während der der Täter wegen einer anderen strafbaren Handlung eine Freiheitsstrafe verbüszte oder ihm wegen des Vollzuges eines Sicherungsmittels die Freiheit entzogen war, wird in den Zeitraum von fünf Jahren nicht eingerechnet.

Das Gericht spricht die Zulässigkeit der Anhaltung im Urteil aus und entscheidet sodann auf Grund der Ergebnisse des Strafvollzuges, ob der Sträfling entlassen werden könne oder wegen fortdauernder Gemeingefährlichkeit in einer besonderen Anstalt oder in einer besonderen Abteilung einer Strafanstalt anzuhalten sei.

Die Anhaltung darf zehn Jahre nicht übersteigen. Nach Ablauf von mindestens drei Jahren kann der Täter endgültig oder auf Wilderruf entlassen werden.

§ 43.

Die Strafe ist nach dem Verschulden und der Gefährlichkeit des Täters zu bemessen. Dabei sind die Beschaffenheit der Tat sowie die persönlichen und wirtschaftlichen Verhältnisse des Täters zu berücksichtigen. Bei Bemessung der Geldstrafe ist namentlich auch das Einkommen des Täters in Anschlag zu bringen.

Gestattet das Gesetz die Wahl zwischen mehreren Arten der Freiheitsstrafe oder zwischen Freiheitsstrafe und Geldstrafe, so ist auf die strengste Strafart insbesondere dann zu erkennen, wenn der Täter wiederholt rückfällig ist oder wenn ihm besondere Roheit, grober Eigennutz, Schamlosigkeit oder Arbeitscheu zur Last fällt.

Läszt das Gesetz die Verhängung einer Geldstrafe neben einer Freiheitsstrafe zu, so ist auf Geldstrafe namentlich dann zu erkennen, wenn die Tat Eigennutz bekundet.

§57.

Wenn der Täter handelt

in einer an Zurechnungsunfähigkeit grenzenden Herabsetzung oder Schwäche der Fähigkeit, das Unrecht seiner Tat einzusehen oder seinen Willen dieser Einsicht gemäsz zu bestimmen, soferne dieser Zustand nicht durch verschuldete Trunkenheit hervorgerufen war;

in einer heftigen Gemütsbewegung infolge einer unmittelbar vorausgegangenen schweren und unbegründeten Kränkung, die dem Täter oder einer ihm nahestehenden Person zugefügt wurde;

in einer unverschuldeten, dem Notstande nahekommenden Bedrängnis;

in dem durch bestimmte Tatsachen begründeten Glauben, zu der Tat berechtigt zu sein;

wenn der Täter vor dem Beginne der Verfolgung den drohenden Schaden abwendet oder den angerichteten Schaden gutmacht,

kann statt der ausschlieszlich angedrohten zeitigen Kerkerstrafe auf Gefängnis erkannt werden; zeitige Freiheitsstrafen und Geldstrafen können bis auf die Hälfte der Untergrenze herabgesetzt werden.

§ 63.

Die Strafe ist innerhalb der um ein Viertel erhöhten Grenzen des Strafsatzea zu bemessen, wenn der Täter zwei Kerkerstrafen oder sechs Monate übersteigende Gefängnisstrafen verbüszt hat und vor Ablauf von fünf Jahren seit dem Vollzuge der letzten dieser Strafen eine Tat begeht, wegen der er mit Kerker oder Gefängnis zu bestrafen ist. Eine im Auslande verbüszte Strafe ist zu berücksichtigen, wenn die Tat auch nach inländischem Rechte strafbar ist und die verbüszte Strafe der inländischen Kerkerstrafe oder Gefängnisstrafe gleichkommt.

Die Zeit, für die dem Täter wegen des Vollzuges einer Haftstrafe, einer sechs Mo-

nate nicht übersteigenden Gefängnisstrafe oder eines Sicherungsmittels die Freiheit entzogen war, wird in den Zeitraum von fünf Jahren nicht eingerechnet.

§ 64.

Wer vor Ablauf von fünf Jahren seit dem Vollzug einer Strafe eine strafbare Handlung begeht, die auf derselben Neigung beruht, wie die der vorausgegangenen Bestrafung zugrunde liegende Tat, unterliegt den für Rückfällige geltenden Bestimmungen. Hat der Täter bereits zwei Strafen wegen solcher Handlungen verbüszt, so wird er als wiederholt rückfällig behandelt.

Eine im Auslande vollzogene Strafe ist zu berücksichtigen, wenn die Tat auch nach inländischem Rechte strafbar ist.

Die Zeit, für die dem Täter zur Strafe wegen einer Rückfall nicht begründenden Tat oder wegen des Vollzuges eines Sicherungsmittels die Freiheit entzogen war, wird in den Zeitraum von fünf Jahren nicht eingerechnet.

Die Erhöhung um ein Viertel wegen wiederholter schwerer Bestrafung ist ausgeschlossen, wenn der Täter wegen derselben strafbaren Handlungen als wiederholt Rückfälliger nach einem strengeren Strafsatze bestraft wird.

§ 76.

Die Verfolgung verjährt,

wenn die Tat mit dem Tod oder mit lebenslangem Kerker bedroht ist, in fünfundzwanzig Jahren;

wenn Freiheitsstrafe im Höchstmasze von fünfzehn oder zwanzig Jahren angedroht ist, in zwanzig Jahren;

wenn Freiheitsstrafe im Höchstmasze von sechs Monaten oder mehr angedroht ist, in einem Zeitraum, der dem Doppelten des Höehstmaszes gleichkommt, aber mindestens zwei Jahre und höchstens fünfzehn Jahre beträgt;

wenn Freiheitsstrafe im Höehstmasze von weniger als sechs Monaten oder wenn

blosz Geldstrafe angedroht ist, in sechs Monaten.

§ 90

Was das Gesetz im allgemeinen für Handlungen des Täters bestimmt, gilt auch für Unterlassungen.

Wenn das Gesetz im allgemeinen von dem Täter spricht, ist darunter auch der Anstifter und der Gehilfe zu verstehen.

Uddrag

af

Udkast til Svejtsisk Straffelov (1908).

10.

Kinder. 1. Begeht ein Kind unter vierzehn Jahren eine als Verbrechen bedrohte Tat, so wird es nicht strafrechtlich verfolgt. Der Richter stellt den Sachverhalt fest und zieht über den körperlichen und geistigen Zustand des Kindes und über seine Erziehung genaue Berichte ein.

2. Ist das Kind verwahrlost oder sittlich verdorben oder gefährdet, so überweist es der Richter der Werwaltungsbehörde zur Versorgung.

3. Erfordert der Zustand des Kindes eine besondere Behandlung, ist das Kind insbesondere geisteskrank, schwachsinnig, taubstumm oder epileptisch, so überweist es der Richter der Verwaltungsbehörde. Die Verwaltungsbehörde ordnet die Behandlung an, die der Zustand des Kindes erfordert.

4. Ist das Kind weder verwahrlost noch sittlich verdorben oder gefährdet und bedarf es keiner besonderen Behandlung, so überweist es der Richter der Schulbehörde. Findet die Schulbehörde das Kind fehlbar, so erteilt sie ihm einen Verweis oder bestraft es mit Schularrest.

19.

*Vorsatz **und** Fahrlässigkeit.* Bestimmt es das Gesetz nicht ausdrücklich anders, so ist nur strafbar, wer vorsätzlich handelt.

Vorsätzlich begeht ein Verbrechen, wer die Tat **mit** Wissen und Willen ausführt.

Ist die Tat darauf zurückzuführen, dass

der Täter die Folge seines Verhaltens aus pflichtwidriger Unvorsichtigkeit nicht bedacht oder nicht berücksichtigt hat, so begeht er das Verbrechen fahrlässig. Pflichtwidrig ist die Unvorsichtigkeit, wenn der Täter die Vorsicht nicht beobachtet, zu der er nach den Umständen und nach seinen persönlichen Verhältnissen verpflichtet ist.

21.

Irrtum über die Rechtswidrigkeit. Wer ein Verbrechen in dem Glauben begeht, er sei zu der Tat berechtigt, kann milder bestraft werden.

22.

Versuch. Wer ein Verbrechen auszuführen versucht und mit der Ausführung begonnen hat, wird milder bestraft; führt er die verbrecherische Tätigkeit erfolglos zu Ende, so kann er milder bestraft werden.

1st das Mittel, mit dem jemand ein Verbrechen auszuführen versucht, oder der Gegenstand, an dem er es auszuführen versucht, der Art, dasz das Verbrechen mit einem solchen Mittel oder an einem solchen Gegenstande unter keinen Umständen ausgeführt werden könnte, so kann der Richter die Strafe nach freiem Ermessem mildern (Art. 53).

Wer freiwillig von dem Versuche absteht oder den Erfolg des Verbrechens verhindert, wird straflos, wenn sein Versuch nicht ein besonderes Verbrechen begründet.

23.

Anstiftung und Gehilfenschaft. 1. Wer jemand vorsätzlich zu einem Verbrechen bestimmt, wird als Täter bestraft; wer jemand zu einem Verbrechen, das mit Zuchthaus bedroht ist, zu bestimmen versucht, wird wegen Versuches milder bestraft.

2. Wer jemand zu einem Verbrechen vorsätzlich Hilfe leistet, kann milder bestraft werden.

3. Besondere persönliche Verhältnisse, Eigenschaften und Umstände, die die Strafbarkeit erhöhen, vermindern oder aus-

schlieszen, werden bei dem Täter, dem Anstifter und dem Gehilfen berücksichtigt, bei dem sie vorliegen.

26.

Notwehr. Wird jemand ohne Recht angegriffen oder unmittelbar mit einem Angriff bedroht, so ist der Angegriffene und jeder andere berechtigt, den Angriff in einer den Umständen angemessenen Weise abzuwehren.

Überschreitet der Abwehrende die Grenzen der Notwehr, so mildert der Richter die Strafe nach freiem Ermessen (Art. 53); überschreitet er die Grenzen der Notwehr in entschuldbarer Aufregung oder Bestürzung über den Angriff, so bleibt er straflos.

27.

Notstand. Die Tat, die jemand begeht, um sein oder eines andern Gut, namentlich Leben, Leib, Freiheit, Ehre, Vermögen, aus einer unmittelbaren, nicht anders abwendbaren Gefahr zu erretten, ist kein Verbrechen, wenn dem Täter den Umständen nach nicht zugemutet werden konnte, das gefährdete Gut preiszugeben; andernfalls mildert der Richter die Strafe nach freiem Ermessen (Art. 53).

31.

Verwahrung von Gewohnheitsverbrechern. Bekundet jemand, der wegen eines Verbrechens zu Freiheitsstrafe verurteilt wird und der schon viele Freiheitsstrafen erstanden hat, einen Hang zu Verbrechen oder zu Liederlichkeit oder Arbeitsscheu, so kann ihn das Gericht an Statt der Freiheitsstrafe in eine Verwahrungsanstalt, die ausschlieszlich diesem Zwecke dient, einweisen. Der Verwahrte wird zur Arbeit angehalten. Er soll wo möglich mit Arbeiten beschäftigt werden, die seinen Fähigkeiten entsprechen und die ihn in den Stand setzen, in der Freiheit seinem Unterhalt zu erwerben.

Der Verwahrte bleibt in jedem Falle bis zum Ablaufe der Strafzeit und mindestens fünf Jahre in der Anstalt; ist er schon

einmal verwahrt worden, so bleibt er mindestens zehn Jahre darin. Nach dieser Zeit kann ihn die zuständige Behörde für drei Jahre vorläufig entlassen, wenn sie annimmt, er werde nicht mehr rückfällig werden; sie hört die Beamten der Anstalt darüber an. Nach zwanzig Jahren wird er in jedem Falle endgültig entlassen.

Wird ein vorläufig Entlassener vor drei Jahren wieder rückfällig, so kann ihn das Gericht von neuem in die Verwahmngs-anstalt einweisen.

Wird der vorläufig Entlassene in drei Jahren nicht rückfällig, so ist er endgültig entlassen.

Wird das Urteil fünfundzwanzig Jahre ang nicht vollzogen, so ist es unwirksam.

49.

Strafzumessung. Der Richter miszt dem Täter die Strafe nach seinem Verschulden zu; er berücksichtigt die Beweggründe, das Vorleben und die persönlichen Verhältnisse des Schuldigen.

50.

Mildernde Umstände. 1. Der Richter kann die Strafe mildern:

wenn der Täter das Verbrechen
aus achtungswerten Beweggründen,
in schwerer Bedrängnis,
unter dem Eindrucke einer schweren Drohung,
auf Befehl eines Vorgesetzten, oder
auf Veranlassung einer Person, von der er abhängig ist, begeht;

wenn er durch eine schwere Reizung oder Kränkung, zu der er nicht Anlass gegeben hat, zu med Verbrechen augenblicklich hingerissen worden ist;

wenn er aufrichtige Reue über das Verbrechen betätigt hat, namentlich den Schaden, soweit es ihm möglich war, gut gemacht hat;

wenn das Verbrechen zur Zeit der Einleitung der Strafverfolgung nahezu verjährt ist.

2. Berüchsichtigt das Gesetz einen solchen mildernden Umstand bei einem

Verbrechen besonders, so wird die Strafe nicht weiter gemildert.

55.

Räckfall. 1. Wird jemand wegen eines Verbrechens zu Freiheitsstrafe verurteilt, und sind zur Zeit der Tat noch nicht drei Jahre vergangen, seit er eine Freiheitsstrafe von mehr als sechs Monaten erstanden hat oder an deren Stelle in eine Arbeitserziehungsanstalt eingewiesen war, so erhöht der Richter die Strafe angemessen; er ist an das höchste Mass der angedrohten Strafe nicht gebunden, darf aber die höchste gesetzliche Dauer der Strafart (Art. 28, 29) nicht überschreiten.

2. Kino ausländische Bestrafung begründet Rückfall, wenn der Täter wegen eines Verbrechens im Auslande bestraft worden ist, für das nach schweizerischem **Recht** die Auslieferung bewilligt werden könnte.

60.

Verjährung der Strafen. 1. Die Strafen verjähren:

Lebenslängliche Zuchthausstrafe in dreiszig Jahren,

Zuchthausstrafe von zehn oder mehr Jahren in fünfundzwanzig Jahren,

Zuchthausstrafe von fünf bis zu zehn Jahren in zwanzig Jahren,

Zuchthausstrafe von weniger als fünf Jahren in fünfzehn Jahren,

Gefängnis von mehr als einem Jahre in zehn Jahren,

jede andere Strafe in fünf Jahren.

2. Die Verjährung beginnt am Tage der Verurteilung, bei bedingtem Straferlass nach der Probezeit.

3. Jede Vollzugshandlung unterbricht die Verjährung.

Die Strafe ist in jedem Falle verjährt, wenn die ordentliche Verjährungsfrist um die Hälfte überschritten ist.

237.

Versuch. Der Versuch einer Übertretung wird nicht bestraft.